

Preeken op de voornaamste feestdagen van het jaar

<https://hdl.handle.net/1874/236359>

Vak 92

319

mm 13350

PREEKEN

OP DE

VOORNAAMSTE FEESTDAGEN VAN HET JAAR.

PREEKEN

OP DE

voornaamste Feestdagen van het jaar,

GEVOLGD VAN

EENIGE GELEGENHEIDSPREEKEN

DOOR

ANT. ROOVERS, Pastoor.

ROERMOND. — HENRI VAN DER MARCK.

1892.

Aangezien het gunstig verslag, dat ons is voorgelegd over het nieuw werk „*Preeken op de voornaamste feestdagen van het jaar, enz.*” door den Eerw. Heer ANT. ROOVERS, pastoor, keuren wij dit werk goed en bevelen het den Eerwaarden Heeren Geestelijken aan. Deze preeken hebben al de hoedanigheden en verdiensten, zoo van inhoud als van vorm en stijl, welke aan de voorgaande voortbrengsels der vruchtbare pen des Eerw. Heeren ROOVERS een zoo welwillend en vleierend onthaal verschaft hebben.

Gegeven te LUIK, den 8 Juli 1891.

(Geteeekend) † VICTOR JOS.
Bisschop van Luik.

Illustrissimi et Reverendissimi Domini Episcopi Leodiensis commendatione moti, perlibenter concedimus ut prædictus liber prelo excudatur.

RURÆMUNDÆ, 13 Augusti 1891.

P. J. H. RUSSEL, Can. theol.,
Librorum Censor.

EERSTE DEEL.

VOORREDE.

Het doel dat onze Moeder de H. Kerk gehad heeft bij de instelling der feestdagen is, op die dagen eenige weldaden, die alsdan verleend zijn, te overwegen en God daarvoor te bedanken; ook, om het leven der Heiligen beter na te volgen en hunne voorspraak te verzoeken. Hieruit blijkt dat er twee soorten van feestdagen zijn: feestdagen der geheimen van onzen heiligen godsdienst, zoo als bijv. de feestdag van het geheim der H. Drie-vuldigheid, en feestdagen der Heiligen, zooals de feestdag der H.H. Apostelen Petrus en Paulus, waarop gewag gemaakt wordt van de zegepralen der Heiligen, die reeds de eeuwige rust genieten.

Op de feestdagen der geheimen moeten wij vooreerst het geheim dat gevierd wordt, trachten te kennen; vervolgens moeten wij de gevoelens, welke met het geheim overeenkomen, in ons opwekken, en eindelijk moeten wij de vruchten van het geheim ootmoedig afsmeeken.

Op de feestdagen der Heiligen moeten wij de zalige leeringen en de schoone voorbeelden der Heiligen overwegen en hunne machtige voorspraak inroepen, om die leeringen na te leven, die voorbeelden na te volgen. Zie daar het doel, dat onze Moeder de H. Kerk gehad heeft bij de instelling der feestdagen. Datzelfde doel nu moet de priester hebben in zijn preeken op de feestdagen.

Op den feestdag van het een of ander geheim moet de priester den geloovigen uitleggen, waarin het geheim eigenlijk bestaat; hij moet hen opwekken tot goede gevoelens, vooral tot gevoelens van liefde, dankbaarheid enz; hij moet hen leeren tot God hunne toevlucht te nemen, ten einde de vruchten van het geheim deelachtig te worden.

Op den feestdag van den een of anderen Heilige moet de priester den geloovigen doen zien, hoe deze of gene Heilige tot de heiligheid en door de heiligheid tot de glorie des hemels gekomen is; hij moet de Heiligen voorstellen als zoovele voorbeelden van deugden; hij moet de geloovigen overtuigen dat, willen zij ook eenmaal tot de heiligheid en tot de glorie des hemels geraken, zij de Heiligen niet alleen kunnen, maar ook moeten navolgen in hunne deugden. Ten einde mijnen medebroeders in het heilig ministerie hunne taak om vermeld doel te bereiken, te vergemakkelijken, heb ik mij veroorloofd met de goedkeuring der geestelijke overheid de volgende preeken op de voornaamste feestdagen van het jaar te vervaardigen. Och of ik mijn doel en mijne medebroeders het hunne bereiken! Ziedaar den vurigen wensch des schrijvers.

ANT. ROOVERS, Pastoor.

MOLEN-BEERSEL, den 8 Augustus 1891.

EERSTE PREEK.

Nieuwjaar.

Fili, conserva tempus et evita a malo.

Mijn zoon, neem den tijd waar en wacht
u voor het kwaad. (Ecel. iv, 23.)

INHOUD.

VOORREDE.

Het jaar 18... is voorbij met zijn lief en leed. — Velen zijn gestorven, hebben reeds rekenschap afgelegd en ontvangen thans loon naar werken: — De eene is veroordeeld tot de pijnen der hel; een ander is opgenomen ten hemel, volgens dat zij een goed of een slecht gebruik gemaakt hebben van den tijd. Wij moeten:

VERDEELING.

- I. Den verleden tijd zoo goed mogelijk herstellen;
- II. Den tegenwoordigen tijd goed besteden;
- III. Ons op den toekomenden tijd niet te veel verlaten.

I.

Van den verleden tijd hebben wij veel verloren; bijgevolg moeten wij hem zoo goed mogelijk herstellen. — Is verloren de tijd, die besteed wordt aan zondige werken,

aan beuzelarijen en nietigheden, en aan goede werken maar zonder verdiensten.

II.

De tegenwoordige tijd is kort en gaat snel voorbij; bijgevolg moeten wij hem goed besteden. — De tijd vergeleken bij een waterstroom. — Wij moeten elk oogenblik van den tijd besteden aan het werk onzer zaligheid; van één oogenblik tijds hangt soms onze zaligheid af.

III.

De toekomende tijd is onzeker; bijgevolg moeten wij er ons niet te veel op verlaten. — Woorden van Jezus tot zijne leerlingen over den ondergang van Jeruzalem. — De mensch belooft zich veel voor de toekomst. — Zal er eene toekomst voor ons zijn? Hoedanig zal die toekomst wezen? Hoe zullen wij ons in de toekomst gedragen?

SLUITREDE.

Met het begin van het nieuwe jaar moeten wij een goed voornemen maken, den verleden tijd zoo goed mogelijk te herstellen, den tegenwoordigen tijd goed besteden en ons op den toekomenden tijd niet te veel te verlaten: 't is het middel om in het uur des doods van den tijd over te gaan tot de gelukkige eeuwigheid.

EERSTE PREEK.

Nieuwjaar.

Fili, conserva tempus et evita a malo.

Mijn zoon, neem den tijd waar en wacht
u voor het kwaad. (Eccl. iv, 23.)

VOORREDE.

Het jaar 18...., B. B., is geeindigd, 't is voorbij: voorbij met al zijn lief en leed, voorbij met al zijne vermaken en pleizieren, voorbij met zijn kommer en verdriet; alles, ja alles is voorbij. Maar neen, ik bedrieg mij. God, voor wien geen tijd bestaat, de Eeuwige heeft ons gade geslagen, Hij heeft zich meester gemaakt van ons doen en laten; eenmaal zal Hij het in de weegschaal der gerechtigheid leggen, om ons te geven loon naar werken.

Wij, die nog leven — voor welke weldaad wij den goeden God voorzeker moeten bedanken — wij hebben de goddelijke gerechtigheid nog niet ondervonden; doch hoevelen hebben er in den loop van verleden jaar het tijdelijke met het eeuwige verwisseld! Hoevelen zijn er de eindelooze eeuwigheid ingegaan! Wellicht hebt gij er eenigen van gekend. De eene is gestorven, na eene ziekte min of meer pijnlijk en langdurig; een ander is eensklaps van het tooneel der wereld weggerukt; 's morgens verliet hij blijmoedig zijn huis, nauwelijks waren er eenige uren verlopen, en hij was niet meer. Die overledenen hebben de goddelijke gerechtigheid reeds ondervonden, hunne werken zijn in de weegschaal gelegd; de eene is te licht bevonden, hij is verworpen en verworpen om voor eeuwig te branden in de hel; een ander is rijk

aan verdiensten bevonden, hij is opgenomen en opgenomen om voor eeuwig gelukkig te zijn in den hemel. Zij hebben ontvangen loon naar werken, zij zijn de gelukkige of de ongelukkige eeuwigheid ingegaan, volgens dat zij van den tijd, die hun gegeven was, een goed of een slecht gebruik gemaakt hebben. Zooveel hangt er af van het goed of het slecht gebruik van den tijd, de hemel of de hel, de gelukkige of de ongelukkige eeuwigheid. Deze waarheid alleen, B. B., moest zij ons niet voldoende zijn om altoos een goed gebruik te maken van den tijd? Doch om ons daartoe nog krachtdadiger aan te sporen, willen wij ons eenige oogenblikken bezighouden met den tijd, hem beschouwen in zijne drie deelen, in zijn verledene, in zijn tegenwoordige en in zijn toekomstige. Wij moeten :

- I. Den verleden tijd zoo goed mogelijk herstellen ;
 - II. Den tegenwoordigen tijd goed besteden ;
 - III. Ons op den toekomstigen tijd niet te veel verlaten.
- Ziedaar de drie punten, die wij gaan uiteenzetten.

I.

Van den verleden tijd, B. B., hebben wij veel verloren; bijgevolg moeten wij hem zoo goed mogelijk herstellen.

Om ons te overtuigen, dat wij van den verleden tijd veel verloren hebben, zien wij eerst wat er verstaan moet worden door verloren tijd. Ik noem verloren den tijd, dien wij besteed hebben aan zondige werken, aan beuzelarijen en aan goede werken, maar zonder verdiensten voor den hemel.

Vooreerst is verloren de tijd, besteed aan zondige werken. Bijgevolg is verloren de tijd, waarop de mensch zijnen Heer en God gevloekt en gelasterd heeft; verlo-

ren de tijd, waarop hij zich in kroegen en herbergen te buiten gegaan is in den drank; verloren de tijd, waarop hij zich onrechtvaardig verrijkt heeft met geld en goed; verloren de tijd, waarop hij zijnen evenmensch aangerand heeft in zijne eer en faam; verloren de tijd, waarop hij zich als gewenteld heeft in de modder der ontucht: al die tijd, aan zondige werken besteed, is verloren, voor eeuwig verloren. En hoeveel tijd heeft de mensch niet besteed aan zondige werken? B. B., 't is schier ongelooftelijk; en nochtans, 't is maar al te waar. Men treft personen aan, die geene maand, geene week, wat zeg ik? die geen dag laten voorbijgaan, zonder hunnen Heer en God te vergrammen, en zelfs grootelijks te vergrammen. Hoeveel dagen in de week zijn er, waarop, bijv., die godslasteraar, die vloeker zijnen Heer en God niet lastert en vloekt? Hij heeft er de duivelsche gewoonte van. Hoeveel dagen in de week zijn er, waarop die kwaadspreker zijnen evenmensch niet aanrandt in zijne eer en faam? Hij kan zijn mond schier niet openen zonder kwaad te spreken. Hoeveel dagen in de week zijn er, waarop die wellusteling geene zedenkwetsende taal voert, geene ergernis geeft? Hij verkeert dagelijks met zijns gelijken. Ziedaar, B. B., hoe de tijd, besteed aan zondige werken, verloren is. Doch opdat de tijd verloren zij, is het niet noodig, dat hij besteed worde aan zondige werken: de tijd, besteed aan beuzelarijen, is ook verloren. Bijgevolg is verloren de tijd, waarop men niets doet tot glorie van God of tot zaligheid zijner ziel. En hoevelen treft men er in de wereld niet aan, die aan God of aan hunne ziel niet eens denken? Zij besteden hunnen tijd om zich te verheffen, om groot te worden in de wereld, zij zoeken aan de wereld te behagen in plaats van aan God; zij besteden hunnen tijd om

schatten en rijkdommen te vergaderen, zij denken enkel aan geld en goed; zij besteden hunnen tijd om zich te vermaken, en daarover loopen hunne gesprekken van den vroegen morgen tot den laten avond. Hebt gij veel plezier gehad op dat feest? Hebt gij u goed vermaakt in dat gezelschap? Wat zullen wij morgen, overmorgen doen om ons te vermaken? Ziedaar, B. B., hoe de tijd verloren gaat. Want wat hebben die personen gedaan tot glorie van God? Niets. Wat hebben zij gedaan tot zaligheid hunner ziel? Ook niets. *Dormierunt somnum suum*, zegt de Koninklijke Profeet David: zij hebben hun slaap geslapen, en wakker geworden hebben zij niets gevonden in hunne handen, *et nihil invenerunt omnes, viri divitiarum in manibus suis.* (1)

Eindelijk is verloren de tijd, besteed aan goede werken, doch zonder verdiensten voor den hemel. Men vindt menschen, die zich vrijwillig in de onmogelijkheid stellen van iets te kunnen verdienen voor den hemel. 't Zijn de uitzinnigen, die na het ongeluk gehad te hebben van in doodzonde te vallen, in dien ongelukkigen staat blijven voortleven. Zij bidden, gaan naar de kerk, vasten, geven aalmoezen, in een woord, zij doen veel goede werken. En nochtans, zij verdienen niets voor den hemel. Waarom niet? Omdat zij in staat van doodzonde zijn, en daarom verliezen zij dagen, weken, maanden, soms jaren van den tijd, dien zij moesten besteden om verdiensten te vergaderen voor den hemel. Ziedaar, B. B., wat er verstaan moet worden door verloren tijd. Onderzoeken wij nu eens, of en hoe wij den tijd verloren hebben. Hebben wij den tijd verloren door hem te besteden aan zondige werken? Wij moeten aan onze zonden

(1) Ps. lxxv, 6.

vaarwel zeggen. Hebben wij den tijd verloren door hem te besteden aan beuzelarijen? Wij moeten van onze dwaas- en uitzinnigheid terugkomen. Hebben wij den tijd verloren, wijl wij in staat van doodzonde waren? wij moeten uit dien ongelukkigen staat opstaan; vervolgens moeten wij ons best doen om den verloren tijd door verdubbeling van vlijt en goede werken zoo goed mogelijk te herstellen.

II.

De tegenwoordige tijd is kort en gaat snel voorbij; bijgevolg moeten wij hem goed besteden.

Den tijd willen gebruiken, die reeds voorbij is, 't is dwaasheid; den tijd willen gebruiken, die nog moet komen, 't is voor 't minst vermetelheid; voor het oogenblik is het in beide gevallen onmogelijkheid, want men zou gebruik willen maken van iets dat niet bestaat. Men moet dus gebruik maken van den tegenwoordigen tijd. Doch de tegenwoordige tijd is een oogenblik, en vandaar dat de tijd niets anders is dan een aaneenschakeling van oogenblikken, die nimmer rusten, en waarvan het eene het andere opvolgt. Terecht wordt dus de tijd vergeleken bij een waterstroom, die snel voorbijloopt. Stel u op den oever van dergelijken stroom. Het water, dat voorbij geloopt, komt niet weder; onmogelijk er van te scheppen. Het water dat in de verte aankomt, is nog niet in uw bereik; ook onmogelijk er van te scheppen. Blijft nog het water dat vóór u is, en waarvan gij kunt scheppen. Eveneens is het gelegen, B. B., met den tijd, die snel voorbijgaat. De tijd die voorbij is, komt niet weder; onmogelijk dus hem te gebruiken. De tijd die nog komen moet, is ook niet in uw bereik, dus ook onmogelijk hem

te gebruiken. Blijft bijgevolg alleen de tegenwoordige tijd, dien gij gebruiken kunt. Doch merkt wel op, B. B., evenals de waterstroom, waarvan ik zooeven sprak, niet altoos loopt, doch eenmaal uitdroogt, zoo ook loopt de tijd niet immer voor u, doch hij zal weldra eindigen. Bijgevolg moeten wij van den tegenwoordigen tijd, die snel voorbijgaat en niet wederkeert, een goed gebruik maken, evenals men van het water van den snellen stroom, dat niet wederkeert, moet scheppen. 1) Wij mogen dus geen enkel oogenblik van den tijd vruchteloos laten voorbijgaan. Neen, B.B., maar wij moeten elk oogenblik van den tijd besteden aan het werk onzer zaligheid; wij kunnen elk oogenblik van den tijd besteden aan het werk onzer zaligheid; misschien hangt het werk onzer zaligheid af van een enkel oogenblik tijds.

Wij moeten elk oogenblik van den tijd besteden aan het werk onzer zaligheid. God, wiens oog onafgebroken op ons gevestigd is, denkt altoos aan ons, Hij is altoos met ons bezig om ons gelukkig te maken. En wij, B.B., die ons persoonlijk geluk moeten bewerken, wij denken er niet aan, wij zijn er niet meê bezig?

De duivel loopt immer rond als een brieschende leeuw, hij loert op een gunstig oogenblik om ons te verslinden en ongelukkig te maken. En wij, B.B., wij zouden niets doen om te ontsnappen en ons gelukkig te maken?

Daarenboven, God vermaant ons van op onze hoede te zijn. Ziet toe, zegt Hij, *videte*: waakt, *vigilate*: bidt, *orate*: gij moet altijd bidden en niet moede worden, *quoniam oportet semper orare en non deficere*. 2) Wij moeten dus elk oogenblik van den tijd besteden aan het werk onzer zaligheid. Dit schijnt velen menschen onmo-

1) Velut ex torrente rapido, nec semper casuso, hauriendum.

2) Luc. xviii, 1.

gelijk. Hoedan! zeggen zij. Gij wilt dat ik altijd werke aan mijne zaligheid? Ja zeker. Ik moet dan alle dagen naar de kerk gaan, aanhoudend met den rozenkrans in de handen zitten en mijne huiselijke zaken verwaarloozen? Volstrekt niet. Bijgevolg kan ik ook niet altijd werken aan mijne zaligheid. Zeker wel, en gij moet, en juist omdat gij moet, kunt gij, want God vordert het onmogelijke niet. Luistert en gij zult het weldra met mij eens zijn.

Ik vraag u, kunt gij den Heer uwen God al de dagen van uw leven getrouw dienen? Zeker, en gij zijt er toe verplicht, dat is uw einde hier op aarde, en daaraan beantwoordt uw einde hiernamaals, want de mensch is door God geschapen om in dit leven God te dienen en hiernamaals eeuwig Hem te aanschouwen. En hoe moet gij den Heer uwen God al de dagen van uw leven getrouw dienen? De gedragslijn is u gegeven: gij kent de geboden van God en van de H. Kerk; gij kent de plichten van uwen staat. Die geboden moet gij onderhouden, die plichten moet gij vervullen. Maar ik kan niet, zegt gij. Uit u zelve alleen kunt gij niet, 't is waar, daartoe hebt gij Gods genade noodig, en om die genade te bekomen moet gij bidden en tot de H. Sacramenten naderen. Doch waarom bidt gij niet 's morgens en 's avonds? Waarom nadert gij zoo zelden en niet beter bereid tot de H. Sacramenten? Waarom sluit gij u niet aan bij God? Kunt gij uwe werken niet opdragen aan God? zeggen, bijv., 's morgens: *Van daag wil ik alles doen tot meerdere eer en glorie van God en tot zaligheid mijner ziel*. Wat zegt de Apostel Paulus? Hetzij gij eet, hetzij gij drinkt of iets anders verricht, doet alles tot glorie van God: *Omnia in gloriam Dei facite* (1)

(1) 1, Cor. xxx, 31.

Gij kunt dus alles doen tot glorie van God, en door alles te doen tot glorie van God, werkt gij tevens aan uwe zaligheid, en geen oogenblik van den tijd gaat verloren. Wat meer is, misschien hangt van een oogenblik tijds onze zaligheid af; God heeft misschien aan een oogenblik tijds onze zaligheid verbonden. Een arme zondaar, bijv., verkeert in staat van doodzonde. God roept hem tot boetvaardigheid, Hij biedt hem de genade der bekeering aan; die zondaar beantwoordt niet aan de stem Gods, hij maakt geen gebruik van Gods genade, hij sterft in staat van doodzonde, en hij is voor eeuwig verloren, en ziedaar, hoe onze zaligheid van een oogenblik tijds kan afhangen. B. B., denken wij er eens goed over na en overtuigen wij ons wel, dat wij elk oogenblik van den tijd moeten en kunnen besteden aan het werk onzer zaligheid, dat misschien van een oogenblik tijds onze zaligheid afhangt, en wij zullen met zooveel dwazen en verblinden niet zeggen: Later tijd genoeg, later zal ik aan mijne zaligheid werken. Later tijd genoeg? Is dat zeker? Volstrekt niet, want de toekomstige tijd is gansch onzeker.

III.

De toekomstige tijd is onzeker, bijgevolg moeten wij er ons niet te veel op verlaten. Onze goddelijke Zaligmaker zeide zekeren dag tot zijne leerlingen, toen zij Hem vroegen, wanneer de ondergang van Jeruzalem zou plaats hebben: *Non est vestrum nosse tempora vel momenta, quæ Pater posuit in sua potestate*: (1) 't Is uwe zaak niet de tijden en de oogenblikken te kennen, die de Vader in zijne macht gesteld heeft. Zoo ook zou men ons kunnen zeggen: 't Is uwe zaak niet te weten

(1) Act. i, 7.

of gij over een jaar, over eene maand, over eene week, over een dag nog leven zult. De dag van morgen hangt zoo min van u af als die van gisteren, de dag van uwen dood zoo min als die van uwe geboorte; al wat men u zeggen kan is: *misschien* zult gij dan nog leven. En de mensch, wat beeldt hij zich niet in? Hij belooft zich zooveel voor de toekomst. Een oud schrijver had wel gelijk, als hij zeide: De menschen leven niet, maar zij maken zich gereed om te leven. (1) Dat is maar al te waar. Hoe dikwijls hoort men, bijv. niet: Aanstaande jaar zal ik dit of dat doen, zal ik deze goederen verkopen en andere aankopen, zal ik mijn oud huis afbreken en een nieuw bouwen. Hetzelfde heeft plaats, niet alleen in tijdelijke aangelegenheden, maar ook in zaken van meer belang, in zaken die de ziel en zaligheid aangaan. Later zal ik er aan denken; dan zal ik die slechte gewoonte afleggen. Later zal ik mijn geweten in orde brengen; dan zal ik mij met God verzoenen. Dus, zij verklaren dan toch, dat zij nog niet leven gelijk het behoort, maar zij maken zich gereed om goed te leven. Doch ik vraag u: Waarom denkt gij er nu niet aan? Waarom legt gij die slechte gewoonte nu niet af? Waarom brengt gij uw geweten nu niet in orde? Waarom verzoent gij u nu niet met God? Nu is het nog tijd, misschien zal het weldra te laat zijn. Neen, dat doet men niet: de menschen leven niet gelijk het behoort, zij maken zich enkel gereed om het later te doen. Om u daarvoor te wachten, ziehier, B. B., drie onzekerheden: Zal er eene toekomst voor u zijn? Hoedanig zal die toekomst voor u wezen? Hoe zult gij u in de toekomst gedragen?

Vooreerst, zal er eene toekomst voor u zijn? Gij zegt

(1) *Non vivunt homines, victuri sunt.*

het stoutweg: Later, zegt gij, zal ik aan mijne zaligheid denken, aanstaande Paschen, aanstaande jaar zeker. Zal er een later, een aanstaande Paschen, een aanstaande jaar voor u zijn? Herinnert u wat den rijke van het Evangelie geantwoord werd, die zich, na veel geld en goed verzameld te hebben, veel vroolijke dagen beloofde: Dwaas! die gij zijt, werd hem geantwoord, dezen nacht eischt men uwe ziel van u op: *Hac nocte animam repetunt te*, en hetgeen gij bereid hebt, voor wien zal het wezen? *quae autem parasti cuius erunt?* 1) En bijaldien u hetzelfde overkomt, dan is uw *later* te laat, en de plannen, die gij gemaakt hebt, zijn als zoovele luchtkasteelen verdwenen. Doch veronderstelt, dat er eene toekomst voor u zij, hoedanig zal die toekomst voor u wezen? Zal de toekomstige tijd beter voor u zijn dan de tegenwoordige, om aan uwe zaligheid te werken? Nu hebt gij geen tijd, zegt gij: gij hebt te veel aan uw hoofd, nu met dit, dan met dat; nu met uw huisgezin, dan met uwen handel, en ik weet niet met wat al zaken, te talrijk om op te noemen. Zult gij later, aanstaande Paschen, aanstaande jaar meer tijd hebben? Zult gij dan niets meer aan uw hoofd hebben? Later zult gij wellicht minder tijd en zeker veel meer moeielijkheden hebben dan nu. Doch veronderstelt ook nog, dat de toekomst beter voor u zij. Hoe zult gij u in de toekomst gedragen? Ha! nu belooft gij u veel. Doch wat zult gij later doen in uwen ouderdom? — want zoo ver komt men met van dag tot dag uit te stellen — zult gij dan den moed hebben, om ten uitvoer te brengen, waartoe gij thans den moed niet hebt? Neen, B.B., en terwijl de ondeugd eene tweede natuur, en de mensch oud en

(1) Luc. xii, 20.

zwak geworden is, verricht hij doorgaans niets meer. Onopgemerkt gaat hij van den vrijwilligen levensslaap tot den gedwongen doodslaap over, opent de oogen en ziet den tijd, dien hij verloren heeft, dan eerst, als er geen tijd meer is, om er het verlies van te herstellen, en zoo gaat die ongelukkige de eeuwigheid binnen. Ziedaar, B.B., hoe het den mensch vergaat, die den verledenen tijd niet herstelt, die den tegenwoordigen tijd verliest, en die zich op den toekomenden tijd te veel verlaat.

SLUITREDE.

Daarom zeg ik ten slotte: wachten wij ons voor die noodlottige dwaasheid en verblindheid, en ter gelegenheid van het Nieuwjaar, dat ik u allen onder alle opzichten gelukkig en zalig toewensch, maken wij een goed en vast voornemen. Slaan wij zonder uitstel de handen aan het werk. Wij ook, B.B., hebben veel van den verledenen tijd verloren; wij moeten hem dus zoo goed mogelijk herstellen, door onze zonden uit te boeten en door ons met verdubbelden ijver op de deugd toe te leggen. De tegenwoordige tijd is kort en gaat snel voorbij; wij moeten hem dus goed besteden tot glorie van God en tot zaligheid onzer zielen, wel zorgen, dat geen oogenblik er van vruchteloos voorbijga. De toekomende tijd is onzeker; wij mogen er ons niet te veel op verlaten. Herstellen wij dus, ik herhaal het, het verledene; besteden wij goed het tegenwoordige, en verlaten wij ons niet te veel op het toekomende. Ziedaar het middel en het eenige middel, om zich in het uur des doods niet te beklagen te hebben, en om van den tijd over te gaan tot de gelukzalige eeuwigheid, die ik u allen van harte wensch, in den naam des Vaders, enz. Amen.

TWEEDE PREEK.

Driekoningen.

Vidimus stellam ejus in oriente et venimus adorare eum.

Wij hebben zijne ster in het oosten gezien en wij zijn gekomen om hem te te aanbidden. Matth. II, 2.

INHOUD.

VOORREDE.

Evangelie van den feestdag. — Drie klassen van menschen afgebeeld.

VERDEELING.

- I. De eerste klasse is afgebeeld door Herodes ;
- II. De tweede klasse door het volk, de Opperpriesters en de Schriftgeleerden ;
- III. De derde klasse door de drie Koningen.

I.

De eerste klasse, afgebeeld door Herodes, bevat degenen die onzen heiligen godsdienst onderzoeken, met het inzicht van hem te bestrijden. — Herodes is ontroerd, hij maakt het voornemen van Jezus te vermoorden.

Herodes is de eerste, die Jezus vervolgd heeft. Waarom vervolgt hij Jezus? — Op Herodes volgen de kerkvervolgers. Waarom vervolgen zij de H. Kerk? — Vergeefsche pogingen van Herodes en van de overige kerkvervolgers. — Waarom straft God niet onmiddellijk de kerkvervolgers? Antwoord van den H. Augustinus. — Schande- en pijnlijke dood van Herodes en van vele kerkvervolgers.

II.

De tweede klasse, afgebeeld door het volk van Jeruzalem, de Opperpriesters en de Schriftgeleerden, bevat degenen, die onzen heiligen godsdienst onderzoeken, enkel om hem te kennen, zonder hem te willen volgen. — Het volk wordt ontroerd, doch niemand gaat naar Bethleëm. Het volk is het afbeeldsel van hen die, na de waarheid gehoord te hebben, den moed niet hebben om haar te volgen. — De Opperpriesters en de Schriftgeleerden wijzen den drie Koningen den weg, doch zelven blijven zij thuis. Zij zijn het afbeeldsel van hen, die anderen leeren wat zij moeten doen, doch zelven niet doen. — Straf van de inwoners van Jeruzalem. — Die den godsdienst kennen en niet volgen, zullen vroeg of laat gestraft worden.

III.

De derde klasse, afgebeeld door de drie Koningen, bevat degenen, die onzen heiligen godsdienst onderzoeken om hem te volgen, en die er hun leven naar schikken. — De drie Koningen, na de ster gezien te hebben, gaan terstond op reis. Wij moeten terstond aan Gods genade beantwoorden. — De drie Koningen hebben weder-

waardigheden op reis, doch zij volharden. Wij moeten niettegenstaande de moeilijkheden volharden in het goede. — De drie Koningen zijn zonder vrees, zonder menschelijk opzicht. Wij moeten niet vreezen, noch ons schamen van de deugd te oefenen. — De drie Koningen vragen raad. Wij moeten raad vragen, bijaldien wij in zekere omstandigheden niet weten wat aanvangen; raad vragen aan degenen, die over ons aangesteld zijn. — De drie Koningen vinden het goddelijk Kind en offeren het goud, wierook en mirre. Zij erkennen in dat klein Kind hunnen Koning, hunnen God en een mensch. Geestelijke geschenken verbeeld door het goud, den wierook en de mirre: de liefde, het gebed en de droefheid over de zonde. Jezus beloont de drie Koningen: zij hebben de wereld verlaten en zijn groote Heiligen geworden.

SLUITREDE.

De drie Koningen hebben in het Kindje Jezus hunnen God erkend, zij hebben Het aanbeden en geschenken geofferd. Wij moeten in het allerheiligste Sacrament des Altaars onzen God erkennen, Hem aanbidden en onze geschenken brengen: onze liefde, ons gebed en onze versterving.

TWEEDE PREEK.

Driekoningen.

Vidimus stellam ejus in oriente et venimus adorare eum.

Wij hebben zijne ster in het Oosten gezien en wij zijn gekomen, om Hem te aanbidden. Matth. 11, 2.

VOORREDE.

Het Evangelie van dezen dag, B. B., verhaalt ons, hoe wonder God den drie Koningen uit het Oosten de geboorte van zijnen Zoon bekend gemaakt, en hoe wonder Hij hen naar Bethleëm geleid heeft, om Hem daar te aanbidden. Ziehier de geschiedenis er van volgens Matthaeus. „Toen Jezus dan geboren was in Bethleëm „van Juda, in de dagen van Herodes, den Koning, zie, „zoo kwamen er Wijzen van het Oosten te Jeruzalem „aan en zeiden: Waar is de *nieuw* geboren Koning der „Joden? want zijne ster hebben wij gezien in het Oosten, „en wij zijn gekomen om Hem te aanbidden.

„Toen nu Herodes, de koning, dit hoorde, werd hij „ontroerd, en gansch Jeruzalem met hem. En hij vergaderde al de Opperpriesters en Schriftgeleerden des „volks, en vroeg van hen, waar de Christus moest „geboren worden. Zij nu zeiden tot hem: In Bethleëm „van Juda; want zóó is er geschreven door den Profeet: „*En gij, Bethleëm, land van Juda! geenszins zijt gij „de minste onder de vorsten van Juda; want uit u zal „uitgaan een vorst, die mijn volk, Israël, besturen moet.* „Alstoen beriep Herodes heimelijk de Wijzen, en vernam

„van hen nauwkeurig den tijd der sterre, die hun verschenen was. En hen naar Bethleëm zendende, zeide hij: Gaat en ondervraagt zorgvuldig naar het kind; en als gij het zult gevonden hebben, boodschapt het mij dan, opdat ook ik kome en het aanbidde.

„Zij nu, den koning gehoord hebbende, gingen heen. En zie, de sterre, welke zij in het Oosten gezien hadden, ging hun voor, tot dat zij kwam en *stil* stond boven *de plaats*, waar het kind was. En toen zij de sterre zagen, verheugden zij zich met zeer groote vreugde. En zij gingen het huis in, en vonden het kind met Maria, zijne moeder, en zij vielen neder en aanbaden het; en hunne schatten geopend hebbende, offerden zij hem geschenken: goud, wierook en mirre. En hebbende in den droom een antwoord *van God* ontvangen, dat zij niet zouden wederkeeren tot Herodes, zoo gingen zij langs een anderen weg naar hun land terug: *Per aliam viam reversi sunt in regionem suam.*”

In deze geschiedenis van de openbaring van Jezus aan de drie Koningen, vinden wij, B. B., drie klassen van menschen afgebeeld.

- I. De eerste klasse is afgebeeld door Herodes;
- II. De tweede door het volk, de Opperpriesters en de Schriftgeleerden;
- III. De derde door de drie Koningen. Leggen wij tot onze stichting van daag ter gelegenheid van het feest van Driekoningen die drie klassen een weinig uit.

I.

De eerste klasse van menschen, B. B., afgebeeld door Herodes, bevat degenen die onzen heiligen godsdienst

onderzoeken, met het inzicht van hem te bestrijden en zijne belijders te vervolgen

Zoodra Herodes de drie Koningen uit het Oosten gesproken en van hen vernomen had, dat de lang gewenschte Messias geboren was, hoe is hij gesteld en wat doet hij? Is hij verheugd en verblijd over die goede tijding? Maakt hij zich gereed en sluit hij zich bij de drie Koningen aan om Jezus op te zoeken en te gaan aanbidden? Neen, B. B., want luistert hoe hij gesteld is en wat hij doet. *Turbatus est*, hij wordt ontroerd, zegt het Evangelie. Gaat, zeide Herodes tot de Wijzen, en ondervraagt zorgvuldig naar het kind: *Ite et interrogate diligenter de puero*, en als gij het zult gevonden hebben, boodschapt het mij dan, opdat ik ook kome en het aanbidde: *Ut et ego veniens adorem eum*. (1) Mijn God! Welk eene huichelarij! Welk eene hemel-tergende, onder het masker van godsvrucht verborgen sluwheid! Ondervraagt Herodes naar het kind, met het voornemen van het na de terugkomst der Wijzen te gaan aanbidden? Neen, B. B.; maar die wreedaard, die Godvergeten koning, heeft het snoode plan gemaakt om dat beminnelijk kind, dat gekomen was om de menschen zalig te maken, om Jezus te vermoorden. Immers, in zijne verwachting teleurgesteld, wijl de drie Koningen niet over Jeruzalem wederkeeren, ontvlamt hij in woede; hij zendt zijne soldaten om alle kinderen van Bethleëm en omstreken, kleintjes van twee jaar en daaronder, te vermoorden, in de hoop van onder die kinderen ook Jezus te treffen. Doch te vergeefs, B. B.; God lacht eens met Herodes, Hij verijdt diens snoode plannen naar willekeur.

(1) Matth. II, 8.

Doch waarom staat Herodes het goddelijk kind naar het leven? Herodes is koning, hij wil koning blijven, hij vreest door Jezus van den troon geworpen te worden, en ziedaar, waarom hij het goddelijk Kind zoekt te dooden.

Herodes is de eerste van eene menigte dwingelanden, die Jezus en zijne bruid, de H. Kerk, vervolgd hebben, vervolgen tot op den dag van heden en zullen vervolgen tot aan het einde der eeuwen. En waarom vervolgen die dwingelanden Jezus en zijne Kerk? Omdat zij overal en te allen tijde willen regeeren, koning en meester willen zijn. Zij zijn niet tevreden van te leven gelijk zij het goedvinden, maar zij willen, zij vorderen dat ook anderen hunne levenswijze goedkeuren en navolgen. Die vervolgers kunnen, bijv., niet verdragen dat er kerken en bidplaatsen bestaan, en daarom sluiten of verwoesten zij de kerken en de bidplaatsen. Zij kunnen de instellingen der H. Kerk, de katholieke scholen, de godsdienstplechtigheden, de processien niet verdragen, en daarom verzetten zij er zich tegen en verbieden ze. Zij kunnen de sermonen en de H. Sacramenten niet verdragen, en daarom beletten zij de priesters van de geloofswaarheden te verkondigen, de H. Sacramenten toe te dienen. Is het niet juist hetgeen wij hedendaags zien gebeuren, zoo niet in ons land, dan toch in andere landen? En waarom vervolgen de hedendaagsche vijanden Jezus en zijne Kerk? De voornaamste reden is, wijl Jezus en zijne Kerk hun zondig gedrag afkeuren en veroordeelen; ziedaar, waarom zij Jezus en zijne Kerk vervolgen en beiden uit de samenleving wenschen te verbannen. Doch te vergeefs. Herodes, gelijk wij uit het Evangelie weten, heeft het goddelijk Kind niet kunnen treffen; tegen wil en dank heeft hij gewerkt aan de glorie van Jezus. Jezus' geboorte werd

de gansche wereld door bekend. Eenieder daarenboven sprak met verontwaardiging van Herodes, wyl hij eene menigte onnoozele kinderen had doen vermoorden. Dien kinderen bewees Herodes tevens, zonder het te weten, een grooten dienst; hij maakte van hen zoovele martelaren voor Christus, die in eeuwigheid in den hemel God zullen loven en danken, wyl zij voor Hem hun bloed hebben mogen vergieten.

Gelijk Herodes in zijne plannen niet geslaagd is, evenmin zijn er de op hem volgende Kerkvervolgers in geslaagd. Zij hebben wel is waar het bloed der Martelaren ook doen stroomen, doch in plaats van daardoor de Christenen uit te roeien en de H. Kerk te vernietigen, hebben zij nieuwe geloovigen gemaakt en de H. Kerk uitgebreid, wyl, naar de uitdrukking van Tertullianus, het bloed der Martelaren als het zaad was van nieuwe Christenen. Ook behoeven wij thans niet te vreezen, dat de hedendaagsche vervolgers tegen de H. Kerk zullen vermogen. God, die zijne Kerk achttien eeuwen lang beschermd en bewaard heeft, is immer dezelfde. De arm zijner almacht is niet verkort. Hetgeen Hij vroeger gekunnen heeft, kan Hij nog. Hetgeen Hij vroeger gedaan heeft, doet Hij nog, d. i., Hij zal zijne Kerk bijstaan en verdedigen. Doch waarom, zoudt gij wellicht denken, laat God de vervolgers zijner Kerk begaan? Waarom laat Hij hen leven? Waarom straft Hij hen niet? God, zegt de H. Augustinus, laat de kwaden leven; vooreerst, opdat zij zich zouden bekeeren. God is geduldig; Hij is op de wereld gekomen, om de menschen zalig te maken. Hij wil den dood van den zondaar niet, gelijk Hij zelf verklaart, maar dat hij zich bekeere, zijn slechten weg verlate, en leve: *Nolo mortem impii, sed ut convertatur impius a via sua, et*

vivat. (1) Vervolgens laat Hij de kwaden leven om door hen, als door werktuigen, de goeden te oefenen, om hun de gelegenheid te verschaffen van, door met geduld te lijden, den hemel te verdienen. Nochtans, wat de straf betreft, deze wacht zeker de vervolgers der H. Kerk en wordt zelfs niet altoos tot na hunnen dood uitgesteld. Getuige er van de bloeddorstige Herodes. Herodes, na Jezus vervolgd en de onnoozele kinderen van Bethleëm vermoord te hebben, werd op zijne beurt vervolgd door zijn eigen zoon Antipater, en hij deed zijn eigene kinderen om het leven brengen. Uitgeteerd van verdriet en met eene schandelijke ziekte geslagen, wilde hij zich zelve om het leven brengen. Daarin nochtans werd hij verhinderd, doch een jaar na den kindermoord stierf hij een allerellendigsten dood. Ziedaar het uiteinde van Herodes' uiteinde, waaraan het uiteinde van eene menigte kerkvervolgers gelijk.

II.

De tweede klasse van menschen, B. B., afgebeeld door het volk, de Opperpriesters en de Schriftgeleerden, bevat degenen, die onzen heiligen godsdienst onderzoeken, enkel om hem te kennen, zonder hem te willen volgen.

De drie Koningen, te Jeruzalem aangekomen, vragen, gelijk wij uit het Evangelie gehoord hebben, naar den *nieuw* geboren Koning der Joden: *Ubi est qui natus est rex Judaeorum?* (2) Op die vraag komt de gansche stad in beweging. De Opperpriesters en de Schriftgeleerden raadplegen de H. Schrift, en zij vinden dat Jezus te Bethleëm, eenige mijlen van Jeruzalem, moet geboren worden. Niemand nochtans sluit zich bij de drie Ko-

(1) Ezech. xxxiii, 11. (2) Matth. ii, 2.

ningen aan, om het goddelijk Kind op te zoeken en te gaan aanbidden.

De Opperpriesters en de Schriftgeleerden toonen wel is waar den weg aan anderen, aan de drie Koningen, doch zelve verzetten zij geen voet, zij blijven thuis. Ziedaar, B. B., juist het afbeeldsel van vele Christenen. Inderdaad, vele Christenen, na de een af andere waarheid van onzen heiligen godsdienst gehoord te hebben, hebben den moed niet van ze te volgen; zij zijn afgebeeld door het volk van Jeruzalem. Die Christenen, bijv., lezen een godvruchtig boek; zij hooren het een of ander sermoo, soms eene flinke strafpreek, waardoor zij krachtig aangezeten worden om van leven te veranderen. De priester spreekt hun over den dood en het oordeel, over de hel en den hemel; hij legt hun die groote en belangrijke waarheden uit, zoodat zij ze goed begrijpen. Welk is nu het gevolg van die lezing, van dat sermoo? Zij worden een weinig bewogen. Doch hoelang duurt die goede beweging? Zoo lang als die lezing, als dat sermoo duurt; daarna zijn zij juist wederom dezelfden, zij veranderen niet. Doch de ongelukkigsten van allen zijn de Christenen, die anderen den weg toonen, maar die zelve dien weg niet inslaan; zij worden afgebeeld door de Opperpriesters en de Schriftgeleerden. Wee hun, die zoo handelen! En om die waarheid nog wat beter te doen verstaan, wil ik in eenige bijzonderheden treden. Wee, bijv., den ouders, die hunne kinderen tot het goede aansporen, die hen, bijv., vermanen van dikwijls tot de H. Sacramenten te naderen, terwijl zij zelve nalatig zijn! Wee den oversten, die hunnen dienstboden goede lessen geven, terwijl zij zelve die lessen niet volgen! Wee hun, die het kwaad gedrag van anderen afkeuren en hekelen, terwijl zij zelve niet onberispelijk zijn! die

anderen leeren braaf en deugdzaam te zijn, terwijl zij zelve slecht en zondaren blijven! Dergelijke Christenen zijn onverschoonbaar. Waarom? Om de eenvoudige reden: zij weten wat zij doen moeten, en zij doen het niet: *Dicunt enim et non faciunt.* (1) Welke straf wacht dergelijke Christenen niet!

Gij weet wellicht, B.B., hoe Jeruzalem met zijne inwoners niet lange jaren na den dood van onzen goddelijken Zaligmaker gestraft is geworden. De geschiedenis meldt ons onder anderen, dat Titus de stad Jeruzalem belegerd, ingenomen en tot den grond toe verwoest heeft; dat hare inwoners vermoord en in menigte gevankelijk zijn weggevoerd. En och of het daarbij gebleven ware. Doch, helaas! hoevelen onder hen beklagen thans, en zullen in eeuwigheid beklagen, dat zij toen van de openbaring der Wijzen, van Gods genade misbruik gemaakt hebben, wijl zij daarom voor eeuwig tot de hel veroordeeld zijn. Hetzelfde lot wacht hen, die na de waarheden van onzen heiligen godsdienst gekend te hebben, dezelve niet volgen; die na de uitgelezenste genaden van God ontvangen te hebben, er niet aan beantwoorden, integendeel er schandelijk misbruik van maken, tot hunne eeuwige verdoemenis. Wij moeten, gelijk gij ziet, B.B., noch den koning Herodes, noch het volk van Jeruzalem, noch de Opperpriesters en Schriftgeleerden navolgen. Wie moeten wij navolgen? Wij moeten navolgen de drie Koningen of de Wijzen uit het Oosten; wij moeten de waarheden van onzen heiligen godsdienst onderzoeken en er vervolgens ons leven naar schikken, en ziedaar tevens de derde klasse van menschen, afgebeeld door de drie Koningen.

(1) Matth. xxiii, 3.

III.

Zoodra de drie Koningen de wonderster, die de geboorte van den Messias aankondigde, gezien hebben, beantwoorden zij, inwendig verlicht, aan de stem Gods. Nochtans, de reis die zij gingen ondernemen, was niet gemakkelijk. 't Was winter, de afstand groot, of liever, zij wisten niet eens waarheen. Niettemin, de drie Koningen redeneeren niet; zij zeggen bijv. niet: wij zullen nog eenigen tijd wachten: neen, zij wachten niet, maar zij begeven zich terstond op reis. En gelukkig voor hen; want hadden zij nog eenige dagen gewacht, zij zouden het goddelijk Kind niet meer gevonden hebben. Ziedaar, B.B., eene les voor ons. De drie Koningen leeren ons van den dag van heden gebruik te maken en niet uit te stellen tot den dag van morgen. Waarom niet? Wel, de dag van morgen is onzeker. Hoevelen in de hel beklagen, doch helaas! te laat dat ongelukkig uitstellen tot morgen. 't Was immer bij hen: Ik heb tijd genoeg: morgen zal ik er aan denken: later zal ik mij bekeeren. 't Spreekwoord wordt in hen bewaarheid. En welk is dat spreekwoord? Dat spreekwoord is: Tijd genoeg komt altoos te laat. En inderdaad, zoo is het. Ook moeten wij van de genaden, welke God ons dagelijks geeft, gebruik maken; wij moeten het goede doen, terwijl het tijd is.

De drie Koningen vinden ook wederwaardigheden op hunne reis; alles gaat hun niet naar wensch; God stelde hen op eene harde proef. Zij zijn bijna te Jeruzalem aangekomen, en ziet! eensklaps verdwijnt de ster, die hen tot daartoe geleid heeft. Zullen zij nu den moed verliezen, in hun geloof en betrouwen beginnen te wankelen? Zullen zij nu denken, dat zij bedrogen zijn?

Neen, B.B., doch vol geloof en betrouwen op God, volharden zij in hun voornemen. Ziedaar eene tweede les voor ons, Christenen, namelijk, hoe wij ons in de beoefening der deugd moeten gedragen. Wanneer de een of andere moeielijkheid zich opdoet, wanneer wij in den dienst van God dorheid of ongevoeligheid gewaar worden, dan moeten wij den moed niet verliezen, maar wij moeten God om God dienen. Vol betrouwen op God, die ons geroepen en getrokken heeft, moeten wij moedig vooruitstappen, ons zelve geweld aandoen, denkende dat het rijk der hemelen geweld lijdt, en dat de geweldigen het innemen: *Regnum caelorum vim patitur et violenti rapiunt illud.* (1)

De drie Koningen zijn ook zonder vrees, zonder menschelijk opzicht. Zij komen te Jeruzalem aan en vragen Herodes, waar de *nieuw*geboren Koning der Joden is: *Ubi est qui natus est rex Judæorum.* Hadden zij dan niet te vreezen van door Herodes, die toenmaals koning was, aangehouden en in de gevangenis geworpen te worden? Of was het voor 't minst niet te denken dat zij zouden bespot en uitgelachen worden? De drie Koningen storen zich aan niets, zij vreezen niets, zij kennen geen menschelijk opzicht, 't is hun te doen om Jezus te vinden, wiens ster zij gezien hebben, en zij zijn gekomen om hem te aanbidden: *Et venimus adorare eum.* (2) Ziedaar, B. B., juist onze zaak. Waarom zijn wij op aarde, zoo niet om God te dienen, om het pad der deugd te bewandelen? Wij moeten niet vreezen tot dat einde de middelen te gebruiken. Wij moeten bijv., niet denken: Maar wat zal men van mij denken of zeggen, bijaldien ik zoo dikwijls naar de kerk ga, bijaldien ik zoo

(1) Matth. xi, 12. (2) Matth. ii, 2.

dikwijls tot de H. Sacramenten nader, bijaldien ik met anderen niet mede doe? Die gedachte alleen: Wat zal men van mij denken of zeggen, heeft er duizenden van den dienst van God en van het pad der deugd afgetrokken en voor 'eeuwig ongelukkig gemaakt. B. B., denken wij eens wel na over hetgeen onze goddelijke Zaligmaker zegt: Die zich over mij en mijne woorden zal geschaamd hebben, zegt Hij, over dien zal de Zoon des menschen zich schamen, wanneer Hij komen zal in zijne heerlijkheid en die des Vaders en die der H. Engelen. Geene vrees dus, B. B., voor wien het ook zij; geen menschelijk opzicht, doch kloekmoedig vooruit in den dienst van God, op het pad der deugd, dat naar Jezus, dat naar den hemel leidt.

De drie Koningen op de proef gesteld en niet wetende wat aanvangen, wijl de ster verdwenen was, vragen om raad. Zoodra de Opperpriesters en de Schriftgeleerden hun gezegd hebben, waar Jezus te vinden is, vervolgen zij hunnen weg, zonder hunnen tijd aan het hof van Herodes te verliezen. Door die handelwijze leeren de drie Koningen ons, hoe wij ons te gedragen hebben, wanneer wij in de een of andere omstandigheid niet weten wat aanvangen. Naar het voorbeeld der drie Koningen moeten wij dan om raad vragen. Aan wie? Aan hen, die door God aangesteld zijn om ons te leiden of te besturen in hetgeen de zaligheid aangaat. Wij moeten dus om raad vragen aan de priesters, aan onzen biechtvader of zielbestuurder; deze zullen ons zeggen wat wij te doen hebben, en door hunnen raad te volgen kunnen wij zeker zijn van eenmaal ons gewenscht doel te bereiken, evenals de drie Koningen het hunne bereikten. Want ziehier, B. B., wat er met hen gebeurde. Nauwelijks hebben zij Jeruzalem verlaten, of ziet! de

ster die hen vroeger vergezeld had, verschijnt wederom en brengt hen tot op de plaats, waar het goddelijk Kind zich met Maria zijne Moeder bevindt. Zij gaan het huis binnen, zegt de Evangelist, en door een straal van hierboven verlicht, erkennen zij in dat klein Kind hunnen Heer en God. Zij vallen op hun aangezicht ter aarde neder en aanbidden Hem. Doch de drie Koningen wisten dat men voor God niet met ledige handen moet verschijnen. Daarom hebben zij uit hun land voor Jezus geschenken medegebracht, die zij Hem blijmoedig aanbieden. Die geschenken waren, gelijk wij weten, goud, wierook en mirre. Door het goud beleden de drie Koningen dat het kind Koning, door den wierook dat het God, en door de mirre dat het mensch is. Bij die uitwendige geschenken voegden zij nog inwendige, namelijk, die van hun hart: eene brandende liefde, eene teedere godsvrucht en eene ware, oprechte droefheid over hunne zonden, waardoor zij vroeger hunnen God beleedigd hadden. Die geschenken waren het goddelijk Kind nog aangenamer dan de eerste. Ook liet Jezus hen niet onbeloond vertrekken. Na vermaand te zijn van niet over Jeruzalem, maar langs een anderen weg naar hun land terug te keeren, verlaten zij Bethleëm. Nooit zullen zij vergeten, wat zij daar gehoord en gezien hebben. De geschiedschrijvers verhalen dat de drie Koningen later aan de wereld vaarwel gezegd hebben, en dat zij hun leven in den dienst van God hebben doorgebracht, totdat zij eindelijk een zaligen dood zijn gestorven. Hunne heilige overblijfsels zijn eerst naar Constantinopel, vervolgens naar Milane en eindelijk naar Keulen overgebracht, in welke stad zij door de geloovigen tot op den dag van heden godvruchtig vereerd worden.

SLUITREDE.

Ziedaar, B. B., in het kort de openbaring van Jezus aan de drie Koningen.

De drie Koningen hebben in het klein Kind te Bethleëm hunnen God erkend, zij hebben Hem aanbeden en geschenken geofferd. God, die zich nooit in edelmoedigheid laat overtreffen, heeft hen daarvoor ruimschoots beloond, en vooral met het geluk des hemels. Dat geluk voorzeker benijden wij den drie Koningen, en wij wenschen niets zoo zeer dan het eenmaal met hen te mogen deelen. Welnu, doen wij ons best en volgen wij de drie Koningen na. Doch hoe de drie Koningen navolgen, zult gij misschien denken. Ik kan niet naar Bethleëm gaan, daar het goddelijk Kind aanbidden en geschenken offeren. 't Is niet noodig, B.B., gij behoeft zoo ver niet te gaan: daar, in het allerheiligste Sacrament des Altaars is Jezus onze Koning, God en mensch tegenwoordig, niet wel is waar als een klein Kind, maar onder de gedaante van brood, gelijk het geloof ons leert. Gij kunt dus, ja, gij moet u naar het voorbeeld der drie Koningen voor Jezus nederwerpen en Hem aanbidden. Gij kunt, ja, gij moet Jezus geschenken brengen: goud, wierook en mirre, niet die stoffelijke geschenken, maar hetgeen er door afgebeeld wordt. Ja, B. B., wij moeten Jezus goud offeren, d. i., wij moeten Hem beminnen, en ons hart moet immer branden van liefde tot Jezus, onzen Zaligmaker, want wat zegt de Apostel Joannes? Laten wij God beminnen, zegt hij, want God heeft ons eerst bemind: *Nos ergo diligamus Deum, quoniam Deus prior dilexit nos* (1). Wij moeten Jezus wierook offeren, d. i., wij moeten Hem aanbidden,

(1) 1 Joan. iv, 19.

en onze gebeden moeten als een wierookswolk voor den troon van God opstijgen: *Dirigatur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo* (1). Wij moeten Jezus mirre offeren, d. i., wij moeten hier op aarde onze zonden be- weenen, er boetvaardigheid over doen en ons versterken: *Mortificate membra vestra, quae sunt super terram* (2). Ziedaar, B. B., wat ons te doen staat, hoe wij de drie Koningen kunnen en moeten navolgen. Ja, met de drie Koningen laten wij Jezus beminnen, laten wij Jezus aan- bidden, laten wij Jezus getrouw dienen in dit leven, en eenmaal zullen wij het geluk hebben van met dezelfde drie Koningen denzelfden Jezus van aanschijn tot aanschijn te aanschouwen in den hemel. Amen.

(1) Ps. CXL, 2. (2) col. III, 5.

DERDE PREEK.

De zoete naam Jezus.

Postquam consummati sunt dies octo ut circumcideretur puer, vocatum est nomen ejus Jesus.

Toen de acht dagen vervuld waren dat het kind zou besneden worden, werd zijn naam Jezus genoemd. Luc. II, 21.

INHOUD.

VOORREDE.

De besnijdenis was voorgeschreven door de wet van Mozes. — De kinderen van het mannelijk geslacht moesten ze ondergaan den achtsten dag na hunne geboorte. — Het goddelijk Kind werd besneden en ontving den naam Jezus. — Evangelie. — Waarom geeft men het goddelijk Kind bij zijne besnijdenis den naam Jezus?

VERDEELING.

- I. De zoete naam Jezus in zich;
- II. De zoete naam Jezus in betrekking tot ons.

I.

De zoete naam Jezus in zich is groot, een naam boven alle namen: om zijnen oorsprong. Hij is niet van deze

aarde, maar uit den hemel; niet van een schepsel, van Gabriël, Maria of Jozeph, maar van den Schepper, van den hemelschen Vader. — Om zijne beteekenis. Anderen hebben den naam Jezus gedragen: de zoon van Sirach, de zoon van den Hoogepriester Jozedech en Jozuë. — Waarom? De eerste, om zijne wijsheid en zijn verstand; de tweede, omdat hij de Joden verlost heeft uit de babilonische gevangenis; de derde, omdat hij de Israëlieten het beloofde land binnengeleid heeft. — Het goddelijk Kind draagt met meer recht den naam Jezus. — Waarom? Omdat Het de gansche wereld getrokken heeft uit de duisternissen des ongeloofs en der onwetendheid; omdat Het ons verlost heeft uit de slavernij des duivels en van den eeuwigen dood; omdat Het ons den hemel binnenleidt. — Om zijne glorie. De naam Jezus wordt verheerlijkt de gansche wereld door. Alle knieën zullen eenmaal in dien naam gebogen worden, die der gelukzaligen in den hemel, der menschen op aarde en der verdoemden in de hel.

II.

De zoete naam Jezus is een licht, eene spijs en een geneesmiddel. — Hij is een licht. Door de verkondiging van den naam Jezus is de gansche wereld verlicht. De mensch in de moeielijkheden wordt door het aanroepen van den naam Jezus ook verlicht. — Hij is eene spijs. Hij versterkt den mensch in den arbeid en strijd, hij maakt hem onverwinnelijk tegenover zijne vijanden. — Hij is een geneesmiddel. Hij geneest de bedroefden, de neërslachtigen en de wanhopenden.

SLUITREDE.

Wijl de zoete naam Jezus zoo groot is, wachten wij

ons van hem ooit te lasteren of oneerbiedig uit te spreken, doch spreken wij hem altoos uit met eerbied. — Wijl de zoete naam Jezus een licht, eene spijs en een geneesmiddel is, daarom moeten wij veel godsvrucht tot dien naam hebben. Hij is honig voor den mond, een wel-luidende klank voor het oor en een jubel voor het hart.

DERDE PREEK.

De zoete naam Jezus.

Postquam consummati sunt dies octo ut circumcideretur puer, vocatum est nomen ejus Jesus.

Toen de acht dagen vervuld waren dat het kind zou besneden worden, werd zijn naam Jezus genoemd. (Luc. II, 21.)

VOORREDE.

De besnijdenis, B. B., voorgeschreven door de wet van Mozes, was eene vernederende en pijnlijke ceremonie; zij ging zelfs met bloedvergieten gepaard. De kinderen van het mannelijk geslacht moesten ze ondergaan den achtsten dag na hunne geboorte. Het goddelijk Kind onderging ook die ceremonie en ontving bij die gelegenheid den naam Jezus. Het Evangelie van den dag zegt: „Toen „de acht dagen vervuld waren, dat het kind zou besneden „worden, werd zijn naam genoemd Jezus, welke genoemd „was door den Engel, vóórdat Hij in den moederschoot „ontvangen werd: *Vocatum est nomen ejus Jesus.*” (1)

(1) Luc. II, 21.

Waarom, vraagt de H. Bernardus, geeft men den naam Jezus aan het goddelijk Kind, toen het besneden werd? Wat beteekent dat samentreffen? De besnijdenis toch past beter den persoon die moet verlost worden, dan wel den Verlosser zelve; en de Verlosser heeft veeleer het recht de besnijdenis op te leggen, dan die te moeten ondergaan. En inderdaad, B. B., zoo is het. Doch stippen wij vooreerst aan in welke hoedanigheid het goddelijk Kind ter wereld komt, en wij zullen weldra begrijpen, waarom Het zich heeft willen onderwerpen aan eene ceremonie, waartoe eigenlijk de zondaren alleen gehouden waren. Het goddelijk Kind komt ter wereld, zegt de H. Bernardus, als middeelaar tusschen God en de menschen, en bij zijne geboorte reeds vereenigt Hij de twee uitersten. Immers, Hij wordt geboren uit eene moeder, maar die moeder is immer maagd. Hij wordt in arme doeken gewonden, maar die doeken worden door de Engelen bezongen. Hij ligt als verborgen in eene kribbe, maar eene wonderster verschijnt en leidt de Wijzen naar Bethleëm. Bijgevolg, het goddelijk Kind, om te toonen dat Het mensch is, wil besneden worden; en om te toonen dat Het God is, wil Het een naam ontvangen, die boven alle namen is. Het wordt besneden, wijl Het de zoon van Abraham is, en Het wordt Jezus, d. i., Verlosser of Zaligmaker genoemd, wijl Het de Zoon van God is. Het goddelijk Kind ontvangt in zijne besnijdenis den naam Jezus, wijl Het bij die gelegenheid het ambt van Verlosser, van Zaligmaker aanvangt, door de eerste druppelen van zijn goddelijk bloed te storten voor de zaligheid der menschen.

Daar wij van daag het feest van den zoeten naam Jezus vieren, overwegen wij te zamen wat die zoete naam is:

- I. In zich ;
- II. In betrekking tot ons.

I.

Wat is de zoete naam Jezus in zich? De zoete naam Jezus in zich, B. B., is groot, een naam boven alle namen: *Nomen, quod est super omne nomen.* (1) En om ons daarvan te overtuigen, beschouwen wij dien naam in zijnen oorsprong, in zijne beteekenis en in zijne glorie.

Vooreerst moeten wij den zoeten naam Jezus beschouwen in zijnen oorsprong. De naam Jezus is geen naam van deze wereld, hij komt uit den hemel: geen schepsel, maar de Schepper zelf heeft hem gegeven. Noch de Engel Gabriël, noch de H. Maagd Maria, noch de H. Jozeph hebben het goddelijk Kind Jezus genoemd; doch de hemelsche Vader heeft dien naam uitgekozen, als zijnde meer geschikt om uit te drukken de zending van zijn eenigen Zoon, voor ons mensch geworden. Zie, zoo sprak de Engel Gabriël tot Maria den dag der boodschap, gij zult in uwen schoot ontvangen: *Ecce, concipies in utero*, en eenen zoon baren, en gij zult zijn naam Jezus heeten, *et vocabis nomen ejus Jesum.* (2)

Hetzelfde boodschapte de Engel Gabriël Jozeph, den bruidegom van Maria, en hij voegde er tevens de reden bij: Gij zult zijn naam Jezus heeten, zeide Gabriël tot Jozeph: *Vocabis nomen ejus Jesum*; (3) want hij zal zijn volk zalig maken van hunne zonden: *Ipse enim salvum faciet populum suum a peccatis eorum.* Gij ziet dus, B. B., de Engel Gabriël boodschapt en zegt slechts van wege God, hoe diens Zoon moet genoemd worden, juist als hij boodschapte de menschwording van dien-zelfden Zoon.

(1) Ph. II, 9. (2) Luc. I, 31. Matth. I, 21.

Vervolgens moeten wij den zoeten naam Jezus beschouwen in zijne beteekenis. Groot in zijn oorsprong is die naam ook groot in zijne beteekenis. Wij lezen in het Oude Testament, dat zekere vermaarde personen den naam Jezus gedragen hebben. En inderdaad, aangezien de door hen bewezen diensten, hetzij aan den godsdienst, hetzij aan het vaderland, hadden die personen eenig recht op dien naam. Nochtans, zij hebben den naam Jezus, d. i. Verlosser, gedragen, bijzonder omdat zij als figuren waren van den waren Verlosser, van den Verlosser bij uitstek, namelijk, van onzen Heer Jezus Christus.

De zoon van Sirach werd Jezus genoemd. Schrijver van een der boeken van de H. Schrift, overtrof hij ver in verstand en wijsheid de grootste wijsgeeren van Athene en Rome. De zoon van Jozedech werd ook Jezus genoemd, en hij verdiende dien naam, omdat hij de Joden uit de Balylonische gevangenis naar hun vaderland terugbracht. Jozuë, de opvolger van Mozes, werd Jezus genoemd, en te recht, omdat hem de eer te beurt viel van de Israelieten het beloofde land binnen te leiden. Ziedaar, B. B., eenige vermaarde mannen uit het Oude Verbond, die Jezus genoemd werden, en de redenen, waarom zij zóó genoemd werden. Nochtans, de naam van *onzen* Jezus is van meer en uitgebreider beteekenis. Immers, hij beteekent Verlosser der wereld: *Salvator mundi*, niet van één werelddeel, van één volk, maar van alle werelddeelen, van alle volkeren te zamen. Welk sterveling kon op zulken naam aanspraak maken? Wie heeft er ooit de beteekenis van bewaarheid? Onze goddelijke Zaligmaker alleen heeft er de beteekenis ten volle van bewaarheid, en daarom kon Hij, en Hij alleen, aanspraak maken op dien naam. Ziedaar de leering van den H.

Bernardus. En inderdaad, B. B., heeft Jezus, en heeft Hij alleen door zijne zuivere en heilige leering de wereld niet getrokken uit de grove onwetendheid, waarin zij gedompeld lag, uit de duisternissen en de schaduw des doods, waarin zij was neergezeten? Nooit heeft een mensch zóó gesproken als deze mensch, zeiden Jezus' toehoorders: *Nunquam sic locutus est homo sicut hic homo.* (1) Heer! tot wien zullen wij gaan? *Domine! ad quem ibimus?* zeide Petrus. Gij hebt de woorden des eeuwigen levens, *verba vitae aeternae habes.* (2) En nadat Jezus zijne Apostelen gevormd had, zond hij hen uit, de gansche wereld door, iets waaraan geen enkel wijze der oudheid ooit gedacht had. Gaat, zeide Jezus, en onderwijst alle volkeren: *Euntes ergo docete omnes gentes.* En zie, Ik ben met u al de dagen tot aan de voleinding der wereld: *Et ecce, ego vobiscum sum omnibus diebus usque ad consummationem sæculi.* (3) Onze Jezus is dus waarlijk de Verlosser der wereld, vooreerst, omdat Hij de wereld getrokken heeft uit de grove onwetendheid, waarin zij gedompeld lag.

Onze Jezus is ook de Verlosser der wereld, omdat Hij ons verlost heeft uit de slavernij des duivels, d. i., uit den staat van doodzonde, die ons slaven maakt van den duivel. Ja, B.B., wij zuchtten in eene slavernij, veel ondraaglijker dan die van Babylonie. Getroffen door onze ellenden en vol medelijden met ons, is de Zoon Gods uit den hemel nedergedaald, om onze zonden uit te boeten, en om ons uit de slavernij des duivels en van den eeuwigen dood, d. i., van de hel te verlossen. Onze goddelijke Zaligmaker heeft, gelijk de Apostel Paulus zegt, het doodvonnis, dat tegen ons uitgesproken was,

(1) Joan. vii, 46. (2) Joan. vi, 69. (3) Mth. xxviii, 19—20.

uitgewischt in zijn bloed, en Hij heeft het aan het kruis gehecht: *Delens quod adversum nos erat chyrographum decreti... affigens illud cruci.* (1) En Hij heeft verlost niet alleen de Joden, maar alle volkeren, alle menschen, te beginnen van den eersten mensch Adam tot den laatsten der stervelingen, want Jezus, gelijk de Apostel Paulus duidelijk leert, heeft zijn leven ten beste gegeven voor alle menschen: *Pro omnibus mortuus est Christus.* (2)

Onze Jezus is nog de Verlosser der wereld, omdat Hij voor ons en alle menschen den hemel, het ware vaderland, geopend heeft. Gesloten door de zonde, heeft Jezus den hemel met zijn kruis heropend. Zoo Jezus voor ons niet geleden hadde, zoo Hij voor ons niet gestorven ware, nooit of nimmer konden wij in den hemel komen; doch eenmaal vrijgekocht ten koste van zijn bloed en verlost uit de slavernij des duivels, heeft Jezus ons op weg gesteld naar den hemel, het echt, het waar beloofde land, waar Hij ons eenmaal — wij hopen het althans — zal binnen leiden, namelijk, in het uur van onzen dood.

Eindelijk moeten wij den zoeten naam Jezus beschouwen in zijne glorie.

Groot in zijnen oorsprong, groot in zijne beteekenis, is de naam Jezus nog groot in zijne glorie. Er is geene zaligheid mogelijk, zegt de Apostel Petrus, tenzij in den naam van onzen Heer Jezus-Christus: *Non est in alio aliquo salus.* (3) Geen wonder dus, dat de naam Jezus de gansche wereld door, van het een uiteinde der aarde tot het andere, van den opgang der zon tot haren ondergang, alom geprezen, geeerd en verheerlijkt wordt: *A solis ortu usque ad occasum laudabile nomen Domini.* (4) 't Is waar, B. B., men treft nog ongelukkigen

(1) Col. II, 14. (2) II Cor. v, 15. (3) Act. IV, 12. (4) Ps. cxii, 3.

aan, die den naam Jezus niet kennen. Men treft er ook aan, die den naam Jezus miskennen. Men treft er zelfs aan, die, slechter dan de duivelen in de hel, den zoeten naam Jezus vloeken en lasteren. Doch, Gode zij lof en dank! er zal een tijd, een dag komen, waarop alle menschen den naam Jezus zullen moeten eeren en verheerlijken. Onze Heer Jezus-Christus heeft zich vernederd, zegt de Apostel Paulus, Hij is gehoorzaam geweest tot aan den dood, ja tot den dood des kruizes: *Humiliavit semetipsum, factus obediens usque ad mortem, mortem autem crucis.* (1). Voor dien prijs is Hij onze Jezus, d. i., onze Zaligmaker, onze Verlosser geworden. Tot belooning daarvoor, zoo gaat de Apostel voort, tot belooning daarvoor heeft God Hem verheven, en Hij heeft Hem een naam gegeven boven alle namen, en vroeg of laat zullen alle knieën in Jezus' naam gebogen worden. Ja, in den laatsten dag des oordeels zullen allen zich voor den troon van Jezus nederwerpen. Allen zullen zijn naam aanbidden, allen zullen de knieën voor Hem buigen, de Engelen en de gelukzaligen des hemels, alle menschen op aarde en de duivelen en de verdoemden der hel: *Cælestium, terrestrium et infernorum.* Welk een grootsch schouwspel, B. B., en welk een triomf voor onzen Heer Jezus Christus! Welk eene vreugde en blijdschap voor de Engelen en de Heiligen des hemels! Welk eene pijn en foltering voor de duivelen en de verdoemden der hel!

Ziedaar, B. B., wat de zoete naam Jezus is in zich: hij is groot in zijnen oorsprong, groot in zijne beteekenis en groot in zijne glorie. Zien wij nu in ons tweede punt wat de zoete naam Jezus is in betrekking tot ons.

(1) Ph. II, 8.

II.

De zoete naam Jezus, B. B., in betrekking tot ons, is eene bron van licht, van sterkte en van troost. In de H. Schrift lezen wij de volgende woorden: *Oleum effusum nomen tuum* (1): Uw naam is als een uitgestorte olie. En de H. Bernardus, gelijk wij in het kerkelijk officie lezen, past die woorden op den zoeten naam Jezus toe. Gelijk de olie, zoo spreekt die Heilige, drie hoedanigheden heeft, de hoedanigheid van te verlichten, van te spijzen en van te genezen, zoo ook is de zoete naam Jezus een licht, eene spijs en een geneesmiddel voor ons. (2) Luisteren wij een oogenblik naar de verklaring van den H. Bernardus.

Vooreerst is de zoete naam Jezus een licht. Leg mij eens uit, vraagt de H. Bernardus, hoe de verkondiging van het Evangelie eensklaps, alom, de gansche wereld door een zoo helder licht verspreid heeft. Is het niet, wijl de Apostelen den naam Jezus verkondigd hebben? Is het niet door het licht van dien naam, dat God ons uit de duisternissen des ongeloofs getrokken en tot het licht van het ware geloof bekeerd heeft? Ja, B. B., dank aan dien zoeten naam zijn ons de oogen geopend voor het licht, zoodat de Apostel Paulus met recht mag zeggen: Vroeger waart gij duisternissen: *Eratis enim aliquando tenebræ*, doch nu zijt gij licht in den Heer: *nunc autem lux in Domino*. De nacht is voorafgegaan, doch de dag is genaderd: verzaken wij dus de werken der duisternissen, d. i., de zonden, en omgorden wij de wapenen des lichts, d. i., de deugden, en zorgen wij van zedig te leven, gelijk het op klaar lichten dag betaamt.

(1) Cant. cant. 1, 2. (2) Lux, cibus, medicina (S. Bern.)

Welnu, hetgeen de zoete naam Jezus in den beginne der Kerk gedaan, uitgewerkt heeft om de duisternissen des heidendoms te verdrijven, hetzelfde doet, werkt hij nog uit voor allen, die hem met betrouwen aanroepen. Die Mij volgt, zegt onze goddelijke Zaligmaker, wandelt niet in de duisternissen: *Qui sequitur me non ambulat in tenebris*. (1) Bijgevolg, wij moeten met betrouwen den naam Jezus aanroepen in de moeielijkheden, wanneer wij niet weten wat aanvangen; de naam Jezus zal ons verlichten, hij zal ons uit de moeielijkheden verlossen.

Vervolgens is de zoete naam Jezus eene spijs, eene sterke spijs voor onze ziel. Gevoelt gij u niet gesterkt, vraagt de H. Bernardus, telkens als gij aan den naam Jezus denkt? Waar zult gij meer zalving vinden dan in dien zoeten naam? Wat is er beter in staat om uwe door den arbeid en den strijd verloren krachten te herstellen, om u nieuwe krachten tot den arbeid en den strijd bij te zetten dan de naam Jezus? Ha! B.B., wat zouden wij sterk zijn tegen de vijanden onzer zaligheid, tegen den duivel, de wereld en het vleesch; ja, wij zouden zelfs onverwinnelijk zijn in den strijd, zoo wij altoos den naam Jezus met betrouwen aanriepen: 't is met den naam Jezus vooral dat men de overwinning behaalt op den duivel, en dat men hem op de vlucht drijft.

Eindelijk is de zoete naam Jezus een geneesmiddel. Hij geneest de geestelijke ziekten, vooral de droefheid, de neêrslachtingheid en de wanhoop. De mensch, zegt de H. Bernardus, is hij der droefheid, der neêrslachtingheid ten prooi, de naam Jezus welle op in zijn hart, hij kome op zijne lippen, en de droefheid, de neêrslachtingheid zal weldra verdwijnen om plaats te maken voor de

(1) Joan. viii, 12.

vreugde, de opgetogenheid. De mensch valle in zonde, hij valle met de knaging van geweten in wanhoop, hij loope reeds weg om zich om het leven te brengen; zoo hij Jezus aanroept, hij zal blijven staan op den boord van den afgrond, en de naam Jezus zal hem wederom betrouwen inboezemen.

SLUITREDE.

Ziedaar, B.B., wat de zoete naam Jezus is; wat hij is in zich, en wat hij is in betrekking tot ons. In zich is hij groot, boven alle namen: groot in zijnen oorsprong, in zijne beteekenis en in zijne glorie. Wat moeten wij daaruit besluiten? Daaruit moeten wij besluiten van den zoeten naam Jezus nooit, ik zeg niet, te lasteren, die misdaad is te afschuwelijk, maar zelfs van hem nooit lichtvaardig en oneerbiedig uit te spreken. En nochtans, men vindt, voor het overige brave menschen, die de ongelukkige gewoonte hebben van den zoeten naam Jezus telkens in hunne gesprekken te mengen, die hem dikwijls oneerbiedig uitspreken. B.B., men moet die slechte gewoonte, zoo men er mede behept is, afleggen. Ik weet wel, 't is geene groote, geene doodzonde, maar wijl de zoete naam Jezus zoo groot, boven alle namen is, daarom moeten wij Hem altoos met eerbied uitspreken.

De zoete naam Jezus is voor ons een licht, eene spijs en een geneesmiddel. En wat moeten wij daaruit besluiten? Daaruit moeten wij besluiten van den zoeten naam Jezus dikwijls aan te roepen. Och of wij de godsvrucht tot den zoeten naam Jezus van den H. Bernardus hadden! Ik vind niets dan dorheid, zegt die Heilige, daar, waar ik den zoeten naam niet vind. Eene lezing? Zij behaagt mij niet, zoo ik er den naam Jezus niet vind. Eene samenspraak, eene studie? Zij verveelt mij, zoo er

de naam Jezus niet tusschenkomt. De naam Jezus is honig voor den mond: *mel in ore*; een welluidende klank voor het oor: *in aure melos*; een jubel voor het hart: *in corde jubilus*.

Bijgevolg, B. B., roepen wij dikwijls den zoeten naam Jezus aan. Voegen wij er bij de namen van Maria en Jozeph: roepen wij de namen Jezus, Maria en Jozeph aan met eerbied en betrouwen in het begin van onze bezigheden, van ons werk, zeggende, bijv.: In de namen van Jezus, Maria en Jozeph. Roepen wij die namen met eerbied en betrouwen aan in de bekoringen, om niet te bezwijken: zeggen wij dan: Jezus, Maria en Jozeph staat mij bij. Jezus, Maria en Jozeph zullen onze bezigheden, ons werk zegenen. Jezus, Maria en Jozeph zullen ons in de bekoringen bijstaan. Jezus vooral zal onze Jezus zijn, d. i., onze Verlosser, onze Zaligmaker tijdens ons leven, en Hij zal onze Verlosser, onze Zaligmaker zijn bijzonder in het uur van onzen dood. Amen.

VIERDE PREEK.

Onze Lieve Vrouw Lichtmis.

Tulerunt illum in Jerusalem, ut sisterent eum Domino.

Zij brachten hem naar Jeruzalem, om hem den Heer op te dragen. Luc. II, 22.

INHOUD.

VOORREDE.

Onze Lieve Vrouw Lichtmis of de zuivering van Maria en de opdracht van Jezus in den tempel. — Evangelie van den dag. — Waarom wordt dit feest Onze Lieve Vrouw Lichtmis genoemd?

VERDEELING.

- I. Voorbeeld van ootmoedigheid;
- II. Voorbeeld van gehoorzaamheid;
- III. Voorbeeld van liefde tot God en de menschen.

I.

Voorbeeld van ootmoedigheid. — Wie zijn Jezus en Maria? Jezus is de Zoon Gods, de Schepper, Heer en Regeerder van hemel en aarde, de Heilige der Heiligen,

de Verlosser der wereld. Waarvoor wil Hij aangezien worden? — Maria is de Moeder van God, de Moeder-Maagd, de onbevleete, de ongeschondene Moeder-Maagd. Waarvoor wil zij aangezien worden? — Zij zijn ootmoedig. — Wie en wat zijn wij naar ziel en naar lichaam? Waarvoor willen wij aangezien worden? — Wij zijn hoovaardig: wij moeten ootmoedig worden naar het voorbeeld van Jezus en Maria.

II.

Voorbeeld van gehoorzaamheid. — Wet van Mozes. — Zijn Jezus en Maria verplicht zich aan de wet van Mozes te onderwerpen? Neen: Jezus niet, omdat Hij is de Zoon Gods, de Schepper, Heer en Regeerder van hemel en aarde, de Heilige der Heiligen. Maria niet, omdat zij is de Moeder van God, Moeder-Maagd, de onbevleete, de ongeschondene Moeder-Maagd. — Jezus en Maria onderwerpen zich aan de wet. — Zijn wij verplicht ons te onderwerpen aan de geboden van God en van de H. Kerk? Ja, als schepselen, als onderdanen, als Christenen. — Hoe onderhouden wij het tweede, derde, vierde, zesde en zevende gebod van God? hoe het tweede en derde gebod van onze Moeder de H. Kerk? Hoe volbrengen wij de bevelen, en hoe luisteren wij naar de vermaningen en raadgevingen onzer geestelijke overheid? — 't Is moeielijk de geboden te onderhouden: antwoord van Jezus: Mijn juk is zoet en mijn last is licht; wij zijn er toe verplicht. — Wij zijn dikwijls ongehoorzaam; wij moeten gehoorzaam worden naar het voorbeeld van Jezus en Maria.

III.

Voorbeeld van liefde. — Jezus offert zich zelven op

en Maria offert haren Zoon op uit liefde tot God en de menschen, tot glorie van God en tot zaligheid der menschen. — Jezus heeft zijn vol verstand. — Woorden van Jezus bij zijne intrede in de wereld. — Woorden van Jezus bij zijne opdracht. — Maria voegt haar offer bij dat van Jezus uit liefde en tot hetzelfde einde. — Woorden van Maria. — Jezus en Maria beminnen God en de menschen. — Beminnen wij God, dan moeten wij de geboden onderhouden. Beminnen wij onzen evennaaste, dan moeten wij hem geen kwaad doen, maar het goed zoeken te bewijzen, dat wij ons zelven wenschen. Hebben wij ijver voor de glorie van God, dan moeten wij ons best doen, dat God van ons en alle menschen gekend, gediend en geëerd worde. Hebben wij ijver voor de zaligheid der zielen, dan moeten wij zoo veel mogelijk onzen evennaaste van het kwaad terughouden en tot het goede aanzetten. — Wij moeten God en onzen evennaaste beminnen naar het voorbeeld van Jezus en Maria.

SLUITREDE.

Wij hebben het voorwerp van het feest van Onze Lieve Vrouw Lichtmis overwogen. Wij moeten ootmoedig zijn; de ootmoedigheid is de oorsprong van alle goed, zonder ootmoedigheid geene zaligheid. Wij moeten gehoorzaam zijn; zonder gehoorzaamheid geen vrede, geene zaligheid. — Wij moeten beminnen, God bovenal om Hem zelven en onzen evennaaste gelijk ons zelven om God; aan die twee geboden hangt de gansche wet. — Werken wij ook naar vermogen voor de glorie van God en de zaligheid der zielen; en tot dat einde overwegen wij de deugden, waarvan Jezus en Maria ons het voorbeeld gegeven hebben.

VIERDE PREEK.

Onze Lieve Vrouw Lichtmis.

Tulerunt illum in Jerusalem, ut sisterent eum Domino.

Zij brachten hem naar Jeruzalem, om hem den Heer op te dragen. Luc. II, 22.

VOORREDE.

Het feest van dezen dag, bekend onder den naam van Onze Lieve Vrouw Lichtmis, maakt gewag, onder anderen, van de zuivering van Maria en van de opdracht van Jezus in den tempel. Ziehier, B. B., hoe het Evangelie ons zulks verhaalt. „Toen de dagen van Maria's reiniging vervuld waren naar Mozes' wet — zoo verhaalt ons de „Evangelist Lucas — brachten zij Hem naar Jeruzalem, „om Hem den Heere op te dragen, gelijk er geschreven „staat in 's Heeren wet: *Al wat mannelijk is, dat den „moederschoot opent, zal den Heere heilig genoemd worden;* „en om een offer te geven, volgens hetgeen gezegd is in „'s Heeren wet: *een paar tortelduiven of twee jonge „duiven.*

„En zie, daar was een mensch in Jeruzalem, die tot „naam had Simeon, en deze mensch was rechtvaardig en „godvreezend, verwachtende de [vertroosting Israëls, en „de Heilige Geest was in hem. En hij had een antwoord „ontvangen van den Heiligen Geest, dat hij den dood „niet zou zien, voor dat hij eerst den Christus des Heeren „gezien had. En Hij kwam, door den geest, in den tempel. „En toen het Kind Jezus door zijne ouders werd binnen- „gebracht, om Hem te doen naar de gewoonte der wet,

„nam hij het in zijne armen, en loofde God, en zeide:
„Nu laat Gij, Heere! uwen dienstknecht henengaan in
„vrede, naar uw woord; want mijne oogen hebben uw
„heil gezien, dat Gij bereid hebt voor het aangezicht van
„al de volken, een licht ter openbaring voor de Heidenen,
„en een luister voor uw volk Israël.”

Ziedaar, B. B., de geschiedenis van de zuivering van Maria en van de opdracht van Jezus in den tempel. Dit feest is bekend, gelijk ik reeds gezegd heb, onder den naam van Onze Lieve Vrouw Lichtmis, om de waskaarsen, welke dien dag voor de H. Mis gewijd en in de processie rond gedragen worden. Het gebruik van op dit feest kaarsen te wijden en in de processie rond te dragen, dagteekent van de eerste tijden des christendoms; 't is schier zoo oud als het feest zelf. 't Werd ingevoerd te Rome om een ander feest, dat er gevierd werd, te vervangen, en tijdens welk feest de Heidenen met brandende fakkels door de stad Rome liepen ter eere van hunne goden, aan welke zij meenden hunnen roem en luister te danken te hebben. De Paus van Rome dat schandelijk misbruik willende uitroeien, schreef eene processie door de voornaamste straten der stad voor, tijdens welke processie priesters en geloovigen elk eene brandende kaars droegen, ter eere van Jezus en Maria, om Hem te bedanken voor de weldaden aan Kerk en Staat bewezen. Doch zien wij, Christenen, wat wij vooral uit dit feest moeten leeren. Wij moeten er uit leeren, B. B., vooral drie deugden, waarvan Jezus en Maria ons het voorbeeld geven. Zij geven ons een voorbeeld:

- I. Van ootmoedigheid;
- II. Van gehoorzaamheid;
- III. Van liefde tot God en de menschen.

I.

Jezus en Maria, B. B., geven ons een voorbeeld van ootmoedigheid, en wel van de diepste ootmoedigheid.

Wie zijn de twee personen, Jezus en Maria? Jezus is de Zoon Gods; Hij is de Schepper, Heer en Regeerder van hemel en aarde, de Heilige der Heiligen, de Verlosser der wereld. Wil Hij er ook voor aangezien en gehouden worden, ten dage waarop zijne ouders, Maria en Jozeph, Hem in den tempel komen opdragen? Neen, B. B., maar die Zoon Gods, die in eeuwigheid van God den Vader voortkomt, wil aangezien en gehouden worden voor een gewoon kind; die Schepper van hemel en aarde wil aangezien en gehouden worden voor een gewoon schepsel; die Heer, wien hemel en aarde toebehooren; die Regeerder, die hemel en aarde regeert en bestiert, wil aangezien en gehouden worden voor een arm kind, want 't is de losprijs der armen, dien men voor Jezus aanbiedt; die Heilige der Heiligen wil aangezien en gehouden worden voor een gewoon kind, besmet met de erfzonde; die Verlosser der wereld wil aangezien en gehouden worden, als moest Hij zelf verlost worden. Mogen wij nu niet zeggen dat Jezus, de Zoon Gods, zich verootmoedigd, dat Hij zich in de ootmoedigheid als vernietigd heeft, door in den tempel te Jeruzalem opgedragen te worden als een gewoon kind onder de kinderen van Israël? En Maria, wie is zij? O, B. B., wij weten het. Maria is de Moeder van God; zij is de Moeder-Maagd, de onbevleete, de ongeschondene Moeder-Maagd. Wil zij er ook voor aangezien en gehouden worden, ten dage, waarop zij Jezus haren Zoon in den tempel komt opdragen? Neen, B. B., Maria volgt Jezus haren Zoon na in de ootmoedigheid. Maria, de Moeder van God, d. i., van God

den Zoon, den tweeden Persoon der H. Drievuldigheid, van den eenigen Zoon des hemelschen Vaders, die Moeder van God wil aangezien en gehouden worden voor eene vrouw, die een gewoon kind ontvangen en gebaard heeft. Zij staat daar in het voorhof des tempels onder de overige vrouwen van Israël. Maria, de Moeder-Maagd, die den Zoon Gods door eene bijzondere werking van den H. Geest ontvangen heeft, Maagd voor-, in- en na de geboorte van Jezus, die Moeder-Maagd wil aangezien en gehouden worden voor eene gewone moeder, die op eene gewone wijze haren Zoon ontvangen en gebaard heeft. Maria, de onbevleete, de ongeschondene Moeder-Maagd, die door de erfzonde niet besmet is geweest, die door de kleinste zonde haar oorspronkelijke rein- en schoonheid nooit verloren, maar steeds vermeerderd heeft, wier maagdom door haar goddelijk moederschap niet alleen niet geleden heeft, maar steeds opgeluisterd is; die onbevleete, die ongeschondene Moeder-Maagd wil aangezien en gehouden worden voor eene gewone moeder; zij verschijnt in den tempel, doch niet vóór den veertigsten dag; zij staat bij de overige vrouwen des volks in het voorhof des tempels, als moest zij ook evenals de overige vrouwen gezuiverd worden. B. B., mogen wij niet zeggen dat Maria, de Moeder van God, zich verootmoedigd, dat zij zich na haar goddelijken Zoon het meeste verootmoedigd heeft, door zich te gedragen als eene gewone moeder bij het opdragen van Jezus haren Zoon in den tempel? Jezus en Maria hebben ons dus, gelijk gij ziet, gegeven een voorbeeld van ootmoedigheid en wel van de diepste ootmoedigheid. Zij willen niet aangezien, noch gehouden worden voor hetgeen zij zijn, doch wel voor hetgeen zij niet zijn, en zulks uit liefde tot de ootmoedigheid. Volgen wij Jezus en Maria na? Zijn wij naar

hun voorbeeld ook ootmoedig? Doch wie en wat zijn wij naar ziel en naar lichaam, en waarvoor willen wij aangezien en gehouden worden? Een weinig tijds, eenige jaren geleden, bestonden wij niet. God heeft ons lichaam gemaakt van aarde; onze ziel heeft Hij van niet gemaakt of geschapen. Ons lichaam van aarde gemaakt, is aan ellenden, ongemakken, ziekten, soms aan de schandelijkste, aan walgende ziekten onderhevig: het zal worden het aas der wormen, het zal tot stof en asch wederkeeren: *Pulvis es et in pulverem reverteris*. (1) Onze ziel is oorspronkelijk besmet met de erfzonde, en alhoewel zij in de waters des H. Doopsels van de erfzonde gezuiverd en met de goddelijke genade versierd is, eenige jaren later is zij wellicht door groote en talrijke zonden bezoedeld geworden. Het verstand is klein, aan dwaling onderworpen; het geheugen kort van duur; de wil ten kwade geneigd. Wie zijn wij? Wij zijn arme, geringe menschen. Doch veronderstelt al eens dat wij rijk zijn, geld en goed in overvloed bezitten, dat wij in de wereld min of meer verheven, eene goede positie bekomen hebben, de een of andere waardigheid bekleeden. Wat hebben wij, wat wij niet ontvangen hebben? *Quid autem habes quod non accepisti?* (2) Ziedaar wat wij zijn. En waarvoor willen wij nu aangezien en gehouden worden? Terwijl ons lichaam gebrekkig en mismaakt is, wij verbergen er zoo zorgvuldig mogelijk het gebrekkige, het mismaakte van, en wij trachten er wat gemaakte schoonheid aan te geven. Terwijl onze ziel misschien besmeurd is met de afschuwelijkste zonden, wij willen voor Heiligen doorgaan. Terwijl wij nauwelijks kennen, hetgeen wij moeten weten uit noodzakelijkheid des middels en des gebods,

(1) Gen III, 19. (2) I Cor. IV, 7.

wij willen voor hooggeleerden, voor feniksen aangezien worden. Terwijl wij arm zijn, ja nog armer dan arm, vol schulden steken, wij willen voor welhebbenden, voor rijken gehouden worden. Ziedaar, waarvoor wij willen doorgaan, aangezien en gehouden worden, voor hetgeen wij niet zijn; en waarvoor wij niet willen doorgaan, aangezien en gehouden worden, voor hetgeen wij zijn. Waarom? Omdat wij behept zijn met den geest der hoovaardigheid, omdat wij hoovaardigen zijn. Bijgevolg, B.B., verootmoedigen wij ons, wij hebben er redenen genoeg voor; ja, volgen wij Jezus en Maria na in de ootmoedigheid, waarvan zij ons het voorbeeld gegeven hebben.

II.

Jezus en Maria geven ons een voorbeeld van gehoorzaamheid, en wel van de volmaaktste gehoorzaamheid.

Volgens de wet van Mozes moest de eerstgeboren zoon in den tempel plechtig aan God opgedragen en voor eene som gelds afgekocht worden. De moeder van den eerstgeboren zoon werd veertig dagen lang voor onrein gehouden; zij mocht gedurende dien tijd niet in 't openbaar verschijnen, noch iets, wat den Heere toegewijd was, aanraken. Na die veertig dagen moest de moeder zich naar den tempel begeven en offeren; vooreerst, een éénjarig lam tot dankzegging voor hare gelukkige verlossing; vervolgens, eene tortelduif of eene jonge duif voor de zonde. De arme moeders nochtans volstonden met twee tortelduiven of twee jonge duiven te offeren. Ziedaar de wet van Mozes. Zijn Jezus en Maria nu verplicht zich aan die wet te onderwerpen? Volstrekt niet. Noch Jezus, noch Maria is er toe verplicht, omdat Hij, de Zoon Gods, niet op eene gewone wijze, maar door bijzondere werking van den

H. Geest ontvangen en op eene wonderbare wijze uit de Maagd Maria geboren is; omdat Hij, de Schepper, Heer en Regeerder van hemel en aarde in die hoedanigheid boven de wet verheven is, omdat Hij, de Heilige der Heiligen, de Verlosser der wereld, niet gekomen is om vrijgekocht te worden, maar zich zelven als losprijs aanbiedt om vrij te koopen ons en alle menschen, die verloren waren. En nochtans, Jezus onderwerpt zich aan de wet van Mozes; Hij wil naar Jeruzalem gedragen, in den tempel opgeofferd en vrijgekocht worden voor den prijs der armen. Mogen wij nu niet zeggen dat Jezus gehoorzaam is geweest aan de wet van Mozes, en dat Hij er aan gehoorzaam is geweest zoo volmaakt mogelijk, wijl Hij zich aan de wet onderworpen heeft, tot in hare minste deelen. Vervolgens is Maria niet verplicht zich aan de wet van Mozes te onderwerpen. Zij is er niet toe verplicht, omdat zij de Moeder is van den Zoon Gods, en niet van een gewonen zoon; omdat zij Moeder-Maagd, haren maagdom door de ontvangenis van haren Zoon nimmer verloren heeft; omdat zij, de onbevleete, de ongeschondene Moeder-Maagd, wel verre van door de geboorte van haren Zoon iets van hare maagdelijke reinheid te verliezen, daardoor steeds reiner geworden is. En nochtans, Maria onderwerpt zich aan de wet van Mozes, zij zondert zich af gedurende veertig dagen; niettegenstaande eene lastige reis van drie dagen, met een klein kind, begeeft zij zich naar Jeruzalem; daar biedt zij, evenals de overige vrouwen, den priester het offer voor hare zuivering aan; daar betaalt zij den losprijs voor haar goddelijken Zoon, dien zij van den hemelschen Vader ontvangen heeft. Mogen wij niet zeggen dat Maria gehoorzaam is geweest aan de wet van Mozes, en dat zij er na haar goddelijken Zoon het volmaaktst

aan gehoorzaam is geweest, wyl zij zich ter zuivering aanbiedt en haar goddelijken Zoon vrijkoopt in den tempel?

Jezus en Maria geven ons dus, gelijk gij ziet, een voorbeeld van gehoorzaamheid, en wel van de volmaaktste gehoorzaamheid, wyl zij zich gansch vrijwillig en zonder er toe verplicht te zijn, onderwerpen aan de wet van Mozes en ze stipt onderhouden in al hare deelen.

Volgen wij, B. B., Jezus en Maria na in de gehoorzaamheid? Doch vooreerst, zijn wij wel verplicht te gehoorzamen? Zeer zeker. Als schepselen zijn wij verplicht God onzen Schepper te gehoorzamen; als onderdanen zijn wij verplicht God onzen Heer en Meester te gehoorzamen; als christenen zijn wij verplicht onze Moeder de H. Kerk te gehoorzamen. Wij moeten dus de geboden van God en van de H. Kerk onderhouden. Welnu, zijn wij gehoorzaam? Onderhouden wij de geboden? God, bijv., in het tweede gebod zegt: Gij zult den naam van den Heer uwen God niet ijdel gebruiken: *Non assumes nomen Domini Dei tui in vanum.* (1) Wat denken zij van dit gebod, de vloeker en godslasteraar, die bij de minste moeielijkheid, bij het minste dat hun tegengaat, God vloeken en zijn heiligen naam lasteren? Wees gedachtig dat gij den Sabbatdag heiligt: *Memento ut diem Sabbati sanctifices.* Wat denken zij van dit gebod, die de Zon- en feestdagen onteeren door slaafsche werken, door dansen en brasserijen, door onmatigheid en dronkenschap? Eert vader en moeder, zegt God in het vierde gebod: *Honora patrem tuum et matrem tuam.* Hoe onderhouden dit gebod de kinderen, die hunne ouders minachten en spijtig aanspreken? die

(1) Ex. xx, 7. etc.

hen tegenspreken en bedroeven? die hunnen ouders ongehoorzaam zijn en tegen hen opstaan? die hen mishandelen of verlaten? Gij zult geene onkuischheid doen, zegt God: *Non mæchaberis*. Hoe onderhouden dit gebod degenen, die den ganschen dag zedenkwetsende taal voeren? wier leven als het ware een aaneenschakeling is van zonden van overspel en onkuischheid, met zich zelven of met anderen? Gij zult niet stelen, zegt God: *Non furtum facies*. Hoe oordeelen over dit gebod van God degenen, die hunne handen leggen op eens anders geld of goed? die, als zij zich maar verrijken, niet zien of het rechtvaardig of onrechtvaardig geschiedt? die schulden genoeg maken, maar die er zich weinig of niet om bekreunen van hunne schulden te betalen? B. B., hoe onderhouden wij de geboden onzer Moeder de H. Kerk? De geboden Heiligidagen zult gij vieren en dan ook Misheeren met goede manieren. Ha! Wat dunkt u van dit gebod, gij die op de Zon- en geboden feestdagen de H. Mis verzuimt, die door uw eigene schuld dikwijls merkelijk te laat komt, die in plaats van met goede manieren, d. i., met eerbiedigheid en aandachtigheid, Mis te hooren, tijdens de H. Mis staat rond te zien en te gapen, staat te lachen en te praten. Geen geboden vastendagen zult gij breken. Heeft het nog beteekenis dit gebod der H. Kerk voor hen, die geen onderscheid meer maken tusschen vleesch- en onthoudingsdagen, tusschen vleesch en magere spijzen, en die, wat dit gebod betreft, zich gedragen juist gelijk hunne huisdieren? Hoe onderhouden zij de geboden der H. Kerk, die in plaats van de bevelen te volbrengen, van naar de vermaningen en raadgevingen van Paus, Bisschoppen en priesters te luisteren, die bevelen overtreden, die vermaningen tegenwerken en die raadgevingen in den wind slaan? O, B. B.,

denken wij er eens goed over na. Wij zijn verplicht van te gehoorzamen. Of welke reden hebben wij om niet te gehoorzamen, om de geboden niet te onderhouden? Omdat de een of andere moeielijkheid zich opdoet? De geboden zijn een juk, 't is waar; doch dat juk is zoet. *Fugum meum suave est*, zegt Jezus: mijn juk is zoet. De geboden zijn een last; maar die last is licht: *Et onus meum leve*. Doch veronderstelt dat zich van tijd tot tijd ook al eene moeielijkheid opdoet, toch moeten wij de geboden onderhouden. Jezus en Maria onderhouden niettegenstaande de moeielijkheden de wet van Mozes, alhoewel zij er niet toe verplicht zijn; wij moeten de geboden onderhouden niettegenstaande de moeielijkheden, wijl wij er toe verplicht zijn. Onderhouden wij nu altoos de geboden van God en van de H. Kerk? Neen, B. B., maar al te dikwijls overtreden wij ze. Waarom? Omdat wij behept zijn met den geest der wederspanningheid; omdat wij ongehoorzaam zijn. Bijgevolg, B.B., onderhouden wij stipt de geboden van God en van de H. Kerk, wij zijn er toe verplicht. Ja, volgen wij Jezus en Maria na in de gehoorzaamheid, waarvan zij ons het voorbeeld gegeven hebben.

III.

Jezus en Maria geven ons een voorbeeld van liefde, en wel van de vurigste liefde tot God en de menschen.

Een gewoon kind, B. B., dat naar den tempel gedragen en den priester aangeboden wordt, weet niet eens wat er plaats heeft. Jezus, naar het uitwendige te oordeelen, is maar een gewoon kind; doch dat kind, zonder het te laten blijken, heeft reeds zijn vol verstand; en terwijl Maria haar goddelijken Zoon den Heere opoffert,

offert Jezus zich ook op door de handen zijner Moeder Maria aan God zijn hemelschen Vader. Bij zijne intrede in de wereld had Jezus zijnen Vader reeds gezegd: O Vader! de offeranden der wet hebben opgehouden U te behagen. Gij hebt het bloed der offerdieren niet meer gewild. Ik kom mij aan U opdragen, o Vader! om die te vervangen. Doch die offerande was in het geheim geschied, in 't binnenste van Jezus' hart; thans geschiedt zij openlijk, op eene plechtige wijze, in de tegenwoordigheid van zijne ouders, van Maria en Jozeph, van den grijzen Simeon en de profetes Anna, die het geluk hebben er getuigen van te zijn. Jezus offert zich daar op uit liefde tot God en de menschen. Hij offert zich op uit liefde tot God, om de eer van zijn hemelschen Vader, door de menschen geschonden, te herstellen; uit liefde tot de menschen, om hen van de slavernij des duivels en van den eeuwigen dood te verlossen. Tot dat dubbel einde zal Jezus later op den Calvarieberg aan 't kruis zijn goddelijk bloed tot den laatsten druppel vergieten. Doch dat oogenblik bleef voor het van liefde brandend hart van Jezus te lang uit; thans in den tempel te Jeruzalem, offert Hij zich reeds op. Vader! zegt Jezus als 't ware, terwijl Hij door den priester God wordt aangeboden; Vader! hier ben Ik. Ik offer U op al wat Ik ben en al wat Ik bezit. Ik offer U op mijne ziel en mijn lichaam: mijne ziel, die van smaad en hoon verzadigd, die bedroefd zal worden tot den dood toe. Ik offer U op mijn lichaam, dat verscheurd zal worden met geeselsroeden; mijn hoofd, dat gekroond zal worden met doornen; mijne handen en voeten, die vastgenageld zullen worden aan het kruis; mijn hart, dat doorboord zal worden met eene lans. O Vader! Ik offer mij aan U op met al wat Ik ben, met al wat Ik bezit, om U Vader

te verheerlijken en om de menschen te verlossen en zalig te maken. Welk eene liefde als die van Jezus tot God en de menschen! Mogen wij niet zeggen van het Kindje Jezus bij zijne opdracht in den tempel: Hij heeft God zijn hemelschen Vader en ons menschen bemind, en Hij heeft zich tot glorie van God en tot zaligheid der menschen opgeofferd!

Bij dat offer van Jezus, B. B., voegt Maria haar offer, en met dezelfde gevoelens als die van Jezus en tot hetzelfde einde. Ja, Maria offert haren Zoon, haren schat en haar al, aan God den hemelschen Vader op. Zij offert Hem op uit liefde tot God en de menschen. Zij offert Hem op, om God te verheerlijken en om de menschen te verlossen en zalig te maken. O hemelsche Vader! zegt Maria als 't ware, terwijl zij het Kindje Jezus op de armen houdt: O hemelsche Vader! dit kind is uw Zoon, maar het is ook mijn Zoon. Die Zoon is het kostbaarste, het dierbaarste wat ik bezit. Nochtans, wijl Gij wilt dat die Zoon eenmaal geslachtofferd worde aan het kruis, thans bied ik Hem U reeds aan, thans offer ik Hem U reeds op. Ik neem de verplichting op mij van Jezus, uw en mijn Zoon, op te voeden en Hem voor te bereiden voor het tijdstip, waarop Hij zich aan U zal opofferen tot glorie van God en tot zaligheid der menschen. Welk eene liefde, B. B., als die van Maria tot God en de menschen! Mogen wij hier van Maria ook niet zeggen: Zij heeft God en de menschen bemind, en zij heeft haar goddelijken Zoon opgeofferd tot glorie van God en tot zaligheid der menschen!

Jezus en Maria hebben ons dus een voorbeeld gegeven van liefde, en wel van de vurigste liefde tot God en de menschen. Volgen wij het voorbeeld van Jezus en Maria? Zoo wij God beminnen, B. B., wij moeten, Jezus:

zelf heeft het verklaard, wij moeten de geboden onderhouden. *Qui habet mandata mea et servat ea illi est qui diligit me:* (1) Die mijne geboden heeft en ze bewaart, die is het, die mij lief heeft. Zoo wij onzen evennaaste beminnen, wij moeten hem nooit kwaad doen, maar hem het goed bewijzen of althans zoeken te bewijzen, dat wij ons zelve wenschen. Hebben wij ijver voor de Glorie van God, dan moeten wij ons best doen, met woorden en werken, dat God van ons en alle menschen moge gekend, gediend en geëerd worden. Hebben wij ijver voor de zaligheid der zielen, dan moeten wij, eenieder volgen zijn staat en zijn vermogen, ons best doen, niet alleen om onzen evennaaste van het kwaad, van de zonde, terug te houden of terug te brengen, maar ook om hem tot het goede, tot de deugd aan te zetten, wijl door het goede te doen of de deugd te oefenen, en het kwaad te schuwen of de zonde te vluchten, de mensch zijne zaligheid moet bewerken. Beminnen wij dus God en onzen evennaaste; ijveren wij voor de glorie van God en de zaligheid der zielen; ja, volgen wij Jezus en Maria na in de liefde en den ijver, waarvan zij ons het voorbeeld gegeven hebben.

SLUITREDE.

Wij hebben overwogen, B. B., het voorwerp van het feest van Onze Lieve Vrouw Lichtmis, namelijk, de zuivering van Maria en de opdracht van het Kindje Jezus in den tempel. Jezus en Maria hebben ons een voorbeeld gegeven van ootmoedigheid, van gehoorzaamheid en van liefde tot God en de menschen. Volgen wij dat voorbeeld na; en bijgevolg, zijn wij vooreerst ootmoedig.

(1) Joan. xiv. 21.

De deugd van ootmoedigheid is de oorsprong van alle goed, daar integendeel de hoovaardigheid de oorsprong is van alle kwaad: *Initium omnis peccati est superbia.* (1) Daarenboven, zoo wij niet ootmoedig zijn, kunnen wij nooit in den hemel komen. Zulks blijkt duidelijk uit hetgeen Jezus zekeren dag tot zijne Apostelen zeide: Voorwaar, ik zeg het u, zoo sprak Jezus tot zijne Apostelen, indien gij u niet bekeert en wordt als kinderen: *Nisi conversi fueritis et efficiamini sicut parvuli*, gij zult het rijk der hemelen niet ingaan, *non intrabitis in regnum caelorum.* (2) Vervolgens, zijn wij gehoorzaam, en daarom onderhouden wij goed de geboden van God en van de H. Kerk. 't Is reeds noodig om zoo gelukkig mogelijk hier op aarde te zijn, want zij die de wet Gods onderhouden, zullen veel vrede hebben: *Pax multa diligentibus legem tuam Domine.* (3) 't Is vooral noodig om eenmaal zalig te worden, want zoo wij tot het leven, d. i., tot den hemel, willen ingaan, Jezus zegt het uitdrukkelijk, wij moeten de geboden onderhouden: *Si vis ad vitam ingredi serva mandata.* (4) Eindelijk, beminnen wij den goeden God bovenal, uit geheel ons hart, uit geheel onze ziel en uit al onze krachten; 't is het grootste en het eerste gebod, zegt Jezus: *Hoc est maximum et primum mandatum.* (5) Beminnen wij onzen evennaaste gelijk ons zelve, om God; 't is het tweede gebod aan het eerste gelijk: *Secundum autem simile est huic.* En aan die twee geboden hangt de gansche wet en de Profeten: *In his duobus mandatis universa lex pendet et Prophetæ.* Werken wij ook, eenieder volgens zijnen staat en zijn vermogen, voor de glorie van God

(1) Eccl. x, 5. (2) Matth. xviii 3.

en de zaligheid der zielen ; en daarom, denkt van daag goed na, en prent diep in uw geheugen, dat Jezus op den dag zijner opdracht, en dat Maria op den dag harer zuivering er ons het treffendste voorbeeld van gegeven hebben, dat wij moeten navolgen. Amen.

VIJFDE PREEK.

De H. Jozeph.

Joseph autem vir ejus, cum esset justus.

Jozeph, de bruidegom van Maria, was
een rechtvaardige. (Matth. 1, 19).

INHOUD.

VOORREDE.

Het feest van den H. Jozeph is een der schoonste feesten der Heiligen. — De H. Jozeph is sedert eenigen tijd de bijzondere patroon der Katholieke wereld, reeds overlang die van België. — Wij moeten den H. Jozeph eeren om hem te bedanken voor de ontvangen weldaden, om nieuwe weldaden te ontvangen en wijl hij een toonbeeld is van allerlei deugden. — Evangelie van den dag. — Jozeph beschouwd :

VERDEELING.

- I. Als rechtvaardige;
- II. Als bruidegom van Maria;
- III. Als voedstervader van Jezus.

I.

De H. Jozeph is een rechtvaardige, d. i., een braaf, deugdzaam man. — Hij heeft uitgeschenen bijzonder in

de deugden van ootmoedigheid, gehoorzaamheid, zuiverheid, liefde tot God en de menschen.

II.

De H. Jozeph is de bruidegom van Maria. — Bruidegom, dus komt de H. Jozeph in heiligheid en volmaaktheid het naaste bij Maria; hij maakt maar één hart, ééne ziel uit met Maria. — Bruidegom van Maria, dus van het volmaaktste der schepselen, van de vlekkelooze Maagd, van de Koningin van hemel en aarde, van Engelen en menschen, van de Dochter van God den Vader, van de Moeder van God den Zoon en van de Bruid van God den H. Geest.

III.

De H. Jozeph is de voedstervader van Jezus. — Jezus is de zoon van een timmerman. Van welken timmerman? Van God den Vader, die hemel en aarde geschapen heeft. — Woorden van den H. Petrus Chrysologus. — Jezus geeft den naam van Vader aan den H. Jozeph, Hij eert en bemint Jozeph, Hij gehoorzaamt aan Jozeph en werkt met hem. — Jozeph eert en bemint Jezus bovenal; hij redt Jezus het leven en werkt voor Hem. — Zalige dood van den H. Jozeph, bijgestaan door Jezus en Maria.

SLUITREDE.

Jozeph, patroon van een zaligen dood. — Om eenmaal een zaligen dood te sterven moeten wij den H. Jozeph navolgen in zijne deugden, onze toevlucht tot hem nemen, hem bidden tijdens ons leven en vooral in het uur van onzen dood.

VIJFDE PREEK.

De H. Jozeph.

Joseph autem vir ejus, cum esset justus.

Jozeph, de bruidegom van Maria, was
een rechtvaardige. (Matth. 1, 29.)

VOORREDE.

Het feest van heden, B. B., is een der schoonste feesten na die van onzen Heer Jezus-Christus en van de Allerheiligste Maagd Maria, welke onze Moeder de H. Kerk viert ter eere van hare Heiligen. 't Is het feest van den H. Jozeph.

Eenigen tijd geleden heeft het Opperhoofd der H. Kerk, de Paus van Rome, den H. Jozeph aangesteld tot bijzonderen patroon of beschermmer van gansch de katholieke wereld; doch het katholieke België mag het zich tot eer rekenen, van reeds voor tal van jaren den H. Jozeph als bijzonderen patroon geëerd te hebben. Waarschijnlijk ook heeft België niet weinig aan de bescherming van zijn bijzonderen patroon te danken, dat het van zoovele rampen verlost is, dat het thans nog van zoovele rampen bevrijd blijft, waardoor andere landen getroffen zijn geweest en tot op den dag van heden getroffen worden. Voorzeker voor die weldaad moeten wij den H. Jozeph reeds onzen dank betuigen, door hem op eene bijzondere wijze te eeren. Vervolgens moeten wij den H. Jozeph eeren, om door zijne voorspraak nieuwe weldaden van God te bekomen; want, wijl de H. Jozeph zoo goed en zoo machtig is, daaruit volgt, dat hij ons wil en kan

helpen en bijstaan, dat hij ons van God de genaden wil en kan bekomen, die wij in het werk onzer zaligmaking noodig hebben. Eindelijk moeten wij den H. Jozeph eeren, omdat hij een voorbeeld is van deugden voor alle menschen, van allen leeftijd, voor jongen en ouden; van alle staten en standen, voor gehuwden en ongehuwden, voor rijken en armen, want de H. Jozeph geeft ons voorbeelden van alle deugden. Vandaar ook dat de H. Jozeph in het Evangelie een rechtvaardige genoemd wordt. „Toen „Maria, de Moeder van Jezus, zoo verhaalt ons de Evangelist Matthaeus, ondertrouwd was aan Jozeph, werd zij, „vóór hun samenkomen, bevonden bevrucht te zijn uit „den Heiligen Geest. Jozeph nu, haar man, daar hij „een rechtvaardige was, en *toch* niet wilde haar in op- „spraak brengen, was van zin in 't geheim van haar te „scheiden. Doch terwijl hij dit dacht *te doen*, zie, zoo „verscheen hem in den droom een Engel des Heeren, „en zeide: Jozeph, zoon van David, schroom niet Maria, „uwe vrouw, tot u te nemen, want wat in haar geboren „is, is van den Heiligen Geest. En zij zal eenen zoon „baren, en gij zult zijnen naam heeten Jezus; want Hij „zal zijn volk zalig maken van hunne zonden.”

Uit deze woorden van het Evangelie zien wij dat de H. Jozeph een rechtvaardige is, dat hij is de bruidegom van Maria; tevens weten wij dat hij is de voedstervader van Jezus.

Ter gelegenheid van het schoon feest, dat wij vandaag ter eere van den H. Jozeph vieren, zullen wij hem eenige oogenblikken beschouwen:

- I. Als rechtvaardige;
- II. Als bruidegom van Maria;
- III. Als voedstervader van Jezus.

I.

De Evangelist Matthaeus noemt den H. Jozeph een rechtvaardige: *Justus*. Doch wat beteekent hier het woord *rechtvaardige*? Beteekent het enkel, dat de H. Jozeph het zevende gebod van God goed onderhield, dat hij geen onrechtvaardigheid pleegde, zijn evenmenschen geen ongelijk aandeed? Neen, B. B., 't is niet in dien engen zin, dat het woord rechtvaardige hier gebezigd wordt, 't wordt hier gebezigd in een veel uitgebreider zin. De H. Jozeph is een rechtvaardige, d. w. z., een braaf, vroom, deugdzaam man. De H. Hieronymus, een der voornaamste schriftverklaarders, vraagt: Waarom wordt de H. Jozeph een rechtvaardige genoemd? En hij antwoordt: Hij wordt een rechtvaardige genoemd, niet omdat hij deze of gene deugd, of een groot getal deugden, maar omdat hij alle deugden bezit, en zulks in een buitengewoon graad van volmaaktheid. Iemand een rechtvaardige noemen, zegt de H. J. Chrysostomus, is de grootste lof, dien men hem geven kan. Het woord *rechtvaardige* behelst dus hier alle deugden, 't is de inhoud van een volmaakt christelijk leven. De H. Bernardus, over de deugden van den H. Jozeph sprekende, treedt in eenige bijzonderheden: hij noemt onder anderen op zijne ootmoedigheid, zijne gehoorzaamheid, zijne zuiverheid en zijne liefde tot God en de menschen. En te recht, want in die deugden heeft de H. Jozeph bijzonder uitgeschenen.

De H. Jozeph heeft uitgeschenen in de ootmoedigheid. Jozeph was van koninklijken bloede, een afstammeling van een der beroemdste koningen van Juda. Jozeph was uitverkoren tot bruidegom van Maria, tot voedstervader van Jezus, gelijk wij later zien zullen.

En ziet! niettegenstaande die hooge afkomst, die groote

waardigheid, Jozeph is de ootmoedigste mensch op aarde; hij leidt een verborgen leven te Nazareth; hij werkt daar om in 't zweet zijns aanschijns zijn brood te verdienen; hij verbergt zorgvuldig zijne voorrechten; hij spreekt niet van de groote geheimen, die staan voltrokken te worden; hij onderzoekt ze niet eens uit nieuwsgierigheid, maar hij laat aan God over van ze kenbaar te maken; de H. Jozeph voor zich is er alleen op uit om aan de inzichten der goddelijke Voorzienigheid te beantwoorden.

Om de ootmoedigheid van den H. Jozeph nog meer te doen uitschijnen, overwegen wij een oogenblik, wat het Evangelie zegt. Jozeph, bevindende, dat Maria moeder geworden was, wilde haar heimelijk wegzenden. Waarom, vraagt de H. Bernardus, wilde Jozeph Maria wegzenden? En hij antwoordt naar het gevoelen van nog andere H. Vaders: Hij wilde haar wegzenden om dezelfde reden, om welke de H. Petrus tot onzen goddelijken Zaligmaker zeide: Ga uit van mij, Heer! want ik ben een zondig mensch! *Exi a me, quia homo peccator sum, Domine!* (1) Om dezelfde reden, om welke de Hoofdman Jezus toesprekende zeide: Heer, ik ben niet waardig dat Gij inkomt onder mijn dag: *Domine, non sum dignus ut intres sub tectum meum.* (2) De H. Jozeph, die zich ook voor een zondig mensch aanzag, dacht bij zich zelven, dat hij geenszins verdiende met eene zoo verhevene persoon als Maria te wonen. Hij stond verwonderd over de wondervolle waardigheid zijner bruid. Bemerkennde dat Maria de Moeder van God geworden was, en het wonder geheim niet kunnende begripen, wilde hij haar van zich verwijderen. Petrus staat verbaasd over de almacht Gods, de Hoofdman over diens

(1) Luc. v, 8. (2) Matth. viii, 3.

majesteit, de H. Jozeph over het wonder, over het geheim in Maria gewrocht. O, B.B., verwondert u niet te zeer, dat de H. Jozeph zich onwaardig oordeelt met Maria te wonen, als gij hoort, dat Elisabeth, Maria's nicht, hare tegenwoordigheid schier niet verdragen kan. Immers, van een eerbiedige vrees doordrongen riep Elisabeth uit: Van waar *geschiedt* mij dit, dat de Moeder mijns Heeren tot mij komt! *Unde hoc mihi, ut Mater Domini mei veniat ad me!* (1) 't Was dus uit ootmoedigheid, gelijk gij ziet, dat Jozeph Maria wilde wegzen- den; hij oordeelde zich onwaardig met Maria te wonen.

De H. Jozeph heeft uitgeschenen in de gehoorzaamheid. God de hemelsche Vader, B. B., wilde zich van Jozeph bedienen om zijn eenigen Zoon tegen de woede van Herodes te beschermen. Zoodra die wreede dwingeland besloten had de kleine kinderen van Bethleëm en omstreken om het leven te brengen, ten einde het goddelijk Kind ook te treffen, ziet! daar verschijnt den H. Jozeph een Engel uit den hemel, die hem gebiedt van op te staan, het Kind te nemen en terstond te vluchten. Jozeph gehoorzaamt op het oogenblik, zonder een enkele opmerking te maken. Hij zegt, bijv., niet tot den Engel: Maar hoe is dat mogelijk? Niet lang geleden zeidet gij mij, dat het Kind gekomen is om zijn volk zalig te maken; en nu, nu moet het reeds de vlucht nemen om zich zelve te redden. Neen, B. B., maar Jozeph gehoorzaamt op staanden voet; en zonder tegen de moeielijkheden eener lange reis, met een klein Kind en eene jonge Moeder op te zien, begeeft hij zich terstond op weg.

De H. Jozeph heeft uitgeschenen in de zuiverheid. Volgens de bewering van den H. Hieronymus heeft de

(1) Luc. 1, 43.

H. Jozeph altoos in den maagdelijken staat geleefd, vóór en na zijne vereeniging met Maria, de allerzuiverste der Maagden. God, B. B., had eene vereeniging tusschen Maria en Jozeph bewerkt, die gansch overeenkwam met zijne geheime inzichten. Maria, na door eene bovennatuurlijke werking van God den H. Geest Moeder van onzen goddelijken Zaligmaker geworden te zijn, had daardoor niet te vreezen van door menschen, die het geheim der Menschwording niet kenden, aangerand te worden. Daarenboven, Maria vond in den H. Jozeph nog hulp en steun voor haar zelve en voor haar goddelijken Zoon, een getrouwen gezelschap op hare reizen en eenen trooster in hare droefheid en smart. Hoe groot, ik vraag het u, moest dus de zuiverheid niet zijn van hem, dien de hemel verkozen had om de bewaarder te wezen van Maria, de Moeder van Jezus, van de zuiverste, de onbevleete der Maagden?

Of de H. Jozeph ook uitgeschenen heeft in de liefde tot God, onnoodig die vraag te stellen. Terwijl Jozeph Jezus aanschouwt, erkent hij in dat beminnelijk Kind niet alleen den Zoon zijner bruid, maar tevens den Zoon van den hemelschen Vader. Telkens als hij Jezus ziet, wordt hij vervoerd; hij is van verrukking als buiten zich zelve; zijn gelaat schittert van vreugde en zijn hart klopt van aandoening, het brandt van liefde. Zeer zeker, Jozeph bemint het goddelijk Kind bovenal, uit geheel zijn hart, uit geheel zijne ziel, uit geheel zijn verstand en uit al zijne krachten. En zijne liefde tot God gaat gepaard met de liefde tot den evennaaste, want in alles wat hij voor en met Jezus en Maria doet, werkt hij mede aan de verlossing en zaligmaking der menschen.

Aangezien de H. Jozeph de rechtvaardige, d. i., de brave, de deugdzame bij uitstek is, is het dan te verwon-

deren, dat, gelijk de H. Leonardus a Porto Mauritio zegt, de Evangelisten niet schijnen te weten hoe hem genoegzaam te eeren? Wanneer zij van de heilige Familie, van Jezus, Maria en Jozeph spreken, stellen zij nu eens dezen dan wederom genen in het midden. Bij den Evangelist Matthaeus lezen wij: Jozeph, sta op en neem het kind en zijne moeder en vlucht naar Egypte: *Surge et accipe puerum et matrem ejus et fuge in Egyptum.* (1) Ziedaar Jezus tusschen Jozeph en Maria. Bij denzelfden Evangelist lezen wij ook: Als zijne Moeder Maria ondertrouwd was aan Jozeph: *Cum esset desponsata Mater ejus Maria Joseph.* (2) Hier staat Maria tusschen Jezus en Jozeph. En bij den Evangelist Lucas lezen wij: Zij vonden Maria en Jozeph en het Kindje, liggende in de kribbe: *Invenerunt Mariam et Joseph et infantem positum in præsepio.* (3) Ziedaar Jozeph tusschen Jezus en Maria. Daaruit alleen kan men reeds besluiten de waardigheid van den H. Jozeph, wjl Jezus en Maria den H. Jozeph als 't ware aan zich gelijk laten stellen.

II.

De waardigheid van den H. Jozeph als rechtvaardige is groot, zoo groot zelfs, dat ons de woorden ontbreken om die naar waarde te schetsen. Doch bijaldien ons daartoe reeds de woorden ontbreken, hoeveel te meer zullen ons die dan ontbreken, om te schetsen zijne waardigheid als bruidegom van Maria? Jacob teelde Jozeph, den man van Maria, zegt de Evangelist Matthaeus: *Jacob genuit Joseph virum Mariæ.* (4) Jozeph, de man of de bruidegom van Maria: leggen wij die twee woorden een weinig uit.

(1) Matth. II, 13. (2) Matth. I, 18. (3) Luc. II, 16. (4) Matth. I, 16.

Jozeph, de bruidegom van Maria: *Virum*, en in die hoedanigheid moet Jozeph, zegt de H. Leonardus a Porto Mauritio, Maria ook het naaste bij komen in heiligheid en volmaaktheid. Jozeph, de bruidegom van Maria: *Virum*, en in die hoedanigheid moet hij met Maria als het ware maar één hart, maar ééne ziel uitmaken. Jozeph is de bruidegom van Maria. Hij is dus het hoofd van de allerheiligste Maagd Maria, want de man, zegt de H. Schrift, is het hoofd der vrouw. Jozeph is de bruidegom van Maria. Hij is dus de meester van de doorluchtige Meesteresse, die het gebod van het boek der schepping volkomen kende, waarin geschreven staat, dat de vrouw onder de macht van den man staat. Ziedaar wat het woord bruidegom hehelst. Jozeph is de bruidegom van Maria: *Mariae*. Hij is dus de bruidegom van het volmaaktste schepsel, van de vlekkelooze Maagd, van welke God in het boek der schepping spreekt, als Hij zegt: Ik zal vijandschap stellen tusschen u — den duivel — en de vrouw — de allerheiligste Maagd Maria, — zij zal u den kop verpletteren. Jozeph is de bruidegom van Maria: *Mariae*. Hij is dus de bruidegom van de Koningin van hemel en aarde, van Engelen en menschen, van die verheven Koningin, in welke te dienen de Engelen en Aartsengelen, de Cherabijnen en Serafijnen hunne eer stellen. Jozeph is de bruidegom van Maria, d. w. z., hij is de bruidegom van de Dochter van God den Vader, van de Moeder van God den Zoon, van de Bruid van God den H. Geest. O, H. Joseph! Hoe onbegrijpelijk is uwe grootheid! Hoe groot is uwe waardigheid! God de Vader vertrouwt u zijne Dochter, God de Zoon zijne Moeder en God de H. Geest zijne Bruid toe. Roemvolle Aartsvader! ontvang de eerbewijzen, de loftuigingen van hemel en aarde, wijl gij de bruidegom, het hoofd, de meester

zijt van haar, die God alleen boven zich heeft, d. i., van de allerheiligste Maagd en Moeder Gods Maria! Doch dat is niet alles. Jozeph is niet alleen een rechtvaardige, de bruidegom van Maria, hij is ook nog de voedster-vader van Jezus, en die waardigheid, B.B., overtreft nog ver de twee vorige waardigheden, van welke wij reeds gesproken hebben.

III.

De Evangelist Matthaeus merkt aan, dat de Joden, wanneer zij met minachting van Jezus wilden spreken, zeiden: Is deze niet de Zoon van een timmerman: *Nonne hic est fabri filius?* (1) De Zoon van een timmerman? Zeker wel. Maar van welk een timmerman? Luistert, zegt de H. Petrus Chrysologus, en ik zal het u leeren. Jezus is de Zoon van den verheven timmerman, die niet met bijtel en hamer, maar met zijn woord, het almachtig *fiat*, het worde, hemel en aarde van niet gemaakt heeft; den hemel met zon, maan en sterren, die Hij aan het uitspansel ontstoken heeft; de aarde met zeeën en rivieren, met bergen en dalen, met menschen en dieren, die haar bevolken. Ziedaar den timmerman, van wien Jezus de eenige en de zelfstandige Zoon is, en met wien Hij een en dezelfde goddelijke natuur heeft, namelijk, van God den Vader, den Schepper van hemel en aarde. Welnu, die Zoon van God den Vader, den Schepper van hemel en aarde, geeft ook den naam van vader aan den H. Jozeph. Vader, zegt het Kind Jezus tot Jozeph, als het hem aanspreekt. Overigens, er valt niet aan te twijfelen. De allerheiligste Maagd Maria verzekert het ons; want toen zij Jezus den derden dag in den tempel te Jeruzalem terug vond, zeide zij

(1) Matth. XIII, 55.

tot Hem: *Pater tuus et ego dolentes quaerebamus te:* (1) Uw Vader en ik zochten u met droefheid. Doch niet alleen noemt Jezus den H. Jozeph vader, maar hij eert en bemint hem als zijn vader, Hij gehoorzaamt hem als aan zijn vader. Jezus was onderdanig aan Maria en Jozeph: *Erat subditus illis.* (2) Welk een schouwspel! B. B. Doch dringen wij een oogenblik door tot in het huisje van Nazareth, en aanschouwen wij daar de H. Familie, Jezus, Maria en Jozeph. Terwijl de H. Maagd Maria het huiswerk verricht, bevindt zich Jozeph in het werkhuis, en het Kind Jezus is bij hem. De Zoon Gods helpt zijn voedstervader Jozeph in het hout bewerken, evenals Hij eertijds zijn hemelschen Vader hielp in het scheppen van hemel en aarde; want 't is door zijn Woord d. i. door den tweeden Persoon van de H. Drievuldigheid, dat God de Vader hemel en aarde geschapen heeft. Alles is door zijn Woord geworden, en zonder hetzelfde is er niets geworden, dat geworden is, en het Woord is vleesch, d. i., mensch geworden: *Et Verbum caro factum est.* (3) Dat Woord nu, de Zoon Gods, mensch geworden voor ons, is Jezus van Nazareth. Doch luistert hoe de Zoon Gods spreekt: Toen mijn hemelsche Vader zich voorberedde om hemel en aarde te scheppen, was ik er tegenwoordig, en ik regelde alles met hem: *Cum eo eram cuncta componens.* (4) Welnu, diezelfde Zoon Gods, Jezus, mij dunkt, Hij zegt hetzelfde van zijn voedstervader, den H. Jozeph. Als mijn vader Jozeph naar het werkhuis ging, ik ging met hem; als hij er aan het werk was, ik werkte met hem: *Cum eo eram cuncta componens.* En terwijl het Kind Jezus bij Jozeph bezig is met werken, Jozeph ziet het goddelijk Kind bezig, hij vestigt zijne oogen op Jezus,

(1) Luc. II, 48. (2) Luc. II, 51. (3) Joan. I, 14. (4) Prov. VIII, 30.

hij weet, hij beseft, dat dit Kind niet alleen de Zoon zijner bruid is, maar ook dat het de Zoon van God den hemelschen Vader is. En terwijl Jozeph daarover nadenkt en het goddelijk Kind hem vader noemt, o, B. B., dan komen Jozeph de tranen in de oogen, maar 't zijn tranen van vreugde, van teederheid en liefde. En bijaldien het goddelijk Kind zich zoo trouw kwijt van zijne plichten jegens zijnen voedstervader, den H. Jozeph, zoo het hem eert, bemint en in alles gehoorzaamt, de H. Jozeph van zijnen kant bleef ook niet te kort aan zijne plichten jegens het Kind Jezus. Hij eert dat Kind, omdat het de Zoon Gods is; Jozeph weet het. Hij bemint dat Kind, en wijl het de Zoon Gods is, bemint hij het bovenal, uit geheel zijn hart, uit geheel zijne ziel, uit geheel zijn verstand en uit al zijne krachten. Hij draagt zorg voor het Kindje Jezus van den beginne af. Nauwelijks heeft Jozeph vernomen dat Herodes het Kind naar het leven staat, of hij staat op en vlucht naar Egypte om Jezus te redden, en zoo wordt Jozeph zelf de verlosser van zijnen Verlosser. (1) Uit Egypte te Nazareth teruggekeerd, werkt Jozeph voor het goddelijk Kind; in 't zweet zijns aanschijns zal hij den kost voor Jezus verdienen. Na jaren lang voor en met Jezus gewerkt te hebben, voelde de H. Jozeph eindelijk het oogenblik naderen om dit tranendal te verlaten. Treden wij voor de laatste maal het huisje van Nazareth binnen, en zien wij wat daar plaats heeft. Ziet, de H. Jozeph ligt uitgestrekt op een arme, doch zindelijke legerstede; zoo hij lijdt, hij lijdt bijna niets. Jezus staat aan de eene, Maria aan de andere zijde; zij zijn van Engelen omringd. Jozeph slaat zijne oogen nu eens op Jezus, het goddelijk Kind, dat hem vader noemt; dan wederom op

(1) Salvatoris sui salvator ipse. (Rupertus.)

Maria, zijne dierbare bruid. Hij bedankt hen voor de teedere zorgen, die zij hem bewezen, voor de toegenegenheid, de liefde, die zij hem toegedragen hebben. Jozeph zegt hen zijn laatste vaarwel; hij neemt de hand van Jezus, drukt ze aan zijn hart en zegt, veeleer met het hart dan met de tong: Mijn Zoon! Mijn teêrbeminde Zoon! in uwe handen beveel ik mijne ziel. Jezus, de Zoon Gods, strekt zijne rechterhand uit, zegent en omhelst zijn teêrbeminden vader, en Jozeph scheidt van deze wereld in de omhelzingen van Jezus en Maria. Vertrek, o heilige ziel! Vertrek! Eene verheven plaats wacht u daarboven om uwe verdiensten. Maria uwe bruid zal in den hemel aan de rechterhand van haar goddelijken Zoon, gij aan de linkerhand van Jezus geplaatst worden, die plaats hebt gij verdiend, God is ze u schuldig, omdat gij de rechtvaardige bij uitstek, de bruidegom van Maria, de voedstervader van Jezus zijt.

SLUITREDE.

Bij het aanschouwen van den kostbaren dood van den H. Jozeph begrijpen wij gemakkelijk, waarom hij als patroon van een goeden dood vereerd wordt. Ook verlangen wij eenmaal zulk een kostbaren dood te mogen sterven. Dat verlangen is goed, B. B., doch dat verlangen alleen is niet genoeg. Om eenmaal den dood der rechtvaardigen te mogen sterven, moeten wij ook als rechtvaardigen leven, en vandaar dat wij den H. Jozeph moeten navolgen in de deugden, waarvan hij ons het voorbeeld gegeven heeft; wij moeten onder anderen ootmoedig, gehoorzaam en kuisch zijn; naar het voorbeeld van den H. Jozeph moeten wij vooral Jezus en Maria beminnen. En om den H. Jozeph in zijne deugden te kunnen navolgen, moeten wij onze toevlucht tot hem

nemen; God verlangt het. Ook zijn wij zeker van te verkrijgen, al wat wij door de voorspraak van den H. Jozeph vragen, gelijk het behoort. Talrijke voorbeelden van gunsten, van genaden, zelfs van wonderen, liggen voor de hand om te bevestigen hetgeen ik kom te zeggen. Gaan wij dus met betrouwen tot den H. Jozeph; vragen wij hem al wat wij noodig hebben naar ziel en naar lichaam, doch vragen wij hem vooral de genade van altoos als rechtvaardigen te leven, ten einde eenmaal een zaligen dood te sterven. Amen.

ZESDE PREEK.

De Boodschap aan Maria.

*Ecce ancilla Domini, fiat mihi secundum
verbum tuum.*

Zie de dienstmaagd des Heeren, mij
geschiede naar uw woord. Luc. 1, 38.

INHOUD.

VOORREDE.

Al wie zich verheft zal vernederd worden, en wie zich
vernedert zal verheven worden. — Evangelie van den dag.

VERDEELING.

- I. Maria heeft zich diep vernederd;
- II. Maria is juist daarom hoog verheven geworden.

I.

De komst van den Messias was nabij. — God zond
zijnen Engel naar Maria, die verloofd was aan Jozeph. —
Toen de Engel aan Maria verscheen, was zij alleen thuis,
in het gebed verslonden. — Groet van den Engel; Maria
wordt ontsteld. Waarom? Om den lof, welken de Engel
haar geeft. — Maria denkt na over den groet des Engels.
Denkt zij soms ook dat zij de Moeder van God zal

worden? — Verlegenheid van Maria. De Engel trekt Maria uit hare verlegenheid: Vrees niet, Maria, enz. — Maria verstaat den groet des Engels; zij weet nu dat zij bestemd is om de Moeder van den Messias te worden. — Moeilijkheid van Maria; die moeilijkheid door Gabriël weggenomen: Maria zal Moeder en Maagd te gelijk zijn. — Antwoord van Maria: Zie de dienstmaagd des Heeren, enz. — Machtig en ootmoedig antwoord. — Maria verheft zich niet, zij vernedert zich steeds meer en meer. — Omdat Maria Maagd was, heeft zij God behaagd; omdat zij ootmoedig was, is zij tot de waardigheid van Moeder Gods verheven.

II.

De waardigheid van Moeder Gods is onbegrijpelijk. — Vergelijking van eenen koning, die een zijner hovelingen naar eene jonge dochter uit den burgerstand zendt, om haar te verzoeken van de moeder van zijnen zoon te willen worden: die vergelijking toegepast op God, Gabriël en Maria. — Gabriël vraagt van wege God aan Maria of zij toestemt van de Moeder van den Zoon Gods te worden. — Afwachting van Maria's antwoord. Gabriël, hemel en aarde, God zelf wacht op Maria's antwoord. — Antwoord van Maria: Zie de dienstmaagd des Heeren, enz. — De menschwording van God den Zoon voltrokken: dubbel *fiat*. — God kan wel een volmaakter hemel en aarde scheppen, doch geen volmaakter werk verrichten dan de menschwording van Christus; Hij kan wel volmaakter schepselen voortbrengen, doch Maria niet hooger verheffen dan tot de waardigheid van Moeder Gods. — De innigste vereeniging met God bestaat in de menschwording van Christus, daarna in de vereeniging van Maria

met God: bijgevolg, geen volmaakter schepsel dan Maria. — Maria om volmaakter te worden zou God moeten worden. — Waarom is Maria de Moeder van God? — In het goddelijk moederschap van Maria ligt de grond van hare heiligheid en volmaaktheid naar ziel en naar lichaam, van hare grootheid en verhevenheid, van hare eeretitels en van haar vermogen bij God.

SLUITREDE.

Wij moeten ons vernederen naar het voorbeeld van Maria. — Wij moeten weten wie en wat wij zijn, wat wij van ons zelve hebben. — Wij moeten ootmoedig zijn in onze gedachten, woorden, werken en in onzen omgang met anderen. — Zoo wij ootmoedig zijn zullen wij verheven worden. — Wij hebben Gods genade noodig om in den hemel te komen; die genade geeft God slechts aan de ootmoedigen. — Gebed tot Maria om die genade te bekomen.

ZESDE PREEK.

De Boodschap aan Maria.

*Ecce ancilla Domini, fiat mihi secundum
verbum tuum.*

Zie de dienstmaagd des Heeren, mij
geschiede naar uw woord. (Luc. 1, 38.)

VOORREDE.

Zekeren dag, B. B., sprak onze goddelijke Zaligmaker tot de scharen en zijne leerlingen de volgende woorden:

Al wie zich verheft, zal vernederd worden, en wie zich vernedert, zal verheven worden. Hoe waar deze woorden van Jezus zijn, leert ons het feest der Boodschap aan Maria, dat wij heden vieren. Doch alvorens over die waarheid uit te weiden, zien wij eerst de geschiedenis van de Boodschap des Engels aan Maria. De Evangelist Lucas verhaalt ze ons op de volgende wijze: „De Engel „Gabriël — zegt Lucas — werd door God gezonden naar „eene stad van Galilea, met name Nazareth, tot eene „maagd, die ondertrouwd was aan een man, met name „Jozeph, uit het huis van David; en de naam der maagd „was Maria. En de Engel kwam tot haar binnen, en „zeide: Wees gegroet, gij vol van genade! de Heer is met „u; gij zijt de gezegendste der vrouwen! Zij hem gehoord „hebbende, ontstelde op zijne rede, en peinsde, wat voor „eene begroeting deze mocht zijn. En de Engel zeide tot „haar: Vrees niet, Maria! want gij hebt genade gevonden „bij God: zie, gij zult in uwen schoot ontvangen en „eenen zoon baren, en zijnen naam zult gij Jezus heeten. „Deze zal groot zijn, en de Zoon des Allerhoogsten ge- „noemd worden; en de Heer God zal Hem den troon „geven van David, zijnen vader; en Hij zal heerschen „over Jakobs huis in eeuwigheid, en zijn koninkrijk zal „geen einde hebben. En Maria zeide tot den Engel: „Hoe zal dit geschieden, dewijl ik geen man bekenne? „En de Engel antwoordde en zeide tot haar: De Heilige „Geest zal over u komen, en de kracht des Allerhoog- „sten zal u overschaduwen; en daarom ook zal het Heilige „dat uit u zal geboren worden, Gods Zoon genoemd „worden. En zie, Elisabeth, uwe bloedverwant, ook zij „heeft eenen zoon ontvangen in haren ouderdom, en deze „maand is voor haar, die onvruchtbaar heet, de zesde; „want geen ding zal bij God onmogelijk zijn! En Maria

„zeide: Zie hier de dienstmaagd des Heeren; mij geschiede naar uw woord! *Ecce ancilla Domini, fiat mihi secundum verbum tuum!*” (1) En op dat oogenblik werd het geheim der menschwording van Christus in Maria voltrokken. Uit deze geschiedenis blijkt, B.B., hoe diep Maria bij de boodschap des Engels zich vernederd heeft, en hoe hoog zij juist daarom verheven is geworden. Overwegen wij van daag ter gelegenheid van haar feest die waarheid. Ik zeg dus:

- I. Maria heeft zich bij de boodschap des Engels diep vernederd;
- II. Maria is juist daarom hoog verheven geworden. Breiden wij die twee punten een weinig uit.

I.

En wel vooreerst: Maria heeft zich bij de boodschap des Engels diep, ja, zoo diep mogelijk vernederd.

De tijd der komst van den Messias, door de Profeten voorzien, was eindelijk aangebroken; de scepter was Juda ontnomen en in vreemde handen, in die van Herodes, overgegaan; het heelal, hemel en aarde, verkeerde in spanning en wachtte met ongeduld naar den beloofden Messias. Toen zond God zijnen Engel naar Nazareth tot eene maagd, die verloofd was aan eenen man, met name Jozeph, en die maagd heette Maria.

Nazareth was een stadje van Galilea, B.B., en schier onbekend; 't werd zelfs miskend, want men sprak er met minachting van. Kan er van Nazareth iets goeds zijn? was men gewoon te zeggen: *A Nazareth potest aliquid boni esse?* (2) Maria woonde daar in een eenvoudig

(1) Luc. I, 38. (2) Joan. I, 46.

huisje met haren bruidegom, Jozeph, een timmerman van beroep, ootmoedig, nederig als zij. Beiden leidden daar een arm en aan de wereld onbekend leven; doch hoe arm en onbekend ook aan de wereld, zij waren toch rijk en bekend bij God.

Toen de Engel Gabriël aan Maria verscheen, was zij alleen te huis. Jozeph, haar bruidegom, was op dat oogenblik afwezig; hij bevond zich in zijn werkhuis, dat op kleinen afstand — ongeveer veertig schreden — van het woonhuisje gelegen was. Het woonhuisje bestond uit twee vertrekken, eene voorwoning, uit steenen gebouwd, en eene kamer, in de rots uitgehouwen, de gewone bidplaats van Maria. Wellicht was Maria op het oogenblik van de verschijning des Engels verslonden in gedachten over hetgeen er stond te gebeuren; want bekend met de H. Schrift, wist zij beter dan iemand dat de komst van den Messias nabij was. Geen wonder, zoo zij met de H. Aartsvaders verzuchtte: *Rorate cæli desuper et nubes pluant Fustum*; o, hemelen dauwt, en dat de wolken den Rechtvaardige zenden: *aperiatur terra et germinet Salvatorem*: (1) de aarde opene zich, en dat zij den Verlosser voortbrengt.

De Engel Gabriël, bij Maria binnentredende, groet haar minzaam: *Ave! gratia plena, Dominus tecum benedicta tu in mulieribus*: (2) Wees gegroet! gij vol van genade, de Heer is met u, gij zijt de gezegendste der vrouwen. Op het hooren van den Engel Gabriël wordt Maria ontsteld, zegt het Evangelie: *Turbata est*. En waarom wordt zij ontsteld? Omdat een Engel haar bezocht? Neen, B. B., want aan 't bezoek der Engelen was Maria gewoon. Was Maria soms bang van door den duivel, die zich wel eens

(1) Isaias XLV, 8. (2) Luc. 1, 28.

onder de gedaante van een Engel des lichts verbergt, bedrogen te worden? Ook niet, B. B., Maria wist zeer goed te onderscheiden tusschen een Engel des lichts en den engel der duisternissen; zij wist dus dat het een goede Engel was. Waarom wordt Maria dan ontsteld? Het Evangelie voegt er de reden bij: Zij wordt ontsteld om de woorden des Engels: *In Sermone ejus*. Die woorden zijn lofwoorden. Gabriël looft en prijst Maria, hij verheft haar boven alle vrouwen. En Maria? Zij ziet zich aan voor de geringste der vrouwen. Getroffen dus door de woorden des Engels, wordt Maria ontsteld: die ontsteltenis is een uitwerksel harer diepe ootmoedigheid. O, B. B., zoo de Engel Maria gezegd hadde, dat zij de geringste der vrouwen was, Maria zou niet verwonderd zijn geweest; doch nu, nu hij haar met lof overlaadt, boven alle vrouwen verheft, nu wordt zij ontsteld, nu schaamt zij zich; want hoe hooger de Engel Maria verheft, des te dieper vernedert zij zich. Dat deze de reden is van Maria's ontsteltenis, Maria zelve heeft het de H. Brigitta verklaard. Ik had een afschrik, zoo sprak zekeren dag de H. Maagd tot de H. Brigitta, ik had een afschrik van geloofd en geprezen te worden, en mijn eenig verlangen was van God mijnen Schepper geloofd en geprezen te zien. Maria wordt dus ontsteld door de lofspraak des Engels, die lofspraak oordeelt zij zich gansch onwaardig.

Na den groet van den Engel Gabriël gehoord te hebben, dacht Maria bij zich na wat die groet wel mocht beteekenen: *Cogitabat qualis esset ista salutatio* Maria, bekend met de H. Schrift, gelijk ik reeds gezegd heb, wist wel dat de Messias een Zoon van David zou zijn, van wien zij ook afstamde; bijgevolg, dat Hij uit hare familie zou geboren worden. Zij wist ook dat eene Maagd Hem zou ontvangen en ter wereld brengen. Bekend dus

met al die omstandigheden van de geboorte van den Messias, en terwijl de Engel haar verheft en zoo veel eer geeft, zou bij Maria soms daarop de gedachte niet zijn gekomen, dat zij wel die uitverkoren Maagd kon zijn? Volstrekt niet, B. B., Maria's diepe ootmoedigheid was haar een waarborg tegen dergelijke gedachte; haar eenigste verlangen, en waarom zij wellicht op dat oogenblik God bad, was van den Messias te mogen zien en zijne overgelukzalige Moeder te mogen dienen.

De Engel Gabriël staat verwonderd over de diepe ootmoedigheid van Maria, die weldra zijne meesteres zal worden. Hij ziet Maria door zijne woorden in verlegenheid gebracht; hij gaat haar terstond uit hare verlegenheid trekken. Vrees niet, Maria! zegt Gabriël — hier noemt hij de ootmoedige Maagd bij name — want gij hebt genade gevonden bij God. En welke genade? onder anderen de oorspronkelijke genade, welke de menschen verloren hadden. Daarenboven, God heeft u lief, Maria! Gij zijt zijne welbeminde dochter; op u heeft Hij zijne keus laten vallen. Want ziet! Gij zult ontvangen in uwen schoot en een zoon baren, en gij zult zijn naam Jezus heeten. Deze zal groot zijn en de Zoon des Allerhoogsten genoemd worden. En de Heer God zal Hem den troon van David zijnen vader geven, Hij zal eeuwig regeeren over het huis van Jacob en zijn rijk zal geen einde hebben: *Et regni ejus non erit finis.* (1) Nu verstaat Maria den groet van den Engel Gabriël; nu begrijpt zij dat zij bestemd is om de Moeder van den Messias te worden. Doch nu staat zij nog meer verwonderd, die ootmoedige, die nederige Maagd. Maria zou, gelijk ik reeds gezegd heb, zich zou gelukkig geacht hebben, bij-

(1) Luc. i, 33.

aldien zij den Messias had mogen zien, zoo zij zijne Moeder had mogen dienen. En nu, nu moet zij hooren dat zij bestemd is om de Moeder van den Messias te worden. Daarenboven, Maria heeft nog eene moeielijkheid, en die moeielijkheid moet eerst weggenomen worden. Maria en Jozeph waren vast besloten van altoos in den maagdelijken staat te leven. O, B. B., Maria had haren maagdom zoo lief, dat zij hem zelfs voor de waardigheid van Moeder van den Messias niet zou afstaan. Daarom zegt Maria tot Gabriël met eene zachte en nederige stem: Maar hoe zal dat geschieden, want ik beken geen man? De H. Geest, antwoordt de Engel, zal over U komen, en de kracht des Allerhoogsten zal U overschaduwē. Als wilde de Engel zeggen: Maria, gij zult de Moeder van den Messias worden zonder op te houden van Maagd te zijn. Daarom ook zal het Heilige, dat uit U zal geboren worden, Gods Zoon genoemd worden. En ten bewijze er van: Elisabeth, uwe nicht, heeft in haar hoogen ouderdom ook nog wel een zoon ontvangen, want bij God is niets onmogelijk: *Quia non erit impossibile apud Deum omne verbum.*

Nu verstaat Maria alles: zij weet dat zij verkoren is om de Moeder van den Messias te worden; zij weet dat zij Moeder zal worden en tevens Maagd zal blijven. Zij kent het verlangen van God. Een bevel van God heeft zij niet noodig. Neen, B. B., het verlangen van God is genoeg voor die ootmoedige Maagd. Maria gaat terstond aan het verlangen van God voldoen, zij gaat hare toestemming geven: ja, Maria gaat antwoorden. Doch luistert, B. B., in welke bewoordingen — want hier schijnt de nederigheid van Maria bijzonder uit. — Zie de dienstmaagd des Heeren, zegt Maria, mij geschiede naar uw woord: *Ecce ancilla Domini, fiat mihi secun-*

dum verbum tuum. (1) Machtig en tevens ootmoedig antwoord van Maria. Machtig antwoord, want op het oogenblik dat Maria zoo spreekt, is de Zoon Gods mensch geworden; ootmoedig antwoord, want op het oogenblik dat Maria tot de grootste waardigheid verheven wordt, noemt zij zich de dienstmaagd des Heeren. Ha, B. B., Maria laat zich door den glans harer waardigheid niet verblinden. Hoe hooger God Maria verheft, hoe dieper zij zich vernedert. Maria krijgt daarom geene grootsche gedachten van zich; doch terwijl zij aan God denkt, vergeet zij zich zelve. Maria koestert in hare verheffing geen zelfbehagen; zij vindt er eene reden te meer in, om zich te vernederen. De diepste ootmoedigheid blijkt uit al hare woorden. Van den eenen kant acht Maria zich de waardigheid, waartoe God haar verheft, onwaardig; van den anderen kant wil zij in geenen deele aan het verlangen van God wederstaan. Zie de dienstmaagd des Heeren, spreekt Maria, als wilde zij zeggen: Mijn plicht is te doen hetgeen God verlangt. Hoe Hij ook over mij beschikke, wie ben ik om hem niet te gehoorzamen? Kiest Hij mij tot zijne Moeder, 't is lautere goedheid van Hem: word ik tot zijne Moeder gekozen, 't geschiedt zonder mijne verdiensten. Doch zoo eene dienstmaagd van den eenen kant niet het minste recht heeft op die waardigheid, van den anderen kant staat het haar ook niet vrij die waardigheid te weigeren. Gij ziet dus, B. B., terwijl God bezig is met Maria te verheffen; Maria is bezig met zich voor God te vernederen. Terwijl de Engel Gabriël haar groet als de Moeder van God; zij, zij noemt zich de dienstmaagd des Heeren. O ootmoedigheid van Maria! O wonder van ootmoedigheid!

(1) Luc. 1, 38.

O Maria! O Heilige Maagd! roept de H. Bernardus uit, hoe hebt gij toch zulke kleine gedachte van u zelve kunnen hebben, gij die toch zoo zuiver, zoo onschuldig, zoo heilig waart! Ootmoedig zijn zonder verdiensten, 't is noodzakelijk, zegt de H. J. Chrysostomus; ootmoedig zijn niet gansch zonder verdiensten, 't is loffelijk, maar ootmoedig zijn vol van verdiensten, 't is wonderlijk; ja, B. B., dat is een wonder van ootmoedigheid. Zulk een wonder van ootmoedigheid was Maria, en juist om hare ootmoedigheid is zij zoo hoog verheven. Vandaar dat de H. Bernardus zegt: Heeft Maria aan God behaagd om hare zuiverheid, om haren maagdom; aan hare ootmoedigheid heeft zij haar goddelijk moederschap te danken. (1) De ootmoedigheid van Maria, zegt de H. Augustinus, is als de ladder geweest, waarlangs de Zoon Gods nedergedaald is op de aarde om haar Zoon te worden. Doch dit zij genoeg over de ootmoedigheid van Maria. Maria heeft zich bij de boodschap des Engels zoo diep mogelijk vernederd; dit hebben wij gezien in ons eerste punt. Zien wij nu in ons tweede punt, dat God Maria zoo hoog mogelijk verheven heeft juist om hare nederigheid.

II.

Om te begrijpen, B. B., hoe hoog God Maria bij de boodschap des Engels door het geheim der menschwording verheven heeft, zouden wij de grootheid van God zelve moeten begrijpen; doch God is onbegrijpelijk, bijgevolg kunnen wij ook niet ten volle begrijpen, hoe hoog Maria daardoor verheven is. God alleen, zegt de H. Bernardus, kan zulks begrijpen en naar waarde schat-

(1) *Etsi complacuit ex virginitate, tamen ex humilitate concepit.*

ten. Om er ons nochtans een denkbeeld van te vormen, maken wij eerst eene kleine vergelijking.

Veronderstelt eens een koning. Die koning zendt een zijner voornaamste hovelingen — iets wat hij niet gewoon is te doen — en dien hoveling zendt hij naar een eenvoudige dochter uit den burgerstand — hetgeen hij nog minder gewoon is te doen — en hij zendt zijn hoveling, opdat deze zich voor die dochter vernedere, haar eere, haar hulde bewijze en iets verzoeken — dat is een koning volstrekt niet gewoon te doen. — Een koning is wel gewoon zijne hovelingen te zenden om eerbewijzen te ontvangen, doch niet om eer te bewijzen; om bevelen te geven, doch niet om iets te verzoeken. En wat moet die hoveling die dochter verzoeken? Hij moet die dochter verzoeken van zoo goed te willen zijn, en zich te laten aannemen tot moeder van den zoon des konings, en alzoo het hoogst verheven te worden, de eerste plaats na die des Konings te bekleeden in zijn rijk. B. B., die jonge dochter, ik vraag het u, zou zij op het hooren van die tijding niet opspringen van vreugde? Zou zij geen gevaar loopen van haar geringen burgerstand te vergeten en zich te verhoovaardigen? Maken wij nu de toepassing.

Wie is de koning, van wien hier sprake is? Die koning is God, God de Schepper, Heer en Regeerder van hemel en aarde, de Koning der Koningen. Wie is die hoveling? Die hoveling is de Engel Gabriël, en ik geloof niet, zegt de H. Bernardus, dat Gabriël een der geringste Engelen is. Neen, B. B., maar hij is een der voornaamste, de kracht Gods. En tot wien zendt God den Engel Gabriël? Tot een eenvoudige jonge dochter van Nazareth, met name Maria. En waarom zendt God den Engel Gabriël? Vooreerst, om Maria te eeren en haar hulde te bewijzen, vervolgens om haar iets te verzoeken. God heeft nooit

zijne Engelen gezonden om de menschen te eeren en hun hulde te bewijzen, om hen iets te verzoeken, maar wel om eer- en huldebewijzen van hen te vorderen, om hun iets op te leggen of te gebieden. En ziet, de Engel Gabriël, door God gezonden, vernedert zich voor Maria; eerbiedig groet hij haar. *Ave!* zegt hij: Wees gegroet. Daarop spreekt hij de schoonste lofrede voor Maria uit. Gij zijt vol van genade: *Gratia plena*. Nooit heeft een schepsel genade ontvangen gelijk gij. *Dominus tecum*: De Heer is met u. Nooit is God, mijn Heer en Meester, met een schepsel geweest gelijk met u. *Benedicta tu in mulieribus*: Gij zijt de gezegendste der vrouwen. Nooit is er eene vrouw gezegend geweest gelijk gij. Vervolgens, na Maria eerst gerust gesteld te hebben — want zij werd ontsteld door die lofrede — voegt Gabriël er bij, dat zij bestemd is om de Moeder van den Zoon Gods te worden: Want, zoo zegt de Engel, gij zult een zoon ontvangen en baren, en gij zult Hem Jezus noemen, en die zoon zal groot zijn; Hij zal de Zoon des Allerhoogsten genoemd worden. God zal Hem den troon van David zijn Vader geven; Hij zal heerschen over het huis van Jacob in eeuwigheid en zijn rijk zal geen einde hebben. Daarop neemt de Engel Gabriël nog eene moeielijkheid weg, welke Maria scheen te hebben. Hij verzekerde Maria dat zij Moeder zal worden, zonder op te houden van Maagd te zijn; dat de H. Geest over haar zal nederkomen, dat de kracht des Allerhoogsten haar zal overschaduwen, en dat juist daarom het Heilige, dat uit haar zal geboren worden, de Zoon Gods zal genoemd worden. Dat zulks bij God niet onmogelijk is, wijl bij Hem niets onmogelijk is. Gabriël vraagt dus Maria als 't ware in naam van God zijnen Meester, of zij er in toestemt de Moeder van God te worden. Welk een eer! Welk eene

hulde, Maria betoond! Hebt gij begrepen, B. B.? Een Engel uit den hemel, van God gezonden, een Engel die zich voor Maria vernedert, een Engel die haar looft en prijst, die haar het voorstel doet, haar verzoekt of zij de Moeder van den Zoon Gods wil worden! Doch dat is niet alles. De Engel Gabriël staat nog altoos in eerbiedige houding voor Maria, hij wacht op haar antwoord. En niet alleen de Engel, maar hemel en aarde wachten ongeduldig; ja, God zelf wacht op hetgeen Maria gaat antwoorden, Hij verlangt hare toestemming. Hij roept Maria als 't ware van uit den hemel toe: O, mijn welbeminde! laat mij toch uwe stem hooren! *Sonet vox tua in auribus meis!* (1) Welke een eer! Welke eene hulde, ik herhaal het, Maria betoond! Doch luistert, B. B., het voornaamste van al gaat thans volgen. Maria gaat antwoorden, zij stemt toe. *Ecce ancilla Domini*: Zie de dienstmaagd des Heeren, mij geschiede naar uw woord: *fiat mihi secundum verbum tuum*. En nauwelijks heeft Maria gesproken, of het Eeuwig woord des Vaders daalt uit den hemel neder, de Zoon Gods wordt de Zoon van Maria, want de Zoon Gods is mensch geworden: *Et homo factus est*. Ziedaar B. B., het wonder der wonderen: de menschwording van Christus voltrokken, Maria tot de hoogste waardigheid verheven, tot de waardigheid van Moeder van God. Bij de schepping gebruikte God het *fiat*. Zoo sprak God, bijv., *fiat lux*: het worde licht, en het werd licht, *et facta est lux*. Bij de boodschap des Engels gebruikte Maria het *fiat*. Zij sprak: *fiat mihi secundum verbum tuum*: Mij geschiede naar uw woord, en het Eeuwig Woord des Vaders is vleesch geworden: *Et Verbum caro factum est*. God, B. B., kon wel een volmaakter hemel

(1) Cant. cant. II, 14.

scheppen, doch een volmaakter werk verrichten dan de menschwording van Christus? neen, dat kan Hij niet. God kon wel een volmaakter schepsel voortbrengen, doch een schepsel tot eene verhevener waardigheid verheffen dan tot de waardigheid van Moeder van God? neen, dat kan Hij niet. In de menschwording van Jezus-Christus en het goddelijk moederschap van Maria heeft God dus als 't ware zijne almacht uitgeput. Ziehier waarom. Hoe nauwer iets met zijn beginsel vereenigd is, des te meer deel heeft het aan de volmaaktheden van zijn beginsel. Hoe meer, bijv., een zonnestraal de zon, van welke zij uitgaat, nabij komt, hoe lichter, hoe helderder de straal wordt. Doch na de persoonlijke vereeniging van Jezus-Christus, d. i., na de vereeniging van de menschelijke natuur met de goddelijke natuur in éénen goddelijken Persoon bestaat er geene nauwere vereeniging met God dan die van Maria; bijgevolg is er geen volmaakter persoon dan Maria. Dus, Maria heeft niets boven zich dan God, en zij heeft alles beneden zich dat geen God is. En alhoewel de afstand van den Schepper en het schepsel — dus ook van God en Maria — oneindig is, nochtans Maria — zoo spreekt Albertus de Groote — kon niet nauwer met God vereenigd worden zonder zelve God te worden. (1)

God kon Maria dus niet hooger verheffen, dan Hij haar verheven heeft, namelijk, tot de waardigheid van Moeder van God. Doch waarom is Maria de Moeder van God? Zij is de Moeder van God, B. B., niet dat zij de Godheid heeft voortgebracht, want God is van eeuwigheid, dus vóór Maria; doch wijl zij een zoon heeft ontvangen en voortgebracht, die God is van eeuwigheid, in

(1) *Magis Deo conjungi, nisi fuerit Deus, non potuit.*

den tijd de menschelijke natuur met de goddelijke vereenigd heeft, wiens lichaam waarlijk gevormd is uit het lichaam van Maria — gelijk de Apostel Paulus duidelijk leert — *factum est muliere*. (1)

In de waardigheid van Moeder van God, B.B., ligt de grond van de heiligheid en volmaaktheid, van de grootheid en verhevenheid, van de eeretitels en het vermogen van Maria. Maria, wijl zij bestemd was, om de Moeder van God te worden, is vrij geweest, niet alleen van de erfzonde, maar van alle dadelijke zonde. Hare ziel was verrijkt met een schat van genaden, genaden, die zij nooit verloren, noch verminderd heeft, doch altoos heeft vermeerderd. Maria was volmaakt, naar ziel en naar lichaam. Reeds voor hare geboorte was zij ten volle met rede en verstand begaafd. Haar lichaam was zoo schoon en volmaakt, dat, hadde het geloof het mij niet opgelegd, zegt de H. Dionysius Ariopagita, die Maria gezien had, dat ik haar, in plaats van voor een schepsel te houden, als de Godheid zelve zou aanbeden hebben. Doch wel verre van ooit iemand een steen des aanstoots te zijn, zette Maria eenieder die haar zag, steeds aan tot de schoone deugd van zuiverheid.

Maria, wijl zij de Moeder van God is, is verheven boven alle schepselen. God alleen, gelijk ik reeds gezegd heb, staat boven haar; alle schepselen staan beneden haar.

Maria, wijl zij de Moeder van God is, draagt de schoonste eeretitels. Zij is buiten de Moeder van God den Zoon, de Dochter van God den Vader, niet door aanneming, maar door verwantschap; want de Zoon des hemelschen Vaders is ook de Zoon van Maria. Zij is de Bruid van God den H. Geest, niet de aangenomen

(1) Gal. iv, 4.

Bruid, maar omdat God de Zoon door bijzondere werking van God den H. Geest aangenomen heeft de menschelijke natuur in den maagdelijken schoot van Maria. Zij is de Koningin van hemel en aarde, van Engelen en menschen.

Maria, wijl zij de Moeder van God is, voert gebied over hemel en aarde, over Engelen en menschen; ja, Maria, wijl zij de Moeder van God is, heeft gebied gevoerd over den Zoon Gods, die haar onderdanig was hier op aarde: *Erat subditus illis*, (1) en zij voert nog gebied over Hem in den hemel door hare gebeden, waaraan Jezus haar Zoon niet kan wederstaan. (2) Ziedaar, B. B., hoe hoog Maria verheven is, verheven zoo hoog mogelijk, tot belooning voor hare diepe nederigheid.

SLUITREDE.

Wij hebben gezien, B. B., de nederigheid van Maria en de verheffing van Maria. Maria heeft zich vernederd, en zij heeft zich zoo diep mogelijk vernederd: Maria is verheven, en zij is zoo hoog mogelijk verheven, juist omdat zij zich zoo diep mogelijk vernederd heeft. Hare verheffing is dus de belooning voor hare nederigheid. Wat moeten wij daaruit besluiten? Daaruit moeten wij besluiten, dat, willen wij ook eenmaal verheven worden, wij ook nederig moeten zijn. Wij moeten dus weten wie en wat wij zijn, en wat wij van ons zelve hebben. Wie zijn wij? Arme schepselen Gods. Wat zijn wij? Ons lichaam is stof en asch en zal weldra tot stof en asch wederkeeren. Onze ziel was besmeurd met de erfzonde, misschien is zij thans nog besmeurd met zonden. Wat hebben wij van ons zelve? Voor eenige jaren bestonden wij niet

(1) Luc. 11, 51. (2) Omnipotentia supplex.

eens. God heeft ons geschapen, het bestaan gegeven. Aan wien hebben wij te danken, dat wij wat meer verstand, meer talenten, geld of goed hebben, dat wij boven anderen in de wereld verheven zijn? Aan wien hebben wij te danken dat wij uit christen ouders geboren, dat wij katholieken zijn? Aan wien hebben wij al die weldaden, én in de orde der natuur, én in de orde der genade te danken? Aan God. Van God hebben wij ontvangen hetgeen wij zijn en hetgeen wij hebben. Wat hebt gij, vraagt de Apostel Paulus, dat gij niet ontvangen hebt? *Quid autem habes quod non accepisti?* En bijaldien gij het ontvangen hebt, wat roemt gij er dan op, als of gij het niet ontvangen hebt? *Si autem accepisti, quid gloriaris, quasi non acceperis.* Weet gij wat wij van ons zelve zijn? Zwakke, broze schepselen. Wat wij van ons zelve hebben, en waarin God geen deel heeft? Fouten, gebreken en zonden, en ziedaar nieuwe stof om ons te vernederen. Zijn wij dus ootmoedig in onze gedachten, woorden, werken en in onzen omgang met anderen.

Ootmoedig in onze gedachten, en daarom geven wij nimmer toegang aan ijdele, hoovaardige gedachten.

Ootmoedig in onze woorden, en daarom wachten wij ons voor dat grootspreken; dat wij ons nimmer op onze talenten of goede hoedanigheden, op onze goederen of rijkdommen beroemen.

Ootmoedig in onze werken, en dat wij dus nimmer iets doen om ons te verheffen en om van anderen geëerd en geprezen te worden.

Ootmoedig in onzen omgang met anderen, en dat wij dus eerbiedig zijn jegens — en onderdanig aan onze oversten en aldegenen, die boven ons staan of over ons aangesteld zijn; vriendelijk en beleefd jegens ons gelijken, ja zelfs jegens degenen, die beneden ons staan, en over

welke wij aangesteld zijn. Op die voorwaarde, B. B., zullen wij verheven worden, want alwie zich vernedert zal verheven worden: *Omnis qui se humiliat exaltabitur*, daar integendeel die zich verheft, d. i., die hoovaardig is, zal vernederd worden: *qui se exaltat humiliabitur*. Om verheven te worden, en bijzonder, om verheven te worden tot in den hemel, dus om zalig te worden, hebben wij de genade van God noodig; doch God, die den hoovaardigen wederstaat, geeft den ootmoedigen zijne genade. Vragen wij die genade door de voorspraak van Maria, die de Moeder der goddelijke genade is, en daarom, groeten wij haar ten slotte met den Engel. Ja, Maria! wees gegroet! *Ave Maria*. Gij zijt vol van genade: *gratia plena*: verkrijg voor ons een gedeelte van de genaden, waarvan gij vol zijt. *Dominus tecum*: De Heer, die van uwe geboorte af met u was, heeft zich nog inniger met u vereenigd, sedert gij zijne Moeder zijt geworden. Gij zijt de gezegendste der vrouwen: *Benedicta tu in mulieribus*: verkrijg voor ons den zegen van hierboven. Jezus, de vrucht van uwen schoot, is ook gezegend: *Et benedictus fructus ventris tui*. En gij, Maria! gij zijt de plant, welke die vrucht heeft voortgebracht. Ja, gij zijt de H. Moeder van God: *Sancta Maria, Mater Dei*. En gij zijt niet alleen de Moeder van God, maar ook onze Moeder. God heeft u tot zijne Moeder gekozen, opdat gij door uwe gebeden zoudet medewerken aan onze zaligheid; en daarom, wijl Gij de Moeder van God en ook onze Moeder zijt, bid voor ons zondaren: *Ora pro nobis peccatoribus*: bid voor ons nu: *nunc*, tijdens ons leven, gedurende hetwelk wij aan zoo vele gevaren blootgesteld zijn, opdat wij er niet in omkomen; doch bid vooral voor ons in het uur van onzen dood; *et in hora mortis nostræ*; op het oogenblik, dat wij de wereld gaan ver-

laten en voor den rechterstoel van God moeten verschijnen opdat wij een zaligen dood sterven, een genadig oordeel bekomen en toegelaten worden tot den hemel, om daarin Jezus en U te loven en te danken gedurende de eeuwen der eeuwen. Amen.

ZEVENDE PREEK.

Paschen.

Surrexit, non est hic, ecce locus ubi posuerunt eum.

Hij is verrezen, Hij is niet hier; zie de plaats waar zij hem gelegd hebben.

(Marc. xvi, 6.)

INHOUD.

VOORREDE.

Het paaschfeest is ons hoogfeest. — De verrijzenis van Christus is de grondwaarheid van onzen heiligen godsdienst; met de verrijzenis van Christus is onze verrijzenis verbonden. — De verrijzenis van Christus is een afbeeldsel van de verrijzenis uit het graf der zonde. — Evangelie van den dag.

VERDEELING.

- I. Christus is waarlijk verrezen; de zondaar moet zich waarlijk bekeeren.
- II. Christus, na verrezen te zijn, sterft niet meer; de zondaar, na zich bekeerd te hebben, moet niet meer zondigen.
- III. Christus, na verrezen te zijn, verschijnt aan velen; de zondaar, na zich bekeerd te hebben, moet aan velen verschijnen.

I.

Christus is waarlijk verrezen. — Jezus voorzegt zijne verrijzenis; poging van de vijanden van Jezus om zijne verrijzenis te beletten en zijne voorzegging te logenstraffen. — Godvruchtige vrouwen begeven zich 's morgens vroeg naar het graf om Jezus op nieuw te balsemen; gesprek onder weg; steen. — Aardbeving en verschijning eens Engels. — De vrouwen bij het graf en de verschijning van twee Engelen; woorden des Engels tot de vrouwen — Vlucht der wachters naar de stad; verhaal van de verrijzenis aan de Hoogepriesters, enz. — List der vijanden van Jezus. — Woorden van den H. Augustinus. — Christus is waarlijk verrezen; de zondaar moet zich waarlijk bekeeren, eene rouwmoedige biecht spreken met het vaste voornemen van zich te beteren; daarna kan hij waardig te communie gaan. — Woorden van Jezus tot de Pharizeën, toegepast op de zondaren, die zich maar in schijn bekeeren. — Steen op het geweten: verzwegen zonde, haat, onrechtvaardig geld of goed, slechte gewoonte, slecht huis, slechte kameraden; die steen moet afgewenteld worden om uit het graf der zonde te kunnen opstaan. — Verschil tusschen de verrijzenis van Jezus en die van den zondaar.

II.

Christus, na verrezen te zijn, sterft niet meer. — Dooden door Jezus verwekt: Lazarus, de zoon van de weduwe van Naïm, de dochter van Jairus; dooden verwekt op de bede der Heiligen; die verwekten zijn opnieuw gestorven. — Christus, na verrezen te zijn, sterft niet meer; eens is Jezus gestorven voor de zonden; Hij leeft en Hij blijft leven voor God. — De zondaar, met Paschen op-

recht bekeerd, moet zich wachten van niet meer in de zonde te hervallen; tot dat einde moet hij vooral de gevaren en gelegenheden der zonde vermijden, na hervallen te zijn, terstond opstaan en met nieuwen moed beginnen.

III.

Christus, na verreezen te zijn, verscheen aan velen. — Jezus tijdens zijn leven ging ook om met de zondaren, na zijne verrijzenis is Hij aan geen enkel zondaar verschenen. — Jezus is verschenen aan Maria, aan Maria Magdalena, aan de vrouwen die naar het graf gingen, aan Petrus, aan de leerlingen van Emmaus, aan de leerlingen, toen Thomas afwezig was, aan de leerlingen, toen Thomas tegenwoordig was, aan de leerlingen op den oever van het meer Tiberias, aan meer dan vijfhonderd broeders, aan Jacobus den jongere, aan de Apostelen op den dag zijner hemelvaart. — Wij moeten ook verschijnen aan velen. — Wij moeten de gevaarlijke plaatsen en personen vermijden. — Wij moeten verschijnen binnen en buiten, maar zoo, dat wij onzen evennaaste nooit ergeren, doch steeds een goed voorbeeld geven.

SLUITREDE.

De verrijzenis van Jezus uit het graf is een afbeeldsel van de geestelijke verrijzenis uit het graf der zonde. — Het feest van Paschen is ons hoogfeest; de H. Kerk viert het met allen mogelijken luister. 't Is vooral een feest voor Maria. — Degenen, die zich met Paschen nog niet bekeerd hebben, moeten hunne bekeering niet uitstellen. — Uit de zonde opgestaan, moeten wij zorgen van niet meer in de zonde te hervallen, om eenmaal glorierijk te kunnen verrijzen en naar den hemel te gaan.

ZEVENDE PREEK.

Paschen.

Surrexit, non est hic, ecce locus ubi posuerunt eum.

Hij is verrezen, Hij is niet hier; zie de plaats waar zij Hem gelegd hebben.

Marc. xvi, 6.

VOORREDE.

Het Paaschfeest, B.B., dat wij vandaag vieren, is het feest der feesten, 't is ons hoogfeest bij uitstek. Waarom? Omdat wij op het Paaschfeest vieren de grondwaarheid van onzen heiligen godsdienst, namelijk, de verrijzenis van Christus. Bijaldien Christus niet verrezen is, zegt de Apostel Paulus, dan beteekent ons prediken niets: *Si autem Christus non resurrexit, inanis est ergo praedicatio nostra*, en bijgevolg beteekent ons geloof ook niets: *inanis est et fides nostra*. (1) Met de verrijzenis van Christus is onze verrijzenis nauw verbonden, zoodat, indien Christus niet verrezen is, wij ook niet zullen verrijzen.

De verrijzenis van Christus is ook een afbeeldsel van eene geestelijke verrijzenis, namelijk, van de verrijzenis uit het graf der zonde. Doch alvorens over die verrijzenis te handelen, ziehier in 't kort de geschiedenis van de verrijzenis van Christus. „Toen de Sabbat was voor- „bijgegaan, kochten Maria Magdalena, en Maria, *de moeder* van Jacobus, en Salome specerijen, om Jezus te „gaan zalven. En zeer vroeg op den eersten dag der

(1) I Cor. xv, 14.

„week kwamen zij aan de grafstede, toen de zon reeds
 „was opgegaan. En zij zeiden tot elkander: Wie zal
 „ons den steen afwentelen van den ingang der grafstede?
 „En opziende, zagen zij, dat de steen afgewenteld was;
 „want hij was zeer groot. En ingegaan zijnde in de
 „grafstede, zagen zij ter rechter zijde een jongeling zit-
 „ten, bekleed met een wit gewaad; en zij verschrikten.
 „Doch hij zegt tot haar: Weest niet ontsteld! Gij zoekt
 „Jezus, den Nazarener, den Gekruisigde: Hij is verrezen,
 „Hij is hier niet: zegt aan zijne leerlingen en aan Petrus:
 „Hij gaat u voor naar Galilea; aldaar zult gij Hem zien,
 „gelijk Hij u gezegd heeft.”

Ziedaar de geschiedenis van de verrijzenis van Christus
 uit het Evangelie van den H. Marcus.

De verrijzenis van Christus is een afbeeldsel van eene
 geestelijke verrijzenis, gelijk ik gezegd heb, namelijk,
 van de verrijzenis van den zondaar uit het graf der zonde,
 en ziehier op welke wijze:

- I. Christus is waarlijk verrezen; de zondaar moet
 zich waarlijk bekeeren;
- II. Christus, na verrezen te zijn, sterft niet meer;
 de zondaar, na zich bekeerd te hebben, moet
 niet meer zondigen;
- III. Christus, na verrezen te zijn, verscheen aan velen;
 de zondaar, na zich bekeerd te hebben, moet
 aan velen verschijnen.

Leggen wij thans die drie punten uit.

I.

En wel vooreerst: Christus is waarlijk verrezen: *Sur-
 rexit Dominus vere.* (1)

(1) Luc. xxiv, 34.

Geen feit, dat zoo klaar bewezen is, dan het feit der verrijzenis van Christus.

Onze goddelijke Zaligmaker had zijne verrijzenis meer dan eens voorzegd. Ziet! wij gaan naar Jerusalem, sprak Jezus zekeren dag tot zijne Apostelen, en alles zal vervuld worden, wat door de Profeten aangaande den Zoon des menschen geschreven is; want Hij zal overgeleverd worden aan de Opperpriesters, de Schriftgeleerden en Ouderlingen, en zij zullen Hem ter dood veroordeelen en aan de Heidenen overleveren om Hem te bespotten, te geeselen en te kruisigen. En Hij zal inderdaad bespot en bespuwd worden; en na Hem gegeeseld te hebben, zullen zij Hem dooden en ten derden dage zal Hij verrijzen: *Et tertia die resurget*. (1) Ziedaar de verrijzenis wel duidelijk voorzegd. Geen wonder dus, dat de vijanden van Jezus, na den dood van onzen goddelijken Zaligmaker, zich over die voorzegging verontrusten. De Opperpriesters, Pharizeën en Ouderlingen vergaderen; zij beraadslagen onder elkander wat aanvangen, om de verrijzenis van Jezus te beletten; doch in plaats van die te beletten, zullen zij er de echtheid des te meer van doen uitkomen. Zij begeven zich tot Pilatus en zeggen: Heer! wij zijn indachtig geworden, dat die bedrieger — zoo noemden zij onzen goddelijken Zaligmaker — toen Hij nog leefde, gezegd heeft: Na drie dagen zal ik verrijzen; *Post tres dies resurgam*. (2) Gebied dus dat zijn graf bewaakt worde tot op den derden dag, opdat zijne leerlingen soms niet komen, het lijk stelen en dan onder het volk uitstrooien: Hij is van de dooden opgestaan: *Surrexit a mortuis*, (3) en dat laatste bedrog zal nog erger zijn dan het eerste. Wat antwoordt Pilatus? Gij

(1) Marc. x, 31. (2) Matth. xxvii, 63. (3) Matth. xxvii, 64.

hebt eene wacht, zegt hij, gaat en bewaakt het graf volgens uw goeddunken. Daarop gingen de vijanden van Jezus heen, stelden wachters bij het graf en verzegelden den steen van het graf met hunnen ring. Ziedaar alle mogelijke voorzorgen en maatregelen genomen, om het stelen van het lichaam van Jezus te beletten. 's Zondags 's morgens zeer vroeg begeven zich eenige godvreezende vrouwen naar het graf, om het lichaam van Jezus op nieuw te balsemen. Onder weg zeiden die vrouwen tot elkander: Wie zal ons den steen afwentelen van den ingang van het graf? want die steen was zeer zwaar: *Erat quippe magnus valde.* (1) Dat de steen verzegeld, en dat er eene wacht bij het graf uitgezet was, daarvan wisten de vrouwen niets. En ziet! intusschen ontstaat er een geweldige aardbeving, want een Engel des Heeren daalde uit den hemel neder, en genaderd zijnde, wentelde hij den steen van het graf weg en zette er zich op neder. Zijn gelaat was als de bliksem en zijn kleed als sneeuw. De wachters, bij het graf geplaatst, verschrikten, men kan niet meer; zij werden als dooden en vluchtten ijlings naar de stad. De vrouwen, bij het graf gekomen, zagen dat de steen afgewenteld was, doch het lichaam van Jezus vonden zij niet. Zij zien twee Engelen. Bevreesd slaan zij hunne oogen ter aarde. Een der Engelen zeide tot haar: Vreest niet; ik weet dat gij Jezus, den gekruiste, zoekt; doch wat zoekt gij den levende onder de dooden? *Quid quæritis viventem cum mortuis?* (2) Jezus is niet hier, Hij is verrezen, gelijk Hij voorzeggd heeft, en Hij gaat u vóór naar Galilea. Toen de godvreezende vrouwen het graf verlaten hadden, kwamen er eenige wachters in de stad en verhaalden den

(1) Marc. xvi, 4. (2) Luc. xxiv, 5.

Opperpriesters wat er gebeurd was. De Opperpriesters en Ouderlingen vergaderden op nieuw, zij beraadslaagden, en het feit der verrijzenis van Jezus niet kunnende ontkennen, boden zij den wachters eene som geld aan, onder voorwaarde van alom te zeggen, dat de leerlingen van Jezus zijn lichaam gestolen hadden, terwijl zij sliepen. De wachters namen het geld aan en deden gelijk hun geleerd was: *Illi accepta pecunia fecerunt sicut erant edocti.* (1) Zij moesten zelven slapen, de vijanden van Jezus, zegt de H. Augustinus, daar zij slapende getuigen kozen om de verrijzenis van Christus te loochenen. De handelwijze van de vijanden van Jezus is dus een klaar bewijs van de verrijzenis van Christus.

Christus dus is waarlijk verrezen, gelijk wij gezien hebben: *Surrexit Dominus vere*; Hij is waarlijk levend uit het graf opgestaan. Zoo ook, zeg ik nu, moet de zondaar geestelijker wijze verrijzen, d. i., hij moet waarlijk uit het graf der zonde opstaan. Ha, B. B., hij is wel dood, dood in de oogen van God, beroofd van het leven der heiligmakende genade, de arme zondaar, die zijnen Heer en God zoo dikwijls gevloekt en gelasterd heeft. Hij is wel dood, de arme zondaar, die zich zoo dikwijls merkkelijk te buiten gegaan is in den drank. Hij is wel dood, de arme zondaar, die zoo dikwijls grootelijks gezondigd heeft tegen de kuischheid en rechtvaardigheid. Hij is wel dood, in een woord, de arme zondaar, die zoo dikwijls grootelijks misdaan heeft tegen de geboden van God, van de H. Kerk of tegen de plichten van zijnen staat. Die zondaar moet verrijzen, met Paschen moet hij uit het graf der zonde opstaan; hij moet waarlijk verrijzen, zich oprecht bekeeren en niet in schijn, voor God en niet

(1) Matth. xxviii, 15.

enkel in het oog der menschen, door slechts uiterlijk en niet naar behooren te biechten en te communie te gaan; maar vooreerst, door eene rouwmoedige, oprechte en volledige biecht te spreken, met eene ware droefheid over zijne zonden, omdat hij er den goeden God zoo dikwijls en zoo grootelijks door vergramd heeft, met het vaste voornemen van de zonden niet meer te bedrijven; en bijgevolg, met het vaste voornemen van de vrijwillige gevaren en gelegenheden van zonde te vluchten en te vermijden; hij moet al de doodzonden biechten die hij na een naarstig onderzoek van geweten gevonden heeft en indachtig is, zonder er één enkele vrijwillig te verzwijgen. Daarop zal die christen zijnen Heer en God waardig ontvangen in de H. Communie.

De zondaar moet dus waarlijk verrijzen: *Vere*. Hij moet zich oprecht bekeeren en zóó uit het graf der zonden opstaan. Want, wat zou Jezus, voor wien niets verholten is, kunnen zeggen tot de zondaren, die met Paschen wel te biechten en te communie gaan, maar die zich niet oprecht bekeeren? Hij zou hun kunnen zeggen, hetgeen Hij eertijds tot de Pharizeën en Schriftgeleerden zeide: Gij zijt huichelaars: *Hypocritae!* Gij zijt gelijk aan witgepleisterde grafsteden, die van buiten schoon, doch van binnen vol vuiligheid en doodsbeenderen zijn; en die zondaren zouden evenmin als de huichelende Pharizeën en Schriftgeleerden de wrake Gods ontkomen. Dus, de zondaar moet waarlijk uit het graf der zonden opstaan. Ha, B. B., er ligt misschien ook een groote steen op uw graf! En welke is die steen? Die steen is misschien de een of andere doodzonde, welke men uit vrees of schaamte niet gebiecht heeft. Die steen is misschien die doodelijke haat, welken men reeds geruimen tijd voedt tegen dezen of genen persoon, en dien men nog niet

afgelegd heeft. Die steen is dat onrechtvaardig geld of goed, dat men reeds overlang bezit en nog niet teruggegeven heeft. Die steen is de een of andere gewoonte van zonde, om welke uit te roeien men nog geene middelen gebruikt heeft. Die steen is misschien het een of ander slecht huis, dat men nog niet verlaten, de een of andere persoon, van welke men zich nog niet gescheiden heeft. Die steen op uw graf, op uw geweten, is groot, is zwaar: *Erat quippe magnus valde*. Die steen nu, wilt gij waarlijk uit het graf der zonden opstaan, u oprecht bekeeren, moet afgewenteld worden: die verzwegen doodzonde moet gebiecht, die haat moet afgelegd worden; dat onrechtvaardig geld of goed moet teruggegeven, die slechte gewoonte moet uitgeroeid worden; aan dat huis moet vaarwel gezegd, met dien persoon moet afgebroken worden; zoo niet, gij kunt niet verrijzen, gij kunt uit het graf der zonden niet opstaan.

Onze goddelijke Zaligmaker, B. B. verrees toen het graf nog gesloten was; de steen werd door den Engel afgewenteld, toen Jezus reeds uit het graf was opgestaan; doch de zondaar kan niet geestelijker wijze verrijzen, hij kan niet uit het graf der zonden opstaan, alvorens de steen afgewenteld zij.

Christus is dus waarlijk verrezen, de zondaar moet zich ook waarlijk bekeeren.

II.

Christus, na verrezen te zijn, sterft niet meer: *Fam non moritur*. (1)

Wij lezen in de H. Schrift dat onze goddelijke Zaligmaker dooden verwekt heeft. Hij heeft verwekt Lazarus,

(1) Rom. vi, 9—12.

den broeder van Maria en Martha, wiens lichaam, der ontbinding ten prooi, reeds begon te rieken. Hij heeft verwekt den zoon van de weduwe van Naim, wiens lijk reeds naar de begraafplaats gedragen werd. Hij heeft verwekt de dochter van Jairus, die op haar doodsbed uitgestrekt lag. In de levens der Heiligen lezen wij dikwijls dat op de bede van den een of anderen Heilige deze of gene doode tot het leven verwekt is; doch al die dooden, B. B., tot het leven verwekt, zijn op nieuw gestorven. Onze goddelijke Zaligmaker, na verzezen te zijn, is niet meer gestorven; Hij heeft den dood overwonnen, en na den dood overwonnen te hebben, zal deze geene heerschappij meer over Hem voeren, zegt de Apostel Paulus: *Mors illi ultra non dominabitur*. Eens is onze goddelijke Zaligmaker gestorven voor de zonde, d. i., om de zonde uit te boeten: *Quod enim mortuus est peccato, mortuus est semel*. Na verzezen te zijn leeft Hij, en Hij blijft leven zonder te sterven; en Hij leeft, en Hij blijft leven voor God: *Quod autem vivit, vivit Deo*. Ziedaar, B. B., het afbeeldsel van hetgeen de zondaar na verzezen, na uit het graf der zonden opgestaan te zijn, doen moet. Hij moet leven en blijven leven. Dus, na het leven der heiligmakende genade terug bekomen te hebben, moet hij dat leven bewaren, niet voor een dag, eene week, eene maand, een jaar; neen, maar voor altijd, gansch zijn leven. Hij moet leven voor God door Hem getrouw te dienen, door goed te onderhouden de geboden van God, van onze Moeder de H. Kerk, en door zich trouw te kwijten van de plichten van zijnen staat; dus niet voor de wereld, door, bijv., te streven naar grootheid en pracht, naar schatten en rijkdommen, door de vermaken en plezieren der wereld na te jagen. Hij moet leven en blijven leven voor God,

en dus moet hij zorgen van niet meer in de zonde te hervallen, en van het leven der genade, dat hij met Paschen terug bekomen heeft, niet meer te verliezen; en tot dat einde moet hij zijn best doen om de goede voornemens, welke hij met Paschen gemaakt heeft, ten uitvoer te brengen.

Natuurlijk, de zondaar, die zich met Paschen oprecht bekeert, moet het voornemen hebben van de zonde niet meer te bedrijven en de middelen te gebruiken, die daartoe noodig zijn. Die middelen zijn den zondaar met Paschen, toen hij zijne biecht sprak, door den biechtvader aangewezen. Zoo moet, bijv., een vloeker of godslasteraar den goeden God bidden en aanhouden met bidden, om die duivelsche gewoonte van vloeken en God te lasteren af te leggen, het goede voornemen van zich te beteren van tijd tot tijd vernieuwen. De onrechtvaardige moet denken dat het onrechtvaardig geld of goed geen zegen brengt, dat hij weldra, namelijk, bij den dood alles zal moeten verlaten, dat hij voor een weinig onrechtvaardig geld of goed zijne ziel gaat opofferen, dat hij zich voor eeuwig gaat berooven van het geluk des hemels en gaat nederstorten in den afgrond der hel. De kwaadspreker, de dronkaard, de onkuischaard moet vermijden de plaatsen waarop, de personen met welke en de gezelschappen, waarin hij gewoon was zich aan de zonden van kwaadspreken, dronkenschap of onkuischheid plichtig te maken. In een woord, eenieder beijvere zich van de middelen aan te wenden, welke de biechtvader hem voorgeschreven heeft, om in het goede te volharden. Zou het nu gebeuren dat de een of andere persoon, niettegenstaande de beste voornemens, bij deze of gene onvoorziene gelegenheid of ter oorzake eener hevige bekoring zou bezwijken, die persoon stelle niet uit, hij wachte niet

van terstond op te staan, om met nieuwen moed en met betrouwen op God het pad der deugd standvastig te bewandelen en een stichtend leven te leiden.

Christus dus, na verreezen te zijn, sterft niet meer. Hij leeft, en Hij blijft leven voor God. De zondaar moet ook niet meer in de zonde hervallen, hij ook moet leven en blijven voor God.

Eindelijk, Christus na verreezen te zijn, verscheen aan velen: *Et appuruit.*

III.

Onze goddelijke Zaligmaker ging tijdens zijn openbaar leven om, zelfs met de zondaren, natuurlijk zonder gevaar voor zich zelve en met de beste inzichten, namelijk, om de zondaren te bekeeren. Doch na zijne verrijzenis? Neen, op geen enkele plaats in de H. Schrift lezen wij, dat onze goddelijke Zaligmaker aan de Phariseën of Schriftgeleerden, dat Hij aan de zondaren verschenen is. Aan wie is Jezus dan verschenen na zijne verrijzenis? Vooreerst is Jezus, al maakt de H. Schrift er ook geen gewag van, verschenen aan zijne dierbare Moeder Maria. Die daaraan twijfelt zou men wel mogen vragen of hij nog wel verstand heeft. Immers, Maria had op de eerste plaats met haar goddelijken Zoon gedeeld in zijne droefheid en in zijn lijden. Maria moest dus op de eerste plaats ook deelen met haar goddelijken Zoon in zijne vreugde en heerlijkheid, en van daar dat er geen twijfel kan zijn of Jezus is het eerst aan zijne Moeder Maria verschenen.

Doch de eerste verschijning, waarvan de H. Schrift melding maakt, is die aan Maria Magdalena. Ja, Jezus is aan Maria Magdalena vóór de anderen verschenen. Welk een troost voor eene zondares, maar die zich naar

het voorbeeld van Maria Magdalena oprecht bekeert! Door aan Maria te verschijnen geeft Jezus te kennen, dat Hij de zonden, welke Hij ons vergeven heeft, niet meer gedenkt.

Jezus is verschenen aan de godvreezende vrouwen, die 's morgens vroeg naar het graf gingen, om zijn lichaam opnieuw te balsemen. Minzaam groette Hij haar, zeggende: *Ave te!* (1) Weest gegroet! Jezus is verschenen aan den Apostel Petrus vóór de andere Apostelen. En nochtans, Petrus had zijn goddelijken meester tot driemaal toe verloochend. Welk een troost voor eenen zondaar, maar die zich naar het voorbeeld van den H. Petrus ook oprecht bekeert! Jezus toont daardoor wederom, dat Hij de zonden, eenmaal vergeven, niet meer gedenkt.

Jezus verscheen aan de twee leerlingen van Emmaüs, toen zij onder weg over Hem spraken; aan zijne leerlingen, toen zij zich uit vrees voor de Joden in eene kamer opgesloten hadden en Thomas afwezig was, bij welke gelegenheid Hij hun den vrede wenschte: *Pax vobis* (2), en hun toestond van Hem aan te raken. Acht dagen later, toen Thomas zich bij de overige leerlingen bevond, verscheen Jezus opnieuw; en om Thomas van zijne ongeloovigheid te genezen, gebod Hij hem zijne vingers te steken in de openingen zijner handen en voeten en zijne hand te leggen in zijne geopende zijde. Na Jezus gezien en gehoord te hebben, riep Thomas vol geloof uit: *Dominus meus et Deus meus.* (3) Mijn Heer en mijn God! als wilde hij zeggen: Ik geloof dat Gij het zijt, o mijn Meester! en dat Gij God zijt.

Jezus verscheen later nog aan zijne leerlingen in Galilea op den oever van het meer Tiberias, toen zij bezig waren met visschen. Hij verscheen op eenen berg van Galilea

(1) Matth. xxviii, 9. (2) Luc. xxiv, 36. (3) Joan. xx, 28.

aan meer dan vijfhonderd personen te gelijk, zegt de Apostel Paulus: *Visus est plus quam quingentis fratribus simul.* (1) Hij is verschenen aan Jacobus den jongeren, eersten bisschop van Jeruzalem. Eindelijk is Jezus nog verschenen aan zijne leerlingen den dag zijner hemelvaart. Jezus dus is verschenen herhaalde malen en aan velen, binnen en buiten. Wat vinden wij nu in de verschillende verschijningen van Jezus na zijne verrijzenis? O, B. B., daarin vinden wij, hoe de zondaar, die met Paschen geestelijker wijze verrezen is, zich moet gedragen. Voorzeker, wij kunnen ons niet verborgen houden; wij moeten voor den dag komen; wij moeten verschijnen aan velen, én binnen, én buiten. Doch merkt wel op, B. B.; er zijn zekere plaatsen en zekere personen, waarop en waaraan de zondaar, die zich oprecht bekeerd heeft, en die vast besloten heeft van niet meer in de zonde te vallen, niet meer moet verschijnen. En welke zijn die plaatsen, welke zijn die personen? Die plaatsen zijn, bijv., de slechte huizen, waarin veel kwaad geschiedt, waarin alles toegelaten wordt, zooals vloeken en godslastering, zedenkwetsende taal, taal tegen God en godsdienst, tegen Kerk en priesters, zonden van ontucht en dronkenschap; die plaatsen zijn de afgelegen en eenzame plaatsen, waar men zich vroeger naar toe begaf om buiten de oogen der menschen te zijn en des te vrijer te kunnen zondigen. Die personen zijn de medeplichtigen, de slechte kameraden, de verleiders; die jongeling, bijv., die niets anders zoekt dan u te verleiden; die jongedochter, die niets anders zoekt dan u tot zonde te brengen. Op die plaatsen moeten wij niet meer komen, met die personen moeten wij niet meer omgaan. Waarom niet? Wijl het zeker is — de ondervinding leert het — dat wij de eerste ge-

(1) I Cor. xv, 6.

legenheid de beste op die plaats, met dien persoon in de zonde zullen hervallen. Men moet zich dus begeven, B. B., als men, bijv., uitgaat, naar plaatsen, waarop, en naar huizen, waarin men geen gevaar loopt en men zich althans eerlijk en deftig kan vermaken. Men moet omgaan met personen, die braaf en deugdzaam zijn, en die bijgevolg, in plaats van ons te verleiden en tot zonde te brengen, door hun voorbeeldig gedrag stichten en tot de deugd aanzetten. Men moet dikwijls verschijnen op zekere plaatsen, die nooit gevaarlijk zijn, zoo als, bijv., de kerk, om daar het H. Sacrificie der Mis, het Lof, den Rozenkrans, de een of andere vergadering, zooals de H. Familie of de Congregatie van Onze Lieve Vrouw bij te wonen. Men moet verschijnen binnen en buiten: binnen, in zijn huisgezin, maar zóó, dat de huisgenooten elkander een voorbeeld zijn van deugd: de ouders een voorbeeld voor de kinderen, de oversten een voorbeeld voor de dienstboden, de kinderen en dienstboden een voorbeeld voor elkander; buiten, op straat of waar ook, maar zóó, dat nooit iemand iets kwaads van ons zie, nooit iets kwaads van ons hoore, zoodat er nooit iets in ons gedrag af te keuren valt, dat ons gedrag steeds voorbeeldig zij en wij eenieder stichten; ja, dat wij zelfs de personen, die wij vroeger misschien ontsticht en verleid hebben, tot het goede terugbrengen en alzoo de ergernis, die wij gegeven hebben, zoo goed mogelijk herstellen. Ja, B. B., zoo schittere uw licht, d. i., uw gedrag voor de menschen, zegt onze goddelijke Zaligmaker: *Sic luceat lux vestra coram hominibus*, dat zij uwe goede werken zien, *ut videant opera vestra bona*, en dat zij uwen Vader, die in den hemel is, verheerlijken, *et glorificent Patrem vestrum qui in caelis est.* (1)

(1) Matth. 1, 16.

SLUITREDE.

Gij hebt verstaan, B. B., ik twijfel er niet aan, hoe Jezus' lichamelijke verrijzenis uit het graf een afbeeldsel is van de geestelijke verrijzenis van den zondaar uit het graf der zonde. Jezus is waarlijk verrezen; de zondaar moet zich waarlijk bekeeren. Jezus, na verrezen te zijn, sterft niet meer; de zondaar, na zich bekeerd te hebben, moet niet meer zondigen. Jezus, na verrezen te zijn, verscheen aan velen; de zondaar, na zich bekeerd te hebben, moet ook aan velen verschijnen.

Het feest van Paschen is het feest der feesten, gelijk ik gezegd heb; 't is ons hoogfeest bij uitstek. Onze Moeder de H. Kerk viert het met allen mogelijken luster; zij spreidt op dien feestdag al hare pracht ten toon, en zij doet de gewelven harer tempels van vreugde- en lofzangen weërgalmen. Alom klinkt het blijde *Alleluia*. Vooral richt onze Moeder de H. Kerk zich tot Maria, de Moeder van Jezus, en zij roept haar toe: Verheug u, o Koningin des hemels, alleluia! *Regina coeli laetare, alleluia!* want dien gij waardig bevonden zijt te dragen, alleluia! *quia quem meruisti portare, alleluia!* Is verrezen gelijk Hij gezegd heeft, alleluia! *resurrexit sicut dixit, alleluia!* Verheug en verblijd u, o Maagd Maria, alleluia! *Gaude et laetare Virgo Maria, alleluia!* want de Heer is waarlijk verrezen, alleluia! *quia surrexit Dominus vere, alleluia!*

Zouden er zich onder ons bevinden, B. B., die geestelijker wijze nog niet verrezen zijn, en die bijgevolg nog niet naar behooren kunnen deelen in de vreugde en blijdschap van het paaschfeest; dat zij niet meer uitstellen, maar dat zij terstond de handen aan het werk slaan; dat zij door eene rouwmoedige, oprechte en vol-

ledige biecht uit het graf der zonden opstaan; dat zij dus ook waarlijk verrijzen, en dat wij allen, waarlijk verrezen, niet meer sterven, d. i., niet meer in de zonde hervallen, ten einde eenmaal na dit kortstondige leven glorievol te kunnen verrijzen in den laatsten dag des oordeels, om daarna met den verrezen God-mensch, Jezus-Christus, met zijne gezegende Moeder Maria, die ook reeds glorievol verrezen is, en met de Engelen en Heiligen ten hemel te klimmen, en daar in eeuwigheid te leven en te zingen het blijde *Alleluia*. Amen.

ACHTSTE PREEK.

De Bescherming van den H. Jozeph.

Ite ad Jozeph.

Gaat tot Jozeph.

(Gen. xli, 55.)

INHOUD.

VOORREDE.

België heeft overlang den H. Jozeph verkoren tot zijn bijzonderen patroon. — De H. Theresia. — De aartshertogin Isabella, Clara, Eugenia. — Antwerpen. — Door den H. Jozeph beschermd, is België behoed gebleven voor de ketterij der XVI eeuw. — Thans moeten wij op nieuw onze toevlucht nemen tot den H. Jozeph, om behoed te worden voor de goddeloos- en zedeloosheid. — Het vermogen van den H. Jozeph beschouwd.

VERDEELING.

- I. In zijnen oorsprong;
- II. In zijne uitwerksels.

I.

Het vermogen van den H. Jozeph beschouwd in zijnen oorsprong. — Drie zaken worden vereischt om bij iemand

vermogen te verwerven: achting, liefde en verplichting. — Na Maria heeft God voor niemand meer achting gehad dan voor den H. Jozeph. — Afbeeldsel der H. Drie-vuldigheid op aarde: Jezus, Maria en Jozeph: Jozeph bekleedt de plaats van den H. Geest. — Jozeph, 'de Bruidegom van Maria, is vóór allen gesteld, voor David, Salomon, Joannes den Dooper. — Saül tot koning gekozen. — Woorden van den H. Bernardus. — Na Maria heeft God voor niemand meer liefde gehad dan voor den H. Jozeph. — Woorden van Jezus tot zijne Apostelen: Ik zal u geen dienaren maar vrienden noemen: U is het gegeven de geheimen van het rijk der hemelen te kennen. — Jozeph uitgekozen onder Gods vrienden. — Jozeph is getuige van het geheim der Menschwording. — Jezus bemint den H. Jozeph met kinderlijke liefde. — Na Maria heeft God de Zoon, mensch geworden, zich jegens niemand willen verplichten tenzij jegens den H. Jozeph. — Jozeph, de voedstervader van Jezus, werkt voor Hem en redt Hem het leven.

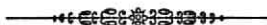
II.

Het vermogen van den H. Jozeph beschouwd in zijne uitwerksels. — Vraagt en gij zult verkrijgen. — God zal den wil doen van hen die Hem vreezen, en Hij zal hun gebed verhooren. — Omdat gij in kleine zaken getrouw zijt geweest, zal ik u over groote aanstellen. — Het vermogen der Heiligen in den hemel beantwoordt aan eens ieders verdiensten; hoe groot moet dan het vermogen van den H. Jozeph niet zijn! — Jozeph aangesteld tot bestuurder, schatbewaarder en uitdeeler van Gods weldaden en genaden. — Jozeph van Egypte afbeeldsel van den H. Jozeph. — De H. Theresia. — Onze

Moeder de H. Kerk. — Gerson. — Door de voorspraak van den H. Jozeph kunnen wij bekomen vergiffenis der zonden, troost in de beproevingen en vooruitgang in de deugden. — De H. Theresia. — Jozeph patroon van den goeden dood.

SLUITREDE.

Aangezien het vermogen van den H. Jozeph, laten wij met betrouwen onze toevlucht tot hem nemen. — Bedanken wij hem, van door hem beschermd te zijn geweest. — Bidden wij hem van steeds door hem beschermd te worden; ons land, onze huisgezinnen en onze persoon. — Roepen wij dikwijls de namen van Jezus, Maria en Jozeph aan gedurende ons leven, en vooral in het uur van onzen dood.

ACHTSTE PREEK.

De Bescherming van den H. Jozeph.

Ite ad Joseph.

Gaat tot Jozeph.

(Gen. xli, 55.)

VOORREDE.

Onder de verschillende landen, B. B., zoo als onder anderen Bohemen, Hongarie, Oostenrijk, enz., die er hunnen roem in stellen van den H. Jozeph tot bijzonderen patroon of beschermer verkozen te hebben, bevindt zich ook ons land of België. Waarschijnlijk hebben wij die weldaad aan de H. Theresia te danken. De H. Theresia

verspreidde de godsvrucht tot den H. Jozeph in Spanje, waarmede destijds onze provinciën vereenigd waren. De aartshertogin Isabella, Clara, Eugenia bestuurde toenmaals de Nederlanden; zij was een voorbeeld van godsvrucht tot den H. Jozeph. Van uit het hof ging die godsvrucht over tot de hoofdstad; van uit de hoofdstad tot andere steden en dorpen; doch onder alle plaatsen scheen op eene bijzondere wijze uit de stad Antwerpen, alwaar ter eere van den H. Jozeph kapellen gebouwd, en door zijne machtige voorspraak van den beginne af reeds gunsten en genaden bekomen werden. Ook is het meer aan de bescherming van den H. Jozeph dan aan de wapenen der Spanjaarden toe te schrijven, dat België in de XVI eeuw bevrijd gebleven is van de ketterij, die zich, helaas! in die ongelukkige tijden meester maakte van Holland. Hedendaags opnieuw bedreigd, niet door ééne ketterij, maar om zoo te zeggen door een stroom van goddeloos- en zedeloosheid, heeft België wederom de machtige bescherming van den H. Jozeph noodig. Ja, B. B., 't is door dien grooten Heilige, dat wij in onze ongelukkige dagen onze toevlucht moeten nemen. 't Zijn niet alleen onze geestelijke oversten, de Bisschoppen, maar tevens onze dierbaarste belangen naar ziel en naar lichaam, die er ons toe aanzetten. Geve de goede God, dat België door zoo vele en zoo hardnekkige vijanden aangevallen, in die aanvallen niet bezwijkte; dat het, reeds voor tweehonderd jaren door zijne Bisschoppen, van den H. Stoel daartoe gemachtigd, onder de bijzondere bescherming van den H. Jozeph gesteld, die bijzondere bescherming ook thans ondervinde. O, B. B., ik weet wel, van den kant van den H. Jozeph zal er niets ontbreken, hij zal aan zijne taak niet te kort blijven: alles zal dus afhangen van ons, namelijk, of wij onze

toevlucht wel tot hem zullen nemen. Ter gelegenheid van het beschermingsfeest, dat wij van daag ter eere van den H. Jozeph vieren, heb ik voorgenomen u eenige oogenblikken te onderhouden over het vermogen, dat de H. Jozeph bij God heeft. Het vermogen van den H. Jozeph bij God, wel ingezien en overwogen, zal ons aanzetten, om met betrouwen tot hem te gaan: *Ite ad Joseph.* Wij zullen het vermogen van den H. Jozeph bij God beschouwen:

- I. In zijnen oorsprong;
- II. In zijne uitwerksels.

I.

Er zijn vooral drie zaken, B. B., waardoor wij bij iemand vermogen 'of invloed verwerven. Die drie zaken zijn: de achting, de liefde en de verplichting. Bijaldien wij voor iemand achting hebben, daardoor alleen oefent die persoon reeds een grooten invloed op ons uit; dragen wij hem daarenboven liefde toe, dan vermag hij nog meer op ons; hebben wij eindelijk verplichting jegens hem, dan kunnen wij hem niets meer weigeren. Ziedaar, B. B., wat er plaats heeft bij ons menschen. Welnu, hetzelfde heeft ongeveer plaats bij God en zijne Heiligen. God geeft zijnen Heiligen krediet, Hij laat hen deelen in zijne macht, naarmate Hij achting, liefde en verplichting voor en jegens hen heeft. Doch nu vraag ik, voor en jegens welken Heilige, de allerheiligste Maagd Maria alleen uitgenomen, heeft God meer achting, liefde en verplichting gehad dan voor en jegens den H. Jozeph? Voor en jegens niemand. Die waarheid te bewijzen valt niet moeielijk.

Vooreerst, God heeft, de allerheiligste Maagd Maria alleen uitgenomen, voor niemand meer achting gehad dan

voor den H. Jozeph. God wilde dat er op aarde een afbeeldsel zou zijn van de H. Drievuldigheid in den hemel. Dat afbeeldsel is de H. Familie, Jezus, Maria en Jozeph. Maria, de Moeder van Jezus en tegelijkertijd Maagd, is het afbeeldsel van God den Vader, die alleen van eeuwigheid zijnen Zoon heeft voortgebracht. God de Zoon, voor ons mensch geworden, is in persoon tegenwoordig. Wie nu zal de plaats van God den H. Geest bekleeden? De H. Jozeph. Ja, God heeft den H. Jozeph, en hem alleen, waardig geoordeeld de bruidegom te wezen van de gezegendste der vrouwen, van de allerheiligste Maagd Maria, die verkoren was om de Moeder te worden van den Verlosser der wereld. Op den H. Jozeph, en op hem alleen, heeft God zijn oog laten vallen. God heeft den H. Jozeph dus gesteld vóór een koning David; en David nochtans was de man naar het hart van God: vóór een koning Salomon; en Salomon nochtans was de wijste der koningen: vóór een Joannes den Dooper; en Joannes de Dooper nochtans was, volgens de verklaring van Jezus zelfen, de grootste der Profeten.

Wij lezen in het Oude Testament, B. B., dat de oudsten van het volk Israël zekeren dag bij Samuël kwamen en van hem eischten een koning over hen aan te stellen. Samuël nam zijne toevlucht tot den Heer. Deze voldeed aan den eisch van het volk en gebod Samuël den koning van Israël te zalven. Doch op wien viel de keus van God? Wien wilde Hij tot koning over Israël aangesteld? Onder de stammen van Israël koos God den stam van Benjamin; onder de familiën van den stam van Benjamin, de familie van Cis; onder de leden van de familie van Cis, Saül; ja, Saül is onder zijne tijdgenooten door God gekozen om de eerste koning van Israël te worden. Groote waardigheid voorzeker, waartoe Saül verheven werd, de koninklijke

waardigheid! Doch ziet, de H. Jozeph is door God uitgekozen, niet alleen onder zijne tijdgenooten, maar onder alle menschen, die er ooit geweest zijn, die er toen waren en die er ooit zijn zullen. En tot welke waardigheid is hij verheven? Luistert, B. B., wat de H. Bernardus daarvan zegt. Die getrouwe en voorzichtige dienaar is door den Heer gekozen, zegt de H. Bernardus, om de steun te zijn van zijne Moeder, zijn eigen voedstervader en de waardige medewerker in het groot geheim der Menschwording. Ziedaar de waardigheid, waartoe de H. Jozeph en hij alleen verheven is. Zoo dus Maria de gezegendste der vrouwen is, men mag van den H. Jozeph zeggen, dat hij de gezegendste der mannen is. Voor welken Heilige dus, de allerheiligste Maagd Maria alleen uitgenomen, heeft God meer achting gehad dan voor den H. Jozeph? Voor niemand.

Heeft God zooveel achting gehad voor den H. Jozeph, Hij heeft vervolgens niet minder liefde voor hem gehad. Zien wij dus hoe zeer God den H. Jozeph bemind heeft.

Zekeren dag zeide onze goddelijke Zaligmaker tot zijne Apostelen: *Non dicam vos servos sed amicos*: Ik zal u geen dienaren, maar vrienden noemen. Waarom? Wel, een dienaar weet niet, voegt Jezus er bij, wat zijn meester doet; doch u heb ik bekend gemaakt met al wat mijn Vader mij geleerd heeft; ja, u is het gegeven de geheimen van het rijk der hemelen te kennen: *Quia vobis datum est nosse mysteria regni cælorum*. (1) Ziedaar, waarom de Apostelen zijne vrienden worden genoemd en ook inderdaad zijn. Doch nu vraag ik: Wien op aarde, de allerheiligste Maagd Maria alleen uitgenomen, heeft God meer zijne geheimen bekend ge-

(1) Matth. XIII, 11.

maakt dan den H. Jozeph? Aan niemand. Immers, de H. Jozeph was, gelijk ik zoo even gezegd heb, de bruidegom van de allerheiligste Maagd Maria; hij was de voedstervader van Jezus, de getuige van het groot geheim der Menschwording van Christus.

God heeft dus den H. Jozeph uitgekozen onder zijne vrienden. Een onder de twaalf Apostelen draagt den naam van welbeminde, namelijk, de H. Joannes. De reden er van is, wijl Jezus hem bijzonder liefhad. De H. Joannes zelf verhaalt, dat hij het geluk had in het laatste avondmaal aan het H. Hart van Jezus te rusten. Doch wien, na de allerheiligste Maagd Maria, is dat geluk meer te beurt gevallen dan den H. Jozeph? Wij kunnen zelfs nog verder gaan. Welke Engel of welke Heilige, vraagt de H. Bazilius, heeft verdiend de vader van den Zoon Gods genoemd te worden? Ja, wat meer is, welke Engel of welke Heilige heeft verdiend als een Vader van God bemind en met kinderlijke liefde bemind te worden? De H. Jozeph alleen. God voorzeker bemint zijne vrienden: Ik bemin, zegt Hij, degenen, die mij beminnen: *Ego diligentes me diligo* (1) Dat is de vriendschapsliefde; maar de kinderliefde, de liefde, welke een kind zijnen vader en zijne moeder toedraagt, is meer. Doch die kinderliefde heeft Jezus-Christus alleen gehad voor Maria, zijne Moeder en voor zijnen voedstervader den H. Jozeph. Voor welken Heilige dus, de allerheiligste Maagd Maria alleen uitgenomen, heeft God meer liefde gehad dan voor den H. Jozeph? Voor niemand. Heeft God achting en liefde gehad voor den H. Jozeph, Hij heeft jegens hem in zekeren zin ook nog verplichting.

God wel is waar heeft niemand noodig; hemel en aarde

(1) Prov. VIII, 17.

met alle schepselen behooren Hem toe; niemand kan God gelukkiger maken dan Hij is, wijl Hij in zich zelven oneindig gelukkig is. Bijgevolg, zoo wij allen gedaan hebben, hetgeen wij moeten doen, dan moeten wij nog zeggen, gelijk onze goddelijke Zaligmaker zelf geleerd heeft: *seroi inutiles sumus*: wij zijn onnutte dienstknechten, wij hebben gedaan hetgeen wij schuldig waren te doen, *quod debuimus facere fecimus*. (1) Niemand dus kan God eigenlijk verplichten. Doch ziet, er zijn twee personen, jegens welke de Zoon Gods verplichting heeft willen aangaan, en die twee personen zijn de allerheiligste Maagd Maria en de H. Jozeph. Mensch en klein kind geworden, heeft de Zoon Gods door Maria en Jozeph opgevoed en bewaard willen worden. De H. Jozeph heeft jaren lang gearbeid, in 't zweet zijns aanschijns den kost verdiend voor Jezus, den Zoon Gods, die aan alles wat ademt het leven geschonken heeft en bewaart. Ja, wat meer is, de H. Jozeph heeft het goddelijk Kind van een wissel dood gered. Immers, de koning Herodes, gelijk wij uit het Evangelie weten, zocht onzen goddelijken Zaligmaker om het leven te brengen; hij liet een groot getal onnoozele kinderen van Bethleëm en omstreken vermoorden, om het goddelijk Kind zeker te treffen. Door wien is Jezus nu gered geworden? Door den H. Jozeph, die met het Kind en zijne Moeder Maria de vlucht nam naar Egypte.

Het Oude Testament verhaalt ons, hoe Jozeph, de zoon van Jacob, de redder werd van Egypte en van zijne familie. De H. Jozeph, de bruidegom van Maria, werd, door naar Egypte te vluchten, de redder van Jezus-Christus, die gekomen was om de gansche wereld te redden

(1) Luc. xvii, 10.

en zalig te maken. Welnu, als een onderdaan zijn Koning of diens Zoon het leven gered heeft, dan is het fortuin van dien onderdaan gemaakt, zijn geluk is verzekerd. Die Koning, wil hij dankbaar zijn, kan voorzeker dien dienaar niets weigeren; en Jezus-Christus, door Jozeph gered, zou ondankbaar zijn? Hij zou Jozeph, zijn redder, als deze Hem iets vraagt, kunnen weigeren? Neen, B.B., dat is onmogelijk.

De H. Jozeph heeft dus het grootste vermogen bij God, wij komen het te zien in zijnen oorsprong, wijl er, de allerheiligste Maagd Maria alleen uitgenomen, geen enkele Heilige is, voor wien Jezus-Christus meer achting, meer liefde, ja, jegens wien Hij zelfs meer verplichting heeft dan voor en jegens den H. Jozeph. Doch zien wij op de tweede plaats nog het vermogen van den H. Jozeph in zijne uitwerksels.

II.

Wie onzer, B.B., zal kunnen zeggen, hoe machtig de voorspraak van den H. Jozeph is, en hoe ver zij zich uitstrekt.

Onze goddelijke Zaligmaker heeft eenieder, die naar behooren bidt, beloofd van hem te verhooren. Vraagt, zegt Jezus, en gij zult verkrijgen: *Petite et accipietis* (1). Van de rechtvaardigen, die nog op aarde leven, staat geschreven, dat God hunnen wil zal doen en hunne smeekingën zal verhooren: *Voluntatem timentium se faciet et deprecationem eorum exaudiet*. (2) En van de Heiligen des hemels is gezegd: omdat gij in kleine zaken getrouw zijt geweest, zal ik u over groote aanstellen: *Quia super pauca fuisti fidelis super multa te constituam*. (3)

(1) Joan. xvi, 24. (2) Ps. cxliv, 19. (3) Matth. xxv, 23.

Ja, God heeft zijne Heiligen aangesteld, den eenen over vijf, den anderen over tien steden; en elke Heilige in den hemel heeft van God de macht ontvangen, om de menschen hier op aarde in hunne noodwendigheden bij te staan en te helpen, en die macht beantwoordt aan eens ieders verdiensten. Hoe groot moet dan de macht van den H. Jozeph in den hemel niet zijn, hij die op aarde zoo vele en zoo kostbare verdiensten vergaderd heeft! Zijne macht is om zoo te zeggen onbeperkt. Jezus heeft den H. Jozeph over gansch zijn rijk aangesteld. Hij heeft hem aangesteld tot bestuurder van al zijne goederen, tot schatbewaarder en uitdeeler van al zijne rijkdommen. Wij vinden daarvan een treffend afbeeldsel in het Oude Testament, in Jozeph van Egypte. Koning Pharao stelde Jozeph aan het hoofd van gansch zijn rijk. Ik stel u aan, sprak Pharao tot Jozeph, den eersten na mij over geheel Egypte; en terwijl de koning zoo sprak, trok hij zijn ring van den vinger en stak hem aan den vinger van Jozeph. Hij deed hem de kostbaarste klederen aantrekken, hing hem een gouden keten aan den hals en liet de gansche stad door, een heraut uitroepen, dat allen Jozeph voor bestuurder van gansch Egypte moesten erkennen. Welk eene macht als die van Jozeph van Egypte! Welnu, B. B., zij is een afbeeldsel van de macht, welke de H. Jozeph uitoefent in den hemel. Hij ook is over het rijk Gods, de H. Kerk, aangesteld; ja, hij beschikt nog over de schatten van een ander rijk, namelijk, over die van het rijk der hemelen ten onzen voordeele. De H. Theresia — en gelooft het vrij, B. B., want zij had er ondervinding van — de H. Theresia bevestigt die waarheid. Onze Moeder de H. Kerk levert er ons ook het doorslaandste bewijs van: *Dat de H. Jozeph door zijne verdiensten ons te hulp kome*, zoo bidt

onze Moeder de H. Kerk, *om door zijne voorspraak te bekomen, hetgeen wij door ons zelven onmogelijk zouden kunnen bekomen.* Te recht zegt dus de vrome Gerson, dat de gebeden van den H. Joseph, evenals die van de allerheiligste Maagd Maria, veeleer bevelen zijn dan gebeden. Geen wonder dus dat de menschen zoo dikwijls hunne toevlucht nemen tot den H. Jozeph en door hem verhoord worden. Wat al weldaden en genaden hebben wij door zijne machtige voorspraak niet bekomen! Ik wil nu niet spreken over de talrijke mirakelen, die de H. Jozeph gedaan, de zichtbare bescherming, welke hij den landen, die hem tot bijzonderen patroon gekozen hebben, verleend heeft; wellicht heeft ook ons land aan zijne bescherming te danken, dat het tot nu toe aan zoo vele en zoo groote gevaren ontsnapt is. Ik wil hier alleen spreken van de genaden, welke hij aan zijne trouwe dienaars verleent. De mensch, B. B., bevindt zich of in staat van doodzonde, of in staat van beproeving, of wel in staat van vooruitgang. Welnu, een aantal voorbeelden leert ons, hoe krachtig de godsvrucht tot den H. Joseph is, om vergiffenis te bekomen van zijne zonden. Ziehier een voorbeeld onder eene menigte uitgekozen. Eene jonge persoon had het ongeluk van eene groote en schandelijke zonde te bedrijven. Weldra voegde zij er nog twee groote zonden van heiligschennis bij, eene slechte biecht en eene onwaardige communie. Door de knaging van haar geweten gefolterd en bang van in dien ongelukkigen staat te sterven, kon zij toch niet besluiten van hare zonden te biechten. Eindelijk komt zij op de gedachte van hare toevlucht te nemen tot den H. Jozeph. Zij deed ter eere van den H. Jozeph eene novene, en met welk gevolg? Met het gevolg, dat die persoon zich oprecht bekeerde en den vrede terug bewam. Een andere persoon werd

geruimen tijd op de proef gesteld door slechte gedachten en bekoringen, die haar schier aanhoudend bestormden; zij nam hare toevlucht tot hetzelfde middel, deed ook eene novene ter eere van den H. Jozeph en werd ook verhoord. De H. Theresia verzekert ons, dat zij niemand gekend heeft, die eene ware godsvrucht tot den H. Jozeph gehad heeft, of hij heeft snelle vorderingen gemaakt in de deugd.

De H. Jozeph, B. B., is ook nog de patroon van den goeden dood. In de stad Valence woonde een koopman, die gewoon was jaarlijks met Kerstmis een arme vrouw met haar klein kind en een ouden man aan zijne tafel uit te noodigen, om zich de H. Familie voor te stellen. Wat gebeurde er? Toen die koopman ging sterven, verscheen hem de H. Jozeph om zijne ziel te ontvangen en haar te vergezellen naar den hemel.

SLUITREDE.

Wij hebben gezien, B. B., hoe groot het vermogen van den H. Jozeph is bij God. Laten wij nu, ter gelegenheid van het beschermingsfeest van den H. Jozeph, met een kinderlijk betrouwen onze toevlucht tot hem nemen. Bedanken wij hem op de eerste plaats voor de bescherming, welke hij ons tot hiertoe verleend heeft. Bidden wij hem dat hij zich gewaardige voort te gaan met te beschermen ons land, onze huisgezinnen en onzen persoon: ons land, dat er toch een einde kome aan de ketterijen en slechte leeringen, waarin de waarheden van onzen heiligen godsdienst worden aangerand en bestreden; dat er een einde kome aan de godslasteringen en slechte voorbeelden, waardoor alles wat heilig en deugdzaam is wordt bespot en geschonden; in een woord, dat de stroom van god-

deloos- en zedeloosheid tegengehouden worde, die ons land dreigt te overweldigen en te verwoesten: onze huisgezinnen; dat in onze huisgezinnen de geest van het huisgezin van Nazareth heersche; dat die vader des huisgezins evenals de H. Jozeph een voorbeeld zij van vaderlijke waakzaamheid; dat die moeder evenals Maria een voorbeeld zij van moederlijke zorgvuldigheid, en dat die kinderen evenals het goddelijk Kind een voorbeeld zijn van gehoorzaamheid en kinderlijke liefde. Ziedaar het voorbeeld der christelijke huisgezinnen, het huisgezin van Nazareth, waarin liefde, vrede en eendracht heerschen. Bidden wij den H. Jozeph, dat het in onze huisgezinnen ook zoo ga. Eindelijk, bidden wij den H. Jozeph, dat hij beschermde onzen persoon; dat wij, door hem beschermd, bewaard blijven voor de zonde, en dat wij hem navolgen in zijne deugden. Roepen wij te dien einde met de namen van Jezus en Maria ook den naam van den H. Jozeph dikwijls aan tijdens ons leven, doch vooral in het uur van onzen dood. Ja, B. B., zeggen wij dikwijls met een kinderlijk betrouwen: Jezus, Maria en Jozeph staat ons bij: wij zullen heilig leven, en eenmaal, 't is te hopen, zullen wij een zaligen dood sterven en voor eeuwig met Jezus, Maria en Jozeph gelukkig zijn in den hemel. Amen.

NEGENDE PREEK.

De Hemelvaart van Christus.

Dominus quidem Jesus, postquam locutus est eis, assumptus est in cœlum, et sedet a dextris Dei.

De Heer Jezus, na tot hen gesproken te hebben, werd opgenomen in den hemel, en is gezeten aan de rechterhand Gods.
(Marc. xvi, 19.)

INHOUD.

VOORREDE.

Jezus is den derden dag verrezen van den dood. — Den veertigsten dag na zijne verrijzenis is Hij ten hemel geklommen. — Evangelie van den dag.

VERDEELING.

- I. De dag der hemelvaart van Jezus is een glorie-rijke dag voor Hem;
- II. De dag der hemelvaart van Jezus is een troost-rijke dag voor ons;
- III. De dag der hemelvaart van Jezus is een leerrijke dag voor ons.

I.

De dag der hemelvaart van Jezus is een glorierijke dag voor Hem. — Jezus heeft zich vernederd beneden alle schepselen door mensch te worden, door te lijden en te sterven aan het kruis. — Jezus is verheven boven alle schepselen door ten hemel te klimmen zonder iemands hulp, door zijn eigene macht. — Jezus klimt ten hemel, vergezeld van de zielen der Aartsvaders en van eene menigte Engelen; Hij zet zich neder aan de rechterhand Gods zijns Vaders en wordt aanbeden door Engelen en Heiligen.

II.

De dag der hemelvaart van Jezus is een troostrijke dag voor ons. — Jezus heeft ons dien dag in onze rechten hersteld, den hemel voor ons geopend, de zielen der Aartsvaders reeds binnengeleid en er ons eene plaats in bereid. — De mensch van natuur wenscht gelukkig te zijn. — Het geluk op aarde is onvolmaakt, het geluk in den hemel is volmaakt: het geluk op aarde is onvolledig, het geluk in den hemel is volledig: het geluk op aarde is onbestendig, het geluk in den hemel is bestendig.

III.

De dag der hemelvaart van Jezus is een leerrijke dag voor ons. — De hemelvaart van Jezus leert ons dat wij moeten lijden en strijden. — Lijden: woorden van Jezus tot de leerlingen van Emmaüs. — Strijden: woorden der Engelen tot elkander bij de hemelvaart van Christus. — Wij moeten strijden tegen den duivel, de wereld en het vleesch, en na hen overwonnen te hebben, zullen onze

zielen, vergezeld van hunne Engelenbewaarders, eenmaal den hemel binnengaan.

SLUITREDE.

De dag der hemelvaart van Jezus is een glorierijke dag voor Hem. Waarom? De dag der hemelvaart van Jezus is een troostrijke dag voor ons. Waarom? De dag der hemelvaart van Jezus is een leerrijke dag voor ons. Waarom? — Het lijden van dezen tijd beteekent niets in vergelijking der toekomstende glorie. — Wij moeten lijden met Christus, willen wij met Hem verheerlijkt worden. — Niemand zal gekroond worden, tenzij Hij wettig gestreden heeft.

NEGENDE PREEK.

De Hemelvaart van Christus.

Dominus quidem Jesus, postquam locutus est eis, assumptus est in coelum, et sedet a dextris Dei.

De Heer Jezus, na tot hen gesproken te hebben, werd opgenomen in den hemel, en is gezeten aan de rechterhand Gods.

(Marc. xvi, 19.)

VOORREDE.

Onze goddelijke Zaligmaker, B.B., na voor ons geleden te hebben en gestorven te zijn, is den derden dag verzezen van den dood, d. w. z., dat Hij zijne ziel weder-

om heeft vereenigd met zijn lichaam en, verwinnaar des doods, levend uit het graf is opgestaan. Nochtans, na verreezen te zijn, is Jezus niet terstond ten hemel geklommen. Neen, veertig dagen is Hij nog op aarde verbleven, en in die veertig dagen verscheen Hij van tijd tot tijd aan zijne leerlingen, onder anderen, om hen te troosten, te onderrichten en in het geloof te sterken. Den veertigsten dag klom onze goddelijke Zaligmaker ten aanzien van eene talrijke menigte ten hemel. Het Evangelie van dezen dag verhaalt ons de hemelvaart van Christus op de volgende wijze:

„Terwijl de elf leerlingen aan tafel zaten — zoo verhaalt „de Evangelist Marcus — verscheen hun Jezus en Hij be- „rispte hunne ongeloovigheid en hardheid des harten, „omdat zij hun, die Hem verreezen gezien hadden, niet „hadden geloofd. En Hij sprak tot hen: Gaat in de „geheele wereld en predikt het Evangelie aan alle schep- „selen. Die geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn, zal „zalig worden; maar die niet geloofd zal hebben, zal „veroordeeld worden. En deze teekenen zullen hen vol- „gen, die geloofd zullen hebben: in mijnen naam zullen „zij booze geesten uitwerpen; nieuwe talen zullen zij „spreken; slangen zullen zij opnemen, en hebben zij iets „doodelijks gedronken, het zal hun niet schaden; aan „kranken zullen zij de handen opleggen, en zij zullen „gezond worden.

„En de Heer Jezus, na tot hen gesproken te hebben, „werd opgenomen in den hemel, en is gezeten aan de „rechterhand Gods. En zij, uitgegaan zijnde, predikten „overal, terwijl de Heer medewerkte, en het woord be- „vestigde, door de teekenen, die daarop volgden.”

De dag der Hemelvaart van Christus, B.B., waarvan wij heden de gedachtenis vieren, is:

- I. Een glorieijke dag voor Hem;
- II. Een troostrijke dag voor ons;
- III. Een leerrijke dag voor ons.

I.

De dag der hemelvaart van Christus is vooreerst een glorieijke dag voor Hem; ja, hij is voor Jezus de dag van glorie bij uitstek. Waarom? Omdat onze goddelijke Zaligmaker, na zich beneden alle schepselen vernederd te hebben, den dag zijner hemelvaart boven alle schepselen verheven wordt.

De Zoon Gods, B. B., heeft zich vernederd, diep vernederd; Hij heeft zich als vernietigd, zegt de Apostel Paulus, door de gedaante van een slaaf aan te nemen: *Semetipsum exinanivit formam servi accipiens.* (1) En inderdaad: de Zoon Gods daalt uit den hemel neder, Hij neemt de menschelijke natuur aan, wordt menschen komt te Bethleëm in eenen stal ter wereld. De Zoon Gods leidt een arm en verborgen leven tot den ouderdom van omtrent dertig jaren, als Hij begonnen is te prediken. Tijdens zijn openbaar leven wordt Hij vervolgd en gelasterd, Hij wordt gevangen genomen en valsch beschuldigd, Hij wordt gegeeseld en met doornen gekroond, Hij wordt ter dood veroordeeld en sterft tusschen twee booswichten, alsof Hij de grootste der booswichten ware, den schande- en pijnlijksten dood, den dood des kruises. Welnu, die Zoon Gods, na zich beneden alle schepselen vernederd te hebben, wordt op den dag zijner hemelvaart verheven boven alle schepselen.

Immers, den dag zijner hemelvaart klimt onze godde-

(1) Ph. II, 7.

lijke Zaligmaker, zonder iemands hulp, door zijn eigene macht, in triomf ten hemel. Buiten de zielen der Aartsvaders en der overige Heiligen, die zich in het voorgeborgte der hel bevonden, en aan welke de ziel van Jezus onmiddellijk na zijnen dood een bezoek bracht, buiten die zielen was onze goddelijke Zaligmaker omgeven van een ontelbare menigte van Engelen, die uit den hemel nedergedaald, hunnen Koning waren te gemoet gesneld. Met die ontelbare menigte van heilige zielen en Engelen vaart Jezus in triomf ten hemel. Hij doorklieft de onmeetbare ruimte, welke den hemel van de aarde scheidt, met een ongeloofelijke snelheid; Hij nadert steeds meer en meer de poorten des hemels, dringt immer door, verheft zich boven de Engelen en Aartsengelen, boven de Cherubijnen en Serafijnen, boven de Machten en Tronen en houdt niet op van zich te verheffen, alvorens tot aan den troon van God gekomen te zijn. Daar ontvangt God de hemelsche Vader Jezus-Christus zijn eenigen Zoon, en doet Hem aan zijne rechterhand plaats nemen. Jezus, aan de rechterhand van God zijn hemelschen Vader gezeten en verheven boven alle schepselen, ontvangt oogenblikkelijk de eer en glorie, die Hem toekomt. De hemelgewelven weergalmen van het driewerf Heilig! Heilig! Heilig! *Sanctus! Sanctus! Sanctus!* Engelen en Heiligen, allen werpen zich voor Jezus neder en aanbidden Hem. Ziedaar, B. B., hoe onze Goddelijke Zaligmaker den dag zijner hemelvaart boven alle schepselen verheven wordt, en bijgevolg, hoe de dag zijner hemelvaart een glorierijke dag voor Jezus is, ja, de dag van glorie voor Hem bij uitstek. Doch de dag van de hemelvaart van Jezus is niet alleen een glorierijke dag voor onzen goddelijken Zaligmaker, hij is ook een troost- en leerrijke dag voor ons Christenen.

II.

De dag der hemelvaart van Christus is vooreerst een troostrijke dag voor ons Christenen.

Immers, den dag zijner hemelvaart heeft Jezus den mensch volkomen in zijne rechten hersteld; Hij heeft de poorten des hemels voor hem geopend en hem eene plaats bereid in zijn rijk. De mensch wel is waar was geschapen voor den hemel, om daar met de Engelen zijnen Heer en God aanschijn aan aanschijn te aanschouwen en voor eeuwig een ongestoord geluk te genieten, doch, helaas! door de zonde verloor de mensch het recht op den hemel; nooit of nimmer zou hij zijne eeuwige bestemming bereiken; nooit of nimmer zou hij in den hemel komen. En ziet! den dag van Jezus' hemelvaart klimt de mensch reeds ten hemel; hij neemt er reeds bezit van, wijl Jezus niet alleen God, maar God en mensch te zamen is. Daarenboven, Jezus klimt niet alléén ten hemel, maar Hij voert met zich eene menigte van heilige zielen, om met Hem het geluk des hemels te deelen. Den dag zijner hemelvaart heeft Jezus dus de poorten des hemels voor den mensch geopend, poorten, tot dan toe door de zonde gesloten, zoodat geen enkele ziel, hoe heilig ook, vóór de hemelvaart van Jezus den hemel was binnengegaan. Den dag zijner hemelvaart heeft Jezus den mensch eene plaats bereid in den hemel. *Vado parare vobis locum*; (1) zoo sprak Jezus eertijds tot zijne Apostelen: Ik ga u eene plaats bereiden.

Welnu, Jezus door zijn lijden en dood, door zijne verrijzenis en hemelvaart heeft ons Christenen ook in onze rechten hersteld. Als broeders en zusters van Jezus-Christus, den Zoon Gods, zijn wij zijne medeerfgenamen,

(1) Joan. xiv, 2.

en als medeerfgenamen van Jezus-Christus, zijn wij de erfgenamen van God, zijn hemelschen Vader: *Haeredes quidem Dei, cohaeredes autem Christi.* (1) Jezus heeft ook voor ons de poorten des hemels geopend, die wij, helaas! door onze zonden zoo dikwijls gesloten hadden. In den hemel heeft Jezus ook voor ons Christenen eene plaats bereid, om onder de Engelen en Heiligen voor eeuwig gelukkig te zijn. Welk een troost voor ons, B. B., terwijl wij hier op aarde in dit tranendal nog als ballingen verkeereren! Welk een troost, het blijde vooruitzicht op ons eeuwig geluk in den hemel! De mensch van natuurswege verlangt gelukkig te zijn reeds hier op aarde, en daarvoor is hem niets te veel. Doch wat beteekent, ik vraag u, het geluk op aarde, vergeleken bij het geluk des hemels? Het geluk hier op aarde is een onvolmaakt geluk. Neemt den gelukkigste hier op aarde; hij is niet vrij van kruisen en wederwaardigheden, van kwellingen en verdriet. Nu eens wordt hij in zijne ziel, dan wederom in zijn lichaam op de gevoeligste wijze getroffen. Weet gij wel, wie de gelukkigste mensch hier op aarde is? De gelukkigste mensch hier op aarde is de mensch, die het minst ongelukkig is. Het geluk in den hemel daarentegen is een volmaakt geluk. De gelukzaligen des hemels zullen niets te lijden hebben. God, zegt de H. Schrift, zal hunne tranen afdroogen: *Absterget Deus omnem lacrymam ab oculis eorum.* (2) Er zullen geene kruisen of wederwaardigheden, geene kwellingen of verdriet, geene ziels- of lichaams-smarten meer zijn. Waarom niet? Dat alles is voorbij, voegt de H. Schrift er bij: *Quoniam prima abierunt.*

Het geluk hier op aarde is een onvolledig geluk, het

(1) Rom. viii, 17. (2) Ap. xxi, 4.

laat altoos iets te wenschen over. Is iemand rijk, hij staat niet hoog genoeg in aanzien. Staat hij hoog in aanzien, hij heeft te veel kommer en zorg. Geniet hij de vermaken der wereld, hij verliest den vrede des gewetens, vrede, die, alhoewel geen volledig, dan toch nog een waar geluk, eene ware voldoening kan geven. Het geluk in den hemel daarentegen is een volledig geluk, niets ontbreekt er aan, want in den hemel zullen wij bezitten, al wat wij verlangen en wenschen kunnen. Gezeten op zooveel gloriëtronen, als overstromd van de zuiverste geneugten, inwendig in den geest gansch verlicht en bekend met de verhevenste waarheden, uitwendig in het lichaam van majesteit en heerlijkheid omgeven, terwijl wij zullen bezitten al wat het kostbaarste is, zullen beminnen al wat het beminnenswaardigste is, zullen wij daarenboven genieten al wat ons verstand kan bevredigen, al wat ons lichaam kan sieren, al wat ons hart kan verrukken. Waarom? Wijl wij God zullen zien, wijl wij God zullen beminnen, wijl wij God zullen genieten, God, die de fontein onzer zaligheid is en ons opperste goed.

Het geluk hier op aarde is een onbestendig geluk. Immers, er gaat geen dag voorbij, of men loopt gevaar van ongelukkig te worden; en iets dat zeker is, dat is, dat de dood ons weldra van alles, wat hier op aarde ons geluk uitmaakt, zal berooven. En wat blijft den mensch zelfs den gelukkigsten hier op aarde na den dood over? Er blijft hem niets over dan een graf, het kille graf. Het geluk in den hemel daarentegen is een bestendig geluk. Ha! B. B., aan het geluk des hemels komt geen einde: de jaren en eeuwen kunnen voorbijgaan, de wereld kan eindigen, het geluk, dat de Heiligen des hemels genieten, kan niet voorbijgaan, kan niet eindigen; 't zal

zoo lang duren als God zal bestaan, en wijl God eeuwig, zonder einde zal bestaan, daarom zullen de Heiligen des hemels in en met God eeuwig, zonder einde gelukkig zijn.

Ziedaar, B. B., het geluk des hemels. Welk een troost voor ons, wijl wij dat geluk eenmaal zullen deelachtig worden! Doch, wat moeten wij doen om dat geluk deelachtig te worden? 't Is de hemelvaart van Christus, die ons zulks leert, en vandaar dat de dag der hemelvaart van Christus ook nog een leerrijke dag voor ons is.

III.

Wat leert ons dus de hemelvaart van Christus? De hemelvaart van Christus leert ons, dat wij moeten lijden en strijden, om eenmaal in den hemel te komen. God, B. B., heeft niet gezegd: Gij moet rijk zijn om in den hemel te komen; de arme zou kunnen antwoorden: De fortuin heeft mij niet begunstigd; onmogelijk dus voor mij om zalig te worden. God heeft niet gezegd: Gij moet veel verstand hebben en geleerd zijn, om in den hemel te komen; menigeen zou zich kunnen verschoonen en zeggen: Ik heb maar weinig verstand, dus is mij de zaligheid onmogelijk; maar God heeft gezegd: Gij moet lijden en strijden om in den hemel te komen, en lijden en strijden kan eenieder. Daarenboven, onze goddelijke Zaligmaker heeft er ons het voorbeeld van gegeven. Kort na zijne verrijzenis verscheen Jezus aan twee zijner leerlingen, die naar Emmaüs gingen en onder elkander spraken over hetgeen er gebeurd was. En terwijl zij spraken, haalde Jezus hen in en ging met hen, doch die twee leerlingen herkenden Hem niet. Jezus vroeg hun: Waarover handelt gij, en waarom zijt gij droevig? En de eene, Cleophas genaamd, antwoordde; Zijt gij alleen in Jeruzalem als vreemdeling, en weet gij niet wat daar

in deze dagen gebeurd is? — Wat? vroeg Hij. En zij zeiden: Wat gebeurd is met Jezus den Nazarener, die een Profeet was, machtig in werk en woord, voor God en al het volk. En hoe onze Opperpriesters en Oversten Hem ter doodstraf overgeleverd en gekruisigd hebben. En wat antwoordde Jezus: O, gij onverstandigen en tragen van harte, om aan alles te gelooven wat de Profeten gesproken hebben! Moest de Christus dat eerst niet lijden: *Nonne haec oportuit pati Christum, et ita intrare in gloriam suam*, (1) en zoo zijne glorie ingaan? Zie- daar dus wat Jezus heeft moeten doen. Hij heeft eerst moeten lijden, gelijk Hij zelf verklaart, en door te lijden zijne glorie moeten binnengaan. En wijl Jezus, onze goddelijke Zaligmaker, heeft moeten lijden, waarom zouden wij, die zijne leerlingen zijn, niet moeten lijden? Is de leerling dan beter dan de meester? Bijgevolg, gij ziet het, B.B., de weg des lijdens is de weg, die naar den hemel leidt. Valt het ons hard en lastig den weg des lijdens te bewandelen, o, dan moeten wij al eens onze oogen ten hemel slaan en denken, dat na een kortstondig lijden hier op aarde een verblijden zal volgen in den hemel, dat eeuwig zal duren. Wij moeten dus vooreerst lijden. Vervolgens moeten wij strijden.

Om in den hemel te komen, moeten wij strijden, en dat evenzeer naar het voorbeeld van Jezus. Luistert, B.B., hoe de Profeet David de hemelvaart van onzen goddelijken Zaligmaker beschrijft. Toen Jezus, van Engelen omgeven, ten hemel klom, ziet! zoodra de Engelen, die voorop gingen en om zoo te zeggen, den stoet open- den; zoodra de Engelen de poorten des hemels naderden, riepen zij de Engelen die in den hemel waren, toe:

(1) Luc. xxiv, 26.

Attollite portas principes vestras: Prinsen des hemels, opent uwe poorten, et elevamini portae aeternales, en ontsluit u, eeuwige poorten, en de Koning der glorie zal binnengaan, et introibit rex gloriae. Wat gebeurde er op het geroep en de uitnoodiging dier Engelen? Deden de Engelen, die in den hemel waren, onmiddellijk open? Neen, B. B., maar die Engelen riepen en vroegen: *Quis est iste rex gloriae?* Wie is die Koning der glorie? En de Engelen die Jezus vergezelden, antwoordden: De sterke en machtige Heer, de Heer machtig in den strijd: *Dominus fortis et potens, Dominus potens in praelio*, die is de Koning der glorie, *iste est Rex gloriae.* (1) En zoodra de Engelen die in den hemel waren, dat antwoord ontvangen hadden, toen, ja toen deden zij terstond de poorten des hemels open, en Jezus, de overwinnaar in den strijd, deed vergezeld van Engelen en Heiligen in triomf zijne intrede in den hemel. Doch wat beteekent die vraag en dat antwoord der Engelen? Voorzeker niets anders dan dat, alwie den hemel wil binnengaan, zal moeten gestreden en overwonnen hebben. Ja, B. B., wij moeten strijden, strijden tegen de vijanden onzer zaligheid, tegen den duivel, de wereld en het vleesch. Wij moeten in den strijd overwinnen: overwinnen den duivel, die al zijne krachten inspent, om ons ongelukkig te maken; overwinnen de wereld, d. i., de bedorvene wereld, die alle middelen aanwendt, zoo als schatten en rijkdommen, grootheid en pracht, vermaken en pleizieren, om ons tot zonde te brengen; overwinnen het vleesch, d. i., de bedorvene natuur, die in ons woont, en die door hare hartstochten ons immer aanzet tot het kwaad. En bijaldien wij wet-
tig gestreden en overwonnen zullen hebben, dan zullen

(1) Ps. xxiii, 7 etc.

wij bij den dood overwinnaars uit den strijd wederkeeren; onze zielen, vergezeld van hunne Engelenbewaarders, zullen zich aan de poorten des hemels aanbieden; die poorten zullen zich wijd en breed openen, de hemel zal al zijne pracht ten toon spreiden, en onze zielen zullen in triomf hunne intrede doen in den hemel om daar voor eeuwig gelukkig te zijn.

SLUITREDE.

De dag der hemelvaart van onzen goddelijken Zaligmaker is een glorieijke dag voor Hem, hij is de dag van glorie bij uitstek voor Jezus, wijl Jezus, na eerst beneden alle schepselen vernederd te zijn geweest, op dien dag boven alle schepselen verheven is geworden. De dag der hemelvaart van Jezus is een troostrijke dag voor ons, wijl Jezus op dien dag ons volkomen in onze rechten hersteld, den hemel voor ons geopend en er eene plaats voor ons in bereid heeft. De dag der hemelvaart van Jezus is eindelijk een leerrijke dag voor ons, wijl hij ons leert wat wij moeten doen om in den hemel te komen, namelijk, dat wij moeten lijden en strijden. Vergeten wij deze laatste waarheid nimmer, en om ons aan te sporen van met geduld te lijden, al is het ook dat het lijden zwaar en lastig valt, herinneren wij ons hetgeen de Apostel Paulus zegt, namelijk, dat het lijden van dit kortstondige leven niets is in vergelijking van de glorie, die wij eenmaal zullen deelachtig worden: *Non sunt condignae passionnes hujus temporis ad futuram gloriam, quae revelabitur in nobis.* (1) Dat Jezus onze aanvoerder, ook eerst heeft moeten lijden, alvorens zijne glorie binnen te gaan: *Nonne haec oportuit pati Christum*

(1) Rom. VIII, 18.

et ita intrare in gloriam suam. (1) Dat wij, evenals de Heiligen, met Jezus moeten lijden, willen wij eenmaal met Hem verheerlijkt worden: *Si tamen compatimur ut et conglorificemur.* (2) Wij moeten strijden, en om ons tot den heeten strijd tegen de vijanden onzer zaligheid tot het einde toe aan te wakkeren, herinneren wij ons hetgeen dezelfde Apostel Paulus zegt, namelijk, dat niemand zal gekroond worden, tenzij hij wettig gestreden heeft: *Non coronabitur nisi legitime certaverit.* (3) Dat Jezus onze aanvoerder ook eerst heeft moeten strijden en overwinnen, alvorens gekroond te worden, en dat wij evenals de Heiligen met Jezus moeten strijden tegen de vijanden onzer zaligheid, den duivel, de wereld en het vleesch, en hen moeten overwinnen, om eenmaal daar boven voor eeuwig in gezelschap der Engelen en Heiligen te mogen leven en regeeren met Jezus-Christus, den God-mensch, die na zijne hemelvaart in den hemel met God zijn hemelschen Vader in de eenheid des H. Geestes leeft en regeert gedurende de eeuwen der eeuwen. Amen.

(1) Luc. xxiv. 26. (2) Rom. viii, 17. (3) II Tim. ii, 5.

TIENDE PREEK.

Pinksteren.

Virgam virtutis tuæ emittet Dominus ex Sion: dominare in medio inimicorum tuorum.

De Heer zal den schepter uwer macht van Sion doen uitgaan: gij zult te midden uwer vijanden heerschen. (Ps. cix, 2.)

INHOUD.

VOORREDE.

Voorzegging van den Profeet David aangaande den Messias: De Heer heeft tot mijnen Heer gezegd; aangaande de Kerk: vooreerst, wat haar ontstaan betreft: De Heer zal den schepter uwer macht van Sion doen uitgaan; vervolgens, wat haar voortbestaan aangaat: Gij zult te midden uwer vijanden heerschen.

VERDEELING.

- I. Het ontstaan der Kerk;
- II. Het voortbestaan der Kerk.

I.

De Kerk is het werk van God, als blijkt uit haar ontstaan. — Wat is de Kerk? — Voor achttien eeuwen

verscheen er een Man, Jezus van Nazareth. — Na dertig jaren verborgen geleefd te hebben, treedt Hij op, verkondigt eene nieuwe leering. — Hij kiest twaalf leerlingen. — Jezus kiest de leerlingen, niet de leerlingen den Meester. — Hij kiest twaalf arme visschers, Hij onder-richt hen en wijst hen op de gansche wereld. — Wie zendt? wie wordt gezonden? naar wie? tot wat einde? — Petrus aan het hoofd der Apostelen en der geloovigen. — De Apostelen verdeelen onder elkander den ganschen aardbodem en beginnen terstond te prediken. — Gedaante-verandering der wereld. — Wonder. — De H. Thomas in de Indiën; de andere Apostelen op andere plaatsen. Hunne stem is de gansche wereld doorgedrongen. — Hoe leggen de Apostelen het aan om de menschen te bekeeren? — Welke is hunne geloofs-, welke hunne zedenleer? — Waren de Heidenen hunne afgoden moede? — Welke middelen gebruiken zij? Kunnen zij beschikken over soldaten en legers, evenals Mahomet? Prikkelten zij de hebzucht en den hoogmoed der grooten, evenals Luther en Calvien? Kunnen zij beschikken over goud en zilver, over eereposten, evenals Henricus VIII? — Hun wapen is het woord Gods. — Zij voorzeggten vervolging en lijden, zij zelven sterven den marteldood. En toch, de Apostelen zijn geslaagd, zij zijn overwinnaars op het geloofs- en zedengebied. — Feit, gebeurtenis. — De H. Augustinus. — De Apostelen zijn geslaagd, of wel door mirakelen te doen, of wel zonder mirakelen te doen. — Besluit.

II.

De Kerk is het werk van God, als blijkt uit haar voortbestaan. — Wat heeft de Kerk niet beleefd? — Zij staat pal, niettegenstaande den strijd en de vervolgingen. —

Uitwendige vijanden: Joden en Heidenen: drie eeuwen van martelaarschap. Het bloed der Martelaren was het zaad van nieuwe Christenen. — Constantijn de Groote, beschermer der H. Kerk. — Inwendige vijanden: Ketteren en Scheurmakers: Arius, Constantius, zoon van Constantijn, Juliaan de apostaat, Valens, andere koningen en keizers beschermen andere ketterijen. — De Kerk moet elk punt harer leering verdedigen. — Elke eeuw heeft hare stormen: de Barbaren, de Turken, de Protestanten, de Scheurmakers enz. — Rusland en het Oosten scheurt zich van de Kerk los. — De Kerk zegepraalt; zij wint elders dubbel terug, hetgeen zij op de een of andere plaats verliest. — De Missionarissen in de beide Indiën en America. — De fransche revolutie. — De Kerk, niettegenstaande den strijd en de vervolging, blijft voortbestaan. — De vinger Gods. — Voorzegging van Christus volbracht: Ik ben met u, enz.: Gij zijt Petrus, enz.

SLUITREDE.

Hedendaagsche vijanden der H. Kerk: vrijmetselaars, vrijdenkers, socialisten, liberalen, katholiek-liberalen, enz. — Hoe moeten wij ons gedragen? Luisteren naar de Oversten der Kerk, die gezonden zijn en met kennis van zaken spreken. — Weest op uwe hoede voor de vijanden der Kerk; weest trouwe kinderen, desnoods dappere soldaten om uwe Moeder de H. Kerk te verdedigen. — Wacht u van de vijanden der Kerk in de hoogte te beuren, voor te staan, in staat te stellen van de Kerk te kunnen vervolgen door hen te kiezen: in geweten mag men geene vijanden der H. Kerk kiezen, niet eens verlangen dat zij aan het bestuur komen. — Luisteren wij dus naar de Oversten der H. Kerk, en vluchten wij den omgang met

hare vijanden; zodoende zullen wij trouwe kinderen zijn en blijven van de strijdende Kerk hier op aarde, en eenmaal leden worden van de triomfeerende Kerk in den hemel.

TIENDE PREEK.

Pinksteren.

Virgam virtutis tuae emittet Dominus ex Sion: dominare in medio inimicorum tuorum.

De Heer zal den schepter uwer macht van Sion doen uitgaan: gij zult te midden uwer vijanden heerschen. (Ps. cix, 2.)

VOORREDE.

Deze schoone woorden, B. B., bij den koninklijken Profeet ontleend, worden op onzen goddelijken Zaligmaker toegepast; en te recht. David, die onzen goddelijken Zaligmaker voor zijnen Heer erkent, wijl Hij de Zoon des Allerhoogsten is, David toont ons onzen goddelijken Zaligmaker, gezeten aan de rechterhand van God, zijn hemelschen Vader. De Heer, zoo drukt zich de Profeet David uit, heeft tot mijnen Heer gezegd: zet u neder aan mijne rechter hand, totdat ik van uwe vijanden als eene voetbank make. Daarop met zijn profetischen blik in de toekomst doordringende: De Heer zal den schepter uwer macht van Sion doen uitgaan: *Virgam virtutis tuae emittet Dominus ex Sion*: Gij zult te midden uwer vijanden heerschen: *Dominare in medio inimicorum tuo-*

rum. (1) Die koningsschepter of koninklijke macht, in andere woorden, dat koninkrijk van Jezus-Christus is niets anders dan de H. Kerk. David voorzeide dat de H. Kerk van Sion, d. i., van Jeruzalem zou uitgaan; die voorzegging is vervuld op den Pinksterendag, waarvan wij heden de gedachtenis vieren. Ja, B. B., op den Pinksterendag, nadat de H. Geest over de Apostelen en de eerste geloovigen was nedergedaald, kwam de H. Kerk, door den Geest Gods verlicht en gesterkt, uit de zaal, waarin de leerlingen vergaderd waren, te voorschijn, om zich weldra over den ganschen aardbodem te verspreiden. Die Kerk van Jezus-Christus zal volgens de voorzegging van den Profeet David te midden harer vijanden heerschen. En ziet, van af den dag harer stichting, tot op den dag van heden, heerscht zij in hun midden; zij zegepraalt, ondanks de pogingen door hel en goddeloozen aangewend, die tegen haar samenspannen. Hoe nu dat feit uitgelegd? Hoe die wondervolle gebeurtenis verklaard? Ik zeg *wondervolle*, en niet zonder reden. Hoe toch is het mogelijk dat de H. Kerk, zoo onbeduidend bij haar ontstaan, terstond aangevallen, immer vervolgd, tot op den dag van heden van vijanden omgeven, dat die H. Kerk zich heeft kunnen uitbreiden, heeft kunnen voortbestaan en bestaat tot op den dag van heden? Ziedaar het vraagstuk ter oplossing voorgesteld. Ik antwoord: De vinger Gods is hier; de Kerk is het werk van God. Jezus-Christus, de Godmensch, de overwinnaar van hel en dood, heeft de Kerk gesticht; Hij heeft zijne Kerk bijgestaan en zal haar bijstaan tot aan het einde der eeuwen.

Ter gelegenheid van het feest van Pinksteren, B. B.,

(1) Ps. cix, 2.

heb ik voorgenomen u eenige oogenblikken over de H. Kerk te onderhouden. De Kerk is het werk van God, hetgeen blijkt:

- I. Uit haar ontstaan;
- II. Uit haar voortbestaan. Breiden wij die twee punten een weinig uit.

I.

De Kerk is het werk van God, hetgeen blijkt uit haar ontstaan, uit hare stichting.

Wat is de Kerk? namelijk, de strijdende Kerk hier op aarde? De Kerk is de vergadering van alle geloovige Christenen, die onder de gehoorzaamheid van den Paus van Rome, de ware leering van Christus belijden. Die vergadering, die Kerk, is het werk van God; zij draagt den stempel der Godheid bij haar ontstaan, bij hare stichting. Om ons van die waarheid ten volle te overtuigen, onderzoeken wij eenige oogenblikken onpartijdig eenige omstandigheden van de stichting der Kerk, in een woord, zien wij hoe zij ontstaan is.

Reeds meer dan 18... jaren geleden, verscheen er — sta mij die uitdrukking toe — verscheen er een Man. Die Man noemde zich de Messias, in het aardsch paradijs beloofd, door de Patriarchen afgebeeld, door de Profeten voorzegd. Die Man is Jezus van Nazareth, gelijk wij weten. Na dertig jaren lang een verborgen leven geleid te hebben, treedt Hij op; Hij komt te voorschijn. Hij doorreist drie jaren lang verschillende steden en dorpen van Galilea en Judea. Hij verkondigt eene nieuwe leer, en die leer bevestigt Hij met de schitterendste wonderen. Zijne vijanden nemen Hem eindelijk gevangen, doen Hem de ongehoordste folteringën ondergaan en

eindelijk den schande- en pijnlijksten dood, den dood des kruises, sterven. Doch ziet! den derden dag na zijnen dood staat Hij, gelijk Hij voorzegd had, glorievol uit het graf op en klimt veertig dagen na zijne verrijzenis in triomf ten hemel. Tijdens zijn openbaar leven koos Hij eenige leerlingen. — Merken wij wel op, B. B., dat de leerlingen hun Meester niet kozen; neen, maar de Meester koos zijne leerlingen. — *Non vos me elegistis, sed ego elegi vos*, (1) zegt Jezus uitdrukkelijk: Gij hebt mij niet gekozen, doch ik heb u gekozen. Waar ging Jezus zijne leerlingen zoeken? Onder de voornaamste wijsgeeren van Rome of Atthene? Volstrekt niet, doch zijne keus viel op eenige arme, ongeleerde visschers, die met hunne netten den kost moesten verdienen. Na hen onderricht te hebben, maakt Hij hen met zijne inzichten over hen bekend; Hij wijst hun op de wereld, schier geheel en al door de afgoderij en het zedenbederf ingenomen. Gaat, zegt Jezus, onderwijst alle volkeren, hen doopende in den naam des Vaders en des Zoons en des H. Geestes, en leert hen onderhouden al wat ik u bevolen heb. Wie is het die zendt? Jezus-Christus, die het recht heeft van te zenden, want Hem is alle macht gegeven in den hemel en op de aarde. Wie wordt er gezonden? De Apostelen met hunne opvolgers en geen anderen; dus geene keizers, geene koningen of gouvernementen. Naar wien worden zij gezonden? Naar alle menschen; bijgevolg ook naar de keizers en koningen. Tot wat einde worden zij gezonden? Om te onderwijzen in de geloofs- en zedenleer, om te leeren wat alle menschen moeten weten en doen om zalig te worden. Aan het hoofd zijner Apostelen stelt Jezus Petrus. Hij geeft hem order van zijne overige broeders in het

(1) Joan. xv, 16.

geloof te bevestigen, van de lammeren en schapen te weiden, d. i., van de Bisschoppen en geloovigen te regeeren. Op order van hun goddelijken Meester verdeelen de Apostelen onder elkander den ganschen aardbodem en beginnen het Evangelie te verkondigen. De volkeren, in taal en gebruiken zoo verschillend, luisteren naar de stem der Apostelen en nemen het Evangelie bereidvaardig aan. En niet alleen de eenvoudige menschen, maar ook de geleerden, de wijsgeeren en leeraars, de landvoogden en veldheeren schamen zich niet geloof te hechten aan de nieuwe blijde tijding. Weldra verandert de aarde van gedaante. Die zoo spoedige gedaanteverandering der aarde is een zichtbaar mirakel, zegt Bossuet. De Apostelen hadden hunne loopbaan nog niet voltrokken, of hunne leering, gelijk de Apostel Paulus getuigt, was reeds alom verkondigd. Volgens eene standvastige overlevering, was de H. Thomas reeds tot in de Indiën doorgedrongen, en andere leerlingen in andere ver afgelegen landen. Terecht dus past de Apostel Paulus de volgende woorden van den Profeet David op de Apostelen toe: *In omnem terram exivit sonus eorum*: Hunne stem heeft zich de gansche wereld door doen hooren, en hunne woorden zijn tot aan het uiteinde der wereld doorgedrongen: *Et in fines orbis terræ verba eorum*. (1)

Doch hoe hebben de Apostelen zoo spoedig die algemeene gedaanteverandering der aarde teweeggebracht? Van welke middelen hebben zij zich bediend? Verkondigden de Apostelen eene geloofsleer, gemakkelijk om aan te nemen? Maar zij verkondigden Jezus-Christus den Gekruiste, iets wat den Joden tot ergernis, den Hei-

(1) Ps. XVIII, 5.

denen tot dwaasheid strekte. De nieuw-bekeerden moesten toen gelooven zonder te begrijpen zoowel als nu; zij moesten toen ook hun verstand ten beste geven voor de waarheden, de onbegrijpelijke geheimen des geloofs. Verkondigden zij eene zedenleer, die strookte met de bedorvene natuur van den mensch? Juist het tegenovergestelde. De Apostelen verklaarden hen uitdrukkelijk, dat zij moesten vaarwel zeggen aan alles wat zij tot dusverre voor het dierbaarste aanzagen; dat zij zich moesten losrukken van alles, waaraan zij zich als het ware vastgekleusterd hadden. De Apostelen verklaarden den oorlog aan alle ondeugden. Zij verkondigden en legden de kuischheid op aan de slaven van den wellust, de ootmoedigheid aan de hoovaardigen, het geduld aan de oplopenden, de liefde zelfs tot de vijanden aan de wraakzuchtigen. Maar misschien waren de Heidenen hunne afgoden moede, zagen zij hunnen ondergang met onverschilligheid aan? Integendeel, B. B.; het heidendom, dat oud gebouw, vermolmd weliswaar, werd toch nog geschraagd door den krachtigen arm van het romeinsche rijk. De heidensche godsdienst had diep wortel geschooten; hij was overal in doorgedrongen, in zeden en wetten; hij vleide niet alleen de laagste hartstochten van den mensch, doch begunstigde alle en elkeen in 't bijzonder. Van daar dat geen enkel wijsgeer, alhoewel innig van de ijdelheid der afgoden overtuigd, den moed bezat van tegen hen op te treden; zij brachten met het volk den afgoden hunne offers. (1) Hoe zijn dan de Apostelen zoo spoedig en zoo gelukkig geslaagd? Hoe zijn zij op zoo korten tijd veroveraars geworden op het geloofs- en zedengebied? Konden zij wellicht beschikken over tal-

(1) *Libandum more patriæ* (Cicero.)

rijke en machtige legers, gelijk weleer een valsche Profeet Mahomet, de aanvoerder der Turken? Konden zij den hoogmoed en de hebzucht der grooten prikkelen, gelijk weleer een Luther en Calvien? Konden zij beschikken over schatten en eereposten, gelijk weleer een Henricus VIII in Engeland? Maar Jezus-Christus zendt hen uit, en het eenige wapen, waarvan zij zich kunnen bedienen, is het woord des Evangelies; zij leiden een ootmoedig en arm leven; voor belooning in dit leven voorzeggen de Apostelen hunnen leerlingen dat zij vervolgd zullen worden en te lijden zullen hebben. De Apostelen zelven zijn vervolgd geweest, de Apostelen zelven hebben geleden, zij hebben met hun bloed de leering, die zij verkondigden, bezegeld. En toch, de Apostelen zijn in hunne onderneming geslaagd. In de plaats der dwaal- en fabelleer des heidendoms hebben zij de ware geloofsleer, in de plaats van het algemeen zedenbederf hebben zij de zuiverste zedenleer geplant. Ziedaar, B. B., een feit, eene gebeurtenis, waartegen de vijanden der Kerk niets vermogen. Zij kunnen wel is waar allerlei drogredenen aanvoeren; het feit, de gebeurtenis staat immer pal. Niets zoo koppig als een feit, eene gebeurtenis, zegt het spreekwoord: dit of dat heeft plaats gehad, is gebeurd, 't staat in de geschiedrollen geboekt, onmogelijk van het te wederleggen, van het omver te stooten. Maken wij nu de gevolgtrekking uit het feit, uit de gebeurtenis. Ziehier, B. B., hoe de H. Augustinus, een der grootste Kerkleeraars, redeneerde: Of wel, zoo sprak de H. Augustinus, de Apostelen hebben zoo spoedig die groote verandering te weeg gebracht door de mirakelen, welke zij verrichten, of wel, zij hebben ze te weeg gebracht zonder mirakelen; geen midden; men moet kiezen tusschen het een of het ander. Bijaldien gij zegt, dat zij die verandering hebben

te weeg gebracht door de mirakelen, welke zij verrichtten, daaruit besluit ik dat God met hen was, en bijgevolg, dat hunne leering wel waarlijk de leering van God was, want de mirakelen zijn niets anders dan de stem van God, waarmede Hij de waarheid en niet de leugen bevestigt: dus is de Kerk het werk van God. Bijaldien gij zegt, dat de Apostelen die verandering te weeg gebracht hebben zonder mirakelen te verrichten, d. i., dat de wereld zich bekeerd heeft zonder mirakel, dan verklaar ik u, zegt de H. Augustinus, dat die verandering, de bekeering der wereld zonder mirakel, het grootste der mirakelen is. En geen wonder. Den Heidenen hunne afgoden doen verzaken, den ongeloovigen de onbegrijpelijkste waarheden doen gelooven, den bedorvensten menschen de verhevenste deugden doen oefenen, en dat alles tot stand brengen zonder mirakelen te doen, ziedaar voorzeker een mirakel, dat alle andere mirakelen ver te boven gaat. De Kerk bijgevolg, gelijk gij ziet uit haar ontstaan, uit hare stichting, is het werk van God, zij draagt den stempel der Godheid. 't Is inderdaad God alleen gegeven het zwakke uit te kiezen om het sterke te beschamen, zich van het niet als het ware te bedienen om het wonderste te verrichten. De Kerk dus is het werk van God, 't blijkt, gelijk wij gezien hebben, uit haar ontstaan. Dat de Kerk het werk van God is, blijkt niet minder uit haar voortbestaan; dit zullen wij zien in ons tweede punt.

II.

Sedert achttien eeuwen, B. B., heeft de Kerk rondom zich zoo vele en zoo groote veranderingen zien gebeuren; zij heeft keizer- en koninkrijken zien opkomen en te gronde gaan; zij heeft ketterijen en scheuringen zien

losbreken en voorbijgaan; de Kerk alleen heeft al die puinhopen en omwentelingen overleefd; zij alleen, gelijk aan de zon na het onstuimigste der onweders, blijft staan vol kracht en leven. Niet, B. B., dat het de Kerk aan strijd of vervolging ontbroken heeft; zij heeft te strijden gehad tegen uit- en inwendige vijanden, zij is door beide vervolgd geweest.

Tijdens de drie eerste eeuwen des christendoms had de H. Kerk bijzonder te strijden tegen uitwendige vijanden, tegen de Joden en Heidenen, doch vooral tegen de Heidenen. De drie eerste eeuwen maken het martelaarschap der Kerk uit. De romeinsche keizers, die bloeddorstige dwingelanden, meenden het christendom in het bloed der Martelaren te smoren. Duizenden en duizenden werden er op de onmenscheijkste wijze omgebracht. Alles te vergeefs. Nauwelijks hadden de vervolgers publiek doen afkondigen, dat het christendom uitgeroeid was, of de Christenen, om hunne vervolgers te logenstraffen en te beschamen, kwamen talrijker dan ooit te voorschijn. Het bloed der Martelaren was inderdaad een zaad dat nieuwe Christenen voortbracht. (1)

Alhoewel God nu tijdens de bloedige worsteling der drie eerste eeuwen genoegzaam getoond had, dat Hij geene wereldsche macht noodig had, niet alleen om zijne Kerk te stichten, maar ook om haar staande te houden; nochtans, Hij wilde dat op hunne beurt én koningen én keizers optraden, om zijne Kerk te beschermen. Keizer Constantijn de Groote is de eerste beschermer des christendoms of der Kerk geweest. Doch merkt wel op: hij is enkel de beschermer, en niet de bestuurder der Kerk geweest. Doch de H. Kerk heeft niet alleen tegen uit-

(1) Sanguis Martyrum semen Christianorum (Tertullianus).

wendige vijanden te strijden gehad; zij is niet alleen onoverwinbaar tegenover Heidenen en Joden, zij heeft ook te strijden tegen inwendige vijanden, tegen Ketters en Schismatieken, en zij is onoverwinbaar zoowel tegenover dezen als genen. De Ketters en Scheurmakers, door Jezus-Christus en zijne Apostelen voorzeggd, komen eindelijk voor goed te voorschijn. Arius, die ongelukkige, vermeet zich de Kerk in haren stichter aan te randen. Jezus-Christus is geen God, zegt die godslasteraar. Constantius, de zoon van Constantijn den Groote, door de Arianen misleid, vervolgt de H. Kerk; en voor dien vervolger hadden de Katholieken des te meer te vreezen, wijl hij in naam van Jezus-Christus den oorlog verklaarde aan Jezus-Christus zelven. Na Constantius verschijnt Juliaan de Apostaat. Na dezen Valens, de H. Kerk niet minder vijandig dan zijne voorgangers. Andere koningen of keizers verdedigen en beschermen andere ketterijen. De H. Kerk heeft tegen de Ketters niet alleen gansch hare leering, maar daarenboven elk punt harer leering in 't bijzonder te verdedigen. Elke eeuw heeft hare stormen gehad, min of meer woedend, waartegen het schip van Petrus, de Kerk, worstelen moest. De Barbaren rukken aan, dringen door, en dreigen Kerk en Staat te verwoesten. De Kerk temt de Barbaren en herschept die grijpende wolven in vreedzame schapen. De Turken dreigen geheel Europa te overweldigen; alles moest zwichten voor hun kromzwaard, allen moesten zich scharen onder den standaard van hun valschen profeet. De Kerk — en vergeten wij dit niet — de Kerk zendt hare kruisridders, de Turken worden verslagen en teruggedreven, en Europa is gered.

In de zestiende eeuw ontrolt een afgevalen monnik, Luther genaamd, de banier van den opstand tegen Kerk

en Staat. De opstand, in Saksen losgebarsten, verspreidt zich met bliksemsnelheid over Duitschland, Pruisen, Denemarken, Zweden, Holland en Zwitserland. Engeland met zijn wulpschen koning sluit zich aan. Rusland, gansch het Oosten, is schier verloren voor de Kerk. Zij ziet zich gansche provincien en koninkrijken door de Scheurmakers en Ketters ontweldigen. En toch, de Kerk zegpraalt. Hetgeen zij op de eene plaats verloor, won zij elders dubbel terug. Hare bedienaars, hier te lande vervolgd, breken op en gaan in de vreemde landen het Evangelie verkondigen. In de beide Indiën en America en nog op andere plaatsen, krijgt onze Moeder de H. Kerk meer kinderen terug dan zij elders verloren heeft. Wat is er daarentegen van het Mahomedanendom, van het Protestantismus geworden? Maakt men zich soms niet gereed om de uitvaart te houden van het Mahomedanendom? Drie eeuwen zijn voorbij sedert het Protestantismus, en wij zien zijn doodstrijd. De rechtzinnigsten en de geleerdsten onder de Protestanten komen tot het ware geloof terug; de overigen gelooven niets meer en werpen zich in den afgrond der ongeloofigheid.

Op het einde der verloopen eeuw werd het schip van Petrus, de H. Kerk, door een geweldigen storm overvallen. Tijdens de fransche revolutie werd het Opperhoofd der H. Kerk, Pius VI, in hechtenis genomen; hij stierf in ballingschap. De goddeloozen lachten met zijnen dood; zij zeiden dat Pius VI de laatste Paus was. De fransche revolutie is voorbij en Pius VI telt reeds meer dan één opvolger.

De Kerk, B. B., gelijk wij gezien hebben, heeft wederstaan aan alle aanvallen der hel, aan alle vervolgingen van Joden en Heidenen, van ketters en scheurmakers. Altoos aangevallen, nimmer overwonnen, is zij altoos

blijven staan en staat zij pal tot op den dag van heden. Hoe dat tweede feit, die tweede gebeurtenis, uitgelegd? De vinger Gods openbaart zich ook hier; de Kerk in haar voortbestaan draagt den stempel der Godheid evenals in haar ontstaan; de Kerk is het werk van God. Ja, B. B., de woorden van Jezus-Christus zijn woorden van waarheid: *Ecce, ego vobiscum sum omnibus diebus usque ad consummationem sæculi* (1): Ziet, ik ben met u al de dagen tot aan het einde der eeuwen. En deze volgende, niet alleen tot de Kerk, maar inzonderheid tot den H. Petrus, en in zijn persoon tot den Paus van Rome, gesproken: Gij zijt Petrus, en op deze steenrots zal ik mijne Kerk bouwen, en de poorten der hel zullen tegen haar niet vermogen: *Tu es Petrus, et super hanc petram ædificabo ecclesiam meam, et portæ inferi non prævalebunt adversus eam.* (2)

SLUITREDE.

Alvorens deze rede te eindigen oordeel ik het goed, B. B., u te waarschuwen voor de hedendaagsche vijanden der H. Kerk. En vooreerst, welke zijn de hedendaagsche vijanden der H. Kerk? B. B., zij zijn talrijk en doen zich op onder allerlei benamingen, als zijn vrijmetselaars, vrijdenkers, socialisten, liberalen, katholiek-liberalen; allen zijn vijanden van de H. Kerk, vervolgen haar en zouden haar, zoo het in hunne macht ware, vernietigen. Doch hoe moeten wij ons — en dit is het voornaamste — hoe moeten wij ons tegenover die vijanden gedragen? Ziehier, B. B., den gemakkelijksten en de zekersten regel voor ons Christenen. Wij moeten luisteren naar de Oversten der H. Kerk, naar den Paus van Rome en de Bisschoppen.

(1) Matth. xxviii, 22. (2) Matth. xvi, 18.

En wat leeren ons de Oversten der H. Kerk? Weest op uwe hoede voor de vijanden der H. Kerk, roepen zij ons toe. Weest trouwe kinderen, desnoods wakkere soldaten der H. Kerk, om uwe Moeder te verdedigen. Wacht u wel van hare vijanden in de hoogte te beuren, hun hulp te verleenen en hen in staat te stellen van de H. Kerk te kunnen vervolgen, bijv., door hen tot volksvertegenwoordigers te kiezen. Neen, in geweten moogt gij de vijanden der Kerk niet kiezen; zij hebben zich duidelijk genoeg verklaard, namelijk, dat zij, na eenmaal de macht in handen gekregen te hebben, de Kerk zullen vervolgen. En de Katholieken of de zoogenaamde Katholieken, die dusdanige vijanden kiezen of voor hen werken, zij vervolgen met de vijanden der H. Kerk hunne Moeder; zij geven hun de wapenen in handen, waarmede zij hunne Moeder, de H. Kerk, vervolgen en trachten ten onder te brengen. Besluit daaruit, B. B., of men zich ook aan groote zonde kan plichtig maken door de vijanden der Kerk voor te staan en te kiezen. Ik zeg niet, dat men daarin altijd doodelijk zondigt; 't hangt veel af van de kennis van zaken, van het inzicht dat men heeft, van den invloed dien men uitoefent, en dergelijken; doch dit is zeker, dat er vele zoogenaamde Katholieken zijn, die zich grootelijks plichtig maken voor God. Zij trachten zich gerust te stellen, hun geweten in slaap te wiegen; te vergeefs, het zal eenmaal heviger dan ooit ontwaken. Welk eene verantwoordelijkheid voor dergelijke Katholieken! Waaraan hebben zij zich te wachten in het oordeel Gods, zoo niet aan deze woorden: *Nescio vos*: (1) Ik ken u niet: *Discedite a me, qui operamini iniquitatem*: (2) Weg van mij, die ongerechtigheid bedrijft. Is

(1) Matth. xxv, 12. (2) Matth. vii, 23.

het niet droevig van soms menschen te hooren, die de vijanden der Kerk voorspreken, die verlangen dat zij aan de regeering komen? B. B., bijaldien zoo iets gebeurt met volle kennis van zaken, met innige overtuiging, dusdanige Katholieken zijn bij mij geene ware Katholieken; zij zijn geene ware kinderen, maar verraders; zij zijn geene ware soldaten, maar overloopers. Maar, zal men misschien zeggen: men spreekt zoo al, doch men meent het niet. Ik wil dit laatste van zekere personen volgaarne aannemen; doch waarom dan die redevoeringen met zoo veel vuur en zoo ver gedreven? Zij zijn voor het minst aanstootelijk voor andere menschen. Wij moeten dus luisteren naar de Oversten der H. Kerk, die van God gezonden zijn en ons spreken met kennis van zaken. Wij moeten niet luisteren naar hen, die niet gezonden zijn, noch kennis van zaken hebben. Men hoort soms menschen spreken over God en godsdienst, over Kerk en Paus; menschen, die de eerste les van den Catechismus niet kennen en nooit gekend hebben; wijsneuzen, die hier of daar in eene slechte gazette wat tegen Kerk en Priester gelezen, van den een of anderen vijand der Kerk wat gehoord hebben, en die daarna, na eenige hoogdravende woorden, waarvan zij zelve de beteekenis niet verstaan, te kunnen uitbrengen, meenen groote en geleerde mannen te zijn. 't Ware inderdaad belachelijk, een medelijdend schouderophalen waardig, bijaldien er door hen niet zoo vele eenvoudige en lichtgeloovige menschen bedrogen werden. Luisteren wij dus nooit naar dergelijke personen. *Non circumferamur omni vento doctrinae*, zegt de Apostel Paulus: Laten wij ons niet door allerlei leeringen medeslepen; doch staan wij de waarheid met liefde voor: *Veritatem autem facientes in charitate*. (1) Wij moeten den omgang

(1) Eph. iv, 14.

met de vijanden der Kerk vluchten. Wat zegt het spreekwoord? Daar men mée verkeert, wordt men mée geëerd. Doch dat is niet alles. Ziehier eene zaak van meer belang. Wat is het Geloof? Het Geloof is eene gave Gods, volstrekt noodig ter zaligheid. Hoe komt het nu, dat er hedendaags zoo velen het ware Geloof verliezen? Zijn zij eensklaps zoo slecht geworden? Volstrekt niet. Niemand wordt eensklaps een Heilige, maar ook niemand wordt eensklaps een goddelooze. Langzamerhand verliest men het Geloof, door eerst met de vijanden der Kerk om te gaan, door te luisteren naar hunne drogreden tegen de Kerk, door bij tijd en gelegenheid iets te lezen tegen de Kerk, slechte gazetten of dagbladen: 't is op die wijze dat men langzamerhand en onopgemerkt verder komt, en dat menige mensch, eerst goed Katholiek, eindelijk het geloof verloren heeft. Zijn wij dus voorzichtig. In naam van Jezus-Christus, den stichter der H. Kerk; in naam van de Oversten der H. Kerk, den Paus van Rome en de Bisschoppen, tot uw tijdelijk en eeuwig welzijn naar ziel en naar lichaam, ik vermaan u: Weest op uwe hoede voor de vijanden der Kerk, verdedigt uwe Moeder zoo goed mogelijk op alle wettige wijzen tegen de aanvallen harer vijanden, en na de H. Kerk hier op aarde als ware kinderen, als getrouwe soldaten gediend en verdedigd te hebben in den strijd, zijt er verzekerd van, gij zult eenmaal deelen in de zegepraal der H. Kerk in den hemel. Amen.

ELFDE PREEK.

De H. Drievuldigheid.

Euntes ergo docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti.

Gaat dan en onderwijst alle volkeren, hen doopende in den naam des Vaders, en des Zoons, en des Heiligen Geestes.

(Matth. xxviii, 19.)

INHOUD.

VOORREDE.

God is onbegrijpelijk en onuitsprekelijk in zijn Wezen, onbegrijpelijker en onuitsprekelijker in zijne drie Personen. — Het mysterie der H. Drievuldigheid is het grootste en voornaamste mysterie van onzen heiligen godsdienst. — Waarom? — Evangelie van den dag.

VERDEELING.

- I. Waarin bestaat het mysterie der H. Drievuldigheid?
- II. Het mysterie der H. Drievuldigheid is boven, doch niet tegen de rede;
- III. De veropenbaring van het mysterie der H. Drievuldigheid.

I.

Wat is de H. Drievuldigheid? De H. Drievuldigheid bestaat in de eenheid van Wezen en de onderscheidenheid van Personen. — Van wie komen de drie Personen voort, en waarom worden zij zóó genoemd? — Hoe komt de Zoon van den Vader, de H. Geest van den Vader en den Zoon te zamen voort? — De Vader is niet ouder, machtiger, wijzer of heiliger dan de Zoon of de H. Geest. Waarom niet? — Den Vader wordt de almacht en het werk der schepping, den Zoon de wijsheid en het werk der verlossing, den H. Geest de heiligheid en het werk der heiligmaking bijzonder toegeschreven. Waarom?

II.

Het mysterie der H. Drievuldigheid is boven de rede. Waarom? — Geheim in de orde der natuur. Een graankorreltje. — Woorden van een vermaard schrijver. — Het mysterie der H. Drievuldigheid is niet tegen de rede. Waarom niet? — Vergelijking van de ziel met de H. Drievuldigheid. — De H. Augustinus en het kind op den oever der zee.

III.

Veropenbaring van het mysterie der H. Drievuldigheid in het Oude Testament. Woorden van den Profeet David: De hemelen zijn door het woord Gods gevestigd, enz. — In het Nieuwe Testament. Woorden van onzen goddelijken Zaligmaker: Gaat en onderwijst alle volkeren, enz. — Drie zijn er die getuigenis afleggen, enz. — Doop van Jezus in den Jordaan.

SLUITREDE.

Wij moeten de H. Drievuldigheid gelooven. — Wij moeten de H. Drievuldigheid beminnen. — Wij moeten op de H. Drievuldigheid betrouwen. — Alles doen in den naam des Vaders en des Zoons en des H. Geestes. — De H. Drievuldigheid verheerlijken op aarde, ten einde haar te mogen verheerlijken in den hemel.

ELFDE PREEK.

De H. Drievuldigheid.

Euntes ergo docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti.

Gaat dan en onderwijst alle volkeren, hen doopende in den naam des Vaders, en des Zoons, en des H. Geestes.

(Matth. xxviii, 19.)

VOORREDE.

God, B. B., is onbegrijpelijk en onuitsprekelijk in zijn Wezen, d. w. z., wij kunnen met ons verstand niet ten volle begrijpen, noch met onze woorden ten volle uitdrukken wat God eigenlijk is. Doch is God reeds onbegrijpelijk en onuitsprekelijk in zijn Wezen, des te onbegrijpelijker en onuitsprekelijker is Hij in zijne drie Personen. Ja, het mysterie der H. Drievuldigheid is het grootste en voornaamste mysterie van onzen heiligen godsdienst. Het is het grootste mysterie. Waarom?

Omdat geen mysterie van onzen heiligen godsdienst ons verstand zoo ver te boven gaat dan het mysterie der H. Drievuldigheid. Het is het voornaamste mysterie van onzen heiligen godsdienst. Waarom? Omdat het mysterie van de H. Drievuldigheid de twee eerste waarheden of punten des geloofs bevat, welke wij allen moeten weten en gelooven uit noodzakelijkheid des middels, zoodat wij zonder de kennis en het geloof van die twee waarheden niet kunnen zalig worden. Onze goddelijke Zaligmaker sprak zekeren dag van de H. Drievuldigheid, toen Hij zijne Apostelen zond om overal het Evangelie te gaan verkondigen. Jezus," — zoo verhaalt de Evangelist Mat-
„thaeus, — trad toe en sprak tot hen — tot zijne elf leer-
„lingen — zeggende: Aan mij is gegeven alle macht
„in hemel en op aarde. Gaat dan en onderwijst alle
„volkeren, hen doopende in den naam des Vaders, en
„des Zoons, en des H. Geestes; hen leerende onderhou-
„den alles, wat ik u geboden heb. En ziet, ik ben met
„u al de dagen, tot aan de voleinding der wereld."

Wijl wij vandaag het feest van de H. Drievuldigheid vieren, zoo zal het niet ondoelmatig zijn ons eenige oogenblikken met dit mysterie bezig te houden. Wij zullen dus zien:

- I. Waarin het mysterie der H. Drievuldigheid bestaat;
- II. Dat het niet tegen maar boven de rede is;
- III. De veropenbaring van het mysterie der H. Drievuldigheid.

I.

Wat is de H. Drievuldigheid? De H. Drievuldigheid, B. B., is God de Vader, God de Zoon en God de H. Geest, drie onderscheidene Personen en maar één God.

Waarin bestaat nu het mysterie van de H. Drievuldigheid? Het bestaat in twee zaken: in de eenheid van Wezen en de onderscheidenheid van Personen. Er is maar één God, gelijk wij weten, want er kan maar één oneindig volmaakt Wezen zijn; en er zijn drie Personen, van welke de een van den anderen wezenlijk onderscheiden is, de Vader, de Zoon en de H. Geest; en die drie Personen, alhoewel wezenlijk van elkander onderscheiden, zijn maar één en dezelfde God. Ziehier de reden er van. Zij zijn maar één en dezelfde God, omdat zij alle drie maar één en hetzelfde goddelijk Wezen, of een en dezelfde goddelijke natuur hebben; zij zijn nochtans drie Personen, de een van den anderen onderscheiden, want een ander is de Persoon des Vaders, een ander de Persoon des Zoons, een ander de Persoon des H. Geestes. Ziehier nu, waarin de Vader, de Zoon en de H. Geest wezenlijk van elkander onderscheiden zijn, of verschillen. De Vader bestaat in eeuwigheid uit zich zelve, en Hij brengt in eeuwigheid zijn Zoon voort. De Zoon is in eeuwigheid van den Vader voortgebracht, en de H. Geest komt in eeuwigheid voort van den Vader en den Zoon te zamen. Vandaar dat de drie goddelijke Personen verschillende namen dragen. De eerste Persoon wordt genoemd Vader, de tweede Persoon, Zoon, en de derde Persoon, H. Geest. En waarom wordt de eerste Persoon genoemd Vader? Omdat Hij een Zoon voortbrengt, Hem in alles gelijk. Waarom wordt de tweede Persoon genoemd Zoon? Omdat Hij van den Vader is voortgebracht. Waarom wordt de derde Persoon genoemd H. Geest? Omdat Hij van den Vader en den Zoon te zamen voortkomt. Ziehier nu, hoe de twee laatste Personen voortkomen. God de Vader kent zich in eeuwigheid, en zoo volmaakt mogelijk; daardoor brengt Hij in eeuwigheid

zijne gedachte, zijn Woord voort, dat zijn Zoon is. God de Vader bemint in eeuwigheid en zoo volmaakt mogelijk zijn Zoon, en Hij is er in eeuwigheid evenzeer van bemind, en door elkander in eeuwigheid te beminnen brengen zij in eeuwigheid den H. Geest voort.

De Vader is niet ouder dan de Zoon en de H. Geest. Waarom niet? Omdat de Zoon in eeuwigheid van den Vader is voortgebracht, en omdat de H. Geest in eeuwigheid van den Vader en den Zoon te zamen voortkomt.

De Vader is ook niet machtiger, wijzer, heiliger, enz. dan de Zoon en de H. Geest. Waarom niet? Omdat de Vader, die den Zoon voortbrengt, Hem mededeelt de goddelijke natuur met al hare volmaaktheden, en omdat de Vader en de Zoon, van welke de H. Geest voortkomt, Hem ook mededeelen één en dezelfde goddelijke natuur met al hare volmaaktheden. Alzoo zijn de drie goddelijke Personen, alhoewel wezenlijk van elkander onderscheiden, alle drie even oud, d. i., eeuwig, even machtig, even wijs, even heilig, enz. Nochtans wordt den Vader, en te recht, bijzonder de almacht, den Zoon bijzonder de wijsheid, en den H. Geest bijzonder de heiligheid toegeschreven: tevens de uitwendige werken, welke aan die volmaaktheden beantwoorden, en vandaar dat de schepping, het werk der almacht, bijzonder den Vader, de verlossing, het werk der wijsheid, bijzonder den Zoon en de heiligmaking, het werk der heiligheid, bijzonder den H. Geest wordt toegeschreven. Ziedaar, waarin het mysterie der H. Drievuldigheid bestaat. Zien wij nu ook, dat dit mysterie wel boven, doch niet tegen de rede is.

II.

Het mysterie der H. Drievuldigheid, B. B., is boven

de rede, d. w. z., wij kunnen met ons verstand niet begrijpen wat de H. Drievuldigheid is, namelijk, hoe de goddelijke Personen, wezenlijk van elkander onderscheiden, maar één en dezelfde God zijn. Doch, B. B., dat wij het mysterie der H. Drievuldigheid niet begrijpen, moet ons volstrekt niet verwonderen. Wat is God en wat zijn wij? God is het oneindig volmaakte wezen, Wat zijn wij? Wij zijn schepselen, met rede en verstand wel is waar begaafd, doch hoe klein, hoe beperkt is ons verstand niet? En wij zouden den oneindig volmaakten God willen begrijpen. Wel, B. B., zoo wij met ons klein en beperkt verstand God, één in Wezen en drievoudig in Personen, begrepen, God zou niet meer oneindig volmaakt, en bijgevolg, Hij zou geen God meer zijn. Overigens, wat al zaken treffen wij niet aan in de orde der natuur, die als zoovele mysteriën of geheimen voor ons zijn. Wij zien ze met onze oogen, doch wij weten ons geene reden te geven, hoe zij geschieden. Een graankorreltje, bijv., valt in de aarde; in den schoot der aarde schiet het wortel; in een puntje komt het eerst te voorschijn; het ontwikkelt zich steeds meer en meer, wordt een lange halm, bloeit en brengt talrijke vruchten voort. Dat hebben wij meermalen gezien, dat zien wij nog; doch begrijpen wij het ook? Neen, B. B. De ontwikkeling van dat graankorreltje gaat dus ons klein verstand reeds ver te boven. En bijaldien eene zoo nietige zaak in de orde der natuur ons verstand reeds ver te boven gaat, hoe veel te meer zal dan in de bovennatuurlijke orde God, één in Wezen en drievuldig in Personen, ons verstand ver te boven gaan. Terecht dus zegt een vermaard schrijver: „Hoe wilt gij de natuur „van God kennen? Erken liever dat gij niet bij machte „zijt van ze te kennen, want God zou geen God zijn,

„zoo Hij niet grooter was dan uw verstand. Verheugen „wij ons, dat wij een zoo grooten God hebben, en laten „wij, daar ons verstand Hem niet bevatten kan, vast- „staan in ons geloof en alle ijdele navorschingen staken.”

Ik heb gezegd, B. B., dat het mysterie der H. Drievuldigheid *boven* de rede is; doch het is niet *tegen* de rede; het bevat volstrekt geene tegenstrijdigheid. Wij zeggen niet dat drie Goden maar één God zijn, hetgeen eene tegenstrijdigheid zou zijn; maar wij zeggen, dat drie onderscheidene Personen maar één God zijn, omdat zij alle drie één en dezelfde goddelijke natuur hebben, en daarin bestaat volstrekt geene tegenstrijdigheid.

Om ons een denkbeeld te vormen van één God in drie Personen, en van de wijze, waarop de eene Persoon van den anderen voortkomt, is men gewoon gelijkenissen aan te halen. Ziehier eene gelijkenis van de H. Drievuldigheid naar de leering van den H. Augustinus. De mensch heeft maar ééne ziel; in die ziel bespeurt men drie zaken: het verstand, de gedachte en de liefde. Het verstand brengt de gedachte voort, en is een afbeeldsel van God den Vader; de gedachte wordt door het verstand voortgebracht, en is een afbeeldsel van God den Zoon, eindelijk, de liefde komt van het verstand en de gedachte voort, en is een afbeeldsel van God den H. Geest. Ziedaar dus eene gelijkenis van één God, drievuldig in Personen, en van de wijze, waarop de eene Persoon van den anderen voortkomt. Doch weet wel, B.B., 't is slechts eene gelijkenis, en elke gelijkenis heeft haar gebrek. De H. Drievuldigheid is en zal voor ons altoos een mysterie, een geheim blijven. Het verhaal dat ons de geschiedenis dienaangaande levert, is treffend.

De H. Augustinus, een der grootste Kerkleeraars, was gewoon na zijne studie-uren eene wandeling te doen op

den oever der zee. Zekeren dag, na het mysterie der H. Drievuldigheid op nieuw bestudeerd te hebben, ging hij op den oever der zee wandelen en ontmoette daar een schoon kind. Dat kind had in het zand een kuiltje gemaakt, liep telkens heen en weder, en was bezig met een lepeltje water uit de zee te scheppen en in dat kuiltje te gieten. De H. Augustinus bezag het kind eenigen tijd met aandacht; daarop sprak hij het aan en zeide: Mijn kind, wat doet gij daar? Het kind antwoordde: Ik ben bezig met al het water uit de zee in dit kuiltje te scheppen. Mijn kind, zeide nu de Heilige, dat is onmogelijk. Het kind richtte zich op en sprak: Ik zal toch eerder al het water uit de zee in dit kuiltje scheppen, dan gij met uw verstand het ondoorgrondelijk geheim der allerheiligste Drievuldigheid zult begrijpen. Daarop verdween de Engel, want het was een Engel onder de gedaante van een kind. De H. Augustinus vernederde zich en aanbad met een levend geloof op de plaats, waar de Engel gezeten had, het mysterie der H. Drievuldigheid, dat hij niet kon begrijpen. Hoe onbegrijpelijk nu ook het mysterie der H. Drievuldigheid zij, wij moeten het nochtans vastelijk gelooven, en de reden is, wijl God het ons geopenbaard heeft. Zeggen wij nu in ons derde punt nog een woordje over die openbaring.

III.

't Is niet alleen onmogelijk, B. B., met ons verstand het mysterie der H. Drievuldigheid te begrijpen, zonder de bovennatuurlijke, de goddelijke openbaring zouden wij niet eens weten, dat er eene H. Drievuldigheid bestaat. Met zijn gezond verstand kan men wel begrijpen, dat er een God bestaat; maar nooit of nimmer, dat er een God

bestaat, één in Wezen en drievuldig in Personen. In het Oude Testament is het mysterie der H. Drievuldigheid zoo klaar niet geopenbaard als in het Nieuwe Testament. In een der Psalmen van den koninklijken Profeet David lezen wij de volgende woorden: *Verbo Domini caeli firmati sunt*: Door het woord des Heeren zijn de hemelen gevestigd, *et spiritu oris ejus omnis virtus eorum*, (1) en door den geest zijns monds al hunne kracht. Door den Heer, van wien de koninklijke Profeet hier spreekt, verstaan vele H. Vaders God den Vader, den eersten Persoon van de H. Drievuldigheid; door het woord, God den Zoon, den tweeden Persoon van de H. Drievuldigheid; en door den Geest zijns monds, God den H. Geest, den derden Persoon van de H. Drievuldigheid. Doch dit alles is maar een flauwe schemer, die het heldere daglicht voorafging. In het Nieuwe Testament wordt het mysterie der H. Drievuldigheid klaar uitgedrukt.

Onze goddelijke Zaligmaker, alvorens ten hemel te klimmen, beveelt zijnen Apostelen alom, de gansche wereld door, het Evangelie te gaan verkondigen en alle menschen te doopen in den naam der H. Drievuldigheid. Gaat, zoo sprak Jezus tot zijne Apostelen, onderwijst alle volkeren: *Euntes docete omnes gentes*; doopt hen in den naam des Vaders, en des Zoons, en des H. Geestes: *Baptizantes eos in nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti*. (2) Jezus zegt in den naam, in 't enkelvoud, om te beteekenen de eenheid van Wezen of natuur; en Hij voegt er bij, *des Vaders, en des Zoons, en des H. Geestes*, om te beteekenen de onderscheidenheid der drie Personen. De H. Joannes in zijn eersten brief drukt zich over het mysterie der H. Drievuldigheid klaar en duidelijk uit.

(1) Ps. xxxii, 6. (2) Matth. xxviii, 19.

Drie zijn er, zegt de H. Joannes, die getuigenis geven in den hemel: *Tres sunt qui testimonium dant in coelo*: de Vader, het Woord, d. i., de Zoon en de H. Geest: *Pater, Verbum et Spiritus sanctus*, en die drie zijn maar één, *et hi tres unum sunt*. (1) Ziehier nu bij welke gelegenheid de drie goddelijke Personen zich aan de wereld geopenbaard hebben; 't was bij den doop van onzen Heer Jezus-Christus. Onze goddelijke Zaligmaker wilde, alvorens zijne predikatie aan te vangen, van zijn Voorlooper Joannes gedoopt worden; niet dat Hij het doopsel van Joannes noodig had, neen, maar om aan het water de kracht te geven van de zonden af te wasschen van de menschen, die later het H. Sacrament des Doopsel ontvangen zouden. Jezus begaf zich dan naar den Jordaan, waar Joannes veel anderen doopte, en Hij verzocht van hem gedoopt te worden. Joannes wilde in den beginne daarin niet toestemmen; hij kende Jezus te goed. Ik, zoo sprak Joannes, ik moet van U gedoopt worden, en Gij komt tot mij? Eindelijk dan toch stemde Joannes er in toe. Jezus ging barvoets in het water van den Jordaan; Joannes stortte het water uit over Jezus' hoofd. En ziet nu wat er plaats greep. Op het oogenblik dat Jezus uit het water kwam, openden zich de hemelen; de H. Geest vertoonde zich onder de gedaante eener duif, daalde over Hem neder en rustte op Hem. Tegelijkertijd hoorde men eene stem uit den hemel, die zeide: Deze is mijn welbeminde Zoon, in wien Ik mijn welbehagen genomen heb: *Hic est Filius meus dilectus, in quo mihi complacui*. (2) De eerste Persoon van de H. Drievuldigheid, de Vader spreekt, want Hij noemt Jezus zijn Zoon; de tweede Persoon van de H. Drievuldigheid, de Zoon, is er tegenwoordig, en

(1) Joan. v, 7. (2) Matth. III, 17.

de derde Persoon van de H. Drievuldigheid, de H. Geest, verschijnt onder de gedaante eener duif. Ziedaar de openbaring van het mysterie der H. Drievuldigheid.

SLUITREDE.

Wij hebben gezien, B. B., vooreerst, waarin het mysterie der H. Drievuldigheid bestaat; vervolgens, dat het boven, doch niet tegen de rede is; en eindelijk, dat het geopenbaard is en bij welke gelegenheid de drie goddelijke Personen zich geopenbaard hebben. Wat moeten wij nu uit dit sermooon besluiten? Wij moeten er uit besluiten, dat wij de H. Drievuldigheid moeten eeren door een levend geloof, door eene vurige liefde en door een vast betrouwen.

Wij moeten vooreerst de H. Drievuldigheid gelooven, en alhoewel wij met ons klein verstand dit geheim niet kunnen begrijpen, en zekere naamwijzen er dikwijls veel tegen in te brengen hebben, nochtans, ons geloof aan het mysterie der H. Drievuldigheid moet levend zijn, wijl God zelf, die de opperste waarheid is, het geopenbaard heeft en ons door de H. Kerk, die naar de leering van Christus niet kan dwalen, voorhoudt te gelooven.

Vervolgens moeten wij de H. Drievuldigheid beminnen, één God in drie Personen, den Vader, den Zoon en den H. Geest. En buiten de drie goddelijke Personen, die wij moeten beminnen boven al, moeten wij ook nog beminnen onzen evennaaste gelijk ons zelve. Wij moeten door de banden der innigste liefde met God en onder elkander vereenigd zijn. Die vereeniging met God en onder elkander, door de banden der innigste liefde, smeekte God de Zoon zijn hemelschen Vader voor ons af, na de instelling van het aanbiddelijk Sacrament des Altaars.

Opdat zij één zijn gelijk Wij één zijn, zoo sprak Jezus: *Ut sint unum sicut et nos unum sumus*: (1) opdat zij allen één zijn, gelijk Gij, Vader, in Mij, en Ik in U, ten einde ook zij één zijn in Ons, opdat de wereld erkenne, dat Gij Mij gezonden hebt.

Eindelijk moeten wij betrouwen op de H. Drievuldigheid, en wij moeten vast betrouwen op den Vader, die ons geschapen, op den Zoon, die ons verlost, en op den H. Geest, die ons geheiligd heeft. Wat al weldaden, B. B., die wij van de drie goddelijke Personen ontvangen hebben, en in de orde der natuur, en in de orde der genade! Weldaden, die ons een waarborg zijn, dat de drie goddelijke Personen met ons zullen zijn en blijven, en daarom laten wij nimmer na van al onze werken te verrichten in den naam des Vaders, en des Zoons, en des H. Geestes.

Eeren wij dus de H. Drievuldigheid door de akten van geloof, hoop en liefde, door al onze werken, in den naam der H. Drievuldigheid verricht; ja, geven wij eer en glorie den Vader, den Zoon en den H. Geest hier op aarde, wij zullen eenmaal het geluk hebben, van hun eer en glorie te mogen geven in het rijk der hemelen, gedurende de eindelooze eeuwigheid. Amen.

(1) Joan. xvii, 21.

TWAALFDE PREEK.

Het Allerheiligste Sacrament des Altaars.

Surge, comede; grandis enim tibi restat via.
Sta op, eet; want er blijft u een lange
weg af te leggen. (III Reg. XIX, 7.)

INHOUD.

VOORREDE.

Het leven van den mensch is tweederlei: het natuurlijk en het bovennatuurlijk leven. — Waarin bestaat het natuurlijk, waarin het bovennatuurlijk leven van den mensch? — De mensch, om zijn natuurlijk leven te bewaren, heeft spijs en drank noodig; om zijn bovennatuurlijk leven te bewaren, het lichaam en bloed van Christus. — Het Evangelie. — Afbeeldsels van het allerheiligste Sacrament des Altaars:

VERDEELING.

- I. De boom des levens in het paradijs;
- II. Het paaschlam;
- III. Het manna;
- IV. Het onder de asch gebakken brood van Elias.

I.

Het eerste afbeeldsel van het allerheiligste Sacrament is de boom des levens van het paradijs. — God legde in het begin der schepping een lusthof aan, het aardsch paradijs genaamd. — Talrijke boomen stonden in dien lusthof, waaronder de boom des levens. — Eigenschap van de vrucht van dien boom, den mensch bewaren voor de ziekten en den dood. — Woorden van God na den val van Adam. — Het allerheiligste Sacrament des Altaars onder de zeven H. Sacramenten. — Uitwerksels van het allerheiligste Sacrament des Altaars: het bovennatuurlijk leven bewaren en vermeerderen, en ons van het leven der genade tot het leven der glorie doen overgaan. — Wij moeten dikwijls naderen tot het allerheiligste Sacrament des Altaars.

II.

Het tweede afbeeldsel van het allerheiligste Sacrament is het paaschlam. — De Israëlieten zijn een afbeeldsel van de Christenen; de slavernij van Egypte, van de slavernij des duivels; het paaschlam, van Jezus Christus. — De Israëlieten moesten het paaschlam eten met ongeheveld brood, met wilde latuw, de lenden omgord, de voeten geschoeid, een stok in de hand, staande en in haast. — De Christenen moeten Jezus-Christus in de H. Communie ontvangen met eene zuivere meening en in oprechtheid en eenvoudigheid des harten, met eene ware droefheid over hunne zonden — wij moeten onze driften intoomen, bereid om het pad der deugd steeds te bewandelen, gedachtig dat wij, aan reizigers gelijk, op weg zijn naar den hemel.

III.

Het derde afbeeldsel van het allerheiligste Sacrament is het manna. — Het manna was een wonder-brood, door de Engelen gemaakt, en vallende uit den hemel; het moest 's morgens vroeg en dagelijks geraapt worden, en had een aangenamen en verschillenden smaak. — Het manna voedde en sterkte de Israëlieten veertig jaren in de woestijn, op reis naar het beloofde land. — Het manna is een afbeeldsel van Jezus-Christus in de H. Communie. — Woorden van Jezus tot de Joden. — Wij moeten dikwijls tot de H. Tafel naderen. — Het allerheiligste Sacrament des Altaars heeft de heilzaamste en verschillende uitwerksels. — Wachten wij ons van de morrende Israëlieten na te volgen, die door God gestraft werden. — Wij moeten ons dikwijls met de H. Communie sterken, om onze reis naar den hemel te kunnen voortzetten, en er eenmaal in aan te landen.

IV.

Het vierde afbeeldsel van het allerheiligste Sacrament is het onder de asch gebakken brood van Elias. — Elias vluchtte voor Jezabel, die hem zocht te dooden. — In de woestijn aangekomen, verlangt hij te sterven. — Verschijning en woorden van den Engel tot Elias. — Elias, na gegeten en gedronken te hebben, gaat veertig dagen en nachten tot aan den berg Gods, Horeb. — Wij hebben ook onze vijanden en moeten hen vluchten, vooral de bedorvene wereld. — In de moeielijkheden, enz. moeten wij tot de H. Tafel naderen, en dikwijls naderen. — Gesterkt door de H. Communie zullen wij voortwandelen gansch ons leven, totdat wij in den hemel aanlanden, om God daar aanschijn aan aanschijn te aanschouwen.

SLUITREDE.

Wij hebben overwogen de vier afbeeldsels van het allerheiligste Sacrament: den boom des levens van het paradijs, het paaschlam, het manna en het onder de asch gebakken brood van Elias. — Naderen wij dikwijls tot de H. Tafel. Gelukkig de mensch, die zich dikwijls met Jezus vereenigt in de H. Communie! Eenmaal zal hij zich met Jezus mogen vereenigen in den hemel.

TWAALFDE PREEK.

Het Allerheiligste Sacrament des Altaars.

Surge, comede; grandis enim tibi restat via.
Sta op, eet; want er blijft u een lange
weg af te leggen. (III Reg. XIX, 7.)

VOORREDE.

Het leven van den mensch, B.B., is tweederlei, het natuurlijk en het bovennatuurlijk leven. Het natuurlijk leven bestaat in de vereeniging van de ziel met het lichaam; wordt die vereeniging verbroken door den dood, dan eindigt het natuurlijk leven van den mensch, of althans, het wordt voor eenigen tijd onderbroken; want in den laatsten dag des oordeels zal de ziel wederom vereenigd worden met het lichaam, om nimmer meer te scheiden.

Het bovennatuurlijk leven van den mensch bestaat in

de heiligmakende genade; verliest de mensch die genade door de doodzonde, dan is hij dood, dood voor God, en hij blijft dood, totdat hij door het een of ander middel de heiligmakende genade terug bekomt. Van het leven der heiligmakende genade moet de mensch eenmaal overgaan tot het leven der glorie, dat nimmer zal eindigen.

De mensch, om zijn natuurlijk leven te behouden en te vermeerderen, heeft spijs en drank noodig; zonder spijs en drank kan hij niet blijven leven tenzij door een mirakel.

De mensch, om zijn bovennatuurlijk leven te behouden en te vermeerderen, heeft ook spijs en drank noodig; doch eene bovennatuurlijke spijs en een bovennatuurlijken drank. En welke is die bovennatuurlijke spijs en drank? Gij hebt het wellicht reeds bij u zelven gedacht, B. B. Die bovennatuurlijke spijs en drank is het lichaam en bloed van onzen Heer Jezus-Christus. Luistert hoe het Evangelie van dezen dag het ons leert. „Te dien tijde „sprak Jezus tot de scharen der Joden, „*Caro enim mea „vere est cibus, et sanguis meus vere est potus*: want „mijn vleesch is waarlijk spijs, en mijn bloed is waarlijk „drank. Die mijn vleesch eet en mijn bloed drinkt, blijft „in mij, en ik in hem. Gelijk de levende Vader mij ge- „zonden heeft, en ik leef om den Vader, zoo zal ook „hij die mij eet, om mij leven. Dit is het brood, dat „uit den hemel is nedergedaald; niet gelijk uwe vaderen „het manna aten, en stierven: wie dit brood eet, zal in „eeuwigheid leven: *Qui manducat hunc panem vivet in „aeternum.* (1)”

Ziedaar, B. B.. de bovennatuurlijke spijs en drank voor den mensch, om zijn bovennatuurlijk leven, het leven der heiligmakende genade te behouden en te vermeerde-

(1) Joan. vi, 59.

ren, het goddelijk vleesch en bloed van onzen Heer Jezus-Christus.

Wijl wij vandaag het plechtig feest vieren van het goddelijk vleesch en bloed van onzen Heer Jezus-Christus, d. i. van het allerheiligste Sacrament des Altaars, heb ik voorgenomen, u eenige oogenblikken te spreken over de figuren of afbeeldsels van dat H. Sacrament. De voornaamste afbeeldsels zijn onder anderen de vier volgende:

- I. De boom des levens van het paradijs;
 - II. Het paaschlam;
 - III. Het manna der woestijn;
 - IV. Het onder de asch gebakken brood van Elias.
- Leggen wij die vier afbeeldsels een weinig uit.

I.

Het eerste afbeeldsel van het allerheiligste Sacrament des Altaars, is de boom des levens van het aardsch paradijs.

God, B. B., had in het begin der schepping een prachtige lusthof aangelegd, het aardsch paradijs genaamd. In dien lusthof plaatste Hij onze eerste ouders, Adam en Eva. Talrijke boomen, die schoon waren om te zien, en die de aangenaamste vruchten droegen, stonden in het aardsch paradijs. Onder die boomen prijkte de boom des levens: *Lignum vitae*. (1) Doch waarom wordt die boom genoemd de boom des levens? Ziehier de reden. De vrucht van dien boom bezat de eigenschap, haar van God gegeven, om den mensch, zoo hij in de oorspronkelijke rechtvaardigheid volhardde en van die vrucht at,

(1) Gen. II, 9.

te bewaren, vrij van ongemakken en ziekten, in eene immer bloeiende gezondheid, om zijne levensdagen te verlengen en hem te vrijwaren van den dood; ja, die vrucht zou hem onsterfelijk gemaakt hebben. God wijst op dat wondervol uitwerksel der vrucht van den boom des levens, als Hij, na Adam en Eva uit het paradijs gedreven te hebben, zeide: Zorgen wij er nu voor, dat Adam zijne hand niet uitsteke, dat hij van de vrucht van den boom des levens niet neme, er van eete en in eeuwigheid leve: *Et vivat in aeternum.* (1)

De boom des levens, B. B., van welken hier sprake is, is een afbeeldsel van het allerheiligste Sacrament des Altaars. Jezus-Christus stichtte zijne Kerk, een anderen lusthof, een ander paradijs; Hij stelde de H. Sacramenten in, zeven in getal, en in de Kerk van Christus. onder de zeven H. Sacramenten prijkt het aanbiddelijk Sacrament des Altaars, het Sacrament des levens, evenals de boom des levens onder de overige boomen prijkte in het aardsch paradijs. Welke zijn nu de vruchten, de uitwerksels van dit Sacrament? Het aanbiddelijk Sacrament des Altaars, waardig en dikwijls ontvangen, heeft de kracht om het leven van den mensch te bewaren, te vermeerderen en in het eeuwige leven te doen overgaan: niet het natuurlijk, het lichamelijk leven van den mensch, neen, maar het geestelijk, het bovennatuurlijk leven der ziel, het leven der heiligmakende genade. Ja, B. B., de Christen, die dikwijls waardig communiceert, zal leven, leven van het leven der heiligmakende genade, omdat hij Jezus-Christus, die het brood des levens is, ontvangt. Immers, Jezus zegt: Ik ben het brood des levens: *Ego sum panis vitae.* Dat leven der heiligmakende genade zal altoos

(1) Gen. III, 22.

toenemen, want die Mij eet, zegt Jezus, zal voor Mij leven: *Qui manducat me et ipse vivet propter me*. Dat leven zal, zoo de mensch dikwijls waardig communiceert, nooit door de doodzonde verloren gaan: *Ut si quis ex ipso manducaverit non moriatur*, en eindelijk — hetgeen de schoonste vrucht, het krachtigste uitwerksel is — de mensch zal van het leven der genade tot het eeuwige leven der glorie overgaan, volgens deze woorden van Jezus-Christus: Die dit brood eet zal in eeuwigheid leven: *Qui manducat hunc panem vivet in aeternum*. (1) Welke schoone vruchten! Welke heerlijke uitwerksels als die eener waardige Communie! Gij dus, die prijs stelt op het leven uwer ziel, het leven der genade; die prijs stelt op het eeuwige leven, die verlangt zalig te worden, in den hemel te komen, nadert dikwijls tot de H. Tafel; nut dikwijls het brood des levens; spijs en laaft u dikwijls met het goddelijk vleesch en bloed van onzen Heer Jezus-Christus; gij zult leven en blijven leven, leven hier op aarde door de heiligmakende genade, en eenmaal leven hiernamaals voor eeuwig in de hemelsche glorie.

II.

Het tweede afbeeldsel van het allerheiligste Sacrament des Altaars is het paaschlam.

Het uitverkoren volk Gods, de kinderen Israëls, B. B., hadden reeds jaren lang in de slavernij gezucht. God verhoorde eindelijk hun zuchten en smeeken, en besloot hen uit de slavernij te verlossen en het beloofde land binnen te leiden. Menige plaag voor de Egyptenaren was reeds voorafgegaan, totdat eindelijk de laatste hen trof, waarop de verlossing der Israëlieten moest volgen.

(1) Joan. vi. 59

Doch ziet! alvorens Egypte te verlaten, gebod God den Israëlieten in elk huisgezin te slachten een eenjarig lam zonder vlek of gebrek; zij mochten geen enkel been van het lam breken; met het bloed van het lam moesten zij de deurstijlen hunner woningen bestrijken, ten einde bewaard te blijven voor den Worgengel, welke dien nacht zou rondgaan, en al de eerstgeborenen der Egyptenaren zou dooden. Zij moesten het op het vuur gebraden vleesch van het lam eten met ongeheveld brood en wilde bittere kruiden of latuw, in de volgende houding: de lenden omgord, de voeten geschoeid, een stok in de hand, staande en in haast. De toepassing van hetgeen ik hier kom te verhalen, is niet moeielijk te maken. Wij vinden er een treffend afbeeldsel in van het christen-volk, van de slavernij des duivels, van Jezus Christus, van de H. Communie, en van de gesteltenis, waarin wij tot de H. Tafel moeten naderen. Wij Christenen, wij zijn voorwaar een uitverkoren volk, met meer recht zelfs dan de kinderen Israëls. Nochtans, wij bevonden ons ook in de slavernij, in de slavernij des duivels, d. i., in den staat van doodzonde, die ons slaven maakt van den duivel. Jezus-Christus, het Lam zonder vlekken, heeft ons uit die slavernij verlost: tot dat einde heeft Hij, brandende van liefde tot ons, zich laten slachtofferen aan het kruis, waarlangs zijn goddelijk bloed gestroomd heeft, en waaraan Hij, zonder dat zelfs een zijner beenen gebroken werd, is gestorven. Die offerande nu wordt elken dag nog, doch op een onbloedige wijze, op duizenden altaren vernieuwd. Daarenboven, God gebiedt ons van zijn goddelijk vleesch te eten, van onze zielen met zijn goddelijk bloed als te teekenen, ten einde ze te vrijwaren van den Worgengel, den duivel, die er op uit is om onze zielen om te brengen, door ze te berooven van de

heiligmakende genade, en ze met zich te sleuren naar de hel. Doch hoe moeten wij het lichaam en bloed van Jezus Christus nutten? In welke gesteltenis? Naar het voorbeeld der Israëlieten, moeten wij het nutten met ongeheveld brood, d. i., met eene zuivere meening, in oprechtheid en eenvoudigheid des harten, met wilde bittere kruiden of latuw, d. w. z., met eene ware, oprechte droefheid over onze zonden; de lenden omgord; ja, wij moeten onze kwade neigingen intoomen, de begeerlijkheid des vleesches onderdrukken; de voeten geschoeid, en alzoo altoos bereid om het pad der deugd te bewandelen; een stok in de hand, staande en in haast, zoodat wij immer indachtig moeten zijn, dat wij, aan pelgrims, aan reizigers gelijk, hier op aarde in dit tranendal geene bestendige verblijfplaats of woning hebben, doch dat wij op weg, evenals de Israëlieten naar het beloofde land, met verhaaste schreden onze reis moeten voortzetten naar het hemelsch vaderland.

III.

Het derde afbeeldsel van het allerheiligste Sacrament des Altaars is het manna der woestijn.

God, B. B., spijsde met het manna de Israëlieten in de woestijn. Het manna was een wonder brood, door de Engelen gemaakt, en vallende uit den hemel, en vandaar dat het genoemd wordt brood der Engelen: *Panem Angelorum manducavit homo*; (1) brood des hemels: *Panem caeli dedit eis*. Dat wonderbrood of manna moest 's morgens vroeg en dagelijks geraapt worden. Het had, bijzonder voor hen, die naar geen vleeschspijzen verlangden, een aangenamen en verschillenden smaak. Het voedde

(1) Ps. LXXVII, 24, 25.

en sterkte de Israëlieten veertig jaren lang, op hunne reis naar het beloofde land. Het manna is een afbeeldsel van het aanbiddelijk Sacrament des Altaars. Onze goddelijke Zaligmaker leert het duidelijk in zijne rede tot de Joden. Voorwaar, voorwaar ik zeg het u, zoo sprak Jezus, niet Mozes heeft u het brood uit den hemel gegeven, maar mijn Vader geeft u het ware brood uit den hemel. Ik ben het levend brood, die uit den hemel ben nedergedaald: *Ego sum panis vivus, qui de coelo descendi.* (1) Zoo iemand van dit brood eet, hij zal in eeuwigheid leven. En het brood, dat ik geven zal, is mijn vleesch, voor het leven der wereld: *Et panis, quem ego dabo, caro mea est pro mundi vita.*

De Israëlieten moesten 's morgens vroeg, voor den opgang der zon en dagelijks het manna rapen; zoo ook moeten wij, Christenen, ons beijveren, om, zoo niet dagelijks, dan toch dikwijls tot de H. Tafel te naderen.

Het manna had een aangenamen en verschillenden smaak. Zoo ook heeft het aanbiddelijk Sacrament des Altaars de heilzaamste en verschillende uitwerksels; doch om die uitwerksels deelachtig te worden, wachten wij ons wel van zekere Israëlieten na te volgen, die naar vleeschspijzen verlangden, een afkeer kregen van het manna, en het uit minachting noemden eene smakelooze spijs: Wij krijgen walging, zeiden zij, van dat licht voedsel: *Anima nostra jam nauseat super cibo isto levissimo.* (2) En welk was het gevolg van dat verlangen naar vleeschspijzen, van het minachten van het manna? God strafte die Israëlieten verschrikkelijk. Zij hadden het vleesch nog tusschen de tanden, zegt de H. Schrift, en de toorn Gods daalde reeds op hen neder, en een

(1) Joan. vi, 41. (2) Num. xxi, 5.

groot getal werd met den dood gestraft. God zond vurige slangen onder het volk, door welke er velen gebeten en gedood werden. Treffend afbeeldsel van de slechte Christenen, die weinig belang stellen in het allerheiligste Sacrament des Altaars; die zelden tot de H. Tafel naderen; wier smaak bedorven is door de zonden, en wel bijzonder door de zonden van onkuischheid, bedreven door het involgen hunner vleeschelijke lusten; die niets van de kracht van het allerheiligste Sacrament gewaar worden, niets van zijne zoetigheden proeven; die ziek worden, wegwijnen, sterven en verloren gaan. Dat toch nimmer dergelijk ongeluk ons treffe; en daarom, zorgen wij van altoos goed voorbereid te zijn, om met eene vurige begeerte en eene brandende liefde Jezus Christus, het ware manna, uit den hemel nedergedaald, te ontvangen; het lijdt geen twijfel, of wij zullen er reeds in dit leven de heerlijkste vruchten van deelachtig worden.

Het manna, B. B., voedde en sterkte de Israëlieten in de woestijn, veertig jaren lang, op hunne reis naar het beloofde land. Zoo ook zal het aanbiddelijk Sacrament des Altaars, dat waar, dat echt hemelsch manna, zoo wij het dikwijls waardig ontvangen, ons voeden en sterken, om in de woestijn dezer wereld, gansch ons leven onze reis naar behooren te kunnen voortzetten, en eenmaal aan te landen in het beloofde land, in den hemel.

IV.

Het vierde afbeeldsel van het allerheiligste Sacrament des Altaars is het onder de asch gebakken brood van Elias.

Tijdens de regeering van koning Achab, B. B., vervolgde Jezabel, zijne goddelooze huisvrouw, de Profeten

des Heeren. Zij deed vooral den Profeet Elias opzoeken, zwoer zijn dood en deed hem aanzeggen: De goden zullen mij straffen, zoo ik morgen, tegen dit uur, u niet mede zal omgebracht hebben. Elias bevreesd, nam de vlucht en ging eene dagreis ver de woestijn in. Daar zette hij zich vermoeid en uitgeput neder onder een boom en verlangde te sterven: *Petivit animae suae ut more-retur.* (1) Heer! zeide Elias: ik heb lang genoeg geleefd. Neem mijne ziel van mij weg, want ik ben niet beter dan mijne vaderen. En na aldus gesproken te hebben, sliep Elias in onder de schaduw van den boom. En ziet! de Engel des Heeren raakte Elias aan en zeide: Sta op en eet: *Surge, comede.* En wondere zaak! Toen Elias omzag, stond er bij zijn hoofd een onder de asch gebakken brood en eene flesch met water. Elias at, dronk en sliep op nieuw in. De Engel maakte hem ten tweede male wakker en zeide: Sta op en eet, want gij hebt een langen weg af te leggen: *Grandis enim tibi restat via.* Elias stond op, at en dronk, en door dat voedsel gesterkt, ging hij veertig dagen en veertig nachten door, tot aan den berg Gods, Horeb. Daar gekomen, werd Elias door God getroost en hij mocht zelfs bij een wondergezicht eenigszins de Godheid aanschouwen.

De goddelooze Jezabel stond Elias naar het leven, en om te ontkomen moest de Profeet de vlucht nemen naar de woestijn. B. B., een ieder onzer heeft ook zijne vijanden, die hem naar het leven staan, en onder die vijanden bevindt zich de bedorvene wereld. Wat moeten wij nu doen, om niet in de handen der bedorvene wereld te vallen en door haar omgebracht te worden. Naar het voorbeeld van Elias moeten wij vluchten, vluchten de

(1) III Reg. XIX, 4—7.

gevaaren en gelegenheden van zonde, de gevaarlijke partijen en gezelschappen, de slechte huizen en personen. Hoe dan! zal de mensch niet bezwijken, in zonde vallen, zoo hij zich zonder reden aan de gevaaren en gelegenheden blootstelt? Of heeft de H. Geest dan geene waarheid gesproken, als Hij zeide: Die het gevaar bemint, zal er in vergaan? *Qui amat periculum, in illo peribit?* (1) Dus, wij moeten op de eerste plaats vluchten en de bedorvene wereld verlaten, zooveel als mogelijk is; vluchten naar de woestijn, in de eenzaamheid. Ha! B. B., de gevaaren buiten de wereld en haar verderf zullen nog talrijk en groot genoeg zijn. De strijd zal daarom niet ophouden. De duivel en het vleesch zullen niet nalaten van ons aan te vallen. Daarenboven, hoe dikwijls zit de mensch, op allerlei wijze door kruisen en wederwaardigheden getroffen, evenals Elias troosteloos daar neder? Vermoeid en uitgeput heeft hij kracht noch moed om voort te gaan op het pad der deugd: alles staat hem tegen; en evenals de Profeet, vraagt hij misschien zijn Heer en God van te mogen sterven. Welken raad dien mensch gegeven in zijn gevaarvollen en droevigen toestand? Met den Engel Gods zeg ik hem: Sta op: *Surge: eet: comede.* Eet, en eet herhaalde malen, d. i., nadert, en nadert herhaalde malen tot de H. Tafel, want uwe reis hier in de woestijn der wereld zal nog lang duren; neen, gij zijt nog niet aan het einde uwer loopbaan: *Grandis enim tibi restat via.* (2) Ach! misschien hebt gij nog tien, twintig, nog meer jaren te reizen, alvorens uwe bestemming te bereiken. Bekoord door de vijanden der zaligheid, beproefd door kruisen en wederwaardigheden, zult gij, uitgeput en moedeloos, u dikwijls moeten versterken.

(1) Eccl. iii, 27. (2) III Reg. xix, 7.

Comede: B. B., eet, eet dan het brood der sterken; Jezus is dat brood der sterken, en Jezus zal u moed geven en kracht bijzetten; gij zult niet bezwijken. Drinkt, drinkt den wijn, die maagden voortbrengt: *Vinum germinans virgines*. (1) Het goddelijk bloed van Jezus is die wijn, en het bloed van Jezus, dat in uwe aderen stroomt, zal u verfrisschen; gij zult niet omkomen van dorst. Ja, nadert dikwijls tot de H. Tafel, en door het goddelijk vleesch en bloed van Jezus-Christus gesterkt en verfrist, zult gij voortwandelen geen dagen, maar jaren en jaren, zoolang gij leeft; gij zult den berg Gods, Horeb, bereiken, d. i., gij zult eenmaal aanlanden daarboven in den hemel, waar God u volkomen zal troosten, waar gij God zult zien aanschijn aan aanschijn, waar gij God zult bezitten en genieten, en waar gij in het bezit en genot van God voor eeuwig zult gelukkig zijn.

SLUITREDE.

Ik heb u gegeven, B. B., eene korte verklaring van eenige figuren of afbeeldsels van het allerheiligste Sacrament des Altaars.

Het allerheiligste Sacrament des Altaars is in de H. Kerk onder de overige H. Sacramenten het Sacrament des levens, evenals de boom in het aardsch paradijs onder de overige boomen de boom des levens was.

Jezus in het allerheiligste Sacrament des Altaars is het ware Lam zonder vlekken, waarvan het paaschlam der Israëlieten maar een afbeeldsel is.

Jezus in het allerheiligste Sacrament des Altaars is het ware, het echte manna, uit den hemel nedergedaald, afgebeeld door het manna der woestijn.

(1) Zach. ix, 27.

Het goddelijk vleesch en bloed van Jezus, waardig in de H. Communie ontvangen, is inderdaad de spijs en de drank onzer zielen, afgebeeld door het brood en het water, door Elias genut.

In die verschillende afbeeldsels hebben wij gezien de kostbare vruchten, de heilzame uitwerksels der H. Communie. Besluiten wij daaruit van dikwijls tot de H. Tafel te naderen, ten einde die vruchten en uitwerksels deelachtig te worden. Gelukkig de mensch, die dikwijls waardig te communie gaat, zich met zijnen Heer en God vereenigt in het allerheiligste Sacrament; met Jezus vereenigd, zal hij steeds braaf en deugdzaam leven, en na dit leven zich met Jezus mogen vereenigen in den hemel. Amen.

DE RTIENDE PREEK.

Het H. Hart van Jezus.

*Cum dilexisset suos qui erant in mundo,
in finem dilexit eos.*

Na de zijnen, die in de wereld waren,
geliefd te hebben, heeft Hij hen ten uiter-
ste lief gehad. (Joan. XIII, 1).

INHOUD.

VOORREDE.

Twée feesten ter eere van twee H. Harten, het H. Hart van Jezus en het H. Hart van Maria. — De godsvrucht tot het H. Hart van Jezus is geene nieuwigheid; zij dagteekent van het begin des Christendoms. — Geschiedenis van de gelukzalige Margaretha Maria Alacoque. — Woorden van Jezus tot Margaretha. — De godsvrucht tot het H. Hart van Jezus is thans de gansche wereld door verspreid.

VERDEELING.

- I. Het voorwerp dezer godsvrucht;
- II. De voornaamste beweegreden om het H. Hart van Jezus te eeren.

I.

Mysterie der Menschwording van Christus; grond der godsvrucht tot het H. Hart van Jezus. — Welk is het voorwerp dezer godsvrucht? Het voorwerp dezer godsvrucht is tweederlei, namelijk het stoffelijk en het geestelijk voorwerp. — Het stoffelijk voorwerp is het H. Hart van Jezus zelf, vereenigd met zijne menscheid en godheid. — Wat is het H. Hart van Jezus? — Het geestelijk voorwerp is de liefde van Jezus, waarvan het hart het zinnebeeld is. — Men eert de werktuigen van Jezus' lijden, het kruis, enz.; hoeveel te meer moet men dan het H. Hart van Jezus eeren.

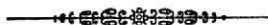
II.

Welke is de voornaamste beweegreden om het H. Hart van Jezus te eeren? De voornaamste beweegreden is de liefde van Jezus. — Liefde van Jezus tot zijn hemelschen Vader. — Liefde van Jezus tot ons. — Jezus heeft zich uit liefde tot ons voor ons gegeven. — Zijne liefde bij de menschwording, tijdens zijn verborgen en openbaar leven, vooral tijdens zijn lijden. — Oogslag op Jezus, zijn kruis dragende naar den Calvarieberg, gehecht aan het kruis. — Jezus' H. Hart doorboord, fontein der liefde. — Jezus heeft zich uit liefde tot ons, aan ons gegeven. — Instelling van het allerheiligste Sacrament des Altaars, Sacrament van liefde. — Jezus geeft ons zijn goddelijk vleesch tot spijs, zijn goddelijk bloed tot drank. — Jezus noodigt ons uit van tot Hem te komen, om ons met Hem te vereenigen.

SLUITREDE.

Jezus heeft ons vóór en na zijnen dood bemind, wij

moeten hem wederliefde betoonen. — Woorden van Jezus: Mijn zoon, geef mij uw hart. — Opdracht onzer harten aan het H. Hart van Jezus.

DE RTIENDE PREEK.

Het H. Hart van Jezus.

*Cum dilexisset suos qui erant in mundo,
in finem dilexit eos.*

Na de zijnen, die in de wereld waren, geliefd te hebben, heeft Hij hen ten uiterste liefgehad. (Joan. XIII, 1.)

VOORREDE.

Onze Moeder de H. Kerk viert slechts twee feesten ter eere van twee H. Harten, namelijk, van het H. Hart van Jezus en van het H. Hart van Maria. De godsvrucht of de devotie tot het H. Hart van Jezus, B.B., is volstrekt geene nieuwigheid in de H. Kerk; zij dagteekent in zekeren zin van het begin der H. Kerk zelve. Die godsvrucht mag in zoo verre slechts eene nieuwigheid genoemd worden, dat zij in vroegere tijden niet zoo *algemeen*, niet onder een *bijzonderen naam*, noch onder een *bepaalden vorm* als thans door de H. Kerk werd voorgesteld en aanbevolen; doch wat de zaak zelve betreft, zij is zoo oud als het Christendom. Zij ontstond op den Calvarieberg, toen de soldaat met zijne lans de zijde en het H. Hart van Jezus opende. Van dien tijd af heeft de godsvrucht tot het H. Hart van Jezus voortdurend, door alle eeuwen heen, hare beoefenaars, hare

voorstanders en verkondigers gehad. Nochtans, 't was in de zeventiende eeuw, dat die schoone, die zoo heilzame godsvrucht eene bijzondere uitbreiding bekwam. Ten jare 1671 leefde er in Frankrijk te Paray-le-Monial, in 't bisdom van Autun, in een klooster van den H. Franciscus van Sales, eene jeugdige maagd, onbekend aan de wereld, doch des te beter bekend aan God. In de wereld heette die maagd Margaretha Alacoque; in het klooster *Margaretha Maria*. God had eene zekere voorliefde tot die zuivere ziel, en Hij besloot door haar de geheimen zijner grenzenlooze liefde aan de wereld te openbaren. Margaretha Maria bracht niet alleen dagen, maar soms ook nachten door in de aanbidding van Jezus in zijn allerheiligste Sacrament. Zekeren dag tijdens de plechtige octaaf van het feest van het allerheiligste Sacrament, terwijl Margaretha Maria wachtte en bad aan den voet des altaars, terwijl zij tevens nadacht over de ondankbaarheid der menschen en de liefde van onzen goddelijken Zaligmaker, ziet! daar verschijnt haar eensklaps Jezus-Christus, omgeven van een hemelsch licht. Jezus toont haar door de geopende zijde zijn goddelijk Hart. Dat H. Hart is als geplaatst op een troon van vlammen. De wond, op den Calvarieberg ontvangen, is nog zichtbaar; eene doornen kroon omgeeft het, en een kruis, schitterender dan de zon, verheft zich boven op het H. Hart. Margaretha Maria, bewogen, vervoerd, beziet eenigen tijd dat grootsche schouwspel. Ha! B. B., 't is wel haar beminde Zaligmaker, dien zij erkent. Daarna spreekt Jezus zijne bruid aan in dezer voege: „Ziedaar dat Hart, hetwelk de „menschen zóó zeer bemind heeft, dat het niets gespaard „heeft, om hun zijne liefde te betoonen. En in plaats „van wederliefde ontvang Ik van het grootste gedeelte

„niets dan ondankbaarheid, wegens de verachting, de „oneerbiedigheden, de heiligschennissen en de onverschilligheid, waarmede zij Mij in mijn Sacrament van liefde „bejegenen. Maar waaraan ik nog gevoeliger ben is, dat „Ik ook alzoo behandeld word door harten, die Mij zijn „toegewijd. Daarom vraag Ik u van te zorgen, dat er „op den eersten vrijdag der octaaf van het H. Sacrament „een bijzonder feest gevierd worde, om mijn H. Hart te „eeren, en om de gruwelijke onteeringen te herstellen, „welke mijn Hart worden aangedaan tijdens de uitstelling „van mijn H. Sacrament op de altaren.” Margaretha Maria gehoorzaamde. God, die het zwakke driewerf uitkiest om het sterke te beschamen, zegende de pogingen zijner bruid. Deze zegevierde over alle hinderpalen, welke haar in den weg gelegd werden door de Janse- nisten en goddeloozen. Want ziet! eenige jaren later vergaderden op verzoek der doorluchtige koningin Maria Theresia te Parijs, de hoofdstad van Frankrijk, al de bisschoppen des rijks, en van daar verkondigden zij eenparig de echtheid van de godsvrucht tot het H. Hart van Jezus. Deze godsvrucht, eerst algemeen geworden in Frankrijk, verspreidde zich weldra door gansch Europa, drong door tot in China en Canada, en thans is zij overal gekend en geoefend; zij is de meest geliefde godsvrucht der harten, die Jezus liefhebben en beminnen.

Wijl wij vandaag het feest van het H. Hart van Jezus vieren, heb ik voorgenomen u eenige oogenblikken te onderhouden over het voorwerp van dit feest, niet om u het H. Hart van Jezus te doen beminnen — gij allen, ik ben er verzekerd van, bemint het — doch om u in de liefde tot het H. Hart van Jezus te doen aangroeien. Ziehier de twee punten die wij gaan verhandelen.

- I. Welk is het voorwerp der godsvrucht waarvan hier spraak is?
- II. Welk is de voornaamste beweegreden om het H. Hart van Jezus te eeren?

I.

En wel vooreerst, welk is het voorwerp der godsvrucht waarvan hier spraak is?

Om zulks wel te verstaan, B. B., is het goed eerst na te denken over de waardigheid van onzen Heer Jezus-Christus. In Jezus-Christus, gelijk het geloof ons leert, is maar één Persoon, de goddelijke Persoon, de tweede Persoon van de H. Drievuldigheid. Die Persoon heeft twee naturen, namelijk de goddelijke en de menschelijke natuur; de goddelijke natuur in eeuwigheid, d. i., zonder beginsel, wijl Jezus Christus in eeuwigheid van God zijn hemelschen Vader voortkomt; de menschelijke natuur van den tijd dat Hij is mensch geworden uit de zuivere Maagd Maria, dat is nu 18... jaren. Ziedaar het geheim van de Menschwording van Christus.

In dit geheim nu ligt eigenlijk de grond van de godsvrucht tot het H. Hart van Jezus. Ziehier hoe een godvruchtig schrijver (1) antwoordt op de vraag, welk eigenlijk het voorwerp is der godsvrucht tot het H. Hart van Jezus.

Alle Katholieken, zegt die schrijver, stemmen overeen en erkennen dat het voorwerp dier godsvrucht tweevoudig is in zijne eenheid, het stoffelijk en het geestelijk voorwerp.

Door het stoffelijk voorwerp, en dat onder het bereik der zintuigen valt, moet verstaan worden het eigenlijke

(1) De Eerw. Pater Ramière S. J.

H. Hart van Jezus, gevormd door God den H. Geest uit het zuivere bloed van de zuiverste der Maagden, van de allerheiligste Maagd Maria. Dat H. Hart moet niet gescheiden worden noch van de menschheid, noch van de godheid, waarmede het onafscheidbaar vereenigd is en blijft.

Het H. Hart van Jezus, B. B., is het edelste deel van het lichaam van den Zoon Gods, mensch geworden; dus van het heiligste, van het volmaaktste lichaam, dat ooit gevormd is. Het is het beginsel van het leven van den Zoon Gods, mensch geworden; dus van het heiligste, van het volmaaktste aller levens.

Het H. Hart van Jezus is het edelste orgaan van de gevoelens der ziel van den Zoon Gods; dus van de heiligste, van de volmaaktste der zielen. Het is gansch bijzonder het orgaan der liefde van den Zoon Gods, van zijne liefde tot God en de menschen.

Het H. Hart van Jezus is het voornaamste heiligdom van God den H. Geest, door wien het gevormd is en bewoond. Het is de bron van het goddelijk bloed, dat de Zoon Gods vergoten heeft voor de zaligheid der menschen; in één woord, het H. Hart van Jezus is het H. Hart van den God-mensch, en vandaar dat het het waardigste voorwerp is van onze liefde, van onze vereering en aanbidding, evenals Jezus-Christus zelf, wiens H. Hart het is.

Door het geestelijk voorwerp moet verstaan worden de liefde van Jezus, waarvan het hart het zinnebeeld is; liefde, waarmede Jezus niet alleen zijn hemelschen Vader, maar ook ons bemind heeft en nog bemint; liefde, waarvan Hij ons de doorslaandste bewijzen gegeven heeft, vooral tijdens zijn lijden, en die Hij ons nog geeft, bijzonder in het aanbiddelijk Sacrament des Altaars.

Uit deze weinige woorden wel begrepen, blijkt, dat beide voorwerpen, het stoffelijk en het geestelijk voorwerp, maar één voorwerp uitmaken; want wij beminnen, vereeren en aanbidden het H. Hart van Jezus als zinnebeeld der liefde, en de afgebeelde liefde in zijn H. Hart. Bijgevolg, onder welk oogpunt men het voorwerp ook beschouwe, 't is het heiligste, het volmaaktste voorwerp, dat men zich kan voorstellen; een voorwerp onze liefde, onze vereering en aanbidding overwaardig; 't is het Hart van eenen God, die ons zoo teeder bemind heeft en nog bemint; 't is Jezus zelf, beschouwd in het edelste lidmaat zijner menschheid, in zijn H. Hart, en in de schoonste eigenschap zijner godheid, in zijne liefde. Veronderstelt eens een persoon in 't bezit van een der overblijfsels of reliquiën van het lijden van onzen goddelijken Zaligmaker, bijv., van een deeltje van het H. Kruis, waaraan Jezus gestorven is; van een der nagelen, die zijne gezegende handen of voeten doorboorden; van een der doornen van de kroon, die het goddelijk hoofd van Jezus wonden. O, wat zou die persoon zich gelukkig achten! Met welken eerbied zou hij die voorwerpen in zijne handen nemen, met welke teedere godsvrucht aan zijne lippen brengen, en met welke liefde aan zijn hart drukken! En die persoon, B. B., had volslagen gelijk; want die voorwerpen zijn onzen eerbied, onze godsvrucht en onze liefde waardig, wijl zij geheiligd zijn door de ledematen van onzen goddelijken Zaligmaker, geverfd met het goddelijk bloed van Jezus-Christus. Doch ik vraag het: Wat zijn die voorwerpen, hoe waardig ook, in vergelijking van het H. Hart van Jezus? Zietdaar dus, B. B., waarin beide voorwerpen, het stoffelijk en het geestelijk voorwerp van de godsvrucht tot het H. Hart van Jezus bestaan; beide maken om zoo te zeggen maar één voor-

werp uit. Zien wij nu in ons tweede punt de voornaamste beweegreden, waarom wij het H. Hart van Jezus moeten eeren.

II.

Welke is de voornaamste beweegreden, waarom wij het H. Hart van Jezus moeten eeren?

De voornaamste beweegreden, B. B., is de liefde van Jezus, liefde, waarmede Jezus zijn hemelschen Vader en ons menschen bemind heeft.

Niemand voorzeker heeft God den hemelschen Vader zoo innig, zoo vurig bemind, als Jezus, zijn mensch geworden Zoon. Vandaar de ijver, waarvan Jezus brandde voor de glorie van zijn hemelschen Vader; de droefheid en smart, welke Hij gevoelde op het gezicht der beledigingen, zijn hemelschen Vader aangedaan. Vandaar de gehoorzaamheid aan zijn hemelschen Vader tot den dood, ja tot den dood des kruises. Doch 't is vooral over de liefde van Jezus tot ons menschen, dat wij moeten spreken; liefde, waarmede Jezus ons bemind heeft tijdens zijn leven, en waarmede Hij ons nog bemint na zijn dood.

Gansch het leven van onzen goddelijken Zaligmaker, B. B., te beginnen van de kribbe te Bethleëm, tot aan het kruis op den Calvarieberg, gansch zijn leven is eene reeks, een aaneenschakeling van liefdedaden voor ons geweest. Ik zal slechts de voornaamste aanhalen.

Na den val en door den val van Adam en Eva waren wij allen, volgens de uitdrukking van den H. Augustinus, gelijk aan eene verworpen menigte. En die verworpen menigte lag daar als in een poel van ellenden, en wendte zich, en stortte van den eenen afgrond van ellenden in den anderen. God sprak het doodvonnis uit over

Adam en Eva en gansch hun nakomelingschap, omdat zij het gebod, hun van God gegeven, schandelijk overtreden hadden. Doch ziet! nauwelijks heeft God het vonnis over hen uitgesproken, nauwelijks zijn zij der ellenden prijs gegeven, of zij aanschouwen in het blijde verschiet hunnen Verlosser, hunnen Zaligmaker, die hen zoo niet in alle, dan toch in de voornaamste rechten herstellen zal. Wie is die Verlosser, die Zaligmaker? Niemand anders dan Jezus-Christus; en die Jezus-Christus zal als middelaar tusschen den beleedigden Schepper en het ongehoorzame schepsel optreden. Hij zal vergiftenis voor dat schepsel afsmeeken, de voldoening voor de overtreding van het gebod van God op zich nemen, en eindelijk zal Hij het vonnis van den eeuwigen dood, dat over ons allen uitgesproken was, vernietigen. God de Vader belooft den Verlosser; God de H. Geest overlommert de ootmoedige Maagd Maria bij de Menschwording van Christus, en Jezus bij zijne Menschwording springt van vreugde op, om zijne, alhoewel moeielijke en pijnlijke taak, namelijk, de verlossing van het menschedom, te beginnen: *Exultavit ut gigas ad currendam viam suam.* (1) Van dat oogenblik af, B. B., heeft Jezus onafgebroken zijn oog op dat grootsche werk gevestigd. Hij stelt zich gansch zijn levensloop voor den geest. Hij voorziet de pijnen en smarten, de mishandelingen en folteringen, die Hij van zijne vijanden staat te verwachten. Want denkt niet dat Jezus zijn lijden dan eerst begonnen heeft, toen Hij door Judas verraden, zijnen vijanden werd overgeleverd. Neen, B. B., maar van zijne geboorte af werd zijn kinderlijk Hart, dat van liefde tot ons menschen brandde, met wreede geesels als verscheurd,

(1) Ps. xviii, 6.

met scherpe doornen als gekroond, en met plumpe nagelen als aan het kruis gehecht. Van dat oogenblik af gevoelde het H. Hart van Jezus als het ware reeds de wond, welke het eenmaal op den Calvarieberg moest ontvangen, als de soldaat met zijne lans Jezus' zijde doorboren zou. Ik spreek van den Calvarieberg. Zien wij eens met welke liefde Jezus bezielde is op weg naar die strafplaats.

Mij dunkt, B. B., ik zie Jezus. Zijn H. Hart brandt van liefde tot ons; Hij verlangt niets zoozeer als te lijden en te sterven voor onze zaligheid. Op het punt van naar den Calvarieberg te gaan, staat Jezus daar, bleek, met doornen gekroond, met wonden overdekt, met bloed besmeurd. Hij is omgeven van soldaten en beulen, die Hem uitlachen en bespotten. Een dier onmenschen biedt Hem het Kruis aan. Jezus groet het minzaam, neemt, omhelst en legt het op zijne doorwonde schouders. Jezus is gereed om te vertrekken. Doch mijn goddelijke Zaligmaker, mijn lieve Jezus! waar gaat Gij naar toe?... Ik ga naar den Calvarieberg... En wat gaat Gij op den Calvarieberg doen, mijn Jezus?... Op den Calvarieberg ga Ik den kruisdood sterven om u het leven te geven... Doch mijn Jezus, Gij zult den Calvarieberg niet bereiken; Gij zult onder weg bezwijken... Ja, mijn kind, Ik zal vallen, en Ik zal herhaalde malen vallen onder mijn kruis, maar Ik zal telkens opstaan... Maar, goede Jezus, Gij gaat onder weg sterven... Neen, mijn kind, Ik zal onder weg niet sterven; mijne liefde tot u zal Mij staande houden, zij zal Mij kracht bijzetten, om den Calvarieberg te bereiken; want 't is daar, dat Ik voor u mijn leven wil ten beste geven, dat Ik voor u wil sterven. En ziet! Jezus, beladen, evenals een andere Isaac met het hout voor het offer bestemd, gaat vooruit; Hij buigt onder

den last van het kruis. Gestooten en geslagen, op allerlei wijzen mishandeld door de soldaten, vervolgt Jezus zijnen weg, en na veel moeielijkheden en na dikwijls gevallen te zijn, bereikt Hij het toppunt van den berg. De beulen slaan terstond hunne bezoedelde handen aan het Lam zonder vlekken. Zij gebieden Jezus van zich op het kruishout neêr te leggen. Jezus biedt hun zijne handen en voeten aan. De beulen slaan ze met eenige nagelen aan het kruis vast. Daarop richten zij het kruis in de hoogte en stellen tusschen hemel en aarde den standaard van vrede ten toon. Het goddelijk bloed van Jezus stroomt op den grond neder; Jezus wil dat het tot den laatsten druppel toe vergoten worde. Een soldaat nadert het kruis, heft zijne lans omhoog, stoot ze in Jezus' zijde en opent er zijn H. Hart mede, waaruit terstond bloed en water vloeide, zegt de H. Joannes: *Et continuo exivit sanguis et aqua.* (1) Ziedaar, B. B., het H. Hart van Jezus geopend, Hart dat ons dienen moet tot schuilplaats! Ziedaar de fontein, die voor ons ten eeuwigen leven ontsprongen is! Welaan dan getrouwe zielen van Jezus! gij die dorst van liefde tot uw goddelijken Meester. Nadert en stelt u onder het kruis; lescht uwen dorst aan die fontein der liefde. Ja, wat meer is, de arme zondaar, mits hij berouw hebbe over zijne zonden, hij nadere ook met betrouwen; hij stelle zich ook onder het kruis; het bloed van het Lam zonder vlekken zal op hem neder-vallen, en zijne zonden, al waren zij ook rood als schar-laken, zij zullen wit worden als sneeuw: *Quasi nix dealbabuntur.* (2) O lieve Jezus! gedachtig aan uwe liefde, moeten wij met den Apostel Paulus uitroepen: Hij heeft mij bemind en zich zelve voor mij overgeleverd: *Dilexit*

(1) Joan. xix, 34. (2) Is. i, 18.

me et tradidit semetipsum pro me. (1) Doch B. B., dit is niet alles, hiertoe bepaalt zich de liefde van Jezus niet; Hij die zich vóór ons gegeven heeft, heeft zich ook nog áán ons gegeven, en ziehier op welke wijze.

Nadat Jezus met zijne leerlingen het paaschlam gegeten en hun de voeten gewasschen had, wetende dat het uur gekomen was van deze wereld te verlaten en tot zijnen Vader weder te keeren, zoo wilde Hij zijnen Apostelen, die Hij zoo teeder bemind had, een laatste blijk zijner liefde geven. Jezus neemt het brood in zijne heilige en eerbiedwaardige handen, zegent, breekt en geeft het aan zijne Apostelen, zeggende: Neemt en eet, dit is mijn lichaam: *Hoc est corpus meum.* (2) Insgelijks neemt Jezus den kelk met wijn, dankt en reikt zijnen Apostelen dien over, zeggende: Neemt en drinkt allen hieruit, want dit is mijn bloed: *Hic est enim sanguis meus.* Aldus ontvouwde Jezus voor zijne leerlingen, alvorens deze wereld te verlaten, den onschatbaren rijkdom zijner onbeschrijfelijk teedere liefde. Doch, B. B., Jezus stelde het allerheiligste Sacrament des Altaars niet alleen voor zijne Apostelen, maar ook voor ons in. Hij heeft zijn goddelijk vleesch en bloed niet alleen aan hen, maar ook aan ons tot spijs en drank gegeven. Onze goddelijke Zaligmaker is die persoon, van welken Hij zelf spreekt, als Hij zegt: Zeker man had een groot avondmaal bereid: *Homo quidam fecit caenam magnam* (3) en toen het uur van het avondmaal gekomen was, zond hij zijne dienaren naar de uitgenoodigden om te zeggen, dat zij zouden komen, wijl alles gereed was. Jezus, brandende van begeerte om zich aan ons te geven, zegt: Komt en eet het brood, dat is, mijn lichaam: *Venite, comedite panem*: Komt en drinkt

(1) Gal. II, 20. (2) Matth. xxvi, 26. (3) Luc. xiv 16.

den wijn, dat is, mijn bloed, dien ik voor u bereid heb: *Et bibite vinum quod miscui vobis*. Jezus in onze tabernakels, als op den troon zijner genade gezeten, roept ons toe: Komt allen tot mij, die belast en beladen zijt, en ik zal u verkwikken. Vraagt, zegt Jezus, en gij zult verkrijgen. Hij verlangt niets zoo zeer dan ons met zijne genaden en weldaden te overladen; zijn H. Hart brandt van liefde om zich met het onze te vereenigen. Voorzeker, B. B., wanneer wij zien, van den eenen kant de groote waardigheid van Hem die ons bemint, en van den anderen kant de groote onwaardigheid van ons, die Jezus bemint, staan wij dan niet verbaasd? Kunnen wij wel de kleinste reden vinden, om aanspraak te maken op die liefde? Voorzeker, neen; doch wij moeten veeleer in die liefde een geheim erkennen en uitroepen: Die liefde is Jezus-Christus alleen eigen, en die liefde kan niet verder.

SLUITREDE.

Ik heb u verklaard, B. B., vooreerst, waarin eigenlijk het voorwerp der godsvrucht tot het H. Hart van Jezus bestaat; vervolgens, de voornaamste beweegreden, waarom wij dat H. Hart moeten eeren. Die beweegreden is vooral Jezus' liefde tot ons, vóór en ná zijnen dood. Die liefde van Jezus, volgens de uitdrukking van den Apostel Paulus, praamt ons: *Charitas enim Christi urget nos*, (1) d. w. z., zij zet ons aan om aan die liefde te beantwoorden en dankbaar te zijn. En hoe zullen wij er aan beantwoorden en dankbaar zijn? Wat zullen wij den Heer wedergeven voor alles, wat Hij ons gegeven heeft? *Quid retribuam Domino pro omnibus quae retribuit mihi?* (2) Gelukkig! Jezus laat ons weten, wat Hij verlangt. En wat verlangt

(1) II Cor. v, 13. (2) Ps. cxv, 12.

Jezus? Mijn zoon, mijne dochter, zegt Hij, geef mij uw hart: *Praebe, fili mi, cor tuum mihi.* (1) Ziedaar wat Jezus verlangt, wat Hij vraagt, liefde voor liefde, hart voor Hart. En wij zouden aan dat verlangen niet voldoen, wij zouden die vraag durven weigeren? Neen lieve Jezus! Wij geven u onze harten; Gij alleen hebt er aanspraak op. Gij, die onze harten geschapen, door uw goddelijk bloed vrijgekocht hebt, Gij alleen hebt het recht van ze te bezitten. O zoete liefde van God! (2) O vlam onzer harten! O driewerf heilig vuur! O koesterende warmte onzer zielen! O heilig vuur, dat de eigenschap heeft van uit te doven en te ontsteken! doof in onze harten alle ongeregelde liefde tot het schepsel uit, en doe ze van liefde tot Jezus ontbranden. En gij, o Maria! Moeder van Jezus en tevens onze Moeder, gij zijt de Moeder der schoone liefde: *Mater pulchrae dilectionis.* (3) Gij hebt het eerst het H. Hart van Jezus, uwen Zoon, bemind, geëerd en aanbeden. Uw H. Hart, zoo gelijkvormig aan het H. Hart van Jezus, was er mede vereenigd en is er altoos mede vereenigd gebleven. Wij bidden u, o Moeder der schoone liefde! neem onze harten; wij schenken ze u. Vereenig onze harten met het uwe, opdat zij, met het uwe vereenigd, des te aangener zijn mogen aan het H. Hart van Jezus, uwen Zoon. Ja, goede Moeder Maria, wij bidden en smeeken u: verkrijg ons de genade, van naar uw voorbeeld het H. Hart van Jezus, uw goddelijken Zoon, hier op aarde te beminnen, te eeren en te aanbidden, gedurende den tijd, om daarna het geluk te hebben, van met u datzelfde H. Hart te mogen beminnen, eeren en aanbidden in den hemel, gedurende de eindelooze eeuwigheid. Amen.

(1) Prov. xxiii, 26. (2) O Dulcis amor Dei, etc. (3) Eccl. xxiv, 24.

VEERTIENDE PREEK.

De H.H. Apostelen Petrus en Paulus.

In morte quoque non sunt divisi.
In den dood zijn zij ook niet gescheiden.
(II Reg. 1, 23.)

INHOUD.

VOORREDE.

Treurzang van David op Saül en Jonathas, gesneuveld op de bergen van Gilboë, als lofzang toegepast op de H.H. Apostelen Petrus en Paulus.

VERDEELING.

- I. Petrus en Paulus tot Apostelen verkozen;
- II. Zij arbeiden gansch hun leven voor Jezus-Christus;
- III. Zij vergieten hun bloed voor Jezus-Christus.

I.

Petrus en Paulus tot Apostelen verkozen. — Petrus door Jezus aangesproken. — Eerste uitnoodiging van Petrus om Jezus te volgen. — Tweede uitnoodiging na eene rijke vischvangst: daarop volgde Petrus Jezus. — Petrus met elf anderen tot Apostel verkozen. — Jezus

belooft Petrus aan het hoofd der Apostelen te stellen; kort na zijne hemelvaart stelt Hij hem aan het hoofd der gansche Kerk.

Marteldood van den diaken Stephanus. — Bekeering van Paulus op weg naar Damascus, woorden van Jezus tot Paulus, vraag van Paulus en antwoord van Jezus op diens vraag. — Ananias bij Paulus, Paulus van zijne blindheid genezen en gedoopt. — Petrus en Paulus hebben enkel aan Gods genade te danken van tot Apostelen verkozen te zijn. — Waaraan hebben wij te danken van uit Katholieke ouders geboren en gedoopt te zijn?

II.

Petrus en Paulus arbeiden gansch hun leven voor Jezus-Christus. Eerste sermooen van Petrus na de nederdaling van den H. Geest: bekeering van ongeveer 3000 man. — Petrus en Joannes op weg naar den tempel, genezing van een lamgeborene. — Tweede sermooen van Petrus, bekeering van 5000 man. — Petrus en Joannes gevangen genomen en voor de rechtbank gedaagd. — De Apostelen andermaal in de gevangenis geworpen, worden door een Engel verlost. — Petrus en Joannes voor de rechtbank gedaagd om zich te verantwoorden, worden gegeeseld, daarna losgelaten. — De vervolging te Jeruzalem geeft aanleiding tot de verspreiding van Jezus' leer. — Philippus predikt te Samaria: Petrus en Joannes derwaarts gezonden om het H. Vormsel toe te dienen. — Petrus te Jeruzalem terug, bezoekt de kerken; hij geneest Aeneas te Lydda en wekt Tabitha op te Joppe; velen door die twee wonderen bekeerd. — Prediking van het Evangelie aan de Heidenen. — Petrus begeeft zich naar Cornelius en doopt hem met gansch zijn huisgezin: vreugde der

geloovige Joden over den roep der Heidenen. — De Apostelen verkondigen het Evangelie aan Joden en Heidenen. — Petrus sticht de Kerk van Antiochië, Alexandrië en predikt op verschillende plaatsen van Asië. — Petrus door Koning Herodes Agrippa in de gevangenis geworpen, wordt door een Engel verlost. — Na verschillende kerken gesticht en in het geloof bevestigd te hebben, vertrekt Petrus naar Rome, waar hij zijn bisschoppelijken zetel vestigt. — Hij komt tweemaal te Jeruzalem terug om eene vergadering voor te zitten, en om een opvolger van Jacobus den Mindere te benoemen. — Petrus komt te Rome terug, waar hij met Paulus het Evangelie verkondigt. — Twee brieven van den H. Petrus.

Paulus bekeerd, begint terstond Jezus te prediken. — Paulus moet Damascus verlaten en begeeft zich naar Arabië. — Te Damascus teruggekeerd, wordt hij in eene mand langs den stadsmuur afgelaten. — Paulus vertrekt naar Jeruzalem om Petrus te zien, naar Tarsus zijne geboorteplaats, naar Antiochië, waar de geloovigen voor het eerst Christenen genoemd worden. — Aalmoezen door Paulus en Barnabas den geloovigen te Jeruzalem gebracht. — Terugreis naar Antiochië. — Paulus en Barnabas uitgekozen om den Heidenen het Evangelie te verkondigen. — Paulus slaat te Paphos den toovenaar Elymas met blindheid. — Te Antiochië in Pisidië wordt hij vervolgd. — In Iconie wil men hem steenigen. — Te Lystra geneest Paulus een lamgeborene; eerst wil men hem als een god eeren, daarna steenigt men hem. — Paulus vertrekt naar Macedonië, verlost te Philippi eene dochter van een waarzeggenden geest, wordt gegeeseld en in de gevangenis geworpen. — Paulus te Athene. — Hij verwekt een jongeling te Troas, die dood gevallen was. — Paulus, steeds heviger vervolgd, beroept zich op

den keizer. — Drie reizen van Paulus: wat hij op die reizen geleden heeft. — Veertien brieven van Paulus. — Petrus en Paulus roepen ons toe: Weest onze navolgers, gelijk wij die van Christus zijn. — Hoe volgen wij hen na?

III.

Petrus en Paulus vergieten hun bloed voor Jezus-Christus. — Petrus en Paulus te Rome; zij prediken het Evangelie; bekeeringen tot in het paleis van den Keizer. Simon de toovenaar valt dood op het gebed der Apostelen. — Vervolging onder Nero. — Verschijning van Jezus aan Petrus. — Petrus en Paulus in de gevangenis; bekeering hunner bewakers; bron in de gevangenis ontsprongen. — Petrus, na gegeeseld te zijn, wordt gekruist met het hoofd naar beneden. — Paulus als romeinsch burger wordt onthoofd. — Bekeering van den beul en diens gezellen. — De drie fonteinen. — Petrus en Paulus vergieten hun bloed voor Jezus-Christus; wij moeten ten minste uit liefde tot Jezus lijden.

SLUITREDE.

Gebod tot de H.H. Apostelen Petrus en Paulus, voor Rome en voor gansch de Katholieke Kerk.

VEERTIENDE PREEK.

De H.H. Apostelen Petrus en Paulus.

In morte quoque non sunt divisi.

In den dood zijn zij ook niet gescheiden.
(II Reg. I, 23.)

VOORREDE.

De H. Schrift, B. B., verhaalt ons in het tweede boek der Koningen, hoe David zekeren dag zich uitliet in een treurzang over Saül en diens zoon Jonathas, na vernomen te hebben, dat beiden in een gevecht tegen de Philistijnen op de bergen van Gilboë gesneuveld waren. Saül en Jonathas, zoo sprak David, van elkander zoo geliefd, elkander zoo dierbaar in hun leven; sneller waren zij dan arenden, sterker dan leeuwen; in den dood ook zijn zij van elkander niet gescheiden: *In morte quoque non sunt divisi.* (1)

Mij dunkt, B. B., dat wij de aangehaalde woorden van David op Saül en Jonathas, te recht op de twee Apostelen, wier feest wij heden vieren, wel niet in een treurzang, maar in een lofzang mogen toepassen. En inderdaad; Petrus en Paulus waren van elkander geliefd; ja, beiden beminden elkander teeder; zij waren elkander dierbaar gansch hun leven; sneller waren zij dan arenden, gezien de snelheid, waarmede zij alom het Evangelie verkondigden; sterker waren zij dan leeuwen, gezien de moeilijkheden, waartegen zij te kampen hadden, en die zij te boven kwamen. Vereenigd met elkander in Jezus-

(1) II Reg. I, 23.

Christus gedurende hun leven, zijn zij in den dood ook niet van elkander gescheiden: *In morte quoque non sunt divisi*. Petrus en Paulus, beiden tot Apostelen verkozen, terwijl deze inzonderheid bestemd was om den Heidenen, gene om den Joden het Evangelie te verkondigen, wijdden gansch hun leven toe aan de taak, hun door hun goddelijken Meester opgelegd, totdat zij ze eindelijk volbrengen te Rome, waar zij hun leven ten beste geven voor Jezus-Christus.

Daar wij heden het feest vieren der H.H. Apostelen Petrus en Paulus, zien wij eens die twee Heiligen:

- I. Tot Apostelen verkozen door Jezus-Christus;
- II. Hun leven lang arbeiden voor Jezus-Christus;
- III. Hun bloed vergieten voor Jezus-Christus.

I.

De eerste maal, B. B., dat onze goddelijke Zaligmaker Petrus zag, was, toen Andreas, de broeder van Petrus, hem bij Jezus bracht. Jezus Petrus ziende zeide: Gij zijt Simon, zoon van Jonas — deze was eigenlijk de naam van Petrus — gij zult Cephas — Petrus — genoemd worden. Later, toen Jezus zekeren dag langs het strand wandelde, zag Hij twee broeders, Simon, Petrus genaamd, en Andreas, terwijl zij hunne netten in zee wierpen, want zij waren visschers. Jezus zeide tot hen: Volg mij! Ik zal menschen-visschers van u maken: *Faciam vos fieri piscatores hominum*. (1) Petrus en Andreas lieten terstond hun vischtuig liggen en volgden Jezus. — Eerste roep van Petrus.

Een andermaal, toen Jezus door het volk bestormd werd,

(1) Matth. iv, 19.

gebood Hij Petrus een weinig van land te steken. Jezus ging in het schip zitten, en vandaar uit onderwees Hij het volk. Na het volk onderwezen te hebben, zeide Hij tot Petrus: *Duc in altum*: (1) Vaar hooger op, *et mitte retia in capturum*, en werp uwe netten uit ter vischvangst. Petrus antwoordde: Meester! wij hebben den ganschen nacht gearbeid en niets gevangen; doch op uw woord zal ik het net uitwerpen: *In verbo autem tuo laxabo rete*. Zij wierpen het net uit en vingen eene zoo ontzettende menigte visch, dat het net scheurde. Twee vaartuigen werden gevuld met visch tot zinkens toe. Toen Petrus zulks zag, viel hij voor Jezus op de knieën en zeide: Heer! ga van mij uit, want ik ben een zondig mensch: *Exi a me, quia homo peccator sum, Domine*. (2) Jezus zeide tot Petrus: Vrees niet; van nu af zult gij menschen vangen. De leerlingen stuurden het schip naar het land; zij verlieten alles en volgden Jezus. Petrus is dus tot tweemaal toe geroepen, om Jezus te volgen; thans hecht hij zich aan Jezus en volgt Hem gestadig. Maar Petrus is nog niet tot Apostel verkozen. Ziehier bij welke gelegenheid hij tot Apostel verkozen is.

Toen Jezus zekeren dag eene menigte zieken genezen had, beklom Hij eenen berg en bracht den ganschen nacht door in het gebed. Dag geworden zijnde, koos Hij er onder zijne leerlingen twaalf uit, die Hij Apostelen of zendelingen noemde; zij moesten bij Hem blijven. Die twaalf waren: Simon Petrus en diens broeder Andreas, Jacobus en Joannes, enz. Gij ziet, Petrus komt op de eerste plaats. Overal, tijdens het openbaar leven van Jezus, zullen wij zien, dat Petrus eene bijzondere plaats inneemt. Nochtans, Petrus was nog niet aan het

(1) Luc. v, 4. (2) Luc. v, 8.

hoofd der overige Apostelen gesteld; Jezus zou hem die waardigheid eerst beloven, daarna zou Hij hem er mede bekleeden. Zekeren dag vroeg Jezus zijne Apostelen: Voor wien houden de menschen den Zoon des menschen? *Quem dicunt homines esse filium hominis?* (1) Zekere leerlingen antwoordden: Eenigen houden Hem voor Joannes den Dooper, anderen voor Elias; sommigen voor Jeremias of voor eenig ander Profeet. Maar gij, voor wien houdt gij mij? zeide Jezus. Daarop antwoordt Petrus: Gij zijt de Christus, de Zoon van den levenden God: *Tu es Christus, filius Dei vivi.* (2) En op die belijdenis van het goddelijk Zoonschap van Christus, belooft Jezus Petrus aan het hoofd zijner Kerk te zullen stellen. Zalig zijt gij Simon, zoon van Jonas, antwoordt Jezus, want vleesch en bloed hebben u zulks niet geopenbaard, maar mijn Vader, die in den hemel is. En ik zeg u: Gij zijt Petrus, en op deze steenrots zal ik mijne kerk bouwen, en de poorten der hel zullen haar niet overweldigen. En u zal ik de sleutels van het rijk der hemelen geven; en alles wat gij op aarde zult gebonden hebben, zal gebonden zijn in den hemel; en alles wat gij op aarde zult ontbonden hebben, zal ook ontbonden zijn in den hemel. Hetgeen Jezus Petrus hier belooft volbrengt Hij later na zijne verrijzenis.

Zekeren dag na zijne verrijzenis verscheen Jezus zijnen Apostelen op het strand van het meer van Tiberias. Hij gebod hun het net aan de rechterzijde van het schip uit te werpen, waarop de Apostelen eene zoo groote menigte visschen vingen, dat zij het niet konden optrekken. De Apostelen aan wal gekomen zijnde, zette Jezus zich met hen neder om te eten. En nadat zij gegeten hadden, sprak Jezus tot Simon Petrus: Simon, Jonas'

(1) Matth. xvi, 13. (2) Matth. xvi, 16.

zoon! bemint gij mij meer dan deze. Petrus antwoordde: Ja, Heer! Gij weet, dat ik U bemin. Jezus zeide: Weid mijne lammeren: *Pasce agnos meos*. Jezus vroeg andermaal: Simon, Jonas' zoon! bemint gij mij? Petrus antwoordde: Ja Heer! Gij weet, dat ik U bemin. Weid mijne lammeren: *Pasce agnos meos*, antwoordde Jezus ten tweede male. Daarop vroeg Jezus voor de derde maal: Simon, Jonas' zoon, bemint gij mij? Petrus werd bedroefd; hij dacht aan zijne drievoudige verloochening; die moest hersteld worden door eene drievoudige akte van liefde. Eindelijk antwoordt Petrus: Heer, Gij weet, dat ik U bemin. Daarop sprak Jezus: Weid mijne lammeren: *Pasce oves meas*. (1) Ziedaar B. B., wanneer Jezus Petrus de eerste maal aanspreekt, hoe Hij hem tweemaal uitnodigt van Hem te volgen, hoe Hij hem tot Apostel verkiest, belooft hem tot opperhoofd zijner Kerk aan te stellen, en hoe Hij hem eindelijk tot opperhoofd zijner Kerk aanstelt.

Waardoor had Petrus nu verdiend, van door Jezus tot Apostel verkozen te worden? Door niets. Door zijne verloochening had hij zich zelfs onwaardig gemaakt, van tot opperhoofd der Kerk aangesteld te worden. Met den Apostel Paulus mocht Petrus dus zeggen: *Gratia Dei sum id quam sum*: (2) Door Gods genade ben ik hetgeen ik ben. Doch zien wij thans hoe Paulus tot Apostel verkozen is.

De Diaken Stephanus, B. B., was de eerste bloedgetuige der Kerk, en terwijl hij gesteenigd werd, stond een jongeling, Saulus genaamd, met voldoening te kijken en bewaarde de kleederen dergenen, die Stephanus steenigden. Doch Saulus — later Paulus, want ook zijn naam

(1) Joan. xxi, 17. (2) Rom. xv, 10.

zal in Paulus veranderd worden, evenals die van Simon in Petrus — Saulus was niet voldaan; hij verwoestte de ontluikende Christus' Kerk, drong met geweld de huizen binnen, zocht mannen en vrouwen op en deed hen in de gevangenis werpen. Steeds voortgaande met al dreigende en moordende tegen de leerlingen des Heeren te woeden, begeeft hij zich tot den Opperpriester en verzoekt hem om brieven van volmacht aan de synagogen van Damascus, om al de geloovigen van beider geslacht, die hij daar mocht vinden, geboeid naar Jeruzalem over te brengen. Gelijk aan een grijpenden wolf, en vergezeld van gewapende manschappen, begeeft Saulus zich op weg naar Damascus. En ziet! op weg naar de stad wordt hij eensklaps door een hemelsch licht omstraald. Paulus valt van zijn lastdier ter aarde, en tegelijkertijd hoort hij eene stem, die hem toeroept: *Saule! Saule! quid me persequeris?* Saulus! Saulus! waarom vervolgt gij mij? Saulus vraagt: Heer! wie zijt Gij? En de Heer antwoordt: Ik ben Jezus, dien gij vervolgt: *Ego sum Jesus, quem tu persequeris.* (1) Het is u schadelijk de hielen tegen den prikkel te slaan. Bevende en gansch ontsteld zeide Saulus: Heer! wat wilt gij dat ik doe: *Domine! Quid me vis facere?* En de Heer antwoordde: Sta op en ga de stad binnen. Daar zal men u zeggen, wat u te doen staat. De reisgezellen van Saulus stonden verbaasd, daar zij wel de stem hoorden, doch niemand zagen. Saulus stond op, opende de oogen, doch zag niet meer. Zijne gezellen leidden hem bij de hand en brachten hem Damascus binnen. Daar bleef Saulus blind, zonder spijs of drank te gebruiken. Te dien tijde bevond er zich te Damascus een leerling, met name Ananias, en tot dien leerling

(1) Act. xxvi, 15.

sprak de Heer: Ananias! sta op, ga in de straat, genaamd: de Rechte, en vraag daar in het huis van Judas naar Saulus van Tarsus: want zie, hij bidt. Ik heb hem uitverkoren: *Vas electionis est mihi iste*, om mijnen naam te verkondigen aan de Heidenen, de koningen en de kinderen Israëls: *Ut portret nomen meum coram gentibus et filiis Israël*. (1) Ananias ging derwaarts, legde hem de handen op en zeide: Broeder, Saulus! de Heer Jezus, die u op den weg is verschenen, heeft mij tot u gezonden, om u het gezicht weêr te geven en u de volheid des H. Geestes mede te deelen. En terstond vielen er als vliezen van zijne oogen. Saulus zag wederom, stond op en liet zich doopen. Ziedaar, B. B., een grijpende wolf in een lam herschapen, een kerkvervolger in een Apostel veranderd. En waaraan heeft Paulus zijne bekeering, zijne verkiezing tot Apostel te danken? Zeker niet aan zijne verdiensten; doch gelijk hij zelf meermalen verkaart, lauter aan de genade Gods: *Gratia Dei sum id quod sum* (2): Door de genade van God ben ik hetgeen ik ben.

B. B., waaraan hebben wij te danken van te zijn hetgeen wij zijn? Waaraan hebben wij te danken van uit Katholieke ouders geboren en gedoopt te zijn, van het Roomsche-Katholiek geloof ontvangen te hebben en er in opgevoed te zijn? Voorzeker ook niet aan onze verdiensten, wijl wij zonder verdiensten waren; doch even als de Apostelen Petrus en Paulus hebben wij het te danken aan de genade van God. Die genade is in die twee Apostelen niet zonder vrucht gebleven. *Gratia ejus in me vacua non fuit*, zegt de Apostel Paulus, en hetzelfde kon de Apostel Petrus met hem zeggen: De

(1) Act. ix, 15. (2) Cor. xv, 10.

genade van God is in mij niet zonder vrucht gebleven. Dit zal blijken uit hetgeen beide Apostelen voor Jezus-Christus gedaan hebben, en ziedaar ons tweede deel.

II.

De Apostelen Petrus en Paulus arbeiden hun leven lang voor Jezus-Christus; alles wat zij doen, doen zij tot glorie van God en tot zaligheid der zielen.

Nauwelijks is de H. Geest op de Apostelen nederge-daald, of Petrus, de prins der Apostelen, komt te voor-schijn. Voor de eerste maal werpt hij het net des Evangelie's; hij verkondigt aan het saâmgeschoolde volk Jezus, dien de Joden kort te voren gekruist hadden; hij leert hen dat God zijnen Zoon volgens de voorzegging van David opgewekt heeft, en hij zet hen aan van boet-vaardigheid te doen en zich te laten doopen. Welke is zijne eerste menccchen-vangst? Ongeveer drieduizend Joden bekeeren zich en laten zich doopen. Eenige dagen later gaan Petrus en Joannes naar den tempel. Een be-delaar, die van zijne geboorte af lam was, vraagt hen een aalmoes. Petrus, goud noch zilver hebbende, geeft hem iets beters: In den naam van Jezus van Nazareth, zegt Petrus, sta op en wandel, en de lamme stond op en wandelde, God lovende over zijne genezing. Petrus werpt een tweede maal het net des Evangelies; hij neemt de gelegenheid te baat om opnieuw het woord Gods te verkondigen, en ziet! ditmaal bekeeren zich vijf duizend personen. De belooning voor die weldaad kon niet lang uitblijven. Petrus en Joannes worden gevangen genomen; 's anderendaags moeten zij rekenschap geven van het-geen zij gedaan hebben. Petrus, die vroeger op de stem eener dienstmeid sidderde en beefde en Jezus verloochende,

diezelfde Petrus belijdt nu voor de Overheden en de Ouderlingen des volks, dat de lamme, die daar gezond voor hen staat, genezen is in den naam van Jezus van Nazareth, dien zij gekruist hebben; maar dien God wederom opgewekt heeft. Men verbiedt hun streng van in den naam van Jezus nog te leeren. Petrus en Joannes antwoorden: Oordeelt zelve of het gerecht is u meer te gehoorzamen dan God: hetgeen wij gezien en gehoord hebben, kunnen wij niet zwijgen. Losgelaten, worden zij opnieuw in de gevangenis geworpen, doch een Engel des Heeren opent 's nachts de deuren van den kerker en gebiedt hun naar den tempel te gaan en daar kloekmoedig de woorden des levens te prediken. De Apostelen moeten opnieuw voor den joodschen raad verschijnen; ditmaal doet men hen geeselen, men vernieuwt de bedreigingen en laat hen gaan. Vol vreugde, wijl zij waardig bevonden zijn voor den naam van Jezus smaad te lijden, verlaten de Apostelen den raad.

Het woord Gods, B.B., verspreidde zich snel, en het getal geloovigen te Jeruzalem groeide sterk aan. Daarop ontstond er eene hevige vervolging te Jeruzalem, zoodat de geloovigen zich verspreidden in de omstreken van Judëa en Samaria. Philippus begaf zich naar Samaria en verkondigde daar Christus. Op de blijde tijding, dat Samaria het woord Gods aangenomen had, begaf zich Petrus met Joannes derwaarts, om den nieuw geloovigen van Samaria het H. Vormsel toe te dienen. Petrus, te Jeruzalem teruggekeerd, houdt zich onledig met het bezoeken der verschillende kerken rondom Jeruzalem. Te Lydda geneest hij door een wonder een verlamde, met name Aeneas, en alle inwoners van Lydda bekeeren zich op die wonderbare genezing tot den Heer. Te Joppe verwekt Petrus eene liefdadige vrouw, met name Tabitha

van den dood, waarop velen gelooven in den Heer. Tijdens zijn verblijf te Joppe ontvangt Petrus van God het bevel, om ook den Heidenen het Evangelie te verkondigen. Petrus, het hoofd der Kerk, die het eerst den Joden het Evangelie verkondigd heeft, zal ook het eerst den Heidenen de blijde tijding brengen. Cornelius, een heidensch hoofdman van Caesarea, maar die God vreesde, ontvangt het bezoek van een Engel. Deze gebiedt hem boden naar Joppe tot Petrus te zenden, om door hem onderricht te worden. Petrus, vergezeld van eenige geloovigen uit de Joden, gaat met de boden van Cornelius mede. In het huis van den hoofdman aangekomen, begint Petrus over Jezus te spreken, en ziet! terwijl hij nog sprak, daalde de H. Geest reeds over allen, die Petrus aanhoorden, neder. Petrus beval daarop Cornelius en gansch zijn gezin te doopen. Te Jeruzalem teruggekeerd, verhaalde Petrus den geloovigen uit de Joden alles, wat er gebeurd was. Deze waren uiterst tevreden en loofden God, wijl ook den Heidenen het geluk des Evangelie's te beurt gevallen was. Overtuigd dus, dat niet alleen den Joden, maar ook den Heidenen het Evangelie moest verkondigd worden, verspreidden zich de Apostelen en andere leerlingen alom, om de blijde tijding te verkondigen. Rome, de hoofdstad des Heidendoms, moest Petrus, het hoofd der Kerk, te beurt vallen. Doch alvorens zich naar Rome te begeven, stichtte Petrus eerst de Kerk van Antiochie, waarvan hij de eerste Bisschop is geweest, daarna die van Alexandrië. Ook predikte hij intusschen het Evangelie in Azië aan de Joden, die op verschillende plaatsen verspreid waren. Teruggekeerd te Jeruzalem tijdens een verschrikkelijken hongersnood, door den Profeet Agabus voorzien, werd Petrus door Herodes Agrippa, die Jacobus den Meerdere had

doen onthoofden, in de gevangenis geworpen, om na het paaschfeest om het leven te worden gebracht. Doch Petrus, voor wien de geloovigen van Jeruzalem onophoudelijk baden, werd door een Engel uit zijne gevangenis verlost. Na eerst nog verschillende nieuwe Kerken gesticht en de reeds gestichte in het geloof bevestigd te hebben, vertrok Petrus naar Rome en vestigde daar voor altijd zijn bisschoppelijken zetel. Tweemaal zal hij nog te Jeruzalem verschijnen; de eerste maal om de eerste kerkvergadering voor te zitten; de laatste maal om een opvolger te geven aan den H. Jacobus den Mindere, eersten Bisschop van Jeruzalem en martelaar aldaar gestorven. Daarop komt Petrus te Rome terug om met Paulus aan de verkondiging van het Evangelie verder te arbeiden en met dien Apostel zijn leven ten beste te geven voor Jezus-Christus. Buiten de sermonen, wonderen en andere apostolische werken, heeft Petrus geschreven en ons nagelaten twee brieven, waarin hij de geloovigen en herders onderricht, en ons allen aanspoort tot volharding. Ziedaar, B. B., hoe Petrus zijn leven lang gearbeid heeft voor Jezus-Christus, d. i., tot glorie van God en tot zaligheid der zielen. Doch de Apostel Paulus heeft niet minder gearbeid voor Jezus-Christus dan de Apostel Petrus.

Zoo wonder bekeerd op weg naar Damascus, gelijk wij in den beginne gezien hebben, begint Paulus terstond Jezus, dien hij eerst zoo hevig vervolgd had, te prediken en te leeren, dat Hij de Zoon Gods is. De woede der Joden breekt terstond tegen Paulus los, zoodat hij genoodzaakt is Damascus te verlaten. Hij begeeft zich naar Arabië. Te Damascus teruggekeerd, predikt hij opnieuw den Joden, doch deze zijn niet beter gestemd dan vroeger; zij houden onder elkander raad om Paulus te dooden, en

de leerlingen zijn gedwongen, Paulus in eene mand langs den stadsmuur heder te laten, om zijn leven door de vlucht te redden. Na eerst nog Petrus, het hoofd der Kerk, met een bezoek te Jeruzalem vereerd te hebben, en ook daar door de hardnekkige Joden ter dood gezocht, begaf zich Paulus naar Tarsus, zijne geboorteplaats. Van daar vertrok hij met Barnabas naar Antiochië, waar zij gansch een jaar het volk onderrichten. 't Is ook te Antiochië, dat de leerlingen het eerst Christenen genoemd zijn. Van Antiochië brachten Paulus en Barnabas de aalmoezen, welke de christenen daar verzameld hadden voor hunne noodlijdende broeders, naar Jernzalem. Daarop togen zij opnieuw naar Antiochië, waar Paulus en Barnabas uitgekozen werden om den Heidenen het Evangelie te verkondigen. Onmiddellijk daarop vertrokken zij en verkondigden het Evangelie in verschillende streken tot aan Paphos. Daar slaat Paulus Elymas, een valschen Profeet en toovenaar, met blindheid, omdat hij het woord Gods tegenwerkte. Te Antiochië in Pisidië prediken zij den Joden, doch deze drijven hen over de grenzen. In Iconië bekeeren zij een groot getal Joden en Heidenen: anderen staan tegen hen op en willen hen steenigen, zoodat zij gedwongen zijn te vluchten. Te Lystra geneest Paulus een lamgeborene. Het volk ziet Paulus en Barnabas voor goden aan en wil hun offers brengen. Paulus verzette zich daartegen, gelijk overigens zijn plicht was. En ziet! eenige oogenblikken later steenigde datzelfde volk Paulus, zoodat hij voor dood uit de stad gesleept werd. Paulus nochtans stond op en ging wederom de stad binnen. Te Philippi in Macedonië verlost hij eene jonge dochter van een waarzeggenden geest, en tot belooning wordt Paulus gegeeseld en in de gevangenis geworpen. Te Athene, de zedelooste

en bijgeloovigste stad na die van Rome, op Silas en Timotheus wachtende, ontvlamt zijn ijver, wijl hij ziet, hoe diep die stad in de afgoderij verzonken ligt. Hij verkondigt den Atheners de voornaamste waarheden: dat er maar één God bestaat; dat God een enkele geest is; dat Hij de Schepper is van hemel en aarde; dat de mensch door God geschapen is, en dat alle menschen van één afstammen; dat de mensch eenmaal zal verrijzen, en dat hij rekenschap zal moeten geven. Ongelukkig! weinig Atheners bekeerden zich; zoo groot is het beletsel, dat voortspruit uit de hoovaardigheid en de zinnelijkheid. Na nog op verschillende plaatsen het Evangelie verkondigd te hebben, komt Paulus te Troas en roept daar een jongeling, die van de derde verdieping dood gevallen was, tot het leven terug. En terwijl de moeielijkheden voor Paulus steeds aangroeien en grooter worden, groeit tevens zijn ijver aan, en wordt hij steeds grooter. De vervolgingen van den kant der Joden nemen zoodanig toe, dat Paulus gebruik moet maken van zijn burgerrecht en zich beroepen moet op den keizer, voor wien hij dan ook eindelijk zal te recht staan. Tijdens zijn apostelschap heeft Paulus drie groote reizen gemaakt. Wat hij op die reizen al doorgestaan en geleden heeft, kunnen wij in weinige woorden samenvatten uit hetgeen hij zelf verhaalt in een zijner brieven: „Vijfmaal, zoo schrijft hij „aan de Corinthiers, heb ik van de Joden veertig slagen „min één ontvangen. Driemaal ben ik met roeden ge- „geeseld. Eenmaal ben ik gesteenigd — voorzeker om „te voldoen voor het welbehagen, dat Saulus schepte „in de steeniging van den eersten Martelaar, den H. „Stephanus. — Driemaal heb ik schipbreuk geleden. Eén „dag en één nacht heb ik in de diepte der zee doorge- „bracht. Wat al gevaren heb ik niet getrotseerd op

„mijne reizen; gevaren van roovers, gevaren onder mijne „stamgenooten — de Joden; — gevaren onder de Heidenen, gevaren in de stad, gevaren in de woestijn, „gevaren op zee, gevaren onder de valsche broeders — „de slechte Christenen. — Ik heb mijn leven gesleten in „arbeid en zwoegen, in veel waken, in honger en dorst, „in vasten menigmaal, in koude en naaktheid. Buiten „deze uitwendige kwellingen bezwaart mij dagelijks de „zorg voor al de mij toevertrouwde Kerken.” En buiten zijne sermonen, wonderen en apostolische werken, heeft Paulus ons gelaten veertien brieven aan verschillende Kerken en personen, waarin hij ons leert alles wat wij noodig hebben of ons dienstig kan zijn om zalig te worden.

Zietdaar, B. B., hoe Petrus en Paulus, na tot Apostelen verkozen te zijn, hun leven doorbrengen voor Jezus-Christus, hoe zij arbeiden tot glorie van God en tot zaligheid der zielen. En Paulus, en met Paulus Petrus; ja, beiden roepen ons als het ware toe: *Imitatores mei estote, sicut et ego Christi.* (1) Weest mijne navolgers, gelijk ik die van Christus ben. Welnu, zijn wij de navolgers van die twee Apostelen? Wat doen wij voor de glorie van God en voor de zaligheid der zielen? Bevorderen wij de glorie van God, door ons overal en in alles als ware Christenen, als verkleefde Katholieken te gedragen? Werken wij ook aan de zaligheid der zielen, althans in onzen kring, bijv., onder onze huisgenooten en kinderen? Zijn wij ook Apostelen des gebeds, door de bekeering der ongeloovigen en der zondaren bij God af te smeeken? daarin althans kunnen, ja moeten wij de Apostelen Petrus en Paulus navolgen. Gansch hun leven dus hebben

(1) 1 Cor. iv. 16.

zij gearbeid voor Jezus-Christus; eindelijk hebben zij hun bloed vergoten voor Hem, en ziedaar ons derde deel.

III.

De Apostelen Petrus en Paulus bevonden zich op het einde huns levens te zamen te Rome. Daar arbeidden zij uit al hunne krachten en met den besten uitslag aan de uitbreiding des geloofs, zoodanig, dat men reeds menig Christen telde tot in het paleis des keizers. Simon, valsche profeet en toovenaar, werkte de uitbreiding des Evangelie's uit al zijne macht tegen; hij vleide de laagste en schandelijkste driften van keizer Nero, die buitengewoon zedeloos en bijgeloovig was. Zekeren dag deed hij publiek aankondigen, dat hij tot bewijs zijner godheid zich in de lucht zou verheffen. En inderdaad: den dag der publieke spelen verhief zich Simon in de tegenwoordigheid der Romeinen en van keizer Nero, door behulp van den duivel tot op zekere hoogte in de lucht; doch op het gebed der Apostelen Petrus en Paulus, die ook bij het schouwspel tegenwoordig waren, stortte Simon uit de lucht naar beneden en brak zich de beenen. Zijn bloed spatte rond hem henen, tot op het paviljoen des keizers, waaruit deze het schouwspel bijwoonde. Simon werd in een nabij gelegen huis gebracht; doch beschaamd, men kan niet meer, en van spijt als buiten zich zelve, stortte hij zich van boven uit het huis naar beneden en kwam ellendig om. Die nederlaag, in den persoon van Simon den duivel toegebracht, viel dezen te zwaar. Ook ontstond er weldra eene bloedige vervolging tegen de Christenen, door den bloedhond Nero verwekt. De geloovigen van Rome, zoo verhaalt de H. Ambrosius, waren bevreesd voor het leven van

Petrus. Zij smeekten hem dus voor de onstuimige volksbeweging te wijken en de stad te verlaten. In den beginne weigerde Petrus; doch hunne bede werd zoo dringend, dat hij eindelijk besloot te vertrekken. Des nachts begaf hij zich op weg, en reeds naderde hij den ringmuur, toen hij Christus zag, die hem door dezelfde poort te gemoet kwam. Waar gaat gij heen, Heer? vroeg Hem de Apostel. Jezus antwoordde: Ik kom naar Rome, om er opnieuw gekruist te worden. Petrus begreep den zin van dat goddelijk antwoord; hij keerde in de stad terug, om er den marteldood afte wachten. Eenige dagen later deed keizer Nero Petrus vastgrijpen en in den Marmertijschen kerker werpen. Paulus kwam zich weldra bij Petrus in dezelfde gevangenis vervoegen. Tot in de gevangenis zetten zij hunne zending voort; zij bekeerden hunne bewakers Processus en Martinianus, en om hen in den kerker te kunnen doopen, ontspringt er eene bron, die hun daartoe het water verschaft. Eenige dagen later werd Petrus de stad uitgeleid, om op den berg Janiculus, niet ver van de plaats, waar thans het Vatikaan en de Kerk van den H. Petrus liggen, gekruist te worden. De voorzegging van Jezus aangaande den dood van Petrus werd hier vervuld. Toen gij jonger waart, zoo sprak Jezus, gorddet gij u zelven en gij gingt waar gij wildet; maar wanneer gij oud geworden zijt, zult gij uwe handen uitsteken, en een ander zal u gorden en leiden waarheen gij niet wilt. En zoo sprak Jezus, voegt de H. Joannes er bij, om te beteekenen door welken dood Petrus God zou verheerlijken. Petrus, na eerst gegeeseld te zijn, werd aan het kruis vastgemaakt; doch op zijn verzoek, wyl hij zich onwaardig oordeelde van gekruist te worden gelijk zijn goddelijke Meester, werd hij aan het kruis vastgemaakt, het hoofd naar beneden. Paulus werd denzelfden dag

ter strafplaats geleid; doch wijl hij romeinsch burger was, mocht men hem niet kruisen; hij werd dus onthoofd bij de Salviaansche baden. Het bloed van den Apostel Paulus spatte rond. Bloeddruppelen, zegt de H. Chrysostomus, verschenen onder de gedaante van melk op de kleederen van den beul, die hem onthoofd had, door welk wonder de beul en zijne gezellen tot het geloof in Christus bekeerd zijn. Volgens een overlevering zou het hoofd van den Apostel tot driemaal toe van den grond opgesprongen, en zouden er op de plaats drie fonteynen ontsprongen, zijn, om welke reden die plaats genoemd wordt de plaats der *Drie fonteynen*.

Zietdaar, hoe de Apostelen Petrus en Paulus hun bloed vergoten, hoe zij hun leven ten beste gegeven hebben voor Jezus-Christus. En wij, B. B., wat brengen wij Jezus ten offer? Het minste lijden voor Jezus is ons dikwerf reeds te veel. En terwijl Jezus uit liefde tot ons, ons wil doen deelen in zijn lijden, ten einde ons eenmaal te doen deelen in zijne glorie, wij, wij onverstandige Christenen weigeren te lijden; wij verzetten ons tegen het lijden, en wijl wij niet lijden met en voor Jezus, maken wij ons ongelukkig in het lijden. O, B. B., naar het voorbeeld der Apostelen Petrus en Paulus offeren wij ons geheel en al op voor Jezus-Christus. En zoo Jezus van ons niet vordert, dat wij evenals de Apostelen Petrus en Paulus ons leven ten beste geven, ons bloed vergieten voor Hem, verklaren wij nochtans plechtig, dat wij, door zijne genade bijgestaan, er toe bereid zijn, en dat wij, hetgeen wij te lijden hebben, willen lijden voor en uit liefde tot onzen Heer Jezus-Christus.

SLUITREDE.

En gij, H.H. Petrus en Paulus! Beiden door Jezus tot

zijne Apostelen verkozen; gansch uw leven hebt gij voor Jezus gearbeid; uw bloed hebt gij voor Jezus vergoten. Glorievolle Prinsen der Kerk! Gij hebt elkander zoo teeder bemind tijdens uw leven, in den dood zijt gij ook niet van elkander gescheiden. Door het kruis en door het zwaard overwinnaars, zetelt gij thans met lauweren versierd op de schitterendste tronen in den hemel. Heden, terwijl wij uwen feestdag viëren, wenschen wij u geluk met de overwinningen die gij behaald, met de lauweren die gij geplukt, met de tronen die gij verdiend hebt. Wij verheugen en verblijden ons over de glorie, waarmede Jezus-Christus u gekroond heeft, en waarvan gij schittert in het hemelrijk. Doch, o glorierijke Prinsen der Kerk! terwijl wij u geluk wenschen, en terwijl wij ons verheugen en verblijden op uw feest, richten wij ons ook met betrouwen om hulp en bijstand tot u. Ja, H.H. Apostelen Petrus en Paulus! machtige voorsprekers bij God! wij bidden en smeeken u voor gansch de H. Kerk, wier steunpilaren gij zijt; wij bidden en smeeken u inzonderheid voor de Roomsche Kerk, wier stichters gij zijt: voor den Paus van Rome, uw opvolger, o H. Petrus! en evenals gij de plaatsbekleeder van Jezus-Christus; uw navolger, o H. Paulus! en evenals gij de leeraar der wereld. Door uwe machtige voorspraak beschermt den Paus, die thans, van zijne vrijheid beroofd, als in de gevangenis zucht, opdat hij, in zijne vrijheid hersteld, de H. Kerk naar behooren kunne bestieren. Beschermt de stad Rome, die thans, door de vijanden der Kerk ingenomen, zoo diep vernederd is, opdat zij, van hare vijanden verlost, in haar voormaligen luister als hoofdstad der Katholieke wereld schittere. Beschermt gansch de Katholieke Kerk, wier kinderen wij zijn, opdat wij, uit loutere genade door Jezus-Christus tot kinderen der H. Kerk gekozen, aan die

genade evenals gij, beantwoorden, dat wij Jezus even als gij, altoos getrouw dienen; ja, dat wij Hem in leven en dood even als gij altoos beminnen, om het geluk te hebben van eenmaal even als gij Jezus-Christus hiernamaals te aanschouwen en te genieten in den hemel. Amen.

VIJFTIENDE PREEK.

Het H. Bloed.

In quo habemus redemptionem per sanguinem ejus.

In Jezus vinden wij onze verlossing door zijn bloed. (Eph. 1, 7.)

INHOUD.

VOORREDE.

Verlossing der Israëlieten uit de slavernij van Egypte. — Tiende plaag. — De Israëlieten blijven bevrijd van den Worgengel, doordien zij de deurstijlen hunner woningen bestreken met het bloed van een eenjarig lam. — Het bloed van het eenjarig lam is een afbeeldsel van het bloed van onzen Heer Jezus-Christus.

VERDEELING.

- I. Dankbaarheid, die wij Jezus voor zijn heilig bloed schuldig zijn;
- II. Hoe wij die dankbaarheid zullen betoonen.

I.

Jezus vergiet zijn heilig bloed: in zijne besnijdenis, in zijnen doodstrijd, in zijne geeseling, in zijne kroning met

doornen, op den kruisweg, op den Calvarieberg. — Zijne handen en voeten worden doorboord, en zijne zijde geopend. — Jezus vergiet gansch zijn heilig bloed. — Jezus offert duizenden malen zijn heilig bloed op in het H. Sacrificie der Mis en laaft er onze zielen mede in de H. Communie. — Jezus' heilig bloed is van een oneindige waarde, wijl het het bloed is van eenen God, vergoten en opgeofferd door God den Zoon aan God zijn hemelschen Vader. — Jezus vergiet zijn heilig bloed voor zijne vijanden, om hen met God te verzoenen, om hen te verlossen, te zuiveren en den hemel binnen te leiden.

II.

Wij zullen Jezus onze dankbaarheid betoonen door onze edelmoedigheid in den dienst van God, door dikwijls en naar behooren het H. Sacrificie der Mis bij te wonen, door dikwijls en met godvruchtigheid tot de H. Tafel te naderen, door ons betrouwen te stellen op het heilig bloed van Jezus-Christus.

SLUITREDE.

Wij hebben gezien dat wij Jezus voor zijn heilig bloed, dat Hij voor ons vergoten heeft, dankbaarheid schuldig zijn, en hoe wij Hem die dankbaarheid moeten betoonen. — Naderen wij dikwijls tot de H. Tafel, om, door het goddelijk vleesch en bloed van Jezus-Christus gesterkt, eenmaal aan te landen in den hemel.

VIJFTIENDE PREEK.

Het H. Bloed.

In quo habemus redemptionem per sanguinem ejus.

In Jezus vinden wij onze verlossing
door zijn bloed. (Eph. I, 7.)

VOORREDE.

De Israëlieten, B.B., zoo lezen wij in het Oude Testament, werden op een ondraaglijke wijze door Pharao en zijn volk onderdrukt. Zij baden den koning om verlichting, doch te vergeefs; deze onderdrukte hen des te meer. Zij smeekten den Heer hunnen God van medelijden met hen te hebben, en God, vol goedheid en barmhartigheid, verhoorde eindelijk hunne smeking; Hij besloot de kinderen Israëls uit de slavernij van Egypte te verlossen. God zond zijnen dienaar Mozes en diens broeder Aaron naar Pharao, met het bevel van zijn volk te laten vertrekken. Pharao in zijnen hoogmoed zeide, dat hij den God van Israël niet kende, en dat hij de Israëlieten niet liet vertrekken. Ja, wat meer is, denzelfden dag nog gebod Pharao de kinderen Israëls met nog zwaarder arbeid te overladen. Daarop volgde eene reeks van wonderen.

God sloeg Egypte met tien verschrikkelijke plagen, ten einde den koning te bewegen van de Israëlieten te laten vertrekken. De negen eerste plagen werkten niets uit; zij bewegen den koning niet om zijne toestemming te geven; doch de tiende en laatste plaag? Ha! B.B., deze beweegt niet alleen den koning, om zijne toestem-

ming te geven, maar zij dwingt hem zelfs om de Israëlieten te verzoeken zoo goed te willen zijn van terstond te vertrekken en zijn land te verlaten. De tiende plaag bestond hierin: God zou zijn engel zenden, en die Engel zou al de eerstgeborenen in Egypte dooden, van Pharao's oudsten zoon tot dien van den gevangene in den kerker. Ook zou hij dooden al de eerstgeborenen van het vee. Opdat nu de eerstgeborenen der kinderen Israëls van die plaag mochten bevrijd blijven, ziehier wat God tot dat einde voorschreef. Zeg aan geheel het volk van Israël, zoo sprak God tot Mozes: Gij zult een eenjarig lam nemen, zonder vlek of gebrek. Dat lam zult gij slachten, doch zonder er een enkel been van te breken. Met het bloed van het lam zult gij de deurstijlen uwer huizen bestrijken. In denzelfden nacht zal ik gansch Egypte rondgaan en al de eerstgeborenen dooden. Aan uwe huizen zal ik het bloed zien en voorbijgaan. En inderdaad: God zond zijnen Engel, en deze doodde in eenen nacht al de eerstgeborenen van Egypte, terwijl die der kinderen van Israël gespaard bleven. Hier vraagt de H. Joannes Chrysostomus: Hoe dan? Heeft het bloed van een schaap — van een lam — den mensch, met rede begaafd, kunnen bevrijden? Zeer zeker, antwoordt dezelfde kerkleeraar; doch niet, omdat het het bloed is van een schaap, maar omdat het een afbeeldsel is van het bloed van onzen Heer Jezus-Christus. En waarlijk, zoo is het. Het lam zonder vlek of gebrek, dat de Israëlieten moesten slachten, is een afbeeldsel van het Lam Gods, van Jezus-Christus, die zich voor de zaligheid der menschen geslactofferd heeft. Het bloed van het lam is een afbeeldsel van het heilig bloed dat Jezus-Christus vergoten heeft, om ons te verlossen uit de slavernij des duivels.

Wijl wij van daag het feest vieren van het heilig bloed zullen wij te zamen eenige oogenblikken overwegen :

- I. De dankbaarheid, die wij Jezus voor zijn heilig bloed schuldig zijn.
- II Hoe wij Hem die dankbaarheid zullen betoonen.

I.

Wij zijn Jezus-Christus voor zijn heilig bloed, dat Hij voor ons vergoten heeft, dankbaarheid en groote dankbaarheid schuldig. Zulks is niet moeielijk te bewijzen.

Veronderstelt een mensch. Die mensch, om zijn vriend te verlossen uit de gevangenis, om hem te bevrijden van de doodstraf, welke hij verdiend heeft, geeft zijne fortuin ten beste. Voorzeker, die mensch zou voor zijn vriend veel over hebben, hij zou veel voor hem doen, bijzonder zoo die fortuin groot ware. En bijaldien die mensch zijn bloed vergoot om zijn vriend te verlossen en te bevrijden, hij zou voor zijn vriend nog meer over hebben, hij zou nog meer voor hem doen. En zoo hij zijn bloed tot den laatsten druppel vergoot, zoo hij den dood stierf, niet voor zijn vriend, maar voor zijn vijand, om zijn vijand te verlossen en te bevrijden? Die mensch voorzeker zou alles voor zijn vijand over hebben, hij zou voor hem alles doen wat hij kan, de liefde van dien mensch voor zijn vijand zou niet verder kunnen gaan. Welnu, dat alles heeft Jezus-Christus voor ons gedaan.

Jezus-Christus heeft zijn goddelijk bloed voor ons vergoten, niet eens, maar herhaalde malen, niet eenige druppels, maar gansch zijn bloed, tot den laatsten druppel toe.

Den achtsten dag na zijne geboorte, den dag zijner besnijdenis, vangt Jezus reeds aan met zijn goddelijk

bloed voor ons te vergieten. Nog klein kind offert Hij er voor ons reeds de eerste druppels van op aan God zijn hemelschen Vader. Op het einde zijn levens, tijdens zijn openbaar lijden, zal Jezus' bloed herhaalde malen, als bij stroomen vlieten. In den Olijfhof eener doodelijke droefheid ten prooi, breekt Jezus van alle kanten een bloedig zweet uit; zijne kleederen zijn er van doortrokken; zweetdruppels, met bloed gemengd, vallen op den grond en bevochtigen de aarde. Tijdens Jezus' schande- en pijnlijke geeseling wordt zijn heilig lichaam van het hoofd tot de voeten op de onmenscheijkste wijze met scherpe roeden, door de beulen verscheurd. Jezus' lichaam is als het ware maar ééne wond meer; zijn goddelijk bloed gutst uit de wonden, het spat in de gerechtszaal rond op de beulen en omstanders, het loopt langs Jezus' gezegend lichaam op den grond neder en vormt wezenlijk een bloedplas op den vloer der gerechtszaal. Onmiddellijk na de geeseling wordt Jezus met doornen gekroond. Jezus' hoofd was tijdens de schande- en pijnlijke geeseling nog gespaard gebleven. De soldaten vlechten eene kroon in den vorm van een hoed uit lange en scherpe doornen, en die doornenkroon zetten, drukken, slaan slaan zij Jezus op het hoofd. De doornen dringen van alle kanten in het hoofd van Jezus, tot in de hersenen door. Het goddelijk bloed spat uit de wonden; het verft Jezus' hoofdhaar bloedrood. Jezus' heilig bloed loopt over zijn voorhoofd in zijne oogen, uit zijne oogen over zijne wangen, van zijne wangen op den purperen mantel, dien men Hem om de schouders geworpen heeft; het trekt in dien purperen lap en druipt eindelijk op den grond neder. Den weg, dien Jezus aflegt van het gerechtshuis van Pilatus, waar Hij onrechtvaardig ter dood veroordeeld wordt, tot op den Calvarieberg, waar Hij aan

het kruis gaat sterven, dien weg teekent Jezus af met zijn goddelijk bloed. Op den Calvarieberg zal Jezus de fonteinen van zijn goddelijk bloed doen ontspringen. Op den Calvarieberg aangekomen, biedt Jezus terstond zijne gezegende handen en voeten aan, om doorboord en aan het kruishout genageld te worden. Het goddelijk bloed van Jezus ontspringt aan zijne doorboorde handen en voeten, evenals het water aan zoovele fonteinen, en valt op den grond neder. Er bevindt zich nog een druppel bloed in het H. Hart van Jezus. Jezus, die uit liefde tot ons zijn goddelijk bloed ten beste geeft, wil dat het tot den laatsten druppel vergoten worde. En ziet! Longinus heft zijne lans in de hoogte, hij opent er de zijde van Jezus mede, en onmiddellijk vloeit er bloed en water uit: *Et continuo exivit sanguis et aqua.* (1) Zietdaar, B. B., hoe Jezus zijn goddelijk bloed vergiet, hoe Hij het herhaalde malen, en hoe Hij het eindelijk tot den laatsten druppel toe vergiet. Doch dat is niet alles. Jezus heeft zijn goddelijk bloed niet ééns gegeven; Hij geeft het nog en herhaalde, duizenden malen; dagelijks offert Hij het op, de gansche wereld door, in het H. Sacrificie der Mis, en Hij geeft het in de H. Communie tot drank onzer zielen. Dat bloed van Jezus nu, B. B., en zelfs een enkele druppel van zijn bloed, overtreft oneindig alle andere offers, die God ooit opgedragen zijn of kunnen opgedragen worden. Waarom? Omdat het bloed van Jezus van een oneindige waarde is. En waarom is het bloed van Jezus van een oneindige waarde? Omdat het is het bloed van eenen God, want Jezus-Christus is God en mensch te zamen, gelijk wij weten, in één goddelijken Persoon. Daarenboven, wijl Jezus-Christus zelf zijn god-

(1) Joan. xix. 34.

delijk bloed de eerste maal opgeofferd heeft, en wijl Hij zelf het nog dagelijks opoffert in het H. Sacrificie der Mis — immers, de Priester is slechts zijn dienaar in het offeren — daarom is het ook onder dit opzicht nog, en bijgevolg, dubbel van een oneindige waarde. En voor wie en tot wat einde heeft Jezus zijn goddelijk bloed vergoten. Nauwelijks, en in een zeldzaam geval, zal een vriend voor zijn vriend zijn bloed vergieten; en Jezus heeft zijn bloed tot den laatsten druppel vergoten voor zijne vijanden. En inderdaad, wat waren wij door de zonde anders dan vijanden van God, slaven van den duivel, besmeurd met al wat leelijk is, ballingen des hemels en bestemd om voor eeuwig te branden in de hel? Welnu, Jezus, door zijn goddelijk bloed voor ons te vergieten, heeft ons wederom met God verzoend, en van vijanden heeft Hij ons vrienden van God gemaakt. Jezus heeft ons verlost uit den staat van doodzonde, en van slaven des duivels heeft Hij ons vrij en kinderen van God gemaakt. Jezus heeft ons, toen wij besmeurd waren met zonden, wederom gezuiverd en gewasschen in zijn bloed. Ballingen des hemels, heeft Jezus ons wederom in onze verloren rechten hersteld, en bestemd als wij waren om voor eeuwig te branden in de hel, heeft Jezus ons wederom in staat gesteld om den hemel te verdienen en daarin voor eeuwig gelukkig te zijn. Het bloed van Jezus dus, wel verre van om wraak te roepen tot God en diens straffen over ons af te trekken, evenals dat van Abel, het bloed van Jezus roept om barmhartigheid en vergiffenis onzer zonden. Wijl Jezus dus zijn goddelijk bloed voor ons vergoten heeft en nog dagelijks voor ons opoffert, daarvoor zijn wij Hem dankbaarheid en groote dankbaarheid schuldig. Doch zien wij in ons tweede deel hoe wij Jezus die dankbaarheid zullen betoonen.

II.

Om Jezus onze dankbaarheid te betoonen voor zijn goddelijk bloed voor ons vergoten, moeten wij edelmoedig zijn in den dienst van God, dikwijls het H. Sacrificie der Mis bijwonen, dikwijls te communie gaan, en eindelijk een groot betrouwen stellen op het heilig bloed van Jezus.

Vooreerst moeten wij edelmoedig zijn in den dienst van God. Wij moeten de edelmoedigheid van Jezus met edelmoedigheid beantwoorden, 't lijdt geen twijfel. En wijl Jezus zoo edelmoedig zijn goddelijk bloed tot den laatsten druppel voor ons vergoten heeft en nog dagelijks opoffert, wij B. B., van onzen kant, wij moeten niet alleen datgene doen, wat streng vereischt wordt en zonder hetwelk wij God niet kunnen dienen, zooals bijv. zijne geboden en die van de H. Kerk onderhouden, en de plichten van onzen staat volbrengen; maar wij moeten wat meer voor God doen, en waartoe wij niet op zonde verplicht zijn, als zijn zekere werken van godsvrucht, versterving en liefdadigheid. En bijaldien die werken zullen gepaard gaan met moeielijkheden, vervolging of lijden, ja, dan en dan vooral moeten wij ze verrichten en toonen dat wij edelmoedig zijn jegens Jezus, die zoo edelmoedig jegens ons geweest is en nog is tot op den dag van heden.

Wij moeten dikwijls het H. Sacrificie der Mis bijwonen, niet alleen op de dagen, waarop wij er toe verplicht zijn, als zijn de Zondagen en de geboden feestdagen; maar ook, zoo onze bezigheden het toelaten, op de andere dagen. O, hoevele personen zouden, bijaldien zij zich maar een weinig moeite wilden geven, hoevele zouden ook op de werkdagen het H. Sacrificie kunnen bijwonen! Wij moeten het H. Sacrificie der Mis altoos bijwonen met groote eerbie-

digheid en aandachtigheid, en daarom moeten wij ons wel wachten van ons ontstichtend te gedragen door praten, lachen of rondzien; wij moeten denken aan hetgeen er tijdens de H. Mis aan het altaar geschiedt en wel bijzonder in het midden der H. Mis onder de Consecratie, als Jezus-Christus door den priester zijn goddelijk bloed, eenmaal voor ons aan het kruis vergoten, wederom, maar op een onbloedige wijze, voor ons aan God zijn hemelschen Vader opoffert. Wij moeten dikwijls te communie gaan, niet enkel ééns in het jaar, met Paschen, om aan het gebod der H. Kerk te voldoen; maar ook en bijzonder op de hooge feestdagen in het jaar. O, B. B., wat zijn zij te beklagen, de Christenen, die zoo zelden te communie gaan en zich alzo berooven van de vruchten der H. Communie, die zoo talrijk en kostbaar zijn.

Telkens als wij tot de H. Tafel naderen, moeten wij zorgen van ons tot de H. Communie goed voor te bereiden. 't Is dus niet genoeg, dat men zuiver zij van doodzonde en nuchter van 's nachts twaalf uren af; wij moeten vóór de H. Communie bidden, denken en er goed aan denken wat wij gaan ontvangen, dat wij gaan ontvangen het lichaam en bloed van Jezus-Christus, bloed, dat Hij zoo edelmoedig voor de zaligheid onzer zielen vergoten heeft. Na de H. Communie moeten wij vooreerst Jezus bedanken; vervolgens moeten wij ons aan Hem opofferen; en als het bloed van Jezus als 't ware nog in onze aderen stroomt, o, dan, dan voorzeker moeten ons de edelste gevoelens bezielen, de geest van edelmoedigheid, zoodat wij bereid zijn alles voor Jezus ten beste te geven, hem getrouw te dienen al de dagen van ons leven tot den dood toe.

Eindelijk moeten wij ons betrouwen stellen op het heilig bloed van Jezus-Christus. Immers, wij kennen er

de waarde van, wij weten dat het van een oneindige waarde is; en voor dien grooten prijs zijn wij vrijgekocht, zegt de Apostel Paulus: *Empti estis pretio magno*. (1) Wij kennen de verdiensten van het heilig bloed van Jezus, wij weten dat zij oneindig zijn. En ziet! Jezus heeft toegestaan van de oneindige verdiensten van zijn heilig bloed op ons toe te passen door onze gebeden, door de H. Sacramenten, door het H. Sacrificie der Mis. Wie onzer, ik vraag het, zou zich dan niet vol betrouwen tot dien zoo kostbaren schat begeven om er aan te putten? Ik weet wel, B. B., wij kunnen niet zeggen, evenmin als Pilatus, en die het toch zeide: Ik ben onschuldig aan het bloed van dezen Rechtaardige, d. i. van Jezus: *Innocens ego sum a sanguine Justi hujus*. (2) Neen, dat kunnen wij niet; integendeel, met Judas zouden wij moeten zeggen: Ik heb gezondigd door onschuldig bloed over te leveren: *Peccavi, tradens sanguinem justum*. (3) Immers, 't is om onze zonden, om er voor te voldoen, dat Jezus zijn goddelijk bloed vergoten heeft; wij zijn dus in zekeren zin schuldig aan het bloed van Jezus. Nochtans, wij zullen met de Joden, doch in een anderen zin dan zij deden, zeggen: Dat Jezus' bloed over ons kome: *Sanguis ejus super nos*. Dat het over ons kome, om ons te zuiveren van onze zonden; dat het over ons kome, om ons aan te moedigen in den strijd; dat het over ons kome, om ons te teekenen en alzoo ons te bevrijden van den duivel, even als het bloed van het lam, waarmede de deurstijlen van de huizen der Israëlieten geteekend waren, de Israëlieten bevrijdde van den Worgengel, die alom de eerstgeborenen der Egyptenaren doodde. Zietdaar, B. B., in welken zin wij mogen zeggen: Jezus' bloed

(1) I Cor. vi, 20. (2) Matth. xxvii, 24. (3) Matth. xxvii, 4.

kome over ons en over onze kinderen: *Sanguis ejus super nos et super filios nostros.* (1)

SLUITREDE.

Wij hebben gezien, B. B., dat wij Jezus dankbaar moeten zijn voor zijn goddelijk bloed, dat Hij voor ons vergoten heeft. Hij heeft het vergoten tijdens zijn leven, en Hij offert het nog dagelijks voor ons op in het H. Sacrificie der Mis en laaft er onze zielen mede in de H. Communie. Het heilig bloed van Jezus is van een oneindige waarde. Jezus heeft het vergoten voor zijne vijanden, d. i., voor ons, om ons met God zijn hemelschen Vader te verzoenen, om ons van de slavernij des duivels te verlossen en van onze zonden te zuiveren; om ons van de hel te bevrijden en den hemel binnen te leiden. Wat al dankbaarheid zijn wij Jezus daarvoor niet schuldig! En om Jezus onze dankbaarheid te betoonen, geven wij ons geheel en al aan Hem; offeren wij Hem op onze ziel en ons lichaam, alles wat wij hebben, alles wat wij zijn. Zijn wij edelmoedig jegens Jezus, en bereid zelfs van ons bloed voor Hem ten beste te geven, gelijk Hij edelmoedig jegens ons geweest is en zijn heilig bloed voor ons ten beste gegeven heeft. Eeren en aanbidden wij het heilig bloed van Jezus tijdens de H. Mis, en vooral op het oogenlik dat de Priester onder de Consecratie den kelk met het heilig bloed van Jezus in de hoogte heft en zijn hemelschen Vader opdraagt tot vergiffenis onzer zonden. Naderen wij dikwijls tot het allerheiligste Sacrament des Altaars, waarin Jezus ons zijn goddelijk vleesch tot spijs, zijn goddelijk bloed tot drank geeft; zoo doende zullen

(1) Matth. xxvii, 25.

wij, met die goddelijke spijs gesterkt en met dien goddelijken drank gelaafd, vol betrouwen onze reis kunnen voortzetten door de woestijn der wereld naar het beloofde land, d. i., naar den hemel. Amen.

ZESTIENDE PREEK.

De Hemelvaart van Maria.

Pretiosa in conspectu Domini mors Sanctorum ejus.

De dood der Heiligen is kostbaar in de oogen van God. (Ps. cxv, 15.)

INHOUD.

VOORREDE.

De mensch was sterfelijk van natuur, onsterfelijk door een bijzonder voorrecht; dat voorrecht heeft hij verloren door de zonde. — Maria was sterfelijk van natuur, onsterfelijk door een bijzonder voorrecht; dat voorrecht heeft zij nooit verloren, omdat zij noch met de erfzonde besmet, noch met eene dadelijke zonde bezoedeld is geweest. — Maria heeft van haar voorrecht afgezien, om Jezus haren Zoon te gelijken. — Maria's dood is een toonbeeld van den dood des rechtvaardigen. — Die dood is kostbaar in de oogen van God.

VERDEELING.

- I. De dood van Maria is kostbaar;
- II. Hoe Maria gestorven is.

I.

De dood van den zondaar is bitter, omdat hij gehecht is aan het aardsche; de dood van Maria is zoet, omdat zij onthecht is van het aardsche. — De dood van den zondaar is bitter om de knaging van zijn geweten; de dood van Maria is zoet om de gerustheid van haar geweten. — De dood van den zondaar is bitter om de onzekerheid van de toekomst; de dood van Maria is zoet om de zekerheid van de toekomst.

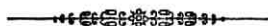
II.

Maria leefde na de Hemelvaart van Jezus nog 24 jaren; zij stierf in den gezegenden ouderdom van 72 jaren. — Maria verlangde naar den dood, doch onderwierp zich aan God. — Maria was op hare beurt noodig voor de Kerk. — Zij bezocht dikwijls de plaatsen, door Jezus geheiligd, en vooral de plaatsen, waar Hij geleden had. — Verlangen van Maria op den Olijfberg. — Maria heeft hare zending volbracht. — Jezus zendt een Engel om Maria van haren dood te verwittigen. — Blijdschap van Maria. — Maria maakt het nieuws bekend aan Joannes, deze aan de overige Apostelen en geloovigen. — Droefheid der Apostelen en geloovigen. Alle Apostelen zijn tegenwoordig, uitgenomen Jacobus overleden en Thomas. — Paulus terug van zijne tweede reis. — De Apostelen zijn bedroefd en verblijd, evenals bij de hemelvaart van Jezus. — De Engelen des hemels dalen neder. — Woorden van Maria tot de Engelen. — Jezus verschijnt aan Maria. — Woorden van Jezus en Maria. — Maria's dood.

SLUITREDE.

Maria is een kostbaren dood gestorven, omdat zij zich

onthecht had van het aardsche, omdat zij nooit een enkele zonde bedreven had, en omdat zij verzekerd was van hare zaligheid. — Wij moeten ons ook onthechten van het aardsche en aan het hemelsche denken, de zonde vluchten en de deugd oefenen. — Wij moeten Maria bidden, teneinde, wel niet verzekerd van ons geluk, toch vol betrouwen de eeuwigheid te gemoet te kunnen zien en een zaligen dood te sterven.

ZESTIENDE PREEK.

De Hemelvaart van Maria.

Pretiosa in conspectu Domini mors Sanctorum ejus.

De dood der Heiligen is kostbaar in de oogen van God. (Ps, cxv, 15.)

VOORREDE.

De eerste mensch van God geschapen, B. B., was onsterfelijk, alvorens hij gezondigd had. Hij was onsterfelijk, niet van natuur, maar door een bijzonder voorrecht van God zijnen Schepper. Adam en Eva zouden dus niet gestorven zijn, doch zij zouden, na den Heer hunnen God eenigen tijd getrouw gediend te hebben, tot belooning daarvoor opgenomen zijn geworden ten hemel, zonder te sterven. Doch ziet! Nauwelijks hebben Adam en Eva zich aan de zonde van ongehoorzaamheid plichtig gemaakt, door van de verboden vrucht te eten, of God spreekt het doodvonnis, waarmede Hij hen bedreigd had,

over hen uit. Ten dage, zoo had God tot den eersten mensch gezegd, dat gij van de verboden vrucht eet, zult gij den dood sterven: *Morte morieris*. (1) En nadat Adam van de verboden vrucht gegeten had, zeide God tot hem: In het zweet uws aanschijns zult gij uw brood eten, totdat gij wederkeert in de aarde, waarvan gij gemaakt zijt; want gij zijt stof, en tot stof zult gij wederkeeren: *Quia pulvis es, et in pulverem reverteris*. (2) Alzoo is de zonde door éénen mensch in de wereld gekomen, en door de zonde de dood; en de dood is op alle menschen overgegaan, wijl allen in éénen gezondigd hebben.

De allerheiligste Maagd Maria, vrij van de erfzonde, en nooit besmeurd, zelfs niet met de kleinste dadelijke zonde, was ook onsterfelijk. Zij was onsterfelijk, niet van natuur, maar door een bijzonder voorrecht van God. Die leering van meer dan een H. Vader lijdt volstrekt geen twijfel. En toch, Maria, gelijk wij weten, is gestorven. Waarom is Maria dan gestorven? Zij is gestorven, B. B., omdat zij zoo veel mogelijk in alles haar goddelijken Zoon, die uit liefde tot ons gestorven is, wilde gelijken. Van het bovennatuurlijk voorrecht der onsterfelijkheid heeft Maria dus afgezien. Daarenboven, de dood van Maria moest naar Gods inzichten een toonbeeld zijn van den dood, welken de rechtvaardigen sterven, en die, gelijk God zelf in de H. Schrift verklaart, kostbaar is in zijne oogen: *Pretiosa in conspectu Domini mors sanctorum ejus*. (3)

Alhoewel wij vandaag den feestdag der Hemelvaart van Maria vieren, handelen wij eens eenige oogenblikken over den dood van Maria; want haar dood is hare Hemel-

(1) Gen. II, 17. (2) Gen. III, 19. (3) Ps. CXV, 15.

vaart voorafgegaan. De dood van Maria was kostbaar, zegt de H. Alphonsus:

- I. Om de voordeelen, waarvan hij vergezeld ging ;
- II. Om de wijze, waarop hij plaats had.

I.

De dood van Maria was kostbaar om de voordeelen, waarvan hij vergezeld ging.

Er zijn drie zaken, die gewoonlijk samengaan, zegt de H. Alphonsus, en die den dood van den mensch bitter maken. Die drie zaken zijn: de gehechtheid aan het aardsche, de knaging van het geweten en de onzekerheid van de toekomst. Welnu, van die drie zaken was de dood van Maria gansch vrij. Maria was niet gehecht aan het aardsche, zij was er gansch van onthecht. Maria gevoelde geene knaging van geweten, zij stierf in vrede. Maria was niet onzeker aangaande hare toekomst, zij was zeker van hare zaligheid. En wel vooreerst maakt de gehechtheid aan het aardsche den dood bitter. De H. Schrift zegt het duidelijk. O dood, zegt zij, hoe bitter is de gedachte aan u voor den mensch, die zijn geluk zoekt in de aardsche goederen! *O mors! quam amara est memoria tua homini pacem habenti in substantiis suis!* (1) En geen wonder. Die mensch heeft gezocht de grootheid en pracht, de schatten en rijkdommen, de vermaken en pleizieren. Wat al moeite heeft hij zich niet getroost, om in eer en aanzien te komen bij de menschen? Hoe zeer heeft hij zich niet afgeslaafd, om goud en zilver te vergaderen? Wat al middelen heeft hij niet uitgevonden, om zich te vermaken? En ziet, daar

(1) Ecclus xli, 1.

komt de dood aan zijne woning kloppen. Die man van aanzien, van iedereen geacht en hemelhoog verheven; die man moet sterven, en men zal niet meer spreken van hem; en die rijke, in het bezit van zooveel geld en goed, moet de wereld verlaten, en men zal hem niets anders medegeven dan een doodsgewaad en eene doodskist; en die echt vroolijke, die zich zoo goed vermaakte, staat op het punt van zijn laatsten adem uit te blazen; en terwijl hij, gehecht en als vastgekleusterd aan het aardsche, nog verstand genoeg bezit, om te begrijpen dat hij alles moet verlaten, snauwt hij den dood, die aan zijne legerstede staat, als het ware toe: Wreede dood, is het zoo dat gij mij afrukt van hetgeen ik zoo zeer beminde? Hoe bitter is dus de dood voor den mensch, die gehecht is aan het aardsche. Met Maria is het juist het tegendeel. Zij is gansch onthecht van het aardsche. Alhoewel uit koninklijk bloed gesproten, en zelfs tot de waardigheid van Moeder van God verheven, noemt Maria zich de dienstmaagd des Heeren; zij verheft den Heer, wijl Hij op hare geringheid heeft nedergezien. Maria is arm; zij moet met Jozeph, haren bruidegom, met te werken voor zich en het goddelijk Kind den kost verdienen. Maria, wel verre van zich te vermaken in de wereld, heeft zich van hare prilste jeugd verwijderd van de wereld, en zich voor gansch haar leven aan God toegewijd. Haar eenig vermaak bestond in God te dienen, in God te beminnen en met God vereenigd te zijn: en Maria, die ootmoedige, die arme, die zuivere Maagd, wel verre van den dood bits toe te snauwen, roept hem blijmoedig toe: o zoete dood! o kom! spoed u om mij te vereenigen met God, mijn welbeminde!

Vervolgens maakt de knaging van het geweten den dood bitter. Den mensch, die sterven gaat, komen al

zijne zonden voor den geest; zonden bedreven met gedachten, begeerten, woorden, werken en verzuimenissen; zonden bedreven met zich zelven en met anderen; zonden bedreven tegen de geboden van God, van de H. Kerk en tegen de plichten van zijnen staat. Vroeger schenen hem die zonden beuzelarijen en weinig in getal; hij schepte er zijn vermaak in. Thans vertoonen zij zich met getal en omstandigheden, en in al hare afschuwelijkheid. Nu, zoo kan die mensch op zijn sterfbed met Antiochus zeggen, nu herinner ik mij al het kwaad, dat ik gedaan heb, de zonden die ik bedreven en waardoor ik mijnen Heer en God zoo dikwijls en zoo grootelijks vergramd en beleedigd heb: *Nunc reminiscor malorum quae feci.* (1) Op het punt van voor den rechterstoel van God te verschijnen, zou de zondaar zich van al zijne zonden willen ontdoen, doch te vergeefs. Die zonden klemmen zich aan hem vast, en zij roepen, gelijk de H. Bernardus zegt, den zondaar toe: Wij zijn uwe werken en verlaten u niet. (2) Hoe bitter is dus de dood voor den mensch, wiens geweten zoo verschrikkelijk knaagt. Met Maria is het wederom juist het tegendeel.

Vrij van de erfzonde, heeft Maria nooit eene dadelijke zonde, zelfs de kleinste niet bedreven. Terecht worden dus op Maria de volgende woorden van het Hooglied toegepast: Gij zijt geheel schoon, mijne vriendin! *Tota pulchra es*, en er is geene vlek in u te vinden! *et macula non est in te!* (3) Van af het eerste oogenblik van haar bestaan, begon Maria haren God te beminnen uit geheel haar hart, uit geheel hare ziel, uit geheel haar verstand en uit al hare krachten, en in die liefde tot God nam

(1) I. Mach. vi, 12. (2) Opera tua sumus non te deseremus. S. Bern. (3) Cant. cant. iv, 7.

zij dagelijks toe. Al hare gedachten, al hare begeerten waren aan en voor God; zij sprak geen woord, zij verichtte geen werk, tenzij tot glorie van God. Op het einde van haar leven mocht Maria op het verledene terugzien en zeggen: Nu, nu herinner ik mij de deugden, die ik beoefend, de goede werken die ik gedaan heb. Die deugden, die goede werken scharen zich rondom het sterfbed van Maria: haar levend geloof, hare zoete hoop, hare vurige liefde, hare diepe ootmoedigheid, hare stipte gehoorzaamheid, haar voorbeeldeloos geduld, hare vlekkelooze zuiverheid; al de goede werken, die zij tijdens haar lang leven verricht had; al die deugden en goede werken riepen Maria toe: Wij zijn uwe werken en verlaten u niet; wij zullen onze intrede met u doen in het hemelrijk en u vergezellen tot voor den troon van God. Eindelijk maakt den dood nog bitter de onzekerheid der toekomst.

De dood, B. B., is de overgang van den tijd naar de eeuwigheid, zoodat van den dood afhangt de gelukkige of de ongelukkige eeuwigheid. Geen wonder dat de mensch, die gaat sterven, en die dus gaat beslissen over zijne eeuwigheid, dat die mensch ongerust is. Loopt hij geen gevaar van de ongelukkige eeuwigheid in te gaan? Wat zegt de H. Schrift? De mensch weet niet, zegt zij, of hij liefde of haat waardig is: *Nescit homo utrum amore an odio dignus sit.* (1) Alhoewel ik mij niets bewust ben, zegt de Apostel Paulus, daarom ben ik niet gerechtigd: *Non in hoc justificatus sum.* (2) Nochtans, vele Heiligen waren vol vreugde bij hunnen dood. Toen de H. Laurentius Justinianus, zoo verhaalt ons de H. Alphonsus de Liguorio, op sterven lag, en hij zijne broeders, die om zijn sterfbed stonden, hoorde weenen,

(1) Eccl. ix, 1. (2) I Cor. iv, 4.

zeide hij: Weg! Weg met die tranen! 't Is nu geen tijd van weenen; wilt gij hier blijven, dan moet gij u met mij verheugen, want ziet! de deur des hemels staat op het punt van zich voor mij te openen, en ik ga mij vereenigen met mijnen God. Hetzelfde wordt verhaald van meer andere Heiligen, namelijk, dat zij zich verheugden bij hunnen dood. Nochtans, stellig zeker van in staat van genade te zijn, waren zij niet, en bijgevolg ook niet van hunne zaligheid. Doch Maria, zij was stellig zeker van in staat van genade te zijn, sedert de Engel haar geboodschapt had, dat zij vol van genade was. Zij was stellig zeker dat zij die genade nooit verloren, doch steeds vermeerderd had, en bijgevolg was Maria ook stellig zeker dat zij bij haar sterven naar den hemel tot haar goddelijken Zoon zou gaan. Hoe groot moest dus de vreugde niet zijn van Maria, zoodra zij wist dat zij sterven ging! Doch zien wij in ons tweede deel eenige bijzonderheden van den dood van Maria.

II.

Maria, B. B., leefde na de Hemelvaart van Christus, volgens een algemeen gevoelen, nog vier en twintig jaren, zoodat zij bij haren dood den ouderdom van twee-en-zeventig jaren bereikt had. Maria verlangde wel is waar naar den hemel, en geen wonder. Daar immers bevond zich haar schat, haar teërgeliefde Jezus; en waar de schat is, daar is, zegt de H. Schrift, ook het hart. Nochtans, wijl Maria wist dat het de wil van haar goddelijken Zoon was, dat zij op hare beurt ook eenigen tijd bij de Apostelen verbleef, onderwierp zij zich volgaarne aan diens wil. De Apostelen kwamen dikwijls bij Maria. Waren zij in twijfel, zij kwamen bij Maria

om raad; waren zij in droefheid, zij kwamen bij haar om troost; werden zij vervolgd, zij kwamen bij haar om bijstand, en altoos vonden zij bij die goede Moeder raad, troost en bijstand. Ja, Maria sprak hun moed in het hart, om voor niets achteruit te deinzen, doch alles te ondernemen tot glorie van God en tot zaligheid der zielen.

Tijdens haar verblijf te Jeruzalem bezocht Maria dikwijls de plaatsen, door haar goddelijken Zoon geheiligd. Nu eens bezocht zij Bethleëm, waar Jezus geboren was; dan wederom Nazareth, waar zij zoovele jaren te zamen hadden doorgebracht. Bij voorkeur bezocht Maria de plaatsen, door Jezus' lijden geheiligd: den Olijfhof, waar Jezus zijn lijden begonnen had; het gerechtshuis van Pilatus, waar Jezus gegeeseld en gekroond was; doch het meest deed zij den kruisweg, beklom den Calvarieberg, waar Jezus aan het kruis gestorven was, en bezocht het graf, waarin zijn lichaam na de kruisafneming was nedergelegd; eindelijk den Olijfberg, van waar Jezus glorievol ten Hemel geklommen was.

Het bezoek dier plaatsen verschafte Maria wel is waar veel troost; zekere plaatsen waren voor haar vol van de zoetste herinneringen, doch zulks belette niet dat Maria, hoe meer zij vorderde in jaren, ook meer en meer naar haar goddelijken Zoon verlangde, vooral, B. B., zoo dikwijls zij op den Olijfberg kwam, van waar zij Jezus ten hemel had zien klimmen. O dan verlangde Maria sterker naar haren Jezus dan een dorstend hert verlangt naar de waterbron; dan verzuchtte die goede Moeder naar haren Zoon: Wanneer zal mij het geluk te beurt vallen, waarnaar ik zoo zeer dorst! Wanneer, o mijn Jezus, zal ik mogen komen en voor uw aanschijn mogen verschijnen! Wie zal mij vleugelen geven gelijk aan een duif, zeide Maria met den koninklijken Profeet

David: *Quia mihi dabit pennas sicut columbae*, en ik zal tot mijnen Zoon opvliegen en in Hem berusten, *et volabo et requiescam*. (1)

Dusdanig, B. B., waren de herhaalde zoete verzuchtingen van Maria naar haar beminden Zoon Jezus. Aan die verzuchtingen zal haar Zoon Jezus dan ook weldra voldoen. Daarenboven, Jezus heeft zijn doel bereikt. Maria moest zijne pas gestichte Kerk zichtbaar bijstaan en beschermen. Zulks heeft die goede Moeder op hare beurt gedaan. Thans is Jezus' Kerk reeds op verschillende plaatsen uitgebreid. De stem der Apostelen is reeds ver doorgedrongen. Ook heeft Maria zich een schat van verdiensten vergaderd, zoo groot dat zij tot Koningin van hemel en aarde, van Engelen en Heiligen kan gekroond worden. Doch ziet, Jezus alvorens zijne Moeder tot zich te roepen, wil haar eerst verwittigen. Eenige dagen vóór haren dood zendt Jezus Maria den Engel Gabriel, denzelfden, dien God eertijds gezonden had, om Maria te boodschappen, dat zij verkoren was om de Moeder van den Zoon Gods te worden. Vol eerbied nadert de Engel Gabriel opnieuw Maria: Wees gegroet! zegt hij wederom, gij zijt de gezegendste der vrouwen; weldra zal u de zaligheid des hemels te beurt vallen; de Heer Jezus uw Zoon wacht de komst zijner Moeder af. En Maria bij het vernemen dier blijde tijding antwoordt: Zie de dienstmaagd des Heeren, mij geschiede naar uw woord. Aan Joannes voorzeker heeft Maria het eerst die blijde tijding bekend gemaakt. Immers, Jezus aan het kruis had zijne Moeder den H. Joannes toevertrouwd; Joannes had Maria tot zijne Moeder aangenomen. Jaren lang had hij als trouwe zoon met Maria, de Moeder

(1) Ps. LIV, 7.

van Jezus, gewoond en voor haar zorg gedragen. Doch welk een slag voor Joannes! Vol droefheid deelde hij het nieuws mede aan de andere Apostelen, aan zijne bloedverwanten en vrienden, ja aan alle Christenen van Jeruzalem. Allen werden bedroefd bij het vernemen dier tijding. Niet, B. B., dat de geloovigen van Jeruzalem Maria het geluk des hemels benijdden; neen, maar omdat zij van hun steun en troost, van hunne goede Moeder gingen beroofd worden. De Christenen, die Maria kwamen bezoeken, stortten overvloedige tranen; zij smeekten haar hen toch niet als weezen achter te laten. Maria antwoordde: De wil des Heeren geschiede. Zij troostte de Christenen, moedigde hen aan en beloofde dat zij hen nooit zou vergeten en in den hemel zou gedachtig zijn.

Den tijd, dien Maria overbleef, besteedde zij om zich voor te bereiden tot den dood. Voor de laatste maal bezocht zij nog de heilige plaatsen van Jeruzalem en van de omstreken. De dag, waarop Maria dit tranendal zou verlaten, naderde voor de Christenen met al te rassche schreden. Bedroefd waren zij in Maria's woning op den Sion samengekomen. De Apostelen, door eene bijzondere beschikking van God, bevonden zich allen te Jeruzalem, uitgenomen de H. Jacobus, die reeds overleden was, en Thomas. De Apostel Paulus was juist van zijne tweede reis terug en kon dus den dood van Maria bijwonen. De Apostelen waren bedroefd en verblijd, juist gelijk bij de Hemelvaart van hun goddelijken Meester. Toen ook waren zij bedroefd, wijl Jezus hen ging verlaten; verblijd, wijl Jezus bezit ging nemen van den troon in den hemel, dien Hij verdiend had. Nu zijn de Apostelen bedroefd, wijl Maria niet meer bij hen zal zijn; verblijd, wijl hunne goede Moeder den schoonen hemel zal binnengaan.

Eindelijk was het uur gekomen, dat Maria de wereld verlaten zou. De Christenen zijn geschaard rondom het sterfbed van Maria. Zij hebben hunne betraande oogen onafgebroken op hunne goede Moeder gevestigd. Eensklaps werd er eene aangename muziek gehoord. Engelenkoren, door Jezus vooraf gezonden, dalen neder. Bij het ontwaren der Engelen roept Maria hen toe: o, inwoners van het hemelsch Jeruzalem! boodschapt aan mijn Welbeminde, dat ik van liefde verkwijn: *Annuntiate Dilecto meo quia amore langueo.* (1) Eindelijk verschijnt Jezus, haar Zoon. Van Engelen omgeven, daalt Hij neder bij zijne Moeder. Kom, o mijne gezegende Moeder! zoo spreekt Jezus Maria aan. Kom naar mijne woonplaats! Gij, de reinste der vrouwen. Daarop roept Maria uit: In uwe handen, o mijn Zoon! beveel ik mijnen geest. Maria aanschouwt vol liefde voor de laatste maal hare kinderen, die haar sterfbed omringen. Zij verheft hare hand en zegent hen. Daarop vouwt zij hare handen eerbiedig te zamen, en terwijl eene hemelsche vreugde schittert op haar rein gelaat, opent Maria nog eens haar heiligen mond: Mijn zoon! zegt zij, mij geschiede naar uw woord, en zachtjes ontslapende geeft Maria zonder pijn of smart, zonder geweld, in eene hemelzalige verrukking hare schoone ziel over in de handen van Jezus haren Zoon. Maria is niet meer. Hare schoone ziel heeft de aarde verlaten en is opgevlogen ten hemel, waar kort daarna haar maagdelijk lichaam hare ziel gevolgd is, want Maria is, gelijk wij weten, met ziel en lichaam opgenomen ten hemel.

SLUITREDE.

Zietdaar, B. B., den schoonen, den kostbaren dood van

(1) Cant. cant. II, 5.

Maria. Maria ontsliep zacht in den Heer, den glimlach op haar rein gelaat. En geen wonder. Wat toch in de wereld kon Maria tegenhouden? Zij die, onthecht van het aardsche, altoos voor God geleefd had en naar niets dan naar haren God verlangde. Wat toch kon Maria vrees voor den dood inboezemen, daar zij vrij van de erfzonde, zich niet eens aan de kleinste dadelijke zonde had plichtig gemaakt, doch immer de deugd beoefend, het goede gedaan had? Vol blijdschap dus zag Maria het oogenblik van den dood naderen, stellig zeker als zij was, dat zij zich in den hemel bij haar goddelijken Zoon ging vervoegen, om voor eeuwig met Hem gelukkig te zijn.

Bij de gedachte aan dien schoonen, kostbaren dood van Maria zal een ieder wellicht denken: Och of ik ook eenmaal zulk een zaligen dood sterve. *Zulk* een zaligen dood, B. B.? Neen dat is niet mogelijk. Die schoone, die kostbare dood is alleen voor Maria. Maar eenmaal een zaligen dood sterven? Ja, B. B., dat is mogelijk, daar moeten wij ons met hart en ziel op toeleegen, daarvoor moeten wij werken gansch ons leven.

O, B. B., bekommeren wij ons niet te zeer over de aardsche goederen, die vergankelijk zijn; doch leggen wij ons met vlijt toe op de hemelsche goederen, die eeuwig blijven duren. Wachten wij ons zorgvuldig voor de zonde, wijl de gedachte aan de zonde den dood zoo bitter maakt, en beoefenen wij met vlijt de deugd, wijl de gedachte aan de deugd den dood zoet doet wezen. Tot dat einde moeten wij onder anderen ons tot Maria wenden. Van uit het hoogste des hemels, waar zij met ziel en lichaam opgenomen is, slaat Maria vol medelijden hare blikken op ons in dit tranendal neder. Die goede Moeder is bereid ons te hulp te komen, mits wij onze toevlucht tot haar nemen. O, bidden wij dus Maria, doch vooral van-

daag, ter gelegenheid van hare glorierijke Hemelvaart. Bidden wij die goede Moeder, dat zij ons van God de genade bekome, van Jezus haar goddelijken Zoon bovenal te beminnen, al de dagen van ons leven trouw te dienen, om op het einde van ons leven, zoo niet gansch zeker van onze zaligheid, dan toch vol betrouwen de eeuwigheid tegemoet te kunnen zien en een zaligen dood, den dood der rechtvaardigen, te sterven. Amen.

ZEVENTIENDE PREEK.

Het H. Hart van Maria.

Ego mater pulchræ dilectionis.

Ik ben de moeder der schoone liefde.
(Eccl. xxiv. 24.)

INHOUD.

VOORREDE.

Twee feesten ter eere van twee H. Harten, van Jezus en van Maria. — De devotie tot het H. Hart van Jezus en die tot het H. Hart van Maria gaan te zamen, zij dagteekenen van het begin der H. Kerk. — Congregatiën ter eere van het H. Hart van Maria. — Fransche omwenteling. — Broederschap van het H. Hart van Maria, door Paus Gregorius XVI tot aartsbroederschap verheven.

VERDEELING.

- I. Welk is het voorwerp der devotie waarvan hier spraak is?
- II. De voornaamste beweegreden om het H. Hart van Maria te eeren.

I.

Grond der devotie tot het H. Hart van Maria, haar

goddelijk moederschap. — Het voorwerp dezer devotie is tweederlei: het stoffelijk voorwerp en het geestelijk voorwerp. — Het stoffelijk voorwerp is het H. Hart van Maria zelf. — Wat is het H. Hart van Maria? — Het geestelijk voorwerp is de liefde van Maria, waarvan het hart het zinnebeeld is. — Men eert reliquiën van Maria, hoeveel te meer moet men dan haar H. Hart eeren.

II.

De voornaamste beweegreden om het H. Hart van Maria te eeren, vinden wij in hare liefde, liefde tot God en de menschen. — Maria heeft ons bemind gansch haar leven, en zij bemint ons nog. — Gansch het leven van Maria is een aaneenschakeling van liefdewerken geweest. — Maria in den tempel te Jeruzalem. — Maria stemt toe om de Moeder van God te worden. — Maria brengt Jezus ter wereld. — Zij offert Hem op te Jeruzalem: Voorzegging van Simeon. — Maria vlucht met Jezus naar Egypte. — Jezus verloren te Jeruzalem. — Jezus werkt te Nazareth. — Jezus wordt miskend en vervolgd tijdens zijn leeraarsambt. — Jezus wordt verraden, valsch beschuldigd, ter dood veroordeeld, mishandeld, aan Pilatus en aan Herodes overgeleverd, gegeeseld, met doornen gekroond, achter Barabbas gesteld, tot den kruisdood veroordeeld. — Maria ontmoet Jezus op weg naar den Calvarieberg. — Maria aan den voet des kruises. — Woorden van Jezus tot Maria en Joannes; Maria neemt ons tot hare kinderen aan. — Zij offert uit liefde tot ons haar goddelijken Zoon op. — Maria in den hemel bemint ons en verlangt niets zoozeer als ons gelukkig te maken.

SLUITREDE.

Na het H. Hart van Jezus moeten wij het H. Hart

van Maria het meest eeren. — Wij moeten aan Maria's liefde met wederliefde beantwoorden, den H. Joannes navolgen.

ZEVENTIENDE PREEK.

Het H. Hart van Maria.

Ego mater pulchrae dilectionis.

Ik ben de moeder der schoone liefde.
(Ecclus xxiv, 24.)

VOORREDE.

Buiten het feest van het H. Hart van Jezus, B. B., viert onze Moeder de H. Kerk ook nog het feest van het H. Hart van Maria. De godsvrucht of devotie tot het H. Hart van Maria is zoo min eene nieuwigheid als die tot het H. Hart van Jezus, en zonder gevaar van zich te bedriegen, mag men zeggen, dat zij in zeke-ren zin ook dagteekent van het begin der H. Kerk; doch in den beginne ging zij door onder de algemeene godsvrucht tot Maria: later heeft zij zich alom onder een *bijzonderen naam* en onder een *bepaalden vorm* uitgebreid.

Als bijzondere godsvrucht dus neemt de godsvrucht tot het H. Hart van Maria een aanvang met die tot het H. Hart van Jezus. En geen wonder. Hoe toch zou men de Moeder van den Zoon, en bijzonder eene Moeder als Maria van een Zoon als Jezus kunnen scheiden? Zoodra dus onze Moeder de H. Kerk op het einde der zeventiende eeuw haren kinderen toestond het H.

Hart van Jezus op eene bijzondere wijze te vereeren, toen kwamen de kinderen van Maria al spoedig op de gedachte, om het H. Hart hunner goede Moeder ook eene bijzondere eer te bewijzen.

Die twee devoties dus ontstonden en ontwikkelden zich gelijktijdig; te zamen werden zij door de Oversten der H. Kerk verzorgd en begunstigd. In Frankrijk vooral werden er alom Congregatiën opgericht ter eere van het onbevlekt Hart van Maria, en de Paus van Rome stelde zich niet alleen tevreden met die Congregatiën goed te keuren en aan te prijzen, doch hij verrijkte ze tevens met geestelijke schatten, met talrijke aflaten.

De Fransche omwenteling, waardoor gansch Frankrijk met puinen overdekt en als van bloed overstroomd en Europa zoo verschrikkelijk geschokt werd, die omwenteling sloopte ook de Congregatiën, ter eere van het H. Hart van Maria opgericht, en bracht daardoor een gevoeligen slag toe aan de godsvrucht zelve. Schier in vergetelheid geraakt, zal de godsvrucht tot het H. Hart van Maria herleven, zij zal bloeien, steeds meer en meer bloeien en de schoonste vruchten van heiligheid voortbrengen. Tot dat einde koos God, wiens inzichten ondoorgrondbaar zijn, een eenvoudigen en ootmoedigen Priester, een Priester zonder buitengewone talenten en aanzien. Die Priester was de Eerwaarde Heer Dufriche Desgenettes, Pastoor van onze Lieve Vrouw der Overwinningen te Parijs. Toen de Eerwaarde Heer Dufriche Desgenettes pastoor van O. L. Vrouw-Kerk was, leverde zijne parochie een akelig en bedroevend schouwspel op. Zijne parochianen, gansch in de tijdelijke aangelegenheden verslonden en aan de vermaken der wereld overgegeven, waren onverschillig geworden voor den godsdienst. Kerk, Mis, Sacramenten, alles schenen zij vergeten. En

terwijl die goede herder over den ellendigen toestand zijner ongelukkige schapen nadenkt, ziet! daar valt hem eensklaps de gedachte in van zijne parochie toe te wijden aan het allerheiligste en onbevleete Hart van Maria. Hij maakt de statuten op van een broederschap ter eere van het H. Hart van Maria, en onderwerpt die aan de goedkeuring van Zijne Doorl. Hoogw. Mgr. Quélen, destijds aartsbisschop van Parijs. Deze keurt den 16 December 1836 de statuten goed. De broederschap van het H. Hart van Maria wordt verheven tot aartsbroederschap door Zijne Heiligheid Gregorius XVI den 24 April 1837, met machtiging van andere broederschappen op te nemen, opgericht tot hetzelfde doel, namelijk, om te bidden voor de bekeering der zondaren. Alom richten zich honderden, duizenden broederschappen op en sluiten zich aan bij de aartsbroederschap te Parijs, zoodat met de broederschappen zich tevens de godsvrucht tot het H. Hart van Maria de gansche wereld door verspreidt, en de schoonste vruchten voortbrengt. Wilt wij vandaag het feest van het H. Hart van Maria vieren, heb ik voorgenomen, u eenige oogenblikken over het H. Hart onzer goede Moeder te onderhouden. Wij zullen zien:

- I. Welk het voorwerp is der devotie, waarvan hier sprake is;
- II. De voornaamste beweegreden om het H. Hart van Maria te eeren.

I.

En wel vooreerst, welk is het voorwerp der devotie, waarvan hier sprake is?

Om zulks wel te verstaan, B. B., zeggen wij eerst een woordje over de waardigheid van Maria. Maria is het

volmaaktste der schepselen, zoodat zij niet alleen de menschen, maar ook de Engelen in volmaaktheid te boven gaat. Ontvangen zonder smet, kwam Maria ter wereld bedeed met de kostbaarste gaven naar ziel en lichaam. Vol van genade, heeft Maria de genade nooit door de geringste fout verminderd, doch door hare deugden en goede werken steeds vermeerderd. Daarna tot de grootste waardigheid, tot die van Moeder van God verheven, deelde Maria steeds met haar goddelijken Zoon in het werk der verlossing, totdat zij door Jezus aan het kruis aangesteld werd tot Moeder der menschen. Na nog eenige jaren na den dood van haar goddelijken Zoon voor de H. Kerk zorg gedragen te hebben, ontsliep Maria zacht in den Heer en werd daarna met ziel en lichaam opgenomen in den hemel, waar zij thans, boven Engelen en Heiligen verheven, zetelt bij Jezus, haar goddelijken Zoon. Zietdaar de waardigheid van Maria, en 't is in die waardigheid, dat de grond ligt van de godsvrucht tot het H. Hart van Maria. Het voorwerp dier godsvrucht, B. B., is tweevoudig in zijne eenheid: het stoffelijk voorwerp en het geestelijk voorwerp. Door het stoffelijk voorwerp, en dat onder het bereik der zintuigen valt, moet verstaan worden het eigenlijke H. Hart van Maria.

Het hart van den mensch, van welken ook, is reeds een kunstgewrocht des Scheppers; het H. Hart van Maria is het meesterstuk bij uitnemendheid van Gods oneindige almacht, wijsheid en liefde. Dat meesterstuk — het H. Hart van Maria — in zich beschouwd, is na het H. Hart van Jezus het waardigste voorwerp onzer vereering. Ziet-hier eenige redenen:

Het H. Hart van Maria is het edelste deel van het lichaam der Moeder Gods; dus van het heiligste, het volmaaktste lichaam, dat ooit na dat van den Zoon Gods,

voor ons mensch geworden, gevormd is. Het is het beginsel van het leven der Moeder Gods; dus van het heiligste, het volmaaktste aller levens na dat van den Zoon Gods.

Het H. Hart van Maria is het edelste orgaan van de gevoelens der ziel van Maria; dus van de heiligste, van de volmaaktste der zielen na die van den Zoon Gods. Het is gansch bijzonder het orgaan van Maria's overgroote liefde tot God en de menschen; liefde, van welke er na die van Jezus geen zuiverdere, geen vurigere, geen brandendere liefde gevonden wordt; liefde die de liefde van alle Engelen en Heiligen overtreft.

Het H. Hart van Maria is na dat van Jezus het heiligdom bij uitstek van God den H. Geest, die het op eene bijzondere wijze door den overvloed zijner genade geheilgd heeft. Het is de bron van het bloed, waarvan door de bijzondere werking van den H. Geest het lichaam van den Zoon Gods gevormd is; dus van het bloed, dat met den Zoon Gods zelfstandig is vereenigd; in een woord, het H. Hart van Maria is het Hart van de Moeder van God, en daarom is het na het H. Hart van Jezus het waardigste voorwerp onzer vereering.

Door het geestelijk voorwerp, B. B., moet verstaan worden de liefde van Maria; liefde, waarvan het hart het zinnebeeld is; liefde, waarmede Maria niet alleen God, maar ook ons menschen bemind heeft en nog bemint; liefde, waarvan zij ons de doorslaandste bewijzen gegeven heeft vooral tijdens het lijden van haar goddelijken Zoon, dien zij uit liefde tot ons aan God den hemelschen Vader opgeofferd heeft.

Uit deze weinige regelen goed begrepen, blijkt dat beide voorwerpen, het stoffelijk en het geestelijk voorwerp, maar één voorwerp uitmaken, en dat wij het H.

Hart van Maria vereeren als zinnebeeld der liefde, en de afgebeelde liefde in haar H. Hart. Terecht wordt dus Maria genoemd de Moeder der schoone liefde: *Mater pulchrae dilectionis*. (1) Bijgevolg, onder welk oogpunt men het voorwerp ook beschouwe, na het H. Hart van Jezus is er niets uitstekender, niets kostbaarder, niets edeler, niets heiliger dan het H. Hart van Maria, en bijgevolg is er niets, dat meer onzen eerbied en onze liefde verdient; 't is het H. Hart van Jezus' Moeder en onze Moeder, die ons altoos zoo teeder bemind heeft en nog bemint; 't is Maria zelve, beschouwd in het edelste deel van haar maagdelijk lichaam, in haar H. Hart, en in de schoonste eigenschap harer ziel, in hare liefde.

Veronderstelt eens een persoon, B. B., in het bezit van eene reliquie van Onze Lieve Vrouw, bijv., van een deeltje van een der kleederen, welke Maria tijdens haar leven gedragen heeft; die persoon, in het bezit van dergelijke reliquie, zou zich gelukkig achten; met eerbied zou hij ze in zijne handen nemen, met liefde aan zijne lippen drukken en vereeren, en die persoon, B. B., heeft gelijk. Waarom? Die reliquie is onzen eerbied, onze liefde waardig, omdat zij gedragen is geweest door Maria, de Moeder van God. Doch ik vraag het, wat is die reliquie, hoe eerbiedwaardig ook, in vergelijking van het H. Hart van Maria? Zietdaar dus, B. B., waarin het tweevoudig voorwerp van de godsvrucht tot het H. Hart van Maria bestaat, het stoffelijk en het geestelijk voorwerp; beide maken om zoo te zeggen maar een voorwerp uit. Zien wij nu in ons tweede deel de voornaamste beweegredenen, waarom wij het H. Hart van Maria moeten eeren en beminnen. Die beweegredenen, B. B., is de liefde van Maria,

(1) Eccl. xxiv, 24.

II.

Niemand voorzeker na Jezus den Zoon, heeft God en de menschen zoo zeer bemind als Maria zijne Moeder. Het H. Hart van Maria brandde steeds van liefde tot den God der oneindige liefde. Maria, zoo spreekt de H. Alphonsus, heeft van af het begin van haar bestaan God meer bemind dan alle Engelen en Heiligen te zamen; en wel verre van ooit in hare liefde tot God te verflauwen of te verminderen, nam zij gedurende twee en zeventig jaren, dus gansch haar leven, in de liefde tot God toe. Doch 't is thans over de liefde van Maria tot de menschen, dat wij moeten handelen.

De liefde van Maria tot de menschen vangt aan met haar leven; zij is haar bijgebleven tot na haren dood. Ja, B. B., Maria heeft ons bemind tijdens haar leven. Gansch haar leven is eene reeks van liefdewerken voor het menschdom geweest. Zoodra Maria het levenslicht aanschouwde, zegt de H. Modestus, offerde zij zich op tot heil, tot verlossing der wereld. Ongeveer drie jaren oud, en overgeplaatst in den tempel te Jeruzalem, was het gebed een harer voornaamste bezigheden. En waarom bad Maria in den tempel? Zij bad, onder anderen, om de genade van haren evenmensch zoo volmaakt mogelijk te beminnen. Bedroefd over den ellendigen toestand van het menschdom, veroorzaakt door de zonde, verzuchtte Maria aanhoudend ten hemel, bad en smeekte God van de komst van den Messias te verhaasten, den lang gewenschten der volkeren te zenden, die het menschdom verlossen, de zielen zalig maken zou. Het voorwerp der verzuchtingen der Aartsvaders was het voorwerp der verzuchtingen van Maria in den tempel: o hemelen dauwt: *Rorate cæli desuper*, en dat de wolken den Rechtvaar-

dige zenden: *et nubes pluant fustum*: de aarde opene zich: *aperiatur terra*, en dat zij den Zaligmaker voortbrenge: *et germinet Salvatorem*. (1) Welk een blijk van liefde tot ons gaf Maria niet, op het oogenblik dat zij bij de boodschap des Engels toestemde om de Moeder van God te worden! Maar Maria werd toen toch tot de grootste waardigheid, tot de waardigheid van Moeder van God, verheven, zoudt gij kunnen denken. En inderdaad, B. B., zoo is het. Doch Maria wist ook aan welken prijs. Zij wist wat de Zoon Gods, wiens Moeder zij ging worden, moest doen en lijden; dat Hij den schande- en pijnlijksten dood, den dood des kruises, moest sterven voor de zaligheid der menschen. Door dus toe te stemmen in de Moeder van God te worden, stemde zij ook toe in al de pijnen en smarten, in het lijden en den dood van haar goddelijken Zoon. Ja, van dat oogenblik af aanvaardde Maria den lijdenskelk, om dien met Jezus haar Zoon te deelen, en zulks uit liefde tot ons, om ons mede te verlossen, gelijk Jezus uit liefde tot ons, om ons te verlossen, den lijdenskelk aanvaard en gedronken heeft. Welk eene droefheid en smart reeds voor Maria, van het goddelijk Kind te zien geboren worden te Bethleem in eenen stal! Dan, met welke vlijt spoedde zich Maria eenige dagen na de geboorte van Jezus met haar goddelijken Zoon op de armen naar Jeruzalem, om Hem in den tempel den hemelschen Vader op te offeren. Jezus biedt zich aan als zoenoffer om voor onze zonden te vol-
doen, om ons uit de slavernij des duivels en van den eeuwigen dood te verlossen; later zal Hij het zoenoffer, hier op het altaar des tempels aangeboden, op het altaar des kruises voltrekken, door er op te sterven uit liefde

(1) Isaias XLV, 8.

tot ons. En Maria, zij voegt haar offer bij het offer van haren Zoon; zij stemt er in toe, want van Maria als Moeder wordt de toestemming vereischt: later zal zij opnieuw haar offer vervoegen bij dat van haren Zoon, op den Calvarieberg zal zij wederom toestemmen dat Jezus zich opoffere tot zaligheid der menschen. Intusschen, bij dit offer van haren Zoon wordt Maria diens lijden aangekondigd; er wordt haar duidelijk gezegd welk deel zij er in hebben zal. Deze — Jezus bedoelende — zoo sprak Simeon tot Maria, deze is tot val en opstanding van velen in Israël gesteld; Hij zal der vervolging tot mikpunt strekken, en u zelve zal een zwaard dwars door de ziel gaan: *Et tuam ipsius animam pertransibit gladius*. (1) Ziedaar het lijdenszwaard getrokken, zwaard, dat Maria steeds voor den geest zal zweven, en dat niet in de scheede zal gestoken worden, alvorens dwars door de ziel van Maria heen, de zijde van Jezus, haar Zoon, getroffen en geopend te hebben. Immers, Maria leed gansch haar leven; en werd haar lijden ook bij tusschenpozen door zekere omstandigheden verlicht, 't was niet zelden om plaats te maken voor een nieuw en tevens pijnlijker lijden.

Wat leed Maria niet, zoodra zij vernam dat Herodes haren Zoon Jezus naar het leven stond, en zij genoodzaakt was de vlucht te nemen naar Egypte! Wat leed Maria niet, toen zij haren Jezus, pas twaalf jaar oud, op hare terugreis van Jeruzalem naar Nazareth verloren had en onder weg overal zoo angstvol opzocht! Wat leed Maria niet, telkens als zij haar beminden Zoon te Nazareth met zijn voedstervader, of later alleen, zag werken, en als Maria dan dacht aan al het lijden, dat Jezus te ondergaan

(1) Luc. II, 35.

stond! Wat leed Maria niet als zij haren Zoon tijdens zijn openbaar leeraarsambt door de ondankbare Joden zag miskend en gelasterd, vervolgens met den dood bedreigd! Die dood, de schande- en pijnlijke kruisdood van Jezus naderde dan ook met rassche schreden. Het uur zou weldra slaan, waarop Maria met haren Zoon aan den lijdenskelk zou drinken, dien kelk met Hem tot den bodem toe zou ledigen.

Maria heeft reeds vernomen dat haar Jezus door Judas verraden, door de overige Apostelen verlaten, gevangen genomen is. Zij weet reeds dat Hij door zijne vijanden valsch beschuldigd en mishandeld, door den joodschen raad ter dood veroordeeld is. Maria heeft reeds vernomen dat haar Jezus aan Pontius Pilatus overgeleverd, door den romeinschen landvoogd naar Herodes gezonden is, en hoe die onkuische Viervorst, na Jezus bespot en beschimmd te hebben, Hem naar Pontius Pilatus teruggezonden heeft. Maria heeft, zoo niet lichamelijk, dan toch in den geest, de verschrikkelijke folteringën, haar Zoon aangedaan, de pijnlijke geeseling en kroning met doornen bijgewoond. Maria heeft de kreten van voorkeur aan Barabbas boven haar Zoon: *Non hunc sed Barabbam*: (1) Niet dezen maar Barabbas; de moordkretën tegen Jezus: Kruis Hem! Kruis Hem! *Crucifige, crucifige Eum!* (2) hooren weergalmen. Ja, dat alles had Maria reeds vernomen en gehoord, totdat zij eindelijk vernam dat Jezus ter dood veroordeeld was, en dat men Hem met een zwaar kruis beladen de stad Jeruzalem uitleidde, om Hem op den Calvarieberg den dood des kruises te doen sterven. Daarop brak Maria in weelachten los; doch den wil Gods gedachtig, die vordert

(1) Joan. XVIII, 40. (2) Joan. XIX, 6.

dat zijn Zoon voor ons den kruisdood sterve, staat zij vol moed op. En evenals eertijds de Aartsvader Abraham, voorzien van vuur en zwaard, met zijn zoon Isaac den berg Moria beklom, om hem daar te slachtofferen; zoo ook zal Maria, brandende van het vuur der liefde en met het zwaard der droefheid in het hart, den Golgotha beklimmen, om daar tot zaligheid der menschen haren Zoon te slachtofferen. Volgen wij nog eenige oogenblikken Maria op den kruisweg. Stellen wij ons daarna met haar aan den voet des kruises; daar, daar vooral schijnt de liefde van Maria voor ons uit; daar zullen wij zien, hoe zij vol liefde ons tot hare kinderen aangenomen heeft.

Jezus, uitgeput door vermoeienis en bloedverlies, door honger en dorst, ging, onder zijn kruis gebogen, met moeite vooruit. De doornenkroon omsluit zijn heilig hoofd; zijn aangezicht is gansch misvormd; bloedige voetstappen laat Hij na, waar Hij gegaan heeft; Hij is omgeven van wreede beulen en romeinsche soldaten. Maria, die, vergezeld van eenige godvreezende vrouwen, genaderd was, dringt door de beulen en soldaten heen en staat eensklaps voor haren Zoon. Jezus werpt een blik van medelijden en liefde op zijne bedroefde Moeder. Maria werpt tevens een blik van medelijden en liefde op haar mismaakten Zoon. Die wederzijdsche blikken, gelijk aan twee scherpe pijlen, doorboren de H. Harten van Jezus en Maria. Beiden, slachtoffers van liefde tot het menschedom, kunnen, van droefheid overstelpt, nauwelijks een woord uitbrengen. Na elkander eenige oogenblikken aanschouwd te hebben, moeten Jezus en Maria van elkander scheiden. Jezus moet opnieuw vooruit. Maria zal haren Zoon volgen tot op de plaats, waar het offer moet voltooid worden. Met moeite en na herhaalde malen onder

zijn kruis bezweken te zijn, komt Jezus op den Calvarieberg aan. Men rukt Jezus de kleederen van zijn lichaam, werpt Hem op het kruishout neder en slaat zijne gezegende handen en voeten met drie of vier nagels aan het kruishout vast. Daarop richt men het kruis, met het goddelijk slachtoffer beladen, in de hoogte. Maria en Joannes staan aan den voet des kruises. Daar aan den voet des kruises spreidt zich vooral Maria's liefde voor ons ten toon; daar wordt zij aangesteld tot onze Moeder; daar neemt zij ons tot hare kinderen aan. Jezus, verheven aan het kruis, laat zijne oogen rondgaan en vestigt ze eindelijk op Maria, die aan de eene zijde, en op Joannes, die aan de andere zijde van het kruis staat. Tot Maria spreekt Jezus de volgende woorden: Vrouw, ziedaar uwen Zoon: *Mulier, ecce filius tuus*; en tot den leerling zegt Hij: Ziedaar uwe Moeder: *Ecce Mater tua*. (1) Jezus spreekt als Verlosser, niet als Zoon van Maria. Hij spreekt tot Maria niet als *zijne* Moeder, maar als medeverlosseres en als Moeder der menschen. Joannes was de eerste en tevens de plaatsbekleeder van allen. 't Is dus alsof Jezus zeide: Ziedaar uwen Zoon, dien gij in liefde en smarten hebt voortgebracht; Gods kinderen zijn voortaan ook uwe kinderen. En terwijl Jezus zoo sprak, Maria zijne Moeder tot Moeder der menschen aanstelde, o, toen ontsloot zich zijn goddelijk Hart, dat van liefde tot ons brandde. Jezus liet uit zijn goddelijk Hart eene liefdevlam nederdalen in het H. Hart van Maria. Die liefdevlam, afgekomen van het Kruis, ontstak haar moederhart, en terstond voelde zij het van liefde tot de menschen branden. Uit liefde voor de menschen, tot wier Moeder zij werd aangesteld, en die zij tot hare kinderen aannam,

(1) Joan. xix, 27.

uit liefde voor de menschen, zeg ik, bracht Maria tot hunne verlossing het kostbaarste dat zij bezat, ten offer; en hetgeen de Apostel Paulus van de liefde van Jezus zegt, en bijgevolg van zijn H. Hart, namelijk, dat Hij ons bemind heeft en zich zelve voor ons heeft overgeleverd, overgeleverd tot den dood, ja tot den dood des Kruises; hetzelfde mogen wij eenigermate van de liefde van Maria zeggen, en bijgevolg ook van haar H. Hart, namelijk, dat Maria ons bemind heeft, en dat zij haar eenigen Zoon voor ons geofferd heeft op het altaar des kruises. Dan, B. B., die vurige liefde, waarvan het H. Hart van Maria hier op aarde voor ons brandde, is thans na haren dood niet uitgedoofd. Integendeel, die liefde van Maria's Hart tot hare kinderen heeft zelfs, nu zij in den hemel is, in vurigheid toegenomen, zoodat zij steeds voor ons bezorgd is en meer en meer verlangt van ons gelukkig te maken en ons eenmaal bij Haar op te nemen in den hemel.

SLUITREDE.

¹Ik geloof, B. B., genoeg gezegd te hebben over het H. Hart van Maria, om uwe godsvrucht of devotie op te wekken. Wij hebben gezien, welk het voorwerp dier godsvrucht is; het stoffelijk voorwerp, het H. Hart van Maria; het geestelijk voorwerp, de liefde van Maria, waarvan het hart het zinnebeeld is.

De voornaamste reden, waarom wij het H. Hart van Maria, na dat van Jezus, haar goddelijken Zoon, het meest moeten eeren en beminnen, is de overgrootste liefde, waarmee Maria ons bemind heeft en nog bemint.

Van af het begin van haar leven heeft Maria zich reeds opgeofferd tot welzijn der menschen; uit liefde tot ons heeft zij opgeofferd het dierbaarste dat zij bezat,

haar eenigen Zoon Jezus-Christus. Zij is onze Moeder geworden onder het kruis, en er is geene moeder, die hare kinderen zoo oprecht. zoo vurig bemint, als Maria, Jezus' Moeder, ons hare kinderen bemint.

Aan die liefde van Maria nu moeten wij, kinderen, beantwoorden. En hoe zullen wij er aan beantwoorden? Door Joannes, den leerling van Jezus, na te volgen. Toen Jezus zijne Moeder Maria Joannes aanbevolen had, zeggende: Ziedaar uwe Moeder, gevoelde Joannes de liefde, welke hij Maria reeds toedroeg, nog aangroeien; hij voelde zijn hart van een onuitsprekelijke liefde tot Maria ontvlammen. Joannes nam Maria terstond tot zijne Moeder aan; hij zal voor Maria arbeiden en zorgen, al de dagen van haar leven; als een oprecht kind, als een trouwe zoon zal hij Jezus' Moeder, zijne Moeder geworden, eeren, beminnen en dienen. Volgen wij Joannes, den eersten van Maria's kinderen en ons aller vertegenwoordiger, na: eeren wij Maria's H. Hart; beminnen en beminnen wij steeds meer en meer die beminnelijke Moeder; dienen wij haar getrouw al de dagen van ons leven; en evenals Joannes thans in den hemel beloond wordt voor de eer, de liefde en den dienst, Maria bewezen op aarde, zoo ook zullen wij eenmaal evenals hij er voor beloond worden: ja, wij ook zullen evenals hij het geluk hebben, van Jezus en Maria, na hen bemind te hebben hier op aarde, eenmaal te mogen beminnen gedurende de eindeloze eeuwigheid in den hemel. Amen.

ACHTTIENDE PREEK.

De Geboorte van Maria.

Multi in nativitate ejus gaudebunt.

Velen zullen zich in hare geboorte verheugen. (Luc. 1, 14.)

INHOUD.

VOORREDE.

Maria's geboorte moet plechtig gevierd worden, omdat er mede verbonden is het welzijn der gansche wereld. — Maria gaat den Zaligmaker vooraf, evenals de dageraad de zon. Woorden van onze Moeder de H. Kerk. — Wij moeten ons verheugen op den geboortedag van Maria en er tevens eenige zedenlessen uit trekken.

VERDEELING.

- I. God heeft Maria bij hare geboorte eene bijzondere gunst bewezen, waaraan zij ten volle beantwoord heeft;
- II. God heeft ons bij onze geboorte ook eene bijzondere gunst bewezen; daaraan moeten wij ook beantwoorden.

I.

Waarin bestaat de gunst, Maria bij hare geboorte bewezen? In geboren te zijn uit een adellijk of koninklijk geslacht? Neen. In geboren te zijn uit aanzienlijke of rijke ouders? Neen; maar in geboren te zijn in staat van genade. — Maria moest in staat van genade geboren worden, omdat zij zou ontvangen het Lam zonder vlekken, omdat de Heilige der Heiligen uit haar zou geboren worden. — Hoe heeft Maria aan die gunst beantwoord? Door de heiligmakende genade goed te bewaren en te vermeerderen. — Door de heiligmakende genade goed te bewaren. Voorzichtigheid van Maria: in haar derde jaar reeds ontvluchtte zij de wereld en begaf zich naar den tempel. — In haar veertiende jaar verliet Maria den tempel en bleef even voorzichtig. — En toch, Maria had niets te vreezen; noch van den duivel, noch van de wereld, noch van het vleesch. — Door de heiligmakende genade te vermeerderen. Deugden van Maria: Maria beoefende de drie goddelijke deugden; zij scheen uit in de ootmoedigheid, de gehoorzaamheid, de verduideligheid, de zuiverheid, enz. — Goede werken van Maria: hare gebeden, hare versterving en hare bezigheden.

II.

Waarin bestaat de gunst, ons bij onze geboorte bewezen? Niet in zonder zonde geboren te zijn, maar in de genade des H. Doopsels. — Hoe hebben wij aan die gunst beantwoord? Wij hebben de heiligmakende genade, in het H. Doopsel bekomen, wellicht verloren door onze onvoorzichtigheid. — Hoe gedragen zich de ouders ten opzichte van hunne kinderen? — Hoe gedragen wij ons? — Wij vluchten de gevaren en gelegenheden

van zonde niet; en toch, wij hebben alles te vreezen van den duivel die ons aanvalt, van de wereld die ons bekoort, van het vleesch dat ten kwade geneigd is. — Wij hebben de heiligmakende genade, in het H. Doopsel bekomen, wellicht niet vermeerderd, omdat wij Maria niet hebben nagevolgd in hare deugden en goede werken.

SLUITREDE.

Maria is in staat van genade geboren, verheugen wij ons op haren verjaardag. — Maria is altoos heilig geweest, steeds heiliger geworden en thans verheven boven alle Engelen en Heiligen in den hemel, wenschen wij Maria geluk. — Vergeten wij niet onze toevlucht te nemen tot Maria, omdat wij zwak zijn en aan vele gevaren blootgesteld. — Bidden wij Maria van de heiligmakende genade te bekomen, te bewaren en te vermeerderen, door haar na te volgen in hare voorzichtigheid, in hare deugden en goede werken, om eenmaal met haar beloond te worden in den hemel.

ACHTTIENDE PREEK.

De Geboorte van Maria.

Multi in nativitate ejus gaudebunt.

Velen zullen zich in hare geboorte verheugen. (Luc. I, 14.)

VOORREDE.

Niet zonder reden, B. B., heeft onze Moeder de H. Kerk gewild, dat de geboorte van Maria plechtig ge-

viert worde. Te allen tijde en in alle landen heeft men plechtig gevierd zekere gebeurtenissen, die veel bijdragen tot het algemeen welzijn. Vandaar dat men, bijv., zoo plechtig viert de geboorte van een prins, van een koningszoon. Daarmede is niet zelden verbonden het welzijn, het geluk van gansch een volk, van gansch eene natie. Doch welk eene gelukkigere gebeurtenis dan die van de geboorte van Maria? Daarmede is verbonden niet het welzijn, het geluk van één volk, van ééne natie, maar van alle volken, van alle natiën te zamen. Immers, er is mede verbonden de verlossing van gansch het menschedom, wijl Maria bestemd was om de Moeder te worden van den Verlosser der wereld. Maria's geboorte is als de dageraad geweest van ons geluk, wijl zij aankondigd heeft de Zon der gerechtigheid, Jezus-Christus. Vandaar dat onze Moeder de H. Kerk op den feestdag van Maria's geboorte vol vreugde uitroept: Maria, de koningsdochter, is glansrijk verschenen; juichen wij in blijmoedige geestdrift; zingen wij Gode lof voor de gelukzalige geboorte der overheerlijke Moeder des Heeren. Ja, uwe geboorte, o Maagd, Moeder van God! heeft de gansche wereld de blijdschap verkondigd, want uit u is de Zon der gerechtigheid opgegaan, Christus onze God, die den vloek door den zegen heeft vervangen, en die, door ons van den dood te verlossen, ons het eeuwige leven geschonken heeft. Wij moeten dus de geboorte van Maria beschouwen als den dageraad, het beginsel van ons geluk; en bijaldien wij ze zoo beschouwen, voorzeker, dan is het niet mogelijk, of wij zullen er ons over verheugen. Doch terwijl wij ons over Maria's geboorte verheugen, moeten wij niet nalaten er eenige zedenlessen uit te trekken tot ons welzijn. Tot dat einde zullen wij de twee volgende punten overwegen:

- I. God heeft Maria bij hare geboorte eene bijzondere gunst bewezen, waaraan zij ten volle beantwoord heeft ;
- II. God heeft ons bij onze geboorte ook eene bijzondere gunst bewezen ; daaraan moeten wij ook beantwoorden. Breiden wij die twee punten een weinig uit.

I.

God heeft Maria bij hare geboorte eene bijzondere gunst bewezen. En waarin bestaat die gunst? Bestaat die gunst in geboren te zijn uit een adellijk, uit een koninklijk geslacht? Neen, B. B., zoo iets kan bij de wereld in aanmerking komen, doch niet bij God. God maakt geen onderscheid tusschen koning en onderdaan, tusschen dienaar en meester; en zoo God gewild heeft, dat Maria van koninklijken bloede was, 't is om de voorzegging van den Profeet te vervullen, die inhield, dat de Moeder van zijn Zoon van de familie en uit het huis van David zou zijn.

Bestaat die gunst soms in geboren te zijn uit een aanzienlijke en rijke familie? Evenmin, B. B. Daarop ziet wederom de wereld, doch God niet. Bij God is geen verschil tusschen groot en klein, tusschen arm en rijk. Ook waren Joachim en Anna, de ouders van Maria, geen rijke menschen.

Waarin bestaat dan die bijzondere gunst? Die bijzondere gunst bestaat in geboren te zijn in staat van genade. Maria is geboren, niet in zonde, besmeurd met de erfsmet, maar in staat van genade, in de vriendschap Gods. God de Vader zag in Maria zijne toekomstende Dochter; God de Zoon zijne toekomstende Moeder; God de H. Geest zijne toekomstende Bruid. Overigens, het betaamde vol-

strekt niet dat Maria, uit wier lichaam het lichaam van den Zoon Gods moest gevormd worden, dat zij ooit, zelfs met de kleinste vlek besmet ware geweest. Het betaamde niet dat de Heilige der Heiligen, Jezus-Christus, uit eene Moeder, die niet altoos heilig ware geweest, zou geboren worden. Zietdaar, waarin die bijzondere gunst bestaat. En hoe heeft Maria aan die bijzondere gunst beantwoord? Ha, B. B., Maria begreep zeer goed, dat het niet genoeg is in genade geboren te zijn, maar dat zij die genade zorgvuldig bewaren en met vlijt vermeerderen moest.

Vooreerst moest Maria die genade zorgvuldig bewaren, en vandaar hare voorzichtigheid. De ouders van Maria hadden beloofd van God het kind op te dragen en toe te wijden, waarmede Hij hen zou zegenen. Zoolang Maria de zorgen van hare moeder nog noodig had, bleef zij thuis; doch zoodra zij haar derde jaar was ingetreden, genoegzaam in krachten had toegenomen en de moederzorgen missen kon, toen waren Joachim en Anna er op bedacht hunne belofte te vervullen. Vergezeld van hunne dochter begaven zij zich van Nazareth naar Jeruzalem, om Maria den Heer in den tempel op te dragen. Doch niet alleen Joachim en Anna brachten hun offer, d. i., hun kind; Maria voegde haar offer er bij, d. w. z., zij ook offerde zich den Heer op en wijdde zich met ziel en lichaam onherroepelijk aan Hem toe. In den tempel, onder het toezicht van godvreezende vrouwen, had Maria niets voor hare onschuld te vreezen. Daar verbleef zij tot haar veertiende jaar. Te Nazareth teruggekeerd, leefde zij met haren zuiveren bruidegom, den H. Jozeph, onbekend aan de wereld. Wij lezen dat zij ééns een bezoek bracht aan hare nicht Elisabeth, en Maria ging toen, gelijk het Evangelie zegt, met spoed over het gebergte.

Uit gehoorzaamheid begeeft zij zich met den H. Jozeph naar Bethleëm. Daarna is zij genoodzaakt met haar goddelijk kind te vluchten naar Egypte. Uit hun ballingschap teruggekeerd, vestigt zich de H. Familie te Nazareth, waar zij een verborgen leven leidt. Van tijd tot tijd begeeft zich Maria in gezelschap van Jezus en Jozeph naar Jeruzalem, om daar God in den tempel te gaan bidden. Voor het overige leeft Maria gansch afgezonderd en verwijderd van de wereld. Tijdens het openbaar leven van Jezus haar Zoon, wordt er zelden melding van Maria gemaakt. Eens vinden wij haar bij hare bloedverwanten op de bruiloft van Cana in Galilëa, waar zij Jezus verzocht van in de behoefte van wijn te voorzien, ten einde den bruidegom en de bruid uit hunne verlegenheid te trekken. Maria vergezelt haar Zoon niet, terwijl hij overal rondreist, wonderen verricht en door het volk goed onthaald en geprezen wordt; dan alleen komt zij te voorschijn, als Jezus gevangen genomen, ter dood veroordeeld, ter strafplaats wordt geleid om als een misdadiger den schande- en pijnlijken dood des kruises te sterven. Neen, dan schaamt die Moeder zich niet voor haren Zoon; zij gaat Hem tegemoet, zij vergezelt Hem naar den Calvarieberg en stelt zich aan den voet des kruises, totdat het werk der verlossing volbracht is.

Na den dood van haar goddelijken Zoon begeeft Maria zich wederom in de eenzaamheid. Na de Verrijzenis en Hemelvaart van Jezus bezoekt Maria van tijd tot tijd de plaatsen, door haar Zoon geheiligd, en bij voorkeur de plaatsen, waar Hij geleden heeft. Maria woont de godsdienst-vergaderingen bij, troost, moedigt de Apostelen aan en staat hen bij met hare raadgevingen. Voor het overige leeft Maria met den H. Joannes, aan wien Jezus zijne Moeder had toevertrouwd, gescheiden van de wereld,

zoodat hare onschuld volstrekt aan geene gevaren is blootgesteld. Welk eene voorzichtigheid in de allerheiligste Maagd Maria! Te recht mogen wij haar allervoorzichtigste Maagd noemen. (1)

En nochtans, Maria had niets te vreezen: noch van den duivel, zij had hem den kop met haar vlekkeloozen voet verpletterd; noch van de wereld, deze had niets verleidends of aanlokkelijks voor haar; noch van het vleesch, haar onschuldig vleesch verzette zich niet tegen den geest. En wat deed Maria niet, alhoewel zij niets te vreezen had? Zij bad, zij was als verslonden in het gebed; zij verstierf hare zintuigen en kastijdde haar onschuldig lichaam. Zietdaar wat Maria deed om hare onschuld, om de genade, waarin zij geboren was, te bewaren. Doch dat is niet alles. Maria begreep ook, dat zij die genade met vlijt moest vermeerderen. Die genade gelijkt aan het talent, waarvan het Evangelie spreekt, en waarmede wij winst moeten doen. Immers, die heilig, die rechtvaardig is, moet zich beijveren van door het beoefenen der deugden heiliger en rechtvaardiger te worden. Men moet door het verrichten van goede werken zijne verdiensten steeds vermeerderen. In welke deugd heeft Maria niet uitgeschenen? Haar geloof was een levend, een werkend geloof; hare hoop zonder vermetelheid, van een vast betrouwen; hare liefde eene vurige, eene brandende liefde tot God en de menschen. Tot de hoogste waardigheid verheven, scheen Maria uit in de diepste ootmoedigheid; tot het een of ander gehouden, in de stiipste gehoorzaamheid; haar geduld te midden der hardste beproevingen was zonder voorbeeld; hare zuiverheid zonder weërga. Hetgeen ik hier van eenige deugden van Maria.

(1) *Virgo prudentissima.* (Lit. Laur.)

zeg, B. B., moet van alle gezegd worden. Maria bezat alle deugden in den volmaakten graad en beoefende ze op de volmaaktste wijze, zoodat zij steeds aangroeide in heiligheid en rechtvaardigheid, zoodat zij altoos heiliger en rechtvaardiger werd.

En welk een kostbaren schat van verdiensten vergaderde zich Maria niet door hare goede werken door haar gebed, door hare versterving, door hare overige bezigheden? Een lof- dank- en smeekgebed steeg schier aanhoudend uit haar op tot God. Nog klein kind, loofde Maria reeds den God der oneindige majesteit en heerlijkheid. Zij dankte den God der oneindige goedheid voor de ontvangen weldaden. Zij smeekte den God der oneindige barmhartigheid voor zich en de overige menschen.

Maria, alhoewel vrij van alle begeerlijkheid, leidde een buitengewoon verstorven leven. Wat zal ik zeggen, roept de H. Anselmus uit, van Maria's wondere matigheid! Het vasten scheen haar natuurlijk. Wanneer zij eenig voedsel moest nemen, dan nam zij nooit meer dan noodig was tot haar onderhoud. Maria verrichtte hare bezigheden met den grootsten ijver. Als Maagd in den tempel was Maria vlijtig in het werk, zegt de H. Ambrosius, en daardoor zocht zij niet van de menschen geprezen te worden, maar aan God te behagen. Als bruid en als Moeder verrichtte zij hare bezigheden met niet minder nauwgezetheid. Zietdaar, B. B., hoe Maria de genade, waarin zij geboren is, met vlijt heeft vermeerderd, hoe zij door het beoefenen der verhevenste deugden steeds heiliger is geworden, en hoe zij door het verrichten van allerlei goede werken zich een kostbaren schat van verdiensten vergaderd heeft, waarvoor zij thans voor eeuwig beloond wordt in den hemel. Wij hebben gezien in ons eerste deel de gunst, Maria bij hare geboorte bewezen,

en hoe zij daaraan beantwoord heeft. Zien wij nu in ons tweede deel de gunst, ons bij onze geboorte bewezen, en hoe wij er aan beantwoorden.

II.

Waarin bestaat de gunst, die God ons bewezen heeft bij onze geboorte? Bestaat zij in geboren te zijn in staat van genade, evenals Maria? Neen, B. B. Wij zijn geboren in zonde, besmeurd met de erfsmet, in staat van ongenade. God zag in ons kinderen zijner gramschap. Waarın bestaat dan die bijzondere gunst? Zij bestaat in de genade des H. Doopsels. God heeft met alle menschen niet gehandeld, gelijk Hij met ons gehandeld heeft. Terwijl er honderden, duizenden in staat van erfzonde geboren worden, zonder er ooit van gezuiverd te worden; terwijl zij immer kinderen van Gods gramschap blijven, God, in zijn oneindige goedheid jegens ons heeft ons onmiddellijk na onze geboorte van de erfzonde gezuiverd in het H. Doopsel; Hij heeft ons terstond tot zijne kinderen aangenomen. Zietdaar waarin die bijzondere gunst bestaat.

En hoe hebben wij aan die gunst beantwoord? Wij weten zoo goed als Maria, dat wij de genade des H. Doopsels zorgvuldig moeten bewaren. Hebben wij ze ook bewaard? Zijn wij naar het voorbeeld van Maria ook voorzichtig geweest? En vooreerst, wat hebben onze ouders met ons gedaan? Wat doen thans nog zoovele ouders met hunne kinderen? Volgen zij Joachim en Anna na? Offeren zij hunne kinderen aan God op? Vertrouwen zij ze toe aan brave, godvreezende personen? Voorzeker, men vindt ouders, die zich met nauwgezetheid van hunne plichten kwijten; doch men vindt er ook, die hunne plichten verwaarloozen en voor hunne kinderen niet zor-

gen; die hunne kleine kinderen, terwijl zij nog gansch onschuldig zijn, toevertrouwen aan kindermeiden, aan dienstboden, die gansch bedorven zijn, en die op hare beurt de kinderen, haar toevertrouwd, ook gansch bederven. De ouders moeten dus zorgen van hunne onschuldige kinderen toe te vertrouwen aan kindermeiden en dienstboden, die braaf en deugdzaam zijn. Zoodra de kinderen tot de jaren van verstand gekomen zijn en nog te huis bij hunne ouders verblijven, welken geest prenten dan de ouders dikwijls hunnen kinderen in? Spreken zij hunnen kinderen over God, over Maria, de Moeder van God, van beiden te beminnen? Leeren zij hunnen kinderen bidden? Leeren zij hen den Catechismus, de geboden van God, van de H. Kerk, om ze te onderhouden? Men vindt ouders, die in plaats van hunnen kinderen van jongs af aan een goeden geest in te prenten, hun een slechten geest inprenten, den geest der bedorven wereld; ouders, die hunnen kinderen spreken van de wereld, in plaats van hun te spreken van God; die hunne kinderen zaken leeren, gansch in strijd met de Christelijke leering of den Catechismus. En wat doen de ouders, die de middelen hebben en voornemens zijn hunne kinderen naar eene kostschool of een college te zenden? Onderzoeken zij naar den geest van de kostschool of van het college? En terwijl zij bezorgd zijn om hunne kinderen in de wetenschappen te doen onderwijzen, zorgen zij ook dat zij in den godsdienst onderwezen, in de deugd geoefend worden? Hoevele ouders blijven in dit punt aan hunne heiligste plichten te kort, zenden hunne kinderen naar slechte kostscholen of college's, waarin zij ongodsdienstig en zedeloos worden. Joachim en Anna, de ouders van Maria, geven hier den ouders een schoon voorbeeld. Doch gaan wij verder.

Wat doen wij zelven, om onze onschuld en de heiligmakende genade te bewaren? Hoe dikwijls, helaas! gebeurt het niet, dat de onschuld van den mensch niet langer duurt dan zijne kinder-onwetendheid. Nauwelijks is hij tot de jaren van verstand gekomen, of hij maakt zich reeds plichtig aan groote zonden; hij verliest de heiligmakende genade, die hij in het H. Doopsel ontvangen had. Anderen, na de heiligmakende genade door een oprechte bekeering terug te hebben bekomen, verliezen ze opnieuw. En wat mag wel de oorzaak zijn van het verlies der onschuld, der heiligmakende genade? De onvoorzichtigheid. Maria was zoo voorzichtig; wij zijn onvoorzichtig. Maria vluchtte zoo zorgvuldig de gevaren en gelegenheden van zonde; wij vluchten ze niet; integendeel, wij stellen er ons aan bloot, wij zoeken ze op, wij beminnen de gevaren en gelegenheden van zonde. En wat zegt de H. Geest, de Geest der waarheid? *Qui amat periculum in illo peribit*, (1) zegt Hij: Die het gevaar bemint zal er in vergaan. Velen, vooral onder de jeugd, wonen gevaarlijke feesten bij, zooals de kermissen; anderen zoeken gevaarlijke bijeenkomsten, zooals de ontijdige verkeeringen; dezen bezoeken gevaarlijke plaatsen, zooals de herbergen, waarin alles toegelaten wordt; genen gaan om met slechte personen, zooals de vloekers en vuilsprekers. En men zou zijne onschuld, de heiligmakende genade willen bewaren?

Maria had niets te vreezen, en zij was zoo voorzichtig. Wij daarentegen hebben alles te vreezen, en wij zijn onvoorzichtig. Wij hebben alles te vreezen van den duivel, die ons reeds onder zijne klauwen had alvorens gedoopt te zijn, en die, sedert wij er aan ontsnapt zijn

(1) Eccl. iii, 27.

door het H. Doopsel, immer zijn best doet om ons op nieuw onder zijne klauwen te krijgen en te houden; want gelijk de Apostel Petrus zegt, loopt de duivel aanhoudend rond als een brieschende leeuw, zoekende wien hij kan verslinden.

Wij hebben alles te vreezen van de wereld, waarin men niets vindt dan begeerlijkheid des vleesches, begeerlijkheid der oogen en hoovaardij des levens; van de wereld met hare verlokking en verleiding, met hare goddeloos en zedeloosheid, met hare vermaken en pleizieren, op allerlei wijzen voorgesteld en aangeprezen.

Wij hebben alles te vreezen van het vleesch, dat zich verzet tegen den geest. En ziet, Maria, gelijk wij gezegd hebben, bad, en wij bidden niet. Maria vluchtte de wereld, en wij vluchten ze niet. Maria leidde een verstorven leven, en wij versterven ons niet. Zietdaar, B. B., de reden, waarom bij menigeen de onschuld zijns doopsels, de heiligmakende genade verloren gaat. Doch gesteld, dat wij thans nog in staat van genade zijn. 't Is niet genoeg die genade te bewaren, wij moeten ze ook vermeerderen. Zoo als wij vroeger gezegd hebben, is die genade gelijk aan het talent des Evangelie's, en daarmede moeten wij ook winst doen. Naar het voorbeeld van Maria moeten wij ons best doen van steeds heiliger te worden en al meer en meer verdiensten te vergaderen voor den hemel. Daarom moeten wij ons steeds toeleggen op de beoefening der deugd. 't Is, bijv., niet genoeg van te gelooven, de goddelijke deugd des geloofs niet te verliezen door ongeloovigheid; ons geloof moet een levend geloof zijn, vereenigd met de liefde; wij moeten doen wat het geloof ons voorschrijft, want het geloof zonder de werken is een dood geloof. 't Is niet genoeg van te hopen, de goddelijke deugd der hoop niet te ver-

liezen door de wanhoop; wij moeten ons ook wachten voor de vermetelheid en wel overtuigd zijn, dat wij zonder de goede werken den hemel niet kunnen verdienen. 't Is niet genoeg van God te beminnen en de goddelijke deugd der liefde niet te verliezen door de doodzonde, welke ook, want door elke doodzonde gaat de liefde verloren; wij moeten ons ook beijveren van altoos in de liefde tot God en onzen evennaaste aan te groeien.

Wij moeten Maria navolgen in de ootmoedigheid. En wat al redenen hebben wij niet om ons te verootmoedigen? In zonde ontvangen, zijn wij in zonde geboren. Van de zonde gezuiverd en in staat van genade, hebben wij er ons maar al te spoedig wederom aan plichtig gemaakt en de heiligmakende genade verloren. Zwak van ons zelve, kunnen wij zonder de genade van God in het goede niet volharden, en onze werken kunnen niet dienstig zijn ter zaligheid. Verootmoedigen wij ons dus voor God, want 't is den ootmoedige, dat God zijne genade geeft. Zijn wij dus wezenlijk ootmoedig, en denken wij niet in onze hoovaardigheid dat wij iets zijn, daar wij niets zijn; verheffen wij ons niet boven onzen evenmensch en bejegenen wij hem niet met trotschheid, daar wij dikwijls ver beneden hem staan.

Wij moeten Maria navolgen in de gehoorzaamheid. Wij moeten gehoorzamen, niet alleen aan God door zijne geboden te onderhouden, maar ook aan onze oversten, vooral aan onze geestelijke oversten, door de geboden der H. Kerk te onderhouden, door ons te onderwerpen aan de voorschriften en door te luisteren naar de vermaningen van Paus, Bisschop en Priester. Hoe gedragen wij ons in dit punt? En gebeurt het helaas! maar niet al te dikwijls in onze droevige tijden, waarin de geest van vrijheid en onafhankelijkheid gepredikt en aange-

prezen wordt, dat men zich niet alleen niet stoort aan de geboden en vermaningen zijner oversten, maar dat men er zich openlijk tegen verzet?

Wij moeten Maria navolgen in het geduld. Wel verre dus van in het lijden, in de kruisen en wederwaardigheden tegen God te morren of tegen Hem op te staan, hetgeen soms gebeurt, en waardoor men zich dubbel ongelukkig maakt, moet men zich met overgave aan den wil van God onderwerpen en met geduld het lijden, de kruisen en wederwaardigheden dragen.

Wij moeten Maria navolgen in de kuischheid, eenieder in en volgens zijnen staat. Wij moeten kuisch zijn naar ziel en naar lichaam; kuisch in onze gedachten en begeerten, kuisch in onze woorden en werken. En hoevele personen, vooral onder de jeugd, geven zich niet over aan de tegenstrijdige ondeugd en bedrijven de schandelijkste zonden van onkuischheid. Hetzelfde moet gezegd worden van de andere deugden; in alle moeten wij Maria navolgen.

Naar het voorbeeld van Maria moeten wij ons een kostbaren schat van verdiensten vergaderen door onze goede werken: door ons gebed, door onze versterving, door de bezigheden van ons beroep. Ja, B. B., wij ook moeten God loven, alle schepselen moeten hunnen Schepper loven. Wij ook moeten God bedanken voor de van Hem ontvangen genaden en weldaden. Wij ook moeten God smeeken van ons altoos en in alles bij te staan. Bidden wij ook? Bidden wij 's morgens en 's avond, vóór en ná het eten? Gaan wij naar de kerk om God te bidden? De kerk is het huis van God en een huis des gebeds. En gesteld zelfs dat wij bidden, hoedanig is maar al te dikwijls ons gebed? Bidden wij met eerbiedigheid, met aandachtigheid en volharding? Of liever,

gedragen wij ons niet dikwijls tijdens het gebed, tot zelfs hier in de kerk, onder het oog van Jezus-Christus in het allerheiligste Sacrament des Altaars op eene wijze, die alles verdient behalve goedgekeurd en geprezen te worden?

Wij moeten ons versterven; wij moeten de vastendagen en onthoudingsdagen onderhouden, zoo wij om wettige reden niet ontslagen zijn. Door de werken van versterking en boetvaardigheid moeten wij het vleesch, dat zich tegen den geest verzet, in bedwang houden en aan den geest onderwerpen; door werken van boetvaardigheid moeten wij onze zonden uitboeten, willen wij niet verloren gaan. Welnu, hoevelen treft men er in onze droevige tijden al wederom niet aan, die zich niet meer storen aan de wetten der H. Kerk aangaande het vasten en de onthouding; en in plaats van boetvaardigheid te doen, hoe menigmaal geeft men zich niet over aan buitensporigheid en maakt men zich grootelijks plichtig aan de zonde van overdaad in spijs en drank?

Wij moeten de bezigheden van ons beroep goed verrichten, en bijgevolg moeten wij zorgen van in staat van genade te zijn en onze werken aan God op te dragen. Wij moeten den korten en kostbaren tijd, dien God ons geeft om voor onze ziel en zaligheid te besteden, niet in lui- en ledigheid laten voorbijgaan, niet in beuzelarijen verkwisten. Welnu, B. B., vindt men er al wederom niet velen, die zich gedragen alsof zij niets te doen hadden, die hunne bezigheden slecht verrichten. Al die personen, in plaats van met hunne werken een schoonen schat van verdiensten te vergaderen en hiernaars beloond te worden, verdienen niets, en zullen daarenboven om hunne zonden nog streng gestraft worden.

SLUITREDE.

God, B. B., heeft Maria bij hare geboorte eene bijzondere gunst bewezen, en die gunst, gelijk wij gezien hebben, bestaat in geboren te zijn in staat van genade. En wijl wij vandaag de verjaring vieren van de geboorte van Maria, daarom mogen wij ons terecht verheugen op dien schoonen dag.

Maria heeft aan die bijzondere gunst trouw beantwoord. De heiligmakende genade heeft zij altoos zorgvuldig bewaard; en alhoewel zij geen gevaar liep van ze te verliezen, daar zij niets te vreezen had, noch van den duivel, noch van de wereld, noch van het vleesch, Maria was zoo voorzichtig, zij vluchtte met de uiterste zorg alles wat haar maar eenigszins aan het gevaar kon blootstellen van de heiligmakende genade te verliezen.

Maria was niet tevreden van de heiligmakende genade te bewaren, zij deed steeds haar best om ze te vermeerderen. Door het beoefenen van alle deugden en door het verrichten van allerlei goede werken werd Maria steeds heiliger, bereikte zij een trap van heiligheid, die door geen mensch, zelfs door geen Engel kan bereikt worden. Zij vergaderde zich een schat van verdiensten, waarvoor zij, boven alle Engelen en Heiligen verheven, van God beloond wordt in den hemel.

Vandaag op haren geboortedag wenschen wij Maria tevens geluk met hare heiligheid en verhevenheid. Doch terwijl wij ons verheugen en Maria geluk wenschen op haren geboortedag, vergeten wij niet van ook onze toevlucht te nemen tot Maria. Wij zijn niet geboren in staat van genade, doch God in zijn oneindige goedheid heeft ons onmiddellijk na onze geboorte van de erfzonde gezuiverd en de heiligmakende genade geschonken. Die

heiligmakende genade moeten wij ook bewaren, wij moeten ze ook vermeerderen, wij moeten altoos heilig zijn en steeds trachten van heiliger te worden. Doch helaas! hoe dikwijls is het niet gebeurd, dat wij de heiligmakende genade door de zonde verloren hebben en zondaren zijn geworden; dat wij door steeds meer en meer zonden te bedrijven, ook grootere en grootere zondaren zijn geworden. Wat al heeft de ondervinding niet geleerd, en wat hebben wij niet te vreezen? De droevige ondervinding heeft geleerd dat wij zwakke schepselen zijn. Wij worden door machtige vijanden aangevallen, door den duivel, de wereld en het vleesch. Wij hebben dus te vreezen van onder de aanvallen dier vijanden te bezwijken. Daarom, B. B., nemen wij onder anderen onze toevlucht tot Maria. Bidden wij die goede Moeder dat zij voor ons ten beste spreke, dat wij de heiligmakende genade, in geval wij ze zouden verloren hebben, zoo spoedig mogelijk terugbekomen, dat wij die genade zorgvuldig bewaren; en bijgevolg, dat wij voorzichtig zijn, de gevaren en gelegenheden van zonde goed vluchten; dat wij in die genade altoos toenemen, dat wij steeds heiliger worden, door Maria na te volgen in hare deugden, en dat wij ons ook een kostbaren schat van verdiensten mogen vergaderen door Maria na te volgen in hare goede werken, om eenmaal het geluk te hebben van bij Maria te komen in den hemel, en daar met Haar beloond te worden in eeuwigheid. Amen.

NEGENTIENDE PREEK.

De H. Naam van Maria.

Et nomen virginis Maria.

De naam der Maagd was Maria.

(Luc. 1, 27.)

INHOUD.

VOORREDE.

De naamfeesten van Jezus en Maria alleen worden gevierd. — Beide zijn groote namen, den Zoon en de Moeder gegeven, om hunne diepe ootmoedigheid. — Alle knieën moeten gebogen worden in die namen. — Beide zijn honig voor den mond, eene melodie voor het oor en een jubel voor het hart. — Beide zijn gelijk aan de olie. — Vroeger werden de jonge dochters niet Maria genoemd, thans bij voorkeur en te recht. — Wij moeten eerbied hebben voor den naam van Maria en hem met betrouwen aanroepen.

VERDEELING.

- I. Verhevenheid van den naam van Maria;
- II. Beteekenis van den naam van Maria.

I.

Verhevenheid van den naam van Maria om zijnen oorsprong en zijne macht. — Om zijnen oorsprong. Evenals de naam van Jezus, is de naam van Maria door een Engel bekend gemaakt. — Om zijne macht. Evenals door het aanroepen van den naam van Jezus, zijn door het aanroepen van den naam van Maria wonderen geschied. — Daardoor wil God Maria eeren. — Onze gebeden, vergezeld van de tusschenkomst van Maria, zijn veel krachtiger. — De naam van Maria is vooral machtig tegen den duivel. — Hij is ook machtig in andere gevallen en tegen andere kwalen.

II.

Beteekenis van den naam van Maria: Koningin en Meesteresse. — Jezus is Koning, Maria Koningin; Jezus is Meester, Maria Meesteresse. — Zee of Oceaan van bitterheden. — Na Jezus heeft Maria de meeste smarten geleden. — Zee of Oceaan van liefde. — Na Jezus heeft Maria God en de menschen het meest bemind. — Ster der zee. — Ster om hare maagdelijke zuiverheid en haar goddelijk moederschap. — Ster der zee door hare verdiensten en deugden.

SLUITREDE.

Wij moeten den naam van Maria met eerbied en betrouwen aanroepen in de gevaren naar ziel en naar lichaam, bijzonder naar de ziel, in de bekoringen, tijdens ons leven en vooral in het uur van onzen dood.

NEGENTIENDE PREEK.

De H. Naam van Maria.

Et nomen Virginis Maria.

De naam der Maagd was Maria.

(Luc. 1, 27.)

VOORREDE.

Buiten de naamfeesten van Jezus, onzen goddelijken Zaligmaker, en van Maria, zijne Moeder, viert onze Moeder de H. Kerk geen enkel naamfeest harer Heiligen. Die twee namen zijn eigenlijk en in den strengen zin des woords *grootte namen*. Beide komen van God; zij zijn onzen goddelijken Zaligmaker en zijne Moeder gegeven om hunne diepe ootmoedigheid. Onze goddelijke Zaligmaker heeft zich vernederd, zegt de Apostel Paulus; Hij is gehoorzaam geweest tot aan den dood, ja, tot aan den dood des kruises. Daarom heeft God Hem verheven, en Hij heeft Hem een naam gegeven boven alle namen, en in den naam van Jezus zullen alle knieën gebogen worden van hen, die in den hemel, op de aarde en in de hel zijn. Hetzelfde mag men eenigermate van de Moeder van Jezus zeggen. De Moeder van Jezus heeft zich na haar goddelijken Zoon het diepste vernederd. Tot de grootste waardigheid, tot de waardigheid van Moeder van God verheven, noemt zij zich de dienstmaagd des Heeren. Daarom heeft God Maria ook verheven; Hij heeft haar een naam gegeven, na den naam van Jezus verheven boven alle namen, en in den naam van Maria moeten ook alle knieën buigen, zeggen de H. Vaders: die der hemelingen, stervelingen en verdoemden. Hetgeen de H. Vaders van den naam van Jezus zeggen,

zeggen zij ook van den naam van Maria. Evenals de naam van Jezus, is de naam van Maria honig voor den mond, eene melodie voor het oor en een jubel voor het hart. Evenals de naam van Jezus is de naam van Maria gelijk aan de olie; en vandaar dat hij ook verlicht, voedt en geneest. Na den naam van Jezus is de naam van Maria al onzen eerbied waardig. Geruimen tijd is het in meer dan één land den jongedochters verboden geweest, den naam van Maria te dragen. Waarom? Uit eerbied voor dien naam. En bijaldien men thans den jongedochters bij voorkeur en te recht, den naam van Maria geeft; het verbod van vroeger tijden leert ons onder anderen, welken eerbied wij voor den naam van Maria moeten hebben.

Doch wij moeten niet alleen eerbied voor dien naam hebben, wij moeten ook ons betrouwen op hem stellen.

Om u aan te sporen, B. B., van den naam van Maria altoos met eerbied uit te spreken en met betrouwen aan te roepen, bijzonder in de gevaren naar ziel en naar lichaam, daarom zullen wij vandaag ter gelegenheid van Maria's naamfeest te zamen overwegen:

- I. De verhevenheid van den naam van Maria,
- II. De verschillende beteekenissen van dien naam.

I.

De naam van Maria is na den naam van Jezus verheven boven alle namen, omdat hij van hemelschen oorsprong en de machtigste aller namen is.

De naam van Maria, B. B., is vooreerst van hemelschen oorsprong. Evenals de naam van Jezus, is de naam van Maria uit den hemel gekomen.

De Engel Gabriël, toen hij Maria boodschapte dat zij

verkozen was om de Moeder van God te worden, zeide haar tevens, dat zij het kind, hetwelk zij zou ontvangen en baren, Jezus moest noemen. Hetzelfde zeide de Engel tot Jozeph, toen deze voornemens was, Maria zijne Bruid te verlaten. Vrees niet, sprak de Engel tot Jozeph, van Maria uwe bruid bij u te nemen, want wat in haar geboren is, is van den H. Geest; zij zal een Zoon baren, en gij zult zijn naam Jezus noemen. Joachim en Anna, de ouders van de allerheiligste Maagd Maria, hadden den Heer geruimen tijd en vurig om een erfkind gebeden. Eindelijk verhoorde God hun gebed. Een Engel uit den hemel verscheen Joachim in het gebergte. Joachim verschrikte op het gezicht van den Engel. Vrees niet, sprak de Engel tot hem, want ik ben van God gezonden, om u eene blijde tijding te brengen; uwe gebeden zijn verhoord, en uwe goede werken zijn gunstig ontvangen. Anna, uwe echtgenoote, zal eene dochter baren, en gij zult haar naam Maria noemen. Van af het eerste oogenblik van haar bestaan zal zij van den H. Geest vervuld zijn; en tot bewijs der waarheid van hetgeen ik u zeg, diene het volgende: Zoodra gij te Jeruzalem wedergekeerd, de gouden poort des tempels zult binnentreden, zult gij uwe echtgenoote ontmoeten: en de Engel, na aldus tot Joachim gesproken te hebben, verdween uit de oogen van den gelukkigen grijsaard. Een weinig daarna verscheen dezelfde Engel ook aan Anna. Vrees niet, sprak hij tot Anna, want ik ben de Engel, die reeds overlang uwe gebeden en goede werken aan God opdraag, en nu ben ik gezonden om u te verzekeren, dat gij eene dochter zult baren, die Maria moet genoemd worden; zij zal gezegend zijn boven al de vrouwen der wereld. En tot bewijs van hetgeen ik zeg: Sta op en spoed u terstond naar Jeruzalem. Zoodra gij daar aan

de gouden poort komt, zal u terstond uw echtgenoot tegemoet komen. Beiden, Joachim en Anna, hechtten geloof aan de woorden des Engels; zij stonden op, verlieten wederzijds de plaats, waar zij zich bevonden, en ontmoetten zich bij de aangeduide poort des tempels. Verblijd gingen zij den tempel binnen om God te bedanken en keerden daarna naar huis terug. (1) Zietdaar den oorsprong van den naam van Maria. Hij komt, gelijk gij ziet, evenals de naam van Jezus uit den hemel. Doch niet alleen om zijn oorsprong, ook om zijne macht is de naam van Maria na dien van Jezus verheven boven alle namen.

Aan de macht van den naam van Jezus valt niet te twifelen, wijl bij het uitspreken van dien naam de grootste wonderen gebeuren. Aan de poort des tempels te Jeruzalem zit een lamgeborene te bedelen; hij vraagt de Apostelen Petrus en Joannes een aalmoes. Petrus, hem beziende, zeide: Zie ons aan. De lamgeborene, meenende een aalmoes te krijgen, zag hen aan. Daarop sprak Petrus: Zilver en goud heb ik niet, maar wat ik heb geef ik u: In den naam van Jezus-Christus van Nazareth, sta op en wandel, en op het uitspreken van den naam van Jezus stond de lamgeborene op en wandelde.

Na den naam van Jezus, volgt nu niet onmiddellijk de naam van Maria? Hij is na den naam van Jezus de machtigste der namen. Door den naam van Maria aan te roepen, bekomt men soms spoediger hulp, zegt de H. Anselmus, dan wel door den naam van Jezus aan te roepen; niet, zoo voegt dezelfde Heilige er onmiddellijk bij, dat Maria machtiger is, want alle macht komt van Jezus; maar wijl de Zoon daardoor zijne Moeder wil

(1) S. Hieronymus.

eeren; vervolgens, zoo onze gebeden gesteund worden door de voorspraak van Maria, zullen zij bij God veel meer vermogen, dan indien zij Hem rechtstreeks toegestuurd worden.

De naam van Maria is dus een machtige naam, en hij deelt zijne macht mede aan allen, die hem aanroepen. Door den naam van Maria met eerbiedigheid en betrouwen aan te roepen, drijft men den duivel op de vlucht; men weêrstaat aan zijne aanvallen; men ontsnapt aan zijne strikken; men vrijdelt zijne pogingen; men vermijdt zijne hinderlagen. Bij het aanroepen van den naam van Maria, die verschrikkelijk is gelijk een leger in slagorde geschaard, verlaat de duivel de ziel, die hij aanviel, en de bekoringen verdwijnen gelijk de rook voor den wind. De naam van Maria is als eene lans naar den duivel geworpen, waarmede hij als doorboord wordt. Op die wijze, B. B., wordt immer het woord van God tegen het helsche serpent bewaarheid, namelijk, toen God tot den duivel, nadat deze Adam en Eva bedrogen had, zeide: Zij, d. i. Maria, zal u den kop verpletteren: *Ipsa conteret caput tuum.* (1)

Doch niet alleen in de bekoringen en tegen den duivel, maar ook in andere gevallen en tegen andere kwalen is de naam van Maria een machtige naam. De naam van Maria, zoo drukt zich een godvruchtig schrijver uit, verkwikt de vermoeiden, geneest de zieken, verlicht de blinden, vermurwt de versteenden en versterkt de stervenden op weg naar de eeuwigheid.

Zietdaar, B.B., genoeg over de verhevenheid van den naam van Maria. Na den naam van Jezus is hij verheven boven alle namen; vooreerst, om zijnen hemelschen oorsprong;

(1) Gen. III, 15.

vervolgens, om zijne buitengewone macht. Zeggen wij nu nog een woordje over de beteekenis van den naam van Maria.

II.

De naam van Maria heeft verschillende beteekenissen. Hij beteekent onder anderen: Koningin of Meesteresse, Zee of Oceaan van bitterheden, Zee of Oceaan van liefde en eindelijk Ster der zee.

Vooreerst beteekent de naam van Maria Koningin of Meesteresse. Dien naam verdient Maria, omdat zij is de Moeder van Hem, die Koning en Meester is, d. i., van Jezus-Christus. Jezus-Christus is de Koning der koningen, Maria is de Koningin der koninginnen. Jezus-Christus is de Meester der meesters, Maria is de Meesteresse der meesteressen. Het rijk, het gebied van Jezus-Christus strekt zich uit over hemel en aarde; Hij is Koning en Meester van hemel en aarde. Het rijk, het gebied van Maria strekt zich ook uit over hemel en aarde; zij is Koningin en Meesteresse van hemel en aarde. Jezus-Christus is de Koning van Engelen en menschen, Maria is de Koningin van Engelen en menschen. Terecht worden dus op Maria de volgende woorden der H. Schrift toegepast: Uwe heerschappij strekt zich uit over alle volkeren en geslachten: *Dominatio tua in omni generatione et generationem.* (1) 't Is door mij dat de koningen regeeren: *Per me reges regnant*, (2) en de vorsten behooren tot mijn gebied. Terecht dus groet onze Moeder de H. Kerk Maria als onze Koningin. Wees gegroet, Koningin, Moeder der barmhartigheid! Wees gegroet, Koningin der hemelen! Verheug u, o Koningin des hemels, alleluia!

(1) Ps. cxliv, 13. (2) Prov. viii, 15.

Vervolgens beteekent de naam van Maria Zee of Oceaan van bitterheden. Dien naam verdient Maria, omdat er na haar goddelijken Zoon niemand zooveel smarten geleden heeft als Maria. Jezus is de Man der smarten, Maria is de Moeder der smarten. Het leven van Maria is, evenals dat van Jezus, haar goddelijken Zoon, een aanschakeling van smarten geweest. Wat smart reeds voor Maria, die goede Moeder, te moeten zien dat haar kind arm en verlaten ter wereld kwam: een arme stal is zijne woning, eene kribbe zijne wieg. Zijn eigen volk heeft Hem verworpen. Hij kwam in zijn eigendom, en de zijnen hebben Hem niet ontvangen: *In propria venit et sui eum non receperunt.* (1) Wat smart voor Maria, die goede Moeder, toen zij het Kind Jezus den achtsten dag na zijne geboorte in de besnijdenis zijn bloed zag vergieten; toen Simeon haar voorzeide, dat Jezus, haar Zoon, zou tegengesproken worden, en dat een zwaard haar het hart zou doorboren. Wat smart voor die goede Moeder, toen zij hoorde, dat Herodes haren Jezus naar het leven stond, en zij, vergezeld van Jozeph, genoodzaakt was met haren Zoon de vlucht te nemen naar een vreemd land, naar Egypte. Wat smart voor die goede Moeder, toen zij, op hunne terugreis van Jeruzalem naar Nazareth, haren Jezus, pas elf jaren oud, verloor; vervolgens, als zij zag hoe haar Zoon te Nazareth met Jozeph zijn voedstervader moest werken, om in het zweet zijns aanschijns zijn brood te verdienen. Doch al die smarten zijn niets in vergelijking van hetgeen Maria geleden heeft de laatste jaren van Jezus' leven. O, B. B., wat heeft Maria niet geleden, toen Jezus van zijne beminde Moeder afscheid kwam nemen, om zijn openbaar leven

(1) Joan. 1, 11.

aan te vangen; toen zij vernam, dat haar Zoon, alhoewel Hij overal weldoende rondreisde, tegensproken en gelasterd, vervolgd, zelfs ter dood gezocht werd. Wat heeft Maria niet geleden, toen zij vernam, dat haar Zoon, door Judas verraden, gevangen genomen was; dat Hij van den eenen rechter naar den anderen gesleurd werd; dat Hij gegeeseld en met doornen gekroond werd; dat Hij eindelijk ter dood veroordeeld, met het schandeen vervloekingshout beladen, Jeruzalem uitging om op den Calvarieberg gekruist te worden. Wie beschrijft ons de smarten van Maria, toen zij haren Jezus, mismaakt en uitgeput, onder een zwaar kruis gebogen, op den weg naar den Calvarieberg ontmoette; toen zij zijne bloedige voetstappen drukte, en toen zij Hem eindelijk aan het kruis vastgehecht, in verlatenheid zag sterven. Jezus, de Koning der Martelaren, sterft aan het kruis, terwijl Maria, de Koningin der Martelaren, aan den voet des kruises staat. Thans wordt de voorzegging van den ouden Simeon ten volle vervuld, namelijk, dat een zwaard van smarten Maria het hart zou doorboren. Te recht mag Maria dus met de moeder van Ruth zeggen: Noem mij niet *Noëmi*, d. i., schoone, maar noem mij *Mara*, d. i., bitter, want de Almachtige heeft mij overvloedig met bitterheden vervuld.

De naam van Maria beteekent ook Zee of Oceaan van liefde. Dien naam verdient Maria om hare overgroote liefde tot God en de menschen.

Vooreerst om hare overgroote liefde tot God; tot God den Vader, die haar tot zijne welbeminde Dochter heeft aangenomen; tot God den Zoon, wiens teërgeliefde Moeder zij is geworden; tot God den H. Geest, die haar tot zijne onbevleete Bruid gekozen heeft. Vervolgens om hare overgroote liefde tot de menschen. Geen schepsel

na God bemint of heeft de menschen bemind, gelijk Maria hen bemind heeft en nog bemint. Zulks bewijzen de ontelbare weldaden en genaden, welke de menschen alom en te allen tijde van Maria ontvangen hebben. Daarom wordt Maria in de Litanie van Loretten genoemd: Behoudenis der kranken, Toevlucht der zondaren, Troosteres der bedrukten, Hulp der Christenen. Te recht groet dus onze Moeder de H. Kerk Maria onder den titel van Bron van Liefde, als zij in haren treurzang Maria toeroept. Welaan! Moeder, Bron van liefde. (1)

Eindelijk beteekent de naam van Maria Ster der zee.

Maria verdient den naam van Ster; want evenals eene ster hare stralen uitschiet en haar licht verspreidt, zonder iets van de helderheid en den glans van haar licht te verliezen; zoo ook heeft Maria haar goddelijken Zoon, het licht der wereld, gebaard, zonder iets van hare maagdelijke zuiverheid te verliezen. Maria verdient den naam van Ster der zee om hare verhevene deugden, waarvan zij een volmaakt toonbeeld is, en waarmede zij ons voorlicht en leidt op de gevaarvolle zee dezer wereld, evenals eene schitterende ster den zeeman voorlicht en leidt op den onstuimigen oceaan. Doch laten wij hier een der grootste dienaren van Maria, den H. Bernardus, spreken. Geen sterveling heeft ooit op den naam van Maria zoetere toonen uitgebracht, dan die Heilige, als hij de volgende woorden des Evangelie's verklaart: En de naam der Maagd was Maria: *Et nomen Virginis Maria.* (2) Maria, zegt de H. Bernardus, is die edele ster, van Jacob uitgegaan, wier stralen het heelal verlichten, wier glans in de hemelen schittert en doorringt tot in de hel. Ster die, stralende over de wereld,

(1) Eja, Mater, fons amoris! (Stabat Mater.) (2) Luc. 1, 27.

veeleer de zielen dan de lichamen verwarmt, de deugden kweekt en de ondeugden uitroeit. Schitterende ster, en steeds verheven boven deze strandenlooze zee, doet zij voor onze oogen glansen den luister harer verdiensten, en zij verlicht ons door hare voorbeelden. O wie gij ook zijt, zoo gaat de H. Bernardus voort, voor wien het leven hier op aarde geen vasten grond heeft, doch veeleer gelijk aan een onstuimige zee, verlies nimmer het licht dier ster uit het oog, zoo gij door de opgezweepten baren niet wilt verslonden worden. Bijaldien de stormen der bekoringen losbreken, zoo gij tegen de klippen der wederwaardigheden aanstoot, zie dan naar die ster en roep Maria aan. (1) Bijaldien de baren der hoovaardigheid, gierigheid, onkuischheid, nijd en gramschap tegen het ranke bootje uwer ziel klotsen, richt dan uwe oogen naar Maria. (2) Zoo de herinnering aan uwe misdaden, de knaging van uw geweten, de vrees voor het oordeel u naar den kolk der moedeloosheid, naar den afgrond der wanhoop slepen, denk dan aan Maria. Te midden der gevaren, der benauwdheden, in twijfel en in onzekerheid, denk aan Maria en roep Maria aan. Dat de naam van Maria steeds op uwe lippen en in uw hart zij, en om den bijstand harer gebeden te verdienen, volg den weg, dien hare voorbeelden u hebben afgeteekend. Haar volgende zult gij niet afwijken; haar aanroepende zult gij niet wanhopen; aan haar denkende zult gij niet dwalen. Bijaldien Maria u ondersteunt, zult gij niet vallen; zoo Maria u beschermt, hebt gij niet te vreezen; bijaldien Maria u leidt, zult gij u niet vermoeien; zoo Maria u beschut, zult gij behouden in de haven aanlanden, en

(1) *Respice stellam, voca Mariam.* (2) *Respice ad Mariam.* (S. Bern.)

alzoó zult gij in uzelfen ondervinden, hoe waar en te recht er gezegd is: En de naam der Maagd was Maria, d. i., Ster der zee: *Et nomen Virginis Maria.* (1)

SLUITREDE.

Ik geloof, B. B., genoeg gezegd te hebben over den naam van Maria, naam, die de allerheiligste Maagd gegeven is den vijftienden dag na hare geboorte. De naam van Maria is een naam, na dien van Jezus, verheven boven alle namen: vooreerst, omdat hij evenals de naam van Jezus, van hemelschen oorsprong is; een Engel heeft hem den ouders van Maria aangekondigd; vervolgens, omdat hij zoo machtig is. In den naam van Maria kan men alles bekomen, natuurlijk, bijaldien wij het naar behooren vragen en noodig hebben. De naam van Maria is vol beteekenis. Hij beteekent: Koningin en Meesteresse; Maria is de Koningin, de Meesteresse van hemel en aarde; Zee of Oceaan van bitterheden; na Jezus heeft niemand zooveel geleden als Maria; Zee of Oceaan van liefde; na Jezus heeft niemand God en de menschen zoozeer bemind als Maria; eindelijk beteekent hij: Ster der zee; Ster, om hare maagdelijke en immer ongeschonden zuiverheid; Ster der zee, wijl zij ons op de zee dezer wereld met hare verdiensten en deugden voorlicht naar den hemel.

Aangezien de verhevenheid en beteekenis van den naam van Maria, laten wij niet na, dien heiligen naam dikwijls aan te roepen, en roepen wij hem altoos aan met eerbiedigheid en betrouwen. Roepen wij hem aan in alle gevaren en noodwendigheden naar ziel en naar lichaam, maar vooral naar de ziel, d. i., in de bekoringen, ten einde er niet onder te bezwijken. Roepen wij hem

(1) Luc. 1, 27.

aan tijdens ons leven, doch vooral in het uur van onzen dood, opdat wij, door Maria beschermd, heilig mogen leven en eenmaal een zaligen dood mogen sterven. Ja, B. B., dat de laatste woorden van eenieder op zijn sterfbed zijn: Jezus, Maria en Jozeph, staat mij bij. Amen.

TWINTIGSTE PREEK.

De Opdracht van Maria.

*Quid mihi est in coelo, et a te quid volui
super terram?*

Wat is er voor mij in den hemel, en
wat verlang ik op de aarde buiten u?

(Ps. LXXII, 25.)

I N H O U D.

VOORREDE.

God is ons beginsel en ons einde. — Om ons einde te bereiken, moeten wij ons aan ons beginsel hechten. — Die waarheid en verplichting had Maria begrepen. — Och of wij beide ook zoo begrepen. — Maria wijdt zich aan God toe; voorbeeld voor ons. — Maria heeft zich aan God toegewijd:

VERDEELING.

- I. Zonder uitstel;
- II. Zonder voorbehoud;
- III. Voor altijd.

I.

Maria heeft zich aan God toegewijd zonder uitstel, van

af het eerste oogenblik van haar bestaan. — Verzoek van Maria aan hare ouders; deze stemmen toe. — Vertrek naar Jeruzalem. — Maria vernieuwt hare toewijding aan God in den tempel, toen zij ongeveer drie jaar oud was. — Eeuwige gelofte van zuiverheid. — Geluk voor Maria van brave ouders te hebben, van haar geluk te beseffen en God van den beginne af getrouw te dienen. — Hetzelfde geluk kan ons eenigermate te beurt vallen. — Brave ouders, het H. Doopsel, eerste H. Communie. — Zijn wij onze beloften getrouw gebleven? — Belediging, God door den trouwelooze aangedaan, ongeluk zichzelven berokkend. — Wat moet de trouwelooze doen?

II.

Maria heeft zich aan God toegewijd zonder voorbehoud: hare ziel, haar lichaam, vooral haar hart, gansch en onverdeeld. — Maria verzaakte aan hare ouders, bloedverwanten, goederen, aan de hoop van de Moeder Gods te worden, aan hare vrijheid. — Wij moeten ons ook gansch aan God toewijden. — Zijn wij niet gierig jegens den milddadigen God? Is ons hart niet verdeeld? Hebben wij het God niet gansch geweigerd? — Wij moeten ons van het schepsel onthechten en aan God hechten, Hem ons hart geven, vooral den dag der H. Communie.

III.

Maria heeft zich aan God toegewijd voor altijd. — Nooit heeft zij haar offer teruggetrokken, zij heeft het voltrokken en God steeds aangenamer gemaakt. — God schonk Maria immer nieuwe genaden, waaraan zij getrouw beantwoordde. — Wij moeten Maria in het beantwoorden aan de genade en in de volharding navolgen: Die vol-

hard zal hebben, zal zalig worden; niemand zal gekroond worden, tenzij hij wettig gestreden heeft. — De vijanden onzer zaligheid trachten ons te beletten van te volharderen. — Wij moeten tot Maria onze toevlucht nemen.

SLUITREDE.

Wij moeten Maria navolgen in ons aan God toe te wijden zonder uitstel, zonder voorbehoud en voor altijd. — Wij moeten ons van het schepsel onthechten en aan God hechten, gansch ons leven, om ons na dit kort leven in gezelschap van Maria voor eeuwig met God te mogen vereenigen in den hemel.

TWINTIGSTE PREEK.

De Opdracht van Maria.

*Quid mihi est in coelo, et a te quid volui
super terram?*

Wat is er voor mij in den hemel, en
wat verlang ik op de aarde buiten u?

(Ps. LXXII. 25.)

VOORREDE.

God, gelijk wij weten, B. B., is de Schepper van hemel en aarde, en bijgevolg is Hij ook onze Schepper. Hij heeft alles geschapen voor zich, en dus heeft Hij ook ons geschapen voor zich. God is bijgevolg ons beginsel en ons einde. Wat ons nu betreft, wij, om ons einde te bereiken, moeten ons aan ons beginsel hechten; ons geluk hangt er van af voor tijd en eeuwigheid.

Maria, wier opdracht in den tempel wij heden viëren, had die groote waarheid goed begrepen, zij had die groote verplichting wel verstaan. En och of wij die waarheid ook zoo goed begrepen; och of wij die verplichting ook zoo wel verstonden. Tot dat einde, B. B., heb ik voorgenomen u vandaag eenige oogenblikken te onderhouden over de opdracht van Maria in den tempel. Wij zullen zien, waarin zij bestaat, namelijk, dat en hoe de allerheiligste Maagd Maria zich den Heere heeft toegewijd. Tevens zullen wij uit het voorbeeld van Maria leeren, dat wij ons aan God moeten toewijden, en dat wij onzen roem moeten stellen in God al de dagen van ons leven getrouw te dienen. Ziehier de drie punten, die wij gaan verhandelen. Maria heeft zich den Heer toegewijd:

- I. Zonder uitstel;
- II. Zonder voorbehoud;
- III. Voor altijd. Leggen wij die drie punten een weinig uit.

I.

Vooreerst heeft de allerheiligste Maagd Maria zich den Heer toegewijd zonder uitstel.

't Lijdt geen twijfel, B. B., of Maria heeft zich reeds van af het eerste oogenblik van haar bestaan aan God toegewijd. Maria was van af het eerste oogenblik van haar bestaan begaafd met rede en verstand. Vóórkomen van Gods genade, en zoo ruimschoots met zijnen zegen bedeeld, werd Maria niet eerder voor de wereld geboren, alvorens voor God geboren te zijn. Bijgevolg heeft Maria onmiddellijk na hare ontvangenis zich aan God toegewijd. Doch 't is niet van deze toewijding aan God, en waarvan God alleen getuige was, dat er in het feest van heden

gehandeld wordt. Onze Moeder de H. Kerk viert vandaag plechtig de opdracht van Maria in den tempel; dus het feest van Maria's toewijding aan God, die openlijk eenigen tijd later plaats had.

De allerheiligste Maagd Maria had nog niet ten volle haar derde jaar bereikt, of zij vroeg hare ouders, Joachim en Anna, als een uitgelezene gunst de toestemming, van zich in den tempel te Jeruzalem den Heer te mogen toewijden. Joachim en Anna willigen het verzoek hunner jeugdige dochter in, zij staan het toe; zij nemen Maria aan de hand, misschien op hunne armen, en ziet! daar vertrekken zij naar Jeruzalem. Een onzichtbare stoet Engelen vergezelt hen van Nazareth naar Jeruzalem, zegt de H. Gregorius van Nicomedie. Aangekomen te Jeruzalem, vertrouwen Joachim en Anna hunne dierbare dochter toe aan de godvruchtige vrouwen, die in den tempel dienden, om onder hunne leiding opgevoed en verder gevormd te worden. Maria vernieuwt terstond bij hare aankomst voor hemel en aarde het offer, dat zij den Heer bij hare ontvangenis reeds gebracht had, en zij geeft zich gansch aan God. Ja, wat meer is, de eerste van onder de dochters van Juda, wijdt zij aan God voor altijd haren maagddom toe. Maria dus stelt zich aan het hoofd van die duizenden Maagden, die hare voetstappen gedrukt, en zich in den loop der tijden ook onherroepelijk door de gelofte van eeuwige zuiverheid aan den Heer toegewijd hebben. O, wat was zij gelukkig, die jeugdige Maagd Maria, van zulke brave, deugdzame ouders te hebben! Wat was zij gelukkig, van het geluk te begripen, dat er bestaat in van het eerste oogenblik zijns levens aan God toe te behooren, Hem getrouw te dienen en zich alzoo schatten voor den Hemel te vergaderen. Welnu, de kinderen, die brave, die deugdzame ouders hebben,

ouders, die waarlijk het geluk hunner kinderen behartigen, en bijgevolg, die hun best doen om hunne kinderen in eer en deugd op te voeden, die kinderen kunnen eenigermate met Maria in haar geluk deelen. Immers, den dag van hun H. Doopsel zijn zij den duivel ontrukkt en aan God toegewijd. Velen onder hen hebben die toewijding aan God plechtig hernieuwd den dag hunner eerste H. Communie, den schoonsten, den gelukkigsten dag van hun leven; dag, waarop hun het geluk te beurt viel, van voor de eerste maal hunnen Heer en God aan hun hart te drukken, of beter gezegd, van er Hem in te ontvangen. Doch, B. B., zijn wij, na onze toewijding en hernieuwing onzer toewijding aan God, onze beloften getrouw gebleven? Hebben wij onzen Heer en God ook getrouw gediend? Helaas! misschien hebben wij onze beloften vergeten; misschien zijn wij God ontrouw geworden; misschien hebben wij een geruimen tijd van ons leven doorgebracht, hebben wij dagen, weken, maanden, jaren zelfs besteed in de ijdelheden en vermaken der wereld na te jagen, hebben wij lang, zeer lang in de zonde geleefd. Welk eene beleediging God, dien wij toegewijd waren, daardoor aangedaan! Welk een ongelijk ons zelve berokkend, wijl wij in plaats van ons verdiensten te vergaderen voor den hemel, de straffen der hel verdiend hebben! Wat nu in dergelijk geval gedaan, B. B.? Wij moeten onze misslagen beweenen, onze trouweloosheid zoo goed mogelijk herstellen. Dragen wij ons dus vandaag opnieuw aan God op; wijden wij ons vandaag opnieuw aan Hem toe; doen wij ons best, om den tijd, dien wij zoo ongelukkig verloren hebben, terug te winnen. En hoe dien tijd terugwinnen? Door den goeden God het overige van ons leven zoo getrouw mogelijk, ja, met verdubbelden ijver te dienen.

II.

De allerheiligste Maagd Maria heeft zich den Heer toegewijd zonder voorbehoud.

Maria, B. B., heeft zich gansch aan God opgeofferd. Zij heeft Hem opgeofferd hare ziel en haar lichaam: hare ziel met al hare krachten: verstand, geheugen en wil; haar lichaam met al zijne zintuigen; doch zij heeft aan God vooral opgeofferd haar hart en gansch haar hart. Ik zeg *gansch*, onverdeeld. Maria wist maar al te wel, dat God niet tevreden is met een hart, dat verdeeld is; dat Hij jaloersch is op onze liefde. Daarom verzaakte Maria aan alles uit liefde tot God. Zij verzaakte aan haren vader en hare moeder en overige bloedverwanten; zij verzaakte aan de goederen dezer aarde; zij verzaakte aan de vermaken, ik zeg niet eens aan de slechte, gevaarlijke vermaken, maar zelfs aan de onschuldigste vermaken: ja, wat meer is, — menschelijker wijze althans gesproken — door hare gelofte van eeuwige zuiverheid verzaakte Maria aan de hoop van eenmaal de Moeder van den lang gewenschten Messias te worden. Den dag harer opdracht in den tempel verzaakte Maria aan hare vrijheid, zegt de H. Anselmus, door de gehoorzaamheid, welke zij den Opperpriester Zacharias beloofde.

Gij ziet dus, B. B., het offer van Maria was volledig, gansch, zonder voorbehoud. Is het ook zoo gesteld met het offer, dat wij den goeden God opgedragen hebben? Trouwens, alles wat wij zijn, en alles wat wij bezitten, komt ons van God. En wat al weldaden, èn in de orde der genade, èn in de orde der natuur hebben wij van God niet ontvangen? Al die weldaden opnoemen, 't zou ons te lang bezighouden, wijl zij te talrijk zijn. Ik vraag slechts: zijn wij niet gierig geweest, en zijn wij het thans nog niet, jegens God, die zoo milddadig jegens

ons geweest is en nog is? En toen wij ons aan God gegeven hebben, hebben wij ons soms niet het een of ander voorbehouden? het een of ander, dat onze ijdelheid, onze eigenliefde, onze zinnelijkheid streelt? En bijgevolg, is ons hart niet verdeeld geweest tusschen den Schepper en het schepsel? Of wel, hetgeen nog erger is, hebben wij den goeden God ons hart niet gansch geweigerd en het opgeofferd aan het een of ander schepsel? O, B. B., bijaldien het zoo is, dan is het ook zonneklaar, dat wij in de verste verte de allerheiligste Maagd Maria niet navolgen, die zich aan God heeft toegewijd zonder voorbehoud. In dat geval moeten wij ons bekeeren en beteren; en daarom moeten wij ons vooreerst onthechten van deze of gene zaak, die wij met te veel drift najagen; van dezen of genen persoon, dien wij met eene min of meer ongeregelde liefde beminnen; van dit of dat huis of gezelschap, waaraan wij te zeer gehecht zijn; ja, offeren wij alles op voor God. Vervolgens moeten wij ons aan God hechten; en bijgevolg, schenken wij aan God alles wat wij zijn en bezitten; doch vooral, schenken wij Hem ons hart, gansch en onverdeeld. Ja, hernieuwen wij God dikwijls het offer van ons hart, dat Hem zoo aangenaam is, en wel inzonderheid de dagen, waarop wij tot de H. Tafel naderen, op het oogenblik dat de goede God zich geheel en al aan ons geeft, met zijne godheid en menschheid, met zijne ziel en zijn lichaam, met zijn vleesch en bloed; dan vooral, B. B., moeten wij God van harte zeggen: o mijn God! o mijn Jezus! thans behoort Gij mij gansch toe, wijl Gij u geheel en al aan mij gegeven hebt; ik wil ook gansch aan U toebehooren, en ik geef mij geheel en al aan U: *Dilectus meus mihi et ego illi.* (1)

(1) Cant. II, 16.

III.

Eindelijk, de allerheiligste Maagd Maria heeft zich den Heer toegewijd voor altijd; 't is de laatste voorwaarde, die er vereischt wordt, opdat het offer volkomen zij.

Maria, B. B., heeft zich aan God toegewijd, niet voor eenige dagen, weken, maanden of jaren, niet voor een bepaalden tijd; neen, maar zij heeft zich aan God toegewijd voor gansch haar leven. Nooit heeft Maria dus iets van haar offer teruggetrokken. Integendeel, zij beijverde zich steeds om het den goeden God van dag tot dag aangener te maken. God op zijne beurt schonk Maria immer nieuwe genaden, waaraan zij altoos trouw beantwoordde. Den dag der boodschap roemde de Engel Gabriël Maria reeds vol van genade. *Ave gratia plena*: (1) Wees gegroet, vol van genade, zoo sprak de Engel. Welnu, zoo Maria reeds vol van genade was den dag der boodschap, wie zal begrijpen den schat van genaden, dien zij zich verworven heeft tijdens haar leven, daar zij de eerste genade nooit door eenige zonde verloren of verminderd heeft, maar altoos heeft vermeerderd? In de volharding en den voortgang in het goede moesten wij Maria navolgen. Doch helaas! hoe dikwijls blijven wij er niet aan te kort? Wij maken dikwijls goede voornemens, doch wij brengen ze niet ten uitvoer. Nauwelijks hebben wij goed begonnen, zijn wij eenige dagen getrouw gebleven, of wij hervallen wederom in dezelfde fouten en zonden. Nochtans, 't is niet genoeg van goed te beginnen, van eenigen tijd getrouw te blijven; om zalig te worden moet men volharden tot het einde toe: *Qui perseveraverit usque in finem hic salvus erit.* (2)

(1) Luc. I, 28. (2) Matth. x, 22.

Om gekroond te worden moet men wettig gestreden hebben, d. w. z., volgens de verklaring van den H. Augustinus, tot den dood toe: *Non coronabitur nisi legitime certaverit.* (1) Ik weet wel, de vijanden onzer zaligheid zullen zich daartegen verzetten; zij zullen al hunne krachten inspannen, om ons den moed, dien wij ter volharding noodig hebben, te doen verliezen. De duivel zal zich het eerst vertoonen om er zich tegen te verzetten. B. B., dat de duivel zich bewege, zooveel hij wille; dat hij rondloope als een brieschende leeuw en zoek ons te verslinden; om den duivel te beletten van ons te schaden, en om hem op de vlucht te drijven, nemen wij met betrouwen onze toevlucht tot Maria; zij is machtiger dan alle duivelen der hel te zamen. Ja, B. B., in de bekoringen van den duivel roepen wij Maria aan, en wij zullen hem overwinnen.

Vervolgens zal de bedorven wereld komen en er zich tegen verzetten. De wereld zal ons aanbieden den giftbeker harer vermaken en pleizieren. Alles wat zij verleidends en aanlokkelijks heeft, zal zij ten toon spreiden om ons mede te slepen. Wat moeten wij doen om door de wereld niet bedrogen en medegesleept te worden? Ons onze goede Moeder Maria herinneren, ons steeds onder hare bescherming stellen, haar met betrouwen aanroepen, en wij zullen de aanvallen der bedorven wereld zegevierend afslaan.

Eindelijk zullen onze driften zich doen gevoelen en er zich tegen verzetten. Onze kwade driften, B. B., zullen wij te bestrijden hebben en wellicht gansch ons leven. Wat nu gedaan, om onder de aanvallen onzer driften niet te bezwijken? Wij moeten ootmoedig zijn, ons zelve

(1) 11 Tim. II, 5.

mistrouwen, tot Maria onze toevlucht nemen, haar met betrouwen aanroepen, en die goede Moeder, gelooft mij vrij, zal komen, zij zal zich spoeden om hare kinderen in den nood bij te staan.

SLUITREDE.

Wij hebben gezien, B. B., wat de opdracht van Maria in den tempel, waarvan wij vandaag het feest vieren, beteekent. Dien dag heeft Maria zich den Heer toegewijd. Tevens heeft zij ons een voorbeeld gegeven, dat wij zoo goed mogelijk moeten navolgen. Maria heeft zich den Heer toegewijd zonder uitstel. Wij moeten ons ook zonder uitstel aan God toewijden, en zoo wij tijd, en misschien veel tijd verloren hebben, dan moeten wij ons best doen om dien verloren tijd in te halen, zoo goed mogelijk te herstellen door ons met verdubbeling van vlijt toe te leggen op het volbrengen onzer plichten. Maria heeft zich den Heer toegewijd zonder voorbehoud. Wij ook, B. B., moeten ons geheel en al aan God toewijden, wij moeten Hem geven vooral ons hart, en ons hart gansch en onverdeeld.

Maria heeft zich den Heer toegewijd voor altijd. Wij ook moeten ons aan God toewijden voor gansch ons leven. Ja, B. B., hechten wij ons aan God, die ons beginsel is; blijven wij aan Hem gehecht al de dagen van ons leven; eenmaal zullen wij het geluk hebben, van ons aan dienzelfden God te hechten, die ook ons einde is, in den hemel, in gezelschap van Maria, om aan Hem gehecht te blijven gedurende de eindelooze eeuwigheid. Amen.

EEN EN TWINTIGSTE PREEK.

De Zeven Weeën van Maria.

Cui comparabo te, vel cui assimilabo te, filia Jerusalem.... magna est velut mare contritio tua.

Met wien zal ik u vergelijken, dochter van Jeruzalem.... uwe droefheid is groot gelijk eene zee. (Jer. Lam. II, 13.)

INHOUD.

VOORREDE.

De Kerk heeft altoos Martelaren gehad, doch vooral in het begin; Martelaren van beider geslacht, van allen leeftijd, van alle staten en standen. — De Martelaren hebben de verschrikkelijkste pijnen geleden, met geduld, met vreugde. — Thans schitteren zij in den hemel. — Jezus is de Koning der Martelaren, Maria is hunne Koningin:

VERDEELING.

- I. Wijl zij langer;
- II. Wijl zij meer;
- III. Wijl zij met meer moed dan de andere Martelaren geleden heeft.

I.

Maria heeft langer geleden. — De andere Martelaren, de eene een dag, de andere eene week, enz.; sommige eenige jaren; Maria meer dan dertig jaren. — Het lijden van Maria begint met de boodschap des Engels. — Maria kent het lijden van haren Zoon uit de H. Schrift. — Vergelijking van eene moeder, die weet dat haar zoon moet sterven op het schavot, met Maria, die weet dat haar Jezus moet sterven aan het kruis. — Droefheid van Maria, wanneer zij Jezus ziet en aan zijn lijden denkt. — Maria's droefheid was aanhoudend, doch op zekere tijdstippen heviger. — De voorzegging van Simeon. — De vlucht naar Egypte. — Jezus verloren te Jeruzalem. — Ontmoeting op den kruisweg. — De kruisdood van Jezus. — Jezus' zijde doorboord. — Jezus in den schoot van Maria en zijne begrafenis. — Maria's lijden eindigt slechts met den dood.

II.

Maria heeft meer geleden. — 't Blijkt reeds uit het voorgaande, doch vooral uit de volgende opmerkingen. — De Martelaren leden in hun lichaam, Maria in hare ziel. — De Martelaren offerden aan God op zich zelven en hun leven, Maria offerde aan God op haar goddelijken Zoon en zijn leven. Maria leed met Jezus in haar hart; zij leed meer door Jezus te zien lijden dan zoo zij zelve geleden hadde. — De Martelaren werden getroost en opgebeurd, Maria niet. — De liefde tot Jezus deed de Martelaren minder lijden, de liefde tot Jezus deed Maria meer lijden. — Woorden der H. Vaders: de H.H. Ildephonsus, Anselmus, Basilius, Bernardinus van Siena. — De Martelaren worden voorgesteld met hunne marteltuigen, Maria met het ontzield lichaam van Jezus.

III.

Maria heeft met meer moed geleden. — De kruisdood. — Jezus wordt geprezen en goed onthaald, Maria is er niet tegenwoordig. — Jezus, ter dood veroordeeld, wordt ter strafplaats geleid; Maria gaat haren Zoon tegemoet. — Ontmoeting op den kruisweg. — Thomas Morus en zijne dochter Margaretha. — Maria vergezelt Jezus en ziet hem aan het kruis. — Agar, Jacob, David. — Wat ziet, wat hoort Maria bij het kruis?

SLUITREDE.

De zondaar heeft Maria bedroefd, haar hart doorboord. — De zondaar kan Maria troosten, de wonde van haar hart heelen door zich te bekeeren; de hoovaardige, de gierigaard, de onkuischaard, de onmatige. — De zondaar heeft ook zijn eigene ziel doorboord. — Misdaad van den zondaar, schade die hij zich toegebracht heeft, gevaar waaraan hij blootstaat. — Gebed tot Jezus en Maria.

EEN EN TWINTIGSTE PREEK.

De Zeven Weeën van Maria.

*Cui comparabo te, vel cui assimilabo te,
filia Jerusalem.... magna est velut mare con-
tritio tua.*

Met wien zal ik u vergelijken, dochter
van Jeruzalem.... uwe droefheid is groot
gelijk eene zee. (Jer. Lam. II, 13.)

VOORREDE.

De Kerk, B. B., door Jezus-Christus gesticht, telt van

het begin af, ja telt vooral in het begin hare Martelaren. De kerkelijke geschiedenis openslaande leest men daarin op de eerste bladzijden, hoe talrijke scharen christen helden van beider geslacht, van verschillenden leeftijd, van alle staten en standen gestreden en overwonnen hebben. De vreesachtige maagd wedijvert met den onder de wapenen grijs geworden krijgsman; het jeugdig kind met den afgesloofden grijsaard; de zoon met den vader; de dochter met de moeder; allen, allen vliegen ten strijde. In plaats van hun geloof te verloochenen, hunne plichten van christen te verzaken, zich aan zonde plichtig te maken, verkiezen zij van hunne goederen beroofd, van hunne familie gescheiden, in ballingschap gezonden, in de afschuwelijkste kerkers geworpen te worden. Zij verschijnen kloekmoedig voor de rechtbanken, trotseeren de knijptangen en geeselsroeden, het water en het vuur, de uitgehongerde leeuwen en tijgers van het amphiteater; ja, wat meer is, zij glimlachen op het gezicht der folteren moordtuigen, bedanken hunne vervolgers en beulen; zoo gelukkig achten zij zich van voor Jezus-Christus te lijden, hun bloed te vergieten en hun leven ten beste te geven voor Hem, die het eerst voor hen geleden, zijn bloed vergoten en zijn leven aan het kruis ten beste gegeven heeft. Nu, nu schitteren zij met den zegepalm in de hand, met de kroon des overwinnaars op het hoofd in het rijk van hunnen koning. En inderdaad, B. B., Jezus-Christus is de Koning der Martelaren. Doch 't is niet over den Koning der Martelaren, maar over hunne Koningin, dat wij ons vandaag ter gelegenheid van het feest der zeven Weeën van Maria moeten onderhouden. Onze Moeder de H. Kerk noemt Maria Koningin der Martelaren, en te recht. Maria is de Koningin der Martelaren om de drie volgende redenen:

- I. Wijl zij langer;
- II. Wijl zij meer;
- III. Wijl zij met meer moed dan de andere Martelaren geleden heeft. Zetten wij die drie punten een weinig uiteen.

II.

Maria heeft vooreerst langer geleden dan de andere Martelaren; van daar dat zij te recht Koningin der Martelaren genoemd wordt. (1)

Wanneer wij de geschiedenis der Martelaren lezen, vinden wij daarin, dat eenige slechts weinige uren, andere eenige dagen, sommige zelfs weken en maanden te lijden hadden; maar men treft weinige Martelaren aan, die jaren en jaren te lijden hadden. Doch ziet! de allerheiligste Maagd Maria heeft een martelaarschap ondergaan van meer dan dertig jaren.

Wanneer of op welk tijdstip van haar leven heeft het lijden van Maria een aanvang, wanneer heeft het een einde genomen? Het lijden van Maria heeft vooral een aanvang genomen met de boodschap des Engels, en het heeft zich uitgestrekt zelfs tot na den dood van haar goddelijken Zoon.

De Engel Gabriël kwam Maria boodschappen, dat zij verkoren was om de Moeder van den lang gewenschten Messias te worden. Doch Maria wist zeer goed, dat zij, tot de grootste waardigheid, namelijk tot die van Moeder van den Zoon Gods verheven, ook in het lijden van dien Zoon zal moeten deelen; dat Jezus haar Zoon de Verlosser der wereld, dat zij de Medeverlosseres zal moeten

(1) Regina Martyrum. (Lit. Laur.)

wezen. Jezus, zoo sprak de Engel, zal zijn volk verlossen: *Ipse enim salvum faciet populum suum.* (1) Maar op welke wijze zal Hij het verlossen? Welke zal de losprijs voor zijn volk wezen? O, B. B., Maria wist op welke wijze; zij kende den losprijs. Maria had gelezen al wat de Profeten aangaande den Messias voorzegd hadden. Bedreven in de H. Schrift en verlicht door den H. Geest, had zij in een Isaïas, in een David gezien de vernederingen en mishandelingen, de pijnen en smarten van den Verlosser der wereld; ja, in den geest had zij gezien het Lam zonder vlekken aan het kruis gehecht, stervende den schande- en pijnlijken dood des kruises voor de zaligheid der menschen. Hoe dikwijls besproeide Maria die bladzijden met hare tranen, bij de overweging van het lijden des Verlossers? Welnu, die Verlosser is haar Zoon; en gelijk Jezus, haar Zoon, met zijn leven zijn lijden begint, zoo beginnen ook vooral bij Jezus' geboorte de smarten van Maria. Hoe, denkt gij, B. B., zou eene moeder gesteld zijn, die maar één kind, één zoon heeft; dien zoon voedt zij met de uiterste zorg op; hij beantwoordt aan de zorgen zijner moeder; doch ziet! die moeder weet, dat die zoon, eenmaal aangehouden, voor de rechtbank gedaagd, ter dood veroordeeld, op het schavot zal moeten sterven; hoe zal die moeder al de dagen van haar leven gesteld zijn? En bijaldien zij van haren zoon eenig genoeg, eenige vreugde geniet, zal dat genoeg, die vreugde niet weldra ophouden, om plaats te maken voor eene des te pijnlijkere droefheid bij de gedachte aan het schandelijk einde van haren zoon? Zietdaar, B. B., een afbeeldsel, maar een flauw afbeeldsel van Maria. Maria aanschouwde het goddelijk Kind; doch

(1) Matth. 1, 21.

nauwelijks genoot zij eenige vreugde bij het aanschouwen van haar welbeminden Zoon, of die vreugde werd gewelddadig onderdrukt door eene overtollige smart; de zoete glimlach der Moeder-Maagd werd vervangen door de bittere tranen der Medeverlosseres. Wanneer Maria haar goddelijk Kind verzorgde, dacht zij aan de gal, waarmede Het zou gelaafd worden. Wanneer zij Jezus in doeken wikkelde, dacht zij aan de touwen en ketenen, waarmede Hij zou geboeid en beladen worden. Wanneer zij Hem uit- of aankleedde, dacht zij aan de schande- en pijnlijke ontkleeding bij de geeseling, aan den witten mantel bij Herodes en den purperen lap bij Pilatus. Wanneer Jezus zijne handjes naar zijne Moeder uitstrekke, en Maria het goddelijk Kind de eerste stappen hielp maken, dacht zij aan de plumpe nagels, waarmede eenmaal zijne handen en voeten zouden doorboord worden. Wanneer Jezus zijne Moeder omhelsde en haar zoo beminnelijk toelachte, terwijl zij Hem ter rust nederlegde, dan dacht Maria aan haren Zoon, door Judas onder een kus verraden, zijn hoofd met scherpe doornen doorstoken, zijn aangezicht met bloed en vuil speeksel besmeurd, gansch zijn lichaam met wonden overdekt en op het kruis uitgestrekt. Ja, wanneer Maria haar goddelijk Kind, het schoonste, het beminnelijkste onder de menschen-kinderen, zag ingeslapen, dan dacht zij reeds vol droefheid aan den doodslaap van haren Zoon aan het kruis. Die droefheid over het lijden van haar goddelijken Zoon bleef Maria immer bij; niet, B. B., dat zij altoos even hevig en pijnlijk was; doch bij zekere gelegenheden en op zekere tijden nam zij in hevig- en pijnlijkheid toe. Ja, op zekere tijdstippen van haar leven werd Maria de grootste smart aangedaan, werd haar moederhart met een zwaard van droefheid doorboord. Die tijdstippen zijn ons uit het

Evangelie bekend, en 't zal genoeg zijn dezelve op te noemen. Vooreerst, toen Simeon, bij de opdracht van het goddelijk Kind in den tempel, Maria de tegenspraak, welke haar Zoon zou te lijden hebben, voorzegde en er bijvoegde, dat een zwaard van droefheid haar hart zou doorboren. Toen Maria, door eene haastige vlucht, haar goddelijk Kind aan het moordstaal van Herodes moest onttrekken. Wanneer Maria met Jozeph van Jeruzalem naar Nazareth terugkeerde, het goddelijk Kind miste en genoodzaakt was Jezus overal op te zoeken. Wanneer Maria haar goddelijken Zoon met een zwaar kruis beladen, achter twee moordenaars, van soldaten en beulen omgeven, op weg naar de strafplaats, den Calvarieberg, ontmoette. Toen Maria haar goddelijken Zoon aan het kruis genageld, in de grootste verlatenheid den schandenden pijnlijksten dood zag sterven. Toen Maria na den dood van Jezus moest zien, hoe een soldaat zich verstoutte, met eene lans de zijde van haar goddelijken Zoon te doorboren, en toen zij het ontziend lichaam, met wonden overdekt, vermorzeld en verbrijzeld in haren schoot ontving. Ja, B. B., toen was Maria's droefheid zoo groot, dat zij reden had van te zeggen: *O vos omnes qui transitis per viam*: O, gij allen, die hier voorbijgaat, ziet en aanschouwt of er eene droefheid is gelijk aan de mijne: *Attendite et videte si est dolor sicut dolor meus*. (1) En eindelijk, toen Maria genoodzaakt was, bij de begravenis zich ook nog van het lichaam van Jezus te scheiden. Hier nochtans eindigt de droefheid, het lijden van Maria niet; het eindigt alleen met haar leven, zoodat Maria met den koninklijken Profeet David zeggen kan: Mijn leven is in droefheid voorbijgegaan: *Defecit in dolere*

(1) Jer. Lam. 1, 12.

vita mea, en mijne jaren heb ik in zuchten doorgebracht:
Et anni mei in gemitibus. (1)

Maria heeft dus schier gansch haar leven geleden, doch vooral van de boodschap des Engels af tot aan haren dood; zij heeft dus langer geleden dan de andere Martelaren: te recht wordt zij dus Koningin der Martelaren genoemd.

Maria heeft vervolgens meer geleden dan de andere Martelaren: tweede reden, waarom zij te recht Koningin der Martelaren genoemd wordt.

II.

Dat Maria meer, d. i., inniger en heviger pijnen en smarten geleden heeft dan de andere Martelaren, zulks kan men reeds afleiden uit hetgeen ik in mijn eerste deel gezegd heb, namelijk, omdat zij langer geleden heeft. Doch zetten wij dit punt een weinig verder uit een en zien wij de redenen, waarom Maria meer dan de andere Martelaren geleden heeft.

De andere Martelaren, B. B., leden in hun lichaam. De beulen, bijv., rukten hun de oogen uit, trokken hun het vel van het hoofd of verbrijzelden hun de tanden. Dezen rekten zij uit op de pijnbank en ontwrichtten al zijne ledematen; genen roosterden zij op het vuur, zoodat hij langzamerhand gebraden werd. Een ander verminkten zij op de onmenschelijkste wijze, door hem lid voor lid af te snijden. Doch wat er ook van zij, de Martelaren leden slechts in hun lichaam, en hunne ziel was opgebeurd en soms vroolijk. Maria daarentegen leed in hare ziel. Een zwaard van droefheid, zoo sprak Simeon, zal uwe ziel doorboren: *Tuam ipsius animam pertransibit*

(1) Ps. xxx, 11.

gladius. (1) Doch de smarten der ziel overtreffen ver de pijnen des lichaams; deze kunnen tegen gene niet opwegen. Tusschen de smarten der ziel en de pijnen des lichaams, zoo verklaarde zekeren dag onze goddelijke Zaligmaker aan de H. Catharina van Siena, is geene vergelijking te maken.

De Martelaren offerden aan God op zich zelve en hun leven; Maria offerde aan God den Vader op haren Zoon en zijn leven, leven, dat haar dierbaarder was dan haar eigen leven. Alzoo deelde Maria inwendig in al de pijnen en folteringen, welke Jezus haar Zoon werden aangedaan. Ja, Maria had waarlijk medelijden met Jezus, d. w. z., zij leed met Jezus; in haar hart werd zij met Jezus gegeeseld en gekroond; in haar hart werd zij met haar goddelijken Zoon aan het kruis gehecht en met eene lans doorstoken. De lans moest eerst door het hart van Maria, alvorens de zijde van Jezus te treffen, zegt de H. Bernardus. De Profeet Isaias, in naam van onzen goddelijken Zaligmaker sprekende, zegt: *Torcular calcavi solus et de gentibus non est vir mecum*: (2) Ik heb de wijnpers alleen getreden, en er was geen enkel man van het volk, die mij hielp. Te recht, Heer! merkt Richardus op, zegt Gij, dat Gij in het werk der verlossing alleen waart, en dat er geen man met U was. Geen man, zeg ik; want er was eene Vrouw, namelijk, uwe Moeder, die in haar hart leed, al wat Gij in uw lichaam leed. Ja, B. B., wat meer is, Maria leed meer, terwijl zij de pijnen en smarten van haar goddelijken Zoon overwoog en zag, dan zoo zij zelve die had moeten lijden. Waarom? Omdat zij haren Jezus meer beminde dan zich zelve, en wyl zij meer aan het leven van haar godde-

(1) Luc. II, 35. (2) Isaias LXIII, 3.

lijken Zoon gehecht was dan aan haar eigen leven. Bijgevolg leed Maria meer, toen zij haren Zoon zag lijden en sterven, dan bijaldien zij zelve geleden hadde en gestorven ware.

De andere Martelaren werden in hun lijden getroost en verlicht; Maria vond in haar lijden noch troost, noch verlichting. De Martelaren vonden troost in de liefde tot hunnen God, voor wien zij leden. Inwendig waren zij door een vuur, namelijk, door het vuur der liefde ontstoken, dat heviger brandde dan het vuur der beulen. Vandaar dat zij verlangden meer te lijden; dat zij God bedankten; dat zij zich in hunne pijnen verheugden. Een H. Laurentius drijft den spot met de beulen, die zich afmatten in hem te folteren en te roosteren. Mijn lichaam is van deze zijde genoeg gebraden, zegt hij tot de beulen, draait het om en eet er van. Hoe is toch mogelijk van zoo te spreken, te midden van folteringen, die den mensch doen ijzen? Het vuur der beulen was minder hevig dan het vuur der liefde. Als dronken van het bloed van Jezus-Christus, dat Laurentius genut had, zegt de H. Augustinus, gevoelde hij de folteringen niet. Hoe meer dus de Martelaren Jezus beminden, hoe minder zij leden. En Maria, beminde zij dan haren Zoon niet? Ja, B. B., en meer dan een Laurentius, en meer dan alle Martelaren te zamen; en juist, wijl zij haren Zoon zoo teeder beminde, daarom leed zij meer dan een Laurentius, dan alle Martelaren te zamen. Hetgeen dus de Martelaren in hun lijden troostte en verlichtte, namelijk, de liefde tot God; die liefde tot haar goddelijken Zoon vermeerderde en vergrootte de pijnen en smarten van Maria. Jezus' lijden was de oorzaak van haar lijden; hare liefde tot Jezus was — sta mij de uitdrukking toe — was de beul van haar hart; en wijl zij haar godde-

lijken Zoon meer beminde dan alle andere Martelaren tezamen, daarom werd zij door de liefde meer gepijnigd en gefolterd dan alle Martelaren tezamen door beulen en marteltuigen gefolterd en gepijnigd werden. De H. Ildephonsus aarzelt niet te bekennen, dat men niet te veel zegt, als men beweert, dat het lijden van Maria alleen het lijden van alle Martelaren tezamen overtroffen heeft. De pijnen en folteringen der Martelaren waren licht en als van geener waarde in vergelijking van die van Maria, zegt de H. Anselmus. En de H. Basilius zegt: Evenals de zon alle andere hemellichamen in glans overtreft, zoo ook overtreft het lijden van Maria het lijden der overige Martelaren. En de H. Bernardinus van Siena vreest niet te zeggen, dat de droefheid van Maria zoo hevig was, dat, ingeval zij onder alle menschen verdeeld werd, elk deel voldoende zou zijn om ieder van hen onmiddellijk van droefheid te doen sterven. En Maria is niet gestorven? Neen, B. B., doch zij zou elk oogenblik van droefheid gestorven zijn, zegt de H. Anselmus, ware zij niet door een aanhoudend wonder bewaard geweest. 't Is ook om die reden dat, terwijl de overige Martelaren ons doorgaans met hunne marteltuigen worden voorgesteld, de H. Paulus, bijv., met het zwaard, de H. Andreas met het kruis, de H. Catharina met het rad, de H. Laurentius met den rooster, dat Maria, de Moeder der smarten, wordt voorgesteld, houdende het ontzield lichaam van haar goddelijken Zoon op haren schoot, wijl Jezus inderdaad als het werktuig van haar lijden is geweest, wegens de liefde, welke Maria Hem toedroeg.

Maria, B. B., heeft dus meer geleden dan de andere Martelaren, gelijk wij komen te zien; te recht wordt zij dus ook onder dit opzicht Koningin der Martelaren genoemd.

Eindelijk heeft Maria met meer moed geleden dan de

andere Martelaren, derde reden, waarom zij Koningin der Martelaren genoemd wordt.

III.

Om ons een juist denkbeeld te vormen van den heldenmoed, welken Maria getoond heeft, moeten wij een oogenblik het grootsche werk der Verlossing, den kruisdood van den Zoon Gods, bijwonen.

Toen het gerucht van Jezus' wonderen en weldaden zich alom, gansch Judea door verspreidde; toen men den schoot, die Hem gedragen had, d. i., zijne Moeder gelukkig roemde; toen men haren Zoon met palmtakken in de hand, onder het daverend vreugdegeroep: Hozanna den Zoon van David, gezegend die komt in den naam des Heeren! in triomf Jeruzalem binnen leidde, dan leest men niet, dat Maria er tegenwoordig was. Doch ziet! nauwelijks heeft zich de droevige mare de gansche stad door verspreid, dat Jezus van Nazareth ter strafplaats wordt geleid, of Maria staat op, verlaat de eenzaamheid om haar goddelijken Zoon op den droevigen kruisweg naar den Calvarieberg te volgen. Ik zal gaan, zegt Maria met vastberadenheid, evenals eertijds Mozes: *Vadam*, want ik wil dat grootsche schouwspel bijwonen, *et videbo visionem hanc magnam*. (1) In gezelschap van eenige godvreezende vrouwen begeeft Maria zich op weg; zij hoort de trompet der romeinsche ruitery en wendt zich in de richting vanwaar het geluid gehoord wordt. Weldra bevindt zij zich op de voetstappen van haren Zoon, die Hij met zijn bloed heeft afgeteekend. In de verte ziet zij een stroom van volk, eene woelige menigte; zij komt nader, ziet reeds de beulen, die met de werktuigen ter halsrechting beladen, vooruitstappen. O Maria! keer toch terug op uwe schreden! gij gaat Jezus uwen Zoon

nog meer pijnen veroorzaken! en gij, gij gaat onder den last uwer smarten bezwijken! Maar neen: vast besloten haren Jezus te zien, vreest Maria noch soldaten, noch beulen: vol moed dringt zij midden door hen heen en staat eensklaps voor haren Zoon. Welk een hartverscheurend schouwspel trof daar hare oogen! Maria ziet haren Jezus, onder een zwaar kruis gebogen, wankelend voorttreden. Vooropgaande beulen trekken Hem vooruit, terwijl Hij geslagen en gestooten wordt door anderen, die volgen. Op zijn hoofd draagt Jezus de doornenkroon; zijn bleek aangezicht is met vuil speeksel en bloed bedekt. Ziet! daar wrijft Jezus het geronnen bloed voor zijne oogen weg; Hij werpt een blik op de vrouw, die voor Hem staat. Hij erkent haar en zegt met eene gebroken stem: Maria, mijne Moeder! Mijne Moeder, Maria! — Jezus, mijn Zoon! Mijn Zoon, Jezus! antwoordt Maria, en Jezus en Maria willen verder spreken, doch hunne snikken smoren hunne stem.

Men verhaalt ons dat Margaretha, de dochter van Thomas Morus, toen zij haren vader op weg naar de strafplaats ontmoette, slechts deze woorden kon uitbrengen: O Vader! O Vader! en dat zij vervolgens in bezwijming aan zijne voeten nederviel. Maria daarentegen, alhoewel met een zwaard van droefheid tot in het diepste harer ziel getroffen, bezwijkt niet. Ja, wat meer is, gansch overgegeven aan den wil van God, besluit zij haren Zoon naar den Calvarieberg te volgen en den lijdenskelk met Hem te deelen. Zij ziet dus haren Zoon met moeite zijnen weg vervolgen. Uitgeput van vermoeienis, valt Jezus herhaalde malen onder het kruis, terwijl Hij door zijne vijanden gevloekt en gelasterd, door de beulen geslagen en mishandeld wordt. Op het hooren dier vloeken en lasteringen, op het zien dier slagen en

mishandelingen, verkrimpt Maria's moederhart van droefheid en smart. O hoe gaarne zou Maria het kruis in Jezus' plaats gedragen hebben!

Eindelijk is de menigte op den Calvarieberg aangekomen. Het slachtoffer is reeds aan het kruis vastgeklonken. De herhaalde hamerslagen hebben tot in het hart van Maria gedreund. Daar richt men het kruis, met het zoenoffer beladen, wankelend in de hoogte. Eene vrouw, der grootste droefheid ten prooi, treedt stilzwijgend doch vol moed, nader en plaatst zich aan de rechterzijde van het kruis: daar is de plaats van den offeraar bij het altaar; 't is dus de plaats der Medeverlosseres bij de offerande des Verlossers. Agar riep vol vertwijfeling uit, dat zij niet in staat was haar kind te zien sterven; zij verwijderde zich. Jacob aanschouwde den bebloeden rok van zijnen Zoon Jozeph, scheurde zich de kleederen en viel in weeklachten uit. David vernam den dood van zijnen zoon Absalom; hij onttrok zich en sloot zich op in het diepste van zijn paleis, om een vrijen loop aan zijne tranen te geven. En ziet! Maria, de gevoeligste, de teederste der Maagden, de bedruktste der moeders, staat daar aan den voet des kruises; neen, zij scheurt zich de kleederen niet; zij verwijdert zich niet. Wat ziet, wat hoort Maria daar? Zij ziet haren Zoon aan het kruis genageld, tusschen hemel en aarde verheven. Zij ziet zijn heilig lichaam met bloed en wonden overdekt. Zij ziet het bloed van Jezus uit zijne handen en voeten op de aarde stroomen. Zij ziet haren Zoon zich van pijnen en smarten te zamen wringen. Wat hoort Maria daar? *Sitio!* (1) roept Jezus uit: Ik heb dorst; en Maria vermag niet den brandenden dorst van

(1) Joan. XIX, 28.

haren Zoon te lesschen. *Eli! Eli! Lamma Sabacthani!* (1) Mijn God! Mijn God! Waarom hebt Gij mij verlaten! en Maria vermag niet haren Jezus bij te staan en te helpen. De gansche natuur is ontsteld; hemel en aarde bewegen zich; de zon weigert haar licht; eene verschrikkelijke aardbeving doet de aarde op hare grondvesten daveren; de rotsen van den Golgotha splijten met een ijselijk gekraak. De schepselen zijn verontwaardigd en willen den moord, op hunnen Schepper gepleegd, wreken. En ziet! Maria, de Moeder van Jezus, staat daar onder het kruis. Geen teeken van ongeduld of verontwaardiging; geen teeken van wanhoop of wraak laat zij blijken. Neen, Maria roept niet om wraak tegen hare vijanden, tegen de beulen van haren Zoon; doch overgegeven aan den wil van God, vol heldenmoed, brandende van liefde tot God en de menschen, ziet zij haren Zoon sterven, offert zij zich zelve met haren Zoon op aan God den hemelschen Vader. Welk een moed! Welk een heldenmoed van de gevoeligste, van de teederste der maagden, van de bedruktste der moeders, te midden van het folterend martellijden getoond! Te recht dus mogen wij Maria Koningin der Martelaren noemen, wijl zij de andere Martelaren in moed overtroffen heeft. Ja, B. B., Maria heeft langer, zij heeft meer, zij heeft met meer moed geleden dan de andere Martelaren; bijgevolg wordt zij te recht Koningin der Martelaren genoemd. (2)

SLUITREDE.

Alvorens deze rede over de zeven Weeën en het lijden van Maria te eindigen, moeten wij er eene zedenles uit trekken, zonder dat zou zij voor ons van weinig of geen

(1) Matth. xxvii, 46. (2) Regina Martyrum (Lit. Laur.)

nut zijn. Ik stel dus de vraag: Wie heeft Maria zoo zeer bedroefd? Wie heeft haar zoo veel doen lijden, haar minnend hart met een zevenvoudig zwaard van droefheid doorboord? Wie kan Maria troosten? Wie kan haar vreugde en blijdschap aandoen, de wonden van haar hart heelen? De zondaar, B. B., heeft, zoo dikwijls hij zich aan doodzonde plichtig maakte, het hart van Maria met een zwaard van droefheid doorboord; de zondaar, zoodra hij zich rechtzinnig bekeert, zal die wond, Maria's hart geslagen, heelen. Ja, B. B., de hoovaardige heeft het hart van Maria doorboord. In zijne hoovaardigheid en andere zonden, die er uit voortspruiten, als ongehoorzaamheid en wederspanning, heeft de hoovaardige een zwaard gesmeed; hij heeft er het hart van Maria mede doorboord. Hoovaardige! wilt gij de wonde, Maria's hart toegebracht, heelen? Breek dan dat zwaard in stukken en werp ze neder voor de voeten van Maria, d. i., leg uwen trots af en wees voortaan ootmoedig en onderdanig. De gierigaard heeft het hart van Maria doorboord. In de zonde van gierigheid en andere, die er uit voortspruiten, als leugen en bedrog, valsch- en onrechtvaardigheid, heeft hij een zwaard gesmeed, of liever, uit dat onrechtvaardig goud en zilver heeft hij een zwaard gesmeed; hij heeft er het hart van Maria mede doorboord. Gierigaard! onrechtvaardige! wilt gij de wonde, Maria's hart toegebracht, heelen? Breek dan dat zwaard in stukken en werp ze neder voor de voeten van Maria, d. i., geef dat onrechtvaardig geld en goed terug en leef voortaan in rechtvaardig- en milddadigheid.

De onkuischaard heeft het zuiver hart van Maria doorboord. Die jongeling, maar een wellusteling; die jonge dochter, maar eene schaamteloze; die man, maar een overspeler; die vrouw, maar eene trouwelooze: zij hebben

in hunne afschuwelijke zonden tegen de schoone deugd van zuiverheid, of om juister te spreken, zij hebben in het vuur van den wellust een zwaard gesmeed; zij hebben het op Maria gericht en er het vlekkelooze hart dier Moeder mede doorstoken. Jongeling! Jonge dochter! Man en vrouw! Wilt gij de wonde, Maria's hart toegebracht, heelen? Breekt dan dat zwaard in stukken en werpt ze neder voor de voeten van Maria, d. w. z., zegt vaarwel aan die plaats, aan dat gezelschap, aan dat huis, aan dien persoon; vlucht de gevaren en gelegenheden van zonde; bedwingt uwe driften en leidt voortaan een zuiver en getrouw leven.

De onmatige heeft het hart van Maria doorboord. In de zonden van dronkenschap en slemperij heeft hij een zwaard gesmeed; hij heeft er het hart van Maria mede doorboord. Dronkaard en brasser! Wilt gij de wonde, Maria's hart toegebracht, heelen? Breekt dan dat zwaard in stukken en werpt ze neder voor de voeten van Maria, d. w. z., blijft weg uit die slechte herbergen en kroegen, en leidt voortaan een matig en verstorven leven.

Hetgeen ik hier van eenige hoofdzonden gezegd heb, kan van alle gezegd worden. De zeven hoofdzonden zijn de oorzaak van de zeven Weeën van Maria, of liever, zij zijn de zeven zwaarden in het hart van de Moeder der smarten. Doch dat is niet alles. Een ander gevolg: de zondaar doorboort niet alleen het hart van Maria, hij doorboort ook zijne arme ziel, hij vermoordt haar door haar te berooven van de heiligmakende genade, waarop zij met den eeuwigen dood wordt bedreigd. Ja, dat zwaard zijner zonden, zoo hij het niet bijtijds in stukken breekt, zal in de handen van Jezus en Maria vallen. In den laatsten dag des oordeels zullen Jezus en Maria dat zwaard tegen den zondaar richten; zij

zullen er hem mede doorboren, en den eeuwigen doodsteek toebrengen, d. w. z., zij zullen hem van zich verstooten en voor eeuwig nederwerpen in den afgrond der hel. Ziedaar de misdaad, waaraan de zondaar zich heeft plichtig gemaakt; de schade, welke hij zich heeft toegebracht, en het gevaar, waaraan hij immer is blootgesteld. En wijl wij allen zondaren zijn, vragen wij allen ootmoedig vergiffenis van onze zonden; en om ze te bekomen, wenden wij ons tot Maria. O Maria! wij bekennen het; 't zijn onze zonden, die Jezus uw Zoon en U zoovele pijnen en smarten veroorzaakt hebben. Met onze zonden hebben wij als met eene lans zijne zijde geopend, hebben wij als met een zwaard uw hart doorboord. Doch ziet! o goede Moeder! die zonden zijn ons nu van harte leed; wij haten en verzaken ze, wij maken het vaste voornemen van ze nimmer meer te bedrijven; wij maken het vaste voornemen van de gevaren en gelegenheden van zonde te vluchten. Uwe droefheid is overgroot geweest, gelijk aan eene zee. Wij hebben u die droefheid veroorzaakt door onze zonden; wij willen alles herstellen door onze liefde tot Jezus en U. Ja, wij maken het vaste voornemen: bijgestaan door Gods genade, door uwe tusschenkomst bekomen, zullen wij Jezus en U beminnen hier op aarde al de dagen van ons leven, om Jezus en U eenmaal te mogen beminnen in den hemel, gedurende de eeuwigheid. Amen.

TWEE EN TWINTIGSTE PREEK.

De H. Rozenkrans.

*Erant perseverantes unanimiter in oratione
cum Maria Matre Jesu.*

Zij volhardden eensgezind in het gebed
met Maria, de Moeder van Jezus.

(Act. 1. 14.)

INHOUD.

VOORREDE.

De Kerk van Christus op aarde wordt de strijdende Kerk genoemd. — De vijanden der Kerk zijn de zedelozen en de ketters. — Strijd tegen de Kerk door Christus voorzgd. — De Kerk kan niet vergaan; voorzegging van Christus. — Elke christen is een soldaat, die zijne vijanden heeft: den duivel, de wereld en het vleesch. — Het wapen tegen de vijanden is de Rozenkrans. — Kracht van den Rozenkrans.

VERDEELING.

- I. Met den Rozenkrans heeft de Kerk hare vijanden overwonnen;
- II. Met den Rozenkrans moeten wij onze vijanden overwinnen.

I.

De Kerk heeft te strijden gehad tegen het zedenbederf en de ketterij. — In de dertiende eeuw tegen de Albigenzen, die de godheid van Christus en het goddelijk moederschap van Maria loochenden; zij waren tevens zedeloos. — Pogingen der Pausen en Koningen, doch te vergeefs. — De H. Dominicus neemt zijne toevlucht tot Maria en predikt den Rozenkrans in Frankrijk en Italië, met het beste gevolg. Meer dan honderd duizend zondaren en ketters bekeeren zich. — Simon van Montfort verslaat, onder de bescherming van Maria, met den Rozenkrans de Albigenzen. — Lepante, Corcyra, Belgrado, Weenen. — Feest van Onze Lieve Vrouw der Overwinningen. — Feest van den heiligen Rozenkrans. — Maria, Hulp der Christenen.

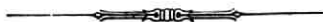
II.

Elke Christen heeft te strijden tegen den duivel, de wereld en het vleesch. — De duivel valt ons op allerlei wijzen aan. — Woorden van den H. Petrus. — Wij moeten tegen den duivel strijden met den Rozenkrans. — De wereld spant al hare krachten in om ons mede te sleepen. — Wij moeten ons bedienen van den Rozenkrans om onder de aanvallen der wereld niet te bezwijken. — Het vleesch zet ons aan tot het zingenot. — Woorden van den Apostel Paulus. — Om Gods genade te bekomen moeten wij den Rozenkrans bidden.

SLUITREDE.

Hedendaags wordt de Kerk op nieuw vervolgd; wij moeten onze toevlucht nemen tot Maria en den Rozen

krans bidden. — De negentiende eeuw schijnt uit in het zedenbederf. — Middelen om de zeden te bederven: schouwburgen, slechte drukpers, slechte scholen. — De negentiende eeuw schijnt uit in de ketterij. — De oud-katholieken. — Dwaalleeraars: vrijdenkers, liberalen, katholiek-liberalen. — De dertiende eeuw had de Albigenzen; de negentiende eeuw heeft hare Albigenzen. — De zestiende eeuw had de Turken; de negentiende eeuw heeft hare Turken, die verder gaan dan de Turken der zestiende eeuw. — Wij moeten tegen de algemeene vijanden der Kerk strijden met den Rozenkrans; ook tegen de vijanden onzer zaligheid. — Wij moeten tijdens de maand October dagelijks bidden ten minste een Rozenhoedje.

TWEE EN TWINTIGSTE PREEK.

De H. Rozenkrans.

*Erant perseverantes unanimiter in oratione
cum Maria Matre Jesu.*

Zij volhardden eensgezind in het gebed
met Maria, de Moeder van Jezus.

(Act. I, 14.)

VOORREDE.

Alle geloovige Christenen, met den Paus van Rome aan het hoofd, over gansch den aardbodem verspreid, maken de strijdende Kerk van Christus uit. Te recht wordt de Kerk van Christus op aarde de strijdende Kerk genoemd. Van het begin harer opkomst, tot den dag

van heden, heeft zij te strijden gehad, en zij zal te strijden hebben tot het einde der eeuwen. Daarop zal de strijdende Kerk in de triomfeerende overgaan.

De vijanden der strijdende Kerk zijn tweederlei: de zedelozen en de ketters. Ja, 't is tegen het zedenbederf en de ketterij dat de Kerk van Christus te strijden heeft. Tegenover het zedenbederf stelt zij hare zuivere zedenleer; tegenover de ketterij hare ware geloofsleer.

Die strijd der Kerk, B. B., moet niemand verwonderen. Immers, Jezus-Christus, haar stichter, heeft hem voorzegd. De dienaar, zoo sprak Jezus zekeren dag tot zijne Apostelen, de dienaar staat niet boven den Heer; bijaldien zij mij vervolgd hebben, zij zullen u ook vervolgen: *Si me persecuti sunt et vos persequentur.* (1) En daarop begon die reeks van vervolgingen, de eene al verschrikkelijker dan de andere, die het bloed der Martelaren deden stroomen.

De zedeloze mensch kan de zuivere zedenleer van Christus niet verdragen; hij staat er tegen op en valt de deugdzame Christenen aan.

De ketterij kon ook niet uitblijven. De Apostel Paulus sprak reeds in zijnen tijd van ketterijen. *Oportet et haereses esse*, (2) zeide hij: Er behooren ketterijen te zijn, d. w. z., aangezien 's menschen onstandvastigheid, zijne hoovaardigheid en zijne zucht naar nieuwigheden, is het onmogelijk dat er geene ketterijen ontstaan, en vandaar die reeks van dwalingen, de eene al ongerijmder dan de andere. De ketter kan de ware geloofsleer van Christus niet verdragen; hij staat er tegen op en valt de geloovige Christenen aan. Doch alles, B. B., te vergeefs. Ja, de zedelozen en de ketters spannen te vergeefs tegen

(1) Joan. xv, 20. (2) 1 Cor. ii, 19.

de Kerk te zamen. Waarom? De Kerk is het werk van God, en God heeft gezegd: Ik ben met u tot het einde der eeuwen: *Ego vobiscum sum usque ad consummationem saeculi* (1) Betrouwt op mij, want ik heb de wereld overwonnen, de wereld met haar zedenbederf en hare ketterij: *Confidite, ego vici mundum.* (2) De machten der hel zullen tegen de Kerk niet vermogen: *Et portae inferi non praevallebunt adversus eam.* (3) Zietdaar, B. B., de Kerk van Christus, d. i., alle geloovige Christenen met den Paus van Rome aan het hoofd; zij is gelijk aan een leger in slagorde geschaard.

Doch buiten de strijdende Kerk, waarvan wij allen deel maken, is elke christen op zich een soldaat, die zijne vijanden heeft. Die vijanden zijn de duivel, de wereld en het vleesch; hij moet hen bestrijden en overwinnen of sterven.

Wijl de vijanden der Kerk en die van elken Christen talrijk en machtig zijn, zoo heeft de Kerk en elke Christen krachtige wapenen noodig om hen te bestrijden. Die wapenen, B. B., zijn ook talrijk, doch een der voornaamste is het gebed, en onder de gebeden is een der voornaamste het gebed tot Maria, dat men Rozenkrans noemt.

Wijl wij vandaag het feest van den H. Rozenkrans vieren, heb ik voorgenomen u een weinig over de kracht van dat gebed te onderhouden. Wij zullen zien:

- I. Dat de Kerk met den Rozenkrans hare vijanden overwonnen heeft;
- II. Dat wij onze vijanden met dat gebed moeten overwinnen.

(1) Matth. xxviii, 20. (2) Joan. xvi, 23. (3) Matth. xvi, 18.

I.

De Kerk, B. B., heeft altoos hare vijanden gehad. Zij heeft te kampen gehad tegen het zedenbederf en de ketterij; zij heeft er over gezegevierd, en zij heeft er over gezegevierd met den Rozenkrans. Om u van die waarheid te overtuigen, moet ik u verhalen de instelling van den Rozenkrans. Ziehier in 't kort de geschiedenis dier instelling.

In het begin der dertiende eeuw — 1208 — eeuw, alom berucht om haar zedenbederf en ongeloof, ontstond er op de grenzen van Frankrijk en Italië een afschuwelijke ketterij. Die ketterij vestigde zich vooral in de omstreken van Albi en richtte daar de grootste verwoestingen aan. Vandaar ook dat die ketters Albigenzen genoemd worden. De Albigenzen leerden wel is waar geene nieuwe dwalingen, doch zij hadden oude, die der Manicheën, overlang reeds veroordeeld en gedoemd, op nieuw voor den dag gehaald. Het hoofdpunt hunner ketterij bestond in het loochenen van de godheid van Christus en van het goddelijk moederschap der allerheiligste Maagd Maria. Jezus-Christus, zoo leerden zij onder anderen, is geen God; bijgevolg is ook Maria de Moeder van God niet. Bij de ketterij voegden zij nog de schandelijkste zeden.

De Pausen wel is waar hadden hunne Legaten gezonden om de ketterij te wederleggen; de Albigenzen luisterden niet. De katholieke vorsten hadden de dapperste veldheeren met hunne legers doen oprukken om de ketters te verslaan; alles te vergeefs. Noch Pausen met hunne godgeleerden, noch veldheeren met hunne soldaten alleen zijn in staat de vijanden der Kerk te overwinnen. Die overwinning is voor een andere persoon weggelegd, en die

persoon is Maria. Maria, die met haar vlekkeloozen voet den kop van het helsche serpent verpletterd heeft, van welke de H. Kerk zegt, dat haar de macht gegeven is van alle ketterijen in de gansche wereld uit te roeien; Maria, mits men haar bidde, mits men haren bijstand inroepe, zal die ongelukkige, bedorven en afgedwaalde broeders tot den waren schaapstal, dien zij verlaten hebben, d. i. tot de ware Kerk van Christus, terug brengen. Tot dat groot werk kiest zij een dienaar uit, en die dienaar is de H. Dominicus.

Dominicus, de stichter der Predikheeren Orde, had reeds op vele plaatsen het woord Gods verkondigd en het zedenbederf en de ketterij bestreden. Hij werd door den Paus gezonden om de ketterij der Albigenzen te bestrijden. Dominicus spant al zijne krachten in; hij wederlegt de dwaling, predikt als het ware aanhoudend; en nochtans, het werk Gods gaat langzaam vooruit, weinigen die van leven veranderen, weinigen die hunne dwalingen afzweren. Dominicus ziet weldra in dat de onderneming zijne krachten te boven gaat. Vol droefheid over de oneer, die God en zijne Moeder wordt aangedaan, treurt hij tevens over het ongeluk, waarin zoovelen zich nederstorten. Hij stort bittere tranen, neemt zijne toevlucht tot Maria en beveelt haar tevens aan, de Godheid van haren Zoon en haar goddelijk moederschap tegen de aanvallen der ketters te verdedigen. Die tranen zijn niet te vergeefs gestort; zijne toevlucht is niet te vergeefs tot Maria genomen. Maria zelve, gelijk de overlevering ons meldt, verschijnt aan haren dienaar en spreekt hem in dezer voege aan: „Weet, o mijn zoon! „— zoo sprak Maria — weet dat de H. Drievuldigheid „zich van de groetenis des Engels bediend heeft om de „zaligheid der wereld te bewerken... Wilt gij dus de

„versteende harten overwinnen, predikt dan mijnen Rozenkrans.”

Ha! B. B., nu is Dominicus gered; nu heeft hij het middel, het wapen gevonden; 't is met den Rozenkrans, dat hij zal te velde trekken; 't is met den Rozenkrans, dat hij en zedenbederf, en ketterij zal aanvallen en overwinnen. En inderdaad; Dominicus, door de verschijning van Maria opgebeurd en door hare woorden aangemoedigd, herneemt zijne moeielijke taak; hij gaat steden en dorpen rond, predikt aan allen, aan rijk en arm, aan groot en klein, aan geleerd en ongeleerd, aan Geloovigen en Kettters den Rozenkrans. Welk is het gevolg? Met groot genoegen ziet Dominicus tot glorie van God, tot verheerlijking van Maria en tot zaligheid der zielen, zijnen arbeid met den besten uitslag bekroond. Dominicus predikt den Rozenkrans in Frankrijk en in Italië, overal waar hij komt, en ziet! eensklaps, gelijk een H. Paus, Pius V, verklaart, worden de Christenen in andere menschen herschapen, de aarde verandert van gedaante. Meer dan honderdduizend zondaren, die het pad der deugd verlaten hadden, komen tot inkeer.

Hetgeen de H. Dominicus tegen het zedenbederf vermocht, hetzelfde vermocht hij tegen de ketterij. Naar de getuigenis van Paus Leo X viel hem het geluk te beurt van meer dan honderduizend kettters tot den schoot der H. Kerk, dien zij verlaten hadden, terug te brengen.

Doch niet alleen Dominicus en zijne navolgers zegevieren met den Rozenkrans over het zedenbederf en de ketterij; de christen vorsten zegevieren met hetzelfde wapen over de vijanden des Christendoms.

Ziehier, B. B., wat de geschiedenis ons dienaangaande heeft aangeteekend. Simon van Montfort, een christen veldheer, maakt het besluit de overige kettters, die hard-

nekkig in hunne dwalingen volhardden, uit te roeien. Doch ziet! zijn leger telt veel minder soldaten dan dat der ketters. Simon ziet zich weldra van eene menigte vijanden omringd; hij verliest den moed niet. De Christen veldheer en zijne soldaten stellen zich onder de bescherming van Maria; zij wisselen een oogenblik het zwaard tegen den Rozenkrans; zij wonen het H. Sacrificie der Mis bij, naderen tot de H. Tafel; daarna richten zij zich op, en onder hunne standaarden geschaard, waarop de Rozenkrans prijkt, vallen zij als leeuwen de Albigenzen aan, vellen den vijand bij duizenden neder, en roeien de ketters geheel en al uit. Aan wien de overwinning? Aan den Rozenkrans, d. i., aan Maria, aangeroepen in den Rozenkrans. Ja, B. B., Simon van Montfort verklaarde meer dan eens, dat hij de overwinningen meer aan de gebeden van den H. Dominicus dan aan zijne wapenen te danken had; en de Ketters verklaarden, dat zij banger waren voor den Rozenkrans van Dominicus, dan voor het zwaard van den graaf van Montfort, en dat zij meer verschrikten op het hooren van de gezangen der priesters, die door Maria den bijstand van God afsmeekten, dan op het hooren van het gekletter der wapenen. Doch de overwinning met den Rozenkrans op de Albigenzen is niet de eenige, noch de voornaamste der overwinningen, op de vijanden des Christendoms behaald. Te Lepante bedreigen de Turken de gansche christenwereld, en zij worden verslagen. Het eiland Corsira is door de Turken belegerd en wordt ontzet. Belgrado, door de Turken ingenomen, wordt opnieuw veroverd. Weenen, het bolwerk der Christenheid, wordt omsingeld; in den uitersten nood gebracht, zal het weldra bezwijken; op het punt van in de handen der Turken te vallen, wordt het gered. Denkt gij nu, B. B.,

dat het een Don Juan van Oostenrijk, een Prins Eugenius, een Joan Sobiëski, koning van Polen, denkt gij dat het de veldheeren der Christenen zijn, die overwinning op overwinning behalen, die den vijand bij duizenden nedervellen, en die Europa van de slavernij en den ondergang bevrijden? O voorzeker, die veldheeren hebben bijgedragen; doch tegen de overmacht der Turken onbestand, zouden zij ongetwijfeld bezweken zijn, waren zij niet bijgestaan geweest door Maria. 't Is dus Maria, die de overwinningen geschonken, 't is Maria, die ons allen gered heeft. O, onze Moeder de H. Kerk, overtuigd dat zij aan Maria hare redding te danken heeft, vergat hare weldoenster niet. Zij stelde tot eeuwige gedachtenis het feest in van onze Lieve Vrouw der Overwinningen. Daarom wilde zij dat het feest van den H. Rozenkrans plechtig gevierd werd; daarom noemt zij Maria de Hulp der Christenen, (1) en doet zij nog dagelijks de gewelven harer tempels tot lof en eer van Maria weergalmen: Maria, Hulp der Christenen! Bid voor ons.

Wij hebben gezien, B. B., dat de H. Kerk hare vijanden met den Rozenkrans overwonnen heeft; thans zullen wij nog in 't kort zien, dat wij met hetzelfde wapen de vijanden onzer zaligheid moeten overwinnen.

II.

Ieder Christen, B. B., is, gelijk ik in den beginne gezegd heb, soldaat, en als soldaat heeft hij vijanden te bestrijden. Welke zijn die vijanden? Die vijanden zijn drie in getal: de duivel, de wereld en het vleesch. De eerste vijand is de duivel. De duivelen, sedert zij om hunne hoovaardig- en ongehoorzaamheid uit den hemel

(1) Auxilium Christianorum O. P. N. (Lit. Laur.)

gedreven en in den algrond der hel nedergeworpen zijn, haten niet alleen God, maar zij benijden ons tevens het geluk van de plaatsen in den hemel, die zij verloren hebben, te kunnen innemen. Vandaar dat zij aanhoudend op ons ongeluk uit zijn. Den oorlog op leven en dood, dien zij ons verklaard hebben, zetten zij immer voort met verdubbelde woede; zij vinden allerlei listen uit, zij spannen overal strikken, leggen overal hinderlagen om ons in de zonde te doen vallen, en vervolgens met zich naar de hel te sleuren. De H. Schrift spreekt ons duidelijk van den strijd tegen de duivelen. Wij hebben te kampen, zegt de Apostel Paulus, niet alleen tegen vleesch en bloed, maar ook tegen de machten der duisternissen, tegen de booze geesten. De Apostel Petrus leert uitdrukkelijk, dat de duivel aanhoudend rondloopt als een brieschende leeuw, zoekende wien hij kan verslinden: *Quaerens quem devoret*. (1) Hoe zullen wij, zwakke schepselen, die sterke vijanden nu overwinnen? Van welk wapen zullen wij ons bedienen in dien zoo gevaarvollen strijd? Van het gebed, B. B., van het gebed tot Maria; ja, met den Rozenkrans in de hand zullen wij de duivelen op de vlucht drijven en hunne pogingen verijdelen.

De tweede vijand is de wereld. De bedorven wereld spant vooral in onze tijden al hare krachten in, om ons ongelukkig te maken. Welke middelen gebruikt zij niet om ons te verderven? Zij spreidt hare grootheid en pracht, hare schatten en rijkdommen, hare vermaken en plezieren ten toon. Komt aan! roept de bedorven wereld, volgt mij en geniet van hetgeen ik u te genieten aanbied, terwijl het tijd is; en wij, wij zwakke, broze menschen, die door vleien en streelen zoo gemakkelijk te verleiden

(1) Petr. v, 8.

zijn, hoe zullen wij aan de aanvallen der wereld wederstaan? Van welk wapen zullen wij ons bedienen om dien geduchten vijand af te weren? Van het gebed, van het gebed tot Maria, van den Rozenkrans: daarmede zullen wij tegen de bedorven wereld ten strijde trekken, daarmede zullen wij hare aanvallen zegevierend afslaan.

De derde vijand is het vleesch. Wie onzer kent dien vijand niet? Paulus, de groote Apostel der volkeren, die zelfs tot in den derden hemel opgenomen was geweest, Paulus had dien gevaarlijken vijand te bestrijden. Ik voel, zoo sprak hij, in mijne leden eene wet, die in strijd is met de wet des geestes. Hij maakte er zijn beklag over bij God en vroeg om er van verlost te worden; doch God antwoordde hem: *Sufficit tibi gratia mea*: (1) Mijne genade is u voldoende, namelijk, de genade van God om dien vijand te kunnen overwinnen. Paulus dus, gelijk gij ziet, had de genade van God noodig, om in de bekoringen niet te bezwijken. Hoeveel te meer hebben wij dan die genade niet noodig, om onze kwade driften, die door den duivel en de wereld nog worden aangevuurd, te beteugelen, ten einde niet in de zonde tegen de schoone deugd te vallen? En hoe zullen wij die genade bekomen? Door het gebed, B. B., door het gebed tot Maria, door den Rozenkrans, en wij zullen als kloeke helden niet alleen den duivel en de wereld overwinnen, doch kloekere helden zullen wij nog grootere overwinnaars zijn, overwinnaars van ons zelve. Ziedaar, B. B., hoe wij, door onze toevlucht tot Maria te nemen, door den Rozenkrans te bidden, de vijanden onzer zaligheid zullen overwinnen.

(1) II Cor, XII, 9.

SLUITREDE.

Wat moeten wij nu uit deze rede over de kracht van den Rozenkrans besluiten? De H. Kerk heeft er eertijds, gelijk wij gezien hebben, hare vijanden mede overwonnen. Hedendaags wordt de H. Kerk opnieuw hevig vervolgd; wij moeten dus wederom onze toevlucht nemen tot den Rozenkrans, opdat zij hare vijanden op nieuw overwinne.

De H. Kerk wordt hedendaags op nieuw hevig vervolgd; niemand onzer is die vervolging onbekend. De negentiende eeuw schijnt ook uit in het zedenbederf en de ketterij. Zij schijnt uit in het zedenbederf. Hoe vele zedellozen treft men in onze eeuw niet aan? Welke middelen gebruiken zij niet om de zeden van het volk te bederven? Het geld wordt met millioenen weggesmeten tot het bouwen van schouwburgen en theaters; en wat wordt daarin gedaan en vertoond? De slechte drukpers verspreidt alom in steden en dorpen haar doodend vergif. Het onderwijs moet goddeloos zijn, en men heeft gezworen niet eerder te rusten, alvorens het laatste Christusbeeld uit de laatste school gebannen te hebben. Ja, Christus moet verdwijnen uit de samenleving.

De negentiende eeuw schijnt uit in de ketterij, zij heeft hare ketters en dwaalleeraars; hare ketters, zooals onder anderen de oud-katholieken, die de onfeilbaarheid van den Paus met hardnekkigheid verwerpen; zij heeft hare dwaalleeraars voor het minste, als zijn de vrijdenkers, de liberalen, de katholiek-liberalen, die twee heeren willen dienen, hetgeen Jezus-Christus nochtans onmogelijk verklaart. De Kerk in de negentiende eeuw heeft dus hare vijanden, de zedellozen en de ketters.

De dertiende eeuw had de Albigenzen; deze randden de kerken en kloosters aan, roofden de heilige vaten,

joegen de kloosterlingen en de God gewijde maagden uit, dreven de Bisschoppen en Priesters op de vlucht of wierpen hen in de gevangenis. En wat is er gebeurd, en wat gebeurt er nog in de negentiende eeuw in Italië, Frankrijk, Zwitserland en Duitschland? B. B., zeggen wij de waarheid, de negentiende eeuw heeft hare Albigenzen.

De zestiende eeuw had de Turken. Die zedellooze en dweepzieke volgelingen van Mahomet hadden den ondergang van het Christendom gezworen; zij hadden het vooral op de hoofdstad der christenwereld, op Rome gemunt; Rome zou vallen, gelijk Constantinopel gevallen was; de halve maan van Mahomet zou het kruis van Christus vervangen; doch ziet! het Opperhoofd der Kerk verheft zijne stem; de Paus van Rome zet de katholieke vorsten en koningen aan om het geloof en den H. Stoel te verdedigen; de vorsten en koningen luisteren naar de stem des Paus; zij trekken hunne legers te zamen, rukken tegen de Turken op en verslaan, alhoewel veel zwakker, onder de bescherming van Maria een veel sterkeren vijand; Rome is gered, de christenwereld is behouden. En in de negentiende eeuw? Mijn God! Wat ziet men er in gebeuren? De kerkelijke staten worden ingenomen, Rome wordt bedreigd. De Paus Pius IX, z. g. verheft zijne stem; hij zet de keizers en koningen aan, om de rechten en goederen van den H. Stoel te verdedigen; geen enkele, die den Paus te hulp snelt, velen die zijnen vijanden de hand leenen en hen bijstaan. 't Is waar, eene hand vol dapperen, uit verschillende landen samengestroomd, hadden zich rondom den Paus geschaard; zij hadden besloten den H. Vader tot den laatsten druppel van hun bloed te verdedigen; doch door de overmacht overmand, werden zij verpletterd. Mentana, Castelfidardo, enz. zien eene menigte van die dappere kruisridders der negen-

tiende eeuw sneven; de overigen zijn genoodzaakt de wapenen neêr te leggen; Rome is ingenomen, de heiligste rechten der christenwereld zijn laf geschonden. Welnu, B. B., ik vraag het, de negentiende eeuw, heeft zij ook hare Turken? Ja, zij heeft hare Turken, Turken, die verder zijn gegaan dan de Turken der zestiende eeuw. Zietdaar hoever wij gekomen zijn. Welk middel nu tegen die menigte rampen, die Rome en gansch de Katholieke wereld teisteren? Wij Katholieken, kinderen onzer Moeder de H. Kerk, wij allen moeten als één man opstaan en de wapenen aangorden. Ja, te wapen! B. B., te wapen! En welk wapen aangorden? Het wapen des gebeds, het gebed tot Maria, den Rozenkrans. Daarmede moeten wij tegen de vijanden der H. Kerk te velde trekken; daarmede zullen wij vroeg of laat overwinnen. Houden wij dus aan met bidden en met Maria te bidden naar het voorbeeld der eerste Christenen, van welke de H. Schrift zegt: Zij volhardden eensgezind in het gebed met Maria, de Moeder van Jezus: *Erant perseverantes unanimiter in oratione cum Maria Matre Jesu.* (1) Bidden wij dus den Rozenkrans of ten minste het Rozenhoedje gedurende de maand October, maand aan onze Lieve Vrouw van den H. Rozenkrans toegewijd. Bidden wij hem in de kerk, in ons huisgezin 's avonds te zamen. Bidden wij hem voor den Paus van Rome, voor de overigen die vervolging lijden, voor gansch de H. Kerk. Bidden wij hem ook voor ons zelve. De Paus van Rome en de H. Kerk zullen vroeg of laat hunne vijanden overwinnen; zij zullen eenmaal zegevieren. Wij, wij ook zullen de vijanden onzer zaligheid, den duivel, de wereld en het vleesch overwinnen; wij ook

(1) Ach. I, 14.

zullen eenmaal zegevieren; en na als echte soldaten der strijdende Kerk van Christus gestreden en reeds overwonnen en gezegevierd te hebben hier op aarde, zullen wij ook nog het geluk hebben, van als leden der triomfeerende Kerk van Christus in eeuwigheid te zegevieren in den hemel. Amen.

DRIE EN TWINTGSTE PREEK.

Allerheiligen.

Sancti estote, quia ego sanctus sum.

Weest heilig, wijl ik heilig ben.

(Lev. xi, 44.)

I N H O U D.

VOORREDE.

Na de feesten van onzen Heer Jezus-Christus en van Maria viert de H. Kerk de feesten harer Heiligen. — Opdat geen enkele Heilige van de eer, die hem toekomt, verstoken blijve, viert zij het feest van alle Heiligen te zamen. — Welke zijn die Heiligen? Antwoord van het Evangelie van den dag.

VERDEELING.

- I. Wij allen kunnen heilig zijn;
- II. Wat wij moeten doen om heilig te wezen.

I.

Wij allen kunnen heilig zijn. — Er bestaat voor ons geen beletsel, noch in onze zwakheid, noch in onze driften; de Heiligen waren menschen gelijk wij, zij hadden hunne driften gelijk wij; noch in onzen levensstaat, noch in de

bezigheden van ons beroep; zekere Heiligen beleefden denzelfden staat, dien wij beleven, zij hadden dezelfde bezigheden die wij hebben; noch in het gebrek aan middelen; wij hebben dezelfde middelen ter zaligheid, die de Heiligen hadden: de Biecht, het H. Sacrament des Altaars, het H. Sacrificie der Mis, de sermonen en onderrichtingen, het gebed, enz. — Zoo wij niet heilig zijn, het komt voort, niet uit gebrek aan middelen, maar uit gebrek aan wil en moed.

II.

Om heilig te zijn, behoeven wij niet met buitengewone gaven verrijkt te zijn, noch buitengewone werken te verrichten: de gaaf van voorzeggingen te doen, van verschillende talen te spreken, van wonderen te verrichten. — De Apostelen, de Martelaren. — Wij moeten in staat van genade en deugdzaam zijn: ootmoedig, gehoorzaam, geduldig, rechtvaardig, matig, voorzichtig, kuisch, enz. — Wij moeten het kwaad schuwen en het goede doen, de geboden van God en van de H. Kerk onderhouden, de plichten van onzen staat volbrengen, de bezigheden van ons beroep naar behooren verrichten, alles doen tot glorie van God en tot zaligheid onzer ziel. — Voorbeelden: de H.H. Homobonus, Monica, Isidorus, Wals-tanus, Genoveva, Zita.

SLUITREDE.

Wij kunnen hetgeen de Heiligen gekunnen hebben; niets belet het ons. — Wij behoeven niet met buitengewone gaven verrijkt te zijn, noch buitengewone werken te verrichten. — Wij moeten in staat van genade en deugdzaam zijn. — Wij moeten de geboden van God en

van de H. Kerk onderhouden, de plichten van onzen staat volbrengen en de bezigheden van ons beroep naar behooren verrichten; zoo zullen wij de Heiligen navolgen in hunne heiligheid en bij hen in den hemel komen.

DRIE EN TWINTIGSTE PREEK.

Allerheiligen.

Sancti estote, quia ego sanctus sum.

Weest heilig, wijl ik heilig ben.

(Lev. xi, 44.)

VOORREDE.

Na de feesten, B. B., welke onze Moeder de H. Kerk in den loop van het jaar viert ter eere van Onzen Heer Jezus-Christus en van zijne Moeder, de allerheiligste Maagd Maria, viert zij ook menig feest ter eere van hare Heiligen; doch wijl het onmogelijk is, aangezien het overgroot getal Heiligen, elken Heilige afzonderlijk te vieren, daarom heeft zij, opdat er niet ééne beroofd blijve van de eer die wij aan allen moeten geven, een algemeen feest ingesteld ter eere van alle Heiligen te zamen, en 't is heden dat wij dat feest plechtig vieren. Tevens leert ons de H. Kerk in het Evangelie van dezen dag, wie er door de Heiligen moeten verstaan worden. Luistert, B. B., naar het Evangelie. „Jezus — zoo zegt „de H. Matthaeus — de scharen ziende, beklom den „berg; en toen hij zich had nedergezet, kwamen zijne „leerlingen tot Hem. En zijnen mond geopend hebbende,

„leerde Hij hen, zeggende: Zalig zijn de armen van „geest, want hunner is het rijk der hemelen. Zalig zijn „de zachtmoedigen, want zij zullen de aarde bezitten. „Zalig zijn zij die treuren, want zij zullen vertroost wor- „den. Zalig zijn zij die honger en dorsten naar de „rechtvaardigheid, want zij zullen verzadigd worden. „Zalig zijn de barmhartigen, want zij zullen barmhar- „tigheid verwerven. Zalig zijn zij, die rein van harte „zijn, want zij zullen God zien. Zalig zijn zij, die „vrede stichten, want zij zullen kinderen Gods ge- „noemd worden. Zalig zijn zij die vervolging lijden om „de rechtvaardigheid, want hunner is het rijk der „hemelen. Zalig zijt gij, als zij u beschimpt en ver- „volgd, en al liegende van allerlei kwaad beschuldigd „zullen hebben, om mijnent wil; verheugt en verblijdt u! „omdat uw loon groot is in den hemel: *Gaudete et exul- „tate, quoniam merces vestra copiosa est in coelis.*” (1) Ziedaar, B. B., de Heiligen, van welke Jezus spreekt in zijn Evangelie.

Wanneer wij nu in ons binnenste treden en ons eens goed onderzoeken, zullen wij dan naar waarheid kunnen zeggen, dat wij behooren tot de verschillende klassen van Heiligen, van welke hier spraak is? Menigeen zal wel zoo rechtuit willen zijn en bekennen, dat er bij hem veel te doen overblijft. Doch de een of andere zou zich soms ook wel willen verontschuldigen en zich veroorloven te zeggen, dat het hem onmogelijk is van heilig te zijn. 't Is om die dwaling — want dwaling, en groote dwaling is het — te wederleggen, dat ik voorgenomen heb u vandaag, ter gelegenheid van het feest van alle Heiligen, te spreken over de heiligheid. Wij zullen zien:

(1) Matth. v, 12.

- I. Dat wij allen heilig kunnen zijn;
- II. Wat wij moeten doen om heilig te wezen.

I.

Vooreerst zeg ik, dat wij allen heilig kunnen zijn.

Gereedelijk neemt eenieder, die maar een weinig verstand gebruikt, aan, dat wij, willen wij eenmaal in den hemel komen, heilig moeten zijn; en wanneer zij, die niet voorbeeldig leven, de brave, de deugdzame menschen, d. i., de Heiligen zien, dan benijden zij den Heiligen niet zelden hun lot, en inwendig verlangen zij hen te gelijken. Maar is er spraak van de handen aan het werk te slaan, van te arbeiden om ook heilig te worden; men verschrikt zich, men verliest den moed, en men zou zich wijs willen maken, dat, zou men zelfs willen, men toch nooit heilig kan wezen. Zietdaar de dwaling. En hoe die dwaling wederlegt? Niets zoo gemakkelijk. Die dwaling wederlegt men door het voorbeeld der Heiligen. De redenen, die gij zoudt kunnen aanhalen, om te bewijzen dat gij niet heilig kunt zijn, zouden kunnen bestaan of in uwe zwakheid en in uwe driften, of in uwen levensstaat en in uwe bezigheden, of in het gebrek aan middelen. Welnu, het voorbeeld der Heiligen toont, dat die redenen niets anders zijn dan voorwendsels, dat zij geene redenen zijn. Gij haalt aan: vooreerst, uwe zwakheid en uwe driften. Ik ben te zwak, zegt gij, en mijne driften zijn te sterk; ik kan niet heilig zijn. En de Heiligen dan, wier feest wij heden vieren, waren zij ook niet zwak? Hadden zij ook niet hunne driften? Waren zij onzondige menschen, volmaakt van natuur? Neen, B. B., volstrekt niet. Wij stellen ons de Heiligen maar al te zeer voorrecht voor. Immers, die Heiligen waren van het-

zelfde stof gemaakt als wij. In den beginne waren zij broos en zwak gelijk wij. Zij hadden dezelfde driften als wij. Zij voelden ook de neiging tot het kwaad en den afkeer van het goede. Zij ook werden aangevallen door de vijanden hunner zaligheid. De duivel kwam hen ook bekoren. De wereld met hare vermaken en plezieren zette hen ook aan tot zonde. Hun vleesch stond ook op tegen den geest. En opdat wij ons volstrekt niet zouden kunnen verschoonen, onder de Heiligen, B. B., treft men er aan, die onder de aanvallen hunner vijanden bezweken zijn, die zich door den duivel hebben laten bedriegen, die zich door de wereld hebben laten medeslepen, die hunne schandelijke driften hebben ingevolg'd. Magdalena en Augustinus, waren zij geene groote zondaren? Waren zij niet schandelijk en diep gevallen? Welnu, die zondaren zijn opgestaan; zij zijn groote Heiligen, eene H. Maria Magdalena en een H. Augustinus geworden. De eerste reden, onze zwakheid en onze driften, bestaat dus niet. Onderzoeken wij de tweede reden, onzen levensstaat, de bezigheden van ons beroep.

Welken staat beleefden de Heiligen? Welke bezigheden hadden zij? Waren alle Heiligen Kluizenaars of woestijnbewoners? Hadden alle Heiligen de wereld verlaten en zich in een klooster begeven? Zijn er geene Heiligen, die denzelfden staat beleefden, dien wij beleven; die dezelfde bezigheden hadden, die wij hebben? Zeer zeker, B. B., en er is geen levensstaat, of hij telt zijne Heiligen. Men vindt Heiligen in alle klassen der samenleving. Men vindt Heiligen onder de Priesters en onder de geloovigen; onder de kloosterlingen en onder de wereldlingen! onder de koningen en onder de onderdanen; onder de rijken en onder de armen; onder de grooten en onder de kleinen; onder de gehuwden en onder de ongehuwden.

Ik zeg niet, B. B., dat de eene levensstaat niet meer moeielijkheden heeft dan de andere; dat de eene positie niet minder gunstig is dan de andere; doch wat er ook van zij of niet, alle staten hebben hunne Heiligen, in alle klassen der samenleving vindt men Heiligen. Gij hebt dus geene reden van den moed te verliezen en van te zeggen: Ik kan niet heilig zijn: gij kunt wat anderen gekunnen hebben; gij kunt dus heilig wezen.

Eindelijk, het ontbreekt ons evenmin als den Heiligen aan middelen om heilig te zijn. Immers, God die de oneindige wijsheid en goedheid is, vordert het onmogelijke niet. Bijaldien Hij dus vordert dat wij heilig leven — gelijk Hij inderdaad doet, want er staat in de H. Schrift: *Haec est voluntas Dei sanctificatio vestra*: (1) Deze is de wil van God, uwe heiligmaking; en: Weest heilig, wijl ik heilig ben: *Sancti estote, quia ego sanctus sum*; (2) — bijaldien Hij zulks vordert, 't is een klaar bewijs, dat Hij ons ook wil en zal bijstaan, dat Hij ons de genade wil en zal geven, die wij noodig hebben om heilig te wezen. En inderdaad, geeft God u die genade niet? Zonder te spreken van de inwendige genaden, van de heilzame gedachten en heilige begeerten, die Hij als het ware onafgebroken in uwen geest en in uw hart te weeg brengt; nu eens, om u van het kwaad terug te houden, de zonde te doen vluchten; dan wederom, om u tot het goede aan te zetten, de deugd te doen oefenen; nu eens, om u van de wereld te onthechten; dan wederom, om u tot zich te trekken; al die inwendige genaden daargelaten, welke ons toch zeker ook niet ontbreken, bezitten wij niet dezelfde genadegaven, dezelfde bovennatuurlijke middelen ter zaligheid, die de Heili-

(1) I Thes. iv, 3. (2) Lev. xi, 44.

gen bezaten? Kunnen wij niet evenals zij tot de H. Sacramenten naderen, te biechten gaan om onze zielen te zuiveren van de zonden, tot de H. Tafel naderen om onze zielen te voeden met het Brood der sterken? Kunnen wij niet evenals zij het H. Sacrificie der Mis bijwonen, dat dagelijks in onze kerken wordt opgedragen? Kunnen wij niet evenals zij de sermonen en onderrichtingen bijwonen, waarin geleerd wordt, hoe wij ons te gedragen hebben om heilig te wezen? Kunnen wij niet evenals zij bidden, onze toevlucht nemen tot God en zijne Heiligen? In een woord, kunnen wij niet evenals zij gebruik maken van de middelen ter zaligheid, waaraan onze Moeder de H. Kerk zoo rijk is, en die zij haren kinderen zoo goedgunstig aanbiedt? Komaan! B. B., spreken wij rechtuit; 't is niet uit gebrek aan middelen, maar uit gebrek aan wil en moed, dat wij niet heilig zijn. Wij moeten het willen, maar krachtdadig willen; wij moeten dus de middelen ter zaligheid gebruiken, gelijk de Heiligen deden. Wij moeten moed hebben; wij moeten ons wat moeite geven, ons eenige opofferingen getroosten, gelijk de Heiligen deden; en dan, maar ook dan alleen kunnen wij heilig wezen.

Wij hebben dus gezien, B. B., dat wij allen heilig kunnen zijn. Onze zwakheid en onze driften zijn geen beletsel; onze staat en de bezigheden van ons beroep evenmin; ook ontbreken ons de middelen niet om heilig te zijn. Zien wij nu in ons tweede punt, wat ons te doen staat om heilig te wezen. Dit punt is niet minder belangrijk dan het eerste.

II.

In de wereld, althans onder zekere personen, is men van gedachte, dat men om heilig te zijn, moet verrijkt

zijn met buitengewone gaven; dat men moet verrichten buitengewone werken. Neen, B. B., noch het een, noch het ander is noodig om heilig te zijn.

Vooreerst, om heilig te zijn is het niet noodig van verrijkt te zijn met buitengewone gaven; noch met de gave van voorzeggingen te doen, noch met de gave van verschillende talen te spreken, noch met de gave van wonderen te verrichten. Bijgevolg, gij behoeft geen Profeet, geen taalkenner, geen wonderdoener te zijn om een heilige, zelfs een groote heilige te wezen. Doch weet gij, waarmede gij verrijkt moet zijn? Gij moet verrijkt zijn met de heiligmakende genade, met dat bovennatuurlijk sieraad van God, waardoor de ziel schoon en aangenaam is aan God en van Hem bemind wordt. Gij moet verrijkt zijn met een schat van deugden; met de drie goddelijke deugden, met een levend geloof, met eene vaste hoop, met eene vurige liefde; met de zedelijke deugden, en vandaar dat gij onder anderen ootmoedig, gehoorzaam, matig, geduldig, voorzichtig, rechtvaardig, kuisch, enz. moet wezen.

Vervolgens, om heilig te zijn is het niet noodig van buitengewone werken te verrichten. Gij behoeft niet, evenals de Apostelen, de zeeën over te steken, om alom het Evangelie te gaan verkondigen. Gij behoeft niet, evenals de Martelaren, uw bloed voor het geloof te vergieten: die buitengewone werken behoeft gij niet te verrichten; neen, dat is niet noodig; maar weet gij welke werken gij moet verrichten om heilig te zijn, wat daartoe noodig is? Daartoe is noodig om het kwaad te schuwen en het goede te doen: *Declina a malo et fac bonum.* (1) En bijgevolg moet gij vluchten de zonden, de vrijwillige

(1) Ps. xxxvi, 27.

gevaaren en gelegenheden der zonden; gij moet de deugden oefenen, de goddelijke en de zedelijke deugden, welke ik reeds genoemd heb; gij moet goede werken verrichten als zijn: bidden, vasten en aalmoezen geven, d. w. z., werken van godsvrucht, van versterving en boetvaardigheid, geestelijke en lichamelijke werken van barmhartigheid jegens den evennaaste, eenieder volgens zijn vermogen.

Wat is er nog meer noodig om heilig te zijn? Daartoe is noodig en volstrekt noodig, dat gij de geboden van God onderhoudt, en vooral de twee groote geboden, waarin alle andere begrepen zijn, namelijk, het gebod van God te beminnen bovenal om Hem zelven, en het gebod van den evenmensch te beminnen gelijk u zelven om God. Daartoe is noodig, dat gij de geboden der H. Kerk onderhoudt, aan welke God wil dat gij gehoorzaamt, gelijk aan Hem zelven. Daartoe is noodig, dat gij stipt nakomt de plichten van uwen staat; dat gij, tevreden met uw lot, de bezigheden van uw beroep naar behooren verricht, uwe werken aan God opdraagt, alles doet tot glorie van God en tot zaligheid uwer ziel. Zietdaar, B. B., wat er noodig is om heilig te zijn: geene buitengewone gaven, neen; maar wij moeten in staat van genade en deugdzaam zijn: geene buitengewone werken, neen; maar wij moeten de geboden onderhouden, onze plichten vervullen en onze gewone bezigheden verrichten met een goed inzicht, tot glorie van God en tot zaligheid onzer zielen.

Uit hetgeen ik kom te zeggen, B. B., blijkt, dat de heiligheid zoover niet te zoeken is, dat zij niet boven onze macht is. Denkt of zegt dus niet: Mijne bezigheden beletten mij van langer te bidden, van meer naar de kerk te gaan, van andere werken van godsvrucht te verrich-

ten, en bijgevolg beletten zij mij van heilig te wezen. Neen, volstrekt niet; maar zorgt van uwe bezigheden te heiligen, door ze aan God op te dragen, door ze te verichten wijl en gelijk God het wil, d. i., tot zijne glorie en tot zaligheid uwer ziel. Op die wijze zult gij heilig wezen; zoo en niet anders zijn er velen heilig geworden. Halen wij slechts eenige voorbeelden aan.

Wie was Homobonus, en hoe is hij een Heilige geworden? Homobonus was gehuwd en koopman. Hij was een braaf en deugdzaam man. Deed hij buitengewone werken? Neen, maar Homobonus legde zich toe op den handel, gelijk het behoort en met vlijt. Inzonderheid beoefende hij de deugd van rechtvaardigheid; voor al het goud der wereld zou hij nooit in het minste iemand te kort gedaan hebben. God zegende zijne ondernemingen, Homobonus werd rijk, doch van het geld en goed, dat God hem schonk, deelde hij volgaarne en ruimschoots mede aan de armen. Ja, Homobonus was bijzonder milddadig. Hij was ook een man des gebeds. Hij bad goed 's morgens en droeg God zijne werken op. Nooit, of ten minste zeer zelden gebeurde het, of Homobonus woonde 's morgens, alvorens zijnen handel te beginnen, het H. Sacrificie der Mis bij. Ziedaar hoe Homobonus een Heilige is geworden.

Wie was Monica, en hoe is zij eene Heilige geworden? Monica was gehuwd, zij was de moeder van den H. Augustinus. Monica was eene brave deugdzame vrouw, een voorbeeld voor de overige huisvrouwen. Zij was eene vrouw des gebeds. Wat al gebeden en tranen heeft Monica niet gestort, om de bekeering van haren man Patricius en van haren zoon Augustinus te bekomen? Monica scheen uit in de deugd van verduideligheid, want Patricius, haar man, was bijzonder lastig en oplopend.

Zij verrichtte met zorg hare huiselijke bezigheden, was spaarzaam en zorgde voor de orde in huis. Monica was vooral bezorgd, dat er liefde en eendracht in haar huis heerschten. Ziedaar hoe Monica eene Heilige is geworden.

Wie waren de H.H. Isidorus en Walstanus? Isidorus was een landman, die zijne akkers bebouwde. Walstanus een boerendienstknecht, en die bijgevolg de werken, een boerendienstknecht eigen, moest verrichten.

Wie waren de HH. Genoveva en Zita? Genoveva was eene jonge dochter, die belast werd met de schapen te weiden. Zita eene dienstmeid, belast met de werken, eene dienstmeid eigen. En hoe zijn die personen nu Heiligen geworden? Waren zij verrijkt met buitengewone gaven, en verrichtten zij buitengewone werken? Neen, B. B.; maar die personen zorgden van in staat van genade te zijn; zij waren braaf en deugdzaam; tevreden met hun lot, benijdden zij niemand; zij hielden God voor oogen en baden Hem; zij droegen 's morgens vooral hunne werken aan God op: Alles tot glorie van God en tot zaligheid der zielen! ziedaar hunne leus. Zij volbrachten getrouw hunne plichten, verrichtten met de beste inzichten en de grootste nauwkeurigheid hunne gewone bezigheden, en vandaar dat zij ze heiligden, vandaar dat zij zoovele verdiensten vergaderden, en vandaar dat zij zoo groote Heiligen geworden zijn in den hemel.

SLUITREDE.

Wij hebben gezien, B. B., dat wij evenals de Heiligen, wier feest wij heden vieren, ook Heiligen kunnen worden. Niets dat het ons belet: noch onze zwakheid, — de Heiligen waren zwakke, broze menschen gelijk wij; noch onze driften, — de Heiligen hadden hunne driften te bestrijden

gelijk wij; noch onze levensstaat, — er zijn Heiligen uit alle levensstaten; noch de bezigheden van ons beroep, — de Heiligen hadden dezelfde bezigheden als wij. Evenmin als den Heiligen ontbreekt het ons aan middelen om heilig te leven. Wij behoeven met geene buitengewone gaven verrijkt te zijn, noch buitengewone werken te verrichten. Het grootste getal Heiligen is met die gaven niet verrijkt geweest, heeft die werken niet verricht; doch wij moeten naar het voorbeeld der Heiligen in staat van genade en deugdzaam zijn, onder anderen, ootmoedig, gehoorzaam, geduldig, matig, rechtvaardig, voorzichtig, kuisch; wij moeten het kwaad schuwen en het goede doen, de geboden van God en van onze Moeder de H. Kerk getrouw onderhouden, de plichten van onzen staat goed vervullen. Tevreden met ons lot, moeten wij God goed voor oogen houden, Hem bidden, onze werken aan God opdragen. Alles tot glorie van God en tot zaligheid der zielen, dat moet ook onze leus zijn. Zietdaar wat ons te doen staat, om heilig te wezen. B. B., denken wij vandaag eens goed over die waarheid na. Vandaag vieren wij het feest van Heiligen die juist menschen waren gelijk wij, maar die hunnen Heer en God getrouw gediend hebben, en daarvoor nu gekroond en beloond worden in den hemel. Aanschouwen wij die Heiligen in de glorie des hemels en maken wij het vaste voornemen van hen na te volgen. Ik, die ijverige, die heilige zielenherders, die alles gedaan hebben voor de glorie van God en de zaligheid der zielen; daarin moet ik hen navolgen. Gij, man, aanschouw den H. Homobonus; gij, vrouw, de H. Monica; gij, landman, aanschouw den H. Isidorus; gij, dienstknecht, den H. Walstanus. Gij, jongedochter, aanschouw de H. Genoveva, en gij, dienstmeid, de H. Zita. O Heiligen des hemels!

Wat luister en glorie omgeeft u thans in het rijk der levenden, waar gij met den Heer uwen God, in gezelschap der Engelen, voor eeuwig een ongestoord geluk zult genieten! O, B. B., maken wij toch het vaste voornemen van de Heiligen na te volgen in hunne deugden en goede werken; bidden wij tot dat einde den goeden God; bidden wij ook zijne Heiligen, en wij zullen het geluk hebben van hen na te volgen in hunne heiligheid hier op aarde, waarna wij eenmaal het geluk zullen hebben van hen te volgen naar de glorie in den hemel. Amen.

VIER EN TWINTIGSTE PREEK.

Allerzielen.

Miseremini mei, miseremini mei, saltem vos amici mei, quia manus Domini tetegit me.

Ontfermt u mijner, ontfermt u mijner, gij ten minste mijne vrienden, want de hand des Heeren heeft mij getroffen.

(Job. XIX, 21.)

INHOUD.

VOORREDE.

De heilige man Job, door God op de proef gesteld, door zijne vrouw bespot, door zijne vrienden verlaten en beschuldigd, liet zich in de volgende woorden uit: Ontfermt u mijner, ontfermt u mijner, gij ten minste mijne vrienden, want de hand des Heeren heeft mij getroffen. — De H. Kerk legt die woorden den zielen des vagevuurs in den mond.

VERDEELING.

- I. Wat lijden de zielen in het vagevuur?
- II. Waarom lijden zij daar?
- III. Hoe kunnen wij haar helpen?

I.

De zielen der gelukzaligen in den hemel zijn vrij van lijden; de zielen der overledenen in het vagevuur lijden de pijn van gevoel en de pijn van schade. — De pijn van gevoel, veroorzaakt door het vuur. — Verbeeldt u de folteringen, waarmede de Martelaren gepijnigd werden: de raderen, de pijnbanken, de nijptangen, de geeselhoeden, het vat vol ziedenden olie, waarin de H. Joannes gedompeld werd, den gloeienden rooster, waarop de H. Laurentius gebraden werd. — Verbeeldt u een misdadiger, veroordeeld om door een langzaam vuur om te komen. Wat is dat vuur in vergelijking van het vagevuur? — God heeft het vuur dezer aarde geschapen in zijne goedheid, het vagevuur, in zijne rechtvaardigheid. — Het vuur der aarde heeft enkel eene natuurlijke kracht; het vagevuur eene bovennatuurlijke. — Het vuur der aarde werkt op het lichaam; het vagevuur op de ziel. — Leering van den H. Thomas. — God straft de geloovige zielen als God. — Leering van den H. Augustinus. — De pijn van schade bestaat vooral in de berooving van het goddelijk aanschijn. — Verlangen der geloovige zielen om God te zien.

II.

De geloovige zielen zijn zielen niet van groote zondaren, maar van Heiligen. — Zij lijden om gansch te voldoen voor vergeven doodzonden, voor dagelijksche zonden. — Core, Dathan en Abiron, door de aarde ingezwolgen. — De dienaren van den koning van Babylonië door het vuur aangegrepen. — De inwoners van Sodoma en Gomorrha door een regen van solfer en vuur verteerd. —

God straft de geloovige zielen in het vagevuur streng. — Boosheid, zelfs van eene dagelijksche zonde. — Wij moeten de zonden vluchten en voor de bedreven zonden voldoen. — De geloovige zielen kunnen niet meer voldoen, doch wij kunnen haar helpen.

III.

Wij kunnen de geloovige zielen helpen door het gebed, den kruisweg, eene goede biecht en communie, een aalmoes, eene versterving, een aflaat en vooral door het H. Sacrificie der Mis. — Het H. Sacrificie der Mis is altoos vol kracht en verdiensten. — Waarom?

SLUITREDE.

Wij weten wat de zielen in het vagevuur lijden, waarom zij lijden, en hoe wij haar kunnen helpen. — Dalen wij in den geest in het vagevuur neder. — Wat zullen wij daar zien en hooren? — Gebed tot Jezus.

VIER EN TWINTIGSTE PREEK.

Allerzielen.

Miseremini mei, miseremini mei, saltem vos amici mei, quia manus Domini tetigit me.

Ontfermt u mijner, ontfermt u mijner, gij ten minste mijne vrienden, want de hand des Heeren heeft mij getroffen.

(Job xix, 21.)

VOORREDE.

Deze woorden, B. B., sprak eertijds de heilige man Job, toen hij van rijk en aanzienlijk, tot de uiterste armoede en ellende gekomen was. Immers, God, gelijk de H. Schrift meldt, had zijnen dienaar Job op eene harde proef gesteld. Hij had hem al zijne goederen ontnomen. Hij had hem van het hoofd tot de voeten met zweren geslagen. Al degenen, die Job aanhingen in de dagen van voorspoed, verlieten hem in de dagen van tegenspoed. Zijne vrouw zelve lachte hem uit en spotte met zijne eenvoudigheid. Drie zijner voornaamste vrienden beschuldigden Job. In hunne valsche redeneering beweerden zij, dat Job zich aan groote zonden moest plichtig gemaakt hebben, om zoo streng van God gekastijd te worden. Daarop liet Job zich in weklachten uit: Ontfermt u mijner, ontfermt u mijner, gij ten minste mijne vrienden: *Miseremini mei, miseremini mei, saltem vos amici mei*; want de hand des Heeren heeft mij getroffen; *quia manus Domini tetigit me.* (1)

Deze woorden legt onze moeder de H. Kerk den ge-

(1) Job. xix, 21.

loovigen zielen des vagevuurs in den mond. Zij stelt ons die arme zielen voor, alsof zij uit dien onderaardschen kerker ons toeriepen: Ontfermt u onzer, ontfermt u onzer, gij ten minste, onze vrienden, want de hand des Heeren heeft ons getroffen. En inderdaad, B. B., de hand van den rechtvaardigen God is zwaar op die zielen neêrgekomen. 't Is dus niet zonder reden, dat onze Moeder de H. Kerk ons, hare kinderen, uitnoodigt van de zielen des vagevuurs bij te staan en te helpen.

Wijl wij thans de gedachtenis van de geloovige zielen vieren, heb ik besloten u eenige oogenblikken met haar bezig te houden. En om u aan te zetten, van die arme zielen zoo spoedig mogelijk door uwe gebeden en andere goede werken uit het vagevuur te verlossen, zullen wij te zamen overwegen:

- I. Wat die zielen in het vagevuur lijden;
- II. Waarom zij daar lijden:
- III. Hoe wij haar kunnen helpen.

I.

De zielen der gelukzaligen in den hemel, B. B., zijn vrij van lijden. God heeft hunne tranen afgedroogd, zegt de H. Schrift. Droefheid en smart, alle lijden, in één woord, is voorbij. 't Is in den hemel, dat die zielen, in het bezit van God, dien zij van aanschijn tot aanschijn aanschouwen, in eeuwigheid een ongestoord geluk genieten.

Het vagevuur daarentegen is eene plaats van lijden. De geloovige zielen, die in het vagevuur opgehouden worden, lijden daar eene tweevoudige pijn: de pijn van gevoel en de pijn van schade.

En wel vooreerst lijden zij de pijn van gevoel. Doch

waarin bestaat de pijn van gevoel? De pijn van gevoel, B. B., bestaat in de smarten, veroorzaakt door een vuur, dat God in zijne strenge rechtvaardigheid ontstoken heeft, om de zielen des vagevuurs te zuiveren. 't Is te midden van dat vuur, dat de geloovige zielen branden. Welk eene pijn van gevoel als die des Vagevuurs! Verbeeldt u eens, B. B., al de folteringën, waarvan in het begin der Kerk de Heidenen zich bedienden om de Martelaren te pijnigen. Verbeeldt u de raderen, waarop zij hen vastbonden en folterden; de pijnbanken, waarop zij hen uitstrekten, hunne ledematen ontwrichtten en hunne beenen deden kraken; de nijptangen, waarmee zij hun de stukken vleesch uit het lichaam rukten; de geeselsroeden, waarmee zij hen verscheurden. Verbeeldt u, bijv., het vat vol ziedenden olie, waarin een H. Joannes geworpen; den gloeienden rooster, waarop een H. Laurentius gebraden werd. Verbeeldt u al de pijnen, door al die foltertugten veroorzaakt, en gij zult u slechts een flauw denkbeeld kunnen vormen van de pijnen, welke de geloovige zielen in het vagevuur lijden

De straf, waartoe hier op aarde een misdadiger zou veroordeeld worden, namelijk, van door een langzaam vuur om te komen, die straf voorzeker zou een der pijnlijkste, een der gevoeligste straffen zijn. Zoudt gij zonder huiveren kunnen zien, dat een mensch, al ware hij ook uw grootste vijand, gedurende eenigen tijd in een vuur gefolterd werd? Zoudt gij zonder aandoening de stuip-trekkingen van dien ongelukkige kunnen aanschouwen, zijne pijnlijke kreten kunnen hooren? Doch, B. B., wat zijn de pijnen, door een aardsch vuur veroorzaakt, vergeleken bij de pijnen des vagevuurs!

God heeft het vuur dezer aarde in zijne goedheid geschapen, om ons van dienst te zijn; het vuur van dien

onderaardschen kerker daarentegen heeft Hij in zijne rechtvaardigheid ontstoken om de geloovige zielen te pijnigen.

Het vuur dezer aarde heeft slechts eene natuurlijke kracht, het kan tegengehouden en uitgedoofd worden; het vuur van dien onderaardschen kerker daarentegen heeft eene bovennatuurlijke kracht en kan door niets tegengehouden of uitgedoofd worden.

Het vuur dezer aarde werkt enkel op het lichaam; het vuur, waarin de geloovige zielen branden, werkt rechtstreeks op de ziel, waarin het gevoel het levendigste, en bijgevolg de pijn het gevoeligste is.

Om nog beter te beseffen, B. B., welke hevige pijnen het vagevuur veroorzaakt, luistert hoe de H. Thomas zich over dat vuur uitdrukt. Er bestaat geen verschil, zegt die groote kerkleeraar, tusschen het vuur, waarin eene verdoemde ziel gepijnigd wordt, en het vuur, waarin eene geloovige ziel gezuiverd wordt, uitgenomen de langdurigheid. Geen verschil dus tusschen het helsche vuur en het vagevuur, dan dat het helsche vuur eeuwig, het vagevuur slechts eenigen tijd zal branden.

In dat vuur nu, B. B., straft God de geloovige zielen in hoedanigheid van God. Merkt deze woorden wel op. Ik zeg *in hoedanigheid van God*, want alles wat Hij als God doet, doet Hij met eene volmaaktheid, die ons verstand ver te boven gaat. God, bijv., beloont als God de gelukzaligen des hemels. En welke is die belooning, denkt gij? 't Is God zelf. Ja, God geeft zich zelve aan de gelukzaligen tot belooning: *Ego ero merces tua magnanimis.* (1) God straft ook als God de geloovige zielen des vagevuurs. Hoe groot moet dan die straf niet zijn!

(1) Gen. xv, 1.

En bijaldien God het vagevuur tot werktuig zijner rechtvaardigheid gekozen heeft, hoe hevig, hoe doordringend, hoe krachtig moet dat vuur dan niet wezen? Terecht mogen wij dus met een H. Augustinus besluiten, dat de pijnen des vagevuurs de pijnen, die hier op aarde kunnen geleden of kunnen uitgedacht worden, ver in hevigheid te boven gaan. Zietdaar, B. B., de eerste pijn welke de geloovige zielen des vagevuurs lijden.

De eerste pijn des vagevuurs nochtans, de pijn van gevoel, wordt door eene tweede, namelijk door de pijn van schade ver overtroffen. En waarin bestaat de pijn van schade? De pijn van schade, B. B., bestaat hierin, dat de geloovige zielen het aanschijn van God voor eenigen tijd zullen moeten derven. Die pijn overtreft ver de pijn van gevoel; doch zulks begrijpen wij niet goed. Wij begrijpen niet goed, hoe het mogelijk is, dat de zielen des vagevuurs meer lijden door het derven van Gods aanschijn, dan door het vuur. Om u daarvan nochtans een denkbeeld te kunnen vormen, volgt mij een oogenblik.

De ziel van den mensch is geschapen om God te bezitten; 't is in God, dat zij hare rust zal vinden. God is haar beginsel en haar einde. Zoolang nu de ziel met haar lichaam vereenigd is, verlangt zij dikwerf niet zeer naar God; zij wordt niet sterk tot God getrokken; doch zoodra de ziel van haar lichaam scheidt, ha! dan verlangt zij naar niets zoo zeer als naar God; dan wordt zij tot niets zoo sterk getrokken als tot God. Die ziel wil zich telkens verheffen, om zich met God te vereenigen, en zij wordt altoos door een onzichtbare hand tegengehouden. God roept als 't ware die ziel tot zich, wijl Hij haar vader is; en God houdt haar tegen, wijl Hij haar rechter is. Die ziel wil opvliegen tot God, wijl zij

Hem bemint; en God houdt haar tegen, wijl zij nog niet zuiver is. O mijn God! zoo roept die ziel al zuchtende uit, trek mij tot u en vereenig mij met u! Ik ben in staat van genade; ik ben heilig; ik ben uwe bruid; ik ben uitverkoren om u te bezitten in eeuwigheid. En God, B. B., antwoordt: Het zij zoo; doch gij zult nog niet komen; gij zult dien onderaardschen kerker nog niet verlaten; gij zult mij nog niet bezitten. O Heer! herneemt die arme ziel: Wanneer zal ik dan mogen komen? Wanneer zal ik voor u mogen verschijnen, om in het bezit van uw aanschijn voor eeuwig gelukkig te zijn? En God antwoordt: Gij zult niet mogen komen, gij zult voor mij niet mogen verschijnen, alvorens den laatsten penning betaald, alvorens de kleinste en laatste fout uitgeboet te hebben. Zietdaar, B. B., de pijn van gevoel en de pijn van schade, welke de zielen des vagevuurs moeten lijden. Doch waarom moeten die zielen die tweevoudige pijn lijden? Dat zullen wij zien in ons tweede deel.

II.

Welke zijn de zielen, B. B., die in het vagevuur zoo streng gestraft worden? Zijn het zielen, die de wereld verlaten hebben in staat van doodzonde? De ziel, bijv. van een vloeker of godslasteraar? de ziel van een onrechtvaardige, van een dronkaard? de ziel van een trouweloozen man, van eene slechte vrouw? de ziel van een losbandigen jongeling, van eene losbandige jongedochter? Neen, B. B., maar het zijn heilige zielen; 't zijn zielen, die God bemint, en voor welke Hij reeds zoo vele tronen bereid heeft in den hemel; 't zijn zielen van personen, die tijdens hun leven de deugd beoefend, die vele goede werken gedaan hebben; die gestreden hebben tegen de vijanden

hunner zaligheid, tegen den duivel, de wereld en het vleesch; die gearbeid hebben tot glorie van God en tot zaligheid der zielen. Waarom moeten die zielen dan nog zooveel lijden? Waarom moeten zij door de vlammen des vagevuurs nog gezuiverd worden, bijaldien het heilige zielen zijn? B. B., kunnen wij er aan denken, zonder te sidderen en te beven? 't Is om eene doodzonde, welke aan die zielen, wat de schuld en de eeuwige straffen betreft, vergeven is, doch waarvoor zij nog niet geheel en al voldaan hebben aan de goddelijke rechtvaardigheid. 't Is om de een of andere dagelijksche zonde, bijv., om eene kleine leugen of ongehoorzaamheid, om een ijdelheid of ongeduldigheid, om eene nalatigheid of oneerbiedigheid; 't is om kleine fouten of gebreken, om onvolmaaktheden. Zietdaar, waarom die zielen nog zooveel moeten lijden. Zietdaar de vlekken, waarvan zij door de vlammen des vagevuurs nog moeten gezuiverd worden. Hoe is het toch mogelijk! Dat eertijds de aarde openscheurde om Core, Dathan en Abiron in te zwelgen, ik verwonder er mij niet over; zij waren oproermakers, die tegen Mozes opstonden. Dat de vlammen van den brandenden oven van Babylon de dienaren des konings niet gespaard hebben, ik begrijp het, zij waren afgodendienaars, goddeloozen. Dat een regen van solfer en vuur de inwoners der steden Sodoma en Gomorrha verteerde, zeer goed; want zij hadden het verdiend om hunne schandelijke zonden en gruwelen; maar dat Gij, o Heer! de geloovige zielen des vagevuurs, die uwe vriendinnen, uwe uitverkorenen, uwe bruiden zijn, zoo streng straft, om reeds vergeven doodzonden, om dagelijksche zonden, om kleine fouten en gebreken, om onvolmaaktheden; o Heer! Gij zijt rechtvaardig; Gij straft niet, ik weet het, tenzij degenen die het verdiend hebben; doch ik kan mij toch ook niet wederhouden van uit te

roepen: o God! hoe verschrikkelijk zijn uwe oordeelen, en hoe streng is uwe rechtvaardigheid! B. B., kunt gij aan die waarheid denken zonder te sidderen en te beven? Kunt gij de zielen des vagevuurs te midden der vlammen zien branden, zonder bang te worden voor u zelve? Een enkele dagelijksche zonde stort de zielen in het vagevuur neder; en wij, wij bedrijven er zoovele. Om een weinig schuld worden zij in het vagevuur zoo verschrikkelijk gepijnigd; en onze schuld bij God is zoo groot. B. B., aangezien de pijnen des vagevuurs, vluchten wij niet alleen de doodzonden, maar ook de dagelijksche zonden, en trachten wij door werken van boetvaardigheid reeds hier op aarde voor onze schulden zoo goed mogelijk aan de goddelijke rechtvaardigheid te voldoen. De zielen des vagevuurs, zoo zij nu nog konden terugkomen op aarde, met welke zorg zouden zij zelfs de dagelijksche zonden vermijden. Hoezeer zouden zij zich beijveren om door goede werken, ja zelfs door de strengste boetplegingen, voor hare zonden te voldoen, om alzoo de pijnen des vagevuurs te ontkomen. Doch helaas! 't is te laat voor haar, zij bevinden zich thans in eenen staat, waarin zij volstrekt niets meer voor zich kunnen verdienen. De nacht, de vreeselijke nacht is voor haar aangebroken. *Venit nox*, zegt Jezus, de nacht is gekomen, waarin niemand meer kan werken, *quando nemo potest operari*. (1) Die nacht, B. B., is voor ons nog niet aangebroken; wij kunnen dus nog werken voor onze ziel en zaligheid. Ja, wat meer is en tevens eene troostrijke waarheid, wij kunnen zonder ons zelve te benadeelen ook werken voor de geloovige zielen des vagevuurs; wij kunnen hare pijnen verkorten en haar uit het vagevuur verlossen. En hoe kunnen wij dat doen?

(1) Joan. ix, 4.

III.

In weinige woorden, B. B., ga ik u de voornaamste middelen aanwijzen, waardoor wij de geloovige zielen uit het vagevuur kunnen verlossen. Alle goede werken, wel is waar, van welken aard ook, voor de geloovige zielen des vagevuurs verricht, zijn haar voordeelig; doch de voornaamste zijn: het gebed met eerbiedigheid en aandachtigheid gedaan, de kruisweg naar behooren verricht, waaraan zoovele aflaten verbonden zijn, eene goede Biecht met eene waardige Communie, een aalmoes aan den arme gegeven, eene versterving, een aflaat; doch vooral het H. Sacrificie der Mis. Ik zeg *vooral* het H. Sacrificie der Mis, en ziethier de reden. Onze overige goede werken zijn niet zelden van geringe waarde voor de geloovige zielen des vagevuurs, deels om den slechten staat, waarin men ze verricht, deels omdat men de voorgeschreven voorwaarden, bijv., voor het verdienen van een aflaat, niet nakomt; doch het H. Sacrificie der Mis is altoos vol kracht en verdiensten. Waarom? omdat de kracht en de verdiensten van het H. Sacrificie der Mis niet afhangen, noch van den Priester, die het opdraagt, noch van den persoon, die het laat opdragen. Immers, Jezus Christus zelf is de offerande, altoos aangenaam aan God zijn hemelschen Vader. Hij is tevens de voornaamste offeraar, altoos Heilig. Niets dus, gelijk gij ziet, kan de kracht en de verdiensten van het H. Sacrificie der Mis tegenhouden of beletten; en van daar, dat het een zoo goed en verdienstelijk werk is, het H. Sacrificie der Mis voor de geloovige zielen te laten opdragen.

SLUITREDE.

Wij hebben nu genoeg gezien, B. B., wat de geloovige zielen in het vagevuur lijden, waarom zij lijden, en hoe

wij haar kunnen helpen. Er blijft ons dus niets te doen over, dan die arme zielen door onze gebeden en goede werken te hulp te komen.

Hetgeen ik over den pijnlijken toestand der geloovige zielen gezegd heb, is wel in staat om onze harten tot medelijden te stemmen. Doch zoo er zich nog onder ons bevinden, die door mijne woorden niet bewogen zijn, voor hen heb ik nog één wensch. Ja, ik wenschte wel, dat zij eens in het vagevuur konden nederdalen. Wat zouden zij daar zien, wat zouden zij daar hooren? Zij zouden daar zien stroomen vuur, en in die stroomen vuur de zielen van personen, die hun dierbaar zijn. Zij zouden daar hooren hartverscheurende kreeten, klaagtonen van de zielen hunner bloedverwanten en vrienden. Die man zou wellicht zien de ziel van zijne vrouw; die vrouw de ziel van haren man. De vader zou zien de ziel van zijnen zoon, de zoon de ziel van zijnen vader. De moeder zou zien de ziel van hare dochter; de dochter de ziel van hare moeder. De broeder zou zien de ziel van zijne zuster; de zuster de ziel van haren broeder. De eene bloedverwant of vriend zou wellicht zien de ziel van een anderen. En wat zouden zij hooren? Zij zouden hooren het *Miseremini mei*: Hebt medelijden met mij, hetgeen onze Moeder de H. Kerk den geloovigen zielen in den mond legt. Man! heb medelijden met uwe vrouw; vrouw! heb medelijden met uwen man; kom mij thans door uwe gebeden te hulp. Kind! heb medelijden met uwen vader, met uwe moeder, en verlos ons uit het vagevuur. *Miseremini mei, miseremini mei*, hebt medelijden met mij, hebt medelijden met mij, *saltem vos amici mei*, gij ten minste mijne bloedverwanten en vrienden, *quia manus Domini tetigit me* (1), want de

(1) Job. xix, 21.

hand des Heeren heeft mij getroffen. O goede, o barmhartige Jezus! stem de harten mijner toehoorders tot medelijden met de geloovige zielen des vagevuurs; dat zij deze dagen hunne ouders en kinderen, hunne bloedverwanten en vrienden in hunne gebeden en goede werken gedachtig zijn; opdat de lijdende zielen zoo spoedig mogelijk uit het vagevuur verlost worden. O goede, o barmhartige Jezus! door de verdiensten van uw heilig lijden en bloed, verleen den geloovigen zielen de eeuwige rust. Amen.

VIJF EN TWINTIGSTE PREEK.

De Bescherming van de H. Maagd Maria.

Ecce Mater tua!

Ziedaar uwe moeder! (Joan. xix, 27.)

I N H O U D.

VOORREDE.

Elk land, enz., heeft zijn bijzonderen Patroon en viert ter zijner eer een bijzonder feest. — De H. Kerk heeft ook hare bijzondere Patronen en viert ter hunner eer bijzondere feesten. Die Heiligen zijn Maria en Jozeph; die feesten, de beschermingsfeesten ter hunner eer. — Maria en Jozeph zijn de beschermers geweest van Jezus; zij zijn de beschermers geweest van de H. Kerk en zijn het nog. — Maria en Jozeph zijn ook de beschermers van elken christen. — Beschermingsfeest van Maria. — Wij moeten onze toevlucht tot Maria nemen, want :

VERDEELING.

- I. Maria kan ons helpen;
- II. Maria wil ons helpen;
- III. Maria zal ons helpen.

I.

Maria kan ons helpen, omdat zij is de Koningin van

hemel en aarde en de Moeder van God. — Maria voert gebied over al het geschapene en beschikt over alle goederen. — Maria is in zekeren zin almachtig, en Jezus gehoorzaamt als het ware in den hemel nog aan Maria, gelijk Hij haar gehoorzaamde op aarde.

II.

Maria wil ons helpen, omdat zij is onze Middelaressen en onze Moeder. — Maria is eene machtige en barmhartige Middelaressen tusschen God en de menschen. — Maria is onze Moeder, onze Moeder geworden onder het kruis, vol medelijden met hare kinderen.

III.

Maria zal ons helpen, mits wij onze toevlucht tot haar nemen. — Getuige de geschiedenis van achttien eeuwen. — Getuigen alle landen, steden en dorpen, de paleizen der grooten en de hutten der armen. — Telkens als de geloovigen met betrouwen hunne toevlucht tot Maria genomen hebben, is die machtige en goedertieren Maagd hen te hulp gekomen — Vandaar de bedevaarten, de kerken en offers ter eere van Maria; het altaar van Maria naast het altaar van Jezus; de kapellen en beelden van Maria, de broederschappen en congregatien. — Woorden van den H. Bernardus. — Maria op aarde, Maria thans in den hemel. — Wij moeten onze toevlucht tot Maria nemen, zondaren of rechtvaardigen. Waarom?

SLUITREDE.

Maria is machtig en kan ons helpen; Maria is goed en wil ons helpen; Maria is getrouw en zal ons helpen. — Wij hebben Maria's hulp noodig. — Vluchten wij in

dien Toren van David. — Wijden wij ons vandaag opnieuw aan Maria toe. — Betuigen wij Maria dat wij hare getrouwe kinderen willen zijn en blijven; Maria zal ons beschermen op aarde en helpen tot de eeuwige zaligheid.

VIJF EN TWINTIGSTE PREEK.

De Bescherming van de H. Maagd Maria.

Ecce mater tua!

Ziedaar uwe moeder! (Joan. xix, 27.)

VOORREDE.

De Patronen, B. B., dat is, de beschermers, zijn talrijk; de feesten, ter hunner eer gevierd, evenzeer. Elk land, elke stad en elk dorp; elk diocees, elke parochie, ja elke christen heeft zijn Patroon, zijn beschermer. België heeft tot Patroon den H. Jozeph; Luik de hoofdstad der provincie, den H. Hubertus. Het diocees van Luik heeft tot Patroon den H. Lambertus; onze parochie den H....; elke christen heeft tot patroon den Heilige, wiens naam hij draagt. Elk land, elke stad en elk dorp; elk diocees, elke parochie, ja elke christen viert plechtig het feest van zijnen Patroon. Doch buiten de bijzondere Patronen van elke plaats of persoon, heeft onze Moeder de H. Kerk ook hare bijzondere Patronen, en viert zij bijzondere feesten ter hunner eer. En welke zijn die Patronen? Die Patronen zijn twee in getal: de allerheiligste Maagd Maria en de heilige Jozeph. Maria is de beschermster der R. Katholieke Kerk; Jozeph is haar beschermer.

Onze Moeder de H. Kerk viert ook plechtig hunne beschermingsfeesten. Niet zonder reden heeft onze Moeder de H. Kerk juist Maria en Jozeph tot hare bijzondere Patronen verkozen. Waren Maria en Jozeph niet de Patronen, de beschermers van Jezus, haren Stichter? En hebben Maria en Jozeph Jezus niet aan het moordstaal van Herodes ontruikt en gered? Daarenboven, alhoewel de H. Kerk, door Jezus-Christus den Zoon Gods gesticht, van Hem de verzekering heeft, dat zij nooit, zelfs niet door de machten der hel zal vernietigd worden; in den strijd tegen hare vijanden nochtans heeft zij niet weinig aan de allerheiligste Maagd Maria en den heiligen Jozeph te danken.

De H. Kerk, B. B., heeft altoos hare vijanden gehad; zij is vervolgd en bestreden geweest, nu eens door de Ketters, ja zelfs door haar eigene wederspannige kinderen, en in de vervolgingen en den strijd tegen hare vijanden is zij nimmer bezweken, is zij nimmer overwonnen. Waarom niet? Onder anderen, omdat zij bijgestaan, beschermd werd door hare bijzondere Patronen, door de allerheiligste Maagd Maria en den heiligen Jozeph, tot welke zij met betrouwen hare toevlucht nam. Hetgeen ik hier van de allerheiligste Maagd Maria en van den heiligen Jozeph zeg ten opzichte der H. Kerk, kan van elk lid der H. Kerk, van elken geloovige gezegd worden. Elke geloovige, elke christen heeft zijne vijanden; hij zal door hen vervolgd en bestreden worden. Om nu in de vervolging en den strijd tegen zijne vijanden niet te bezwijken, moet hij bijgestaan en beschermd worden door Maria en Jozeph, en tot dat einde moet hij met betrouwen zijne toevlucht tot hen nemen. Wijl wij vandaag het beschermingsfeest van Maria vieren, wil ik u eenige oogenblikken over de bescherming van Maria onderhouden en u toonen,

dat wij met alle betrouwen onze toevlucht tot Maria mogen nemen. Ziehier de redenen :

- I. Omdat Maria ons kan helpen;
- II. Omdat Maria ons wil helpen;
- III. Omdat Maria ons zal helpen, mits wij onze toevlucht tot haar nemen. Zetten wij die drie punten een weinig uiteen.

I.

Ik zeg dus vooreerst, dat Maria ons kan helpen. Vandaar dat de H. Kerk Maria noemt machtige Maagd. (1)

Om ons van de waarheid te overtuigen, dat Maria ons kan helpen, behoeven wij haar enkel te beschouwen als Koningin van hemel en aarde en als Moeder van God.

Maria is de Koningin van hemel en aarde. In die hoedanigheid staat zij met haar goddelijken Zoon aan het hoofd van al het geschapene; zij voert gebied met Hem over Engelen en menschen; de gansche schepping is haar eigendom. En niet alleen over het natuurlijke, maar ook en vooral over het bovennatuurlijke voert Maria gebied en kan zij beschikken. God heeft haar over de hemelsche goederen aangesteld; Hij heeft haar tot schatbewaarster zijner genaden benoemd. Die hemelsche goederen en genaden mag Maria naar believen uitdeelen, en zij deelt ze uit, gelijk de H. Bernardus zegt, aan wien zij wil, gelijk zij wil en wanneer zij wil.

Nochtans, om beter te zien hoe machtig Maria is, en dat zij ons kan helpen, moeten wij haar vooral beschouwen als Moeder van God. Wij mogen Maria als Moeder van God in zekeren zin almachtig noemen, niet dat zij

(1) Virgo potens. (Lit. Laur.)

van natuur almachtig is; neen, B. B., dat is God alleen; maar in dezen zin, dat zij alles, wat zij van God vraagt, ongetwijfeld bekomt. (1) En inderdaad, hoe zou Jezus, die in zijn leven zoovele weldaden van Maria genoten heeft, die zijne Moeder zoo teeder bemint, hoe zou Hij, ik vraag het, aan het verzoek van Maria kunnen wederstaan? Hoe zou Hij zijne Moeder iets kunnen weigeren? Neen, B. B., maar wij kunnen te recht van Jezus zeggen, dat Hij zijne Moeder nu nog in alles onderdanig is, gelijk Hij haar op aarde in alles onderdanig was: *Erat subditus illis*. (2) De H. Brigitta verzekert ons in een openbaring van die waarheid. Zekeren dag hoorde zij Jezus zelve in dezer voege zijne Moeder toespreken: „Gij weet, o mijne Moeder! zoo sprak Jezus, hoezeer Ik „u bemin; vraag Mij dus al wat gij verlangt, en uwe „bede zal altoos verhoord worden. Op de aarde hebt „gij Mij nooit iets geweigerd; Ik zal u dus ook nooit iets „weigeren in den hemel.” Die woorden zijn duidelijk genoeg en behoeven volstrekt geen opheldering. Wij zien dus, B. B., dat Maria ons kan helpen, wijl zij de Koningin van hemel en aarde en de Moeder van God is. Vervolgens zeg ik dat Maria ons ook wil helpen, en vandaar dat de H. Kerk Maria noemt goedertieren Maagd. (3)

II.

Om ons te overtuigen, B. B., dat Maria ons wil helpen, behoeven wij enkel te zien, dat Maria onze Middelaars, en bijzonder, dat zij onze Moeder is.

Maria is vooreerst onze Middelaars. Gelijk Jezus onze Middelaar is bij God zijn hemelschen Vader, zoo is Maria onze Middelaars bij den Vader en den Zoon te zamen.

(1) *Omnipotentia supplex*. (2) Luc. II, 51. (3) *Virgo Clemens*.

Ziethier, hoe de H. Bernardus zich over Jezus onzen Middelaar, en over Maria onze Middelaressen uitdrukt. Jezus, zegt de H. Bernardus, is niet alleen een machtige, maar ook een barmhartige Middelaar tusschen God en de menschen. Nochtans, wij zijn eenigszins bang voor zijne goddelijke majesteit: want Jezus is niet alleen mensch, maar God en mensch te zamen. Daarenboven, God is niet alleen goed, maar ook rechtvaardig; en de H. Schrift stelt ons Gods gramschap voor als een verslindend vuur. Geen wonder dus, zoo de zondaar vreest tot God te naderen, bang van voor het aanschijn van dien vergramden rechter te vergaan, evenals het wasbeeld wegsmelt voor den vuurgloed. Maria, onze Middelaressen, is wel is waar de Moeder van God, doch zij heeft niets schrikverwekkends; zij is louter barmhartigheid en goedheid; van haar hebben wij dus niets te vreezen. Wij moeten niet bang zijn van tot haar te naderen; integendeel, wij moeten haar vol betrouwen naderen, want het is ongehoord, zegt dezelfde H. Bernardus, dat iemand tot Maria zijne toevlucht genomen, hare voorspraak ingeroepen heeft, en verlaten is geworden. Doch Maria is niet alleen onze Middelaressen, zij is ook onze Moeder.

Jezus aan het kruis, B. B., heeft ons zijne Moeder tot Moeder geschonken, en als onze Moeder vooral wil zij ons helpen. Ja, in hoedanigheid van onze Moeder is Maria vol medelijden met hare kinderen; zij kent hunne zwak- en noodwendigheden, zij noodigt hen uit van tot haar te komen om bijgestaan en geholpen te worden. Komt allen tot mij, zegt Maria als het ware, die belast en beladen zijt, en ik zal u verkwikken. Vraagt maar, zegt zij, en gij zult verkrijgen. O, die goede Moeder heeft onafgebroken haar oog op hare kinderen gevestigd. Zij bemint hen; zij staat hen bij; zij verlangt niets zoo

zeer als de weldaden en genaden, waarover zij kan beschikken, onder hare kinderen uit te deelen; haar H. Hart brandt van liefde om hen gelukkig te maken. En inderdaad, waarom zou Maria, gelijk wij gezien hebben, als schatbewaarster over de hemelsche goederen aangesteld zijn, zoo niet om er van uit te deelen? Waarom zou Maria als Moeder van God een onbeperkte macht gegeven zijn, zoo niet om er gebruik van te maken? Hoe zou Maria zich onze Middelaressen kunnen noemen? Hoe zou zij zich op den titel van Moeder durven beroemen, zoo zij geen belang stelde in hare kinderen? O neen, Maria! Verre van ons die voor u zoo beleedigende gedachte; wij weten, en wij zijn er ten volle van overtuigd, dat gij ons niet alleen kunt, maar dat gij ons ook wilt helpen, wijl gij onze Middelaressen, wijl gij onze Moeder zijt.

Eindelijk zeg ik, dat Maria ons zal helpen, mits wij onze toevlucht tot haar nemen, en van daar dat de H. Kerk Maria noemt getrouwe Maagd. (1)

III.

Om ons te overtuigen, B. B., dat Maria ons zal helpen, mits wij onze toevlucht tot haar nemen, hebben wij de geschiedenis van achttien eeuwen. En inderdaad; leest de gewijde en de ongewijde geschiedenis, overal zal zij u spreken van de hulp, den bijstand en de bescherming van Maria. Bezoekt de landen, steden en dorpen: gansche landen, steden en dorpen zult gij aantreffen, door Maria geholpen, bijgestaan en beschermd. Treedt binnen in de prachtige paleizen der grooten en in de scha-

(1) Virgo fidelis (Lit. Laur.)

mele hutten der armen, overal zult gij sporen van Maria's macht en goedheid aantreffen. 't Is niet noodig, 't is ook onmogelijk al de weldaden, zelfs maar de wonderen op te sommen, door de voorspraak van Maria bekomen. 't Zij genoeg, B. B., in 't algemeen gezegd, dat telkens, als de een of andere ramp naar ziel of naar lichaam af te weren, als de een of andere gunst naar ziel of naar lichaam te bekomen viel, dat de allerheiligste Maagd Maria, getrouw aan hare zending, steeds goedgunstig de gebeden verhoorde, vooral van hem, die met betrouwen zijne toevlucht tot haar nam. Vandaar, dat zich telken jare talrijke pelgrims, hetzij afzonderlijk, hetzij in processie, spoeden naar het een of ander heiligdom van Maria, om hunne Moeder te eeren en te bidden, en dat zij blijgezind en voldaan huiswaarts wederkeeren. Vandaar die talrijke en prachtige tempels, alom de gansche wereld door ter eere van Maria gebouwd, en de ontelbare offers, waarmede zij versierd zijn. Waarom vindt men zelfs in de eenvoudigste dorpskerk naast het altaar van den Zoon ook het altaar van de Moeder opgericht? Waarom die kapellen, die beelden Maria ter eer, welke men aantreft, niet alleen in de straten der volkrijke steden en vlekken, maar ook langs de eenzame wegen, in bosschen en velden, tot op de bergen en in de valleien? Waarom die talrijke broederschappen en congregaties, waarin de geloovigen van beider geslacht, van alle staten en standen opgenomen, zich onder de banier van Maria scharen, en die goede Moeder tot hunne bijzondere beschermster klezen? Dat alles, B. B., ik vraag het, geeft het niet te kennen, verkondigt het niet wijd en zijd, niet alleen het betrouwen, dat de menschen op Maria stellen en waarmede zij die goede Moeder aanroepen, maar ook de getrouwheid van Maria in het verhooren van de gebeden harer

kinderen? Te recht dus mogen wij met den H. Bernardus, een der grootste dienaren van Maria, zeggen, dat men nooit te vergeefs Maria aangeropen heeft, dat alle goed ons door de tusschenkomst van Maria wordt, onder anderen de genade van roeping, van bekeering, van volharding, van voorbeschikking, en bijgevolg, gelijk de H. Bernardus durft beweren, dat wij niets kunnen bekomen tenzij door Maria, wijl het de wil van God is, dat ons alles door Maria wordt. Dezelfde Heilige, zich tot Maria richtende, durft ook beweren en zeggen: Ik stem er in toe, o H. Maagd! dat men nooit meer van uwe barmhartigheid gewage, bijaldien er in de wereld een enkel persoon is, die durft zeggen, dat gij, met betrouwen en vurig door hem aangeropen, doof zijt gebleven voor zijne bede. En inderdaad, B. B., het kan niet anders. Immers, toen Maria nog op aarde verkeerde, was zij reeds de Moeder der barmhartigheid, vol mededoogen met de menschen; en thans in den hemel verheven, beter bekend met onze ellenden en noodwendigheden, zou zij minder de moeder der barmhartigheid, zou zij minder vol mededoogen met ons zijn? Neen, B. B., maar met Maria's verheffing in den hemel is steeds haar mededoogen met ons op aarde aangegroeid. Wie wij dus ook zijn, hetzij zondaren, hetzij rechtvaardigen, nemen wij met betrouwen onze toevlucht tot Maria. Voor de zondaren is die getrouwe Maagd vol barmhartigheid; zij is hunne Middelaressen en Voorspreekster bij God. Zij wendt de straffen, waarmede de zondaren bedreigd worden, van hen af, en zij verkrijgt voor hen de genade der bekeering. Voor de rechtvaardigen is die getrouwe Maagd vol liefde. In hun leven helpt zij hen in alles wat voordeelig is, doch in hun uiterste, in het uur des doods, troost en verlicht zij hen; zij belet de bekoringen, beschermt hen tegen

hunne vijanden, en eindelijk helpt zij hen tot de eeuwige zaligheid. Wie wij dus ook zijn, hetzij zondaren, hetzij rechtvaardigen, naderen wij met betrouwen tot Maria; werpen wij ons voor hare voeten neder, en roepen wij tot haar: H. Maria! o machtige, o goedertieren, o getrouwe Maagd! bewaar, help en bescherm ons, en bid voor ons nu en in het uur van onzen dood.

SLUITREDE.

Zietdaar, B. B., u genoegzaam bewezen, waarom wij met betrouwen onze toevlucht tot Maria mogen nemen. Maria is de Koningin van hemel en aarde en de Moeder van God, en in die hoedanigheid is zij als het ware almachtig; bijgevolg kan zij ons helpen. Maria is de Middelesares en de Moeder der menschen, en in die hoedanigheid is zij vol goedheid en barmhartigheid; bijgevolg wil zij ons helpen. Maria heeft zooveel anderen geholpen, die met betrouwen hunne toevlucht tot haar genomen hebben, de geschiedenis leert het ons; bijgevolg zal zij ons ook helpen, mits wij met betrouwen onze toevlucht tot haar nemen. O, B. B., vluchten wij in dien Toren van David, (1) want zoo noemt onze Moeder de H. Kerk Maria; Toren, die van onverwinbare bolwerken voorzien is; Toren, die pal staat tegen alle bestormingen en aanvallen van de vijanden onzer zaligheid; Toren, die ons tot borstwering verstrekt tegen alle gevaren; Toren, waarin allen, die er zich in bevinden, in veiligheid zijn. Bijgevolg, vluchten wij, ik herhaal het, in dien Toren, d. i., stellen wij ons onder de bescherming van Maria. Vernieuwen wij vooral vandaag, ter gelegenheid van het be-

(1) *Turris davidica* (Lit. Laur.)

schermingsfeest van Maria, onze toewijding aan die goede Moeder; betuigen wij haar, dat wij altoos hare getrouwe, verkleefde kinderen willen zijn; beijveren wij ons van het steeds te blijven, en zijt verzekerd, B. B., want het lijdt geen twijfel, Maria zal ons onder hare bescherming nemen, zij zal ons bewaren voor alle kwaad, en vooral voor de zonde; en na het geluk gehad te hebben — want het is inderdaad een geluk, en een groot geluk — na het geluk gehad te hebben, van als getrouwe, verkleefde kinderen van Maria door haar beschermd en bewaard te zijn geweest hier op aarde, zullen wij ook nog het onuitsprekelijk geluk genieten, van als kinderen van Maria door haar ontvangen te worden in den hemel. Amen.

ZES EN TWINTIGSTE PREEK.

K e r k w i j d i n g.

Domus mea domus orationis vocabitur.

Mijn huis zal een huis des gebeds genoemd worden. Matth. xxi, 13.

I N H O U D.

VOORREDE.

Wat eene kerk is, ligt in de tekstwoorden opgesloten. De kerk is het huis Gods, daarin moeten wij God eeren. — De kerk is een huis des gebeds, daarin moeten wij God bidden.

VERDEELING.

- I. De kerk is het huis Gods;
- II. De kerk is het huis des gebeds.

I.

De kerk is het huis Gods, waar wij God eer en hulde moeten bewijzen. — God is overal tegenwoordig en moet overal geëerd worden; doch Hij wil op bijzondere plaatsen, zoo als in de kerken geëerd worden. — Abel en Noë. — Mozes en het Tabernakel. — Salomon en de tempel van Jeruzalem. — Waarom was die tempel zoo

eerbiedwaardig? Om de Ark des Verbonds en de twee steenen tafelen. — Hoeveel te eerbiedwaardiger zijn dan onze kerken, waarin God in persoon tegenwoordig is. — Verschil tusschen den tempel van Jeruzalem en onze kerken. — De Christenen zijn meer bevoorrecht dan de Joden. — Onze kerken zijn nog eerbiedwaardig om de doopvont, den biechtstoel, den predikstoel, de communiebank, het altaar. — Men moet de kerk vol eerbied binnentreden, zich eerbiedig in de kerk gedragen. — Waarom komen zekere Christenen naar de kerk? Om gezien te worden, om anderen te zien. — Hoe gedragen zij zich in de kerk? Zij praten, lachen en zien daar rond. — Zekere Christenen beleedigen God in de kerk, met gedachten, begeerten, woorden en werken. — De Engelen werpen zich vol eerbied voor Jezus in het H. Sacrament neder; de oneerbiedige christenen buigen nauwelijks hunne knieën. — De Machten sidderen en beven; de oneerbiedige Christenen lachen en praten. — Geduld en lankmoedigheid van God. — De Bethsamieten en de Ark. — De koopers en de verkoopers uit den tempel gedreven. — Zoo God de oneerbiedige Christenen nu niet straft, later zal Hij hen des te strenger straffen.

II.

De kerk is een huis des gebeds. — God is overal tegenwoordig en hoort overal onze gebeden; doch Hij wil dat wij Hem in de kerk komen bidden, om verhoord te worden. — Woorden van God tot Salomon over den tempel van Jeruzalem: hoe veel te meer zijn die woorden op onze kerken toepasselijk. — Jezus-Christus is onder ons tegenwoordig, Hij bidt met en voor ons. — Wij moeten ons naar de kerk begeven om te bidden, want wij hebben

hulp noodig. — Die bekoord wordt, die gebukt gaat onder den last zijner zonden, die niet weet wat aanvangen, die honger en dorst heeft naar ziel en naar lichaam, die bedroefd is over den dood van een bloedverwant of vriend, hij begeve zich naar de kerk om Jezus te bidden. — Jezus, in de kerk tegenwoordig, is dezelfde Zaligmaker, die eertijds weldoende rondwandelde, even machtig, even genegen om ons wel te doen. — Niemand wordt belet tot Jezus te naderen. — Verschil tusschen het paleis eens konings en de kerk, tusschen een koning dezer aarde en God, den Koning der koningen. — Waarom gaat men niet meer naar de kerk? Omdat men zijne noodwendigheden niet kent of niet wil kennen; omdat men niet geloof genoeg heeft; omdat men geene zorg genoeg draagt voor zijne ziel en zaligheid. — Waarom wordt men niet verhoord, alhoewel men bidt? Omdat men zaken vraagt die men niet noodig heeft, en omdat men niet bidt gelijk het behoort.

SLUITREDE.

De kerk is het huis Gods; wij moeten God daar eer en hulde bewijzen; wij moeten ons wachten voor alle ongestichtheid, als praten, lachen, rondzien, enz. — De kerk is een huis des gebeds; wij moeten dikwijls naar de kerk gaan, om God te bidden voor ons zelven en voor anderen, — wij moeten bidden met eerbiedigheid, aandachtigheid en godsvrucht. — Wij zelven zijn tempels van den levenden God, die tempels moeten wij versieren met allerlei deugden. — Wee den onteerder van den tempel Gods! — Wijden wij ons opnieuw aan God toe, en beijveren wij ons, om door werken van boetvaardigheid en versterving steenen te worden, geschikt voor den opbouw van het hemelsch Jeruzalem.

ZES EN TWINTIGSTE PREEK.

Ker k w i j d i n g.

Domus mea domus orationis vocabitur.

Mijn huis zal een huis des gebeds genoemd worden. (Matth. xxi, 13.)

VOORREDE.

De gedachte, B. B., welke wij ons van de kerken moeten vormen, vooral, nadat zij plechtig aan den dienst van God zijn toegewijd; die gedachte ligt in mijne tekstwoorden opgesloten. Ja, onze goddelijke Zaligmaker leert ons in zijn Evangelie, wat onze kerken zijn. De kerken zijn huizen, welke God, de Koning der koningen, tot zijne woonplaats verkozen heeft, om daar de eer en hulde die Hem toekomen, van ons zijne dienaars te ontvangen. De kerken zijn huizen, waar Hij ons uitnoodigt om Hem te komen vragen, al wat wij noodig hebben, waar Hij zich gewaardigt onze gebeden te verhooren en ons met allerlei weldaden en genaden te overladen.

Wijl wij heden het plechtig feest viëren van de wijding van alle kerken, over den ganschen aardbodem verspreid, heb ik voorgenomen u in korte woorden te verklaren, wat eene kerk is. Ik zeg dus:

- I. De kerk is het huis Gods; bijgevolg moeten wij God daar eer en hulde bewijzen;
- II. De kerk is een huis des gebed; bijgevolg moeten wij ons naar de kerk begeven om God daar te bidden.

I.

De kerk, B. B., is vooreerst het huis Gods; bijgevolg moeten wij God daar eer en hulde bewijzen.

God wel is waar is alom tegenwoordig, overal verdient Hij geëerd en aanbeden te worden; doch alhoewel God alom tegenwoordig is en verdient geëerd en aanbeden te worden, nochtans heeft Hij zekere plaatsen uitgekozen, waar Hij bijzonder wil geëerd en aanbeden worden.

In de eerste tijden reeds zien wij een Abel, een Noë op Gods bevel altaren oprichten, en op die altaren hunnen Heer en God offers opdragen.

Mozes, de vriend van God, de aanvoerder van zijn uitverkoren volk, maakt een tabernakel, waarvan God zelf het plan gegeven had.

Wie onzer heeft niet gehoord van den prachtigen, wereldberoemden tempel, dien Salomon den God van Israël deed bouwen? En wat deed van alle kanten der wereld, èn Joden, èn Heidenen naar dien tempel toestroomen? Wat maakte dien tempel eigenlijk zoo eerbiedwaardig? 't Was onder anderen de Ark des Verbonds, waarmede God zoovele wonderen had gewrocht; 't waren de twee steenen tafelen, waarin God zijne tien geboden geschreven had, en die Hij aan Mozes had overhandigd; alle en meer andere voorwerpen ongetwijfeld, die den tempel van Jeruzalem eerbiedwaardig maakten. Doch, B. B., ik vraag het, wat is dat alles in vergelijking van hetgeen zich in onze tempels of kerken bevindt? Wat bezitten wij in onze kerken? Ondervraagt uw geloof, dat u niet bedriegen kan, wyl het steunt op de waarachtigheid van God; *Quid est hoc?* (1) Wat is daar tegenwoordig in

(1) Ex. xvi, 15.

het heilig tabernakel? Ja, Heer Jezus! ik geloof in U, omdat Gij de eeuwige waarheid zijt. Gij hebt het gezegd: *Hoc est corpus meum*: Dit is mijn lichaam: *Hic est enim sanguis meus*: (1) Dit is mijn bloed. Ja, Heer Jezus! ik geloof vastelijk, dat Gij in deze kerk in uw heilig tabernakel tegenwoordig zijt, met godheid en menschheid, met ziel en lichaam, met vleesch en bloed, gelijk Gij thans glorievol in den hemel zijt. Welk een verschil dus, B. B., tusschen den tempel van Jeruzalem en onze kerk! Daar rustte de Ark des Ouden Verbonds; hier rust de levende Ark des Nieuwen Verbonds, en waarvan de eerste slechts een afbeeldsel was. Daar werden bewaard de twee steenen tafelen, waarin de tien geboden geschreven stonden; hier wordt bewaard degene, die de tien geboden gegeven heeft, de Wetgever zelf van den Sinaï, Jezus-Christus, die thans aan de rechterhand van God zijn hemelschen Vader in het rijk der hemelen gezeteld is, en die nogmaals, namelijk, op het einde der wereld, zal wederkomen om naar zijne tien geboden te oordeelen de levenden en de dooden. Ja, B. B., de liefde, welke Jezus uit den hemel in een arme kribbe te Bethleëm heeft doen nederdalen; de liefde, welke Hem op den Golgotha aan het kruis heeft verheven; diezelfde liefde doet Hem nog onder ons wonen, doet Hem onder ons verblijven in onze kerken in zijn aanbiddelijk Sacrament. Wij Christenen, wij mogen dus met veel meer recht dan de Joden zeggen, dat er geen volk bestaat, zoo bevoorrecht als wij: *Non est alia natio tam grandis* (2), wijl God niet in figuur, maar in persoon, wezenlijk onder ons tegenwoordig is. Van deze kerk mogen wij naar waarheid zeggen: *Ecce tabernaculum Dei cum*

(1) Matth. xxvi, 26—28. (2) Deut. iv, 2.

hominibus. (1) Zietdaar de woonplaats van God met de menschen. God zelf is met de Christenen: *Ipse Deus cum eis*: de Christenen zijn inderdaad zijn volk: *Ipsi populus ejus erunt.*

Doch niet alleen wijl Jezus-Christus hier in zijn tabernakel onder ons tegenwoordig is, ook nog om andere redenen zijn onze kerken eerbiedwaardig. Wat ontmoet, wat ziet men daar? Doorgaans aan den ingang der kerk ziet men de doopvont. In de heilzame waters des H. Doopsels wordt de mensch gezuiverd van de erfzonde. Het kind, dat zooeven ter wereld kwam, besmeurd met de erfzonde en onbekwaam van ooit in den hemel te komen, dat kind wordt herboren, gereinigd en bekwaam gemaakt van eenmaal de goederen des hemels te erven. Een weinig verder ziet men den biechtstoel. Daar kan de verloren zoon zich met den besten der vaders, tegen wien hij was opgestaan, verzoenen; die Vader is gereed hem zijne zonden te vergeven, mits hij er berouw over hebbe, met het vaste voornemen van ze niet meer te bedrijven. In 't midden der kerk ziet men den predikstoel, van welken God in persoon van den priester tot zijn volk spreekt. Hij maakt het zijne geboden en bevelen bekend; Hij onderwijst de onwetenden, verlicht de blinden, bekeert de zondaren en brengt hen tot het pad der deugd terug. Aan den ingang van het koor ziet men de communiebank, de H. Tafel, waaraan de God van goedheid en liefde zijne kinderen ontvangt en hen spijs met zijn goddelijk vleesch en bloed. Aan het einde van het koor ziet men het H. Altaar, waarop onze goddelijke Zaligmaker dagelijks het grootste der wonderen verricht. Immers, dagelijks wordt in onze

(1) Ap. xxi 3

kerken het H. Sacrificie der Mis opgedragen, waarin Jezus-Christus, die zich op den Calvarieberg eenmaal op eene bloedige wijze opgeofferd heeft, zich nog dagelijks opoffert op een onbloedige wijze, tot glorie van God en tot zaligheid der menschen. 't Is vooral het H. Sacrificie der Mis, dat onze kerken zoo eerbiedwaardig maakt.

Wanneer wij, B. B., dat alles met aandacht overwegen, wanneer wij wel nagaan, wie er in onze kerken verblijft, en welke geheimen er in verricht worden, met welken eerbied moeten wij dan niet bezielde zijn, als wij de kerk binnentreden! Hoe eerbiedig moeten wij ons niet gedragen, zoo lang wij in de kerk verblijven! Hoe schrikverwekkend is deze plaats! moest een ieder bij zich zelve met Jacob zeggen: *Quam terribilis est locus iste!* dit gebouw is inderdaad niets anders dan het huis Gods en de deur des hemels: *Non est hic aliud nisi domus Dei et porta coeli.* (1) En nochtans, B. B., men vindt personen, die dat alles schijnen vergeten te zijn, of voor het minste, die er niet aan denken. Is het niet beklagenswaardig, ik vraag het, te zien, hoe zekere Christenen zich in de kerk gedragen? Doch waarom gaan zij naar de kerk? Gaan zij naar de kerk om God eer en hulde te bewijzen? Gaan zij niet eerder naar de kerk om gezien te worden, om eens te toonen wie en wat zij zijn, om te doen blijken wat zij bezitten? Gaan zij niet naar de kerk om dezen of genen persoon te zien, om na de godsdienstplechtigheden bij elkander te komen? En hoe gedragen zij zich in de kerk? Is het niet betreurenswaardig te zien, hoe grootelijks zekere Christenen zich in de kerk vergeten. Zij nemen in de kerk, in de tegenwoordigheid van den driewerf heiligen God, eene

(1) Gen. xxviii, 17.

houding aan, waarover zij beschaamd zouden staan in de tegenwoordigheid van een fatsoenlijk mensch. Zij praten en lachen in de kerk, juist gelijk op straat. Zij zien rechts en links rond, juist alsof zij op een marktplein stonden. Zij werpen oogslagen, zij denken vrijwillig aan zaken, waarmede men zich nooit of nergens mag bezig houden. O, B. B., op dergelijke Christenen mag men de woorden van den Profeet Jeremias toepassen: *Dilectus meus in domo mea fecit scelera multa* (1): Degene, dien ik beminde, heeft in mijn huis veel misdaden bedreven. Dien ik beminde, zegt God, *Dilectus meus*, d. i., de Christen, dien ik vóór anderen liefhad; in mijn huis, voegt God er bij, *in domo mea*, d. i., in de kerk, wellicht op het oogenblik, dat Jezus Christus zich aan God zijn hemelschen Vader opoffert. Zij zijn niet tevreden, die ongelukkigen, hunnen Heer en God elders te vergrammen, te huis, op het veld, in de eenzaamheid, in het verborgen; zij drijven de schaamteloos en stoutmoedigheid zoover, dat zij den Heilige der Heiligen in zijn heiligdom zelf aanranden. En terwijl de Engelen vol eerbied zich voor God in zijn H. Sacrament nederwerpen, terwijl de Machten sidderen, de oneerbiedige Christenen, die zwakke stervelingen, die nietige aardwormen, welke weldra tot stof en asch, waaruit zij gemaakt zijn, zullen wederkeeren, zij buigen nauwelijks hunne knieën voor God; zij praten en lachen in de kerk, zij onteeren en beleedigen God in zijn heiligdom. O, groote God! Ik bewonder uw geduld, uwe lankmoedigheid! Waarom doet gij uit uwe tabernakels het vuur niet te voorschijn komen om die oneerbiedigen te verteeren? Op die wijze hebt Gij de Bethsamieten wel gestraft, die

(1) Jer. xi, 15.

te nieuwsgierig de Ark des Ouden Verbonds aanschouwen. Of waarom drijft gij die schaamteloozen uw heilichdom, uwe kerk niet uit, Gij die eertijds de koopers en verkoopers met eene zweep, uit koorden gevlochten, uit den tempel van Jeruzalem dreeft? God, gelijk ik zoo even gezegd heb, is geduldig, lankmoedig; doch zoo Hij niet op staanden voet de oneerbiedigheden in zijn huis bedreven straft, Hij zal ze toch eenmaal, vroeg of laat, naar verdiensten en streng straffen. Om dus die straffen te voorkomen, B. B., wachten wij ons wel voor alle oneerbiedigheid in de kerk.

De kerk, gelijk wij komen te zien, is het huis Gods: *Domus mea*: bijgevolg moeten wij God daar eer en hulde bewijzen. Doch de kerk is op de tweede plaats ook een huis des gebeds: *Domus orationis vocabitur*; bijgevolg moeten wij ons naar de Kerk begeben, om God daar te bidden.

II.

De God, dien wij dienen, B. B., is niet gelijk de goden der Heidenen. Die goden hebben oogen, maar zien niet; zij hebben ooren, maar hooren niet. De God der Christenen, die overal tegenwoordig is, ziet en hoort alles. Alhoewel God dus onze smeekingen overal hoort, nochtans heeft Hij onze kerken uitgekozen, waar Hij verlangt, dat wij Hem komen bidden, en waar Hij onze gebeden bereidwillig verhoort.

God, B. B., had aan Salomon beloofd, dat Hij allen, die Hem in den tempel te Jeruzalem zouden komen bidden, de uitgelezendste gunsten zou bewijzen. Mijne oogen, zoo sprak God, zullen op hen geopend zijn: *Oculi mei erunt aperti*, en mijne ooren zullen aandachtig luisteren naar het gebed van hen, die Mij in die plaats zullen

bidden: *Et aures meae erectae ad orationem eorum, qui in loco isto orabunt.* (1) Daarom begaf zich het volk van Israël, als het in nood verkeerde, naar den tempel, bad daar, en God verhoorde het goedgunstig. Welnu, B. B., zoo God de Israëlieten, die in den tempel van Salomon kwamen bidden, verhoorde, hoeveel te meer zal Hij dan ons Christenen verhooren, als wij Hem in zijne heiligdommen komen bidden. Jezus-Christus, die in het heilig tabernakel onder ons tegenwoordig is, zal bij zijn hemelschen Vader voor ons ten beste spreken; ja, Hij zal met en voor ons bidden; en hetgeen wij wegens onze zwakke en gebrekkige gebeden niet verdienen te bekomen, zal Hij voor ons verkrijgen. Ziedaar eene krachtige beweegreden van ons dikwijls naar de kerk te begeven, die een huis des gebeds is, en waar God als het ware zitting houdt om ons te verhooren. Daarenboven, moeten wij niet door God geholpen en bijgestaan worden? Zeer zeker, B. B., want wat zijn wij, zoo niet arme, ongelukkige schepselen, met allerlei ellenden geslagen naar ziel en naar lichaam? Waarom dan in die ellenden gebleven? Waarom spoeden wij ons niet naar de kerk, om onzen nood te klagen bij God, die ons kan en wil helpen?

Gij wordt, bijv., dikwijls en hevig bekoord. Begeeft u naar de kerk tot Jezus, die in de woestijn den duivel, die Hem bekoorde, overwonnen heeft; Hij zal u leeren, hoe gij de aanvallen van den duivel en van de overige vijanden uwer zaligheid zegevierend kunt afslaan.

Gij gaat gebukt onder den last uwer zonden, gij zijt bevreesd, en met reden, van weldra voor den rechterstoel van God te moeten verschijnen. Spoedt u naar de kerk,

(1) II Par. vii, 15.

werpt u neder aan de voeten van een biechtvader, en God zal u uwe zonden vergeven, gelijk Hij eertijds Maria Magdalena hare zonden vergeven heeft.

Gij weet niet wat aanvangen, alles is twijfelachtig, duister voor u. Gaat tot Jezus in zijn H. Sacrament; Hij zal u verlichten, evenals den blinde van Jericho.

Gij hebt honger en dorst naar ziel en naar lichaam. Gaat tot Jezus in de kerk, Hij zal uwe hongerige en dorstige ziel spijzen en laven met zijn goddelijk vleesch en bloed in de H. Communie; Hij zal u spijzen en laven naar het lichaam, d. i., Hij zal zorgen dat er op de een of andere wijze worde voorzien in uw lichamelijken nood.

Gij zijt terneêrgeslagen, gij treurt over den dood van den een of anderen persoon, die u dierbaar was. Gaat naar de kerk, bidt den goeden God; God zal u troosten, evenals Hij de weduwe van Naïm troostte: niet, dat Hij u den persoon, dien gij door den dood verloren hebt, terug zal geven; doch Hij zal u de genade geven, om met overgiving aan zijn goddelijken wil, met geduld en ook met verdiensten uw verlies te verdragen.

En inderdaad, B. B.; is het niet dezelfde Zaligmaker, die thans in onze tabernakelen tegenwoordig is, en die eertijds onder de menschen rondwandelde, overal wel-doende? Is Hij niet even machtig, even genegen om ons wel te doen, mits wij ons zijne weldaden waardig toonen en tot Hem naderen? En wie belet ons van tot Hem te naderen? Welk een verschil tusschen de koningen dezer aarde en God, den Koning der koningen! Bij een koning dezer aarde wordt niet eenieder toegelaten; 't zijn slechts eenige bevoorrechte personen, welke die gunst bekomen; velen daarentegen, die verhoor vragen, worden afgewezen. Onze goddelijke Zaligmaker,

B. B., handelt zoo niet; Hij verstoot niemand; de deur van zijn paleis staat voor iedereen open, voor de armen zoowel als voor de rijken: allen zijn Hem welkom en worden verhoord, mits zij vragen gelijk het behoort. O, B. B., bijaldien de Koningen dezer aarde aan hunne onderdanen vrijen toegang verleenden; bijaldien zij, bijv., aan de armen en noodlijdenden zeiden: Komt allen tot ons, wij kunnen en willen u goed doen; gij behoeft slechts te vragen, en wij zullen u uit uwe armoede en uw lijden verlossen; ongetwijfeld, men zou eene menigte ongelukkigen naar de paleizen dier koningen zien stroomen, om geholpen te worden. Welnu, het paleis van God, d. i., de kerk staat dagelijks voor allen open. God zelf is daar tegenwoordig, bereid om zijne genaden en weldaden uit te deelen aan hen, die er om vragen. Waarom begeeft men zich dan niet meer naar de kerk? Wilt gij de reden weten? Men kent, of liever, men wil zijne ellenden en noodwendigheden niet kennen; men stelt niet belang genoeg in zijne ziel en zaligheid; men heeft niet geloof genoeg. Waarom verkrijgt men niet, zelfs dan, als men naar de kerk gaat en daar bidt? Omdat men zaken vraagt, die men niet noodig heeft; of wel, omdat men ze niet vraagt gelijk het behoort, d. i., in eene slechte gesteltenis. Ziedaar, B. B., waarom er onder ons Christenen zoo vele armen en bedrukten, zoovele ellendigen en ongelukkigen gevonden worden: men gaat niet naar de kerk en bidt niet; of wel, men bidt niet gelijk het behoort.

SLUITREDE.

De kerk, B. B., is, gelijk wij gezien hebben, het huis Gods: *Domus mea*. God zelf is daar tegenwoordig in zijn H. Sacrament. Wij moeten in de kerk God eer en

hulde bewijzen, en bijgevolg moeten wij ons daar wachten van alle ongeschiktheid, als lachen, praten, rondzien, enz.

De kerk is een huis des gebeds: *Domus orationis vocabitur*. Wij moeten ons dus naar de kerk begeven, en zoo dikwijls mogelijk, om God daar te bidden, om Hem te vragen al wat wij noodig hebben voor ons zelve en voor anderen, en God zal het ons geven, mits wij vragen hetgeen wij noodig hebben, en het vragen gelijk het behoort, met eerbiedigheid, aandachtigheid en godsvrucht.

Ten slotte, en om in den geest van het feest van heden te treden, ziethier nog eene korte aanmerking. De Apostel Paulus in zijn tweeden brief aan de Corinthiërs zegt, dat wij Christenen de tempel zijn van den levenden God: *Vos estis templum Dei vivi*. (1) En inderdaad; in het H. Doopsel zijn wij God op eene bijzondere wijze toegewijd; in het H. Doopsel heeft God van ons, als van zijne woonplaats, bezit genomen. Die levende tempels van God nu, welke wij zelve zijn, ons lichaam en onze ziel, moeten wij versieren, evenals men eene kerk, die God toegewijd wordt, versiert; doch wij moeten ze versieren met allerlei deugden, vooral met de drie goddelijke deugden: met een levend geloof, met eene vaste hoop en eene brandende liefde. Wee hem! die den tempel Gods durft schenden; God, zegt dezelfde Apostel Paulus, zal hem verdelgen: *Si quis templum Dei violaverit disperdet illum Dominus*. (2) Wee hun! die van de levende tempels van God als het ware schuilplaatsen maken van roovers, d. w. z., die, door zich aan hunne schandelijke driften over te geven, hunne lichamen, ledematen van Jezus-Christus geworden, onteeren door de zonde; door de zonde van overdaad

(1) III Cor. vi, 16. (2) Cor. iii, 17.

en dronkenschap, door de zonde van onkuischheid en andere buitensporigheden. God zal hen streng straffen, en zelfs strenger straffen dan de onteerders van zijne Kerken. Daarom, wachten wij ons wel voor die misdaad, B. B., en terwijl wij vandaag viereen het plechtig feest van de toewijding van alle kerken aan God, vernieuwen wij ook de toewijding van ons zelve aan God. Verzaken wij dus vandaag op nieuw aan den duivel, aan zijne werken en pomperijen, gelijk wij in het H. Doopsel gedaan hebben; verzaken wij aan de bedorven wereld en hare vermaken; verzaken wij aan de begeerlijkheid des vleesches. Maken wij van onze harten als zoovele altaren, waarop wij God dank- en zoenoffers opdragen: dankoffers, B. B., voor alle ontvangen genaden en weldaden; zoenoffers, om te voldoen voor onze zonden door werken van boetvaardigheid en versterving; want, B. B., evenals de marmeren steenen met hamer en bijtel moesten bewerkt worden, alvorens gebruikt te kunnen worden voor den tempel van Jeruzalem, zoo ook moeten wij ons als het ware bewerken vooral door boetvaardigheid en versterving, om als levende steenen te kunnen gebruikt worden voor een geestelijken tempel, namelijk, voor dien van het hemelsch Jeruzalem. Amen.

ZEVEN EN TWINTIGSTE PREEK.

De Onbevleete Ontvangenis van Maria.

*Inimicitias ponam inter te et mulierem....
ipsa conteret caput tuum.*

Ik zal vijandschap stellen tusschen u
en de vrouw.... zij zal u den kop ver-
pletteren. (Gen. III, 15.)

INHOUD.

VOORREDE.

De Engel en de mensch zijn de volmaaktste schepselen Gods. — De Engel is volmaakter dan de mensch. — Opstand van Lucifer tegen God. — Strijd van Michaël tegen Lucifer, en Lucifer uit den hemel nedergeworpen in den afgrond der hel. — Eva door den duivel bekoord en overwonnen. — Woorden van God tot den duivel: Ik zal vijandschap stellen, enz. — Die woorden bevatten de Onbevleete Ontvangenis van Maria.

VERDEELING.

- I. De Onbevleete Ontvangenis van Maria in de Oude Wet afgebeeld;
- II. De Onbevleete Ontvangenis van Maria steeds meer en meer opgehelderd;
- III. De Onbevleete Ontvangenis van Maria tot geloofspunt verheven.

I.

De Onbevleete Ontvangenis van Maria is in de Oude Wet afgebeeld. — Woorden van den H. Augustinus en van den Apostel Paulus. — Afbeeldsels van Maria: Het aardsch paradijs, de ark van Noë, de duif door Noë uitgelaten, het brandende braambosch, de vlekkelooze spiegel, het tabernakel, de tafel der toonbrooden, het reukaltaar en de lelie onder de doornen.

II.

De Onbevleete Ontvangenis van Maria is steeds meer en meer opgehelderd. — Woorden van den Aartsengel Gabriël tot Maria: Wees gegroet, vol van genade, de Heer is met u. — Woorden van den hemelschen Bruidgom tot zijne Bruid: Gij zijt geheel schoon en er is geene vlek in U te vinden.

III.

De Onbevleete Ontvangenis van Maria is tot geloofspunt verheven. — Woorden van de Kerkvergadering van Trente. — Uitspraak van het geloofspunt door Paus Pius IX, den 8 December 1854. — Die uitspraak drong door tot in het hoogste des hemels, tot in het diepste der hel en tot aan het uiteinde der Katholieke wereld.

SLUITREDE.

Wij allen moeten ons over de Onbevleete Ontvangenis van Maria verheugen; en opdat onze vreugde eene ware, oprechte vreugde zij, moeten wij allen ware en oprechte kinderen van Maria wezen, of ten minste trachten te worden. — De rechtvaardigen moeten volharden, de

zondaren moeten zich bekeeren. — Allen moeten hunne toevlucht nemen tot Maria, zich stellen onder hare bescherming en zoo de vijanden hunner zaligheid bestrijden en overwinnen.

ZEVEN EN TWINTIGSTE PREEK.

De Onbevleete Ontvangenis van Maria.

*Inimicitias ponam inter te et mulierem....
ipsa conteret caput tuum.*

Ik zal vijandschap stellen tusschen u en de vrouw.... zij zal u den kop verpletteren.
(Gen. III, 15.)

VOORREDE.

De volmaaktste schepselen Gods, B. B., zijn de Engel en de mensch. De Engel overtreft den mensch in volmaaktheid, want hij is een enkele geest. Vrij geschapen en op de proef gesteld, zijn eenige Engelen hunnen Schepper getrouw gebleven; zij zijn in de genade bevestigd, en God verzekerde hun, dat zij voor eeuwig gelukkig zouden zijn in den hemel. Zietdaar de goede Engelen. Andere Engelen stonden op tegen hunnen Schepper, en onmiddellijk zijn zij veroordeeld tot de hel, waarin God hen voor eeuwig zal straffen. Zietdaar de kwade Engelen of de duivelen. De val der Engelen had plaats op de volgende wijze.

Een der schoonste, der volmaaktste Engelen, gelijk zijn naam Lucifer, d. i., lichtdragend, genoegzaam aanduidt, stelde zich aan het hoofd der wederspannige gees-

ten. In zijn hoogmoed verhief hij zijne stem en riep uit: Ik zal hooger stijgen; ik zal boven de sterren Gods mijnen zetel plaatsen; ik zal de hoogste wolken beklimmen, en ik zal gelijk zijn aan den Allerhoogste: *Similis ero Altissimo*. (1) En ziet! eensklaps nemen duizenden Engelen deel aan den opstand en sluiten zich bij Lucifer aan. Er had een hevige strijd plaats in den hemel. De Aartsengel Michaël, vol ijver voor de belangen van zijnen Heer en Meester, doet den hemel weergalmen van den kreet: Wie is gelijk God! en oogenblikkelijk voegen zich duizenden Engelen bij hem. Michaël en zijne gezellen vallen Lucifer en zijne medeplichtigen aan, verslaan hen en werpen hen van boven uit den hemel in den afgrond der hel. Zietdaar den Engel des lichts veranderd in den engel der duisternissen; een prins van de Engelen des hemels veranderd in een aanvoerder van de duivelen der hel. Vol woede tegen zijnen Schepper, besluit Lucifer zich te wreken; doch onmachtig tegen God en de Engelen des hemels, valt hij onze onschuldige stamouders Adam en Eva aan; hij zegeviert onder de gedaante van het listigste der dieren, namelijk, van de slang, over de zwakheid van Eva, en terwijl de hel jubelt en juicht over de overwinning van haar opperhoofd, op hetzelfde oogenblik kondigt God den duivel de schandelijkste nederlaag, door eene tweede Eva hem toe te brengen aan, als hij zegt: Ik zal vijandschap stellen tusschen u en de vrouw: *Inimicitias ponam inter te et mulierem*, tusschen uw en haar zaad, *inter semen tuum et semen ipsius*, zij zal u den kop verpletteren, *ipsa conteret caput tuum*. (2) Troostvolle woorden voor ons, B. B., troostvollere, ja roemrijke voor Maria. Waarom? Omdat

(1) Is. xiv, 14. (2) Gen. iii, 15.

die woorden bevatten een harer schoonste voorrechten, namelijk, de Onbevleete Ontvangenis van Maria. 't Is over dat voorrecht, dat ik u vandaag, den dag der Onbevleete Ontvangenis van Maria, ga onderhouden. Wij zullen dus zien:

- I. De Onbevleete Ontvangenis van Maria afgebeeld in de Oude Wet;
- II. De Onbevleete Ontvangenis van Maria steeds meer en meer opgehelderd;
- III. De Onbevleete Ontvangenis van Maria tot geloofspunt verheven.

I.

En wel vooreerst zeg ik, B. B., dat de Onbevleete Ontvangenis van Maria afgebeeld is in de Oude Wet.

De Oude Wet, zoo spreekt de H. Augustinus, ging zwanger van Christus. En wijl de Zoon niet van de Moeder, noch de Moeder van den Zoon kan gescheiden worden, zoo nauw, zoo innig zijn zij reeds van natuurswege met elkander vereenigd, daarom mogen wij er wel bijvoegen, dat de Oude Wet ook zwanger ging van Maria.

Doch wat beteekenen de woorden: de Oude Wet ging zwanger van Christus, zwanger van Maria? Die woorden, B. B., beteekenen niets anders, dan dat de Oude Wet een weefsel is van zinrijke afbeeldsels van Hem, die het rijk der zonde, d. i., van den duivel, zou verwoesten, namelijk van Jezus-Christus, en van haar, die den kop van het helsche serpent zou verpletteren, namelijk, van Maria. Te recht zegt dus de Apostel Paulus: *Omnia in figura contingebant illis*: (1) Alles geschiede hun in figuren.

(1) 1 Cor. x, 11.

En inderdaad; van af de eerste bladzijde der H. Schrift tot aan de laatste, van af het boek der schepping tot aan het boek der veropenbaring, wordt er gewag gemaakt van Maria. Doch er wordt niet alleen gewag gemaakt van Maria in het algemeen; ik zeg meer; er wordt zelfs gewag gemaakt van de onbevleete Maagd Maria. Eene menigte figuren of afbeeldsels, in het Oude Testament vervat, kunnen op Maria, ja zelfs op hare Onbevleete Ontvangenis toegepast worden. Zie hier, B. B., eenige dier afbeeldsels: Het aardsch paradijs, de ark van Noë, de duif door Noë uitgelaten, het brandende braambosch, de vlekkelooze spiegel, het tabernakel, de tafel der toonbrooden, het reukaltaar en de lelie te midden der doornen. Het eerste afbeeldsel is het aardsch paradijs. Welk een schoon, welk een verrukkend gezicht leverde het aardsch paradijs op vóór de zonde! In het midden van dien schoonen lusthof prijkte de boom des levens: *Lignum vitae*. (1) De veelkleurige en welriekendste bloemen verspreidden alom hare geuren. Het aardsch paradijs, die schoone lusthof, was de verblijfplaats van den eersten, maar van den nog onschuldigen Adam. Doch helaas! het helsche serpent sloop het aardsch paradijs binnen en richtte er eene verschrikkelijke, ja een onherstelbare verwoesting in aan.

Welnu, Maria is dat aardsch paradijs vóór de zonde. 't Is in het midden van dien lusthof, dat de boom des levens, de boom der onsterfelijkheid, Jezus-Christus, geplant is. Maria is dat overheerlijk paradijs, met onverwelkbare bloemen van deugden versierd, die alom de aangenaamste geuren verspreiden. Zij is de verblijfplaats van den tweeden, van den immer onschuldigen Adam,

(1) Gen. II, 9.

van Jezus-Christus. Doch wat meer is, en hetgeen men vooral niet uit het oog mag verliezen; Maria is een paradijs, waar het helsche serpent nooit is binnengeslopen. Maria is een paradijs, waarin het niet de minste schade heeft toegebracht. Zij is een paradijs, van den beginne af door een Engel als het ware met een vlammeend zwaard beschermd tegen het insluipen der boosaardige slang, van den beginne af ongeschonden bewaard van de kleinste smet der zonde.

Een tweede afbeeldsel van de Onbevleete Ontvangenis van Maria is de ark van Noë.

Wie onzer kent niet de akelige geschiedenis van den algemeenen, van den wereldomvattenden zondvloed? God ziende, dat de kinderen der menschen in een stroom van zedeloosheid bedolven lagen, zwoer van hen in een stroom van water te verdelgen. Den rechtvaardigen Noë met zijn gezin wilde Hij redden, en daarom gebod Hij hem een ark te bouwen. Welnu, die ark van Noë, op bevel van God gebouwd, verbeeldt ons Maria. Immers, evenals de ark van Noë in de weinige rechtvaardigen, die er zich in bevonden, het behoud van het menschdom bevatte en zich boven de zedeloze kinderen der menschen, in den zondvloed bedolven, verhief, zoo ook bevatte de H. Maagd Maria in den Rechtvaardige bij uitstek, namelijk, in den persoon van Jezus-Christus, den geestelijken behouder van het menschdom, en zij verhief zich boven de overige met de erfzonde bezoedelde kinderen der menschen door hare vlekkeloosheid.

De duif, door Noë tijdens den zondvloed uitgelaten, om te beproeven of de aarde genoegzaam opgedroogd was, verbeeldt ons ook de onbevleete Maagd Maria. Gelijk die duif, het zinnebeeld der zuiverheid, geene plaats vond, waar zij kon rusten, wijl de oppervlakte der aarde

met water en de toppunten der bergen met slijk en lijken bedekt waren; zoo ook vond Maria, toen zij op aarde verkeerde, geene plaats in de bedorvene wereld, waar zij veilig haar vlekkeloozen voet kon nederzetten.

Het brandende braambosch, dat Mozes weleer in de woestijn in lichte laaie vlam zag, zonder dat zijn lover of bloesem eenigermate geschroeid werd, verbeeldt ons de oorspronkelijke zuiverheid van Maria, welke door de geringste vlek der zonde niet ontsierd werd. Ja, B. B., Maria is de vlekkelooze spiegel van het boek der wijsheid, waarvan de hemelsche volmaaktheden, die God zoo ruimschoots in hare reine ziel uitgestort had, afstralen.

Schoone en treffende afbeeldsels leveren ons nog op het tabernakel, de tafel der toonbrooden, het reukaltaar en de lelie onder de doornen. Het tabernakel, uit schoon en onbederfelijk hout vervaardigd, waarin het manna der woestijn was opgesloten, verbeeldt ons de onbevleete Maagd Maria, in wier zuiveren schoot Jezus-Christus, het Brood des levens, rustte.

Bijaldien de tafel der toonbrooden uit gansch onbederfelijk hout gemaakt, met het fijnste goud belegd, en met eene dubbele kroon versierd moest worden, enkel om er stoffelijk brood op neer te leggen, hoe veel te meer moest Maria dan onbevleekt, zuiver als goud en met de kroon der onschuld versierd zijn, zij die uitverkoren was, om het levend Brood, dat uit den hemel nederge-daald is, te ontvangen, en waarvan de toonbrooden slechts afbeeldsels waren.

Ja, Maria, de zuiverste der Maagden, is waarlijk het reukaltaar, dat door den geur van allerlei deugden den Zoon Gods tot zich trok, die in haar zijn welbehagen schepte. Maria is Jezus' teerbeminde, die evenals de sneeuw witte lelie in het midden der doornen, door den

glans der reinheid en door den luister des maagddoms onder de dochters van Israël bloeide: *Sicut lilium inter spinas, sic amica mea inter filias.* (1)

Doch dit zij genoeg over de afbeeldsels der Onbevleete Ontvangenis van Maria, in het Oude Testament vervat. Zien wij nu in ons tweede deel, hoe de Onbevleete Ontvangenis van Maria steeds meer en meer is opgehelderd.

II.

Dat Maria geheel en al vrij is en vrij moest zijn van alle zonde, daartoe doen ons vooreerst de woorden van den Aartsengel Gabriël besluiten.

Door God, zijnen Meester, uit het hoogste der hemelen naar de eenvoudige woning van Nazareth gezonden, trad Gabriël dezelve binnen en naderde vol eerbied, ja, zelfs van een eerbiedige vrees bevangen, zijne toekomstige Meesteres. En waarom dien eerbied, die eerbiedige vrees in den Engel Gabriël? Voorzeker, B. B., omdat Gabriël de grootheid, de verhevenheid dier ootmoedige Maagd kende. Gabriël wist, dat Maria geenszins met ons in de erfzonde gedeeld had; hij wist dat zij met de uitgelezendste voorrechten, met de kostbaarste genaden verrijkt was; hij wist dat die zuivere Maagd de Moeder moest worden van God, zijnen Meester. Ziedaar de reden, waarom de Aartsengel zoo eerbiedig, als van een eerbiedige vrees bevangen was. Hij groette Maria minzaam: *Ave! gratia plena*, zeide hij: Wees gegroet! vol van genade: *Dominus tecum*: de Heer is met u: *Benedicta tu inter mulieres*, (2) gij zijt gezegend boven de vrouwen. Gij zijt vol van genade: vol van genade van af het eerste oogenblik van uw bestaan, wijl gij ontvangen zijt zonder

(1) Cant. cant. II, 2. (2) Luc. I, 28.

zonde; en gij zijt ontvangen zonder zonde, want de Heer is met u. De Engel spreekt eigenlijk zonder den tijd te bepalen, waarop de Heer met Maria is geweest. Waarom? Omdat de Heer altoos met Maria is geweest. Immers, God had reeds aan Maria gedacht voor haar bestaan. Hij was met haar op het oogenblik harer ontvangenis. Waarom? Om haar te vrijwaren van de erfzonde. Hij is met Maria geweest gansch haar leven. Waarom? Om haar te bewaren voor de kleinste, de geringste smet der zonde. Hij zal op eene bijzondere wijze met haar zijn. Waarom? Omdat zij op het punt staat van zijne Moeder te worden, en bijgevolg is Maria gezegend boven alle vrouwen. Ik zeg boven alle vrouwen, zonder uitzondering, wijl alle overige vrouwen besmet zijn geweest met de erfzonde, en Maria alleen er van bewaard is gebleven; en zij is er van bewaard gebleven, wijl zij de Moeder van God moest worden.

Maria, op het hooren van de lofspraak des Engels, zegt niets; zij is zelfs ontsteld en verlegen, en denkt na over den groet van Gabriël. Gabriël bemerkt het. Maar Maria, vrees niet, zegt hij: *Ne timeas Maria*: Immers, gij hebt genade gevonden bij God: *Invenisti gratiam apud Deum*. (1) Als wilde hij zeggen: Denk niet langer over uwe onwaardigheid om de Moeder van God te worden, na. Gij zijt vol van genade, van af het eerste tijdstip van uw bestaan tot nu toe; de zonde van Eva heeft u niet de minste schade toegebracht; gij zijt er vrij van; gij zijt geheel zuiver en schoon, van af het eerste oogenblik uws levens tot nu toe: *Tota pulcra es*: er is geene vlek in u te vinden: *et macula non est in te*. (2) En inderdaad, B. B., Maria moest vrij zijn van alle zonde.

(1) Luc. i, 30. (2) Cant. cant. iv, 7.

Tot de waardigheid van Moeder van God verheven, moest zij een overvloed van genaden bezitten, die in verband stond, die geëvenredigd was met die waardigheid; doch die waardigheid is overgroot, zij is in zekeren zin oneindig; bijgevolg moest Maria onbepaalde schatten van genade bezitten. En hoe zou dat alles bewaarheid zijn geworden, bijaldien Maria bezoedeld ware geweest met de erfzonde, bijaldien zij gezondigd hadde? Hoe dan, B. B.? Dan zou de duivel zich nog verheugen; hij zou in zijne helsche vreugde uitroepen: Maria is onder mijne macht geweest; Maria heeft onder mijne klauwen gezocht; ik ben meester geweest van de Moeder van God. Wie onzer zou niet huiveren op het hooren van dien laster? Wie onzer zou tegen den duivel niet uitroepen: Neen, Satan, dat nooit, want er is vijandschap gesteld, van den beginne af, tusschen u en de vrouw, tusschen uw en haar kroost, en met haar vlekkeloozen voet zal zij u den kop verpletteren: *Ipsa conteret caput tuum.* (1) Zietdaar, waarom de hemelsche Bruidegom, zich tot zijne Bruid wendende in het boek der gezangen uitroept: [Gij zijt geheel schoon, mijne vriendin! *Tota pulcra es amica mea!* Gij zijt schoon als de maan! *Pulcra ut luna!* Gij zijt schitterend gelijk de zon! *Electa ut sol!* Hoe schoon zijt gij, mijne vriendin, hoe schoon zijt gij! *Quam pulcra es, amica mea, quam pulcra es!* Hoe schoon en hoe bekoorlijk zijt gij, mijne dierbaarste, de vreugde mijns harten; *Quam pulcra es et quam decora carissima in deliciis.* (2)

Wij hebben reeds gezien, hoe de Onbevleete Ontvan-genis van Maria in de Oude Wet is afgebeeld, en hoe zij in de Nieuwe Wet steeds meer en meer is opgehel-

(1) Gen. III, 15. (2) Cant. VII, 6.

derd. Zien wij nu in ons derde deel, hoe zij tot geloofspunt verheven is.

III.

Onze Moeder de H. Kerk, B. B., heeft altoos de Onbevleete Ontvangenis van Maria geloofd. De Kerkvergadering van Trente verklaart in duidelijke bewoordingen, dat het haar inzicht niet is, in het decreet, waarin over de uitgestrektheid der erfzonde gehandeld wordt, de zalige en onbevleete Maagd Maria, de Moeder van God, te begrijpen. Voorzeker, zulks pleit reeds sterk voor de Onbevleete Ontvangenis van Maria, en de H. Kerk kon niet verder hare gevoelens daaromtrent uitdrukken, tenzij door de Onbevleete Ontvangenis tot geloofspunt uit te roepen. Doch dit was de H. Kerk nog niet genoeg. Een getrouwe, verkleefde dienaar van de onbevleete Maagd, de Groote Pius IX z. g., het onfeilbaar opperhoofd der H. Kerk, sprak in de tegenwoordigheid van het Kollege der Kardinalen en van meer dan tweehonderd Aartsbisschoppen en Bisschoppen, op gezag van onzen Heer Jezus-Christus, den 8 December van het jaar 1854 — immer heuglijke dag — deze vreugdevolle waarheid uit, namelijk, dat de allerzaligste Maagd Maria, door de genade en een bijzonder voorrecht van God, van het eerste oogenblik harer ontvangenis, van alle vlek der erfzonde werd bevrijd en ongeschonden behouden; dat die leering van God geopenbaard is, en bijgevolg, dat zij door ons allen vastelijk moet geloofd worden; en dat zij, die andere gevoelens hebben, in het geloof schipbreuk hebben geleden. Die woorden, B. B., door Pius IX z. g., het onfeilbaar opperhoofd der Kerk uitgesproken, drongen door tot in het hoogste der hemelen, en de Engelen en Heiligen deden op dat oogenblik de zalen van het

hemelsch Sion weërgalmen van vreugdegezangen, bij het vernemen van de verheerlijking hunner Koningin op aarde. Die woorden, door Pius IX uitgesproken, drongen ook door tot in de diepste kolken der hel en deden Lucifer met de duivelen en verdoemden sidderen en knarsetanden van woede en spijt. Die woorden verspreidden zich, als op de vleugelen des winds gedragen, door gansch de Katholieke wereld, wier gemoed nog heden, bij het viëren van den luistervollen feestdag der Onbevleete Ontvangenis van Maria, van aandoening en liefde trilt.

SLUITREDE.

Zietdaar, B. B., hoe de Onbevleete Ontvangenis van Maria van den beginne reeds afgebeeld, met den loop der tijden steeds meer en meer opgehelderd, en ten laatste in onze dagen tot geloofspunt verheven is. Voorzeker, wij allen, wie wij ook zijn, wij hebben reden om ons te verheugen over dat verheven voorrecht van Maria. Doch opdat onze vreugde eene ware, een oprechte vreugde zij, moeten wij allen ook ware, oprechte dienaren en kinderen van Maria wezen, of tenminste trachten te worden. Zij, die reeds het geluk hebben van wegens hun godvruchtig leven tot het getal der kinderen van Maria te behooren, dat zij in den dienst dier goede Moeder blijven voortgaan. Zij, die wegens hun slecht leven nog geene ware kinderen van Maria zijn, zij moeten het, gelijk ik zooeven gezegd heb, zoo spoedig mogelijk trachten te worden. Immers, kind willen zijn van Maria, de Moeder van Jezus, en wegens een ongeregeld gedrag aanhoudend met haar in spanning leven, die twee zaken kunnen niet samengaan. Kind willen zijn van Maria, de zuiverste der Maagden, en zich immer met de schandelijkste zonden bezoedelen,

zonder er afstand van te willen doen, 't is eene tegenspraak. Zondaar of zondares zijn, maar zich oprecht willen bekeeren, de gevaren en gelegenheden van zonde reeds zorgvuldig vluchten, en de ketenen der zonde, d. i., de zondige gewoonten breken; met een rouwmoedig hart en een vast voornemen van zich te beteren, door Maria, die de toevlucht der zondaren is, tot Jezus gaan, ziedaar wat deze laatsten te verrichten hebben. Doch veronderstelt, B. B., dat wij allen reeds kinderen van Maria zijn, daarom houden wij niet op kinderen van Eva te wezen, en in die hoedanigheid zullen wij altijd tegen de vijanden onzer zaligheid te strijden hebben. Wat blijft er ons nu in dien strijd te doen over? O, B. B., wij moeten onze toevlucht nemen tot Maria; wij moeten ons stellen onder de bescherming dier goede Moeder. Strijden wij dus onder het witte vaandel dier dappere Judith; strijden wij onder den onbevleeten standaard dier kloekmoedige Debora, en wij zullen de vijanden onzer zaligheid, den duivel, de wereld en het vleesch, overwinnen, en tot belooning voor onzen strijd tegen onze vijanden, en tot belooning voor onze overwinningen, op hen behaald, zullen wij eenmaal gekroond worden in het rijk der hemelen. Amen.

ACHT EN TWINTIGSTE PREEK.

Kerstmis.

Invenietis infantem, pannis involutum et positum in praesepeio.

Gij zult een klein Kind vinden, in doeken gewonden en liggende in eene kribbe.
(Luc. 11, 12.)

INHOUD.

VOORREDE.

Het feest van de geboorte is een der treffendste en leerrijkste feesten, die wij vieren ter eere van onzen Heer Jezus-Christus. — Evangelie van den dag.

VERDEELING.

- I. Maria en Jozeph op reis naar Bethleëm;
- II. Hunne aankomst te Bethleëm;
- III. De geboorte van Christus aldaar.

I.

Bevel van keizer Augustus. — De keizer is een werktuig der goddelijke Voorzienigheid. — Voorzegging van den Profeet Micheas vervuld. — Droefheid van Jozeph. — Maria beurt haren bruidegom op. — Na alles gereed

gemaakt te hebben, begeven Maria en Jozeph zich op reis, gaan doorgaans in stilte voort en komen na vier dagreizen te Bethleëm aan.

II.

Maria en Jozeph laten zich inschrijven. — Zij begeven zich naar hunne bloedverwanten, daarna naar de openbare afspanning. — Zij gaan van huis tot huis, van straat tot straat, van den eenen kant der stad naar den anderen; doch nergens is er plaats voor hen, niemand wil hen ontvangen. — Maria en Jozeph verlaten de stad, om buiten Bethleëm eene schuilplaats te vinden.

III.

Maria en Jozeph gaan eene grot binnen, waarin Maria haar goddelijken Zoon ter wereld brengt, zonder pijn of smart, zonder verlies van hare maagdelijke zuiverheid. — Aandoening van Maria. — Geloof, eerbied, liefde, vreugde van Maria. — Maria windt het goddelijk Kind in doeken. — Zij roept Jozeph. — Verlegenheid van Jozeph. — Vol eerbied nadert Jozeph, aanbidt en bedankt het goddelijk Kind. — Geluk van Jozeph van Jezus in zijne armen te nemen, te omhelzen, aan zijn hart te drukken, van Jezus zijne liefde en dankbaarheid te betoonen. — Maria legt het goddelijk Kind in de kribbe.

SLUITREDE.

Drievoudige les: van ootmoedigheid, van armoede en van versterving. — Wij moeten die les van Jezus nakomen, willen wij met Jezus deelen in de eeuwige glorie, rijkdommen en vreugde des hemels.

ACHT EN TWINTIGSTE PREEK.

Kerstmis.

Invenietis infantem, pannis involutum et positum praesepeio.

Gij zult een klein Kind vinden, in doeken gewonden en liggende in eene kribbe.
(Luc, II, 12.)

VOORREDE.

Onder alle feesten, B. B., die wij vieren ter eere van onzen Heer Jezus-Christus, is het feest zijner geboorte een der treffendste en tevens een der leerrijkste voor ons. Ziethier hoe het Evangelie van den dag ons de geboorte van Jezus verhaalt. „In die dagen geschiedde „het — zegt de Evangelist Lucas — dat er van keizer „Augustus een gebod uitging, dat de gansche wereld „opgeschreven zou worden. Deze opschrijving, eene eerste, „geschiedde door Cyrinus, den Landvoogd van Syrië. En „allen gingen om zich te laten opschrijven, eenieder naar „zijne stad. En ook Jozeph ging op van Galilea, uit de „stad Nazareth, naar Judea, naar Davids stad, die Beth- „leëm genoemd wordt, omdat hij uit het huis en het „geslacht van David was, ten einde zich te laten opschrijven met Maria, zijne ondertrouwde vrouw, welke bevrucht „was. En het geschiedde, als zij daar waren, dat de „dagen vervuld werden, dat zij baren zoude. En zij „baarde haren eerstgeboren Zoon, en wond hem in doeken, „en legde hem neder in eene kribbe, omdat er voor hen „geene plaats was in de herberg. En er waren herders in dat- „zelfde oord, wakende en de nachtwachten houdende over

„hunne kudde. En zie, een Engel des Heeren stond bij hen, „en Gods lichtglans omstraalde hen, en zij vreesden met „groote vrees. En de Engel zeide tot hen: Vreest niet! „want ziet, ik verkondig u eene groote blijdschap, welke „voor het gansche volk zijn zal: heden is u een Zalig- „maker geboren, welke is Christus de Heer, in Davids „stad. En dit zij u het teeken; Gij zult een klein kind „vinden, in doeken gewonden, en liggende in eene kribbe. „En plotseling was daar bij den Engel eene menigte „van het hemelsche heir, God lovende en zeggende: „Eere in de hoogste *hemelen* aan God, en op aarde vrede „aan de menschen van *zijne* goedwilligheid.”

Zietdaar de geschiedenis van de geboorte van Christus. Een God wordt klein kind; een God wordt in doeken gewonden; een God heeft voor paleis een stal, voor troon eene kribbe, voor stoet of omgeving een arme Moeder, een armen voedstervader, een os en een ezel. Welk een schouwspel! B. B., 't is wel in staat, niet waar? om tot ons hart te spreken en ons eene schoone les te geven.

Overwegen wij ter gelegenheid van het Kerstfeest in 't kort de voornaamste omstandigheden van de geboorte van Christus. Zien wij dus:

- I. Maria en Jozeph op reis naar Bethleëm;
- II. Hunne aankomst te Bethleëm;
- III. De geboorte van Christus aldaar.

I.

Terwijl Maria en Jozeph in de stille eenzaamheid te Nazareth wonen en naar de geboorte van onzen goddelijken Zaligmaker verlangen, gaat er een bevel uit van Keizer Augustus, waardoor een algemeene volksoptelling, gansch zijn rijk door, voorgeschreven werd. Buiten de

inzichten des keizers, beantwoordt zijn bevel aan de geheime inzichten van God. Ja, Augustus is, zonder er aan te denken, een werktuig in de handen der goddelijke Voorzienigheid. Immers, de Messias moest geboren worden, niet te Nazareth, maar volgens de voorzegging van den Profeet Micheas, te Bethleëm, stad van David. De gansche wereld stelt zich in beweging, om die voorzegging te vervullen; eenieder moet zich begeven naar de stad, tot welke hij oorspronkelijk behoort, om zich te laten opschrijven; en wijl Maria en Jozeph tot den stam van David behooren, daarom zullen zij zich naar Bethleëm, stad van David, moeten begeven en daar voor den openbaren ambtenaar moeten verschijnen.

Zoodra Jozeph van het bevel des keizers te Nazareth hoorde, werd hij bedroefd. En waarom? Wel, B. B., Jozeph dacht, niet zoo zeer aan zich zelve als aan Maria. Dat bevel toch kon niet ontijdiger vallen. De geboorte van het goddelijk Kind was nabij. De dagen waren reeds kort en koud; de reis van Nazareth naar Bethleëm zal dus moeilijk wezen. Jozeph, daarover nadenkende, zal bedroefd naar huis zijn gegaan, om Maria zijne Bruid, het nieuws bekend te maken. Doch Maria, B. B., kende beter dan iemand de bijzonderheden der H. Schrift. Zij wist dat haar Zoon niet te Nazareth, maar te Bethleëm moest geboren worden, en bijgevolg, dat de lastige reis, welke zij te doen hadden, met de geheime inzichten der goddelijke Voorzienigheid overeenstemde. Ook zal Maria niet nagelaten hebben, Jozeph daarover in te lichten, om zijnen moed op te beuren. Gehoorzaam aan het bevel van Keizer Augustus, brengen Maria en Jozeph weldra het noodige voor de reis in orde, en Maria voorzeker vergat niet mede te nemen de doeken en windels, welke zij in hare moederlijke bezorgdheid reeds lang te voren

had gereed gemaakt. Te midden der maand December, juist in den winterschen regentijd, wanneer het zeer lastig is in Palestina te reizen, verlieten Maria en Jozeph Nazareth. Langzaam trokken zij over de gebergten van Galilëa, Samaria en Judea. Men mag veronderstellen, B. B., dat Maria en Jozeph meestal in stilte voortreisden, terwijl zij inwendig God baden, of zich met de een of andere heilige gedachte bezig hielden. Nóchtans, de goede Jozeph, meer bezorgd voor zijne Bruid dan voor zich zelve, zal dat diep stilzwijgen van tijd tot tijd wel eens onderbroken hebben, om Maria te vragen, of zij zich niet te zeer vermoeide, of zij niet verlangde wat uit te rusten en wat voedsel te nemen. Men denke echter niet, dat het goddelijk moederschap Maria eenige bezwaar of eenig ongemak veroorzaakte. Neen, B. B., volstrekt niet. Ook verzet zich de leering des H. Vaders tegen die meening en verwerpt ze geheel en al. Na ten minste vier dagen in stilte en langzaam voortgereisd te hebben, naderden zij het doel hunner reis, en zagen zij Bethleëm, de aloude stad van David, voor hunne oogen verschijnen. 't Is daar dat zij zich moeten laten opschrijven.

II.

Nauwelijks zijn Maria en Jozeph te Bethleëm aangekomen, of zij vragen naar de plaats en het bureel, waar de inschrijving gebeurde, om zoo spoedig mogelijk aan het bevel van den romeinschen Keizer te voldoen. Daarvoor immers hadden zij die verre en moeilijke reis ondernomen, en bijgevolg, er valt niet aan te twijfelen, of zij zullen zich op de eerste plaats hebben laten opschrijven.

Na aan het bevel voldaan te hebben, besluiten Maria

en Jozeph van zich naar hunne bloedverwanten, die Bethleëm bewonen, te begeven, ten einde bij den een of anderen van hen hun intrek te nemen. Doch helaas! hoe zeer vinden zij zich in hunne verwachting bedrogen. Maria en Jozeph gaan van het eene huis naar het andere, van de eene straat naar de andere, van den eenen kant der stad naar den anderen; overal vragen zij van te mogen vernachten. En ziet! overal wordt hun geantwoord, dat er geene plaats meer is, overal worden zij doorgezonden.

Na de stad te vergeefs in verscheidene richtingen te hebben doorkruist, begeven zij zich naar de openbare afspanning, om daar ten minste opgenomen te worden. Doch nieuwe teleurstelling; al de beschikbare plaatsen der afspanning zijn reeds ingenomen door eene menigte van Joden, die evenals zij naar Bethleëm gekomen waren, om zich te laten opschrijven. Wat nu gedaan? Maria en Jozeph kennen geen enkel huis meer te Bethleëm, om te kunnen verblijven. En toch, de nood wordt dringend. De duisternis van den nacht begint zich reeds over de stad te verspreiden. Van den langen winternacht onder den blooten hemel door te brengen, daaraan valt niet te denken. O, B. B., er blijft Maria en Jozeph niets anders meer over, dan hier en daar aan de deuren der woningen te kloppen, om te beproeven of er toch iemand medelijden met hen zal hebben. Mijn God! Mijn God! wat zie, wat hoor ik daar in Bethleëms straten! Maria, alhoewel zij van vermoeienis bijna bezwijkt, spreekt haren Bruidegom nog moed in het hart; en Jozeph, de bedrukte Jozeph, door de zoete, de engelachtige stem zijner Bruid opgebeurd, beproeft eene laatste poging. Doch, helaas! gansch de stad is van vreemdelingen opgepropt. Te vergeefs kloppen zij aan; te vergeefs gaan zij van deur tot deur, van straat tot straat. Nergens eene plaats; nie-

mand heeft medelijden met hen. En ziet! B. B., de duisternis van den nacht neemt immer toe. De straten worden eenzaam en stil. De deuren zijn reeds overal gesloten. Dan, de winterlucht doet al meer en meer hare koude gevoelen. De vermoeyenis van Maria wordt steeds grooter en grooter. Ach! nog een weinig tijds, en Maria valt afgemat op den kouden grond neder. Bethleëm! inwoners van Bethleëm! ik bid en smEEK u, doet toch open! doet toch open! Verleent eene schuilplaats, hoe klein ook, aan Maria en Jozeph! Zij zijn uw medelijden wel waardig! Ach! verstoot hen toch niet langer meer! Gij, die u beroemt de stad van David te bewonen, zij ook stammen af uit het huis van David. Bethleem is de geboorteplaats hunner familie. Maria is de Moeder van den Messias, wiens geboorte Bethleëm reeds zoo lang te gemoet ziet. Doch, helaas! nergens vinden Maria en Jozeph gehoor; overal worden zij doorgezonden; ja, wellicht snauwt men hen hier of daar nog toe, dat er zoo laat niet wordt open gedaan. Wat raad? B. B. Waarheen zich begeven? Waar eene schuilplaats gezocht tegen de nijpende koude? Van iedereen verstooten, gaan Maria en Jozeph bedroefd het ondankbare Bethleëm uit, zonder te weten wat aanvangen. O, Engelen des hemels! 't is genoeg; ja, 't is genoeg! Laat uwe doorluchtige Koningin toch niet langer meer in rusteloos zoeken rond dwalen! Zij heeft nu genoeg geleden! Geleidt haar dus tot eene veilige schuilplaats!

't Was treffend, B. B., 't was medelijdenswaardig hetgeen plaats had in de straten van Bethleëm; maar nochtans, 't is te begrijpen; doch hetgeen nu staat te gebeuren, is niet alleen treffend, medelijdenswaardig, 't is zelfs onbegrijpelijk; ja, de geboorte van Jezus is van geheimen omsluierd.

III.

Zoodra Maria en Jozeph buiten de stad gekomen zijn, begeven zij zich naar eene arme grot en gaan daar binnen. Na eerst een weinig voedsel genomen te hebben, maken zij zoo goed mogelijk eene plaats gereed, om te rusten. De H. Jozeph sliep, volgens bepaalde overlevering, aan den ingang der grot, terwijl de H. Maagd Maria een weinig verder de grot in ging en daar nederknielde. Maria, alhoewel vermoeid, sliep niet. Zij wist, dat het plechtig uur weldra zou slaan, uur, waarop de Verlosser der wereld ging geboren worden. Ja, de tijd, door de eeuwige Wijsheid bepaald, was eindelijk aangebroken; 't was de nacht tusschen den 24 en 25 December. In eene hemelsche geestverrukking opgetogen, brengt Maria, zonder pijn of smart, zonder verlies van hare maagdelijke zuiverheid, den Zaligmaker ter wereld. En evenals de zon haren lichtstraal uitschiet, die door het helder kristal heendringt, zonder het te breken, zoo ook bracht Maria haar goddelijken Zoon, het licht uit den hooge, ter wereld, zonder het geringste letsel te bekomen. Eveneens zal Jezus later na zijnen dood uit het gesloten graf verrijzen, zonder er den steen of het zegel van te verbreken.

Na de geboorte van Jezus aanschouwt Maria het goddelijk Kind. Welke aandoening maakt zich van Maria meester, terwijl zij voor de eerste maal hare oogen laat vallen op den Zoon Gods, voor ons mensch geworden! Welk gevoel ontstaat er in haar moederhart! Vol geloof valt Maria op de knieën en aanbidt den Zoon des Allerehoogsten, haar eigen Zoon geworden. Vol eerbied durft zij Jezus, den Heilige der Heiligen, in den beginne met hare handen niet aanraken, zeggen eenige schrijvers; doch beweegeloos blijft zij op dat hemelschoone Kind,

het schoonste onder de kinderen der menschen, staren, terwijl Jezus zijne Moeder zoo minzaam aanziet. Doch eensklaps wordt Maria uit hare verrukking getrokken. Het kleine Kind begint van koude te weenen. Weemoedig strekt het zijne handjes naar zijne Moeder uit. O, met welke liefde neemt Maria het goddelijk Kind in hare armen! Met welke aandoening omhelst en drukt zij haren Zoon aan het Moederhart! Welke Engelentong is in staat de gevoelens te verklaren, die Maria thans overmeesteren! Welke moeder, ik vraag het, heeft ooit meer vreugde genoten bij de geboorte van haar kind! Want, B. B., en dit moeten wij nooit uit het oog verliezen, Maria weet, dat het Kind, hetwelk zij voor zich ziet, niet alleen haar Zoon, maar ook de Zoon van den hemelschen Vader is. Te recht mocht dus Maria vol vreugde met den Profeet Habacuc uitroepen: *Ego autem in Domino gaudebo*: Ik zal mij verheugen in den Heer, en ik zal van blijdschap opspringen in God mijnen Jezus: *et exultabo in Deo Jesu meo*. (1)

Na de eerste uitboezemingen van meer dan aardsche gewaarwordingen, neemt Maria het goddelijk Kind op haren schoot; en bevrijd van alle kwellingen en ongemakken, windt zij zelve haren Zoon in doeken. Daarna roept Maria haren Bruidegom, Jozeph. Jozeph, op het hooren van de stem zijner bruid, staat op en wil naar Maria gaan. Doch ziet! het goddelijk Kind tusschen de armen zijne Moeder aanschouwende, blijft hij eensklaps staan. Hij durft niet naderen, terwijl hij onafgebroken zijne oogen op Jezus houdt gevestigd. Maria bemerkt de verlegenheid van Jozeph. Zij ziet dat hij niet durft naderen. Daarom noodigt zij hem vriendelijk uit van

(1) Hab. III, 18.

te komen, en Jozeph, door de uitnoodiging zijner Bruid, en nog meer door den minzamen lach van het goddelijk Kind aangemoedigd, nadert. Hij nadert, maar vol eerbied; ja, en met veel meer eerbied, dan eertijds Mozes het brandende braambosch naderde, waaruit de stem der Godheid zich liet hooren. Het eerste wat Jozeph doet is, zijnen God, mensch, klein Kind voor hem geworden, aanbidden en danken. Hij werpt zich op den grond neder, en tranen van dankbaarheid vloeien voor de voeten van zijnen God. Doch dat is niet alles, B. B. Ziet eens welk geluk Jozeph nog meer te beurt valt. Maria moet eene rustplaats voor Jezus gereed maken; zij geeft het goddelijk Kind aan haren Bruidegom over, en zoo heeft Jozeph op zijne beurt het geluk van den Zoon Gods in zijne armen te nemen, te omhelzen, aan zijn hart te drukken en Hem de innigste bewijzen van liefde en dankbaarheid te betoonen. Maria, in de grot rondziende, vindt geen andere plaats om het goddelijk Kind neder te leggen, dan een ellendige kribbe. Die kribbe zal haar Zoon tot wieg verstrekken. Maria brengt ze zoo goed mogelijk in gereedheid, en legt er, tot verbazing der Engelen, hunnen Heer en God in neder: *Et reclinavit eum in praesepio.* (1)

SLUITREDE.

Zietdaar, B. B., een kort verhaal van de geschiedenis der geboorte van onzen Heer Jezus Christus. Nochtans, uit dit verhaal blijkt genoegzaam hetgeen ik in den beginne reeds gezegd heb, namelijk, dat het feest der geboorte een der treffendste feesten is, die wij ter eere van onzen Heer Jezus Christus vieren. Doch ik heb er bij ge-

(1) Luc. II, 7.

voegd, dat het tegelijkertijd een der leerrijkste voor ons is. En welke leering ligt er dan voor ons in de geboorte van Jezus opgesloten? In het stalletje van Bethleëm leert Jezus ons, B. B., den drielvoudigen wortel der zonde uitroeien. Hij leert ons uitroeien de hoovaardigheid door de ootmoedigheid, de hebzucht door de armoede en de zinnelijkheid door de versterving. Die les voor ons ligt ook nog opgesloten in de woorden, waarmede de Engelen herders de geboorte van Jezus aankondigde. Gij zult een klein Kind vinden, zeide de Engel: *Invenietis infantem*; doch wat is er eenvoudiger, ootmoediger dan een klein kind: in doeken gewonden: *pannis involutum*. Welke armoede! Eenige arme doeken om het goddelijk Kind te dekken, en liggende in eene Kribbe: *et positum in praesepio*: (1) liggende op eene hand vol stroo, om reeds van toen af te lijden en zich te versterven. En waarom geeft Jezus, onze goddelijke Leermeester, ons die les? Ha! voorzeker, opdat wij ze in ons gedrag zouden volgen. O, B. B., overtuigen wij ons wel van die waarheid. 't Is niet genoeg van die les gehoord te hebben, wij moeten ze ook nakomen. Hier op aarde moeten wij met Jezus ootmoedig zijn. Hier op aarde moeten wij met Jezus arm zijn, ten minste arm van geest, dus niet gehecht aan de goederen der wereld. Hier op aarde moeten wij met Jezus lijden en ons versterven; en dan, en dan alleen zullen wij eenmaal het geluk hebben, van hiernamaals met denzelfden Jezus te deelen in de eeuwige glorie, de eeuwige goederen en de eeuwige vreugde des hemels. Amen.

(1) Luc. II, 12.

TWEEDE DEEL.

GELEGENHEIDS-PREEKEN.

EERSTE PREEK.

De Eerste H. Communie.

*Haec dies, quam fecit Dominus; exultemus
et laetemur in ea.*

Deze is de dag, welken de Heer gemaakt heeft; verheugen en verblijden wij ons op dien dag. (Off. Eccl.)

INHOUD.

VOORREDE.

De dag der verrijzenis van Jezus is de dag, welken de Heer gemaakt heeft; op dien dag moeten wij ons verheugen en verblijden. — De dag der eerste H. Communie is ook de dag, welken de Heer gemaakt heeft; op dien dag moet gij u ook verheugen en verblijden. — Hoe moet gij tot de H. Tafel naderen?

VERDEELING.

- I. Met een levend geloof;
- II. Met een vast betrouwen;
- III. Met eene vurige liefde;
- VI. Met eene diepe ootmoedigheid.

I.

Gij moet tot de H. Tafel naderen met een levend

geloof. — Wat moet gij gelooven? Dat gij ontvangen gaat Jezus-Christus, met godheid en menschheid, met ziel en lichaam, met vleesch en bloed. — Hoe moet gij dat gelooven? Vastelijk, zoodat gij geenszins twijfelt. — Waarom moet gij dat vastelijk gelooven? Omdat God, die het ons veropenbaard heeft, de opperste en onfeilbare waarheid is, die niet kan liegen, noch bedriegen, noch bedrogen kan worden; en omdat de H. Kerk, die het ons voorhoudt te gelooven, naar de leering van Christus niet kan falen.

II.

Gij moet tot de H. Tafel naderen met een vast betrouwen. — Wat moet gij van God verzoeken en verwachten? Het eeuwige leven en al wat ons daartoe helpen kan. — Hoe moet gij dat verzoeken en verwachten? Met een vast betrouwen. — Waarom moet gij dat verzoeken en verwachten met een vast betrouwen? Omdat God oneindig goed is tot ons, almachtig en getrouw in zijne beloften.

III.

Gij moet tot de H. Tafel naderen met eene vurige liefde. — Wien moet gij op de eerste plaats beminnen? God. — Hoe moet gij God beminnen? Bovenal. — Waarom moet gij God beminnen bovenal? Om Hem zelven, d. i., om zijne goedheid, barmhartigheid, liefde tot u en alle andere volmaaktheden, met dewelke Hij alle goed te boven gaat. — Ook omdat God u eerst bemind heeft; omdat Hij uw grootste en milddadigste weldoener is: Hij heeft u geschapen, bewaard, verlost uit de slavernij des duivels en van den eeuwigen dood: Hij heeft u tot zijne kinderen aangenomen in het H. Doopsel, het H.

Sacrament des Altaars voor u ingesteld, en Hij komt tot u in de H. Communie.

IV.

Gij moet tot de H. Tafel naderen met eene diepe ootmoedigheid. — Waarom? Om de groote waardigheid van het H. Sacrament des Altaars en uwe onwaardigheid. — Wie noodigt uit tot zijne H. Tafel, en wie wordt er toe uitgenoodigd? — Akte van ootmoedigheid: Heer, ik ben niet waardig, enz.

SLUITREDE.

Biedt Jezus uw hart aan door de handen van Maria. — Bidt Maria, uwe Patronen, uwe Engelenbewaarders. — Bloedverwanten, vereenigt uwe gebeden met de onze en met die dezer kinderen.

EERSTE PREEK.

De Eerste H. Communie.

Haec dies, quam fecit Dominus; exultemus et laetemur in ea.

Deze is de dag, welken de Heer gemaakt heeft; verheugen en verblijden wij ons op dien dag. (Off. Eccl.)

VOORREDE.

Onze Moeder de H. Kerk, Beminde Kinderen, heeft de dagen, welke verlopen zijn, deze woorden dikwijls

gebruikt. Herhaalde malen heeft zij ons hare kinderen toegeroepen: *Haec dies, quam fecit Dominus*: Deze is de dag, welken de Heer gemaakt heeft; verheugen en verblijden wij ons op dien dag: *Exultemus et laetemur in ea*. En welke was dan die dag, en waarom moesten wij er ons op verheugen en verblijden? Die dag, B. K., was de dag der verrijzenis van Christus, en de reden, waarom wij ons moesten verheugen en verblijden is, wijl Jezus-Christus, na voor ons geleden te hebben en gestorven te zijn, als overwinnaar des doods glorievol uit het graf is opgestaan.

Dezelfde woorden oordeel ik, u, B. K., vandaag te mogen toesturen. *Haec dies, quam fecit Dominus*: Deze is de dag, welken de Heer gemaakt heeft; dag, dien Hij van eeuwigheid verkozen en bestemd heeft; dag, naar welken gij reeds lang vurig, met een heilig ongeduld verlangd hebt: *Exultemus et laetemur in ea*: Verheugt en verblijdt u op dien dag. En welke is dan die dag, en waarom moogt gij er u op verheugen en verblijden? Die dag is de dag van heden, de schoonste, de gelukkigste dag van gansch uw leven, de dag uwer eerste H. Communie. Gij moogt er u op verheugen en verblijden, omdat God op dien dag voor u de wonderen zijner almacht en goedheid doet uitschijnen; wijl gij het onuitsprekelijk geluk gaat hebben, van voor de eerste maal uwen Heer en God te ontvangen, van u op het innigste met uwen Schepper en Zaligmaker te vereenigen. Te recht dus mag ik u, B. K., heden toeroepen: *Haec dies, quam fecit Dominus*: Deze is de dag, welken de Heer gemaakt heeft; ja, juicht en jubelt, verheugt en verblijdt u op den schoonsten, den gelukkigsten dag van gansch uw leven: *Exultemus et laetemur in ea*. Doch opdat deze dag, de dag uwer eerste H. Communie, inderdaad de

schoonste, de gelukkigste van gansch uw leven zijn moge; zoo moet gij, B. K., gelijk u vroeger reeds geleerd is, uwen Heer en God met godvruchtigheid ontvangen. Ik ga u dus in 't kort herinneren, hoe gij u te dien einde te gedragen hebt, namelijk, in welke gesteltenis gij tot de H. Tafel moet naderen. Gij moet daartoe naderen:

- I. Met een levend geloof;
- II. Met een vast betrouwen;
- III. Met eene vurige liefde;
- IV. Met eene diepe ootmoedigheid.

I.

Gij moet tot de H. Tafel naderen, B. K., met een levend geloof.

Doch wat moet gij gelooven? Gij moet gelooven onder anderen, dat Christus waarlijk tegenwoordig is in het H. Sacrament des Altaars. Gij moet gelooven, dat gij, als gij te Communie gaat, tot de H. Tafel nadert, gaat ontvangen Jezus-Christus, den God-mensch, d. i., God den Zoon, den tweeden Persoon van de H. Drievuldigheid, met godheid en menschheid, met ziel en lichaam, met vleesch en bloed, en dat gij Hem gaat ontvangen onder de gedaante van brood. Immers, op het oog zou men zeggen, dat er nog brood was, als de priester de geconsacreerde Hostie toont, wijl de kleur, de reuk de smaak en de overige uitwendige hoedanigheden die van brood zijn; doch inderdaad is er geen brood meer tegenwoordig; want het brood, gelijk gij weet, is door de woorden der Consecratie, welke de Priester spreekt, veranderd in het lichaam van Christus; en wijl sedert Christus' verrijzenis zijn bloed niet meer kan gescheiden

worden van zijn lichaam, daarom ontvangt gij onder de gedaante van brood ook het bloed van Jezus-Christus; van Jezus-Christus, zeg ik, d. i., van God den Zoon, den tweeden Persoon der H. Drieuldigheid. Zietdaar, B. K., wat gij moet gelooven als gij te Communie gaat, dat gij onder de gedaante van brood gaat ontvangen Jezus-Christus, met godheid en menschheid, met ziel en lichaam, met vleesch en bloed, gelijk Hij nu glorievol in den hemel is. En hoe moet gij dat gelooven? Gij moet dat gelooven vastelijk, d. i., zoo gelooven dat gij geenszins twijfelt; en de reden, waarom gij vastelijk gelooven moet is, wijl God, die het ons veropenbaard heeft, de opperste en onfeilbare waarheid is, die niet kan liegen, noch bedriegen, noch bedrogen kan worden, en wijl onze Moeder de H. Kerk, welke ons die waarheden te gelooven voorhoudt, naar de leer van Christus niet kan dolen. Al is het ook, B. K., dat gij met uw klein verstand dit geheim van onzen H. Godsdienst niet kunt begrijpen, en dat gij Jezus-Christus met uwe oogen niet kunt zien; toch kunt en moet gij overtuigd, ja zelfs zekerder zijn van deze waarheid, dan indien gij ze met uwe oogen zaagt; want uw verstand en uwe oogen kunnen missen en zij missen dikwijls, maar God, die ze ons veropenbaard heeft, en de H. Kerk, die ze ons te gelooven voorhoudt, zijn onfeilbaar. Gij moet dus vooreerst tot de H. Tafel naderen met een levend geloof, en gij moet inwendig zeggen: Mijn Heer en mijn God! ik geloof vastelijk al wat Gij mij veropenbaard hebt en door de H. Kerk voorhoudt te gelooven; doch inzonderheid geloof ik, dat Gij waarlijk, wezenlijk en zelfstandig tegenwoordig zijt in het H. Sacrament des Altaars, en dat ik U onder de gedaante van brood zal ontvangen. Ja, ik geloof, o Heer! *Credo, Domine!* doch kom mijn ongeloof te hulp; geef,

dat ik nog vastelijker geloove: *Adjuva incredulitatem meam.* (1)

II.

Gij moet tot de H. Tafel naderen, B. K., met een vast betrouwen. Bijaldien gij ooit iets van God met een vast betrouwen hebt mogen verzoeken en verwachten, dan is het voorzeker op den dag uwer eerste H. Communie. Ja, vandaag moogt gij God vragen het eeuwige leven en al wat ons daartoe helpen kan. Bidt dus den goeden God, dat gij eenmaal tot uwe eeuwige bestemming, d. i., tot den hemel moget geraken; want het is in den hemel, dat men eenmaal het eeuwige leven zal deelachtig worden, hetgeen eigenlijk bestaat in God van aanschijn tot aanschijn te aanschouwen en in Hem alle goed te genieten.

Gij moet God ook vragen al wat ons daartoe helpen kan, d. i., de middelen, die daartoe noodig zijn, als zijn: de genade Gods, de heiligmakende genade, of liever thans de vermeerdering derzelve; want ik twijfel er niet aan, of gij allen zijt in staat van genade, dus schoon en aangenaam aan God; de dadelijke genade, d. w. z., bovennatuurlijke kracht en sterkte, om u op het pad der deugd staande te houden; bovennatuurlijke kracht en sterkte, om de zonde en alles, wat er aanleiding toe geeft, te vermijden; bovennatuurlijke kracht en sterkte, om de vijanden uwer zaligheid, den duivel, de wereld en het vleesch kloekmoedig weêrstand te bieden, om hen te allen tijde, in alle omstandigheden uws levens, tot het einde toe te kunnen overwinnen. Vraagt dat alles En hoe moet gij het vragen? Gij moet het vragen met een vast betrouwen, en ongetwijfeld, gij zult het bekomen. En waarom

(1) Marc. ix, 23.

met een vast betrouwen? Wel, B. K., gij kent de reden: omdat God oneindig goed is tot ons, almachtig en getrouw in zijne beloften. God is oneindig goed tot ons, oneindig genegen om ons goed te doen, en van die genegenheid geeft Hij u daarvan niet het doorslaandste bewijs, wijl Hij zich zelven vandaag geheel en al aan u gaat geven? En na zich zelven aan u gegeven te hebben, wat zou Hij u dan nog kunnen weigeren? Hij is almachtig; bijgevolg kan Hij u geven al wat gij noodig hebt. Hij is getrouw in zijne beloften; nooit of nimmer zal Hij er aan te kort blijven, Hij zal het u geven. Vraagt dus vandaag voor u zelven, vraagt voor anderen; gaat met een vast, een grenzenloos betrouwen tot Jezus en zegt Hem: O Jezus! op U heb ik gehoopt: *In te, Domine! speravi*: geef dat ik steeds vaster op U hope, en in eeuwigheid zal ik niet beschaamd worden: *non confundar in aeternum*. (1)

III.

Gij moet tot de H. Tafel naderen, B. K., met eene vurige liefde. Gij moet God beminnen bovenal, d. i., zoo beminnen, dat gij liever zoudt verlaten alle dingen, ook het leven, dan God door eene doodzonde te vergrammen. Onnoodig alle titels op te sommen en die breedvoerig uiteen te zetten, waardoor God aanspraak op uwe liefde kan maken, waarom Hij verdient bemind te worden. God verdient bemind te worden om zich zelven, d. w. z., om zijne goedheid, barmhartigheid, liefde tot ons en alle andere volmaaktheden, met dewelke Hij alle goed te boven gaat. God is dus om zich zelven boven alles beminnelijk.

(1) Ps. xxx, 2.

God verdient ook bemind te worden, wijl Hij ons eerst bemind heeft. Hij heeft u ook met een eeuwige liefde bemind: *In charitate perpetua dilexi te.* (1) Aan die liefde moet gij met wederliefde beantwoorden. Gij moet God beminnen, wijl Hij uw grootste en milddadigste weldoener is. Wat al weldaden hebt gij niet van Hem ontvangen! Al wat gij zijt en al wat gij hebt, komt van God. Hij heeft u geschapen, d. i., uit het niet getrokken; Hij heeft u bewaard tot op den dag van heden, zonder welke bewaring gij in het niet zoudt hervallen zijn, waaruit Hij u getrokken heeft; Hij heeft u uit de slavernij des duivels en van den eeuwigen dood verlost; in het H. Doopsel heeft Hij u gezuiverd van de erfzonde en tot zijne kinderen aangenomen; Hij heeft nog andere H. Sacramenten voor u ingesteld, doch vooral het H. Sacrament des Altaars. En terwijl Hij in de andere Sacramenten slechts met zijne genade tegenwoordig is, in dit Sacrament is Hij in persoon tegenwoordig; daardoor verblijft Hij in ons midden. *Deliciae meae esse cum filiis hominum:* (2) Ik schep er mijn vermaak in, zegt Jezus, onder de kinderen der menschen te wezen. Te recht wordt dus het H. Sacrament des Altaars genoemd het Sacrament der liefde.

Onze goddelijke Zaligmaker is niet tevreden van onder ons te verblijven, Hij wil ook in ons komen door de H. Communie; en tot dat einde heeft Hij zich uit liefde zoo zeer vernietigd, dat Hij in eene kleine H. Hostie onder de gedaante van brood wil tegenwoordig zijn.

Zietdaar, hoezeer Jezus u bemind heeft. Zietdaar, hoezeer Hij u nog bemint, want 't is vandaag de eerste maal, dat Hij zich aan u gaat geven. Van uit het H. Taber-

(1) Jer. xxxi, 3. (2) Prov. viii, 31.

nakel aanschouwt Hij u; Hij werpt een blik van welbehagen op u; zijn H. Hart brandt van liefde om zich met u te vereenigen. Mij dunkt, ik hoor Jezus u van uit het Tabernakel toeroepen: *Venite, comedite panem meum*: Komt, eet mijn brood, *et bibite vinum, quod miscui vobis*, (1) en drinkt den wijn, dien ik u bereid heb. Want mijn vleesch is waarlijk spijs: *Caro enim mea vere est cibus*, en mijn bloed is waarlijk drank, *et sanguis meus vere est potus*. (2) Laat de kleinen tot mij komen: *Sinite parvulos venire ad me*, (3) want overlang heb ik vurig verlangd dezen maaltijd met hen te houden, hun mijn goddelijk vleesch tot spijs en mijn goddelijk bloed tot drank te geven. Zoo zeer bemint Jezus u; en gij zoudt Jezus niet beminnen? Maar zoo iets te veronderstellen zou eene groote belediging voor u zijn. Doch neen, want ik weet dat gij Jezus bemint, en mij dunkt, ik hoor een ieder uwer zeggen: Ik bemin Jezus bovenal, en ik bemin Hem uit geheel mijn hart, uit geheel mijne ziel en uit al mijne krachten. Ik verlang niets zoo zeer als Hem zoo spoedig mogelijk te ontvangen, mij met Hem te vereenigen en Hem aan mijn hart te drukken. Kom, o Lieve Jezus! Kom in mijn hart! Neem bezit van mijn hart! Ik schenk u mijn hart! Ontsteek mijn hart van liefde tot U; dat ik U al meer en meer beminne, immer tijdens mijn leven in liefde tot U aangroeie, om zoo doende het geluk te hebben, van U hernaams eeuwig te mogen beminnen in den hemel!

IV.

Gij moet tot de H. Tafel naderen, B. K., met eene diepe ootmoedigheid. Dat gij met eene diepe ootmoe-

(1) Prov. ix, 5. (2) Joan. lv, 56. (3) Marc. x, 14.

digheid tot de H. Tafel moet naderen, zult gij gemakkelijk begrijpen, als gij overweegt, van den eenen kant de groote waardigheid van het H. Sacrament des Altaars, en van den anderen kant uwe onwaardigheid; zoo gij begrijpt, wie het is, die u tot zijne H. Tafel noodigt, en wie gij zijt, die er toe genoodigd wordt. Die u tot zijne H. Tafel noodigt, is God zelf, de driewerf heilige God, de Schepper, de Heer en Regeerder van hemel en aarde, van Engelen en menschen. Die u tot zijne H. Tafel noodigt, is de Koning der koningen, de Heer der heeren, wiens troon de hemel, wiens voetbank de aarde is; voor wien alle knieën moeten gebogen worden, van hen die in den hemel, op de aarde en in de hel zijn: *Cælestium, terrestrium et infernorum*. (1) Die u tot zijne H. Tafel noodigt, is de eeuwige, de almachtige, de majesteitvolle, de oneindige God, wiens volmaaktheden oneindig zijn, en elke volmaaktheid oneindig is. Zietdaar, wie u noodigt tot zijne H. Tafel. En wie zijt gij, die er toe genoodigd wordt? Arme schepselen, die vóór eenige jaren niet eens bestonden; van niet gemaakt, en die weldra na eenige jaren tot stof en asch zullen wederkeeren; ballingkinderen van Eva, aan zoo veel fouten onderhevig; zonder verdiensten, ja wat meer is, die u reeds door de zonden aan ondankbaarheid jegens den goeden God hebt plichtig gemaakt: bijgevolg geheel en al onwaardig. En ziet! Jezus uw Schepper, wil zich toch met u, zijne schepselen, vereenigen. Jezus, de Heilige der Heiligen, wil zich toch aan u, arme zondaren, geven. Gij moet dus niet alleen zijne goedheid bewonderen, maar gij moet ook uwe onwaardigheid erkennen voor hemel en aarde, en vol ootmoedigheid op uwe borst slaande moet gij

(1) Ph. II, 10.

zeggen: Heer! ik ben niet waardig dat gij komt onder mijn dak, maar spreek slechts een woord en mijne ziel zal gezond worden. Ja, Heer! ik beken het uit den grond mijns harten, ik verdien niet van U te ontvangen, al is het ook dat ik mij zoo goed mogelijk voorbereid heb; daarom, o Heer! bid en smee ik U, zuiver mijn hart al meer en meer; ontsteek mijn hart steeds meer en meer van het vuur uwer liefde, om U zoo waardig mogelijk te ontvangen.

SLUITREDE.

Zietdaar, B. K., u in het kort herinnerd, in welke gesteltenis gij tot de H. Tafel moet naderen: met een levend geloof, met een vast betrouwen, met eene vurige liefde en eene diepe ootmoedigheid.

Ik twijfel er niet aan, allen hebt gij uw best gedaan, om u naar behooren tot de H. Communie voor te bereiden, uw hart is bereid. Doch opdat het des te aangenamer aan Jezus zijn moge, moet gij Hem uw hart aanbieden door de handen van Maria. Ja, bidt Maria, die goede Moeder, die thans met zooveel belangstelling en welbehagen op u nederziet, dat zij in uw hart een vonkje late nederdalen van de vurige liefde, waarvan zij ontstoken was, toen zij Jezus ontving. Bidt uwe Patronen, opdat gij met dezelfde gevoelens Jezus moget ontvangen, waarmede zij Hem ontvangen hebben. Bidt uwe Engelenbewaarders, die u het geluk benijden, dat u thans gaat te beurt vallen, en die u vol eerbied naar de Communiebank zullen vergezellen.

En gij, ouders, bloedverwanten, ja gij allen, die hier in de kerk tegenwoordig zijt, vereenigt uwe gebeden met de onze en die dezer kinderen, opdat zij hunnen Heer en God de eerste maal waardig ontvangen mogen tot hun tijdelijk en wel bijzonder tot hun eeuwig welzijn. Amen.

TWEEDE PREEK.

Vernieuwing der Doopbeloften en toewijding aan Onze Lieve Vrouw.

Habebitis hunc diem in monumentum, et celebrabitis eum solemnem Domino in generationibus vestris cultu sempiterno.

Deze dag zal voor u een heuglijke dag zijn, en gij zult hem gansch uw leven jaarlijks vieren met plechtige dankbetuigingen.

Ex. XII, 14.

INHOUD.

VOORREDE.

De dag uwer eerste H. Communie verdient aangeteekend en jaarlijks plechtig gevierd te worden. — Goedheid van Jezus, geluk voor u. — Gij zijt niet minder gelukkig dan de H. Joannes, rijk gelijk de Heiligen des hemels, bijna zoo gelukkig als zij. — Gij zijt aan de Engelen gelijk, als vergoddelijkt. — Woorden van den Apostel Paulus. — Lofzang van [Maria. — God vraagt en verlangt uw hart. — Gij moet God beminnen, dankbaar zijn en niet meer leven dan voor Hem.

VERDEELING.

- I. Vernieuwing der Doopbeloften;
- II. Toewijding aan de allerheiligste Maagd Maria.

I.

Wij moeten voor God leven. — Wij zijn door God vrijgekocht en behooren Hem toe, bijzonder na Hem nog ontvangen te hebben. — Beloften van ons H. Doopsel. — Verdrag tusschen God en ons, bezegeld met zijn goddelijk bloed. — Wij mogen de beloften van ons H. Doopsel niet schenden, het verdrag, met God aangegaan, niet breken. — Wat beteekenen de Doopbeloften? — Niemand kan twee heeren dienen. — Gij moet opnieuw verzaken den duivel, zijne werken, de zonden; zijne pomperijen, de ijdelheden, de vermaken, de goederen en de grondregels der bedorven wereld. — Jezus verlangt en vraagt het. — Gij verlangt het. — Gij gaat vernieuwen uwe Doopbeloften in tegenwoordigheid van Jezus Christus in zijn H. Sacrament, van Maria, uwe Engelbewaarders, uwe Patronen, gansch het hemelsch hof en van de geloovigen hier tegenwoordig. — Vernieuwing der Doopbeloften: *Nedergeknielt*, enz.

II.

De ouders moeten zorg dragen, dat hunne kinderen in het goede volharden; daarom moeten zij over hen waken, hen vermanen en hun goede voorbeelden geven. — Verantwoordelijkheid der ouders. — Er is niet te vreezen van den kant der ouders, zoo zij hunne plichten vervullen. — Niet van den kant van God. — Niet van den kant van den duivel of van de wereld; maar er is te vreezen van onzen kant. — Wij moeten ons zelve mistrouwen. — Petrus. — Middel om in het goede te volharden, zich stellen onder de bescherming van Maria. — Mozes, de Israëlieten en de Ark des Verbonds. — God, wij en Maria, de Ark des Nieuwen Verbonds. —

Maria machtige, goedertieren en getrouwe Maagd. — Maria, Toren van David. — Woorden van den H. Bernardus. — Stelt u onder de bescherming van Maria en bedankt haar. — Toewijding aan de allerheiligste Maagd Maria: *Heilige Maagd*, enz.

SLUITREDE.

Jezus en Maria zijn voldaan over u. — Welke zijn onze gevoelens? — Een enkele dag in het huis van God doorgebracht, is meer waard dan duizend dagen doorgebracht in de wereld. — 't Is beter de laatste dienaar te zijn in het huis van God, dan de eerste in de paleizen der grooten. — De vreugden en genoegens hier op aarde zijn niets in vergelijking bij die van hierna maals in den hemel. — Doen wij ons best van te leven tot den dood toe in de liefde tot God en Maria, ten einde eeuwig met Hen te mogen leven in den hemel.

TWEEDE PREEK.

Vernieuwing der Doopbeloften en toewijding aan Onze Lieve Vrouw.

Habebitis hunc diem in monumentum, et celebrabitis eum solemnem Domino in generationibus vestris cultu sempiterno.

Deze dag zal voor u een heuglijke dag zijn, en gij zult hem gansch uw leven jaarlijks vieren met plechtige dankbetuigingen. (Ex. XII, 14.)

VOORREDE.

Deze dag, de dag uwer eerste H. Communie, B. K., verdient ongetwijfeld onuitwischbaar in uw geheugen geprent, verdient jaarlijks plechtig door u gevierd te worden. Immers, dezen dag heeft Jezus u de eerste maal toegelaten tot zijne H. Tafel; gij hebt de eerste maal het Lam Gods, waarvan het paaschlam slechts een afbeeldsel was, ontvangen. Dezen dag hebt gij de eerste maal het levend Brood, uit den hemel nedergedaald, en waarvan het manna der woestijn slechts een afbeeldsel was, geproefd; gij hebt u gevoed met het Brood der Engelen, met den Wijn der uitverkorenen, om zoo gesterkt door de woestijn der wereld heen te trekken, naar het beloofde land, naar den hemel. Ja, vandaag hebt gij de eerste maal het geluk genoten, van Jezus te ontvangen met zijne godheid en menschheid, met zijne ziel en zijn lichaam, met zijn vleesch en bloed, gelijk Hij thans glorievol in den hemel is. O goedheid van Jezus, die zich aan u gegeven heeft! O geluk voor u, die Hem heden ontvangen hebt! Gij zijt schier niet minder gelukkig dan de leerling, dien

Jezus liefhad. De leerling Joannes rustte op het H. Hart van Jezus en mocht Hem ook ontvangen. Gij ook rust als op het H. Hart van Jezus en hebt Hem ook ontvangen. Gij zijt in Jezus, en Jezus is in u. Gij zijt rijk aan hetgeen de hemelen rijk zijn, want gij zijt rijk aan God. Tusschen het geluk der Heiligen in den hemel en uw geluk is geen ander verschil, dan dat gij bezit zonder hem te zien, Dengene, dien de Heiligen in den hemel bezitten en tevens van aanschijn tot aanschijn aanschouwen. Door de H. Communie, B. K., zijt gij den Engelen gelijk geworden; ja, wat meer is, gij zijt er als door vergodelijkt. Met den Apostel Paulus moogt gij uitroepen: *Vivo autem*: Ik leef; neen, ik leef niet meer, *Jam non ego*, maar het is Christus, die in mij leeft! *Vivit vero in me Christus!* (1) Met de allerheiligste Maagd Maria moet gij uwen Heer en God loven en danken. Mijne ziel maakt groot den Heer! *Magnificat anima mea Dominum!* en mijn geest is opgesprongen in God, mijnen Zaligmaker! want Hij heeft op de geringheid zijns dienars, zijner dienaressen nedergezien; de Almachtige heeft mij groote dingen gedaan; *Fecit mihi magna qui potens est.* (2) Hij heeft zich geheel en al aan mij gegeven.

Doch terwijl gij uwen Heer en God looft en dankt, die zich aan u gegeven heeft, weet, B. K., dat diezelfde Heer en God ook iets van u vraagt, dat Hij ook iets van u verwacht. En wat vraagt, wat verwacht Hij van u? Hij vraagt van u uw hart: *Probe fili mi cor tuum mihi*: (3) Mijne zoon, mijne dochter, geef mij uw hart. Hij verwacht van u, dat gij paal noch perk stellet aan uwe liefde en dankbaarheid; in een woord, Hij verwacht van u, dat gij, na Hem in de H. Communie ontvangen te hebben,

(1) Gal. II, 20. (2) Luc. I, 47. (3) Prov. XXIII, 26.

niet meer levet dan voor Hem: *Qui manducat me et ipse vivet propter me.* (1)

Zietdaar, B. K., wat gij God plechtig gaat beloven bij de vernieuwing uwer doopbeloften; en om uwe doopbeloften te volbrengen, gaat gij u stellen onder de bescherming van Maria. Doch wij zullen eerst een woordje zeggen:

- I. Over de vernieuwing der Doopbeloften;
- II. Over de toewijding aan de allerheiligste Maagd Maria.

I.

Leven voor God en altoos, tot den laatsten snik toe, leven voor God, zietdaar de groote verplichting van den Christen, en vooral van hem, die zijnen Heer en God in de H. Communie ontvangen heeft.

De Apostel Paulus leert ons, dat wij zijn vrijgekocht. *Empti estis pretio magno*, zegt hij: Gij zijt vrijgekocht voor een grooten prijs. En welke is die groote prijs? Die groote prijs is het bloed van eenen God. Daarom, zoo voegt de Apostel er bij, behoort gij u niet meer toe: *et jam non estis vestri.* (2) Aan wien behooren wij dan toe? Wij behooren toe aan God; en nadat die God zich ook nog gansch aan ons gegeven heeft, wij zouden ons niet gansch aan Hem geven? Wij zouden nog kunnen leven zoo niet voor Hem?

Overigens, B. K., de verplichting van voor God te leven is niets nieuws; zij ligt opgesloten in de beloften van ons H. Doopsel. Den dag van ons H. Doopsel hebben wij een verdrag gesloten met God. God heeft ons aan-

(1) Joan. LV, 58. (2) I Cor. VI, 20.

genomen tot zijne kinderen, tot zijne erfgenamen; en wij, wij hebben God plechtig beloofd zijne trouwe kinderen te zullen wezen, ten einde eenmaal zijne goederen te kunnen erven.

God heeft de beloften van ons H. Doopsel aanvaard; het verdrag, met Hem gesloten, heeft Hij bezegeld, niet met het bloed van offerdieren, gelijk Mozes deed voor het Oude Verbond, maar met zijn eigen bloed: Dit is mijn bloed des Nieuwen Verbonds, zegt Jezus: *Hic est sanguis meus novi testamenti*. (1) God wil dat gij de beloften uws Doopsels getrouw blijft, dat gij het verdrag, met Hem gesloten, nakomet. Vandaag, B. K., gaat gij die beloften vernieuwen, dat verdrag wederom bekrachtigen. Doch alvorens daartoe over te gaan, wensch ik dat gij goed beseffet, wat gij gaat doen. Ik wil tevens dat uwe ouders, hier tegenwoordig, hooren, waartoe gij u op nieuw gaat verplichten, om u des noods uwe beloften te herinneren en te helpen volbrengen.

Niemand, B. K., kan twee heeren dienen; Jezus-Christus zelf heeft het verklaard; want hij zal of den eenen haten en den anderen beminnen; of hij zal den eenen voorstaan en den anderen verachten; gij kunt tegelijkertijd God niet dienen en Mammon: *Non potestis Deo servire et Mammonae*. (2) 't Is dus klaar: gij kunt voor Jezus-Christus niet leven en tegelijkertijd voor den duivel. Wilt gij dus voor Jezus-Christus leven, dan moet gij verzaken den duivel, zijne werken en pomperijen.

Gij moet verzaken den duivel. De duivel stond het eerst op tegen God in den hemel, en hij werd van boven uit den hemel nedergeworpen in den afgrond der hel. Hij bracht in opstand tegen God Adam en Eva,

(1) Mar. xiv, 24. (2) Matth. vi, 24.

en zij werden uit het aardsch paradijs gedreven. Thans doet hij nog zijn best om ons in opstand te brengen tegen God. De duivel is dus de eerste vijand van God. Jezus-Christus heeft den duivel den oorlog verklaard, en Hij heeft hem overwonnen aan het kruis. Wij moeten dus Jezus-Christus aanhangen en niet den duivel. Jezus-Christus moet onze Koning zijn, Hem alleen moeten wij dienen.

Wij moeten verzaken de werken des duivels, d. i., de ondeugden en zonden; want die zich aan de ondeugd overgeeft en de zonde bedrijft, is uit den duivel, wiens werken hij verricht. Wij moeten daarentegen de deugd oefenen en het goede doen; daardoor toonen wij, dat wij uit God, d. i., dat wij zijne kinderen zijn. Wij moeten verzaken de pomperijen des duivels, d. i., de ijdelheden, de schijnvermaken, de schijngoederen en de valsche grondregels der wereld. De wereld, namelijk de bedorven wereld, is de handlangster van den duivel; zij werkt met den duivel mede om de menschen, en vooral om de jonge personen te verleiden door de begeerte naar schoone kleederen, naar overtolligen opschik, door de begeerte van uit te schijnen, van anderen te behagen. Die ijdelheden moeten wij verzaken.

Wij moeten verzaken de schijnvermaken, waarmede de wereld den mensch, doch vooral de jonge personen verleidt; en van daar dat zij hen aanzet van, bijv. naar schouwburgen of theaters te gaan, waar niets goeds te zien of te hooren is; van gevaarlijke vergaderingen of feesten bij te wonen, waarop de onschuld zoo dikwerf schipbreuk lijdt; van slechte of gevaarlijke romans te lezen, waardoor zoo velen bedorven worden; van vriendschapsbetrekkingen aan te knopen met ongelijke personen, waardoor zoo menig een zijne eer en deugd verliest. Die schijnvermaken moeten wij verzaken.

Wij moeten verzaken de schijngoederen, waarmede de wereld ons komt bekoren. En helaas! Hoe dikwijls slaagt zij er niet in met haar goud en zilver, met hare schatten en rijkdommen den mensch om te koopen, zoodat deze er zijne ziel en zaligheid voor veil heeft.

Wij moeten verzaken de valsche grondregels, welke de wereld ons aanprijst, als zijn: dat men, terwijl men jong is, zich moet vermaken; dat men van zijne jeugdige jaren moet gebruik maken, enz., grondregels, helaas! die door zoo velen gevolgd en waardoor zoo velen ongelukkig worden gemaakt voor tijd en eeuwigheid. Zietdaar, B. K., wat gij opnieuw moet verzaken; gij moet verzaken den duivel, zijne werken en pomperijen. Jezus-Christus, dien gij dezen morgen ontvangen hebt, en die hier in het H. Sacrament des Altaars tegenwoordig is, die Jezus op dit oogenblik verlangt het, hij vraagt het. Daarenboven, gij ook, ik weet het, verlangt het verdrag, met Jezus in uw H. Doopsel gesloten, te bekrachtigen. De beloften dus weleer door den mond van uwe peters en meters gedaan, gaat gij thans in de tegenwoordigheid van Jezus-Christus en de allerheiligste Maagd Maria, van uwe Engelenbewaarders en uwe Patronen, van gansch het hemelsch hof en de geloovigen hier tegenwoordig, vernieuwen. Volgt mij dus en zegt mij van woord tot woord na: „*Nedergeknielt aan uwe voeten*, enz.

II.

B. B., en gij vooral ouders, vaders en moeders, gij hebt het gehoord. Uwe kinderen hebben op nieuw verzaakt den duivel, zijne werken en pomperijen. Zij hebben plechtig beloofd, dat de wet Gods de eenige regel van hun gedrag zal zijn, en dat zij die wet altoos ge-

trouw zullen volgen. Opdat uwe kinderen nu hunne beloften getrouw blijven, moet gij, vaders en moeders, hen bijstaan en helpen. Daarom moet gij een waakzaam oog op uwe kinderen houden; gij moet hen bijtijds vermanen, en vooral moet gij hun steeds goede voorbeelden geven. God heeft u die kinderen toevertrouwd, ouders, om hen te helpen in het werk hunner zaligheid. Gij moet uwe kinderen beschouwen als een dierbaar pand, waarvan God u eenmaal eene strenge rekenschap zal vragen. In naam van Jezus Christus, ik bid en smeeke u, ouders, doet uw best en zorgt van u steeds trouw van uwe plichten jegens uwe kinderen te kwijten. O wacht u wel, van die ongelukkige ouders na te volgen, die, in plaats van hunne kinderen te bewaken, niet naar hen omzien; die, in plaats van hunne kinderen te vermanen, hen laten geworden; die, in plaats van hunnen kinderen goede voorbeelden te geven, hen door hun slecht gedrag ontstichten. Welke verschrikkelijke verantwoordelijkheid voor de plichtvergeten ouders, die op dergelijke wijze hunne kinderen bederven en de schuld zijn, dat zij voor eeuwig verloren gaan! Doch ik hoop en vertrouw, B. K., dat uwe ouders zich stipt van hunne plichten jegens u zullen kwijten. In dat geval blijft er van den kant uwer ouders voor uwe volharding niet te vreezen. Van den kant van God valt er natuurlijk nog minder te vreezen. God, die zich zelve aan u gegeven heeft, zal u ook zijne genade, welke gij ter volharding noodig hebt, geven, mits gij er Hem om vraagt. Voor den duivel of de wereld behoeft gij ook niet het meeste te vreezen of bang te zijn; al hunne pogingen kunt gij verijdelen, al hunne aanvallen kunt gij zegevierend afslaan, mits gij naar hen niet luistert en uw hart voor hen gesloten houdt. Voor wie moet gij dus het meeste vreezen of bang zijn?

O, B. K., gij moet het meeste vreezen en bang zijn voor u zelve. Dus, gij moet niet op eigen krachten steunen, maar u zelve mistrouwen; hoe stellige beloften gij ook gedaan, hoe vaste voornemens gij ook moget gemaakt hebben, als gij op eigen krachten steunt en u zelve niet mistrouwt, gij zult uwe beloften niet nakomen, uwe voornemens niet ten uitvoer brengen. Immers, de geest is wel gewillig, maar het vleesch is zwak: *Spiritus quidem promptus est caro autem infirma.* (1) Wee dus den mensch, die op eigen krachten steunt! Petrus steunde op eigen krachten. Ik zal u niet verloochenen, had hij stellig tot zijn goddelijken Meester gezegd: *Non te negabo.* (2) Al zouden ook allen u verlaten, ik zal u niet verlaten; ik ben bereid om met u in den kerker en in den dood te gaan. En wat gebeurde er? B. K., op de stem eener dienstmeid loochende Petrus Jezus te kennen, tot driemaal toe, met eed en onder verwenschingen. Gij ziet dus, gij moet u zelve mistrouwen en betrouwen op God. En van welk middel moet gij u nog meer bedienen om te kunnen volharden in het goede? B. K., gij hebt het wellicht reeds geraden. Dat middel, en wel een der krachtigste voorwaar om in het goede te volharden, is uwe toevlucht te nemen tot Maria, u te stellen onder de bescherming dier goede Moeder. Neemt dus uwe toevlucht tot Maria, stelt u onder hare bescherming en beveelt haar uwe beloften en voornemens aan, door u vandaag plechtig aan Maria toe te wijden.

Toen Mozes zekeren dag den Israëlieten eenige verplichtingen had doen aangaan, niet ongelijk aan de doopbeloften, welke gij vandaag vernieuwd hebt, nam hij een exemplaar der wet en legde het neder in de Ark:

(1) Matth. xxvi, 41. (2) Matth. xxvi, 35.

vandaar dat die Ark genoemd wordt Ark des Verbonds. Welnu, wij hebben ook onze Ark des Verbonds. En wie is die Ark des Verbonds? Maria is die Ark des Verbonds, gelijk de H. Kerk ons leert: *Foederis Arca*. Gelukkig, ja overgelukkig degenen, die hunne toevlucht nemen tot Maria, die zich stellen onder hare moederlijke bescherming! Maria is eene machtige Maagd, die ons kan beschermen; zij is eene goedertierene Maagd, die ons wil beschermen; zij is eene getrouwe Maagd, die ons zal beschermen, mits wij onze toevlucht tot haar nemen.

De H. Kerk noemt Maria nog Toren van David. (1) Duizenden schilden hangen van dien Toren af, gansch de wapenrusting des dapperen: *Mille clypei pendent ex ea, omnis armatura fortium*. (2) In dien Toren, d. i., bij Maria vindt men al de wapenen, die men noodig heeft, om de vijanden zijner zaligheid te overwinnen. Zie hier, hoe de H. Bernardus zich dienaangaande uitdrukt. In de gevaren, zoo spreekt H. Bernardus, wanneer gij bang zijt en niet weet wat aanvangen, denkt dan aan Maria en roept Maria aan. Haar naam zij immer op uwe lippen, hare liefde steeds in uw hart. En opdat gij zeker den bijstand harer gebeden bekomet, beijvert u om het spoor harer deugden te volgen. Maria volgende, zult gij niet dwalen; aan Maria denkende, zult gij niet dolen; Maria aanroepende, zult gij niet wanhopen. Wanneer Maria u beschermt, hebt gij niets te vreezen; wanneer Maria u bijstaat, zult gij niet bezwijken; wanneer Maria u vergezelt, zult gij u niet vermoeien; wanneer Maria voor u ten beste spreekt, zult gij tot uwe bestemming geraken, d. i., gij zult eenmaal aanlanden in de haven van het hemelsch vaderland.

(1) *Turris davidica*, (2) *Cant. iv, 4*.

Aangemoedigd dus door de woorden van den H. Bernardus, stelt u onder de bescherming van Maria. Bedankt vooreerst die goede Moeder voor al de genaden, welke u door hare machtige voorspraak zijn toegekomen; bijzonder voor het geluk, dat u vandaag is te beurt gevallen, namelijk, van Jezus haren Zoon voor de eerste maal ontvangen te hebben, want Maria is de Moeder der goddelijke genade; (1) zij is de Moeder van Christus (2). Kiest vervolgens Maria tot Moeder en wijdt u gansch aan haar toe. Tot dat einde volgt mij wederom, en zegt mij van woord tot woord na „*Heilige Maagd, Moeder van God, enz.*”

SLUITREDE.

Jezus, B. K., is voldaan. Gij hebt Hem van harte bedankt; gij hebt Hem plechtig beloofd van Hem getrouw te zullen dienen al de dagen uws levens. Om uwe beloften te kunnen volbrengen hebt gij u toegewijd aan Maria. Gij hebt die goede Moeder ook bedankt. Gij hebt Maria verheerlijkt door Haar te erkennen voor het kanaal, waardoor u alle goed is toegekomen. Maria is ook voldaan. Ja, ik herhaal het, Jezus en Maria, beiden zijn voldaan, zijn tevreden over u.

En wij, B. B., hoe zijn wij thans gesteld? Welke zijn onze gevoelens op dit oogenblik? Te midden dezer grootsche en treffende godsdienst-plechtigheden, schijnt het ons niet toe, als of de hemel op de aarde ware nedergedaald? Zoudt gij wel ooit hebben kunnen denken, dat men hier op aarde, in dit tranendal, zoo innige vreugden genieten, zoo zuivere genoegens smaken kon? O mijn

(1) Mater divinae gratiae (2) Mater Christi.

God! Een enkele dag, in uwe woonplaatsen doorgebracht, verschaft meer vreugde, meer genoegten dan duizenden dagen doorgebracht te midden van de vermaken der wereld! Gelukkig, o Heer! die in uw huis wonen! Gelukkig, die u getrouw dienen! want 't is beter de laatste uwer dienaren te zijn in uw huis, dan de eerste in de paleizen van de grooten der wereld. En nochtans, hier op aarde genieten wij maar een druppeltje van de eeuwige vreugden en genoegens, waarmede God zijne uitverkorenen verzadigt in den hemel. O, B. B., doordrongen van hetgeen wij van daag gehoord, gezien en bijzonder, van hetgeen wij gevoeld hebben, mochten wij allen leven, en leven tot den dood toe, in het onderhouden van de geboden van God en van de H. Kerk, in het vervullen van de plichten van onzen staat. Mochten wij allen leven, en leven tot den dood toe, in de liefde tot Jezus en Maria, om tot belooning er voor met Jezus en Maria in eeuwigheid te mogen leven in den hemel. Amen.

DERDE PREEK.

De Opening der Meimaand.

Mulier! ecce filius tuus!

Vrouw! ziedaar uwen Zoon!

(Joan. xix, 26.)

INHOUD.

VOORREDE.

Instelling van het allerheiligste Sacrament des Altaars. — Woorden van Jezus aan het kruis: Vrouw! ziedaar uwen Zoon! ziedaar uwe moeder! — Joannes vertegenwoordigt alle Christenen. — Jezus zeide tot zijn leerling: de Christenen zijn leerlingen van Christus. — Wij zijn broeders en zusters van Jezus, kinderen van Maria.

VERDEELING.

- I. Wij moeten vermijden al wat Maria mishaaft;
- II. Wij moeten doen al wat Maria behaaft.

I.

Een kind moet zijne ouders eeren: de gezonde rede, de wet der natuur, het gebod van God: Eer uwen vader en uwe moeder. — Hoe gedraagt zich een braaf kind?

Het bemint zijne ouders; dus, het vermijdt al wat zijnen ouders mishaagt. — Zoo ook handelt een oprecht kind van Maria; het vermijdt al wat Maria mishaagt; dus vooreerst de doodzonde: waarom? Vervolgens de dagelijksche zonde: waarom? — Om een oprecht kind van Maria te zijn, moet men in staat van genade zijn. — De zondaar moet zich bekeeren, zijne toevlucht nemen tot Maria, de toevlucht der zondaren.

II.

Een braaf kind doet al wat zijnen ouders behaagt. — Zoo ook handelt een oprecht kind van Maria. — Bijgevolg: het spreekt en hoort gaarne spreken van Maria; het leest gaarne boeken over Maria; het verheugt zich over de eer, Maria aangedaan; het maakt deel van de broederschappen en congregatiën van Maria. — Inzonderheid bidt het dikwijls het Wees gegroet, den rozenkrans of het rozenhoedje; het draagt den scapulier of de livrei van Maria.

SLUITREDE.

Beminnen wij Maria niet met woorden maar met werken; dus, vermijden wij de zonde. — Bidden wij tijdens de Meimaand vooral het Wees gegroet en het rozenhoedje. — Zorgen wij van in staat van genade te zijn. — Verwij van Maria. — Gebed tot Maria.

DERDE PREEK.

De Opening der Meimaand.

Mulier! ecce filius tuus!

Vrouw! ziedaar uwen zoon!

(Joan. xix, 26.)

VOORREDE.

Onze goddelijke Zaligmaker, B. B., had op Witten Donderdag, daags voor zijn lijden, het allerheiligste Sacrament des Altaars ingesteld. In het allerheiligste Sacrament heeft Hij zich met godheid en menscheid, met ziel en lichaam, met vleesch en bloed aan ons gegeven. Op Goeden Vrijdag, tot middelaar van hemel en aarde aan het kruis verheven, bemerkte Jezus, dat het oogenblik van zijnen dood naderde; Hij liet zijne oogen vallen op twee personen, die Hem zoo getrouw gebleven waren, namelijk, op Maria zijne Moeder en op Joannes den leerling, dien Hij liefhad. Gansch verslonden in het grootsche werk der verlossing, liet Jezus bij testament, dat Hij als het ware met zijn goddelijk bloed teekende, zijnen leerling aan zijne Moeder: Vrouw! zeide Jezus, ziedaar uwen Zoon! *Mulier! ecce filius tuus.* (1) En om den band van liefde, waardoor Maria en Joannes immer moesten vereenigd blijven, nog nauwer toe te halen, gaf Jezus Maria zijnen leerling tot Moeder: *Ecce Mater tua!* Ziedaar uwe Moeder! Wonder-, liefdevol testament van Jezus, stervende uit liefde voor ons aan het kruis, testament vol geheimen. Doch trachten wij toch een weinig den inhoud er van te

(1) Joan. xix, 26.

verstaan. O, 't is de liefde van Jezus niet genoeg geweest zich zelven voor en aan ons te geven; Hij gaf ons ook nog zijne Moeder. Want merkt wel op, B. B., de H. Joannes onder het kruis vertegenwoordigde alle menschen, doch vooral de Christenen.

In den persoon van den H. Joannes gaf Jezus ons allen tot kinderen aan Maria; en wij, wij allen ontvingen Maria tot Moeder. Vandaar misschien dat de H. Joannes niet met eigen naam, maar met den naam van leerling, dien Jezus lief had, genoemd wordt. Jezus zeide tot zijn leerling: *Discipulo*. Welnu, wij allen zijn leerlingen van Jezus-Christus; want wat is een christenmensch? Een discipel, een leerling van Jezus-Christus. Wij zijn leerlingen, die Jezus bemint, en ingeval Hij ons niet bemint, de reden, de schuld er van is alleen aan ons, omdat wij door ons slecht gedrag ons zijne liefde onwaardig maken. Onze goddelijke Zaligmaker, door ons tot kinderen aan zijne Moeder te geven, heeft zich daardoor op het innigste met ons willen vereenigen. Wij zijn in zekeren zin de broeders en zusters van Jezus-Christus geworden. Voorzeker, als er sprake is van kind van Maria, dan is er een groot onderscheid te maken tusschen Jezus-Christus en ons. Jezus-Christus is in den eigenlijken zin des woords het kind, de zoon van Maria; wij christenen, wij zijn slechts de aangenomen kinderen van Maria. Nochtans, wij zijn eenigszins de broeders en zusters van Jezus-Christus, die volgens de uitdrukking der H. Schrift de eerstgeborene is onder vele broeders: *Primogenitus in multis fratribus*. (1) Welke waardigheid dus als de onze! Wij zijn broeders en zusters van Jezus-Christus, den Zoon Gods! Wij zijn kinderen van Maria, de Moeder van

(1) Rom. VIII, 29.

Jezus! Denken wij wel ooit aan die waardigheid? O, B. B., aan die waardigheid moeten wij dikwijls denken, ten einde ons zelve te eerbiedigen. Vergeten wij daarbij niet de plichten, welke de hoedanigheid van kind van Maria ons oplegt.

Ter gelegenheid der opening van de Meimaand, Maria toegewijd, wil ik u eenige oogenblikken onderhouden over hetgeen wij in hoedanigheid van kinderen van Maria die goede Moeder schuldig zijn. Als kinderen van Maria moeten wij die goede Moeder beminnen. Bijgevolg moeten wij:

- I. Vermijden al wat Maria mishaaft;
- II. Doen al wat Maria behaagt. Breiden wij die twee punten een weinig uit.

I.

Een kind, gelijk wij weten, B. B., heeft jegens zijne ouders plichten te vervullen; een kind moet zijnen vader en zijne moeder diensten bewijzen; die waarheid is onbetwistbaar: de gezonde rede, de wet der natuur, in het hart van den mensch geprent, leert het ons duidelijk. Aan vader en moeder immers zijn wij naast God ons leven verschuldigd; aan onze ouders hebben wij naast God al wat wij zijn en bezitten te danken. God, wel verre van de gezonde rede en de wet der natuur tegen te spreken, bevestigt beide. *Honora patrem tuum et matrem tuam*, (1) zegt God in het vierde gebod: Eer uwen vader en uwe moeder, opdat gij lang moget leven op aarde. Bijgevolg zijn wij onzen ouders schuldig in- en uitwendige eer, liefde, gehoorzaamheid en behulpzaamheid.

(1) Ex. xx, 12.

Doch die waarheid breedvoeriger bewijzen kan hier ons plan niet zijn; 't is overigens onnoodig. Wij moeten enkel, om ons doel te bereiken, zien hoe een kind, dat eene goede opvoeding ontvangen heeft, zich ten opzichte van zijne ouders gedraagt. Dergelijk kind, zult gij zeggen, bemint zijne ouders. En inderdaad, zoo is het. Doch die liefde bestaat niet enkel in woorden, zij bestaat in werken. Dat kind toont werkelijk dat het zijne ouders bemint; vooreerst, door zorgvuldig te vermijden al wat zijnen ouders mishaagt. Welnu, zoo is het ook gelegen met een waar, een oprecht kind van Maria. De christen, die Maria zijne Moeder waarlijk bemint, stelt zich niet tevreden met het enkel te zeggen; hij toont het in zijn gedrag, door op de eerste plaats zorgvuldig te vermijden al wat Maria mishaagt. En wat mishaagt er nu aan Maria? Aan Maria mishaagt eigenlijk maar ééne zaak, en die zaak is de zonde. De reden er van is gemakkelijk te begrijpen. Maria kent al het leelijke, het afschuwelijke, dat in de zonde ligt opgesloten. Zij weet dat de zonde een opstand is tegen God, eene beleediging, haar goddelijken Zoon aangedaan. Maria weet welke pijnen en smarten de zonde haren Zoon veroorzaakt heeft. Is zij niet getuige geweest van het lijden van haar goddelijken Zoon, getuige er van vooral op den Calvarieberg? Ja, op den Calvarieberg, geplaatst aan den voet des kruises, heeft Maria haren Zoon, terwijl Hij aan het moordhout vastgenageld was, aanschouwd; daar heeft zij haren Zoon te midden der hevigste pijnen en folteringen de zonde zien uitboeten en sterven. Ziedaar het werk der zonde, en ziedaar tevens de reden, waarom de zonde Maria zoozeer mishaagt. Bijgevolg, de Christen, die Maria waarlijk bemint, zal met de uiterste zorg de zonde vermijden, ten minste de doodzonde; hij zal nog vermijden

met dezelfde zorg de vrijwillige gevaren en gelegenheden van doodzonde. Ik zeg, ten minste de doodzonde. Immers, de doodzonde doet ons de liefde Gods verliezen, bijgevolg ook de liefde van Maria. Iemand die God, die Jezus Christus niet bemint, die bemint ook Maria, de Moeder van God niet. Onmogelijk dus een waar, een oprecht kind van Maria te zijn en gehecht blijven aan de doodzonde; onmogelijk een ware, een oprechte dienaar of dienaress te zijn van die goede Moeder en slaaf of slavin willen blijven van den duivel. Ik heb gezegd: *ten minste* de doodzonde; want ziethier nog een andere aanmerking. De dagelijksche zonde, B. B., neemt wel is waar de liefde van God niet weg, en bijgevolg ook niet de liefde van Maria; maar wijl de dagelijksche zonde toch altijd zonde, en bijgevolg eene belediging van God en een afschuw in hunne oogen is, zoo zal een waar, een oprecht kind van Maria niets onbeproefd laten om de dagelijksche zonden zooveel mogelijk te vermijden, vooral de dagelijksche zonden, die met opzet, met voorbedachtheid bedreven worden. Veronderstelt nu een oogenblik iemand in staat van doodzonde, of die vrijwillig zonder reden in het naaste gevaar, in de naaste gelegenheid van doodzonde blijft; een zondaar, die zijne zondige wegen niet wil verlaten, die zondaar, zoolang hij in dien staat verkeert, zal nooit een waar, een oprecht kind van Maria zijn. Nochtans, zoo hij oprecht verlangt van zich te bekeeren, zoo hij zelfs aan zijne bekeering werkt, zoo hij zich reeds eenige moeite geeft om uit zijn ongelukkingen zondenstaat op te staan, bijzonder, zoo hij zijne toevlucht neemt tot Maria, die de toevlucht der zondaren genoemd wordt en ook is; van dat oogenblik af wordt hij reeds, alhoewel nog onvolmaakt, een kind van Maria. (*)

(*) Zie Jamar „*Maria Moeder van Jezus*,” vierde uitgaaf bl. 487.

Zietdaar dus, B. B., het eerste uitwerksel van de liefde tot Maria. De christen, die Maria oprecht bemint, vermijdt al wat Maria mishaaft, d. i., hij vermijdt de zonde en al wat tot de zonde kan brengen. Doch dat is niet alles. Om een waar kind van Maria te zijn, moet men wat meer doen; dat zullen wij zien in ons tweede deel.

II.

Een kind, B. B., dat zijne ouders waarlijk bemint, stelt zich niet tevreden met enkel te vermijden al wat vader en moeder mishaaft, waardoor het zijne ouders zou kunnen bedroeven; neen, dat kind doet meer, het doet ook al wat vader en moeder behaagt, en waardoor het zijnen ouders aangenaam kan zijn. Welnu, zoo is het ook gelegen met een kind van Maria. Daarom, een waar en oprecht kind van Maria spreekt gaarne en hoort gaarne spreken over zijne Moeder en hare deugden. Een waar en oprecht kind van Maria leest gaarne boeken, waarin over zijne Moeder en hare voorrechten gehandeld wordt. Dat kind verheugt zich over de eer, welke zijne Moeder wordt aangedaan. Het tracht deel te maken, in zoo ver het zijn staat of stand medebrengt, van de broederschappen en congregatiën, ter eere van Maria ingesteld en opgericht. Het viert zoo goed mogelijk de feestdagen, Maria toegewijd, door godvruchtiglijk tot de H. Sacramenten te naderen. O, B. B., er zijn zoo vele oefeningen van godsvrucht tot de allerheiligste Maagd Maria, die eenieder kan en behoort te onderhouden, wil hij als een waar, een oprecht kind van Maria doorgaan. Het zij genoeg eenige dier oefeningen op te noemen:

Het gebed, de groetenis des Engels of het Wees gegroet, door den Engel Gabriël begonnen, door Elisabeth, de

nicht van Maria voortgezet, en door onze Moeder de H. Kerk voltrokken. In dat gebed herinneren wij ons de groote waardigheid en de uitstekende voorrechten van Maria; wij groeten haar als Moeder van God. Het Wees gegroet, hoe dikwijls ook herhaald, zal nooit ophouden Maria aangenaam te zijn. De H. Bernardus was ongetwijfeld een der grootste dienaren van Maria, een der verkleefdsten harer kinderen. Hij heeft de schoonste bladzijden over zijne Moeder geschreven, de schoonste lofreden over hare grootheden en deugden gehouden. De H. Bernardus dacht als 't ware aanhoudend aan Maria, zijne Moeder, en groette haar overal. Zekeren dag, zoo verhalen ons de schrijvers, kwam de H. Bernardus te Affligem voorbij een beeld van Maria, langs den weg geplaatst. Het beeld zijner Moeder ziende, groette Bernardus haar minzaam, zeggende: Wees gegroet, Maria: *Salve Maria!* En wat gebeurde er? Maria antwoordt terstond op den groet van haren dienaar, zeggende: Wees gegroet, Bernardus: *Salve Bernarde!* Doorslaand bewijs niet waar, hoe aangenaam de groetenis des Engels Maria is. Welnu, bidden wij ook dikwijls het Wees gegroet; groeten wij Maria dikwijls door den dag met den Engel, bijzonder door 's morgens, 's middags en 's avonds den *Engel des Heeren* met aandachtigheid te bidden. Volgen wij den wijzen raad, dien een andere dienaar van Maria, de H. Alphonsus van Liguorio, geeft als hij ons dringend aanbeveelt van dagelijks drie Wees gegroeten te bidden ter eere van de Onbevleete Ontvangenis van Maria.

Een ander gebed, B. B., aangenaam aan Maria en ons tevens voordeelig, is het bidden van den Rozenkrans of van het Rozenhoedje. De brave christenen, die de goede gewoonte hebben van dikwijls, hetzij alleen, hetzij met anderen, 's avonds in hun huisgezin den Rozenkrans of

een Rozenhoedje te bidden, die christenen vlechten als zoo vele kransen uit welriekende bloemen, zij vervaardigen als zoo vele kronen uit edelgesteenten voor Maria, waardoor zij hunne Moeder eeren en haar hunne liefde te kennen geven. Er zijn nog zooveel andere gebeden ter eere van Maria in de godvruchtige kerkboeken vervat, zooals bijv., de Litanie van onze Lieve Vrouw van Lorette, het gebed van den H. Bernardus: *Memorare*: Gedenk, o goedertierene Maagd, het: *Sub tuum praesidium*: Onder uwe bescherming, en zoo veel andere korte schietgebeden. O, B. B., zorgt vooral van gedurende deze Meimaand, 's avonds te zamen met godsvrucht, voor u en voor anderen het Rozenhoedje te bidden, opdat door Maria's machtige tusschenkomst Gods zegen overvloedig over ons nederdale. Een ander werk van godsvrucht tot Maria is het dragen van het scapulier. De dienaren eener adellijke of koninklijke familie rekenen het zich tot eer de livrei van hunne heeren te dragen, zij gaan groot op hunne strepen en onderscheidingsteekenen; hoeveel te meer kunnen, ja moeten wij het ons dan tot eer rekenen de livrei te dragen, niet van eenen edele, van een prins of koning dezer aarde, maar de livrei van Maria, de Moeder van God; hoe veel te meer kunnen wij er fier op zijn door het dragen van het scapulier niet alleen onderdanen, maar zelfs kinderen te zijn van de Koningin van hemel en aarde.

SLUITREDE.

Zietdaar, B. B., wat wij als ware kinderen van Maria die goede Moeder schuldig zijn: wij moeten haar beminnen, niet enkel met woorden, maar met werken. Dat wij Maria waarlijk beminnen, zullen wij toonen, vooreerst,

zoo wij de zonde vermijden, vooral de doodzonde en alles wat er aanleiding toe geven kan; vervolgens, zoo wij eenige werken van godsvrucht oefenen ter eere van Maria, zooals bijv., het bidden van het Wees gegroet, van den Rozenkrans of van het Rozenhoedje en het dragen van het scapulier. Met die werken van godsvrucht, B. B., bijzonder met het bidden van het Rozenhoedje, moeten wij tijdens de Meimaand blijven voortgaan; en opdat zij Maria aangenaam zijn mogen, zorgen wij van in staat van genade te zijn. Zoo bij ongeluk iemand onder ons in staat van doodzonde ware, ik zou hem toeroepen: Haast u om uit dien ongelukkigen staat op te staan; neem tot dat einde terstond uwe toevlucht tot Maria, die de toevlucht der zondaren is, en bekeer u door zoo spoedig mogelijk eene goede biecht te spreken. Overigens, welke waarde zouden onze oefeningen van godsvrucht hebben, zoo wij in staat van doodzonde waren en vrijwillig bleven, zonder ons te willen bekeeren. Maria zou kunnen zeggen: Die christenen hebben mij een troon opgericht; maar de troon, waarop ik met mijn goddelijken Zoon vooral wil zetelen, is hun hart, en dat hart weigeren zij mij. Die christenen versieren mijn beeld met bloemen, zij branden kaarsen voor mij; doch de bloemen, die ik op de eerste plaats van hen verlang, zijn geestelijke bloemen, zooals het viooltje der ootmoedigheid, de lelie der zuiverheid, de roos der liefde, en die bloemen weigeren zij mij: de hoovaardige weigert mij het viooltje der ootmoedigheid, de onkuischaard, de lelie der zuiverheid, de christen, die zich aan doodzonde plichtig maakt, weigert mij de roos der schoone liefde. De kaarsen, die ik verlang, zijn de goede voorbeelden, goede voorbeelden in de ouders voor de kinderen, in de oversten voor de onderdanen, thuis, op straat, in de

kerk, in de kerk vooral goede voorbeelden van eerbiedigheid tijdens de goddelijke diensten, en die kaarsen weigeren zij mij. Die christenen bidden mij, maar zij bidden enkel met de lippen; zij zingen lofliederen ter mijner eere, maar enkel met den mond: *Populus hic labiis me honorat*. En waarom dat? Omdat hun hart ver van mij verwijderd is; met hun hart zijn zij mij vreemd: *Cor autem eorum longe est a me*. (1) Wie onzer zou zulk verwijt uit den mond van Maria kunnen verdragen? Daarom, B. B., opdat onze oefeningen van godsvrucht aangenaam aan Maria zijn mogen, vluchten wij vooreerst de zonde; vervolgens, begeven wij ons vol betrouwen tot die goede Moeder, vragen wij haar al wat wij noodig hebben, voor ons en voor anderen; bieden wij ons Maria aan; offeren wij ons aan haar op; wijden wij ons geheel en al met ziel en met lichaam aan Maria toe, en zeggen wij haar vol betrouwen en met kinderlijke eenvoudigheid: O Maria! gij zijt dan onze Moeder, en wij, als kinderen uwer waardig, wij beminnen u, wij hechten ons aan u. Door de liefde, welke gij uwen kinderen toedraagt, hebt gij onze harten geroofd, gij hebt ze gewond met een uwer liefdepijlen: *Vulnerasti cor meum*. (2) Wij zullen Jezus, uwen Zoon en onzen broeder en U, Maria, zijne en onze Moeder, beminnen en dienen hier op aarde gedurende den tijd, ten einde eenmaal het geluk te mogen hebben van Jezus en U te kunnen beminnen en bezitten in den hemel gedurende de eindelooze eeuwigheid. Amen.

VIERDE PREEK.

De Sluiting der Meimaand.

Esto fidelis usque ad mortem, et dabo tibi coronam vitae.

Wees getrouw tot aan den dood toe, en ik zal u de kroon des levens geven.

(Ap. II, 10.)

INHOUD.

VOORREDE.

De Meimaand loopt ten einde. — Troon, bloemen, kaarsen zullen weldra weggenomen worden, de orgel-tonen en lofliederen zullen niet meer gehoord worden. — Ons hart zal als troon, onze deugden zullen als bloemen, onze voorbeelden als kaarsen blijven ter eere van Maria. — De lofliederen en gebeden zullen niet gansch wegsterven.

VERDEELING.

- I. Wij moeten Maria dankbaar zijn;
- II. Wij moeten Maria getrouw dienen;
- III. Daartoe de middelen aanwenden.

I.

Wij moeten Maria dankbaar zijn voor de genaden en

weldaden, welke wij door hare voorspraak ontvangen hebben, voor ons en voor anderen, naar ziel en naar lichaam; naar de ziel: de genade van onze eigene bekeering of van die van anderen, de genade van uit de traag- en lauwheid te zijn opgestaan. — De kinderen van Maria hebben bekomen een schat van gunsten en genaden; naar het lichaam: genezing, verlichting, troost en geduld.

II.

Wij moeten Maria getrouw dienen; daardoor moeten wij haar onze dankbaarheid betoonen. — Ons welzijn vordert dat wij Maria getrouw dienen. — Tot wie moeten wij onze toevlucht nemen in den nood, om verlost of opgebeurd te worden? Tot Maria. — Tot wie moeten wij onze toevlucht nemen in de bekoringen, om niet overwonnen te worden? Tot Maria. — De duivel, de wereld en het vleesch zullen niet ophouden ons te bestrijden; wij moeten dus Maria getrouw dienen en ons aan haar hechten.

III.

Daartoe moeten wij de middelen gebruiken. De gewone middelen zijn: het gebed, het vluchten van de gevaren en gelegenheden van zonde en de versterving. — Een bijzonder middel is eene ware en bestendige godsvrucht tot Maria. — Daartoe wordt vereischt: het wees gegroet, den rozenkrans of het rozenhoedje, het scapulier, het vieren van Maria's feesten en het bijwonen der Congregatie van onze Lieve Vrouw of der H. Familie.

SLUITREDE.

Nogmaals Maria bedanken. — Haar verzekeren van

onze getrouwheid. — Gebed tot Maria om het goede voornemen van haar getrouw te blijven uit te voeren al de dagen van ons leven tot den dood toe.

VIERDE PREEK.

De Sluiting der Meimaand.

Esto fidelis usque ad mortem, et dabo tibi coronam vitae.

Wees getrouw tot aan den dood toe, en ik zal u de kroon des levens geven.
(Ap. II, 10.)

VOORREDE.

De Meimaand van het jaar 18... spoedt ten einde; nog eenige uren en zij is voorbij. En met de Meimaand, Maria toegewijd, spoeden ten einde, zullen weldra voorbij zijn de oefeningen, die plaats hebben gehad ter eere van onze dierbare Moeder. Ja, B. B., de prachtige troon, waarop het beeld van Maria thans nog heerlijk prijkt, zal weldra verwijderd; de schoone en welriekende bloemen, die het versieren, zullen weggenomen; de lichten, die er rondom schitteren en flikkeren, zullen uitgedoofd worden; nog eenige uren, en het orgel zal zijne zoete tonen niet meer laten hooren, de gewelven van den God gewijden tempel zullen niet meer weergalmen van de lofliederen, Maria ter eer. Maar al te spoedig voor de kinderen van Maria, hebben de dagen der Meimaand elkander opgevolgd, te snel voor hen is de maand hunner Moeder verdwenen. Met droefheid zien zij den prachtigen

troon van Maria verwijderd, de schoone en welriekende bloemen weggenomen, de schitterende en flikkerende kaarsen uitgedoofd worden; met droefheid hooren zij de laatste orgeltonen, de laatste lofliederen Maria ter eer in de verte wegsterven. 't Is waar, de oefeningen der Meimaand zijn bijna geëindigd; doch troost u, kinderen van Maria. Immers, gij hebt voor uwe Moeder nog een anderen troon opgeslagen, een troon, die haar zelfs dierbaarder is, namelijk, uw hart; gij hebt voor uwe Moeder nog andere bloemen geplukt, bloemen die haar aangener zijn, namelijk, uwe deugden, het viooltje der ootmoedigheid, de lelie der zuiverheid, de roos der schoone liefde; gij hebt voor uwe Moeder nog andere kaarsen ontstoken, kaarsen die haar meer behagen, namelijk, uwe goede voorbeelden, waardoor gij uwen evenmensch stichten en tot de deugd aanzetten zult. En uwe lofliederen? Neen, zij zullen niet gansch wegsterven; en uwe gebeden? Zij zullen steeds vuriger tot den troon van Maria opstijgen; 't wees gegroet zal meer en meer herhaald worden, om Uwe dierbare Moeder uwe liefde en dankbaarheid te betuigen.

Ja, B. B., wij moeten onder anderen Maria onze dankbaarheid betuigen, en 't is over de dankbaarheid, welke wij Maria schuldig zijn, dat ik u van avond bij het sluiten der Meimaand eenige oogenblikken wil onderhouden. Wij willen eens zien:

- I. Dat wij Maria dankbaar moeten zijn;
- II. Dat wij Maria getrouw moeten dienen;
- III. Welke middelen wij daartoe moeten aanwenden

I.

Vooreerst, wij moeten Maria dankbaar zijn. Wij lezen

in de H. Schrift, dat de koninklijke Profeet David, zich de weldaden, welke God hem zoo ruimschoots bewezen had, herinnerende, in geestverrukking en vol dankbaarheid uitriep: *Quid retribuam Domino pro omnibus quae retribuit mihi!* (1) Wat zal ik den Heer wedergeven voor alles wat Hij mij gegeven heeft! Zouden wij niet dezelfde woorden mogen gebruiken en die op Maria kunnen toepassen? Zouden wij in geestverrukking en vol dankbaarheid ook niet mogen uitroepen: Wat zullen wij Maria onze Moeder wedergeven voor al de weldaden, welke wij tijdens de Meimaand van haar ontvangen hebben! En welke zijn die weldaden? B. B., wij hebben in den loop dezer maand min of meer weldaden ontvangen voor ons zelve en voor anderen, naar ziel en naar lichaam.

De eene misschien heeft aan Maria te danken de genade der bekeering. Reeds overlang zuchtte die persoon onder de klauwen van Satan. De duivel hield haar in zijne kluisters geklonken, in zijne strikken verward. Die persoon kon maar niet besluiten die slechte gewoonte af te leggen, aan die plaats vaarwel te zeggen, dat gezelschap te verlaten; zij heeft de oefeningen der Meimaand bijgewoond; door de onderrichtingen aangespoord en door de gebeden bewogen, heeft die persoon met betrouwen hare toevlucht genomen tot Maria, de toevlucht der zondaren. Wat is er gebeurd? Maria heeft voor die persoon de genade der bekeering bekomen, waaraan zij beantwoord heeft; zij heeft zich losgemaakt uit de klauwen van Satan, zij heeft de kluisters verbroken, de strikken losgerukt; ja, tot tranen toe bewogen heeft zij zich aan de voeten van den biechtvader neder-

(1) Ps. cxv, 12.

geworpen en eene rouwmoedige en oprechte biecht gesproken; daarna heeft zij zich met de overige kinderen van Maria nedergezet aan de Tafel des Heeren. Aan wie heeft die persoon de genade der bekeering te danken? Aan Maria, B. B., de toevlucht der zondaren. Die persoon mag dus wel uitroepen: Wat zal ik Maria wedergeven voor de genade der bekeering, welke ik door hare voorspraak bekomen heb!

Een tweede had of kende een persoon, die haar dierbaar was: een vader of eene moeder, een broeder of eene zuster, een vriend of eene vriendin; doch helaas! die vader verwaarloosde zijne christelijke plichten, die moeder was ook al juist geen voorbeeld van christen moeder meer, die broeder had zich door slechte kameraden laten verleiden, die zuster zou weldra tot schande verstrekken voor eene gansche familie, die vriend, die vriendin was ook al van het pad der deugd afgedwaald. Die persoon nu heeft hare toevlucht genomen tot Maria; herhaalde malen heeft zij tijdens de Meimaaad tot Maria verzucht, heeft zij die goede Moeder gebeden. Wat is er gebeurd? O, B. B., hoe dikwijls heeft een kind zijnen vader, eene moeder haar kind, heeft eene zuster haren broeder, een vriend zijnen vriend tot God en tot de H. Kerk zien terugkomen, en aan wie heeft die persoon die uitstekende weldaad te danken? Aan Maria, hare Moeder, door welker voorspraak zij voor de personen, die haar dierbaar waren, de genade der bekeering bekomen heeft.

Een andere heeft Maria te danken de genade van uit den staat van traag- en lauwheid opgestaan te zijn. Die staat is in zekeren zin gevaarlijker dan de staat van doodzonde, en vandaar dat de H. Geest zegt: Och of gij warm of koud waart, doch wijl gij lauw zijt, zal ik u uit mij-

nen mond beginnen te spuwen: *Incipiam te evomere ex ore meo.* (1)

Welnu, in deze dagen der Meimaand, Maria toegewijd, heeft die persoon, aangezet door het goed voorbeeld van de ware kinderen van Maria, zich ook naar de kerk be-geven; zij heeft het rozenhoedje met hen gebeden, zij heeft de lofzangen ter eere van Maria, de sermonen over hare deugden gehoord; die persoon heeft haren gevaarlijken staat ingezien, zij heeft besloten uit hare traagen lauwheid op te staan, hare gebeden, goede werken, hare oefeningen van godsvrucht te hervatten, in een woord, zij heeft vast besloten den goeden God en zijne Moeder met nieuwen ijver getrouw te dienen. Aan wie heeft die persoon de genade, van haar gevaarlijken staat verlaten te hebben, te danken? Aan Maria, die zij tijdens de Meimaand bezocht, vereerd en gebeden heeft. Bijaldien nu de zondaren, de trage en lauwe Christenen in de Meimaand zulke uitstekende genaden door de voor-spraak van Maria bekomen hebben, welke gunsten en genaden hebben dan niet bekomen de oprechte kinderen van Maria, de kinderen, die het altaar en den troon hunner Moeder hebben versierd, die haar dagelijks zijn komen bezoeken; de kinderen, die ter eere van Maria dagelijks den rozenkrans of het rozenhoedje gebeden, die haar dagelijks bezongen hebben? Welk een kostbaren schat van gunsten en genaden hebben zij niet bekomen, vooral de dagen, waarop zij met een levend geloof en met een van liefde brandend hart aan de H. Tafel neder-zaten en het geluk hadden van den Zoon hunner Moeder te ontvangen, Jezus-Christus, met godheid en menschheid, met ziel en lichaam, met vleesch en bloed, gelijk Hij

(1) Ap. III, 16.

thans glorievol in den hemel is! Welk een geluk voor de kinderen van Maria! Welk een hemelzaligheid! Wie, wie kan het beseffen?

Doch niet alleen weldaden naar de ziel, maar ook weldaden naar het lichaam hebben de kinderen van Maria voor zich en voor anderen in de Meimaand van hunne goede Moeder bekomen. Te recht dus, ja te recht nemen zij hunne toevlucht tot Maria, in hunne lichamelijke noodwendigheden. Immers, Maria is de Behoudenis der zieken. (1) Ha, B. B., hoe dikwijls heeft Maria niet getoond, en zelfs op wonderbare wijze getoond, dat zij de Behoudenis der zieken is? Hoe velen hebben door de voorspraak van Maria niet bekomen de genezing van hunne ziekten en gebreken, de verlossing uit hunne kwellingen en wederwaardigheden. Doch al zou Maria u ook, niettegenstaande gij haar in de Meimaand zoo vurig gebeden, zoo trouw gediend hebt; al zou zij u ook niet op eene wonderbare wijze van uwe ziekten genezen, uit uwe kwellingen verlost hebben, denkt daarom niet dat Maria uwe gebeden niet verhoord heeft. Neen, B. B., want Maria heeft zeker, zeer zeker uwe gebeden verhoord; doch beter bekend met hetgeen gij ter zaligheid noodig hebt dan gij zelve, zal zij het u ook bezorgen. Zij zal de zieken verlichten, de noodlijdenden opbeuren, want zij is ook de Troosteres der bedrukten. (2) Zij zal u bekomen de genade van met overgiving aan den wil van God de ziekten en kwellingen te ontvangen, met geduld te verdragen en zodoende een kostbaren schat van verdiensten te vergaderen voor den hemel. Zietdaar, B. B., de weldaden, en wellicht nog andere, tijdens de Meimaand door de voorspraak van Maria bekomen;

(1) *Salus infirmorum.* (2) *Consolatrix afflictorum.*

weldaden, waarvoor wij Maria dankbaar moeten zijn.

Om Maria nu onze dankbaarheid te betoonen, moeten wij haar getrouw zijn en blijven, wij moeten haar dienen tot den dood toe; dit zullen wij zien in ons tweede deel.

II.

Wanneer iemand ons eenig goed gedaan, een dienst bewezen heeft, het gezond verstand alleen zegt reeds, dat wij dien persoon daarvoor onzen dank moeten betoonen. Vandaaar dat men den mensch, die aan dien plicht te kort blijft, een ondankbare noemt, en dat men een afkeer van hem gewaar wordt. Hoeveel te meer moeten wij dan Maria, de Moeder van Jezus en onze Moeder, onzen dank betoonen, daar de weldaden, welke wij door hare tusschenkomst bekomen hebben, ver het goede, dat de menschen ons gedaan, de diensten die zij ons bewezen hebben, te boven gaan. Te recht zouden wij ondankbaren genoemd worden, zoo wij aan dien plicht te kort bleven.

Doch niet alleen de dankbaarheid, ook ons geestelijk en lichamelijk, ons tijdelijk en eeuwig welzijn vordert, dat wij Maria getrouw zijn en blijven. Wie weet, B. B., wat ons in het leven nog overkomen zal. Zullen wij ook niet op onze beurt, evenals zoo vele anderen, met ziekten en ongelukken, met rampen en tegenspoed bezocht worden? En wat gebeurt er, helaas! maar al te dikwijls, als men in tegenspoed geraakt? Terwijl men in voorspoed door iedereen bezocht wordt, wordt men in tegenspoed niet zelden door iedereen verlaten. Tot wien zullen wij dan onze toevlucht nemen? O, B. B., terwijl wij door de wereld verlaten worden, moeten wij onze toevlucht nemen tot Maria. Die goede Moeder zal ons niet verlaten, zoo

wij haar getrouw blijven. Door haar voorbeeld — want Maria heeft ook den tegenspoed ondervonden — door haar voorbeeld zal zij ons leeren, en door hare gebeden bij haar goddelijken Zoon zal zij ons versterken, om de kruisen en wederwaardigheden, hoe zwaar en hoe groot ook, tot meerdere eer en glorie van God en tot zaligheid onzer zielen te dragen.

Een andere zaak, B. B., is, dat wij, zoo lang wij leven, tegen de vijanden onzer zaligheid te strijden zullen hebben. Het leven van den mensch op aarde is een strijd, zegt de heilige man Job: *Militia est vita homines super terram*. (1) De vijanden onzer zaligheid zijn: de duivel, de wereld en het vleesch. De duivel loopt immer rond als een brieschende leeuw, zegt de Apostel Petrus, zoekende wien hij kan verslinden: *Quaerens quem devoret*. (2) Denkt gij dat hij de kinderen van Maria na het vieren der Meimaand met rust zal laten? Volstrekt niet; doch vol haat tegen de Moeder van God, en ziende dat de kinderen van Maria hunne Moeder eeuwige trouw beloofd hebben, zal hij al zijne krachten inspannen om hen tot zonde te brengen en van hunne Moeder te doen afvallen.

De wereld zal ook haar best doen om de kinderen van Maria tot val te brengen. Nu eens zal zij hen vervolgen met hare spotternij, door hunne deugd voor schroomvalligheid te houden, door hunne werken van godsvrucht tot Maria in 't belachelijke te trekken; dan wederom zal zij hen uitlokken door al wat zij aantrekkelijks en verleidends heeft, doch vooral door hare vermaken en pleizieren.

Buiten die twee vijanden hebben wij nog een derden, die ons altijd en overal volgt. Die vijand is ons eigen

(1) Job. vii, 1. (2) 1 Petr. v, 8.

vleesch. Wat al driften der bedorven natuur heeft de mensch niet te bestrijden! De eene wordt gedreven tot geld en goed; een ander, tot spijs en drank; een derde, tot alles wat in strijd is met de schoone deugd van zuiverheid. Welnu, hoe zal de mensch, zoo zwak van natuur, door de machtige vijanden zijner zaligheid zoo dikwerf aangevallen, hoe zal hij hun het hoofd bieden? Hoe zal hij hen overwinnen? Hij zal hun het hoofd bieden, hij zal hen overwinnen, bijgestaan door Maria.

Daarom, B. B., hechten wij ons vast aan Maria, blijven wij onze goede Moeder getrouw, en wij hebben van de vijanden onzer zaligheid niets te vreezen. En terwijl de duivel, de wereld en het vleesch van hunnen kant niets onbeproefd zullen laten om ons van Maria af te trekken, terwijl zij alle middelen zullen aanwenden om ons die goede Moeder ontrouw te maken, wij van onzen kant, hechten wij ons des te vaster aan Maria, sparen wij ook geene middelen om de pogingen van de vijanden onzer zaligheid te verijdelen, teneinde onze goede Moeder getrouw te blijven, getrouw tot den dood toe. En welke zijn die middelen? Dat zullen wij zien in ons derde deel.

III.

De gewone middelen, B. B., die men aanwenden moet om te volharden in het goede, en die tevens in verhouding staan met de vijanden onzer zaligheid, den duivel, de wereld en het vleesch, die gewone middelen zijn het gebed, het vluchten der gevaren en gelegenheden van zonde en de versterving. Doch 't is niet over die middelen dat ik thans wil spreken; ik wil enkel spreken over een vierde middel, waardoor men Maria zijne gehechtheid toont, en waardoor men tevens in het goede volharden en zijne

zaligheid bewerken zal. Dat middel is eene ware en voortdurende godsvrucht tot Maria; daartoe nu wordt vereischt :

1°. Dat men dikwijls het weesgegroot bidde. Met den Engel Gabriël, met Elisabeth, de nicht van Maria, en met onze Moeder de H. Kerk moeten wij Maria dikwijls groeten, en wij moeten vooral nooit nalaten naar den wijzen raad van den H. Alphonsus van Liguorio, dien verkleefden dienaar van Maria, van dagelijks 's morgens en 's avonds drie weesgegrooten te bidden ter eere van de zuiverheid van Maria.

2°. Dat men dikwijls den rozenkrans, ja dagelijks het rozenhoedje bidde ter eere van Maria. Zoo dikwijls men den rozenkrans of een rozenhoedje bidt, vlecht men voor zijne Moeder als een krans of een hoedje van geestelijke rozen, die haar nog aangenamer zijn dan de krans of het hoedje uit natuurlijke of kunstbloemen gevlochten.

3°. Dat men gestadig het scapulier van onze Lieve Vrouw drage. Daardoor geeft men bijzonder te kennen, dat men tot de dienaren en dienaressen van de hemelsche Koningin behoort, evenals, bijv., zekere knechten door hunne livrei te kennen geven, dat zij tot de dienaren van de eene of andere adellijke familie behooren.

4°. Dat men de feesten, door onze Moeder de H. Kerk ter eere van Maria ingesteld, naar behooren viere. Brave, oprechte, aan hunne moeder verkleefde kinderen vieren in de wereld met geestdrift het geboorte- of naamfeest hunner moeder. Op die dagen bieden zij hunne moeder geschenken aan. Vieren wij met niet minder geestdrift de verschillende feesten van onze goede Moeder Maria, door met eerbiedigheid de goddelijke diensten bij te wonen, door met aandachtigheid het voorwerp van het feest te overwegen, door op die dagen met god-

vruchtigheid tot de H.H. Sacramenten te naderen. Brengen wij Maria ook onze geschenken door ter harer eere het een of ander goed werk te verrichten.

Eindelijk wordt er vereischt dat men zoo mogelijk deel make van de Congregatie van onze Lieve Vrouw of van de H. Familie, waarin Maria op de tweede plaats geëerd wordt; dat men het reglement der Congregatie of der H. Familie goed nakome, en bijgevolg, dat men geene misstappen bega, waardoor men zou verdienen van buiten de Congregatie of de H. Familie gesloten te worden; dat men ze trouw bijwone, zoodat men er nooit, tenzij om ziekte of andere wettige reden van afwezig zij. Zietdaar wat er vereischt wordt tot eene ware en voortdurende godsvrucht tot Maria.

SLUITREDE.

Wij hebben gezien, B. B., dat wij Maria dankbaar moeten zijn, dat wij haar getrouw moeten dienen, en welke middelen wij daartoe moeten aanwenden. Richten wij ons nu, alvorens te eindigen, nog een oogenblik tot Maria, om onze goede Moeder te bedanken en haar van onze gehechtheid te verzekeren.

O Maria! o goede Moeder! wij bedanken u, en wij bedanken u uit den grond des harten, voor al de genaden en weldaden, welke wij voor ons en voor anderen die ons dierbaar zijn, tijdens ons leven, doch inzonderheid in den loop dezer Meimaand door uwe machtige voorspraak bekomen hebben. Hier voor uw beeld neêrgekniel, maken wij het vaste voornemen van u altoos getrouw te dienen. O Maria! wees zoo goed en gewaardig u, ons onder het getal uwer getrouwe dienaren en dienaressen aan te nemen, opdat wij, hoe ellendig ook, u met hen

mogen vereeren. Na Jezus, uw goddelijken Zoon, zullen wij op u vooral onze hoop stellen. Tot u zullen wij ons wenden in de kruisen en wederwaardigheden, wijl gij onze troosteres zijt. Tot u zullen wij ons wenden in de aanvallen en bekoringen, omdat gij onze toevlucht zijt. O goede Moeder! versterk ons in het goede voornemen, dat wij vandaag maken, van u altoos getrouw te dienen. Uit ons zelve zijn wij zwak en onstandvastig; daarom sta ons bij in onze zwak- en onstandvastigheid en verkrijg voor ons de genade der volharding, volharding in uwen dienst al de dagen van ons leven, volharding tot aan het uur van onzen dood, opdat wij, na Jezus uwen Zoon en u zijne en onze Moeder getrouw gediend te hebben in dit leven, eenmaal het geluk mogen hebben van ons bij u beiden te voegen en u voor eeuwig te mogen bezitten in den hemel. Amen.

VIJFDE PREEK.

De H. Cornelius. Paus-Martelaar.

Haec est voluntas Dei sanctificatio vestra.

Deze is de wil van God uwe heiligmaking.
(1. Thess. iv, 3.)

INHOUD.

VOORREDE.

Tweevoudig doel onzer Moeder de H. Kerk in het vieren harer Heiligen. — Zij stelt hare Heiligen voor als voorbeelden en als voorsprekers. — Wij moeten onze toevlucht nemen tot de Heiligen om hen in hunne deugden te kunnen navolgen. — De H. Cornelius, Romeinsch burger, leefde in de III eeuw. — Hij was zachtmoedig, nederig, kuisch. — Priester gewijd, werd hij eindelijk tot Paus verkozen. De H. Cornelius streed moedig tegen de Ketters en Scheurmakers. — Onder Keizer Gallus, werd hij in ballingschap gezonden en stierf den marteldood den veertienden September 252. — De H. Cornelius, patroon bijzonder tegen de vallende ziekte. — Wij moeten den H. Cornelius niet alleen aanroepen, doch wij moeten hem vooral in zijne deugden navolgen.

VERDEELING.

- I. Wij moeten heilig leven;
- II. Wij kunnen heilig leven.

I.

Wij moeten heilig leven. — Er zijn twee beweegredenen die ons doen handelen: plicht en belang. — Waarom gaat een Christen 's Zondags naar de H. Mis? Uit plicht. — Waarom drijft een koopman handel? Uit belang. — 't Is onze plicht heilig te leven. — De wil van God is onze heiligmaking. — Wij moeten ons best doen van steeds heiliger te worden: Weest volmaakt gelijk uw hemelsche Vader volmaakt is. — 't Is ons belang heilig te leven. — Zonder dat kunnen wij niet oprecht gelukkig zijn op aarde, noch in den hemel komen. — Dwaling van hen, die hun geluk zoeken op aarde in de schatten en rijkdommen, in de grootheid en pracht, in de vermakken en pleizieren. — Woorden van Salomon. — Degenen, die heilig leven, zijn hier op aarde gelukkig, zoo ver als mogelijk is. — Waarin bestaat het geluk op aarde niet, en waarin bestaat het? — Degenen, die heilig leven, zullen eenmaal voor eeuwig gelukkig worden in den hemel.

II.

Wij kunnen heilig leven. — Uit ons zelven kunnen wij niet heilig leven; nochtans, God vordert het, dus moet God ons bijstaan. — Wij moeten God zijne genade vragen. — Wij zouden niet heilig kunnen leven, of wel, omdat de vijanden onzer zaligheid, of wel, omdat onze bezigheden het kunnen beletten. — De vijanden onzer zaligheid kunnen ons niet beletten van heilig te leven; want wij

kunnen hen overwinnen: den duivel, door te waken en te bidden; de wereld, door de gevaren en gelegenheden van zonde te vluchten; het vleesch, door tot God onze toevlucht te nemen, ons zelven te mistrouwen, tot de H. Sacramenten te naderen en werken van boetvaardigheid te doen. — De zondaren moeten, naar het voorbeeld van een H. Augustinus, van eene H. Maria Magdalena, zich bekeeren, boetvaardigheid doen en den verloren tijd zoo goed mogelijk inhalen. Onze bezigheden kunnen ons niet beletten van heilig te leven. — De Heiligen hebben dezelfde bezigheden gehad als wij. — Men vindt Heiligen van alle staten en standen. — Wij kunnen hetgeen zij gekunnen hebben, niet uit ons zelven, maar bijgestaan door God.

SLUITREDE.

Niets kan ons beletten van heilig te leven, noch de vijanden onzer zaligheid, noch onze bezigheden. — Wij zijn verplicht heilig te leven, ons belang vordert het. — Prenten wij die waarheden goed in ons geheugen. — Vluchten wij de zonde en oefenen wij de deugd. — Tot dat einde moeten wij den H. Cornelius bidden, niet alleen om door zijne voorspraak verlost te worden van — of bewaard te blijven tegen de een of andere ziekte, maar ook en wel bijzonder om door hem geholpen te worden in het navolgen zijner deugden. — Gebed tot den H. Cornelius.

VIJFDE PREEK.

De H. Cornelius. Paus-Martelaar.

Haec est voluntas Dei sanctificatio vestra.
Deze is de wil van God uwe heiligma-
king. (1. Thess. iv, 3.)

VOORREDE.

Het einde, B. B., dat onze Moeder de H. Kerk beoogt bij het vieren van de feesten harer Heiligen, is tweevoudig. Zij stelt ons hare Heiligen voor als voorbeelden en als voorsprekers: als voorbeelden van zoovele deugden, welke wij moeten navolgen; als voorsprekers bij God, tot welke wij onze toevlucht moeten nemen.

Ongelukkig, wij beschouwen de Heiligen maar al te dikwijls enkel als voorsprekers bij God. Ik zeg *enkel*: want er is volstrekt geen kwaad in gelegen, de Heiligen als voorsprekers bij God te beschouwen, tot hen, zelfs in het tijdelijke, onze toevlucht te nemen. Neen, B. B., dat niet; maar ik vraag het: Wat zal het ons baten, zoo wij de Heiligen als voorbeelden uit het oog verliezen, en hen in hunne deugden niet navolgen?

Wij moeten dus vooreerst de Heiligen beschouwen als zoovele voorbeelden van deugden, ons ter navolging voorgesteld; vervolgens moeten wij hen beschouwen als onze voorsprekers bij God en hen aanroepen, vooral om hen in hunne deugden, in hunnen heiligen levenswandel na te volgen.

Hetgeen ik hier van de Heiligen in 't algemeen zeg, kan van den H. Cornelius, wiens feest wij heden vieren, in 't bijzonder gezegd worden.

De H. Cornelius, Romein van geboorte, leefde in he begin der derde eeuw. De H. Cyprianus getuigt van hem, dat hij onder anderen zachtmoedig en nederig was. Cornelius had den geestelijken staat aanvaard en was langs de verschillende trappen der geestelijkheid eindelijk tot de grootste waardigheid gekomen. Tot Opperhoofd der H. Kerk, tot Paus gekozen, was zijne diepe ootmoedigheid een beletsel om die waardigheid te aanvaarden zoodat hij er als met geweld toe moest gedwongen worden.

De H. Cornelius, zoo schrijft dezelfde H Cyprianus, was van onberispelijk gedrag; hij was zuiver als eene maagd. In welken graad hij de drie goddelijke deugden bezeten heeft, bewijst ons de onverschrokkenheid, waarmede hij voor God en Kerk tegen Ketters en Scheurmakers gestreden heeft. Vol betrouwen op Gods goedheid en almacht, brandende van liefde tot Jezus-Christus, aarzelde hij niet zijn bloed te vergieten, zijn leven ten beste te geven voor het geloof. Tijdens de vervolging onder Keizer Gallus werd de H. Cornelius in ballingschap gezonden en stierf als Martelaar den veertienden September van het jaar 252, nadat hij bijna twee jaren de H. Kerk bestierd had. De H. Cornelius wordt tegen verschillende ziekten, en gelijk de ondervinding dikwijls geleerd heeft, met het beste gevolg aangeroepen. Doch het is niet alleen als voorspreker, dat wij den H. Cornelius moeten beschouwen, gelijk ik reeds gezegd heb; wij moeten hem vooral beschouwen als voorbeeld; ja, wij moeten den H. Cornelius trachten na te volgen in zijne deugden: in zijn levend geloof, zijne vaste hoop en zijne vurige liefde; in zijne zachtmoedigheid, ootmoedigheid en kuischheid; in een woord, wij moeten heilig leven, gelijk Cornelius geleefd heeft, willen wij eenmaal met hem het

geluk des hemels deelachtig worden. Om ons daartoe krachtdadig aan te zetten, zullen wij te zamen in 't kort de twee volgende waarheden overwegen:

- I. Dat wij allen heilig moeten leven;
- II. Dat wij allen heilig kunnen leven. Breiden wij die twee punten een weinig uit.

II.

Vooreerst zeg ik dat wij heilig moeten leven; daartoe zijn wij allen zonder uitzondering verplicht.

Er zijn vooral twee zaken, B. B., die den mensch doen handelen: plicht en belang. Plicht en belang zijn als twee drijfveeren. Vraagt, bijv., een Christen mensch, waarom hij 's Zondags naar de kerk gaat Mis hooren; hij kan u antwoorden, uit plicht; daartoe ben ik gehouden. Vraagt een koopman, waarom hij dit of dat onderneemt; hij kan u antwoorden, uit belang; daar heb ik voordeel bij. Welnu, B. B., welk is de plicht van den mensch en vooral van den Christen mensch hier op aarde? De plicht van den mensch en vooral van den Christen mensch is den wil van God te doen. En welke is de wil van God? De Apostel Paulus leert het ons in een zijner brieven: *Haec est voluntas Dei sanctificatio vestra*: Deze is de wil van God, uwe heiligmaking.

God wil dus dat wij heilig leven. Vooreerst vordert Hij dat wij in staat van genade zijn; vervolgens zet Hij ons aan van immer in heiligheid toe te nemen. God stelt zich zelve als toonbeeld: *Sancti estote, quia ego sanctus sum* (1), zegt Hij: Weest heilig, wijl Ik heilig ben. Onze goddelijke Zaligmaker, in zijne leerrede op

(1) Lev. xi, 44.

den berg, zeide tot zijne leerlingen: Weest volmaakt, gelijk uw hemelsche Vader volmaakt is: *Estote vos perfecti sicut et Pater vester caelestis perfectus est.* (1) Niet dat wij God den hemelschen Vader in heiligheid of volmaaktheid moeten of kunnen evenaren; neen, B. B., want God de hemelsche Vader is oneindig heilig en volmaakt; doch wij zijn vooreerst verplicht van altoos in staat van genade te zijn, en vervolgens moeten wij ons beijveren van altoos heiliger en volmaakter te worden.

Zietdaar de uitdrukkelijke wil van God, zietdaar zijn verlangen. Door ons van dien plicht te kwijten, beantwoorden wij, en juist daardoor alleen beantwoorden wij aan het einde, waartoe God ons geschapen heeft. En tot wat einde heeft God ons dan geschapen? God heeft ons geschapen om Hem te kennen, te beminnen en te dienen, en op die wijze in den hemel te komen.

De mensch is met rede en verstand begaafd om de waarheid te kennen. Geene waarheid echter verdient meer bekend te worden dan de eerste, de hoogste, de eeuwige waarheid, en die waarheid is God, en alzoo heeft God het recht te eischen dat wij Hem kennen. God heeft het recht te eischen dat wij Hem beminnen, wijl Hij het hoogste goed is. Het kwaad alleen is haat, en het goede alleen is liefde waardig, en wijl God het grootste, het volmaaktste, het oneindige goed, de bron, de fontein is van alle goed, daaruit volgt noodzakelijk, dat Hij door allen en boven alles verdient bemind te worden.

Wij moeten God dienen, wijl Hij onze Heer en Meester is. Doch wat is God dienen, zoo niet ons aan Hem onderwerpen, Hem gehoorzamen, zijn heiligen wil doen? En welke is de wil van God? *Haec est voluntas Dei sanc-*

(1) Matth. v, 48.

tificatio vestra: (1) Deze is de wil van God, uwe heiligmaking. Ja, God vereischt van ons dat wij in staat van genade zijn, en Hij verlangt niets zoozeer dan dat wij in heiligheid en volmaaktheid steeds toenemen. 't Is dus uit plicht, gelijk gij ziet, B. B., dat wij heilig moeten leven. Doch niet alleen uit plicht, ook uit eigen belang moeten wij heilig leven; zonder dat kunnen wij niet oprecht gelukkig zijn hier op aarde, noch eenmaal zalig worden. Dat de mensch niet kan zalig worden zonder heilig te leven, die waarheid verstaat men gemakkelijk, en eenieder wil ze volgaarne aannemen; doch dat men hier op aarde niet gelukkig kan zijn zonder heilig te leven, die waarheid wordt door allen niet aangenomen: men vindt er, helaas! maar al te veel, die het tegenovergestelde beweren. Hoevele menschen treft men niet aan, die meenen dat er geen geluk bestaat, tenzij in rijk te zijn, in aanzien te staan en zich te vermaken; die van den vroegen morgen tot den laten avond maar werken om geld en goed te verzamelen, het komt er niet op aan hoe, rechtvaardig of onrechtvaardig; die alle middelen aanwenden om te schitteren in de wereld en boven anderen uit te schijnen; die niets anders zoeken dan zich te vermaken in eten en drinken, in brasserijen en drinkpartijen, in het laagste dat er voor den mensch, een redelijk schepsel, kan bestaan, in den wellust bot te vieren. Zijn die menschen nu gelukkig? Zij meenden het te zijn. Die onrechtvaardige, die gierigaard meende zijn geluk te vinden in de schatten en rijkdommen; en ziet! zijn gewaand geluk heeft zich of wel niet opgedaan, of wel 't is weldra verdwenen; hij heeft

(1) 1 Th. iv, 3.

of wel niet bereikt hetgeen hij verlangde, of wel het wordt hem weldra ontnomen.

Die hoovaardige meende zijn geluk te vinden in de grootheid en pracht; hij heeft het niet gevonden, hij ziet nog altoos iemand boven zich, en dat verdriet hem; of wel, nauwelijks is hij hemelhoog verheven, of hij wordt diep, zeer diep vernederd.

Die wellusteling meende zijn geluk te vinden in de zinnelijke vermaken, en deze vindt zich des te schandelijker bedrogen, wijl hij zijn geluk in het schandelijke zoekt; hij is onverzaadbaar. En welke zijn daarenboven de noodlottige gevolgen niet van de zinnelijke vermaken, van den wellust? Walging, berouw, — doch vruchteloos — schande, verspilling der gezondheid, niet zelden een vroegtijdige en rampzalige dood! Is dat gelukkig zijn? En is de in zijne verwachting bedrogen onrechtvaardige of gierigaard, is de diep vernederde hoovaardige, en vooral, is de onversaadbare wellusteling niet de ongelukkigste op aarde? Luistert wat de wijste der Koningen, die ondervinding had, zegt van het geluk, in schatten en rijkdommen, in grootheid en pracht, in vermaken en pleizieren gezocht: Ik bouwde paleizen, zoo spreekt Salomon van zich zelve, ik plantte wijnbergen; ik legde hoven en lustwaranden aan; ik verzamelde de schatten van Koningen en wingewesten; ik bezorgde mij zangers en zangeressen, en alles wat mijne oogen verlangden, ontzegde ik hun niet; en ik weigerde mijn hart niet van alle vermaken te genieten en zich te verheugen. Wie zal feestvieren, mocht Salomon uitroepen, en van genot overstroomen gelijk ik! Was Salomon nu gelukkig? En ik zag in alles, zoo gaat hij voort, ijdelheid en kwellings des geestes, en dat er niets van duur is onder de zon, en daarom verdroot mij het leven. Zietdaar, B. B.,

hoe de wijste der koningen dacht over het geluk, in het bezit en genot der aardsche goederen te vinden. Wie dan zijn hier op aarde, wel niet volledig, maar toch waarlijk gelukkig? Zij en zij alleen, die een heilig leven leiden. Ik zeg: wel niet volledig; en de reden ervan is, wijl de Heiligen niet vrij van lijden zijn. De heiligste menschen hebben niet zelden hier op aarde het meeste te lijden gehad. Getuige hiervan de H. Cornelius, die, vervolgd en in ballingschap gezonden, den marteldood gestorven is. 't Is dus niet in bevrijd te zijn van lijden, dat het geluk der Heiligen hier op aarde gelegen is. Neen, B. B.; maar het is gelegen in de gerustheid van geweten, in den inwendigen vrede, die alle gevoel overtreft. Het geweten der Heiligen beschuldigt hen niet van trouweloosheid jegens God; integendeel, het verschaft hun het bewustzijn, in zoover het hier op aarde mogelijk is, dat zij in staat van genade, en bijgevolg in vriendschap met God zijn. Dat bewustzijn alleen doet den Heiligen te midden van hun lijden nog een waar genoeg smaken. Wetende dat alles, wat God hun laat overkomen, tot hun welzijn overkomt, onderwerpen zij zich aan diens vaderlijke Voorzienigheid, en vol betrouwen op zijne goedheid, almacht en getrouwheid in zijne beloften, richten zij hun oog blijmoedig ten hemel, waar zij met reden verhoppen eenmaal ruimschoots door God] voor alles, wat zij voor Hem gedaan en geleden hebben, in eeuwigheid beloond te worden. Ja, B. B., hier op aarde hebben de Heiligen reeds een voorsmaak van de eeuwige gelukzaligheid, en zij verlangen niets zoo zeer als ontbonden te worden, om in den hemel God van aanschijn tot aanschijn te aanschouwen, dien zij hier op aarde gekend, bemind en gediend hebben. Ook zullen zij weldra toegelaten worden tot het eeuwige geluk des hemels, terwijl de zondaren daar-

entegen zullen geworpen worden in de eeuwige vlammen der hel. Over die waarheden, B. B., alhoewel genoeg bekend, wordt, helaas! niet genoeg nagedacht. Wij weten zeer goed dat wij weldra over ons eeuwig lot zullen moeten beslissen; dat wij of wel voor eeuwig gelukkig zullen zijn in den hemel, zoo wij heilig geleefd hebben, of wel voor eeuwig ongelukkig, in de hel, zoo wij slecht geleefd hebben. Zietdaar de beweegredenen, welke ons krachtdadig moeten aansporen van heilig te leven, genoegzaam verklaard. 't Is vooreerst, gelijk wij gezien hebben, onze plicht; vervolgens ons belang, ons tijdelijk en eeuwig geluk, dat zulks vordert. Zien wij nu ook nog in ons tweede punt dat wij heilig kunnen leven.

II.

Uit ons zelve, uit eigen krachten, B. B., kunnen wij niet heilig leven, 't is waar; daartoe hebben wij Gods genade noodig. God nochtans vereischt dat wij heilig leven; Hij wil dat wij eenmaal zalig worden. Wat moeten wij nu uit die twee waarheden besluiten? Daaruit moeten wij besluiten dat God, vordert Hij het onmogelijke niet van ons, ons de middelen moet verschaffen om heilig te kunnen leven en zalig te kunnen worden. En inderdaad, B. B., God is daartoe bereid. Hij zal ons geven al wat wij noodig hebben, mits wij er Hem om vragen. Bijgevolg hangt het van God niet af, zoo wij niet heilig leven en niet zalig worden. Van wien hangt het dan af? Van ons zelve. Bijaldien wij beweren niet heilig te kunnen leven, 't komt voort, of wel omdat de vijanden onzer zaligheid, of wel omdat onze bezigheden ons zouden kunnen beletten van heilig te leven. Tweevoudige dwaling, B. B., die weldra wederlegd zal zijn door het voorbeeld der Heiligen.

En wel vooreerst, de vijanden onzer zaligheid kunnen ons niet beletten van heilig te leven.

De vijanden onzer zaligheid zijn drie in getal, de duivel, de wereld en het vleesch. De duivel voorzeker, de grootste vijand van God, en die ons het geluk des hemels, dat hij verloren heeft, benijdt, spant al zijne krachten in om ons tot zonde te brengen en ongelukkig te maken. Hij loopt als een brieschende leeuw rond, zoekende wien hij kan verslinden: *Tamquam leo rugiens circuit quaerens quem devoret.* (1) Doch heeft de duivel de Heiligen niet vervolgd? Zeker wel. Hij heeft hen vervolgd, bekoord, heviger vervolgd en bekoord dan ons. Ja, B. B., de heiligste menschen hebben niet zelden het meeste te lijden gehad van den duivel. Getuigen van die waarheid een heilige man Job, een H. Antonins en zoo veel andere Heiligen. En toch die Heiligen zijn niet bezweken onder de aanvallen van den duivel, zij hebben hem overwonnen. En met welke wapenen hebben zij den duivel overwonnen? Met de wapenen, die iedereen ter hand heeft. En welke zijn die wapenen? Waken en bidden! *Vigilate et orate, ut non intretis in tentationem:* (2) Waakt en bidt, opdat gij niet vallet in de bekoring. De Heiligen hebben gewaakt, de Heiligen hebben gebeden, zij hebben den duivel overwonnen. Gij kunt waken, gij kunt bidden, gij kunt den duivel overwinnen; hij kan u niet beletten van heilig te leven, en bijaldien gij niet heilig leeft, het komt voort, wijl gij niet waakt, niet bidt in de bekoring, in een woord, wijl gij niet krachtdadig wilt.

De wereld, namelijk de bedorven wereld, doet ook haar best om ons tot zonde te brengen. Zij legt alom

(1) 1. Petr. v, 3. (2) Matth. xxvi, 41.

hinderlagen en spant overal strikken om ons te verderven; de wereld is vol gevaren en gelegenheden van zonde. Kan de wereld u nu beletten van heilig te leven? Volstrekt niet; en getuigen van die waarheid de Heiligen. Doch hoe hebben de Heiligen de wereld overwonnen? Zij hebben de gevaren en gelegenheden van zonde gevluht, en op die wijze, en op die wijze alleen zijn zij aan de hinderlagen, welke de wereld hun legde, aan de strikken, welke zij hun spande, ontkomen. Kunt gij ook zoo niet handelen? Kunt gij ook die plaats, dat huis, dat gezelschap, dien persoon niet verlaten, niet vluchten? Ja zeker: er bestaat volstrekt voor u geene reden om op die plaats, in dat huis te komen; om in dat gezelschap, met dien persoon te verkeerren. Zoo gij dus door den tweeden vijand uwer zaligheid, door de wereld overwonnen wordt; zoo gij niet heilig leeft, 't komt voort, wijl gij de gevaren en gelegenheden van zonde niet vlucht, in een woord, omdat gij niet krachtdadig wilt.

De derde vijand onzer zaligheid is ons eigen vleesch. Den vijand wel is waar kunnen wij niet ontvluchten. Maar kan hij ons beletten van heilig te leven? Ook niet. Getuigen nogmaals de Heiligen; zij hebben ook tegen dien vijand te strijden gehad. Denken wij toch niet, B. B., dat de Heiligen Engelen waren. Zij waren menschen gelijk wij; zwak van natuur, kinderen van Adam en Eva, ten kwade geneigd. Zij gevoelden zoo wel als wij dat hun vleesch zich verzette tegen den geest; zij werden hunne driften gewaar. Doch hoe hebben de Heiligen zich gedragen? Wel overtuigd van hunne zwakheid, hebben de Heiligen zich zelve mistrouwd en tot God hunne toevlucht genomen; zij hebben alles wat hen tot zonde kon brengen, zoo zorgvuldig mogelijk vermeden; zij hebben zich daarenboven nog versterkt door het

dikwerf en waardig ontvangen der H. Sacramenten; zij hebben hun dartel vleesch gekastijd, hunne driften be- teugeld door werken van boetvaardigheid. Wie belet u te doen hetgeen de Heiligen gedaan hebben, om op die wijze den derden vijand uwer zaligheid te overwinnen? En bijaldien gij door hem overwonnen wordt, aan wien de schuld, zoo niet aan u zelve? Hebt gij niet juist het tegenovergestelde gedaan van hetgeen de Heiligen deden? Op eigen krachten steunende, hebt gij uwe toevlucht niet genomen tot God, hebt gij de gevaren en gelegenheden van zonde niet vermeden, hebt gij de H. Sacramenten niet of slecht, d. i., in staat van dood-zonde ontvangen, hebt gij alles uitgedacht, gezocht en gedaan om uw vleesch te vleien, uwe zinnen te strelen, en gij zijt bezweken onder de aanvallen van den derden vijand uwer zaligheid. Doch ik vraag het u nogmaals: aan wien de schuld, zoo niet aan u zelve? Waarom hebt gij niet heilig geleefd? Waarom leeft gij nu nog niet heilig? Omdat gij niet krachtdadig gewild hebt, omdat gij niet krachtdadig wilt tot op den dag van heden. Want, B. B., veronderstelt dat gij tot hiertoe niet heilig, maar in zonden geleefd hebt; wat belet u het overige van uw leven heilig te leven? De meeste Heiligen wel is waar hebben heilig geleefd, hebben de zonden, zelfs het honderdste gedeelte der zonden niet bedreven, die wij bedreven hebben; doch, B. B., er zijn toch ook Heiligen in den hemel, die groote zonden bedreven en die jaren lang in zonden geleefd hebben. Zegt dus niet: de Heiligen hebben niet gezondigd; ik daarentegen heb zoo grootelijks en zoo dikwijls gezondigd; bijgevolg kan ik niet heilig meer leven; ik kan niet meer zalig worden. Dat is eene groote dwaling. Doch oo ver brengt niet zelden de duivel den mensch. Na

hem vroeger reeds bedrogen te hebben, bedriegt hij hem thans nog, en hij doet hem aan zijne zaligheid wanhopen. Zijn wij op onze hoede, B. B., en laten wij ons niet op nieuw door den duivel bedriegen. Augustinus, Maria Magdalena, bijv., hebben zij altoos heilig geleefd? Hoe lang hadden zij hun geluk niet gezocht daar, waar het niet te vinden was? Hoe lang hadden zij naar den duivel niet geluisterd, de wereld met hare schijnvermaken nagejaagd, den wellust botgevierd? In een woord, hoe lang hadden zij niet in zonden geleefd? En ziet! thans worden zij onder de Heiligen gerekend: die wellusteling is een heilige Augustinus; die zondares is eene heilige Maria Magdalena. Van waar die verandering? Tot zich zelven gekomen, en inziende dat alles ijdelheid der ijdelheden is behalve God te dienen, beantwoordden zij eindelijk aan de stem der genade; zij deden boetvaardigheid over hunne zonden; zij haalden den verloren tijd zoo goed mogelijk in door verdubbeling van ijver in den dienst van God. Augustinus en Maria Magdalena, na zich bekeerd te hebben, leefden het overige van hun leven heilig en werden groote Heiligen in den hemel. Wat belet u hen na te volgen? Gij hebt hen wellicht nagevolgd in de zonden; volgt hen nu ook na in de bekeering. God roept; verzoent u met Hem; beweent uwe zonden; dient den Heer uwen God getrouw het overige van uw leven; gij zult heilig leven en eenmaal Heiligen worden in den hemel. Gij ziet dus, B. B., uit het voorbeeld der Heiligen, de vijanden onzer zaligheid kunnen ons niet beletten van heilig te leven. De duivel, de wereld en het vleesch hebben wel is waar hun best gedaan om de Heiligen tot zonde te brengen; de Heiligen hebben hen overwonnen, en zij hebben hen overwonnen met de wapenen waarover wij reeds gesproken hebben. Wij hebben dezelfde

wapenen ter hand; wij kunnen er dus de vijanden onzer zaligheid ook mede overwinnen en heilig leven. De zonden zelfs, die wij bedreven hebben, zijn nog geen beletsel om het overige van ons leven heilig door te brengen; wij kunnen er vergiffenis van bekomen, er boetvaardigheid over doen en vervolgens heilig leven en onze zaligheid bewerken.

Onze bezigheden, de werken die wij te verrichten hebben, maken een heilig leven ook niet onmogelijk. Niemand onder ons kan dus zeggen: 't Is mij onmogelijk van heilig te leven; mijne bezigheden zijn te menigvuldig, te moeilijk, te gevaarlijk. Dwaling, B. B., er zijn Heiligen van alle staten en standen: priesters en geloovigen, gehuwden en ongehuwden, die dezelfde bezigheden, dezelfde werken, misschien wel menigvuldiger, moeilijker en gevaarlijker dan de onze, te verrichten hadden; en toch, zij hebben heilig geleefd. En waarom zouden wij dan niet kunnen hetgeen zij gekunnen hebben? Maar ik kan niet, zegt gij. Gij kunt niet uit u zelven; doch doet wat gij kunt, en vraagt God hetgeen gij niet kunt. God zal u helpen en bijstaan; en door God geholpen en bijgestaan, zult gij kunnen hetgeen gij uit u zelven alleen niet kunt, d. i., gij zult heilig kunnen leven en eenmaal Heiligen worden in den hemel.

SLUITREDE.

Ten slotte vat ik in weinige woorden gansch mijne rede te zamen: wij kunnen heilig leven zoowel als de Heiligen; niets kan het ons beletten; noch de vijanden onzer zaligheid, — de Heiligen hebben dezelfde vijanden gehad; noch onze bezigheden, onze werken, — de Heiligen hebben dezelfde bezigheden, dezelfde werken gehad.

Wij moeten heilig leven, zoo wel als de Heiligen; 't is onze plicht; God gebiedt, God wil het. Zonder dat be-

antwoorden wij niet aan het einde, waartoe wij geschapen zijn; want wij zijn geschapen om God te kennen, te beminnen en te dienen, in een woord, om heilig te leven. Wij moeten heilig leven, ons eigen belang vordert het; zonder dat kunnen wij niet oprecht gelukkig zijn op aarde, en nooit of nimmer in den hemel komen.

Prenten wij die waarheden diep in ons geheugen en volgen wij ze in ons gedrag. Vluchten wij de zonde en alles wat er aanleiding toe geeft; beoefenen wij de deugd en wenden wij alle middelen aan, om er altoos voortgang in te doen en om steeds heiliger te worden. Tot dat einde moeten wij ook den H. Cornelius bidden, en niet alleen, om tegen ongelukken en ziekten beschermd, of er van bevrijd te worden. Richten wij dus tot den H. Cornelius de volgende bede. O H. Cornelius! die thans voor uwe deugden en goede werken door God ruimschoots beloond wordt in den hemel! Van uit den hemel sla goedgunstig uwe oogen op ons neder. Toon dat gij onze beschermer, onze voorspreker zijt. Bid voor ons, opdat de goede God ons gelieve te bewaren voor alle ziekten en ongelukken; dat Hij er ons van verlosse, volgens zijn welbehagen. Bid voor ons, o H. Cornelius! bijzonder opdat wij u in de deugd en heiligheid na volgen. Bid voor onzen heiligen Vader, den Paus... , die, evenals gij opvolger van den H. Petrus, evenals gij door de vijanden der H. Kerk vervolgd wordt, opdat hij standvastig in den strijd over hen zegeprale. Bid voor de overige bedienaars der H. Kerk, de Bisschoppen en Priesters, die vervolging lijden, opdat zij niet bezwijken. Bid voor ons allen, o H. Cornelius! opdat wij naar uw voorbeeld heilig leven hier op aarde, om eenmaal het geluk te hebben, van met u eeuwig te mogen leven in den hemel. Amen.

ZESDE PREEK.

De H. Antonius, Abt.

Militia est vita hominis super terram.

Het leven van den mensch is een strijd
op aarde. (Job. vii, 1.)

INHOUD.

VOORREDE.

Wij allen zijn soldaten en moeten strijden ons leven lang. — Onze vijanden zijn de duivel, de wereld en het vleesch. — Het leven van den mensch is een strijd op aarde. — De H. Antonius strijdt tegen — en overwint.

VERDEELING.

- I. Den duivel;
- II. De wereld;
- III. Het vleesch.

I.

De H. Antonius strijdt tegen den duivel. — De duivel kan niet verdragen dat Antonius zoo heilig leeft en anderen tot de heiligheid aanzet. — De duivel stelt Antonius voor het goede, dat hij in de wereld met zijn geld had

kunnen verrichten, de moeielijkheden der eenzaamheid. — Slechte gedachten. — Antonius mishandeld door den duivel. — De duivel overwonnen. — Klachten van Antonius bij God; antwoord van God. — Wapenen van Antonius tegen den duivel: de naam Jezus, het kruisteecken, het gebed. — De H. Antonius was een man des gebeds. — Van die wapenen moeten wij ons ook bedienen om den duivel te overwinnen.

II.

De H. Antonius strijdt tegen de wereld. — Woorden van den Apostel Joannes. — Wat wordt er verstaan door de drievoudige begeerlijkheid der wereld? — Antonius vlucht de wereld. — Tweemaal verschijnt Antonius in de wereld: de eerste maal tijdens de vervolging, door Keizer Maximinus verwekt; de tweede maal, om de Arianen te bestrijden; daarna keert Antonius naar de eenzaamheid terug. — Wapenen van Antonius tegen de begeerlijkheid des vleesches, de vlucht; tegen de begeerlijkheid der oogen, de vrijwillige armoede; tegen de hoovaardij des levens, de ootmoedigheid. — Antonius Wonderdoener. — Brief van Constantijn den Groote aan Antonius. — Visioen van Antonius.

III.

De H. Antonius strijdt tegen het vleesch. — Wapenen van Antonius tegen het vleesch: matigheid in spijs en drank, vasten, nachtwaken, boetkleed, het bewaken der zintuigen. — Antonius sterft in den gezegenden ouderdom van honderd en vijf jaren.

SLUITREDE.

Naar het voorbeeld van den H. Antonius moeten wij

strijden tegen de vijanden onzer zaligheid. — Tegen den duivel moeten wij strijden met het wapen des gebeds; tegen de wereld, door te vluchten, door ons te onthechten van het aardsche en door ootmoedig te zijn; tegen het vleesch, door matig te zijn, door onze zintuigen te bewaken en door werken van boetvaardigheid. — Strijden wij naar het voorbeeld van den H. Antonius kloekmoedig tegen de vijanden onzer zaligheid; wij zullen hen overwinnen en met den H. Antonius in den hemel gekroond worden.

ZESDE PREEK.

De H. Antonius, Abt.

Militia est vita hominis super terram.

Het leven van den mensch is een strijd
op aarde. (Job. vii, 1.)

VOORREDE.

Wij allen, B. B., zijn soldaten, soldaten geboren, soldaten gansch ons leven. De strijd, dien wij te voeren hebben, is een geestelijke strijd, een strijd op leven en dood; eeuwig leven, eeuwige dood. Worden wij overwonnen, wij zijn verloren, voor eeuwig verloren; overwinnen wij, wij zijn behouden, voor eeuwig behouden. Doch welke zijn de vijanden, tegen welke wij te strijden hebben? Die vijanden, B. B., gij hebt het zeker reeds begrepen, zijn de vijanden onzer zaligheid: de duivel, de wereld en het vleesch.

De duivel, die om zijnen opstand tegen God uit den

hemel nedergeworpen is in den afgrond der hel, zietdaar den eersten vijand onzer zaligheid, tegen wien wij te strijden hebben. In zijne helsche woede heeft hij gezworen, geene middelen onbeproefd te laten om ons te verderven. Hij loopt immer rond, zegt de Apostel Petrus, gelijk een brieschende leeuw, zoekende wien hij kan verslinden.

De tweede vijand onzer zaligheid is de wereld, de bedorven wereld, de wereld, vijandig aan God en aan Jezus' Kerk. Die vijand legt alom hinderlagen, spant te allen tijde strikken om ons te vangen, en wee ons! zoo wij niet op onze hoede zijn.

De derde vijand onzer zaligheid is ons eigen vleesch, dat opstaat tegen den geest. 't Zijn de hartstochten eener bedorven natuur, die ons immer verontrusten, tot zonde aanzetten en waaraan wij aanhoudend moeten weêrstand bieden.

Hij had dus wel gelijk, B. B., hij sprak niets dan waarheid de heilige man Job, als hij zeide: Het leven van den mensch is een aanhoudende strijd: *Militia est vita hominis super terram*. (1) Ter gelegenheid van het feest van den H. Antonius, dat wij vandaag viëren, heb ik voorgenomen u dien Heilige, dien kloeken soldaat, te toonen handgemeen met de drie vijanden zijner zaligheid. Zien wij dus hoe de H. Antonius strijdt tegen, en hoe hij overwint:

- I. Den duivel;
- II. De wereld;
- III. Het vleesch.

I.

De eerste vijand, tegen welken de H. Antonius te strijden heeft, is de duivel.

(1) Job. vii, 1.

De duivel, B. B., valt Antonius hevig aan. Waarom? Vooreerst kan de duivel niet verdragen, dat Antonius een heilig leven leidt; vervolgens heeft hij besloten zich op Antonius te wreken, wijl deze zoo vele personen tot zich trekt, die hem op het pad der deugd volgen. Jaloersch over de vorderingen, welke Antonius dagelijks maakt op den weg der volmaaktheid, spant de duivel al zijne krachten in om hem te verderven. Hij stelt Antonius eene menigte goede werken voor, die hij in de wereld met zijn geld en goed had hunnen verrichten; vervolgens de moeilijkheden, die hij in de eenzaamheid zal ontmoeten; want de duivel, B. B., zag met leede oogen, dat Antonius de wereld verlaten en zich in de eenzaamheid begeven had. Nochtans, zijn eerste aanslag mislukt. Antonius luistert niet eens. Daarop valt de duivel dag en nacht den dienaar Gods aan met slechte gedachten, met gedachten in strijd met de schoone deugd van zuiverheid, doch zonder beter gevolg. Antonius weet alle aanvallen van den duivel zegevierend af te slaan. Satan geeft den moed niet op; hij komt terug, zelfs onder verschillende gedaanten, ten einde Antonius òf te verleiden, òf te verschrikken; doch alle listen en lagen des duivels worden door den dienaar Gods verijdeld; de duivel wordt telkens overwonnen, hij is zelfs genoodzaakt zijne nederlagen te bekennen.

Om u te toonen, B. B., hoe hevig en hardnekkig, met welke helsche razernij de duivel Antonius vervolgde en aanviel, luistert wat er zekeren dag gebeurde. God stond toe, zonder nochtans zijnen dienaar te verlaten, dat Antonius door de duivelen mishandeld werd. Die helsche geesten kwamen te voorschijn, zij maakten een groot gedruisch om Antonius te verschrikken; zij vielen hem lichamelijk aan en sloegen hem zoo hard en lang, dat

hij met wonden overdekt, half dood op den grond nederlag. Een zijner vrienden, die gewoon was Antonius te verzorgen, vond hem in dien ellendigen toestand. Doch ziet, nauwelijks is Antonius tot zich gekomen, of hij daagt reeds, alvorens zich te hebben opgericht, de duivelen uit, en hij roept hen toe: Welaan! ik ben op nieuw gereed om met u te strijden. Neen, niets is in staat, voegt hij er bij, mij van mijnen Heer Jezus-Christus te scheiden. De helsche geesten aanvaarden den strijd, zij verdubbelen hunne pogingen, nemen de afschuwelijkste gedaanten aan en brieschen als leeuwen. Doch alles vergeefs, B. B.! Antonius staat pal; hij blijft standvastig, want hij heeft al zijn betrouwen gesteld op God, die zijne dienaren niet verlaat in den strijd. Een straal van hemelsch licht daalt op Antonius neder, en de duivelen, zoo beschaamd mogelijk, nemen in aller ijl de vlucht. Na die schitterende overwinning op den duivel behaald, klaagde Antonius bij God, doch op eene wijze, waarop Heiligen zulks doen. Waar waart Gij? mijn Heer en Meester! riep Antonius uit. Waarom waart Gij niet hier van af het begin van den strijd? O, Gij zoudt mijne tranen gedroogd, mijne smarten gelenigd hebben. En ziet! plotseling antwoordt eene zoete stem: Antonius! Ik was bij u. Ik ben getuige geweest van den strijd, en wjl gij uwe vijanden zoo kloek weêrstand geboden hebt, zal Ik u tot belooning het overige van uw leven beschermen, en Ik zal uwen naam beroemd maken door de gansche wereld. Op het hooren dier woorden richtte Antonius getroost en gesterkt zich op, om God, zijnen beschermmer en redder, te bedanken. Wij hebben Antonius aanschouwd, B. B., handgemeen met den duivel; wij hebben gezien, dat hij dien vijand zijner zaligheid overwonnen heeft. Doch van welke wapenen heeft de

H. Antonius zich bediend, om dien geweldigen vijand te overwinnen? De tijd, B. B., laat niet toe breedvoerig te zijn. Ik kan dus enkel eenige dier wapenen opnoemen. De voornaamste zijn: de heilige naam Jezus, het kruisteeken en het gebed. Zekeren dag, zoo verhaalt de H. Antonius zelf, door den duivel aangevallen, had ik nauwelijks den naam Jezus aangeroepen, of hij nam de vlucht. Het kruisteeken, zoo leert dezelfde Heilige, is voldoende om den duivel te doen sidderen en beven. 't Is door het gebed, zegt hij, dat ik aan zoovele hinderlagen ontsnapt ben. De H. Antonius, B. B., was waarlijk een man des gebeds. Hij stond te middernacht op om te bidden. Hij bad op zijne knieën, zijne handen ten hemel gestrekt, tot dat de zon opkwam. Soms klaagde Antonius over de zon, dat zij hem 's morgens zoo vroeg in zijn gebed kwam storen. Wat heb ik uw licht nodig? zoo sprak hij tot de zon, als zij opkwam. Waarom komt gij mij verstrooien? Waarom rijst gij op om mij aan de klaarheid van het waarachtige licht te onttrekken? Zietdaar, B. B., de wapenen, waarvan Antonius zich bediend, en waarmede hij den duivel overwonnen heeft. Wij, B. B., wij hebben ook tegen den duivel te strijden. Wij moeten ons van dezelfde wapenen bedienen, willen wij niet in den strijd tegen den duivel bezwijken. Wij moeten dus in de bekoringen met betrouwen den naam Jezus aanroepen; wij moeten met eerbied het kruisteeken maken; wij moeten onze toevlucht nemen tot het gebed, en dan zullen wij even als Antonius den duivel, den eersten vijand onzer zaligheid, overwinnen.

II.

De tweede vijand, tegen welken de H. Antonius te strijden heeft, is de wereld.

Door de wereld, waarvan hier sprake is, moet verstaan worden de bedorven wereld. De Apostel Joannes verbiedt ons die wereld te beminnen. *Nolite diligere mundum*, (1) zegt hij: Wilt de wereld niet liefhebben, en wel op straf van de liefde Gods te verliezen. Want zoo iemand de wereld liefheeft, de liefde des Vaders is niet in hem: *Si quis diligit mundum non est charitas Patris in eo*. En wat mag wel de reden daarvan zijn? Dezelfde Apostel geeft de reden: Want al wat in de wereld is, zoo gaat Joannes voort, is begeerlijkheid des vleesches, begeerlijkheid der oogen en hoovaardij des levens: *Concupiscentia carnis, concupiscentia oculorum et superbia vitae*. Doch wat wordt er verstaan door die drievoudige begeerlijkheid? Door de begeerlijkheid des vleesches wordt verstaan de ongeregelde begeerte naar vermaken en plezieren, naar het zingenot en den wellust; door de begeerlijkheid der oogen, de ongeregelde begeerte naar schatten en rijkdommen, naar geld en goed; door de hoovaardij des levens, de ongeregelde begeerte naar grootheid en pracht. De wereld nu, brandend van die drievoudige begeerlijkheid, doet haar uiterste best, spant al hare krachten in om volgelingen te krijgen, waarin zij, helaas! maar al te wel slaagt. Inderdaad, hoevele ongelukkigen treft men in onze dagen niet aan, die niets zoeken dan zich te vermaken? Hoe velen, die alles opofferen, hun eigen ziel en de zielen hunner kinderen, voor eene hand vol goud of zilver? Hoe velen, die alles verzinnen om zich maar boven hunnen evenmensch te verheffen? Doch hoe gedraagt Antonius zich tegenover de wereld? Antonius vermijdt zorgvuldig alles wat de wereld aantrekkelijks en verleidends heeft: de gezelschap-

(1) 1 Joan. II, 15.

pen en verkeerungen, de vermaken en pleizeren, alles wat de zinnen streelt, in een woord, Antonius vlucht de bedorven wereld. Hij begeeft zich in de eenzaamheid, en daar, ver buiten het gedruisch der wereld, houdt hij zich onledig, met te werken voor zijne ziel en zaligheid. Tweemaal nochtans zien wij hem de eenzaamheid verlaten en in de wereld verschijnen. De eerste maal tijdens de kerkvervolging, door keizer Maximinus verwekt, ten jare 311. De hoop van zijn bloed voor Jezus-Christus te mogen vergieten, deed Antonius besluiten zijn klooster te verlaten. Hij begaf zich naar Alexandrië, waar eene menigte Christenen om het geloof in de gevangenis zuchtten en veroordeeld waren om in de mijnen te werken. Die Christenen diende Antonius, hij moedigde hen aan van standvastig te blijven in het geloof, zelfs voor de rechtbanken en op de plaatsen, waar zij ter dood gebracht werden. Zoodra het volgende jaar de vervolging ophield, verbleef Antonius niet meer in de wereld, doch hij verliet haar terstond en keerde naar zijn klooster terug, met het inzicht om zich al meer en meer van de wereld te scheiden. Nochtans, in het jaar 355 begaf zich Antonius voor de tweede maal naar Alexandrië. Daartoe was hij door verscheidene Bisschoppen uitgenoodigd, die oordeelden, dat niemand beter in staat was dan Antonius, om de Arianen, ketters, die de godheid van Christus loochenden, te wederleggen en te beschamen. 't Was ditmaal tot welzijn der H. Kerk en uit noodzakelijkheid, dat Antonius in de wereld verscheen. Nauwelijks is hij in de stad Alexandrië aangekomen, of hij vangt aan met het katholiek geloof te verkondigen. Hij leert dat Jezus Christus niet enkel mensch, maar dat Hij met God den Vader zelfstandig, dus, dat Hij God en mensch te zamen is. Eenieder wilde

Antonius zien en hooren, niet alleen de Christenen, maar zelfs de Heidenen, die zeiden: Wij willen den Man Gods zien. Vele Heidenen werden getroffen door de sermonen en wonderen van Antonius en lieten zich doopen. Na eenige dagen te Alexandrië te hebben doorgebracht, verlangde Antonius niets zoo zeer als naar zijn klooster en zijne cel terug te keeren. De landvoogd van Egypte deed wel is waar zijn best om Antonius langer daar te houden, doch te vergeefs. Luistert wat hij den landvoogd, die immer aanhield, antwoordde: Een monnik of een kloosterling, zeide hij, is gelijk aan een visch. De visch sterft buiten het water, en de kloosterling buiten de eenzaamheid. Antonius verliet opnieuw de wereld en keerde naar de eenzaamheid terug. De wereld dus met hare begeerlijkheid des vleesch, d. i., met hare ongeregelde begeerte naar vermaken en plezieren, naar alles wat de zinnen streelt, vermag niets op Antonius. Waarom niet? Omdat hij de wereld vlucht.

Antonius overwint ook de begeerlijkheid der oogen, d. i., de ongeregelde begeerte naar schatten en rijkdommen. Antonius, B. B., was uit rijke ouders geboren, en na hunnen dood bezat hij veel goederen. Ongeveer twintig jaren oud hoorde hij zekeren dag in eene kerk de volgende woorden, die Jezus tot den jongeling van het Evangelie sprak: *Vade, vende quae habes et da pauperibus*: (1) Ga, verkoop wat gij bezit en geef het den arme, en gij zult een grooten schat in den hemel hebben: *Et habebis thesaurum in caelo*. Zoodra Antonius die woorden hoort, past hij ze op zich toe, als tot hem gesproken; hij verkoopt zijne goederen, deelt ze uit onder de armen en bewaart alleen hetgeen hij voor zich en zijne

(1) Matth. xix, 21.

zuster noodig heeft om te kunnen leven. Een weinig daarna de volgende woorden hoorende: Weest niet bekommerd over den dag van morgen: *Nolite solliciti esse in crastinum*, (1) verkoopt Antonius nog zijne meubelen ten voordeele der armen en begeeft zich in de woestijn. Ziedaar hoe Antonius de begeerlijkheid der oogen, d. i., de ongeregelde begeerte naar geld en goed overwint. Hij onthecht zich niet alleen, maar hij ontdoet zich geheel en al van het aardsche. Eindelijk overwint Antonius nog de hoovaardij des levens, d. i., de ongeregelde begeerte naar eer en glorie; hij stelt daartegen eene diepe ootmoedigheid. Door iedereen gezocht, met de gave van mirakelen te doen bedeed, beschouwt Antonius zich voor den laatsten der menschen, hij luistert naar — en volgt de vermaningen van wien ook. Zekeren dag ontving Antonius een brief van Constantijn den Groote en zijne zonen. De leerlingen van Antonius waren niet weinig getroffen over de eer, hunnen meester daardoor bewezen. Doch luistert wat Antonius zeide: Weest niet verwonderd, zeide hij, dat ik een brief van den Keizer ontvang; de Keizer is een mensch, die schrijft aan een ander mensch; doch weest verwonderd, voegt hij er bij, dat God zich gewaardigd heeft ons bij geschrift zijnen wil kenbaar te maken, en dat Hij ons gesproken heeft door zijnen Zoon. Ook wilde Antonius in den beginne niet antwoorden; doch wijl zijne leerlingen er op aandrongen, deed hij het eindelijk. Hij schreef dus een brief aan den Keizer en zijne zonen, waarin hij hen vooral aanzette van de wereld te verachten en den laatsten dag des oordeels nimmer uit het oog te verliezen. Antonius oefende vooral de deugd van ootmoedigheid, en geen wonder, want

(1) Matth. vi, 34.

ziethier, wat hem zekeren dag gebeurde. God liet Antonius de gansche oppervlakte der aarde zien, zoodanig met strikken bespannen, dat het schier onmogelijk was een stap te doen, zonder er in te vallen. Antonius, op dat gezicht van vrees en angst bevangen, riep sidderend uit: Heer! wie zal dat gevaar kunnen ontkomen? En eene stem antwoordde: De mensch, die waarlijk ootmoedig is. Daaruit begreep Antonius, hoe noodzakelijk de ootmoedigheid is, en vandaar ook dat hij die deugd bijzonder oefende.

Antonius heeft dus, B. B., gelijk wij gezien hebben, den tweeden vijand zijner zaligheid, namelijk, de wereld overwonnen. Hij heeft gezegevierd over de begeerlijkheid des vleesches door de vlucht; over de begeerlijkheid der oogen, door de onthechting van het aardsche; over de hoovaardij des levens, door de ootmoedigheid. Wij, B. B., wjl wij ook tegen de wereld te strijden hebben, wij moeten ons van dezelfde wapenen bedienen; wij moeten vluchten, aan de goederen dezer wereld niet gehecht zijn, wij moeten ootmoedig wezen, en wij zullen even als Antonius den tweeden vijand onzer zaligheid overwinnen.

III.

De derde vijand, tegen welken de H. Antonius te strijden heeft, is het vleesch. Wij allen, niemand uitgenomen, kennen dien vijand maar al te goed. Hij vergezelt en vervolgt ons overal en te allen tijde. Wij gevoelen den strijd van het vleesch tegen den geest, de bedorven natuur, de hartstochten, die ons tot eene zonde aanzetten, van welke de Apostel Paulus zegt, dat zij onder de Christenen niet eens moest genoemd, laat staan van bedreven worden. Die zonde, B. B., is de schandelijke

zonde tegen de schoone deugd van zuiverheid. Doch zien wij liever van welke wapenen Antonius zich bediende om dien vijand te overwinnen.

Antonius, B. B., was van zijne jeugd af matig in spijs en drank. Later verrichtte hij veel werken van boetvaardigheid. Onder anderen onderhield hij een strenge vasten. Zijn eten bestond in een weinig brood met wat zout; zijn drank, in water. Eenmaal daags at hij, en nooit voor zonsondergang. Het gebeurde niet zelden dat hij in twee, ja zelfs in vier dagen volstrekt niets at. Zijn vleesch hield hij daarenboven nog in bedwang door nachtwaken. Dikwijls bracht hij gansche nachten door in het gebed. Vergunde Antonius zich eenige rust, dan legde hij zich neder op eene biezen mat, op een boetkleed of wel op den blooten grond. Ik spreek van een boet- of haren kleed; ja, dat droeg Antonius om zijne driften te beteugelen. Daarenboven bewaakte hij met de uiterste zorg zijne zintuigen, vooral zijne oogen en ooren; want het gebeurt maar al te dikwijls, helaas! en Antonius wist zulks, dat door de zintuigen de bekoring ontstaat, en dat de zonde er door binnensluipt. Van al zijne strenge boetplegingen verminderde Antonius weinig in zijne oude dagen. Nochtans, zij hebben hem niet belet van een hoogen ouderdom te bereiken, want de H. Antonius, na de vijanden zijner zaligheid kloek bestreden en overwonnen te hebben, stierf, rijk aan deugden en goede werken, in den gezegenden ouderdom van 105 jaren. Zijne ziel verheugt zich reeds in het bezit van God, dien hij op aarde getrouw gediend heeft; terwijl zijne stoffelijke overblijfsels, door de geloovigen vereerd, zich eenmaal bij haar zullen aansluiten, namelijk, in den laatsten dag des oordeels, om voor eeuwig met haar in de vreugde des hemels te deelen.

SLUITREDE.

Wij hebben den H. Antonius genoegzaam beschouwd, B. B. Wij hebben dien kloeken soldaat gezien, handgemeen met de vijanden zijner zaligheid. Wij hebben gezien met welke wapenen hij hen overwonnen heeft.

Wij ook, B. B., zijn soldaten, gelijk ik in den beginne reeds gezegd heb. Wij ook hebben tegen dezelfde vijanden te strijden. Wij moeten strijden tegen den duivel, en om hem te kunnen overwinnen, moeten wij ons naar het voorbeeld van den H. Antonius bedienen vooral van het wapen des gebeds. Laten wij ons toch nimmer door den helschen Satan onder het juk brengen, doch door hem aangevallen of bekoord, slaan wij hem vol moed op de vlucht. Wij moeten strijden tegen de wereld. En met welke wapenen? Met de vlucht, met de onthechting van het aardsche en met de ootmoedigheid. Ja, B. B., wij moeten de vermaken en pleizieren der bedorven wereld vluchten, zoo niet, worden wij slaven en slavinnen van de bedorven wereld. Wij moeten ons niet aan het geld en goed dezer wereld hechten, veel minder onze zielen verkoopen voor een handvol goud of zilver, wel overtuigd, dat wij toch weldra alles zullen moeten verlaten. Wij moeten ons voor God verootmoedigen, want die zich verheft zal vernederd, maar die zich vernedert zal verheven worden.

Wij moeten strijden tegen het vleesch. Ja, B. B., bestrijden wij onze kwade driften door ons nimmer aan de zonde van onmatigheid in spijs en drank plichtig te maken, door onze zintuigen, en vooral onze oogen en ooren goed te bewaren, door werken van boetvaardigheid. Willen wij dus geene slaven en slavinnen worden van de vijanden onzer zaligheid, van den duivel, de wereld

en het vleesch, willen wij niet voor eeuwig verloren gaan; op dan, en kloekmoedig ten strijde, naar het voorbeeld van den H. Antonius, wiens feest wij heden vieren. En gij, H. Antonius! die reeds in den hemel voor de overwinningen, op de vijanden uwer zaligheid behaald, met de kroon der onsterfelijkheid op het hoofd schittert: bid voor ons, opdat wij naar uw voorbeeld kloekmoedig strijden, de vijanden onzer zaligheid overwinnen, om eenmaal met u te mogen gekroond worden in het rijk der hemelen. Amen.

ZEVENDE PREEK.

Liefdadigheids-Sermoon.

De Aalmoes.

Dives et pauper obriaverunt sibi; utriusque operator est Dominus.

De rijke en de arme hebben elkander ontmoet; God heeft beiden geschapen.

(Prov. XXII, 2.)

INHOUD.

VOORREDE.

Gedachte van God en de wereld over den rijkdom en de armoede. — God zegt: Gelukkig de arme; de wereld: ongelukkig de arme. — God zegt: Wee den rijke; de wereld: gelukkig de rijke. — Zal de rijke zeker verloren gaan? Neen. De jongeling van het Evangelie; woorden van Jezus. — Zal de arme zeker zalig worden? Neen. — De slechte rijke zal verloren gaan, de brave arme zal zalig worden. — De rijke vrek en de arme Lazarus. — De rijke en de arme moeten elkander helpen in het werk hunner zaligheid.

VERDEELING.

- I. Waarom moet men aalmoezen geven?
- II. Hoe moet men aalmoezen geven?

I.

De rijke is verplicht aalmoezen te geven. — Woorden van den H. Joannes. — Beweegredenen: Vooreerst, de zegen van God in het tijdelijke en het geestelijke. — In het tijdelijke: Geeft en u zal gegeven worden. Waarom? Omdat God goed is en de arme voor zijn weldoener bidt. — De aalmoes is gelijk aan het zaad dat, aan de aarde toevertrouwd, veel vruchten voortbrengt. — God zegent den liefdadige. — De Pastoor en de liefdadige. — De aalmoes is gelijk aan geld, uitgezet aan hoogen interest. — Zegen in het geestelijke: Talrijke genaden: de genade der bekeering, de vergiffenis der zonden, de genade der volharding. — Hoe men, door aalmoezen te geven, vergiffenis van zijne zonden bekomt. — Kwijtschelding der straffen. — Geschiedenis eener jonge dochter. — Vervolgens, de armen zijn onze broeders en zusters, de lievelingen van God, de ledematen van Jezus-Christus, Jezus-Christus in zekeren zin zelf. — Om zulks te begrijpen moet men geloof hebben. — De wereld kent en bemint God niet, dus ook den arme niet; gij kent en bemint God, en vandaar dat ik niet bevreesd ben u een aalmoes te vragen. — Gij moet aalmoezen geven, niet alleen om den arme in zijnen nood bij te staan, maar ook om zijne deugd en onschuld in veiligheid te stellen. — Gij spijst, dekt Jezus-Christus en gaat voor Hem om een aalmoes rond.

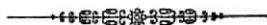
II.

Men moet zijn aalmoezen geven: met voorzichtigheid, van harte, met geloof en naar vermogen.

SLUITREDE.

Die aalmoezen geeft, maakt zich vrienden voor na'den

dood. — De arme en de rijke zullen elkander ontmoeten. — In den laatsten dag des oordeels zal Jezus zeggen tot den hardvochtigen rijke: Weg van mij, enz.; tot den liefdadigen rijke: Kom, gezegende mijns Vaders, enz.

ZEVENDE PREEK.

Liefdadigheids-Sermoon.

De Aalmoes.

Dives et pauper obviaverunt sibi; utriusque operator est Dominus.

De rijke en de arme hebben elkander ontmoet; God heeft beiden geschapen.

(Prov. xxiv, 2.)

VOORREDE.

De gedachte, B. B., welke God en de wereld zich van den rijkdom en de armoede maken, is zeer verschillend; het oordeel, dat zij over den rijke en den arme vellen, eveneens; ja, beiden zijn zelfs in strijd met elkander. Gelukkig de arme! zegt God; Gelukkig de rijke! zegt de wereld. Wee u, rijke! zegt God; Wee u, arme! zegt de wereld. Van waar die verschillende, tegenstrijdige gedachte; dat verschillend, tegenstrijdig oordeel? God en de wereld, B. B., zijn geen vrienden; integendeel, zij staan vijandig tegen elkander over. Hetgeen God bemint, zoo als de armoede, de wereld haat ze. Hetgeen God niet zoekt, zooals de rijkdommen, de wereld jaagt ze met koortsdrift na. Wee dus den rijke! volgens de

gedachte en het oordeel van God: *Vae vobis divitibus!* (1) Gelukkig de arme! *Beati pauperes!* (2) Zal dan de rijke te midden zijner rijkdommen noodzakelijk verloren gaan? B. B., men kan, men mag het niet ontkennen; de rijkdommen zijn gevaarlijk; zij zijn gelijk aan doornen, die den mensch verwonden; aan strikken, waarin hij niet zelden gevangen wordt. De jongeling, dien Jezus lief had en uitnoodigde van Hem op het pad der volmaaktheid te volgen, ging droevig weg, zegt het Evangelie: *Abiit tristis*. Waarom? Hij had vele goederen en kon niet besluiten dezelve te verlaten: *Erat enim habens multas possessiones*. (3) Doch luistert wat de goddelijke Leermeeester bij die gelegenheid tot zijne leerlingen zeide. Voorwaar, ik zeg het u, sprak Jezus; de rijke zal moeielijk het rijk der hemelen binnengaan. Een kameel zal gemakkelijker door het oog eener naald gaan, dan een rijke het rijk der hemelen binnentreden. 't Zal dus wel niet onmogelijk, doch moeielijk voor den rijke zijn van zalig te worden. Maar zal nu de arme in zijne armoede zeker zalig worden? Ook niet, B. B.; want men vindt armen, die tegen God opstaan; armen, die vol ondeugden zijn; armen, die wezenlijk ongelukkig zijn reeds in dit leven, en die daarenboven nog voor eeuwig ongelukkig zullen worden hiernamaals. Het „Wee” dus, door God over de rijken uitgesproken, treft den hardvochtigen, den mededogenloozen rijke, den rijken brasser, den rijken wellusteling, in een woord, den rijken vrek van het Evangelie: ja, dusdanige rijke zal ook eenmaal, even als hij, begraven worden in de hel: *Et sepultus est in inferno*. Het „Zalig zijn de armen” geldt den braven, den godvreezenden arme, die zich in zijn droevig lot aan den wil van God onder-

(1) Luc. vi, 24. (2) Luc. vi, 20. (3) Matth. xix, 22.

werpt; 't geldt den armen Lazarus, die na zijnen dood door de Engelen naar den schoot van Abraham overgebracht werd: *Portabatur ab Angelis in sinum Abrahae.* (1)

God nochtans, die den rijke en den arme geschapen heeft, wil dat beiden zalig worden. En ziethier, waarin zijne goddelijke Voorzienigheid op eene wondervolle wijze uitschijnt. Hij wil den eenen zalig maken door den anderen; Hij wil dat de rijke en de arme elkander bijstaan, dat zij zich vereenigen, dat zij als het ware hand aan hand den weg, die naar den hemel leidt, inslaan. *Dives et pauper obviaverunt sibi:* (2) ja, zij moeten elkander ontmoeten. Doch hoe zullen zij elkander bijstaan, zich vereenigen en elkander ontmoeten? De rijke zal werken van liefdadigheid verrichten, hij zal vooral aalmoezen geven; de arme zal daarvoor dankbaar zijn, hij zal bidden voor zijnen weldoener. Zietdaar tevens het onderwerp dezer rede; doch het is vooral het eerste punt dat ik voorgenomen heb een weinig verder uiteen te zetten. Ik wil u dus vandaag spreken over de aalmoes. En om u krachtadig aan te sporen van naar behooren aalmoezen te geven, zullen wij zien:

- I. Waarom men aalmoezen moet geven;
- II. Hoe men aalmoezen moet geven.

I.

U breedvoerig bewijzen, B. B., dat God den rijke stellig geboden heeft, zoodat deze streng verplicht is, den arme in den nood bij te staan; neen, dat is mijn inzicht niet. Het zij genoeg dienaangaande de volgende woorden van de H. Schrift aan te halen. Zoo iemand, zegt de H.

(1) Luc. xvi, 22. (2) Prov. xxii, 2.

Joannes, rijkdommen heeft, goederen bezit, en hij ziet zijnen broeder in armoede, zoo hij hardvochtig blijft, geen medelijden met hem heeft en hem niet bijstaat; hoe zal de liefde Gods in hem blijven? *Quomodo charitas Dei manet in eo?* (1) Op die vraag moet men een ontken-nend antwoord geven. Neen, de liefde Gods blijft niet in hem, hij verliest de liefde, zonder dewelke het noch-tans onmogelijk is van zalig te worden.

Gij ziet dus dat God den rijke stellig geboden, dat Hij hem streng verplicht heeft, op straf van voor eeuwig verloren te gaan, den arme in den nood bij te staan. Doch ziehier andere beweegredenen, die wel in staat zijn den rijke krachtdadig aan te zetten van aalmoezen te geven.

Vooreerst, God zegent den liefdadigen mensch. Onze goddelijke Zaligmaker leert het uitdrukkelijk in het Evan-gelie. Geeft, zegt Jezus, en u zal gegeven worden: *Date et dabitur vobis*. Men zal u eene goede, overvloedige, opgehoopte maat in den schoot storten; want met de-zelfde maat, waarmede gij meet, zal u teruggemeten worden: *Eadem mensura qua mensi fueritis, remetietur vobis*. (2)

Doch welke zijn nu de goederen, waarmede God den liefdadigen mensch zegent? Die goederen zijn tweederlei: tijdelijke en geestelijke goederen. Ik zeg tijdelijke goe-deren. Die medelijden met den arme heeft, zet zijn geld of goed aan een hoogen interest bij God uit: *Foeneratur Domino, qui miseretur pauperis*, (3) d. w. z., dat hij, die aalmoezen geeft, door God ruimschoots zal beloond wor-den. Die belooning steunt deels op de goedheid van God, deels op de gebeden van den arme. God, die de aalmoes,

(1) Joan. III, 17. (2) Luc. VI, 31. (3) Prov. XIX, 17.

den arme gegeven, als aan zich gegeven beschouwt, gelijk wij later zullen zien, laat zich niet in milddadigen edelmoedigheid overtreffen. Oneindig goed tot ons, d. i., oneindig genegen om ons goed te doen volgens onze bekwaamheid, wordt God daarenboven daartoe nog uitgelokt door de gebeden, welke de arme voor zijnen weldoener stort; want — en dit zij hier in het voorbijgaan gezegd — de arme, wil hij zich niet aan de zwartste ondankbaarheid plichtig maken, is gehouden voor zijnen weldoener te bidden. Die gebeden van den arme, men kan er niet aan twifelen, hebben een groot vermogen bij God. *Exaudivit pauperes Dominus*: (1) De Heer, zegt de koninklijke Profeet, heeft de bede van den arme verhoord. Alzoo is de aalmoes van den rijke, den arme gegeven, gelijk aan een zaad, dat in een vruchtbaren akker geworpen wordt. God stort zijn hemelschen dauw uit om dat zaad, hetwelk in den schoot van den arme reeds wortel geschoten heeft, te bevochtigen. Dat zaad zet zich uiteen, groeit op en brengt honderdvoudige, d. i., overvloedige vruchten voort. Ja, God zegent den liefdadigen rijke in zijne ondernemingen; Hij zegent den arbeid van den milddadigen landman, daar Hij in tegendeel den hardvochtigen rijke, den liefdeloozen landman weinig of geen voorspoed, niet zelden tegenspoed verzendt. Alzoo, B. B., zien wij heden dikwijls gebeuren, hetgeen de H. Geest in het boek der spreken zegt: Eenigen deelen het hunne uit, zegt Hij, en zij worden rijker; anderen rooven hetgeen hun niet toebehoort, en zij zijn toch altoos arm. Hoe komt het niet zelden, dat, bijv., eene familie zoo goed vooruitgaat? Die familie, zoo verhaalde mij zekeren

(1) Ps. LXVIII, 34.

dag een Pastoor, en hij noemde haar bij name; die familie, zeide hij, is altoos de eerste om goede werken te doen. Zekeren keer was ik verlegen mij tot haar te wenden, en ik ging ze inderdaad voorbij, wijl zij altoos en naar mijn oordeel te veel gaf. Doch ziet! het kwam ter oore van een der leden van die familie; deze kwam bij mij en vroeg: Hoe komt het, Mijnheer Pastoor! dat gij mij ditmaal voorbij zijt gegaan? Omdat gij, zoo antwoordde de Pastoor, altijd en te veel geeft. Maar de Pastoor moest wederom voor een goed werk eene milde som aannemen; en die familie, B. B., want ik ken ze ook, was oprecht gelukkig; zij had voorspoed zelfs in het tijdelijke. Waarom? *Foeneratur Domino, qui miseretur pauperis*: (1) ja, dat gezegde wordt bewaarheid: Hij zet zijn geld of goed bij God aan hoogen interest uit, die medelijden met den arme heeft. Gij ziet dus, B. B., in plaats van te verarmen door aalmoezen te geven, vergadert men zich schatten, goederen in de wereld.

Doch die tijdelijke goederen, welke men van God door aalmoezen te geven verkrijgt, maar slechts op voorwaarde, namelijk, in zoover zij tot het eeuwige welzijn van den liefdadige verstrekken; die tijdelijke goederen worden nog door andere van grootere waarde, namelijk, door geestelijke goederen overtroffen. En welke zijn die geestelijke goederen? Die geestelijke goederen zijn talrijke genaden en eindelijk het eeuwige loon. Ik zeg talrijke genaden, waaronder vooral uitschijnen, de genade der bekeering, de vergiffenis der zonden en de genade der volharding in het goede.

De aalmoes, zoo zegt Tobias, bevrijdt den mensch van

(1) Prov. xix, 17.

de zonde: *Eleemosyna ab omni peccato liberat.* (1) Gelijk het water, zoo leert ons de Ecclesiasticus, het vuur bluscht, eveneens behoedt de aalmoes voor de zonde. En Jezus Christus zelf zegt: Geeft aalmoezen, en gij zult van uwe zonden gezuiverd worden: *Date eleemosynam, et ecce omnia munda sunt vobis.* (2)

Doch ziethier een aanmerking, om niet in dwaling te vallen. Gij moet niet denken, B. B., dat het genoeg is enkel een aalmoes aan den arme te geven, om vergiffenis van uwe zonden te bekomen. De aalmoes zuivert van de zonden, in dezen zin, dat God dikwijls, met het oog op de aalmoezen, welke de zondaar geeft, hem een uitgelezene, eene krachtdadige genade schenkt, waaraan die zondaar beantwoordt, een waar berouw over zijne zonden opvat, boetvaardigheid doet, en op die wijze vergiffenis van zijne zonden bekent. Zietdaar hoe de aalmoes zuivert van zonden. Door aalmoezen te geven kan men ook kwijtschelding bekomen van de tijdelijke straffen, die men nog schuldig is te ondergaan voor de reeds vergeven zonden. Vandaar dat Daniël den koning Nabuchodonosor aanzette, van zijne zonden met aalmoezen af te koopen: *Peccata tua eleemosynis redime.* (3)

Bijaldien God nu ter oorzake der aalmoes den zondaar niet zelden de genade der bekeering schenkt, hoeveel te meer zal God dan den rechtvaardige om dezelfde reden de genade der volharding schenken? Ja, B. B., God zal den rechtvaardige die genade schenken; Hij zal zelfs den zondaar, die zich over den arme erbarmt, op het einde van zijn leven niet verlaten; in dien gevaarvollen dag zal God hem bevrijden: *In die mala liberabit eum Dominus*; (4) Hij zal hem op eene bijzondere wijze bijstaan

(1) Tob. iv, 11. (2) Luc. xi, 41. (3) Dan. iv, 24. (4) Ps. xl, 2.

om hem een goeden dood te doen sterven. Om u te overtuigen dat God, zelfs in het uur des doods, den zondaar niet verlaat, die medelijden met den arme gehad heeft, luistert naar de volgende geschiedenis; zij heeft plaats gehad in een der hedendaagsche Babylons, zoo als een fransch redenaar de hoofdstad van zijn eigen land noemt.

Eene jonge dochter had zich van hare prilste jeugd aan de wereld opgeofferd. Na jaren lang de vermaken der bedorven wereld nagejaagd te hebben, na geprezen, toegejuicht, hemelhoog verheven te zijn geweest, bevindt zij zich eensklaps aan het einde harer schitterende loopbaan, op den boord van het kille graf. Ijdelheid der ijdelheden: *Vanitas vanitatum*, en alles is ijdelheid, *et omnia vanitas*, (1) mocht die jonge dochter met den koning Salomon uitroepen. Doch werpen wij een sluier over de zwakheden en ergernissen der jonge dochter, zegt de schrijver, zwakheden en ergernissen, die haar doodsbed des te droeviger, des te akeliger maken. De wereld, die trouwelooze, voor welke zij zich heeft afgetobt op den weg des verderfs, verlaat haar, nu de dood zijn kille hand over haar uitgestrekt heeft. Maar neen, ik bedrieg mij. Wreeder dan men denken kan, doet de bedorven wereld eene laatste poging om de ziel dier ongelukkige in den afgrond der hel te storten, terwijl zij zich van haar stoffelijk overblijfsel wenscht te bedienen om met de Kerk den spot te drijven. Gelukkig; de afgedwaalde opent aan de poorten der eeuwigheid hare oogen, zij bezit nog kracht genoeg om de schandelijke, de helsche plannen harer vijanden te verijdelen. Een priester wordt verwittigd en met achting ontvangen. De arme zondares

(1) Eccl. 1, 2.

spreekt eene rouwmoedige biecht, ontvangt de H. Sacramenten der stervenden, en na aldus van haar geloof en haar berouw getuigenis te hebben afgelegd, ontslaapt zij zacht in den Heer. Wat heeft zij gedaan gedurende haar leven, de arme zondares, om op het einde van haar leven zulke uitstekende genade te bekomen? Zij was liefdadig, (1) zegt de schrijver; zij bezat een edelmoe-dig hart; niet te vergeefs klopte de noodlijdende bij haar aan; de arme werd niet troosteloos weggezonden, zoo dat in haar bevestigd werd, hetgeen de Profeet zegt: Geluk-kig de mensch, die medelijden met den arme heeft : *Beatus, qui intelligit super egenum et pauperem*: de Heer zal hem ten kwaden dage verlossen: *In die mala libe-rabit eum Dominus*: Hij zal hem in de handen zijner vijanden niet overleveren: *Non tradat eum in animam inimicorum ejus*. (2) Neen, God verlaat den weldoener van den arme niet; integendeel, Hij wil, Hij zal hem nog beloonen met het eeuwige leven. Doch, alvorens over de hemelsche belooning te spreken, ziethier buiten de tijdelijke en de geestelijke goederen, waarmede God den liefdadigen mensch zegent nog een andere beweeg-reden om den arme in zijnen nood bij te staan; zij zal misschien beter in staat zijn van tot het hart te spreken.

Wat zijn de armen, die onder de rijken verkeerden? De armen zijn menschen gelijk de rijken, doch zij zijn niet door de fortuin begunstigd.

Wat zijn de armen nog meer? De armen zijn onze broeders en zusters in Jezus-Christus; zij zijn niet zel-den de lievelingen van God, zij zijn de ledematen van Jezus-Christus, in zekeren zin zijn zij Christus zelf. Doch om die verwantschap, die vriendschap Gods, dat

(1) Mejjuffrouw Déjazet. (2) Ps. xl, 2.

goddelijke in den arme te beseffen, moet men geloof en wel een levend geloof hebben. Vandaar dat de wereld den arme miskent, veracht, als uitvaagsel verstoot. Geen wonder; de wereld kent en bemint God niet; hoe zou zij den arme kennen en beminnen? Gij, B. B., gij kent, gij bemint God, en daarom ben ik niet bevreesd u vandaag in naam van de armen, in naam van uwe broeders en zusters, van de lievelingen Gods, van den armen Jezus van Bethleëm een aalmoes te vragen.

Rijke huisvader! God zegent uwe ondernemingen; alles gaat voorspoedig; gij kent geen gebrek. Welk een genoegen voor u, van u in een strengen winter 's avonds, in eene wel verwarmde kamer, bij een opgebeurde vrouw en vroolijke kinderen te bevinden. O bedank, God, vader! voor de weldaden, welke Hij zoo ruimschoots over uw huisgezin uitstort; maar vergeet tevens den armen werkman, den armen huisvader niet. Hij ook heeft een talrijk huisgezin te onderhouden. En ziet! zijn loon houdt op of vermindert, daar het integendeel om de stijgende behoeften moest toenemen en vermeederen. Wees dus liefdadig en barmhartig: *Estote ergo misericordes*, (1) en in naam van dien armen werkman, van dien armen huisvader, geef een aalmoes: *Et date eleemosynam*. (2)

Rijke moeder! gij hebt aan niets gebrek. Welk een genoegen schept gij niet, welk eene vreugde geniet gij niet te midden uwer kinderen! Neen, de strenge vorst, de koude noordenwind met zijne sneeuw- en hagelvlagen kan u niet genaken; gij zit met uwe kinderen in eene wel verwarmde kamer lustig bij het vuur. Welk een genoegen voor u, moeder, van 's avonds, na uwe kleine kinderen goed verzorgd te hebben, hen in eene warme

(1) Luc. vi, 36. (2) Luc. xii, 33.

wieg of legerstede te kunnen nederleggen! gij glimlacht uw kind aan; uw kind, dat lacht u tegen. Wat gaat er om in uw moederhart? Doch klopt het ook van liefde en dankbaarheid jegens God, uwen weldoener? Rijke moeder, die u verheugt met uwe kinderen, weet, niet ver van uwe rijk versierde en warme woning staat een versleten huisje, een arme hut. Daar ook houdt zich eene moeder op met hare kleintjes. De moeder is uitgeput, de kleintjes hebben honger. De koude noordenwind fluit en jaagt den sneeuw door spleet van deur en venster heen; zij zijn verkleumd van koude. Die arme vrouw is ook moeder; zij bemint hare kleine kinderen teeder. Mijn God! wat zie, wat hoor ik in die arme, koude hut? Het kind begint te schreien. Waarom? het schreit, het arme wichtje, van honger en koude. Een dikke traan ontvalt het droevig oog dier troostelooze moeder. In naam van dat arm kind, in naam dier uitgeputte moeder, in naam van beider tranen, rijke vrouw! wees liefdadig: *Esto te ergo misericordes*, en geef eene aalmoes, *et date eleemosynam*.

Rijke jongeling en jonge dochter, gij zijt zoo rijk en warm gekleed, en de arme jongen en het arme meisje van den behoeftigen werkman hebben nauwelijks kleederen om zich tegen de koude te dekken; zij moeten zich met eenige lompen tevreden stellen. De winter, rijke jongeling en jonge dochter, heeft zelfs voor u zijne bekoorlijkheden, terwijl hij zich voor den armen jongen en het arme meisje zoo hard gevoelen doet. O, rijke jongeling en jonge dochter! bedankt op de eerste plaats den goeden God voor zijne weldaden, en vervolgens vergeet dien armen jongen, dat arme meisje niet; weest dus gij ook op uwe beurt liefdadig en geeft een aalmoes; *Estote ergo misericordes et date eleemosynam*.

De armen zijn onze broeders en zusters in Jezus-Christus; wij moeten hen in den nood, in hunne armoede bijstaan. De armen zijn de lievelingen van God. Ja, B. B., God, die de armoede boven de rijkdommen verkozen heeft, heeft den braven arme lief. Ik zeg den braven arme, en opdat hij braaf blijve, of althans worde, moet de rijke hem ondersteunen; hij moet de deugd en onschuld van den arme, van die vrouw, van die jonge dochter vooral, die soms belaagd worden, die voor een weinig geld, dat door een verleider wordt aangeboden, zouden kunnen verloren gaan, tegen de aanvallen der verleiding verdedigen. Ja, B. B., zeggen wij de waarheid. Door een aalmoes te geven verlicht gij niet alleen den noodlijdende in zijne armoede; gij verdedigt, bewaart niet zelden zijne deugd en onschuld. Gij doet nog meer; gij komt in zekeren zin God zelven te hulp. God, zeg ik, die de Heer en Meester is van alles, de eerste eigenaar, en die u tot dat verheven werk de middelen gegeven heeft. De arme is een andere Christus. Zegt Jezus niet? Gij hebt het Mij gedaan: *Mihi fecistis*. (1) Wanneer gij dus een aalmoes geeft aan den arme en alzoo zijnen honger stilt, 't is Jezus, dien gij spijst in den persoon van den arme. Wanneer gij werkt, jonge dochter, en het een of ander kleedingstuk gereed maakt voor een arm kind, 't is voor Jezus, dat gij werkt; gij vervaardigt als het ware doeken, waarmede Maria, de Moeder Maagd, het goddelijk Kind in het stalletje van Bethleëm tegen de koude zal dekken. Wanneer gij rondgaat, leden van den H. Vincentius, voor den arme; wanneer gij hem in zijne arme woning gaat opzoeken, om hem met een aalmoes te ondersteunen, met eenige woorden op te beuren

(1) Matth. xxv, 40.

en te troosten, 't is voor Jezus, dat gij rondgaat; 't is Jezus, dien gij opzoekt; 't is uw God, dien gij opbeurt en troost. Waarom? Al wat gij den geringsten der mijnen gedaan hebt, hebt gij aan Mij gedaan, zegt Jezus: *Mihi fecistis.*

Zietdaar, B. B., zoovele beweegredenen, die wel in staat zijn u krachtdadig aan te sporen van liefdadig te zijn, van eene milde aalmoes te geven: het gebod, dat God gegeven heeft van den arme bij te staan; de zegen van God in het tijdelijke en het geestelijke aan de aalmoes verbonden; in den persoon van den arme geeft gij aan eenen broeder of eene zuster, aan de lievelingen van God, geeft gij aan God zelven. De wereld, ik weet het, lacht met die beweegredenen. Geen wonder; zij begrijpt ze niet; zij beseft het verhevene, het goddelijke der aalmoes niet; maar gij, B. B., gij beseft het. God heeft u ook van onder die hardvochtige, liefdelooze wereldlingen uitgekozen; Hij heeft u een medelijdend, een liefderijk hart ingestort, en zietdaar waarom gij bereid zijt, werken van liefdadigheid te doen en vandaag vooral eene milde aalmoes te geven. Doch hoe moet gij die aalmoes geven?

II.

Gij moet die aalmoes geven: met voorzichtigheid, van harte, met geloof en naar vermogen.

Vooreerst moet gij uwe aalmoes geven met voorzichtigheid. Doch van daag loopt gij volstrekt geen gevaar van onvoorzichtig te zijn. Waarom niet? Wel, B. B., gij geeft uw aalmoes aan de leden van het genootschap van den H. Vincentius à Paulo. Die leden, met de wezenlijke noodwendigheden van den arme, en vooral van den huisarme beter dan gij bekend, gelasten zich van de ware armen in uwen naam bij te staan.

Vervolgens moet gij uw aalmoes geven van harte; niet met tegenzin: *Hilarem datorem diligit Deus*: (1) God bemint dengene, die met een blij gemoed geeft.

Gij moet uw aalmoes geven met geloof. Gij hebt gezien, wien gij met uw aalmoes te hulp komt; aan wien gij geeft, aan uwen broeder, uwe zuster in Jezus Christus, aan de lievelingen Gods, wier deugd en onschuld gij met uw aalmoes kunt bewaren; gij geeft aan God zelven. Vandaar dat gij eindelijk moet zien wat gij geeft; dat gij gevet naar vermogen. Die veel heeft, hij geve veel; die weinig heeft, hij geve van het weinige met een goed hart. Weest dus onder dat opzicht voorzichtig. De leden van het genootschap van den H. Vincentius à Paulo gaan rond in naam van God en voor God. God, die de eerste eigenaar is, die u alles gegeven heeft, kent uw vermogen. Door aan den arme te geven, geeft gij aan God. De rijke zal dus geene kleinigheid, geen onbeduidende aalmoes geven. Ver van mij de gedachte van te veronderstellen, dat hij op die wijze zijnen God als het ware zou willen uitlachen. Die aalmoes moet dus den rijke, die ze geeft, en God, aan wien zij gegeven wordt, waardig zijn.

SLUITREDE.

Zietdaar, B. B., hoe gij uw aalmoes geven moet. Alsdan zult gij u met uw geld en goed vrienden maken, die u na uwen dood in de eeuwige woningen zullen ontvangen, d. i., gij zult de armen, die, door uw aalmoes bijgestaan, zalig worden, vooruit zenden naar den hemel; en zij zullen u op hunne beurt te gemoet komen, gelijk

(1) Prov. xxii, 2.

gij hen te gemoet zijt gegaan in dit leven: *Dives et pauper obviaverunt sibi*. Doch vooral in den laatsten dag des oordeels zullen de liefdadige rijke en de brave arme elkander ontmoeten. De arme zal den rijke, de rijke zal den arme bedanken; zij zullen elkander omhelzen, en God, die beiden, den rijke en den arme geschapen heeft; God, aan wiens wijze beschikking zij zoo trouw beantwoord hebben, zal beiden beloonen. Hij zal beloonen vooral den liefdadigen rijke in de tegenwoordigheid der gansche wereld. Gij weet, B. B., wat er in den laatsten dag des oordeels gebeuren zal; hoe Jezus Christus, de Opperrechter, de zondaren en de rechtvaardigen zal toespreken. Doch zijne woorden kunnen bijzonder op de hardvochtige en meedoogenlooze rijken, die zich de armen niet aangetrokken hebben, en op de liefdadige en medelijdende rijken, die voor de armen zorg gedragen hebben, toegepast worden. Wat zal Jezus Christus tot de hardvochtige rijken zeggen? Het Wee, tijdens zijn leven over hen uitgesproken, zal voltrokken worden. „Gaaf weg van Mij, vervloekten, in het eeuwig vuur,” zal Jezus zeggen, „want Ik heb honger gehad, en gij hebt Mij niet gespijsd,” enz. Doch neen, ik wil de vervloeking, welke de hardvochtige rijken wacht, en die hen eenmaal zal treffen, niet verder uiteen zetten. Ik wil liever zeggen, hoe God, hoe Jezus Christus de liefdadige rijken zal toespreken: „Komt!” zal Jezus met een blij gelaat tot hen zeggen: *Venite!* „Gij zijt de gezegenden mijns Vaders: *Benedicti Patris mei*. Neemt bezit van het rijk, dat voor u bereid is: *Possidete paratum vobis regnum*; want Ik heb honger gehad en gij hebt Mij gespijsd; Ik heb dorst gehad en gij hebt Mij gelaafd; Ik ben vreemdeling geweest en gij hebt Mij gekleed, ziek en gij hebt Mij bezocht.” Ja, vader en moeder, jongeling en jonge dochter, met die woorden

zal Jezus u toespreken. „Komt nu,” zal Jezus, de Opperrechter zeggen, „want al wat gij den armen, den geringsten der mijnen gedaan hebt, hebt gij aan Mij gedaan: *Mihi fecistis*, aan Mij, den Zoon Gods; en daarom zijt gij nu allen de lievelingen, de gezegenden mijns Vaders: *Benedicti Patris mei*; en in hoedanigheid van lievelingen, van gezegenden mijns Vaders, neemt bezit van het rijk, dat voor u bereid is, van de grondlegging der wereld af: *Possidete paratum vobis regnum a constitutione mundi*. (1) Amen.

(1) Matth. xxv, 34.

ACHTSTE PREEK.

Eerste Mis.

De waardigheid en de weldaden des Priesters.

*Juravit Dominus et non paenitebit eum :
tu es sacerdos in aeternum secundum ordinem
Melchisedech.*

De Heer heeft gezworen en het zal Hem
niet berouwen: gij zijt priester in eeuwig-
heid naar de orde van Melchisedech.

(Ps. cix, 4.)

INHOUD.

VOORREDE.

't Is feest in deze parochie, als blijkt uit alles wat men hoort en ziet. — Algemeen feest. — Vreugde en blijdschap van allen op het feest. — Woorden van Maria in den mond van den jongen Priester.

VERDEELING.

- I. Waardigheid van den Priester;
- II. Weldaden van den Priester.

I.

De waardigheid van den Priester overtreft de waardigheid van koning en keizer. — Tweevoudige macht des

Priesters. — Macht op onzen Heer Jezus Christus aan het altaar. — Instelling van het allerheiligste Sacrament des Altaars en priesterwijding der Apostelen. — Adam, Mozes en Josuë. — De Priester overtreft hen in grootheid en macht. — Macht op de geloovigen in den biechtstoel. — Jezus geeft den Apostelen de macht van de zonden te vergeven of te wederhouden. — De Priester heeft dezelfde macht ontvangen in zijne wijding; daardoor overtreft hij de Engelen, Heiligen, zelfs de Moeder van God, de allerheiligste Maagd Maria.

II.

De weldaden van den Priester, den geloovigen bewezen door zijne gebeden, zijne onderwijzingen en zijne goede werken. — Door zijne gebeden. De wereld is een slagveld. — Mozes op den berg bidt voor de strijdende Israëlieten; afbeeldsel van den Priester die bidt voor de geloovigen, die strijden tegen de vijanden hunner zaligheid. — Door zijne onderwijzingen. De wereld is eene woestijn. — De Priester leidt de geloovigen door die woestijn en brengt hen behouden in hun vaderland aan. — De Priester heeft de wereld uit de barbaarschheid getrokken en belet haar tot de barbaarschheid weêr te keeren. — Door zijne goede werken. — De Priester is de stichter en de steun van zoovele nuttige instellingen voor het menschedom, voor kindsheid, jeugd en ouderdom. — Weeshuizen en bewaarscholen, Katholieke scholen en Colleges, huizen voor ouderlingen en hospitalen. — Waar vindt men den Priester? In de hut van den arme, aan het ziekbed van den kranke, in de gevangenis bij den misdadiger, op het schavot bij den ter dood veroordeelde.

SLUITREDE.

Woorden tot den jongen Priester. — Verzoek aan hem van te bidden voor de levenden en de dooden.

ACHTSTE PREEK.

Eerste Mis.

De waardigheid en de weldaden des Priesters.

Juravit Dominus et non paenitebit eum: tu es sacerdos in aeternum secundum ordinem Melchisedech.

De Heer heeft gezworen en het zal Hem niet berouwen: gij zijt priester in eeuwigheid naar de orde van Melchisedech.

(Ps. cix, 4.)

VOORREDE.

Alles, B. B., wat wij hier hooren en zien, het zij van nabij, het zij van verre, alles geeft te kennen dat er in deze parochie feest, een groot feest gevierd wordt. Vandaar de vreugdeschoten, die zich uren ver in den omtrek doen hooren; vandaar het plechtig gelui der klokken, dat zich verspreidt door de lucht; vandaar de aangename orgeltonen, die ruischen door de gewelven van dezen tempel; vandaar de plechtige kerkgezangen, die opstijgen tot den Heer. Men ziet huizen met vlaggen en loover, praalbogen met bloemen en opschriften versierd. Zoo even zag men eene talrijke menigte geloovigen zich naar dezen tempel spoeden, tempel, die in zijn feestgewaad

getuigt dat er iets bijzonders binnen zijne gewijde muren geschiedt. Alles, B. B., wat wij dus hooren en zien, geeft te kennen, dat er hier feest, ja, dat er een groot feest wordt gevierd; feest, niet alleen van hem, die er onmiddellijk het voorwerp van is; neen, maar een algemeen feest; feest voor eenen vader en eene moeder, feest voor broeders en zusters, feest voor bloedverwanten en vrienden, feest voor de inwoners dezer parochie; ja, feest voor ons allen. En welk is dat feest? Maar gij allen hebt het reeds geraden. 't Is het feest van het eerste H. Misoffer, door den jeugdigen Priester, hier tegenwoordig, vandaag den Heere plechtig op te dragen. Wij allen mogen ons op dat feest verheugen en verblijden. Ja, verheugd en verblijd mogen wij allen zijn op den dag van heden. Verheugd en verblijd de ouders, van voor de eerste maal hunnen zoon het Altaar des Heeren te zien opklimmen; verheugd en verblijd de bloedverwanten, van een Priester onder hunne familieleden te tellen; verheugd en verblijd de inwoners dezer parochie, van een bedienaar der Kerk in hun midden te zien optreden; verheugd en verblijd wij Priesters, van onze rangen te zien versterkt; en gij, Eerwaarde Medepriester, welke reden hebt gij niet van u te verheugen en te verblijden? Ja, juicht en jubelt, vader en moeder; juicht en jubelt, bloedverwanten en vrienden; juicht en jubelt, priesterscharen, met mij; doch gij vooral, jeugdige Priester, juich en jubel over het groot, over het onuitsprekelijk geluk, u te beurt gevallen; ja, hef met de Moeder-Maagd ter eere van God het lof- en danklied aan: *Magnificat anima mea Dominum*: Mijne ziel maakt groot den Heer, want Hij die machtig is en wiens naam heilig is, heeft mij groote dingen gedaan: *Quia fecit mihi magna qui potens est et sanctum nomen ejus.* (1)

(1) Luc. 1, 46-48.

En inderdaad, B. B., God heeft den jeugdigen Priester, hier tegenwoordig, groote dingen gedaan; Hij heeft hem verheven tot de grootste waardigheid, namelijk, tot de waardigheid van Priester der Nieuwe Wet.

Ter gelegenheid van het eerste plechtig Misoffer, door den jongen Priester op te dragen, zij het mij toegestaan u eenige oogenblikken te onderhouden over den Priester. Wij zullen dus zien:

- I. De waardigheid, waartoe de Priester verheven is;
- II. De weldaden, welke de Priester het menschdom bewijst.

I.

De waardigheid eens konings, B. B., is groot; de waardigheid eens keizers is grooter; de waardigheid des Priesters overtreft en konink- en keizerlijke waardigheid; die waardigheid is zeer groot.

Dat de waardigheid, waartoe de Priester verheven is, zeer groot is, blijkt onder anderen uit de tweevoudige macht, welke hij, en hij alleen, in zijne wijding ontvangen heeft: macht, vooreerst op het waarachtig, het natuurlijk lichaam van Christus; vervolgens op het mystiek, het geestelijk lichaam van Christus, zijne Kerk.

Onze goddelijke Zaligmaker heeft, gelijk gij weet, in het laatste avondmaal het aanbiddelijk Sacrament des Altaars ingesteld; toen heeft hij tevens zijne Apostelen Priester gewijd. Jezus nam het brood in zijne gezegende handen; Hij brak en gaf het zijnen leerlingen, zeggende: Neemt en eet, want dit is mijn lichaam: *Hoc est enim corpus meum*; en het brood was veranderd in het lichaam van Christus. Jezus nam ook den kelk met wijn, reikte hun dien over onder deze woorden: Neemt en drinkt

allen daaruit, want dit is mijn bloed des Nieuwen Verbonds, dat voor u en voor velen zal vergoten worden tot vergiffenis der zonden: *Hic est enim sanguis meus*, (1) en de wijn was veranderd in het bloed van Christus. Doch dat is niet alles. Jezus geeft daarenboven zijnen Apostelen de macht, Hij gebiedt hun, hetzelfde te doen, namelijk, brood en wijn te nemen, en het brood en den wijn te veranderen in zijn lichaam en bloed. Jezus geeft zijnen Apostelen de macht, Hij gebiedt hun Priesters te wijden: Doet dit tot mijne gedachtenis, zegt Hij: *Hoc facite in meam commemorationem*. (2) En ziet! een diaken, door een wettigen opvolger der Apostelen, door een Bisschop, Priester gewijd, hij neemt het brood, hij neemt den wijn, hij spreekt er de woorden der consecratie over uit: Want dit is mijn lichaam: *Hoc est enim corpus meum*; want dit is de kelk mijns bloed van het Nieuw en Eeuwig Verbond: *Hic est enim calix sanguinis mei*; en het brood en de wijn bestaan niet meer, zij zijn veranderd in het lichaam en bloed van Christus; ja, daar op het altaar, op de woorden der consecratie, welke de Priester spreekt, komt de Zoon Gods, Jezus-Christus, tegenwoordig met godheid en menschheid, met ziel en lichaam, met vleesch en bloed, gelijk Hij glorievol in den hemel is. Welk eene macht als die des Priesters en van hem alleen, op het waarachtig, natuurlijk lichaam van Jezus-Christus, en bijgevolg, hoe groot is zijne waarheid!

Hij was groot en machtig vóór zijnen val, de eerste mensch Adam, die, tot koning van het heelal aangesteld, aan al de bewoners van zijn rijk gebod, en wien allen gehoorzaamden.

(1) Matth. xxvi, 28. (2) Luc. xxii, 19.

Hij was groot en machtig, Mozes, de aanvoerder van het volk Israël, die met een woord de wateren der roode zee scheidde, zoodat de Israëlieten er droogvoets door-trokken.

Hij was groot en machtig, Josuë, de veldoverste, die, tot de zon sprak: Sta stil, en op wiens stem de zon gehoorzaamde. Zeker, zij waren groote en machtige mannen; doch er is nog een man, grooter en machtiger dan zij; een man, die dagelijks, niet de schepselen, de dieren, de waters, de zon gebiedt, maar die gebiedt, als het hem beliest, den Schepper zelven van hemel en aarde, die gebiedt den Koning der koningen, den Zoon Gods, die daar op het altaar op de woorden der Consecratie onder de gedaanten van brood en wijn tegenwoordig komt; die zich door dien man laat offeren, als deze wil; zich laat plaatsen, waar deze wil; zich laat geven, aan wien deze wil, en die man? Die man is de Priester, B. B.! Welk eene verbazende macht, welk eene hoog verheven waardigheid dus als die des Priesters! Doch gaan wij verder.

De Priester heeft macht, niet alleen op het waarachtig, natuurlijk lichaam van Christus, hij heeft ook macht op het mystiek, het geestelijk lichaam van Christus, d. i., op de Kerk of de geloovigen.

Den dag zijner verrijzenis gaf Jezus zijnen Apostelen de macht van de zonden te vergeven of te wederhouden. Ontvangt den H. Geest, sprak Jezus, *Accipite Spiritum Sanctum*: wier zonden gij zult vergeven, dien worden zij vergeven *quorum remiseritis peccata, remittuntur illis*, en wier zonden gij zult wederhouden, dien zijn zij wederhouden, *et quorum retinueritis, retenta sunt.* (1)

(1) Joan. xx, 23.

Jezus heeft zijnen Apostelen geboden, die macht mede te deelen, niet alleen aan hunne wettige opvolgers, de Bisschoppen, maar ook aan de Priesters van hunnen tijd, en door hunne wettige opvolgers, de Bisschoppen, aan alle Priesters tot aan het einde der eeuwen. Doch wat is dat nu voor eene macht, de macht van de zonden te vergeven? Veronderstelt een mensch, die eene doodzonde heeft bedreven. Daardoor verliest hij de heiligmakende genade, hij wordt een slaaf van den duivel en loopt gevaar van voor eeuwig verloren te gaan. Wie is nu bij machte dien mensch het kostbaar kleed der heiligmakende genade weër te geven; de boeien, waarmede Satan hem gebonden houdt, te verbreken; hem aan het gevaar, waaraan hij is blootgesteld, te ontrukken; in een woord, wie is bij machte dien ongelukkige te redden? Zijn het de Engelen en Aartsengelen? Een H. Michael, bijv., een prins van het hemelsch hof, die tegen Lucifer en diens aanhang te velde trok en hem van boven uit den hemel nederwierp in den afgrond der hel? Neen, B. B., de Engelen en Aartsengelen zijn daartoe niet bij machte: zij kunnen wel de duivelen, welke dien ongelukkige belegeren, verjagen, maar den duivel, die bezit genomen heeft van zijne ziel, — neen, dien niet. Zijn soms de Heiligen des hemels daartoe bij machte? Evenmin. Maria, de Moeder van God, de Koningin van Engelen en van Heiligen, zij die met haar vlekkeloozen voet het helsch serpent den kop verpletterd heeft, heeft zij daartoe de macht? Ook niet, B. B. Maria kan wel voor dien zondaar bidden; maar hem van eene zonde, hoe klein ook, ontslaan, — neen, dat kan zij niet. En ziet, die macht, aan de Engelen en aan de Heiligen des hemels, aan Maria, de Moeder Gods zelve, niet gegeven, die macht is gegeven aan den Priester, en die macht

oefent hij uit, als hij in het H. Sacrament der Biecht over den rouwmoedigen zondaar de woorden der absolutie uitspreekt: *Ego te absolvo a peccatis tuis*, etc: Ik ontsla u van uwe zonden, in den naam des Vaders en des Zoons en des H. Geestes; ja, op dat oogenblik wordt den zondaar de heiligmakende genade teruggeschonken, zijne boeien worden geslaakt, hij wordt aan het gevaar van voor eeuwig verloren te gaan, ontrukkt; ja, die ongelukkige wordt gered. Welk eene macht dus, als die des Priesters! Groot dus, ja zeer groot is zijne waardigheid. Doch dit zij genoeg over de waardigheid, waartoe de Priester verheven is. Zien wij in ons tweede deel de weldaden, welke de Priester aan het menschdom bewijst.

II.

De Priester bewijst het menschdom groote en talrijke weldaden door zijne gebeden, door zijne onderwijzingen en door zijne goede werken. Vooreerst door zijne gebeden.

De Priester, B. B., is een man des gebeds. Tusschen het portaal en het altaar zullen de Priesters, de bedienaars des Heeren, hunne smeevende stem verheffen voor het volk, zegt de Profeet Joël: *Inter vestibulum et altare plorabunt sacerdotes ministri Domini*, (1) Tot welk einde? Ziehier tot welk einde.

De wereld, B. B., is gelijk aan een uitgestrekt slagveld, en op dat slagveld zijn de menschen in strijd met de vijanden hunner zaligheid, den duivel, de wereld en het vleesch. Hoe zullen nu die zwakke menschen tegen de sterke vijanden hunner zaligheid met voordeel strijden

(1) Joël II, 17.

en de overwinning behalen? Bijgestaan door de gebeden des Priesters.

Wij lezen in de H. Schrift, dat de Israëlieten zekeren dag te strijden hadden tegen de Amalecieten. In dien strijd moesten zij door de gebeden van hunnen aanvoerder, van Mozes, geholpen worden. Deze plaatste zich tijdens het gevecht op een berg en bad met uitgestrekte armen den Heer der legerscharen. Zoolang nu Mozes in die houding den Heer bad, overwonnen de Israëlieten, doch nauwelijks hield hij op, of zij werden geslagen. Zoo ook, B. B., is het gelegen met de Christenen, die strijden tegen de vijanden hunner zaligheid, en hunne aanvoerders, de Priesters, die voor hen bidden.

De wereld is ook gelijk aan een schouwburg van misdaden. Duizenden zonden roepen dagelijks om wraak tot den hemel. Om zijne misdaden verdient het zondige menschdom, dat God het met zijne bliksems treffe. Wie houden den zwaren arm van God, tot straffen opgeheven, niet zelden tegen? De Priesters door hunne offeranden en gebeden. En wat zou het zondige menschdom, dat niet ophoudt zijnen Schepper te beleedigen, wat zou het van God kunnen bekomen? Doch ziet! de Priester bidt, hij strekt zijne handen ten hemel, en de weldoende dauw bevochtigt akkers en velden; de overvloed volgt op het gebrek.

De Priester dus, door zijne gebeden, doet den mensch de overwinning op zijne vijanden behalen, hij houdt den dreigenden arm Gods tegen en hij doet God zijne zegende hand over hem uitstrekken. Vervolgens bewijst de Priester het menschdom groote en talrijke weldaden door zijne onderwijzingen.

De Priester, B. B., is een man, aangesteld om de menschen te leeren. *Labia sacerdotis custodient scientiam,*

zegt de H. Schrift: De lippen des Priesters zullen de wetenschap bewaren, en men zal de wet in zijnen mond zoeken, *et legem requirent de ore ejus*. (1) Tot welk einde? Ziehier tot welk einde. De wereld, B. B., is gelijk aan eene groote woestijn. Talrijke wegen kruisen er dooreen, en er zijn zoovele afgronden. Eenieder, die geboren wordt, is een reiziger; hij moet, om zijn vaderland te bereiken, door die woestijn heen; dat is zijn leven. Welken weg zal hij nu kiezen? Er loopen zoovele wegen, doch één alleen leidt naar het vaderland; de overige wegen eindigen, elk aan eenen afgrond. De Priester is daar, hij staat aan den ingang dier woestijn, hij biedt zich als leidsman bij den jongen reiziger aan, hij toont hem den weg, hij wandelt met hem, hij neemt hem bij de hand en verlaat hem niet, alvorens hem behouden zijn vaderland te hebben binnengeleid.

De Priester heeft de wereld uit de barbaarschheid getrokken en belet haar tot op den dag van heden van naar de barbaarschheid terug te keeren. Inderdaad, B. B., aan wien hebben wij te danken, dat wij geen stuk hout of steen meer aanbidden, gelijk eertijds onze voorouders deden? Aan den Priester, aan zijne onderrichtingen. En heden ten dage, welke schandelijke, welke God- en menschheid onteerende dwalingen leeren de goddeloozen niet? Voorwaar, zij zouden ons naar het heidendom terug voeren, zoo zij konden. En wie is het, die de rechten van God en van het menschedom verdedigt? Wie maakt ons de gevaren, welke wij loopen, opmerkzaam? Wie roept ons toe: Wacht u voor deze, wacht u voor gene dwaalleer! De Priester, de Priester in zijne onderrichtingen, de Priester op den predikstoel. Ja, B. B.,

(1) Malac. II, 7.

't is de Priester, die den mensch, mits deze wil, mits hij luistere, door de woestijn der wereld vergezellen en brengen zal tot zijne bestemming, tot het hemelsch vaderland. Eindelijk, de Priester bewijst het menschedom groote en talrijke weldaden door zijne goede werken.

De Priester is een man van liefde. Op welke wijze? Doorreist steden en dorpen, overal zult gij sporen zijner liefde vinden. Wie is de stichter of de steun van zoo vele nuttige instellingen voor het menschedom, voor kindscheit, jeugd en ouderdom? Een Priester. Van waar de zoo talrijke gestichten en bewaarscholen, waarin de kleine kinderen, verlatenen of weezen, door de Zusters van liefde opgevoed en verzorgd, waarin de overige kinderen door andere kloosterlingen van beider geslacht bewaard en onderwezen worden? Wie is er de stichter, of althans, wie is er de steun van? Een Priester.

Van waar de zoo talrijke Katholieke scholen en Colleges, als zoovele toevluchtsoorden tegen ongeloof en zedenbederf opgericht, waarin de jeugd ontvangt, niet alleen een echt Katholiek onderwijs, maar ook een onderwijs, dat op wetenschappelijk gebied voor geen onderwijs, welk dan ook, behoeft onder te doen? Wie is de stichter, of althans, wie is de steun dier Katholieke scholen en Colleges? Een Priester.

Van waar de zoo talrijke huizen, waarin honderden, duizenden ouderlingen van beider geslacht, mannen en vrouwen in hunne oude dagen verzorgd en opgepast worden? Van waar de zoo talrijke hospitalen, waarin oele zieken van allerlei kwalen, besmettelijke of onbesmettelijke, aangetast, zoo liefdevol opgenomen en met zooveel zorg verpleegd worden? Wie is er de stichter, of althans, wie is er de steun van? Een Priester.

Waar vindt gij den Priester niet? Maar gij vindt hem

overal, waar een bedroefde te troosten, een ongelukkige bij te staan is. Gij vindt hem in de schamele hut bij den arme, aan het sterfbed bij den met besmettelijke ziekten geslagen en verlaten kranke. Gij vindt den Priester in de gevangenis bij den misdadiger om zijne boeien te verlichten, op het schavot bij den ter dood veroordeelde om hem nog een zaligen dood te doen sterven, terwijl hij hem met de eene hand het kruisbeeld aanbiedt en met de andere hand den hemel toont.

Zietdaar slechts eenige van onder de zoo talrijke en groote weldaden, die de Priester het menschedom bewijst.

SLUITREDE.

Wij hebben genoegzaam gezien, B. B., vooreerst de groote waardigheid, waartoe de Priester verheven is, vooral om zijne tweevoudige macht, macht op het natuurlijk lichaam van onzen Heer Jezus-Christus, en macht op het mystiek lichaam van Christus, zijne Kerk; vervolgens de weldaden, welke de Priester het menschedom bewijst door zijne gebeden, onderrichtingen en goede werken.

Alvorens te eindigen, sta mij toe nog een woordje te richten tot den Eerwaarden persoon, die vooral het voorwerp van dit feest is. Eerwaarde en geliefde Medepriester des Allerhoogsten! Hebt gij de groote waardigheid, waartoe gij verheven zijt, wel begrepen? Ja, ik weet het; gij begrijpt ze, en beter dan ik ze met woorden heb uitgedrukt. Door rijpe overwegingen en vurige gebeden hebt gij er u reeds overlang toe voorbereid.

Hebt gij de weldaden begrepen, welke gij het menschedom te bewijzen hebt? Ja, gij hebt ze begrepen, en vandaar dat gij reeds overlang voor de menschen gebeden hebt; vandaar dat gij gereed zijt, zoodra gij wettig door uwe geestelijke Overheid zult gezonden worden, van

de menschen te onderwijzen, en vandaar dat uw hart reeds van liefde brandt om hen wel te doen. Ja de kreet uws harten is, ik weet het: *Alles tot glorie van God en tot zaligheid der zielen.*

Zet thans het H. Sacrificie, zooeven voor de eerste maal plechtig begonnen, voort, en gedenk daarin, sta mij die bede toe, gedenk daarin de levenden en de dooden. Gedenk de dooden: uwe bloedverwanten.... die u reeds in de eeuwigheid zijn voorgegaan; uwe oversten, en vooral uwe geestelijke oversten: ... in een woord, gedenk de overledenen, jegens welke gij verplichting hebt. Gedenk de levenden. Ha! gedenk uwe ouders, hier tegenwoordig, dien braven vader, die bezorgde moeder, aan welke gij, naast God, schier alles te danken hebt; die zoo goed voor u gezorgd hebben; die u eene oprecht christelijke, katholieke opvoeding gegeven en bezorgd hebben, en waarvan zij thans de schoone vruchten inoogsten; dat de goede God hen nog lang beware, en dat zij hun dierbaren zoon tal van jaren met vrucht in de H. Kerk mogen zien arbeiden. Gedenk uwe broeders en zusters en uwe overige bloedverwanten. Gedenk uwe oversten en vooral uwe geestelijke oversten; zijne Heilichheid den Paus... den plaatsbekleeder van Jezus-Christus; dat de goede God Hem zegene, sterke en beware, om het schip van Petrus, dat door de woedende stormen, door de opgezweepte golven geslingerd wordt, met vaste hand te sturen. Gedenk onzen doorluchtigen en teergeliefden Kerkvoogd..., die tijdens de H. Wijding zoo liefdevol op u heeft nedergezien, die zijne gezalfde en zalvende handen over u uitgestrekt en u tot Priester gewijd heeft; dat de goede God hem verlichte, sterke en nog lange jaren beware tot welzijn van ons Bisdom. Gedenk uwe Professoren, die zich geene moeite gespaard hebben,

om u naar behooren tot den priesterlijken staat op te leiden. Gedenk den Herder dezer parochie, uwe Medepriesters hier tegenwoordig, uwe vrienden, die zich thans om u en met u verheugen, en eindelijk, Eerwaarde en geliefde Medepriester, sta mij de bede toe, gedenk ook nog dengene, die slechts in flauwe bewoordingen en ver beneden de waarde, over de waardigheid en de weldaden des Priesters gesproken heeft; ja, gedenk ook mijner aan het Altaar des Heeren. Amen.

NEGENDE PREEK.

Kermis.

De gevaren der Kermis.

Gaudete in Domino semper, iterum dico: gaudete; modestia vestra nota sit omnibus hominibus, Dominus enim prope est.

Verheugt u in den Heer altijd, ik zeg u nogmaals: verheugt u; uwe zedigheid zij allen menschen bekend, want de Heer is nabij. (Ph. IV, 4—5.)

INHOUD.

VOORREDE.

Aanstaanden Zondag Processie en Kermis. — Men moet de Processie naar behooren bijwonen en zich wachten voor de gevaren der Kermis, gevaren naar ziel en naar lichaam. — Vermaning tot welzijn der parochianen en uit plicht. — Ik moet vermanen:

VERDEELING.

- I. De herbergiers;
- II. De ouders en oversten;
- III. De jonge personen.

I.

Ik moet vermanen de herbergiers tegen de vreemde zonden: zonde van dronkenschap, waaruit vloeken, godslastering, twist, vechtpartij, verwonding, soms moord voortspruiten. — Zonden tegen de schoone deugd door zedenkwetsende taal, slechte liederen, verkeerungen, spel en dans. — Opwerping der herbergiers: De Priesters kunnen niet verdragen dat wij een cent verdienen. — Antwoord: Door ongeoorloofde middelen wordt men doorgaans niet rijk. — Welk verschil bestaat er in verloren te gaan om onrechtvaardig geld, of om 'geld op een ongeoorloofde wijze gewonnen?

II.

Ik moet vermanen de ouders en oversten tegen de vreemde zonden. — De ouders moeten vermanen hunne zonen van geene slechte huizen of herbergen te bezoeken, van zich niet te buiten te gaan in den drank en van 's avonds bijtijds te huis te zijn. — Zij moeten vermanen hunne dochters van in geene herbergen te komen, van met geene slechte personen om te gaan, van niet te verkeerren aan hoeken en kanten, met ongelijke personen en van voor den avond te huis te zijn. — De oversten hebben dezelfde plichten ten opzichte van hunne dienstknechten en dienstmeiden. — Opwerping der ouders en oversten: Onze kinderen en dienstboden zijn boven de zeven jaar. — Antwoord: Juist daarom zijn de ouders en oversten verplicht hunne kinderen en dienstboden te vermanen.

III.

Ik moet vermanen de jongelieden tegen de zonde van

dronkenschap en hare gevolgen, tegen de zonde van onkuisheid en de gevaren en gelegenheden dier zonde. — Klachten van de ouders en kinderen, omdat deze laatsten bepraat en beklapt worden. Waarom? — Opwerping der jongelieden: De Priesters gunnen ons geen vermaak. — Antwoord: De Priesters gunnen u een waar, onschuldig, christelijk vermaak, maar geen slecht, zondig vermaak, dat u later zeker zal berouwen en waarom gij vroeg of laat, misschien voor eeuwig zult gestraft worden.

SLUITREDE.

Verheugt u! ik herhaal het: Verheugt u in den Heer! uwe zedigheid zij aan alle menschen bekend, want de Heer is nabij.

NEGENDE PREEK.

Kermis.

Gevaren der Kermis.

Gaudete in Domino semper, iterum dico: gaudete; modestia vestra nota sit omnibus hominibus, Dominus enim prope est.

Verheugt u in den Heer altijd, ik zeg u nogmaals: verheugt u; uwe zedigheid zij allen menschen bekend, want de Heer is nabij.

Ph. iv, 4—5.

VOORREDE.

Aanstaanden Zondag, na de Hoogmis, B. B., zal in

deze parochie volgens gewoonte de plechtige Processie met het allerheiligste Sacrament plaats hebben. Ja, onze Heer Jezus Christus, gedragen door den Priester, zal ons in die Processie vergezellen; Hij zal met ons rondgaan. Ik twijfel er niet aan, of gij zult even als de voorgaande jaren met geloof, met eerbied en al biddende, de Processie bijwonen. Gij zult de straten en wegen, langs welke de Processie gaat, met loover en bloemen bestrooien. Gij zult bij den doortocht van Jezus aan uwe huizen kaarsen ontsteken. Gij zult Jezus altaren en rustplaatsen bereiden en sieren, waar Hij zich ophoudt om u te zegenen; om u te zegenen in uw persoon, in uwe huisgezinnen en in uwe bezittingen. Zietdaar wat gij aanstaanden Zondag ter gelegenheid der Processie voor Jezus doen zult.

Doch, B. B., bij die gelegenheid begint tevens hier in de parochie de kermis. De kermisdagen, gij weet het zoo goed als ik, zijn voor vele personen, vooral voor jonge personen, gevaarlijke dagen; zij zijn gevaarlijk naar ziel en naar lichaam: naar de ziel, om de zonden, die op de kermisdagen dikwijls bedreven worden; naar het lichaam, om den twist en de vechtpartijen, welke op die dagen wel eens plaats hebben.

Men treft soms personen aan die meenen, of althans die zich willen wijsmaken, dat hun op de kermisdagen alles geoorloofd is; dat zij op die dagen mogen doen wat zij willen, alsof zij op die dagen minder aan God toebehoorden en van Hem afhingen, alsof zij op die dagen niet verplicht waren God te dienen en Hem straffeloos mochten vergrammen. Die dwaling wederleggen, neen, B. B., dat is niet noodig; eenieder ziet ze in. Doch iets wat ik noodig oordeel, ja, wat meer is, waartoe ik mij in hoedanigheid van Herder verplicht en streng ver-

plicht acht, dat is u te vermanen tegen de gevaren der kermis.

De een of andere zou soms kunnen denken: Mijnheer Pastoor! Met uwe vermaningen loopt gij gevaar van u vijanden te maken. Vijanden, die reeds mijne vijanden zijn, en die mij reeds haten, namelijk, de duivelen? Ik ben er tevreden over, want ik zou niet gaarne een vriend van den duivel zijn, noch van hem bemind worden. Parochianen? Dat geloof ik niet. Niemand althans kan het mij redelijkerwijze ten kwade duiden, dat ik voor hun welzijn zorg draag, en dat ik mij van mijne plichten kwijt. Ik oordeel dus goed te doen van te vermanen drie klassen van personen:

- I. De herbergiers;
- II. De ouders en oversten;
- III. De jongelingen en jongedochters.

I.

Vooreerst oordeel ik goed te doen van te vermanen de herbergiers. De herbergiers moeten bijzonder zorgen van zich in de kermisdagen niet plichtig te maken aan vreemde zonden, d. i., aan zonden, die, alhoewel zij door anderen geschieden, hun nochtans zullen toegeschreven en aangerekend worden, omdat zij er op de een of andere wijze in geholpen hebben. Bijgevolg moeten de herbergiers zich wachten van aan personen, die reeds wat veel gedronken hebben, nog meer sterke dranken te verkoopen, hetgeen niets anders tengevolge kan hebben dan de zonde van dronkenschap, met nog meer andere zonden, die er doorgaans uit voortspruiten. En welke zonden spruiten doorgaans voort uit de zonde van dronkenschap? De zonden van vloeken en godslastering.

van twist en vechtpartijen, van verwonding, zelfs soms van moord. Wanneer braakt die jongeling de afschuwelijkste vloeken, die hemeltergende godslasteringen uit? Doorgaans als hij te veel gedronken heeft. Als hij niet gedronken heeft, hoort men van hem nooit een oneffen woord; maar bedronken? Dan, dan is hij als een duivel in het vleesch. Wanneer komt het onder de jongelingen tot twist en vechtpartij? Doorgaans al wederom als zij te veel gedronken hebben. Als zij niet gedronken hebben, valt er niets te vreezen; maar door den drank verhit, krijgt men eerst woorden, niet zelden om nietigheden, beuzelarijen; men wordt handgemeen; men brengt elkan- der wonden, soms doodelijke wonden toe; ja, zeggen wij het maar recht uit, de overdaad in den drank heeft niet zelden op de kermessen aanleiding gegeven tot moord. Ziet dus eens, B. B., welke droevige gevolgen voortsprui- ten uit den overdaad in den drank. De herbergiers wachten zich dus wel van drank te verkoopen aan degenen, die reeds genoeg, zoo niet te veel gedronken hebben. De herbergiers moeten zich wachten van toe te staan dat er in hunne herbergen zedenkwetsende taal gevoerd, dat er slechte liederen gezongen worden, en bijaldien zekere personen zich dergelijke taal of zulke liederen veroorloven, dan moeten de herbergiers hen vermanen.

De herbergiers moeten zorgen dat er in hunne her- bergen geene slechte verkeeringen plaats hebben, veel minder mogen zij jonge personen plaatsen afstaan, om des te vrijer te kunnen zondigen. B. B., in dergelijk geval, is dan een herbergier niet medeplichtig aan al de zonden die er bedreven worden, en zal hij er bij God niet eenmaal streng voor te verantwoorden hebben?

De herbergiers moeten zorgen dat er in hunne herbergen geen spel of dans onder ongelijke personen plaats hebbe.

Zietdaar waarvoor de herbergiers zich bijzonder wachten, waarvoor zij zorgen moeten.

Men vindt wel eens herbergiers, die zich willen verontschuldigen en die durven zeggen: Onze Pastoors of de Heeren Geestelijken kunnen niet verdragen dat wij een cent verdienen. Hoe dat? Uw Pastoor of de Heeren Geestelijken kunnen niet verdragen dat gij een cent verdient? Wel, B. B., bijaldien het in mijne macht ware, en 't zou u ter zaligheid verstrekken, ik maakte al de herbergiers mijner parochie eensklaps schatrijk, zoodat zij van hun beroep van herbergier terstond konden afzien, beroep, dat ik alles behalve prettig vind. Doch ik vraag het: Zult gij op een ongeoorloofde wijze rijk worden? Kan God dergelijke herbergiers zegenen? Herbergiers, die op een ongeoorloofde wijze rijk zijn geworden, ken ik niet; doch herbergiers, die op die wijze dood arm zijn geworden, die heb ik genoeg gekend en gij wellicht ook. Doch veronderstelt dat gij zoo doende al wat meer geld zoudt verdienen, dat gij zelfs rijk zoudt worden en wel dra op uwe renten zoudt kunnen leven — waarvoor ik nochtans sterk vrees — wat zal het u baten? Wat baat het den mensch de gansche wereld te winnen als hij zijne ziel verliest, als hij voor eeuwig verloren gaat? Het spreekwoord zegt: Onrechtvaardig goed gedijs niet. Mij

(*) Quod pertinet ad choreas et frequentationes tabernarum a puellas, haec tria notanda sunt:

1°. In locis, in quibus choreae non ducuntur et puellae tabernas non frequentant, omni modo curet parochus ne hi abusus introducuntur.

2°. In locis, in quibus choreae ducuntur et puellae tabernas frequentant, si parochus hos abusus extirpare valeat, espirpet. Sed,

3°. Si eos abusus extirpare nequit, uti ordinarie accidit, curet parochus omni modo, ut pericula et occasiones peccatorum minuantur, monendo videlicet, ne solus cum sola versetur, ne choreae usque ad nocturnum protrahantur, ne juvenes puellas domum deducant, etc.

dunkt dat ik ook gerust mag zeggen: Geld, op een ongeoorloofde wijze gewonnen, brengt geen zegen. Overigens, welk verschil zou er bestaan in verloren gaan om onrechtvaardig geld of goed, en in verloren gaan om geld of goed, gewonnen op een ongeoorloofde wijze? Geen verschil, niet waar? want gij zoudt in het eene geval zoo wel verloren gaan als in het andere.

II.

Op de tweede plaats oordeel ik goed te doen van te vermanen de ouders en oversten.

De ouders en oversten, zoo zij te kort blijven aan hunne plichten, maken zich ook plichtig aan vreemde zonden. Zij moeten dus zoo goed mogelijk zorgen dat hunne kinderen en dienstboden zich in de kermisdagen goed gedragen. Vandaar dat de ouders hunne zonen vooral moeten vermanen van geene huizen of herbergen te bezoeken, waarin zaken plaats hebben, die verboden zijn, van zich niet te buiten te gaan in den drank, en bijzonder van 's avonds niet te lang uit te blijven. Zij moeten hunne dochters vermanen van niet naar de herbergen te loopen, van niet om te gaan met slechte personen, en vooral moeten de ouders zorgen dat hunne dochters bijtijds voor den avond thuis zijn. Zoo gedragen zich brave, deugdzame, plichtbeseffende ouders, die prijs stellen op de eer, den goeden naam en de onschuld hunner kinderen.

De oversten hebben schier dezelfde plichten ten opzichte van hunne dienstboden als de ouders ten opzichte van hunne kinderen. De oversten moeten hunne dienstknechten en dienstmeiden ook vermanen van zich tijdens de kermisdagen naar behooren te gedragen, opdat er op hun gedrag niets te zeggen valle. Zietdaar, B. B., waarvoor de ouders en oversten zorg moeten dragen.

Men treft soms ouders aan, die, als zij vermaand worden ook al verontschuldigen weten in te brengen. Onze kinderen, zeggen zij, zijn boven de zeven jaar; zij zijn oud genoeg; zij weten zoo goed als wij wat zij te doen en wat zij te laten hebben; bijgevolg behoeven wij hen niet te vermanen of te waarschuwen. Ik antwoord: vooreerst, zoolang uwe kinderen onder uw ouderlijk gezag staan, hebt gij plichten jegens hen te vervullen, 't komt er niet op aan of uwe kinderen beneden of boven de zeven jaar zijn; vervolgens zeg ik: Wat uwe kinderen betreft beneden de zeven jaar, of zelfs wat boven de zeven jaar, die kinderen zult gij zoo zeer niet behoeven te vermanen of te waarschuwen tegen de gevaren der kermis; voor hen bestaan eigenlijk de gevaren der kermis nog niet; doch het zijn juist uwe kinderen, in jaren gevorderd, die gij moet vermanen en waarschuwen tegen de gevaren der kermis; voor hen bestaan de gevaren der kermis. Maar onze kinderen weten toch wat zij te doen hebben. Bepaald. Doch doen uwe kinderen ook wat zij moeten doen? Laten zij ook wat zij moeten laten? Zoo ja, dan zeg ik: Ouders, gij hebt brave, deugdzame kinderen, en voorloopig hebt gij niets anders te doen dan uwe kinderen te zeggen: Kinderen, doet zooals gij altoos gedaan hebt; laat hetgeen gij altoos gelaten hebt; in een woord: gedraagt u deze kermis, gelijk de vorige kermissen; dus, gelijk een braaf en deftig jongeling, gelijk eene brave en deftige jongedochter betaamt. Doch gesteld dat uwe kinderen niet doen hetgeen zij doen moeten, dat zij niet laten hetgeen zij laten moeten, of zelfs, dat zij maar gevaar lopen van het niet te doen of niet te laten. Ha! dan zijt gij, ouders, vaders en moeders, juist verplicht uwe kinderen te vermanen en te waarschuwen; dan is een vader, bijv., verplicht zijn zoon,

die zich zou te buiten gaan in den drank, te vermanen en te zeggen: Zoon! pas op van niet te veel te drinken in de kermisdagen, en bijgevolg, zorg dat gij 's avonds op een gepast uur thuis zijt. Dan is eene moeder verplicht hare dochter, die met een jongeling zou uitgaan, te vermanen en te zeggen: Dochter! pas op van met geen jongeling naar de herbergen te loopen en zorg van voor den avond thuis te zijn.

Gij ziet dus, B. B., de redenen, welke de ouders gewoon zijn aan te halen om zich van de verplichting van hunne kinderen te vermanen en te waarschuwen, te ontslaan, zijn juist redenen, die hun die verplichting opleggen en er hen van overtuigen moeten. Hoevele ouders treft men niet aan, die zich in hun leven reeds beklagen moeten, dat zij hunne kinderen niet bijtijds vermaand en gewaarschuwd hebben! Hoe vele ouders, die zich tijdens hun leven reeds over hunne kinderen moeten schamen, omdat zij zich slecht gedragen, omdat zij hunne onschuld en eer verloren hebben! En hoe groot zal de verantwoordelijkheid, hoe zwaar de rekenschap niet zijn, welke zij eenmaal voor den rechterstoel van God zullen moeten afleggen!

III.

Eindelijk oordeel ik goed te doen van te vermanen de jonge personen zelve. Doch uit hetgeen ik reeds gezegd heb over de plichten der herbergiers, der ouders en oversten, kunnen de jonge personen besluiten, hoe zij zich te gedragen hebben.

Zij kunnen er uit besluiten: vooreerst, dat zij zich moeten wachten voor de zonde van dronkenschap, en daarom moeten de jongelingen zorgen van den nacht niet te veranderen in den dag, d. w. z., van den nacht of

zelfs maar een gedeelte er van, niet door te brengen in de herbergen. Door zich te wachten voor de zonde van dronkenschap, zullen zij zich tevens wachten voor andere zonden en onaangenaamheden, die er doorgaans uit voortspruiten, zooals de zonden van vloeken en godslastering, de zonden van twist en vechtpartij, de onaangenaamheden van zich processen op den hals te halen, waarvan het gevolg is geldboete en soms gevangenschap. Vervolgens moeten zij zich wachten voor de zonde tegen de schoone deugd, en bijgevolg mogen zij zich niet veroorloven van zedenkwetsende taal te voeren, van slechte liederen te zingen; zij moeten zich wachten voor alle gevaren en gelegenheden dier zonde, en bijgevolg moeten de jonge dochters vooral vluchten den omgang met ongelijke personen, de gezelschappen en de plaatsen, die niet anders dan gevaarlijk voor haar kunnen zijn en waardoor het maar al te dikwijls gebeurt dat zij tot val en tot diepen val komen.

Jonge personen maken soms hun beklag dat zij in hunne eer en faam aangerand worden; de ouders klagen soms dat hunne kinderen bepraat en beklapt worden. Doch ik vraag het: Hoe gedragen zich uwe kinderen? Hebt gij geene redenen om beschaamd te zijn over hen? Hoe gedraagt zich die jongeling, hoe die jongedochter? Geeft hun slecht gedrag niet stof genoeg om bepraat en beklapt te worden? Hebben zij door hun slecht gedrag hunne eer en faam niet reeds verloren?

De jonge personen hebben op hunne beurt ook hunne opwerpingen te doen. De Heeren Geestelijken kunnen dan niet verdragen, zeggen zij, dat wij ons wat vermaken. Die opwerping, B. B., heeft volstrekt geen grond. De Heeren Geestelijken, wel verre van u alle vermaak te misgunnen, wenschen niets zoozeer als dat gij u in

de kermisdagen vermaakt; doch zij verstaan het woord vermaak in een anderen zin, dan het door zekere personen verstaan wordt. Wanneer wij spreken van vermaak, dan verstaan wij daardoor een waar, oprecht, onschuldig, christelijk vermaak; dus een vermaak in den echten zin des woords; doch geen slecht, zondig vermaak, en dat bijgevolg niets anders is dan een schijnvermaak. Hoe dan! B. B., gij zult 's morgens den goeden God in de Processie vergezellen en aanbidden, en eenigen tijd daarna zult gij met den duivel samenspannen om dienzelfden God te vergrammen, als het ware in het aangezicht te slaan? Wij verbieden volstrekt niet ter gelegenheid van de kermis feest te houden; maar welk feest moet gij houden? Een oprecht familiefeest onder de leden van elk huisgezin en de bloedverwanten en vrienden, die hen in de kermisdagen komen bezoeken. Wij verbieden den jongelingen volstrekt niet van in de kermisdagen uit te gaan en in eene fatsoenlijke herberg een glas te drinken, te zingen en wat uitspanning te nemen. Neen, maar dat staan wij volgaarne toe, niet één, maar meer dagen tijdens de kermis; doch hetgeen wij verbieden is, dat de jongelingen zich te buiten gaan in den drank, dat zij slechte liederen zingen, dat zij aan slechte spelen of danspartijen deelnemen. Wij verbieden de jonge dochters evenmin van zich in de kermisdagen te vermaken, maar zij moeten zich vermaken te huis, met hunne zusters, bloedverwanten en vriendinnen der buurt, met hunne moeders, die zij in de kermisdagen niet alleen en bedroefd moeten thuis laten; maar wat wij haar verbieden, tot haar welzijn en uit plicht is, dat de jonge dochters zich slecht gedragen; dat zij verkeerden met personen, met welke zij niet mogen verkeerden; dat zij komen op plaatsen, waarop zij niet moesten komen; dat

zij rondloopen op tijdstippen zoo als 's avonds, waarop zij thuis bij hunne moeders moesten zijn. Of zou men zich dan niet kunnen vermaken in eene herberg bij een glas bier, zonder zich dronken te drinken? Of zou men zich niet kunnen vermaken met zingen, zonder slechte liederen te zingen? In een woord, zou men zich in de kermisdagen niet kunnen vermaken, tenzij in een duivelsch werk, d. i., in de zonde? Ha! B. B., een vermaak, gezocht in de zonde, is geen waar, geen oprecht vermaak; 't is niets anders dan een schijnvermaak, waarover men zich weldra zal moeten berouwen; zoo niet, zal men er vroeg of laat voor gestraft worden. Ja, voor dat zondig vermaak zal men, zoo men er geen berouw over heeft en geene boetvaardigheid doet, voor eeuwig gestraft worden en moeten branden in de hel. Gij ziet dus, B. B., dat wij, wel verre van u een vermaak te misgunnen in de kermisdagen, dat wij u niets meer gunnen dan vermaak, maar een waar, een oprecht, een christelijk vermaak, een vermaak in eer en deugd, en waarover gij u nooit of nimmer zult behoeven te berouwen.

SLUITREDE.

Ik geloof, B. B., dat ik u voor de kermis, die aanstaande is, genoeg vermaand heb. Ik heb bijzonder vermaand de herbergiers, de ouders en oversten en de jonge personen. Hetgeen ik gedaan heb, weet het en zijt er wel van overtuigd, heb ik gedaan uit plicht en tot uw welzijn. Ik zeg uit plicht. Doch evenals het een plicht is voor een Herder van zijne parochianen te vermanen, zoo is het ook een plicht voor de parochianen van naar hunnen Herder te luisteren en zijne vermaningen te volgen. Wij zijn de gezanten van Christus; *Pro Christi legatione fungimur*, zegt de Apostel Paulus; en 't

is God die u vermaant door ons: *Tamquam Deo exhortante per nos*. Gij moet dus naar ons luisteren, want die u hoort, zegt Jezus-Christus van de Priesters, die hoort mij: *Qui vos audit me audit*: doch die u veracht, veracht mij: *Qui vos spernit me spernit*. Vervolgens tot uw welzijn, gelijk gij allen hebt kunnen begrijpen, om u van de zonde en hare noodlottige gevolgen te vrijwaren. Luistert dus naar uwen Herder, gij zult de kermisdagen goed doorbrengen, gij zult er u naar behooren op vermaken. Dat vermaak wensch ik u allen van harte, en daarom zeg ik ten slotte: *Gaudete*: Verheugt u en ik herhaal het: Verheugt u: *Iterum dico gaudete*; maar ik voeg er bij: *in Domino*: In den Heer, zonder den goeden God te vergrammen door de zonde: *Modestia vestra nota sit omnibus hominibus*: Uwe zedigheid zij allen menschen bekend, d. i., gedraagt u deze dagen zoo, dat gij niemand ontstichtet, noch met woorden, noch met werken; dus, dat gij niemand een steen des aanstoots zijt of tot ergernis verstrekt: *Dominus enim prope est*: Let wel op deze woorden van den Apostel: Want de Heer is nabij. Hij zal u rekenschap vragen van uw gedrag, en Hij is misschien nader bij dan wij wel denken. Misschien zullen wij binnen kort voor Hem moeten verschijnen om die rekenschap af te leggen. B. B., hoe zoudt gij wenschen de kermisdagen doorgebracht te hebben, bijaldien gij onmiddellijk daarna moest sterven en voor God rekenschap moest afleggen? Brengt dus de kermisdagen door gelijk het behoort en gelijk ik u gezegd heb, en nooit of nimmer zult gij er u bij uwen dood, die toch eenmaal zal komen hetzij vroeg of laat, over te beklagen hebben. Amen.

Bladwijzer.

EERSTE DEEL.

	Bladz.
Voorrede	6

EERSTE PREEK.

<i>Nieuwjaar</i>	II
Wij moeten:	
I. Den verleden tijd zoo goed mogelijk herstellen.	12
II. Den tegenwoordigen tijd goed besteden. . .	15
III. Ons op den toekomenden tijd niet te veel verlaten.	18

TWEEDE PREEK.

<i>Driekoningen</i>	25
Over drie klassen van menschen.	
I. De eerste klasse is afgebeeld door Herodes .	26
II. De tweede door het volk, de Opperpriesters en Schriftgeleerden	30
III. De derde, door de drie Koningen.	33

DERDE PREEK.

<i>De Zoete Naam Jezus</i>	41
Wat de Zoete Naam is:	
I. In zich	43
II. In betrekking tot ons	48

VIERDE PREEK.

<i>Onze Lieve Vrouw Lichtmis</i>	55
Jezus en Maria geven ons een voorbeeld :	
I. Van ootmoedigheid	57
II. Van gehoorzaamheid	60
III. Van liefde tot God en de menschen	64

VIJFDE PREEK.

<i>De H. Jozeph</i>	72
De H. Jozeph beschouwd :	
I. Als rechtvaardige	74
II. Als bruidegom van Maria	78
III. Als voedstervader van Jezus.	80

ZESDE PREEK.

<i>De Boodschap van Maria</i>	87
I. Maria bij de boodschap des Engels heeft zich diep vernederd.	89
II. Maria is juist daarom hoog verheven geworden.	95

ZEVENDE PREEK.

<i>De Verrijzenis van Christus</i>	108
I. Christus is waarlijk verrezen; de zondaar moet zich waarlijk bekeeren	109
II. Christus, na verrezen te zijn, sterft niet meer; de zondaar, na zich bekeerd te hebben, moet niet meer zondigen	114
III. Christus, na verrezen te zijn, verscheen aan velen; de zondaar, na zich bekeerd te hebben, moet aan velen verschijnen	117

ACHTSTE PREEK.

<i>De Bescherming van den H. Jozeph</i>	125
Het vermogen van den H. Jozeph beschouwd:	
I. In zijnen oorsprong	127
zijne uitwerksels	132

NEGENDE PREEK.

<i>De Hemelvaart van Christus.</i>	139
De dag der Hemelvaart van Christus is:	
I. Een glorieijke dag voor Hem	141
II. Een troostrijke dag voor ons	143
III. Een leerrijke dag voor ons	146

TIENDE PREEK.

<i>Pinksteren</i>	154
De H. Kerk is het werk van God als blijkt:	
I. Uit haar ontstaan.	156
II. Uit haar voortbestaan	161

ELFDE PREEK.

<i>De H. Drievuldigheid</i>	171
I. Waarin het mysterie der H. Drievuldigheid bestaat	172
II. Dat het niet tegen maar boven de rede is. .	174
III. De veropenbaring van het mysterie der H. Drievuldigheid.	177

TWAALFDE PREEK.

<i>Het Allerheiligste Sacrament des Altaars . . .</i>	185
Afbeeldsels van het Allerheiligste Sacrament des Altaars:	
I. De boom des levens van het paradijs . . .	187
II. Het paaschlam	189

III. Het manna der woestijn	191
IV. Het onder de asch gebakken brood van Elias .	193

DE RTIENDE PREEK.

<i>Het H. Hart van Jezus</i>	200
I. Welk is het voorwerp der godsvrucht waarvan hier spraak is?	203
II. Welk is de voornaamste beweegreden om het H. Hart van Jezus te eeren?	206

VEERTIENDE PREEK.

<i>De H.H. Apostelen Petrus en Paulus</i>	217
I. Petrus en Paulus worden tot Apostelen verkozen door Jezus-Christus	218
II. Zij arbeiden gansch hun leven voor Jezus-Christus	224
III. Zij vergieten hun bloed voor Jezus-Christus. .	231

VIJFTIENDE PREEK.

<i>Het H. Bloed</i>	238
I. Dankbaarheid, die wij Jezus voor zijn H. Bloed schuldig zijn	240
II. Hoe wij Hem die dankbaarheid zullen betoonen	244

ZESTIENDE PREEK.

<i>De Hemelvaart van Maria</i>	251
De dood van Maria was kostbaar:	
I. Om de voordeelen, waarvan hij vergezeld ging	253
II. Om de wijze, waarop hij plaats had	257

ZEVENTIENDE PREEK.

<i>Het H. Hart van Maria</i>	266
I. Welk is het voorwerp der godsvrucht, waarvan hier spraak is?	268

II. Welk is de voornaamste beweegreden om het H. Hart van Maria te eeren?	272
--	-----

ACHTTIENDE PREEK.

<i>De Geboorte van Maria</i>	282
I. God heeft Maria bij hare geboorte eene bijzondere gunst bewezen, waaraan zij ten volle beantwoord heeft	284
II. God heeft ons bij onze geboorte ook eene bij- zondere gunst bewezen; daaraan moeten wij ook beantwoorden	289

NEGENTIENDE PREEK.

<i>De H. Naam van Maria</i>	300
I. De verhevenheid van den Naam van Maria .	301
II. De verschillende beteekenissen van dien Naam	305

TWINTIGSTE PREEK.

<i>De Opdracht van Maria</i>	314
Maria heeft zich den Heere toegewijd:	
I. Zonder uitstel	315
II. Zonder voorbehoud	318
III. Voor altijd	325

EEN EN TWINTIGSTE PREEK.

<i>De Zeven Weeën van Maria</i>	325
Maria is de Koningin der Martelaren:	
I. Wijl zij langer	327
II. Wijl zij meer	331
III. Wijl zij met meer moed dan de andere Mar- telaren geleden heeft	335

TWEE EN TWINTIGSTE PREEK.

<i>De H. Rozenkrans</i>	344
Over de kracht van den H. Rozenkrans:	
I. De H. Kerk heeft met den Rozenkrans hare vijanden overwonnen	347
II. Wij moeten met dat gebed onze vijanden overwinnen	351

DRIE EN TWINTIGSTE PREEK.

<i>Allerheiligen</i>	360
I. Wij allen kunnen heilig zijn	362
II. Wat wij moeten doen om heilig te wezen	365

VIER EN TWINTIGSTE PREEK.

<i>Allerzielen</i>	375
I. Wat de zielen in het vagevuur lijden?	376
II. Waarom zij daar lijden?	380
III. Hoe wij haar kunnen helpen?	383

VIJF EN TWINTIGSTE PREEK.

<i>De Bescherming van de H. Maagd Maria</i>	388
Wij mogen met betrouwen onze toevlucht tot Maria nemen:	
I. Omdat Maria ons kan helpen	390
II. Omdat Maria ons wil helpen	391
III. Omdat Maria ons zal helpen, mits wij onze toevlucht tot haar nemen	393

ZES EN TWINTIGSTE PREEK.

<i>Kerkwijding</i>	401
I. De kerk is het huis Gods; bijgevolg moeten wij God daar eer en hulde bewijzen	402

II. De kerk is een huis des gebeds; bijgevolg moeten wij ons naar de kerk begeven om God daar te bidden	407
---	-----

ZEVEN EN TWINTIGSTE PREEK.

<i>De Onbevleete Ontvangenis van Maria</i>	415
I. De Onbevleete Ontvangenis van Maria is afgebeeld in de Oude Wet	417
II. De Onbevleete Ontvangenis is steeds meer en meer opgehelderd	421
III. De Onbevleete Ontvangenis is tot geloofspunt verheven	424

ACHT EN TWINTIGSTE PREEK.

<i>Kerstmis</i>	429
De Geboorte van Christus:	
I. Maria en Jozeph op reis naar Bethleëm	430
II. Hunne aankomst te Bethleëm	432
III. De geboorte van Christus aldaar	435

TWEEDE DEEL.

Gelegenheids-Preeken.

EERSTE PREEK.

<i>De Eerste H. Communie</i>	443
Men moet tot de H. Tafel naderen:	
I. Met een levend geloof	445
II. Met een vast betrouwen	447
III. Met eene vurige liefde	448
IV. Met eene diepe ootmoedigheid	450

TWEEDE PREEK

<i>Vernieuwing der Doopbeloften en toewijding aan</i>	
<i>Onze Lieve Vrouw</i>	456
I. Over de vernieuwing der Doopbeloften . . .	458
II. Over de toewijding aan de allerheiligste Maagd	
Maria	461

DERDE PREEK.

<i>De Opening der Meimaand</i>	469
Als kinderen van Maria moeten wij die goede	
Moeder beminnen; bijgevolg moeten wij:	
I. Vermijden al wat Maria mishaaft	471
II. Doen al wat Maria behaagt	474

VIERDE PREEK.

<i>De Sluiting der Meimaand</i>	481
I. Wij moeten Maria dankbaar zijn	482
II. Wij moeten Maria getrouw dienen	487
III. Welke middelen moeten wij daartoe aanwenden?	489

VIJFDE PREEK.

<i>De H. Cornelius, Paus-Martelaar</i>	496
I. Wij allen moeten heilig leven	498
II. Wij allen kunnen heilig leven	503

ZESDE PREEK.

<i>De H. Antonius, Abt</i>	512
De H. Antonius strijdt tegen en overwint:	
I. Den duivel	513
II. De wereld	516
III. Het vleesch	521

ZEVENDE PREEK.

<i>Liefdadigheids-Sermoon</i>	527
Over de Aalmoes :	
I. Waarom moet men aalmoezen geven	529
II. Hoe moet men aalmoezen geven	539

ACHTSTE PREEK

<i>Eerste Mis</i>	545
I. Waardigheid, waartoe de Priester verheven is .	547
II. Weldaden, welke de Priester het menschedom bewijst	551

NEGENDE PREEK.

<i>Kermis.</i>	560
Drie klassen van personen die vermaand moeten worden :	
I. De herbergiers	562
II. De ouders en oversten	565
III. De jongelingen en jonge dochters.	567

